

ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտ

Հ Ա Յ Կ Ա Կ Ա Ն Հ Ա Մ Ա Բ Ա Ր Բ Ա Ռ

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Մ Ա Մ Ի Կ Ո Ն Ե Ա Ն

Պ Ա Տ Մ ՈՒԹ Ի Ի Ն Տ Ա Ր Օ Ն Ո Յ

ՀՏԴ 811.19'37

ԳՄԴ 81.2Հ

Յ 630

Հրատարակվում է ՀՀ ԳԱԱ Հ.Աճառյանի անվան լեզվի
ինստիտուտի գիտական խորհրդի որոշմամբ
Կազմող՝ Լ. Ա. Գուլգազարյան

Յովհան Մամիկոնեան «Պատմութիւն Տարօնոյ»
Յ 630 (բնագրային համաբարբառ)/ Կազմող՝ Լ. Ա.
Գուլգազարյան. – Եր.: ՀՀ ԳԱԱ Հ.Աճառյանի
անվան լեզվի ինստիտուտ, 2019. - 772 էջ.-
(Հայկական համաբարբառ):

«Պատմութիւն Տարօնոյ» երկի բնագրային համաբարբառը կազմվել է 1941թ. լույս
տեսած գրքի հիման վրա:

Համաբարբառը կարող է օգտակար լինել բանասերներին, լեզվաբաններին, հայոց
լեզվի պատմության մասնագետներին:

ՀՏԴ 811.19'37

ԳՄԴ 81.2Հ

ISBN 978-9939-9234-7-5

© ՀՀ ԳԱԱ Հ.Աճառյանի անվան լեզվի ինստիտուտ, 2019

ԱԲԴՌԱՀԻՄ – Եւ յետ Ը ամի եկն Աբրքահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ-265. Իսկ Աբրքահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան ... առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան:- 286.

ԱԳԱՆԹԱՆԳԵՂՈՍ - և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայր ոչ յիշէ- 65. Ջի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց, որպէս Ագաթանգեղոս պատմէ զայսոսիկ -71.

ԱԳԱՀ- Անգեղք, զի ագահ էին նստան -247.

ԱԳԱՆԵԼ – տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարինաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուարք և ագաք:- 228.

ԱԳԱՐԱԿ – Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ագարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, գրգռեաց զնա: -218

ԱԳԴԷՆԱՅԻՔ, ԱԿԴԷՆԱՅԻՔ - մանաւանդ և զՏիմոթէոս Ագղէնացոց /ծն. Ագղինացոց/ եպիսկոպոս յղեսցես - 38. Քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղէնացիք / ծն. Աղղէնացիք, Ագղէնացիք/ յիմ ձեռս - 60. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և զահերէց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս արինակ զայս: - 47. Եւ մէք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոս գնացեալ էր Եգիպտոս -60.

ԱԳԻ- Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ագիդ քո ակինդ հայել ի տամ:- 274.

ԱԶԱՏԵԼ – զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ագատեալ հաներ յանապատն Սինեայ յանկոխն ի զազանաց -40. և երկոտասան զեղ ագատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203.

ԱԶԳ – Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով զթացաւ ագգու մարդկան իջմամբ որոյդ իւրոյ միածնի - 34. Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ագգո քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. որ ոչ անտես արար ագգու հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես

գողորմութիւն, որ յիշեցեր գազգս մարդկան զմտացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան - 54. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանեալ զԽոսրով - 67. Բայց թագաւորն պարսից գար մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչ՝ յԱրտագ և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. և մինգամայն եղիցի տունս այս շինուած յաւիտեանական յազգաց յազգս: - 97. և ետունս նոցա ի սպասաւորութիւն գազգն իւրեանց: - 109. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել -110. զի լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124. Արդ հաս յազնականութիւն և արա զարս զայս նշանաւոր յազգս: -130. զի նա էր տեղեակ տոմարի ամենայն ազգաց: -147. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և արեւն բազմաց: - 154. որ դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց աւտարաց: - 168. և զիտեմք, որ զնդի խաղայք. առէք զգլուխ քեռորդոյդ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս /ծն. յազգաց յազգս, ազգէ յազգ, յազգէ յազգ/ - 202. և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս գնենգաւոր և զխաբող ազգ:- 284.

ԱԶԳԱԿԱՆ – Աղաչեաց իշխանն զՕիծառնիկ՝ եթէ հնարեա և գողացիր զխաչն, զի եկեղեցականն քո ազգականն է -280.

ԱԶԳԱՏՈՆՄ – հրաման տայր թագաւորն գազգատոռնին Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: -70. Իսկ Օիծառնիկն զկինն և զորդիսն և գազգատոռնին իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց -280.

ԱԶԴ - և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուրմսն -79. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս զարացն ազդ առնել: - 82. Զոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնելին սպասաւորաց եկեղեցոյն: -155. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, իննդաց յոյժ: -160. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնել նմա զնենգութիւն եղբարն: -161. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ ինքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին -199. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ գայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: -210. Իսկ մի ոմն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին -279.

ԱԶԴ ԱՌՆԵԼ - և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուրմսն -79. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս զարացն ազդ առնել: - 82. Զոր տեսեալ

ծառայիցն՝ ընթացեալ ագո արնէին սպասատրաց եկեղեցոյն: - 155. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ագո արնէր նմա զնենգութիւն եղբարն: -161. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ագո արարեալ այնոցիկ, որ ի դարասն էին -199. Եւ ոմանք ագո արարին Վահանայ, եթէ գայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: 210. Իսկ մի ոմն իմացեալ՝ ագո արար թագաւորին -279.

ԱԶԴԱՐԱՐ - և հարեալ զագոարար փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: -133.

ԱԶԴ ԼԻՆԵԼ – Իբրև ագո եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, ինոպայ յոյժ: - 160.

ԱԶՆ – որ զամենայն ագինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան – 34.

ԱԹԱՆԱԳԻՆԷ, ԱԹԱՆԱԳԻՆԷՍ - և եղի ի նոյն տեղուջ մատրանի զնշխարս Կարապետին և զԱթանագինեայ /ծն. Աթանագինէ/ վկայի – 38. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանագինեայ վկային: - 75. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին ետ նոցա զնշխարս Աթանագինէի վկայի – 77. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցաւտին հատեալ եղաք -102. Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեմնն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանագինէին /ծն. զԱթանագինին/ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115.

ԱԹԱՆԱԳԻՆԷՍ – տէ՛ս ԱԹԱՆԱԳԻՆԷ /էջ 103/

ԱԹՈՌ – Եւ յետ սակաւ աւոր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոր նորա: - 162. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոր նորա – 164. Եւ նստաւ յաթոր նորա մանուկն Ստոփաննոս որդի կնոջն Մարիամու – 204. և նստի յաթոր նորա Դաւիթ Գ ամ: -267.

ԱԽՏ – Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեցցիս և բժշկեցցես յիւրաքանչիւր ախտից – 170.

ԱԾԵԼ – զոր ընդ իս ածեալ / ծն. օծեալ/ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. որ թէպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր

պատասխանիս – 65. և ասէ՛ պարտ է քահանայս ածել, որ հովուեն գձեզ – 74. Դու, տէր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. Եւ առեալ ածեր գնոսա ի տերունական տաճարին տեղինս: - 106. Եւ Գ իշխանս ըբռնեցին և ածին – 118. Եւ իբրև ածաք գնոսա առ թագաւորն, և բագում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 124. Եւ մի ոմն ի գաւրացն Սիւնեաց ըբբռնեաց պատանի մի ի գաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Զոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր. Սիւնեաց իշխան, ի վեջ ած զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. Իսկ նա ընդ վեջ ածեալ եհատ զգաւրսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գուրն և կտրեաց գոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ – 137. առեալ զկին իւր՝ էած առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. և կազմեցան գաւրէն պատերազմի և սուսեր ընդ վեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. և ի ընդ ածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Սիհրան գնացէք և այլ գաւր ածէք: - 182. Եւ զիշխանն Մուշեղ էտ ածել ի քաղաքն: - 195. և ածեալ ի հաւասն կտրել ի կնոջէն. և արար զնա կրանաւոր, և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. Ած և ի Պարսից զկին իւր զՊորպէս և եղ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անունան: - 207. թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ – 209. Ապա թէ ոչ՝ զամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարան ածեմ – 228. և ած զնա ի Մուշ: - 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 230. և ածեր զՎահան Կամսարական, զորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: - 244. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ էտ ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: - 284.

ԱՕԵԼ ԶՄՏԱԻ – որ թէպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտալ, այլ աննախանձ գձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65.

ԱՕԵԼ Ի ՀԱԻԱՆ - և ածեալ ի հաւան կտրել ի կնոջէն – 205.

ԱԿԱՄԱՅ – Անկիր, պարսիկ, կամաւ, ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 276. Անկանի՞ս կամաւ, եթէ անկանիս ակամայ: - 276.

ԱԿԱՆԱՏ – Այ արծուաձագ, որ թնաքդ ես հպարտացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս – 91.

ԱԿԱՆՁ – Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դորորդի եհաս յականջու մեր: - 97.

ԱԳԴԷՆԱՅԻՔ – տե՛ս ԱԳԴԷՆԱՅԻՔ էջ 47, 60, 60.

ԱԿԴԻՆՈՍ – Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակղինոսի

/ ծն. Ազղինոսի/ Փարմեդոս – 76.

ԱԿՆ¹ - Այլ զմէնջ եթէ գիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմքն և կենաց վճար: - 45. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել – 63. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. և եղ անդ զմին ակն լուսոյ, գոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Ղիգոն: - 100. և զմիս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին – 115. և ձեզ ընդ յակամբ էաք – 201. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալալ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակիւնդ հայել ի տամ: - 274.

ԱԿՆ² –Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ զնաց առ ակն, որ Ծծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210.

ԱԿՆ³ - և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունանն, և զընտիր սուսերսն, ել ու զնաց:- 255.

ԱԿՆԱՐԿԵԼ – որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ – 102.

ԱԿՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղոջս յայսմիկ – 56.

ԱԿՆ ԼՈՒՍՈՅ - և եղ անդ զմին ակն լուսոյ, գոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Ղիգոն: - 101. և զմիս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին – 115.

ԱԿՆ ՌԻՆԵԼ – Այլ զմէնջ եթէ գիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Իբրև խմբեցաւ պատերազմն, ակն կալալ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215.

ԱՀ - և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց զնդէն նոցա: - 275.

ԱՀԱ – Ահա ժամ, ով Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՞ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղալոթն: - 261. Ահա տերն արարածոց Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց – 272.

ԱՀԱԳԻՆ – Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թնս նոցա երիտասարդ մի սհագին տեսլեամբ – 272.

ԱՀԱԻԱԴԻԿ - Ահաւաղիկ / ծն. աւաղիկ / կան առ հայրերոյդ: - 276.

ԱՀԱԻԱՍԻԿ - և ես փախստական ահաւասիկ / ծն. աւասիկ / գամ: - 185.

ԱՀԱԻՈՐ - Զի արքայն հիւսիսոյ գարաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135. և այնպէս արարեալ ի մէնջ ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին զերիվարս իւրեանց - 243. և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմաց: - 258.

ԱՀԵԱԿ - Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, գահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և գՂուկասու աւետարանչին. գոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և գահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Իսկ զաջ գարուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և գահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Զոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ գահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 137. և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ. և աղոթք սուրբ կրանաւորացն՝ յաջմէ և յահելէ: - 176. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաւթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Իսկ նորա թողեալ գահեակ թեւն յորդին իւր ի Վահան - 241. Իսկ գահեակ կողմն տայ իշխանին Հաշտենից: - 260.

ԱՀԵՂ - յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր - 127. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա յոյս փայլատակէր: - 264.

ԱՂ - Պարսից խորտկարարոյ, առ գաղս: - 188.

ԱՂԱԳԱԻ - Եւ զայս գիտութեան աղագաւ ձեզ ծանուցանենք - 35. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ զայ առ Խոսրով: - 67.

ԱՂԱՂԱԿ - և ամենայն զարքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Սիւնեաց: - 90. Եւ պաշտանեայք գաղաղակս բարձին չարաչար - 97. Իսկ նոցա գաղաղակս բարձեալ ասէին - 213. Եւ ոչ կարացին գիտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճչիւն աղաղակին: - 258.

ԱՂԱՂԱԿ ԲԱՌՆԱԼ - և ամենայն զարքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Սիւնեաց: - 90. Եւ պաշտանեայք գաղաղակս բարձին չարաչար - 97. Իսկ նոցա գաղաղակ բարձեալ ասէին - 213.

ԱՂԱՂԱԿԵԼ - Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր - 139. Իսկ զարքն Պարսից տեսեալ զիրսն, աղաղակեցին միաբան - 200.

ԱՂԱՆԴ – Միս պատճառ՝ վասն և միս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. Ջոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249.

ԱՂԱՆԴ ՄԵՆԱՆԴԻՐԻ – Միս պատճառ՝ վասն նորա և միս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52.

ԱՂԱՉԱՆՔ – Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին – 44. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վասն եղաք: - 49. ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անասանելի – 169. Ընկալ, տէր, զաղաչանս մեր և տուր շնորհս բնակչաց սորա – 172. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա ընդ նոսա և մի՛ անտես առնէր զաղաչանս մեր – 173. զոր յաղաչանս / ծն. աղաչանս / դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212.

ԱՂԱՉԵԼ – Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք – 49. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ, երջանիկ մշակդ աստուծոյ – 61. Չայս ամենայն ստուգիւ գրեսջիր առ մեզ, աղաչեմք: - 62. Իսկ Ձենոք աղաչե սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. և աղաչեք գնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. զոր և ես աղաչեմ՝ զգուշ կացեք – 110. Իսկ ես աղաչեցի զսուրբն Գրիգոր զնալ ի վասն իմ – 118. Բազում անգամ աղաչեալ զսպասաւորացն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին – 150. Աղաչեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես – 173. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի – 174. և աղաչեա զկրանաւորսն աղալթս առնել – 251. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զզան մեր – 252. յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. և դիմեցին առ նոսա գունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչեին զկրանաւորսն ապրիլ: - 277. Աղաչեաց

իշխանն զԾիծառնիկ՝ եթէ հնարեալսն և գողացիր զխաչն – 280. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ԱՂԱՐՏԵԼ – Եւ դուք մի՛ ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս – 65.

ԱՂԱԻԹԵԼ – Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտանելիցն աղալթել յերեկորեալ – 54. Եւ աղալթել ի տեղուջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: – 57. Եւ աղալթեալ / ծն. աղօթել / անդ, ասէ Անտոն ցԱղբիանոս – 121. նոքա ընդ յառաջ եղին մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն և աղալթեցաք: – 122. և թագաւորն եկեալ առ մեզ աղալթէր իշխանաւքն հանդերձ – 127. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղալթեալք / ծն. աղօթէին / – 129. և կրանաւորքն ի նոյն տեղուջ աղալթէին – 273. Իսկ եպիսկոպոսն աղալթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր – 284.

ԱՂԱԻԹՄ ԱՌԵՆԼ – և աղաչեա զկրօնաւորսն աղալթս արնել – 251.

ԱՂԱԻԹՔ, ԱՂՈԹՔ – որով արգանականութիւն գտեալ ի քէն աղալթից / ծն. աղալթիւք, աղօթիւք / – 38. որպէսզի պէտք վանացն ի նոցանէն վճարեսցին և ինքեանք միայն աղալթից և ճգնութեան պարապեսցին: – 43. որով և աղալթիւք քո և ի մեր հաւտս խնայեսցէ Քրիստոս – 46. և ինորեաց յաստուծոյ աղալթիւք այսպէս – 54. Եւ իբրն կատարեաց զաղալթսն / ծն. զաղօթս/ յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ – 57. Թէպէտ և ի սրբոց ոք ջանասցէ աղալթիւք, մի՛ յայտներ – 104. զնոյն աղալթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Այլ աղալթիւք ձերովք պահեսցէ տէր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն – 144. Լո՛ւր ձայնի աղալթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: – 169. զի աղալթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և արգանականք առ աստուած: – 177. և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ արգանական և պարիսպ. և աղալթ սուրբ կրանաւորացն՝ յաջմէ և յահեկէ: – 178. և աղաչեա զկրանաւորսն աղալթս արնել – 251. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ուրք են իմ սուրբ կրանաւորացն աղալթսն: – 261. Եւ ի գլուխ ել աղալթ Մանգնոսի – 285. զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ք մեր նուաստ հովուական աղալթիցս / ծն. աղօթից/, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղալթից: – 289.

ԱՂԲ – Վաստ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչըրոց դասուց, որ գաղքս ճաշակեն, ողջոյն: - 208.

ԱՂԲԻԱՆՈՍ – առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանու եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանու եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 119. Իսկ Աղբիանու ասէ – 121. Եւ աղաւթեալ անդ, ասէ Անտոն ցԱղբիանու – 121. Եւ առաքեաց Աղբիանու զերկու սարկաւագսն աւետաւորս – 121.

ԱՂԲԻԻԲ – գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զաւրք ի մարգճակին առ աղբիւրս /ծն. աղբերն, աղբերս / անտառին: - 95. զի գային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ յաղբիւրէն – 121. ուր Գիսիանէան էր, առաջի աղբերն, ուր զբժշկութիւնսն առնէր – 124. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց՝ յայնկոյս Կուառաց, առ յորդաբովս աղբերն – 146. Իսկ զաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գոռոց աղբիւր – 236.

ԱՂԵՂՆ - և դարձան ի վերայ ձիագոռոցն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ /ծն. աղեղամբք / հինգ հարիւր և քսան այր: - 236.

ԱՂԵՂՆԱԻՈՐ – Իսկ Բրեյս ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնաւորս ԸՃ և Խ – 112.

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐՍՅԻՔ – Եւ աղէքսանորացոցն դրոշմեսջիր արձան յաւիտենից, զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս գաւրէն աղէքսանորացոցն գործիցէ – 42.

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐՍՅՅ – զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանորիպէ / ծն. յԱղէքսաղբիոյ, Աղէքսանորբայ / - 78.

ԱՂԻ – Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 229. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև – 283.

ԱՂԻ ԾՈՎ – Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև – 283.

ԱՂԽ – Եւ յետ Ը ամի եկն Աբրոնահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բագուս աղխի – 285.

ԱՂԶՆԻՔ – Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: -126. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ, բայց եղև ի ձեռն նենգաւոր

իշխանին Աղձնեաց: - 142. Եւ իբրն հասաք զաւրացն, զոր յառաջն էր յողակեայ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -143.

ԱՂՄԿԵԼ – զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոյ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257.

ԱՂՈԹՔ – տէ՛ս ԱՂԱԻԹՔ էջ 178.

ԱՂՈՒԷՍ – Եւ աղուէս հպարտ եղև քան զառեւծ – 247.

ԱՂՔԱՏ – Եւ պատարագս ողջակիզաց / գրքում՝ ողջակիզաց / սպիտակ զուարակաց և նոխագաց և բազում զառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղքատաց մնալ ի տեղիս իւրեանց: - 174.

ԱՂՔԱՏԱՆՈՑ – որոշեացես ի նմա դաստակերտս և շինեացես ի նմա աղքատանոցս – 43.

ԱՂՔԱՏԱՍԷՐ – Խրատել և զիշխանսդ զայդոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղքատասէրս, կրանաւորասէրս, երկիւղածս: - 43. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուք: - 144.

ԱՃԱՊԱՐԵԼ - և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկնտուլ զնա: - 86. Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա – 92. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն – 135. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝ կտրեաց զգլուխ երկվարին Սիւնեաց իշխանին: - 137. Եւ աճապարեալ անկաւ զերկվարան – 138. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193. զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ – 212. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ զոտն տնապանաւքն հանդերձ – 274.

ԱՃԵԼ - և աճեալ՝ պատմութիւն Ստորոց կոչի – 287.

ԱՍ - և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. Եւ ի կատարել երկրորդ ամին ... ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրոպ

Անակայ, յանկարծակի զենս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ ... և կացեալ ամ մի ի Կեսարիայ: - 69. և կացեալ անդ ամ Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին ճենաց ամ ԺԹ: - 70. և նորա արկեալ գնա ի Վիրապն ներքին ամ հնգետասան: - 73. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարագացն երթեալ դադարեր: - 73. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգարութիւնն նոցա - 85. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկուսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառա և Մեղտեսա և Հոռա: - 108. զոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամ Լ: - 112. Այս ամ մի է, զի ոչ եմք տեսեալ զնոսա: - 119. Զենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամ Ի: Յետ նորա՝ /Եպիփան՝ / աշակերտն Անտոնի՝ ամ Լ: - 145. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամ Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Դ ամի ... Ստեփաննոս աշակերտ նորա՝ ամ հնգետասան: - 145. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Եփրեմ՝ ամ ԻԸ: Յոհաննէս՝ ամ Ժ: Մակար՝ ամ ԺԸ: Կիրիլո՝ ամ ԻԲ: Գրիգոր՝ ամ Զ: Անդրէաս՝ ամ ԺԱ: Ներսէս՝ ամ Է: Յովհաննէս՝ ամ Բ: Բարդղղիմէոս՝ ամ Գ: Սահակ՝ ամ Է ... Կումրդաս՝ ամ Ժ: Բարդղղիմէոս՝ ամ Ը: - 146-147. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամ Բ: - 148. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յԻնանկնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամ Լ: - 148. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա - 164. այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ - 178. Եւ ի միւսում ամին խրոխտացեալ և այլ զարս առաքեաց: - 202. Ի տոյն ամի Կարապետն, որ ինանկնեանն էր, փլաւ, զի շարժ իյիստ եղև: - 202. Ի նոյն ամի շինեաց Գարապետն - 202. Ի տոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակա վանիցն - 203. Զի էր Վահան ամաց ութսնից: - 216. Եւ նորա լուռ եղեալ մինչև ցմիւս ամն: - 217. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վհան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ - 217. Սա գնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի ինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Ի տոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ - 267. Յայնմ ամի փոխի և հայրն

Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի – 267. և նստի յաթոռ նորա Դաւիթ Գ ամ: - 267. Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա – 279. և եկաց անդ ամս Զ: - 279. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գտուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յեթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն, զի ամենայն ամի մինն ունեցի: - 281. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ – 282, զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան Տարանոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Ապա ի սոյն ամի ելանէ շերակղ և սպանանէ զԲոսորով: - 285. Եւ յետ Ը ամի եկն Աբդոսահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւր – 285. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին – 286.

ԱՄԱԶԵԼ – մեր ամաչեմք ի թագաւորէն: - 82. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և մի՛ ամաչեք – 195. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յախտենից: - 202.

ԱՄԱԻԹ – Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաւթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. Իսկ զարքն Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով / ծն. յամօթով /: - 160. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յախտենից: - 202. Ո՛վ տեր զարութեանց, զարացո զմեր պատերազմողսն և արա յամաւթ զթշնամիսն: - 271. Եւ նորա վաղվաղակի թուղօ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամաւթ առնէլով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ԱՄԲԱՆԱԼ – Եւ ի վեր ամբարձեալ զձեռս իւր՝ իջուցանէր գտուրն ի վերայ աջոյ թիկանն և ի բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159.

ԱՄԲՈՂԶ – Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213.

ԱՄԵՂԻ – Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեալք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Արդ

առեալ Վահանայ գհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնոսա յեզր քանակին – 256.

ԱՄԵՆԱՅԻՆ – որ գամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան – 34. Որոց և եղեալ իսկ կէտ գամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգոյի մնան ի մարմնի – 37. Ձայն ամենայն ըստ այսմ արիւնակի տուր գործել: - 43. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. Ամենայն քք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել – 47. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք զալ զկնի արանցոյ, գոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. Եւ եթէ զայցեք, գամենայն երկիրոյ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք – 49. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի գամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է - 50 . և ոչ գոտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն գամենայն աշխարհս: - 56. որք բաժանեցին գամենայն աշխարհս շրջագայութեամբ աւետարանին: - 55-56. Ձայս ամենայն իբրև լուսն Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիլոս և Մարկիլոս, զարմացան – 59. Ձայս ամենայն ստուգիւ գրեսջիր առ մեզ, աղաչեմք: - 62. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62. զայս ամենայն պատմութիւն գրեսցես և առաքեսցես: - 63. Իսկ Ջենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել գամենայն – 63. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարագացն երթեալ դադարեր: - 73. և պահեաց ինքն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, գոր և առաջաւորք կոչեմք: - 74. և անդ թողաք գՄուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն: - 78. ժողովեցեք գամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք առ մեզ - 80. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. և ամենայն զարքն զաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Սիւնեաց: - 90. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի

տեսիլն – 96. զի մի՛ ռք կարասցէ հանել զսոսա աստի, մինչև յայր կատարածի և նորոզման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտաւնէայս կոռցն, և աղաչէր զնոսա /106/ դառնալ առ տէր աստուած: - 107. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին զաւրքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր – 126. և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և հարեալ զագոյարար փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն զաւրքն ժողովեցան ի մի վայր: -132. Եւ իբրև ամենայն զաւրքն սկսան դէմ իրեբաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Եւ իբրև եկին ժողովեցան զաւրքն ամենայն, և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. Այս ամենայն գործեցաւ ի զալ նոցա ի Հռոմայ – 142. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուր: - 144. զի նա էր տեղեակ տոմարի ամենայն ազգաց: - 147. Ողբացէք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուր: - 150. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի – 161. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զաւրացն – 160. Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք – 167. Մնացէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այտորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... տոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև զայցես ի նորոզել զերկիր – 173. վասն զի մարդասէր եմ առ ամենայն դարձեալս: - 174. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան, և ծանուցին զամենայն ձև ամբոցին: - 180. յերկրէս էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ, ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: Իշխանն Պալունեաց՝ երկու հազար ու երկու հարիւր այր ... Ընդ ամենայն միահամար՝ ԻԸՌ: - 211. Այս ամենայն զաւրք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. Բայց բաժանեալ և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց – 212. Եւ զամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ առին զգարսն պարսից: - 222. Ապա թէ ոչ՝ զամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարսն ածեմ – 220. Եւ ասէ իշխանն, մի՛

տրտմիր, ընդ քո կամացդ առնեմ գամենայն – 233. Զայս ամենայն ասացին – 247. գարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի գարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. Իսկ Սմբատ գամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 263. և նա իսկ կացոյց եւրն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն, զի ամենայն / ծն. յամենայն / ամի մինն ունեցի: - 281. Եւ յիշեաց գերդումնն, գոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպալիս: - 285. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի գարացն իւրոց ութ հազարաց - 285. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց գամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ԱՄԵՆԱՅՆ ԻՆՉ – Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի գարացն իւրոց ութ հազարաց – 285.

ԱՄԵՆԱՅՆ ՈՔ – Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել - 47.

ԱՄԵՆԱՍՈՒՐԲ – և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յալիտեանս յալիտենից: - 57.

ԱՄԵՆԵՔԵԱՆ – զի ոչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն – 47. և ըմբռնեալ մահու կապեաց գամենեսեան / ծն. գամենեսին / ընդ անիծիւք, արժանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին – 55. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրատվքն ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68. ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. և արք Պարախու և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. զի ամենեքեան չէին ժողովեալ – 89. բայց Պաղիկարպոս գամենեսեան յողարկեաց յամուրն Ողկան – 165. Իբրև զհտացին արքն եալթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և գամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, զի ամենեքեան փախեան: - 176. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ գամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանէք: - 194. Իջէք ամենեքեան և թողէք զերիվարս արածել մինչև յերեկոյ – 200. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին գնա: - 204. զի գամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս

և գմանկտի, զհաւատացեալն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287.

ԱՄԵՆԵՔԻՆ – և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ գմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենեցուն յառաջին յանմահական վիճակն: - 167. աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ ես ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171. Եւ հրամայեաց գամենեցուն զքիթսն կտրել: - 184. Եւ հանեալ գամենեցուն / ծն. գամենեցունց / զհանդերձս, արգել զնոսս ի տաճարի անդ: - 194. Եւ ապա ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

ԱՄԷՆ՝ – ողջ լինիք վասն բազմաց աւգնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւութեանս. ամէն: - 39. Եւ ասացեալ մեր գամենն, ձայն դորորի եհաս յականջս մեր: - 97. Եւ ասացեալ գամենն՝ եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 105. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տէր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն, ողջ լերոյք ի տէր, Ամէն: - 144. Եւ ասացեալ գամենն, եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 173. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. Ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 282. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Չիւնակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 287. և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամէն: - 289. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս գնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող /ծն.զլացող/ շնորհացն Քրիստոսի, ամէն: - 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արինեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ԱՄԷՆ՝ – Արար անդ աւուրս երկրտասան և զնշխարս Կարապետին գամենն անդ կամեր դնել – 100.

ԱՄԻՍ – Սոքա եւթանեքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց – 175.

ԱՄՈՒՔ – զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ -34.

ԱՄՈՒՄՆԱՆԱԼ – Իսկ անդրանիկն մնաց առ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: - 72.

ԱՄՈՒՄՆԱՅՈՒՑԱՆԵԼ – Իբրև եղև երկրտասանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ գնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72.

ԱՄՈՒՐ¹ – փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի – 82. մեք հեծեալ յիւրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն / ծն. ամուրն/ Ողկան – 83. և առեալ արձակեաց գնուսա յամուրն Ողկան: - 125. Բայց Պաղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան – 165. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195.

ԱՄՈՒՐ² – զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և ազնականք առ աստուած: - 177. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի – 280. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281.

ԱՄՈՒՐ ՈՂԿԱՆ – փութացո յամուրն Ողկան / ծն. Ուղկան / մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի – 82. մեք հեծեալ յիւրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան / ծն. Ուղկան / - 83. և առեալ արձակեաց գնուսա յամուրն Ողկան / ծն. Ուղկան / - 125. Բայց Պաղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան – 165. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195.

ԱՄՊ – յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Տեսանեմ այր մի զիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն զայ առ իս – 154. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստեր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ԱՄՍԱԻՐԵԱ – Որք երթեալ ամսարեա / ծն. յամսօրեայ / ժամանակս յամեցին – 118.

ԱՄՐԱՍՏԱՄՈՒԿ – Ձգեա, տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այտրիկ – 168.

ԱՄՐԱՅՈՒՑԱՆԵԼ – Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ ակսալ զերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Անրացո, տէր, գժողովուրդս քո, հովուեա և բարձրացո մինչև յախտեան: - 158.

ԱՄՐՈՑ – Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և գամրոցն պաշարեցին: - 83. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. Իսկ մեք դեմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաւթեաք: - 129. և դեռ հանէին զմեզ յամրոցէն – 131. Բայց դուք եթէ զալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս – 143. Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի գլուխ Սադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի – 154. Եւ ինքեանք ութ հազար այր գնացին ի Մեղոյի և Աստեղաւնս ամրոցն: - 165. Եւ այն զարք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստրբան ամրոցն / ծն. ամուրն /, կացին աուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան, և ծանուցին զամենայն ձև ամրոցին : - 180. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա խնդրեաց ի նմանէ զԱստեղաւնս ամրոցն: - 180. Ել ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գոհար – 206.

Այ – Այ գայլակորիւն, յիշեցեր զբարս հար քո և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: - 91. Այ արծուաձագ, որ թևաւք ես հպարտացեալ, եթէ ի յար ականատացս անկանիս – 91. Այ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս – 214. Այ տիրատեաց պարսիկ, զգլուխ քո ընդէ՞ր ոչ ետուր փոխանակ տեառն քո: - 225.

ԱՅԳ – Եւ ինրև այգն զառաւատն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զարքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն – 139.

ԱՅԳԵՍՏԱՆ – և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կայցեն- - 128.

ԱՅԳԵՍՏԱՆԻ – բայց դեռ գայաք առ ափամբ այգեստանեացն – 95. Այս զիշեր է և մեք ոչ զիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացոյ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128.

ԱՅԳԵՄԷՋ – Իսկ զարքն մեր ցրուեալ գնոսս ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան , և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: - 132.

ԱՅԳԻ – Նոյնպէս և զարն Կուսուց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն – 80. շինել սկսա քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս – 206.

ԱՅԳՈՐԴ – գոր ոմանք այգորդացն զլաջարդ արարին զզլուխ երիվարացն - 132.

ԱՅԴ – Խրատել և զիշխանսդ գայրոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղբատասերս, կրանաւորասերս, երկիւղածս: - 43. Արդ մեք վասն այրք դանդաղիմք զալ, զի երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս – 60. զի դադարեաց հալածանքդ ի կողմանցդ յայրցանէ: - 64. և կամ թէ Ագաթանգեղոս գայր ոչ յիշէ – 65. զիտե՞ս դու գայր, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցդ այրմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Ջինչ է այր, զրուց տուր ինձ: - 190. և տունդ այր զերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. ապա կտրեցաք զզլուխդ գայր և խաղացաք: - 201. Յիրաւի է այր անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, գնամ և այլ գամ – 214. Ապա տեղեկացայ յոմանց, թէ ի կողմանս Ուռնայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայր: - 287.

ԱՅԴՉԱՓ – Իսկ դուք այրչափ բագում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. Արդ՝ եթէ վասն հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այրչափ աշխատանք քո: - 151.

ԱՅԴՊԷՄ – Ոչ այրպէս / զրքում՝ այդպէս /, այլ եթէ վասն իշխանութեան է, ես չերկնչիմ ի ձէնջ – 152. Ասէ Վահան. ոչ այրպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. Ընդէ՞ր այրպէս յանդգնեալ անամալթիս – 214. ապա զիտաջիք՝ թէ ձեզ այրպէս պարտ է լինել: - 225. Արդ՝ որովհետև այրպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զզլուխ քո ի քէն: - 225.

ԱՅԺՄ- և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոց: - 37. Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսս աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անամարմին Փարաւոնի – 40. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուսք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. այժմ երթիցուք նախ յԱձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. գոր այժմ Կուրս կոչեն: - 265. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտէգն ի թիկունս նորս և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ. Այժմ անկանիս: - 276.

ԱՅԼ /դեր. / Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց արգտի մնան ի մարմնի – 37. զոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացու: - 42. այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ, մինչև ես յայլ քաղաքսն երթամ: - 60. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 66. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց ... Նոյնպէս և զայլս բազումս յատրոց: - 78. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեացեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. Իսկ այլ զարքն Հայոց, իբրև լուսն զձայն գոժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն. և այլք ի պատուաւոր արանց, զոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին – 87. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակէին: - 89. Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յազնել քրմանց: -89. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն – 98. Եւ այս էին, զոր եղաք. թեկն մինչև ցարմուռքն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն – 115. և զայն թողաք այլ պատմագրի – 116. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼԹ միայն մնացեալ էին զարք և այլն ամենայն անցեալ զնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. Եւ զկնի այսորիկ եթէ իմանալ որ կամեսցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յԻննակնեան վանս, իսկ այլք ի քարայրն – 148. Ով տէր, դու ներե՛ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝

այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և աւզնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. Ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178. այժմ երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացեք և այլ գաւր ածեք: - 182. Իբրև Բագունք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. և գայլն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զգլուխն ի պարխսպն հանել: - 184. և զիւրն և գայլ աւտար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել: - 193. և յորժամ գտաճարսն այրեաց, գնտսս ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտասցեն զիրսն: - 196. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Օ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. Եւ ի միւսում ամին խրոխտացեալ՝ այլ գաւրս առաքեաց: - 202. և գայլն փախստական արար ի հաւրէն իբրև զբաջ արծիւ: - 216. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ Բագունթինն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. Եւ յերկուս կողմանէ այլ ռազմն գաղտ կազմեաց: - 221. Եւ միւս այլ ծառայ առեալ զգլուխն փախեաւ: - 224. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք: - 234. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն, և եղեն ԳՌ ձի: - 236. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: - 242. Ի սոյն ատուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ ընդ յայլ հայրսն Հայրաբլուրն: - 248. Դարձեալ այլ գաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան գաւրապետն մեծ Ի հազարաւ - 250. Էր սա գատակաց յայլոց Բանակացն: - 256. Արդ քանզի յայլ / ծն. այլ / գաւրքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր էր ... ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 256. և ինքն գայլ գաւրսն ըռազմն կարգեաց - 260. Եւ նա այլ գաւր առաքեաց ի Տարան: - 266. Մի՛ մոռանար զճառայութիւն սուրբ Կարապետին և գայլոց սրբոց - 269. զի ի պատերազմունս նա էր, որ աւզներ մեզ և այլ սուրբք: - 269. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թևատրք - 272. և անդ ժողովեցան և այլ գաւրք Վահանայ - 273. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ գաւրսն՝ ասէ - 272. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ - 276. Իսկ իբրև

եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք գային զհետ փախստեիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. երեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ զերկիրս - 288. Արդ, որ զկնի դոցա այլ / ճն. այլք / նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ԱՅԼ /շաղ. / - Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, գոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեցես ինձ: - 37. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին Բանն, թե ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս - 43. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն - 44. Այլ զմէնջ եթէ զիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարան, այլ անցեալ զնացին ընդ կողմանս Հաշտենից - 46. այլ դէմ եղեալ զնացէք և ոչ զիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 47. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանցդ, գոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ - 54. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև - 89. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց գայն միայն գրել: - 63. Ջի ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յատորոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ, այլ միայն գայն, գոր ինքեանք խնդրեցին, գայն յուղարկեցես գրով: - 63. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկնի և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Մերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղուջ մինչև ջրագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցին, այլ չարիւք սատակեցին - 97. այլ զհասարակն առեալ դնէր տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100. Եւ ոչ եթէ յայտնպէս ումէք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ - 101. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեցես զնոսա - 104. Իսկ նոքա աչ առնուին յանձն, այլ ասէն ցիշխանսն - 107. Այլ մեք

դարձցուք անդրէն յառաջին կարգն: - 110. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ – 123. Այս գիշեր է և մեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ԶՌ ընդ մեզ այգեստանեացոյ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչն ցառաւաւտն – 126. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ գնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ – 133. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տէր զհաւատս մեր և զձերոյ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն – 144. Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մինջ/ճիշտը՝ մէնջ/, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151. Ոչ այդպէս, այլ եթէ վասն իշխանութեան է , ես չերկնչիմ ի ձէնջ – 152. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ սկսաւ զերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի – 166. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ, վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ գթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա – 171. Ոչ այլ մինչն զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն, ուր մտերիմք նորա և գանձն, զուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով, այլ այժմ երթիցուք նախ յԱձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ի գիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ, այլ իջաւանս առնել և վաղիւն ապա գնալ: - 185. Իսկ Վահանայ մտրին տուեալ զնոսա, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի, այլ հեղձան – 188. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն, զի Վահան ոչ ետ մաւտել ի զարսն, այլ առանձին յետոյ – 196. Այլ գիտեմ, զի սուտ ես, իբրև զշուն կծկիս – 209. իբրև տեսին զզարսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերկվար ելանել, այլ ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ – 238. Այլ արդ կամք տեառն լինիցին: - 252. Այլ յուսամք եթէ որպէս արարերդ և առնես: - 253. այլ յիշեա զհարսն մեր, թէ ո՞րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. Եւ Վարդուհի ինչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: - 271.

ԱՅԼ / մկբ. / - Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, գոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընծայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք - 49. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ զնոսա, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի - 188. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսա ի տաճարի անդ: Եւ ի միս տաճարին այլ՝ արս ՌՋԳ: - 194. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յիս, և երդուիր, որ այլ զմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի զամ կոտորեմ, զնամ և այլ զամ: - 214. Վայ ձեզ որ այլ վաղ ոչ սպանիք: - 225. և այլ ոչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յազն: - 244. Եւ այլ ոչ կարացին վերանալ - 247. և ետ զաջ թնն Վարագայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր: - 260.

ԱՅԼ ԵԹԷ - Այլ էթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269.

ԱՅԼ ԵԻ - Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ - 41. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումէք կամի տալ, այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան - 50. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նոցա - 107. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. զի ոչ ի քաղաքն թողին և ոչ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ զարսն ի քաղաքն արգելեցին - 185. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգարան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեպլեկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսօրք զհետ գրելեացդ - 289.

ԱՅԼ ԵԻՍ - սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50.

ԱՅԼ ԹԷ - Այս գիշեր է և մեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւաւան - 128.

ԱՅԼ ԻՆՉ - Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 66.

ԱՅԼ ՈՔ – այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ – 178. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք: - 236. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յալլոց ուրուք ապականեալ գերկիրս – 288.

ԱՅՕ – Միւնեաց իշխան, ի մեջ ած զգունդ այծուցոյ / ծն. այծացս, այծեացս, այծոցոյ /, զի անկաւ հոնն: - 137. Բայց թէ գնել կամիրս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ զնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեք: - 230. Ով՛ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այծ արածել: - 231. Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից քերդ ի պահել զնոսա: - 227.

ԱՅՕԱՐԱՕ – Եւ նա ասէ՛ անդ՝ այծարա՞ծ է, թէ դիւարած: - 230.

ԱՅՕԻՅ ԲԵՐԴ – Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան յԱյծից քերդ ի պահել զնոսա: - 227.

ԱՅՕՄԱՆ – Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսա ի__ձորն Այծսանայ – 106. Բայց զարութիւն տեսոն զգետնէր զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան / ծն. Այծտան, Յետսանկ / եղին: - 265.

ԱՅԴ – Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ զալոյս, այդ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

ԱՅԼ – Զի զայն ուսոյց նոցա հակառակն ճշմարտութեան սատանայ – 40. որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է – 50. գոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մենջ քան զասացեալդ: - 51. Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին – 50. և ետ գտեղին զայն Եղիազարու – 58. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք – 58. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն ... և զայն պատերազմ, որ ի հիւսիսականաց անտի – 61. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Զի ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ, այլ միայն զայն, գոր ինքեանք ինդրեցին, զայն յուղարկեցես գրով: - 63. Բայց ոչ զիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 70. Իսկ նորա դէմ

եղեալ գայր, զի և գայն ևս քանդեսցէ: - 79. և անուանեցաւ տեղին այն Արջոց ձոր: - 93. վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քեզ: - 103. որք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկոտոսն գայնսիկ - 108. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուար և Մեղտես և Հռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ, որ և տեսեալ գայն տեղի ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. վասն այնորիկ և պաշտաւնեայք նորա գեսք ունէին - 109. Ջի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն չիշխէին յայտնի ունել - 110. զի և գայն տեսեալ յիշեցեն զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. ջորիք կառացն այն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. և գայն թողաք այլ պատմագրի - 116. Եւ կոչեցաւ բլուրն այն Աւետեաց բլուր: - 121. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ առին գայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. և անուանեցաւ տեղին այն Թակարթս: - 131. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մեջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Եւ բանակեցան նոքա այնմ կողմանէ և սոքա յայսմ կողմանէ: - 139. իսկ սպասաւորքն արգելուին զնա այն խորհրդոյ խնդրոյն - 150. Ով տէր, դու ներե՞ս կնոջն, որ գայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես /իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ/ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. Եւ այն զարք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աւուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, գայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. Եւ համար արարեալ յաւուր այնմիկ ՋՌ, Ե միայն պակաս: - 184. Իբրև զնացին այն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա - 186. Մինչ նոքա գայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց - 187. զի գայն խրատ տուեալ էր Վահանայ: - 187. գորոյ զհետ մտեալ երկու ումանց և անցեալ ի գետոյն այն կոյս, ըմբոնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա - 188. և սպան յաւուր այնմիկ իշխանս ՋԶ: - 193. Այս այն զլուխ է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց այն զարսն, որ հեռի էին: - 198. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին - 199. Եւ որ բուն յետինքն

Էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. յերկրէս ել, արի և գնա խաղաղութեամբ, ապա թէ ոչ գմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, գայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ ի կողմն Հաշտենից: - 210. և առ ինքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳՌ: - 212. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ և ի բլերն յայն կողմանէ ԲՌ: - 221. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, Բայց միայն այնորիկ, որ առ ուղտքն էին – 226. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ գայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գրոսա – 230. Բայց որ երկու տարի զԼսառանայ գինին և զԱսորոց և զՄուրիայի արբեալ են, գայն թող տան: - 232. Եւ զվեց զաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան գայն թող տան – 233. Եւ իբրն եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Իսկ զարքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236. Կա՞յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: - 244. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և արկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հունին – 256. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւուր յայնմիկ: - 265. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԻՍ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի – 267. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 271. զի այն իսկ էր խնդրուածք նոցա: - 273. և նորա հակեալ յայն կոյս անկաւ: - 275. Եւ առեալ զերկու իշխանորդին և զգլուխ այնք իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսես Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Զիս կողպտեցին և զԱրջք շինեցին, արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ, ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287.

ԱՅՆՉԱՓ – և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. Եւ այնչափ ջերմագոյն է սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Զի ոչ է արէն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թողթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ – 63. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. Եւ այնչափ են բազում դևք ի տեղոջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդրնդոց: - 99. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճուպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ մտրակեալ գերիվարն իւր զկնի Գեորգեոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծոփաց ի մէջ առեալ բազումք պատեցին զնովաւ: - 139. Եւ այնչափ կոտորեցին զնոսա, մինչև հեղեղատք արեանց ելին – 220. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն – 219. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. այնչափ կոտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. և ետ զաջ թնն Կարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր – 260.

ԱՅՆՊԷՄ – Եւ այնպէս ելին ի քաղաքէն բռնութեամբ: - 77. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն – 98. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս/գրքում՝ այնպէս / հմտութեամբ եկն և դիտով, մինչև զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. և այնպէս յարինեցան երկրքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. և կազմեցան զարէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Եւ այնպէս արար: - 182. Եւ արարին այնպէս / գրքում՝ այնպէս /: - 183. Եւ ինքն խաբէութեամբ / գրքում՝ խաբէութեամբ / կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ, և նենգիւ այնպէս առնէր – 193. զի այնպէս / գրքում՝ այնպէս / գրեսցէ, որպէսզի գայցեն վաղին, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. Եւ արարին այնպէս – 200. և եղև այնպէս – 205. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն ժողով: - 238. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէնք նոցա: - 240. և այնպէս արարեալ ի մէջ ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին զերիվարս իւրեանց –

243. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ առտուն: - 254.

ԱՅՆՊԻՄԻ – սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ – 65. զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, գոր ոչ կարացին զհտել Պարսկքն: - 182. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք, և կենաց արժանի ընդէ՛ր էք: - 235.

ԱՅՈ – Այն, տէր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք գուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 252.

ԱՅՍ / գոյ. / - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց ... կամ ի լլկումն այսոց, կամ ի գետավեժութիւն ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ԱՅՍ / դեր. / - յորում և այս / ծն. այսմ, յայսմ / աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս – 34. Եւ զայս զհտութեան աղագաւ ձեզ ծանուցանեմք – 35. և կացուցես զդոսս ըստ արիւնակի այսք կրանաւորացս, գոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. Ջոր ես քեզ ազնութիւն համարիմ զայս – 42. Ջայս / ծն. յայսմ / ամենայն ըստ այսմ արիւնակի տուր գործել: - 43. և վասն այսորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուղթս: - 44. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն ...արիւնակ զայս: - 47. Բայց զի՛նչ են այսորիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց – 48. այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ / ծն. այսորիկ / - 55. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս – 56. Մանաւանդ զի առաւելապէս գթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս այսմիկ – 56. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՛, առնել ի տեղուջս այսմիկ – 56. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս այսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Ջայս մաենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս ... գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արիւնակ զայս – 59. Ջայս ամենայն ստուգիւ գրեսջիր առ մեզ, աղաչեմք: - 62. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62. զայս ամենայն պատմութիւն գրեսցես և առաքեսցես: - 63. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: - 66. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. Իսկ Բուրտար իբրև լուաւ զայս հրաման ի թագաւորէն,

փութացեալ եմուտ առ Ուգուհի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքայի յունաց, որպէս Ագաթանգեղոս պատմէ գայստսիկ – 71. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, գոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 73. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Սիւնեաց տանն – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգաւութիւնն նոցա – 85. զի այս տունն թագաւորին Հայոց է – 86. Արդ այս ձեզ յայտնի լիցի – 86. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ – 87. և գրեցին գայս – 95. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսք ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և գայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Չայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95. եղիցի աչք տեսան ի վերայ երկրիս այսորիկ պահել ի թշնամեաց 96. և մի՛ հերձուածողք բնակեցցին յայսմ աշխարհիս: - 97. և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած յախտենական յազգաց յազգս: - 97. Եւ այս էին, գոր եղաք – 101. զի պատճառ իրացն այս եղև: - 103. Դու, տէր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն զպաշտանեայս կռոցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 107. գայս ի միտ առէք 107. Եւ լուեալ գայս իշխանն Անկեղ տանն, ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա – 107. Զի կռոցն, որ յայսմ տեղոջ էին, պատճառ այս է – 107. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 108. ապա խաբէութեամբ գայս հնարեցան – 10. զի մի՛ և այս ի ձերում երկրիդ սերմանեսցի: - 110. Արդ այս աւանագեղքս ի բնէ տուեալ էին կռոցն ի ծառայութիւն – 112. Չայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Հաճեցաւ տէր սրբոցք բնակիլ ի տեղոջս յայս 114. Բայց գորս եղաքն, այս են – 115. Եւ գայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մենջ – 116. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ, և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան – 116. Այս պատճէն առաջին պատերազմին Արձանի: - 116. Այս ամ մի է, զի ոչ ենք տեսեալ զնոսա: - 119. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր – 126. Այս զիշեր է և մեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն – 128. Արդ հաս յազնականութիւն և արս զարս գայս նշանաւոր յազգս: - 130. Արդ ըստ այսմ արս զպատասխանիդ: - 133. Եւ բանակեցան նոքա յայնմ կողմանէ և սոքա

յայսմ կողմանէ: - 139. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ – 142. Եւ զկնի այսորիկ եթէ իմանալ ոք կամեսցի գայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. Արդ՝ այսորիկ ի մէնջ պատասխանի ձեզ բավական իցէ: - 143. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիր բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ – 144. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տանել զիս ի ներքս: - 151. Ոչ զայս հրաման ընկալեալ ենք յառաջնոցն, և ոչ մէք իշխենք առնել: - 151. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով զորմս տաճարին – 152. և գրեցին ի նմա այսպէս. Որ ոք յանդգնեսցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա – 153. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղոց: - 155. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև զայս իշխան: - 187. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Եւ միաբան զայս ասացեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից – 159. Չայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Ջգեա՛, տէր, զամբաժնուծուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այսորիկ – 168. Որք պանդխտութեամբ կենաւք գնացեն ի կենան յայստսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաիւնեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ – 173. որոց անուանքն են այսորիկ. Թէովնաս, Պաղիկարպոս, Սիմովն, Յովհաննէս, Եպիփան, Դիմառիոս, Նարկեսոս: - 175. այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: - 178. Արդ՝ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում – 178. Իբրև գնացին յեզր զետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց գնուսս ի քուն առնել – 186. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց, և նոքա դէռ չէին եկեալ ի ծմակն – 187. Երթ կոչեա զայս անուն իշխան: - 192. Այս այն գլուխն է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՄմբատ գորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Մինչ դէռ նա

գայլ ասեր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 215. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայլ անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք - 225. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր գայլ կին և գորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. և մեզ տուրս տուք գայլ կինս և գորդիս: - 231. Չայլ, գոր ինչ աստ բերեր, այլ իմ է - 231. Եւ մինչ այլ այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք - 238. Չայլ ասաց, զի յիշելիք լիցի բանն: - 241. Չայլ ամենայն ասացին - 247. Բայց խնորէ գայլ ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին - 251. Արդ գայլ ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ - 251. Ջարթիր տէր և զարթոն զգարութիւնս քո, լսեա գայլստիկ - 252. Եւ գայլ ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բերբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252. Եւ մինչդեռ սոքա յայլ /ծն. աստ / էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրն երեք Ռ պարսիկ - 263. Եւ գայլ ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեանս եկեղեցոյն յայլ կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա - 280. Արդ գայլ պատմութիւնս գրեալ եղին յեկեղեցին Ծիծեռնոյ: - 281. Եւ եղև այլ ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հոռոմին ՆԻԷ - 281. Չայլստիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խարսրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյսն - 283. Իսկ եպիսկոպոսն աղաթեալ առ աստուած լոյսութեամբ, միայն գայլ հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այլ խոպան և աւեր - 284. Չայլ յետոյ շինեաց Համամ, զհոր անուն դնելով Համամշէն: - 285. Չայլ տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ գայլ բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285. Ժամանակագրութիւնս այլ սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այլ առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայլսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս գայլ ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ - 289. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այլ գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արիւնութենէ և աղաթից: - 289.

ԱՅՍԱԻԸ - այսաւր մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ – 85. „Գիտեա՛, Արձան, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ – 87. և աստուած այսաւր կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121. և եղիցի ար յափտենական այսաւր ի միջի մերում: - 133. „ Ով սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր – 153. որ և մեք այսաւր մտանենք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսաւր և մի՛ ամաչեք – 195. սակայն այսաւր չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 223. Կարապետ, յայտնեա զքեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223.

ԱՅՍՊԷՍ, ԱՅՍՊԷՍ - և խնդրեաց յաստուծոյ աղաթիւք այսպէս – 54. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեմնն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. Ջայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Եւ ելին ի գլուխ բլրին, սկսան սաղմոսել այսպէս – 121. Եւ կանգնեալ խաչ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս – 155. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս – 165. Եւ մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ – 185. Իսկ նա յուղարկեաց պատասխանի այսպէս – 208. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ և առաքեցին առ Վահան այսպէս – 214. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. և նոցա ծունր կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկաւ առաջի սրբոյ սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս – 252. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս - 263. զի այսպէս գտաք արինադրեալ յառաջնոցն: - 288.

ԱՅՍՊԷՍ ԵՒ - այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99.

ԱՅՍՏԵՂ – այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99.

ԱՅՍՔԱՆ - Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177. Յետ այսքան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283.

ԱՅՏ /տղամարդ / - զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արք քառասուն՝ ճգնաւորս և խարագնագգեստս, պարկեշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ – 42. Եւ ժողովեսցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ– 43. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանց, գոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանեայս եկեղեցոյն արք ԲԺ ան - 58. Իսկ այք ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով – 67. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այք մի, որ կոչէր Բուրտար ... ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Իբրև եղև երկրտաստանամեայ, այք ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դափթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. Ժողովեցէք զամենայն արք / ծն. այրս / պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք առ մեզ – 80. որ ի Կուառաց տանէն էին իբրև արք չորս հարիւր - 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակաւ ինչ զարս իբրև արք երեք հարիւր ... գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արք զարացն ազդ առնել: - 82. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել – 83. Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղեն մեզ – 83. զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամբոցն պաշարեցին: - 83. Իսկ նորա ԴՌ արանց ընտիր սուսերաւորաց առաքեաց – 84. զի արք չորս հարիւր լոկ ունէր – 84. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն. և այլք ի պատուաւոր արանց, գոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85. և արք Պարախու և արք Մեղոյոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այք: - 87. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց զարացն – 88. զի անդ արք հետևակք, որ զառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: - 88. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. զի այնպիսի էր այք յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90. Եւ դարձան ի վերայ զարացն և յանխնայ կոտորել սկսան արք ՌԼ, դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին

գիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. Առաջին պատերզմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և գայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղոջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. Իսկ զաւրացն ի մէջ առեալ սպանին արս Ջ: - 99. և որք մկրտեցան էին արք ԵՌ: - 106. Ետ հրաման գերծել զգեսս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. և եթող ի տեղոջն արս կրանաւորս ԻԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս Ետ – 111. Եւ ի մէջ գիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. և ածէին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն արք ընտիր – 124. գոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղոջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղոջն – 131. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղոջն Ռ և Ջ արք: Իսկ Թակարդս ՌէՃ արք, գոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Ջ արք, միահամուտ ԴՌ և Մ և ԾԲ: - 132. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զտուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Եւ ընթերցեալ զթողթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ զնաց երեսուն հազար արանքք ի պատերազմ – 133. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՋ արք: - 142. Եւ գտրս հարիւր արքն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. Սա բազում կրանաւորս կարգեաց ի Գլակայ վանսն, և եղեն առ սովա արս ՅՂԸ: - 147. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ արք ի յունաց՝ սուրքք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 143. որք եկին ի սեղան տիկնոջն, էին արք ԳՃ և ինսուն և հինգ: - 153. Տեսանեմ արք մի զիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս – 154. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Եւ ինքեանք ութ հազար արք գնացին ի Մեղոփ և յԱստեղաւնս ամրոցն: - 165. Իբրև զիտացին արքն Եաւթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. Ասէ Վահան. ոչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար արք, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար արք ընտիր արն և ձիոյ: - 161. և ի չորս հազարէն Օ արք թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գեւղն: - 181. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ արք ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ արք մաւրահեղձ արարին – 184. Յ արք թողեալ

յանցս Մեղոտայ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն առ Միհրան: - 185. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռ այր: - 185. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌ այր: - 185. Ռ այր գնացէք ընդ ծմակն և հազար ընդ դաշտն: - 186. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա - 186. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն գնասցեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար արքն ունէր ընդ յինքեան: - 192. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային - 192. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսս ի տաճարի անդ: Եւ ի միւս տաճարին այլ արս ՌՋԳ: - 194. Եւ ինքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ - 196. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Օ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և գլուխ յանխնայ կոտորեցին - 199. և փոխստական եղեն արք հարիւր յԱպահունիս - 199. Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ զրուցատար լինել Պարսից արքային: - 201. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաթն յախտենից: - 202. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր անն և ձիոյ: - 206. Իսկ նորս բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորս Ջ հազար այր ի Մուշ: - 210. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: - 211. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: Իշխանն Պալունեաց՝ երկու հազար ու երկու հարիւր այր: - 211. Եւ նորս զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՄմբատ զորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 216. Իսկ նորս ժողովեալ ինն հազար այր, գնաց ի վերայ նորս յԱնտաք: - 218. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորս՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Եւ ելեալ ի մէջ զիշերի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորս լոյս փայլատակեր - 218. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն,

երկու հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն արն, որ տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին ԲՌ արս հեծելոց- 221. Եւ ինքն զուր ի հազար այրն ռազմ բաժանեալ և ընդ առաւատն կազմեցան - 221. սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաց արանցս - 223. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնոքիկ, որ առ ուղտքն էին, արք չորեք հարիւր - 226. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՌ: - 227. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹԻ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Իսկ Սուրեան, զի իմաստուն այր էր, ասէ - 230. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեալ, և չորս հարիւր նորս, և գնացին երկրքեանն ի վանսն: - 234. Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զճառոյն՝ խեղդեցին. և զչորս հարիւր այրն ընդ սուր հանեալ: - 235. և դարձան ի վերայ ձիագործքն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ - 237. ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238. Եւ ինքեանք առաքեցին արս Ճ՝ գրգռել զգարսն - 238. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա - 243. և ածեր զՎահան Կամսարական, զորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: - 244. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղէն - 246. Եւ ելեալ գնաց ժողովել զգարս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր - 253. Եւ հրամայեաց ունել գարսն / ծն. զգարսն / , որ ընդ նմայն էին եկեալ - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր - 258. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ զհետ երթայր: - 257. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ - 260. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր էր: - 261. և զարքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր - 264. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գանցին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Գալն Վարդուրիեր, և մեռանել ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, գարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինամով - 269. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոջ աղաթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն - 273. Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով զտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և

տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեանս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ԱՅՐ / քարայր / - Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և գարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել – 63. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն / ծն. Մանէ այրսն / և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. և այլքն փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր / ծն. վայր /, և իջեալ ճաշէին: - 237.

ԱՅՐԱՐԱՏԵԱՆ – անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱրարատեան / ծն. յԱրարատեան / գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. գորոյ զհետ մտեալ Ելթաղէ հասանէ ի գաւառին Արարատեան / ծն. Արարատեան / - 69.

ԱՅՐԱՐԱՏԵԱՆ ԳԱԻԱՌ – անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱրարատեան գաւառ / ծն. Արարատեան / ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46.

ԱՅՐԵԼ – Այս այն գլուխն է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրաւնստորսն հրով այրել: - 194. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ զտաճարս այրել էք ի տայ: - 194. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսս ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտասցեն զիրսն: - 196. Կամ տուք ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան. և զփայտին, զոր այրեցին – 228. զոր իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո զարացն – 228. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ իսաչն զերեաց, և առեալ զնաց ի Պարսիկս – 279.

ԱՅՐԵԼ ՏԱԼ – Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ զտաճարս այրել էք ի տայ: - 194.

ԱՅՐ ԵՐ ԶԻ – Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ – 181. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 206. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ԱՅՐՈՒԶԻ – արդ առաքեալ ութ հազար այրուձի ընդ Վահանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: - 283.

ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆ – հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան – 174.

ԱՆԱԿ - Իսկ այր ումն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով – 67. Ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Բայց թագաւորն պարսից գաւր մահուն Խոսրովու տաւն կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտազ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զարբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանատր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչև յԱրտազ և անտի ելեալ զնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր տուսերի մաշէլ: - 70. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ - 73.

ԱՆԱՄՍԻԹԵԼ - ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամալթիս – 214.

ԱՆԱՊԱԿԱՆ – յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անորդուելի մինչև ի վերջին ատուրն, յորժամ գաս և նորոգես գաս անապական – 56.

ԱՆԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - և յորժամ գտցես գաս նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173.

ԱՆԱՊԱՍ – զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ / ծն . Սինա / յանկոխն ի գազանաց – 40. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալ էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 246.

ԱՆԱՊԱՍ ՄԻՆԵԱՑ – զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ / ծն. Սինա / յանկոխն ի գազանաց – 40.

ԱՆԱՍՏԱՍ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եզիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին – 51. Եւ Բեկտոր և Անաստաս դարձան ի Կեսարիայ: - 52 Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ հանդիպեալ ոմանց ... տային նոցա զրոյց զառաջին պատերոզմէն – 58. Չայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս ... զարմացան – 59.

ԱՆԱՐԺԱՆ - Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ձենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի հայաստանեայց յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64.

ԱՆԱԻՐԷՆ - զի իշխան ոմն անարէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 157. Իսկ անարինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա – 273.

ԱՆԳԱՍ – որ ոչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, քագրով անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. որ թէպէտ և քագրով անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսանէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. ապա էրիցս անգամ ծուներ կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մէք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. քագրով անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցն մտանել յեկեղեցին – 150. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց էրկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորոյ իւրոյ – 206. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243.

ԱՆԳԵՂ – Տեսցեն զքեզ անգեղք և զհտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 92. զի անգեղք և բուէճք պատեցին զիս: - 241. Անգեղք, զի ազահ էին նստան – 247.

ԱՆԳԵՂ, ԱՆԿԵՂ, ԱՆԿԻՐՂ – Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկեղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց և զիշխանն Անկեղ տանն ...և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր – 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թոթով ծանուցաք զիրսն: - 84. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն – 85. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տանն, յառաջ մատիր – 86. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տանն, և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տանն իշխանն մարտնչէին ընդ միմենաս – 93. Եւ լուեալ զայս

իշխանն Անկեղ տանն , ետ հրաման գերծել զգէս նոցա – 107. զի մինչ Տրդատ զԻննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Միւնեացն զԿուառացն կանգնեաց – 127. Իսկ զաջ զարուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Չոր իբրն տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր – 137. Իբրն ետես իշխանն Անգեղ տանն / ծն . Անկեղ / զիրսն և զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138.

ԱՆԳԵՂ ՏՈՒՆ, ԱՆԿԵՂ ՏՈՒՆ, ԱՆԿԻԻՂ ՏՈՒՆ - Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց և զիշխանն Անկեղ տանն ... և զային յանհոգս և բնալ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր – 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զտուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թողով ծանուցաք զիրսն: - 84. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն – 85. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տանն, յառաջ մատիր – 86. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տանն և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցաներ յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրն ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անոր հասանել: - 88. Եւ իբրն դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տանն իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս – 93. Եւ լուեալ զայս իշխանն Անկեղ տանն, ետ հրաման գերծել զգէս նոցա – 107. զի մինչ Տրդատ զԻննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Միւնեացն զԿուառացն կանգնեաց – 127. Իսկ զաջ զարուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Չոր իբրն տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր – 136. Իբրն ետես իշխանն Անգեղ տանն / ծն . Անկեղ / զիրսն և զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138.

ԱՆԳԻԻՏ - զորս իբրն զանգիւտ մարգարիտ համարիմ զնոսա տուեալս ինձ: - 37.

ԱՆԴ – դրով ցնձայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա գալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի գալստեամբն ի Յորդանան: - 35. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. և տարան մինչև յՈւռոհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և ոչ անդ գտին: - 51. Եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և ոչ գտին անդ զԵղիազարոս: - 52. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար ոչ գտին – 52. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս ... մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանէայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան – 58. որք յԱշտիշատ Տարաւնոյ էին անդ երթեալ – 58. զոր եկեալ ի Հռոմայ ոչ գտաք գնա անդ: - 60. և անդ սնաւ առ հաւրաքեո իւրում – 70. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին Ճենաց ամս ԺԹ: - 70. Ապա Յակոբ քեռքն իւրով Սակդենէի մնաց անդ – 71. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. և անդ թողաք զՍուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն զաւառացն: - 78. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան – 79. ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. և արք Պարախու և արք Մեղոտյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին – 87. զի անդ արք հետնակք, որ զառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: - 88. Իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակէին: - 89. Արար անդ աւուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամենն անդ կամեր դնել – 100. և եղ անդ զմին ակն լուսոյ, զոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Դիգոն: - 101. և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 100. Ջոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն զալ ի մկրտութիւն – 105. և հրամայեաց քահանայիցն իսչ կանգնել ի տեղոջն, ուր զնշխարսն եղին, և զկանայս անդ մկրտել – 106. և Մեղոտս շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղոտի: - 108. և եղ անդ զնշխարսն – 110. և եթող անդ պաշտանէայս եկեղեցոյն զԱնտոն և զԿրանիղէս: - 111. Արդ յետ ԲԺ-ան աւուր երթեալ իջանէաք ի քաղաքագեղն Մեղոտի և անդ երեկաթս արարեալ: - 113. զի անդ իսկ էր իսարիեալ դնել զմնացեալ նշխարսն – 114. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն – 114. և դու անդ կաց զգուշութեամբ – 120. զի և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նոցա: - 120. Եւ աղաւթեալ անդ, ասէ Անտոն ցԱղբիանոս – 121. և անդ կացեալ զաւուրս բազումս, և դարձան մեծաշուք

պատուով – 125. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մերք հանդերձ ի փոքր ամբոց անդ մտեալ աղարթեաք: - 129. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Ողորմեցարոք ինձ, ապսաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 151. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում – 156. գնացին անցին աւուր միոյ ճանապարհ ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսս ի տաճարի անդ: - 194. Եւ գոպիրն և գնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեացեն անդ: - 196. զի անդ գահավեժ եղէն ոմանք ի վայրենի գազանաց – 207. Ել ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամբոց և կոչեաց Գահար – 206. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին, զի անդ կնքեցին զնա: - 211. Եւ բազում նախճիրս գործեաց անդ իշխանն Հաշտենից – 212. Եւ տարածեալ զնոսս ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Եւ յետ ութ աւուրն եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220. Եւ նոքա ցուցին նմա զբերդն, թէ անդ է: - 229. Եւ նա ասէ՛ անդ՝ այծարած է, թէ դիւարած: - 229. և անդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել: - 236. և հնարս իմացեալ ընդ մարտուց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263. Բայց զարուրթին տեսոն զգետնէր զնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծասն եղին: - 265. Իսկ զաւրն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Իսկ Վահան աճապարեալ զնաց անդ – 265. Եւ իբրն անդ եկին, ասէ Վարազ ցպարսիկս – 266. և անդ ժողովեցան և այլ զարք Վահանայ – 273. և եկաց անդ ամս Զ: - 279. Եւ անդ եղին զտերունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Օիծառն: - 280.

ԱՆԴԱՆԱԻՐ – Ջայս ամենայն իբրն լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, զարմացան, զտեղի առեալ անդանաւք, և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս – 59.

ԱՆԴԱՍՏԱՆ - Եւ ինքն թողեալ զգաւրս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, զոր Արտից գեւղն կոչեն ... և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԱՆԴԷՆ - Եւ մերք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 78. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրաւն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. և ինքեանք մնացին անդէն – 95. Եւ անդէն / գրքում՝ անդէն / բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր

իջուցանէր գտուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին – 136. և իբրն ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Եւ ընդ բանիցն եհար զնա, և անդէն աստակեցաւ: - 155. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մեջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն եղին զնոսա առ Անտոն և Կրանիդէն – 176. Եւ անդէն եհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց – 216. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտեզն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յոդն յերիվարին – 241-242. և այլ ոչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. Բայց ոչ կարացին գիտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. Եւ ձգեաց զգլուխն Մահուոյ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286.

ԱՆԴԻ - զի հրամայեցես միում ի պաշտաւնէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ, որ ի քրմաց անդի– 61. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անդի – 200.

ԱՆԴՈՒՆԴ - Եւ այնչափ են բազում դևք ի տեղուջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդրնորոց: - 99.

ԱՆԴԻ - նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: - 146. Իսկ ԻԲՈՒ դեռ յԱրձան անդր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: - 211. զոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան, և ի գետ անդր լցան – 272.

ԱՆԴԻԱՆԴԿ - Արդ, իբրն եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռատակէս – 72. Իսկ անդրանկին մնաց առ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: - 72. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էր անդրանկի, և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149.

ԱՆԴԻՆՈՒԵԼԻ - յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացել անդրդուելի մինչև ի վերջին աւուրն – 56. և աղաչանաւք սորա պահեալ զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անսասանելի – 169.

ԱՆԴԻԷ - Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զԴուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53.

ԱՆԴԴԵԱՍ - և կացոյց անդր կրանատրս Կ: ... Գրիգոր՝ ամս Զ:
Անդրեաս՝ ամս ԺԱ- 146.

ԱՆԴԴԵՆ - Այլ մեք դարձցուք անդրէն յառաջին կարգն: - 110.

ԱՆԵՐ - Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանունն Գրիգոր, գնաց զկնի
աներոյն իւրոյ Եթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. Իբրև
տեղեկացաւ ի քնոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ - 73.

ԱՆԵՐԵՒՅԹ - և զգլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներնոյք
տեղիս ընկենուին - 181.

ԱՆԷԾՔ - և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք / ծն.
անիծօք / արժանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին - 55. Եւ ոչ
կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իրում և ելոյժ զանձս ի
վերայ խաչին - 167.

ԱՆԹԱՂ - Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, զի
ամենքեան / գրքում՝ ամենքեան / փախեան: - 175.

ԱՆԹԵՐԻ - և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իմ: -
39. Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ
զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հոռմ քաղաքի - 59. Յորժամ եհաս
պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի,
անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64.

ԱՆԻՕԱՆԵԼ - Իսկ Կիւրիդ հայր վանացն անեձ զնա: - 157.

ԱՆԻՕԵԼ - Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց
սաստիկ զիշխանն: - 284.

ԱՆԽԱԻՍ - Եւ նորա լուեալ՝ զաւուրս երիս անկեալ դնէր անխաւս: - 176.

ԱՆԿԱԶՍ - առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի
բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ - 100. Այո, տէ՛ր, նեղեցաք,
ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք զսուներս
մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 253.

ԱՆԿԱՆԵԼ - Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր - 87. Այ արծուաձագ, որ
թևաւքդ ես հպարտացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս, ես
ցուցանեմ զգարութիւնս իմ ի քեզ - 91. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա
ընդ յայգէմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Զ այր: - 132.
Մինեաց իշխան, ի մեջ անձ զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. և
երկոքեանն յերկիր անկեալ բուռն զմիմեանց հարին: - 137. Եւ
աճապարեալ անկաւ զերիվարան - 138. Եւ նոցա փախստական եղեալ
մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս
կոտորեաց ԸՌ և ԾԶ այր: - 142. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ

իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան գոգին: - 157. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաուրս երիս, զի ամենեքեան /գրքում՝ ամենքեան / փախեան: - 175. Եւ նորա լուեալ՝ զաուրս երիս անկեալ դնէր անխաւս: - 176. և ոչ գիտացին, մինչև ոմն գերծեալ անկալ ի բանակն իւր: - 198. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկալ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. և ընդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել: - 237. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկալ առաջի սրբոյ սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս – 252. Բայց զարուրթին տեսոն զգետնէր զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան եղին: - 265. և նորա հակեալ յայն կոյս անկալ: - 274. Անկի ը, պարսիկ, կամաւ, ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 275-276. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտէզն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ. Այժմ անկանիս: - 276. Անկանի՛ս կամաւ, եթէ անկանիս ակամայ: - 276. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին և ասէ. Անկիր և դու: - 276. և զիրքն կարծեմ անտի է անկեալ ի նա: - 288. ԱՆԿԱՆԵԼ Ի ՎԵՐԱՅ - Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142.

ԱՆԿԱՐ - Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է, և մեք անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս – 61.

ԱՆԿԵԳ - տե՛ս ԱՆԳԵՂ էջ 81, 81, 82, 84, 85, 86, 86, 88, 88, 93, 107.

ԱՆԿԵՂԾԱԻՈՐ - և որ ոք ծառայեցէ ինձ սուրբ և անկեղծաոր վարուք ի նոյն տեղուջն – 105.

ԱՆԿԵՂ ՏՈՒՆ - տե՛ս ԱՆԳԵՂ ՏՈՒՆ էջ 81, 81, 82, 84, 85, 86, 86, 88, 88, 93, 107.

ԱՆԿԻԻՂ - տե՛ս ԱՆԳԵՂ էջ 77.

ԱՆԿԻԻՂ ՏՈՒՆ - տե՛ս ԱՆԳԵՂ ՏՈՒՆ էջ 77.

ԱՆԿԻՆ - Զի Կարապետին է առ անկին դրանն Աշակունի / ճիշտը՝ Արշակունի /, թգաւ հեռի գտանես զրևեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102.

ԱՆԿՈՒՍ - զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ ինայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ յանկոխն ի զազանաց – 40.

ԱՆՀԱՇՏ - եթե կին որ մի՛ իշխեսցե մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102.

ԱՆՀԱԻԱՏ - Յիշեա՛, տէր, զգութ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168.

ԱՆՀԱԻԱՏԱԼԻ - Եւ մի՛ որ անհաւատալի զիրսն համարեսցի – 219.

ԱՆՀՆԱԲԻՆ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց ... կամ ի վիհս անհնարինս որոգայթից, դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ԱՆՀՈՒՆ - Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծասկս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն, և զքորմանն առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: - 98.

ԱՆՁԱԻԱՅԻՔ, ԱՆՁԵԻԱՅԻՔ - Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց / ծն. Անձաւեացեաց / ... գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուսն դնէր: - 286.

ԱՆՁՆ - և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իմ: - 39.

զի զանձամբ արեալ հաւտոյ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ – 45. Ամենայն որ, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն արնու, հալածական պարտ է լինել – 47. յանձն արեք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Չոր յանձին կսպեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. Չոր յանձն արեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զարս բազումս – 75. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, քչ էաք յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնել հասաներ ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա - 92. որք յանձն արին զալ ընդ նմա: - 105. Իսկ նորա քչ արնուին յանձն, այլ ասեն ցիշխանսն – 107. զոր թագաւորն յանձին կսպեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, զոր հիմնարկեաց – 118. հրեշտակք ապաշաւեսցեն զանձն իմ և դեք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Եւ հրամայեաց սպասաւորացն

տէրունական մարմնոյն պատրաստել զանձինս: - 165. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167. որ և մէք այսար մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անունդ քո: - 167. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ - 169. զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: - 169. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիրաքանչիւր ախտից - 170. Եւ ութսուն Գ ռազմ անձամբ իմով եմ կարգեալ և մղեալ - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկեալ, զի հաշտեսցի և գնասցէ: - 179. Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչըրոց դասուց, որ գաղբս ճաշակեն, ողջոյն: - 208. իւրաքանչիւր ոք վայ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 258. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից: - 264. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280.

ԱՆՃԱՌԵԼԻ - Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միաճնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56.

ԱՆՄԱՀ - և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յավիտենական /ճիշտը՝ յաւիտենական/ և անմահ: - 166.

ԱՆՄԱՀԱԳԱՆ - և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենացուն յառաջին յանմահական վիճակն: - 167.

ԱՆՄԱՐՄԻՆ - Ուստի և այժմ դէռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաւոնի - 40.

ԱՆՄԻՏ - Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր - 79. Ո՛վ, որ խորխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ եք - 85.

ԱՆՄՈՌԱՅ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288.

ԱՆՄՏԱՆԱԼ - Եւ Մմբատ զհետ մտեալ ասէ. պարսիկք, մի՛ անմտանայք - 225.

ԱՆՄՏՈՒԹԻՒՆ - և ի լոյս ածեալ գղարան մահուն, և թքակոծեաց գանձոտութիւն նորա: - 161. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անձոտութիւնդ լացի - 208.

ԱՆՅԱՅՏ - Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեմն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի - 103.

ԱՆՅԱՅՏՆԻ - Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մէնջ և անյայտնի եղն նշանաւք թնեռացն և փափագաւդացն: - 116.

ԱՆՆԱԽԱՆՁ - որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել էտ: - 65. աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ էս ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171.

ԱՆՈՒԱՆԵԼ - և անուանեաց զայն Եղիագարու վանք - 58. զոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: - 68. և անուանեցաւ տեղին այն Արօցոց ձոր: - 93. և անուանեցաւ տեղին այն Թակարթս: - 131. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի, և անուանեցաւ Վարազակայ բլուր: - 246. Եւ անդ եղին գտերունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Ծիծառն: - 280.

ԱՆՈՒՆ - որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դարութեանդ, զի այնում և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց գանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն - 55. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել - 63. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով - 67. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից - 70. Բայց ոչ զիտեն գատոյգ, զի Յակոբն այն հաւրաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 70. Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռատակէս - 72. զոր ինքն շինեաց, և կոչեաց գանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. և որ զլխատր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեացեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. զոր և Մեստակող կոչեն գանուն տեղոյն: - 92. և եղ անդ զմին ակն

լուսոյ, գոր երբեր ի Կեսարիայ, և անուն Ղիգոն: - 101. գոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին գանուն նորա Վիշապ – 108. Իսկ Կուսառ շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուսառս – 108. և կանգնեցին կուռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ – 109. գոր հիմնարկեաց յանուն Կարապետին – 118. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: - 126. որում անուն կոչիւր Վարդպատրիկ – 149. և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա – 149. Արդ՝ արքինեալ լիցի անուն քո յաւիտեան: - 153. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց գանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում – 156. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց – 167. որ և մեք այսար մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաորեալ անուանդ քո – 167. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. Եւ յուսացին յանուն քո, որք երկիւղիւ ծառայեն քեզ: - 168. որ դաւանեն խոստովանութեամբ գնուն քո առաջի ազգաց աստարաց: - 168. Եւ որք հաւատով յիշեն գանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց – 171. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից – 174. որոց անուանք են այսոքիկ. Թէովնաս, Պարտիկորպոս, Սիմովն, Յովհաննէս, Եպիփան, Դիմառիոս, Նարկեսոս: - 175. Եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես, իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ – 178. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև զայսար – 188. Երթ կոչեա զայս անուն իշխան: - 192. Եւ եղաւ անուն գաւառին Կորեայ լերինն: - 200. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով գանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203. Աձ և ի Պարսից զկին իւր զՊորպէս և եղ գանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, զնամ և այլ գամ: - 214. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր – 215. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. որ կոչէր զպապուն անունն Վահան Կամսարական – 220. Եւ կոչեցաւ անուն բլերն Մահու բլուր: - 226. Եւ կոչեցաւ անուն անտառին Սերեմաձոր – 237. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: - 238. որ և կոչեցաւ գեղոն Շերանիկք անուն: - 247. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել

զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեացի անուն քո յաւիտեան: - 252. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոզուց գերեզման, որ և Մոզտունս: - 254. Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262. որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան եղին: - 265. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մահու առիթ: - 265. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Վայրանկանիս: - 276. Եւ առեալ գերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այն իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին անուն տեղոյն Պողկ: - 276. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հայրկերս: - 278. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախաւս, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն ասելի անուան իւրում - 280. սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր աւան և եղ անուն նմա Ծիծառն: - 280. և շինեմ աւան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. ապա շինեաց գեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որոյոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. Զայս յետոյ շինեաց Համամ, զիւր անուն դնելով Համամաշէն: - 285. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286. և աճեալ՝ պատմութիւն Ստորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ, ամենեքեան ասորիք էին - 287. Եւ որ ոք գմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և գրկեալ ի մեր արքինութենէ և աղաւթից: - 289.

ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ - Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի գոասս պաշտաւնէից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք, որ և ձայն ուրախութեան պաշտաւնէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասատրացն և ասէր - 151.

ԱՆՈՒՇԱԻԴ - Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ / ծն. և օդս անուշ /, ջուր բազում - 143.

ԱՆՉԱՓ - զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: - 169.

ԱՆՊԱԿԱՍ - աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ - 289.

ԱՆՍԱԼ – Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անաս, ես զքո ձեռքդ ազիդ քո սկինդ հայել ի տամ: - 275.

ԱՆՍԱՍԱՆԵԼԻ - Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա. գեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անասասնելի – 169.

ԱՆՍՈՒԱՂ - և զվեց ար թողու գնոսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73.

ԱՆՎԹԱՐ - և կնքեա անվթաք զարութեամբ քով զոսկերս սոցա – 104.

ԱՆՏԱՇ - առեալ քարինս անկազմս և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կռոցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100.

ԱՆՏԱՌ - զոմանս յանտառին դարանեցուցին – 80. և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: – 92.

Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրանս փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: -

95. յառաւարտուն պահուն էլանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. զի գային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ յաղբիւրէն – 120. որ և ձայնն ուրախութեան պաշտանելիցն գանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Եւ որք զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին գայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն –

131. Իբրև եկի հասին ի տեղին և գտուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն / ծն. յանտառէն, անտառն / և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, զոր զազպէն կոչենք: - 143. Մինչ դեռ նա գայս ասեր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 216.

Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից զարացն, զնացին յանտառն - 236. Եւ կոչեցաւ անուն անտառին Սերեմաձոր – 237. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն –

270.

ԱՆՏԱՔ - Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, զնաց ի վեայ նորա յանտառ / ծն. յԱնդակ / - 218.

ԱՆՏԵՍ - որ նչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէս, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարզնես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան

զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և նչ անտես արարեր յախտեան – 54. նչ անտես արարեր. զաղաչանս այնոցիկ, որք ինդրեն ի քէն: - 103. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և վի՛ անտես արներ զաղաչանս մեր – 173.

ԱՆՏԵՍ ԱՌՆԵԼ - որ նչ անտես արար զագգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորացուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և նչ անտես արարեր յախտեան – 54. նչ անտես արներ զաղաչանս այնոցիկ, որք ինդրեն ի քէն: - 103. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և վի՛ անտես արներ զաղաչանս մեր – 173.

ԱՆՏԻ - Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ – 51. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն ... և զայն պատերազմ, որ ի հիւսիսականաց անտի – 61. Իսկ Ջենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի զլիտյն: - 76. Եւ անտի ելեալ անցաք մինչև զԹորդան – 78. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս – 93. Հաճեցավ տէր սրբոցդ բնակիլ ի տեղուքս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. և յետ երից աուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Բայց դու առաւել զոռութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փախեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ այր մաւրահեղձ արարին – 184. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ զնոսա, զմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի – 188. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողացն իսուարչտին, Ջ այր սստի և անտի կային – 192. և մնացին ի վեց հազարէ անտի և ոչ մի: - 213. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ

իշխեցին գալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք – 234. Ջիս կողոպտեցին և գԱրջք շինեցին . արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. և գիրքն կարծեմ անտի է անկեալ ի նա: - 288.

ԱՆՏՈՆ - Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, գԱնտոն և գԿրանիդէտ – 37. Ջոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն, զի ոչ իւիք պակաս է քան գառաջին Անտոնն: - 42. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին – 42. Կամ գԿրանիդէտ և գԱնտոն ու՞ր ես թողեալ – 61. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ջենոբայ Աստրոյ գրել գառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թե ուր եղաւ, և գԱնտոն և գԿրանիդէտ, թե որպէս վարին, կամ ուր են: - 62. և եթող անդ պաշտանեայս եկեղեցոյն գԱնտոն և գԿրանիդէտ: - 111. Եւ իբրն եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդէտ: - 119. Եւ աղաթեալ անդ, ասէ Անտոն ցԱբրիանոս – 121. Ի տորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէտ Դ ամիս – 145. Ջենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յետ նորա՝ Եպիփան աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն եղին զնոսս առ Անտոն և Կրանիդէտ – 178.

ԱՆՅ/Ք/ - Իսկ արք տեղոյն կամեցան գանց ճանապարհին ունել – 83. Յ այր թողեալ յանց Մեդտեայ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ զնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկե՛աւ. ապա թե՛ ոչ՝ տե՛ս եթե՛ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 228.

ԱՆՅԱՆԵԼ - Ջի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ/ ծն. անց է / մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհի իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. Եւ հայրն անցեալ գնաց առ Տրդատ՝ զհարն պարտսն հատուցանել – 72. Եւ անտի ելեալ անցաք մինչև ցԹորդան – 78. Եւ մեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանէ: - 79. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղինս անցանէին ընդ ստորոտ լերինն – 80. Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամրոցն պաշարեցին: - 83. որք ի վաղինս եկեալ անցին յայնկոյս զետոյն

– 84. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ անցեալ ասէ – 85. Յայնժամ ի մեջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբբ – 86. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանելը յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ ԳՌ անցին ընդ Բասեն և ընդ Հարբ – 89. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ / զրքում՝ մեջ / անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէտ – 92. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրաւն փայտի Էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հռոեանս: - 109. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանեալ յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. և կամեցաք անցանել և գնալ ի տեղի մեհենին – 114. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կաստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. զի լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124. և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն – 128. որոց յառաջել արգելուին առ զլուխ Արձանին, և զբազում ժամն ոչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. և կտրեալ զռազմ առաջապահիցն, անց ի զլուխ բլերն: - 131. Եւ իբրև ամենայն զարբն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքային հիւսիսոյ ասէր – 134. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ եհատ զգաւրսն և Էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանելը ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 139. գնացին անցին աւուր միոյ ճանապարհի ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. և եկեալ անցանելը ընդ Կարնոյ քաղաք – 162. և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. Եւ այն զարբ, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ Սասողան ամրոցն, կացին աւուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ որք ընդ դռնն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին – 181. և գաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185. Եւ Վահան իւրատ տայր զարացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ – 185. զորոյ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զզուլս նորա – 188. որդի նորա Սմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար – 210. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և

անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ – 221. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա – 223. Եւ բախեալ տիգրա ի թիկունս նորա և անց ընդ զրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա – 223. Բայց արի անցանեմք և յովստ երթամք ի վանս իմ : - 233. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող զորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանէ: - 234. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերկվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երկվարա յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս – 245. Արդ քանզի յայլ զարքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր եր ... ապա թողեալ զերկվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 258. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի , և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս – 264. Բայց զարութիւն տեսան զգետներ զնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265. և խնորէր անցանել / ծն. անցանիլ / ի վանս Գլակայ – 268. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ ուշ արարին: - 272. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի գեղն, զոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. Եւ առեալ զպարսիկս, անց / ծն. էանց / ընդ գետն Ճորոխ – 284. Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մարաթախ Աւձ քաղաքի: - 286. Իսկ Աբդոսիմ անցանէ ի չարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ԱՆՅԱՆԵԼ Ի ՆԵՐՔՍ - Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փաղոց, անց ի ներքս – 245.

ԱՆՅ /Ք/ ՄԵՂՏԵԱՅ - Յ այր թողեալ յանցս Մեղտեալ / ի Մեղուայ / և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185.

ԱՆՅՈՒՅԱՆԵԼ - Եւ զմարդիկն բերին ի տեղի անցուցին: - 84. Եւ անդէն / գրքում՝ անդէն / բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զտուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին – 136. յերկրես ել, արի և գնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց էմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երկվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածոյն ի կողմն Հաշտենից: - 210. Իսկ նա զտեգն ձգեալ եհար զկուրծս նորա. և ցցեալ ի ներքս, ոչ կարաց անցուցանել: -223. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկէ՛ա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: -

229. Եւ Վարազայ գիետ մտեալ եհար գտեգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ – 276.

ԱՆՔԻԿՈՍ - և կոչեցին ընդ նմա գԱնքիկոս / ծն. Աքիկոս / սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան – 52.

ԱՇԱԿԵՐՏ - Ձոր ես քեզ ազնութիւն համարիմ գայս, զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Բնականեան տեղին – 42. կամ թէ զի՛նչ եղն Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՛ր Եղիազար և Ջենոբ: - 61. որ էր աշակերտ իւր – 75. Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակոյիմոսի Փարմէոս – 76. Ջենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յետ նորա՝ / Եպիփան / աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս ... Ստեփաննոս աշակերտ նորա՝ ամս հնգետասան: - 145.

ԱՇԽԱՏԱՆՔ - Արդ՝ եթէ վասն հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151.

ԱՇԽԱՏԵԼ - այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Եւ եկեալ ի գեղոյն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ գնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Ես աշխատել էմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած – 195.

ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆ - Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո սատուծոյ, որ ի քո ժամանկս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի – 177.

ԱՇԽԱՐՀ - յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս – 34. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընծայս մատուցեր գնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհոյ Հայոց – 41. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Բնականեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարազնագգեստս, պարկէշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ – 42. Ձի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադեմ յերկիրոյ ընդէ՛ր եղէք փախստական – 48. զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն

աշխարհս: - 56. որք բաժանեցին գամենայն աշխարհս / ծն. արարածս / շրջագայութեամբ աւետարանին: - 56. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապպադովկացոց: - 72. և առաքէ զնոսա յաշխարհն Կապպադովկացոց / ծն. Կապադովկացոց / ի քաղաքն Կեսարիայ – 75. սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեացին, այլ չարիք սատակեացին. և մի՛ հերձուածողք բնակեցին յայսմ աշխարհիս: - 97. զի մի՛ ոք կարասցէ հանել զնոսա աստի, մինչև յար կատարածի աշխարհի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 108. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և գնաց յաշխարհն իւր – 126. մի՛ առնէր յիս զցասում բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս – 152. Ուստի նախանձու բանսարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յախտենական – 166. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի – 166. Այլ ինչ ո՛չ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան՝ մինչև երևեսցիս ի դատաստանի համարէն աշխարհի: - 170. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի – 174. զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւք և աւգնականք առ աստուած: - 177. դու՞ ես, որ զկրանաւորսն իմ՝ զսինսն աշխարհի զենել ետուր: - 190. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. և տուեալ մասունս բազումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: - 279.

ԱՇԽԱՐՀ ԳԹԱՑ - և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71.

ԱՇԽԱՐՀ ԿԱՊԱԴՈՎԿԱՅԻՈՑ, ԱՇԽԱՐՀ ԿԱՊԱԴՈՎԿԱՅԻՈՑ - Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. և առաքէ զնոսա յաշխարհն Կապպադովկացոց / ծն. Կապադովկացոց / ի քաղաքն Կեսարիայ – 75.

ԱՇԽԱՐՀ ԿԱՊԱԴՈՎԿԱՅԻՈՑ - տե՛ս ԱՇԽԱՐՀ ԿԱՊԱԴՈՎԿԱՅԻՈՑ

ԱՇԽԱՐՀ ՀԱՅՈՑ - որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր գնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհոյ Հայոց - 41. զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 108. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230.

ԱՇԽԱՐՀԱՄԹԻՄԲ - և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղոջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58.

ԱՇՏԱՐԱԿ - Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաւոյ և աշտարակ / ծն. աշտանակ / բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և ազնականք առ աստուած: - 177.

ԱՇՏԵՆԱԻՈՐ - Յ այր թողեալ յանցս Մեղոտայ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ զնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184.

ԱՇՏԵՆՔ - և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին - 87.

ԱՇՏԻՃԱՆ - Բայց դու առաւել զոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փախեաց յաշխատութենէ անտի - 177.

ԱՇՏԻՇԱՍ - որք յԱշտիշատ Տարանոյ էին անդ երթեալ - 58. և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուրման - 79. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու / ծն. Աշտիշատայ / որ կոչէր Մեստակէտ - 92. Եւ մարդկաւրէն տեսլեամբ որպէս թևաւորք երևեալ զնացին յԱշտիշատի կուռսն: -98. որք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկուռսն զայնտսիկ -108.

ԱՇՏԻՑ ՎԱՆՔ - Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կայթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286.

ԱՇՏՔ - Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կայթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286.

ԱՉՔ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկեղաս վատեալ յաչացն / ծն. յաչիցն /: - 61. եղիցի աչք տեառն ի վերայ երկրիս այսորիկ պահել ի թշնամեաց - 96. և կալեալ զկրանաւորն, որ զիսաչն գողացաւ,

ետ գկաթողիկոսն, և հանել ետ գերկոսին աչս նորա, որ զի կողպստեաց գսուրբ Կարապետն: - 281.

ԱՊԱ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապս բոլոր տիեզերաց: - 34. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դատնալ, ապս աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք - 49. Ապս թէ գայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է - 50. Ապս դարձան յԵրուսաղէմ: - 52. Եւ անդ կացեալ բագում աուրս, ապս խնորեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ ... դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Ապս հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս - 60. Ապս Յակոբ քեռքն իւրով Սակդենէի մնաց անդ - 71. Ապս ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. Եւ ապս ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակդինոսի Փարմեդոս - 76. ապս հնչեցուցին զփոռս պատերազմացն - 90. և ապս հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մղեալ ընկեց / գրքում՝ ընկեց / յերիվարէն - 91. և ապս առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. մեռցուք նախ մեր և ապս մեծ աստուածոյ մեր: - 99. Եւ ապս կարացին զորս մահուն կործանել: - 99. ապս երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մերք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. ապս խարութեամբ գայս հնարեցան - 110. Ապս դարձան և եկին ընդ յառաջ մեր - 113. Ապս հրեշտակ տեառն արգել գսուրբն Գրիգորիոս ասելով - 114. Եւ համբուրեալ գնոսս յերկար, ապս ելաք յեկեղեցին - 123. Եւ ապս դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին - 132. Ձի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապս թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոգութեան քո - 133. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապս ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմն ընդ իրեարս - 138. Ձորս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապս միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. և ապս առեալ սպասաւորացն՝ տարան ի տեղին - 155. Եւ ապս առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է ... ապս

թէ ոչ՝ որ գուրսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ - 162. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ - 176. Ապա երթեալ զնացին առ Միհրան - 180. այժմ երթիցոք նախ յԱւձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ Վահան խրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտայ, այլ իջաւանս առնել և վաղին ապա գնալ: - 185. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք - 187. Եւ իբրև ասաց զիրան, ապա կտրեալ Վահանայ զգլուխն. և ծառայիցն առեալ զարինոտ զգետսն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. ապա զի Յոնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք գնալ - 201. ապա կտրեցաք զգլուխդ զայդ և խաղացաք: - 201. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ - 205. յերկրէս ել, արի և գնա խաղադոյթեամբ. ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Ապա կալեալ զորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. ապա զիտասջիք՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել: - 225. Ապա թէ ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ - 228. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկեա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 228. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանդ յԱրծրունիս, այժեր արածեցէք: - 230. Բայց եթէ դոքս քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէս լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքս քեզ, ապա թէ ոչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. Չի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին գալ անտի երիվարաւ, ապա ո՛վ այլ ոք: - 234. Եւ ապա առեալ ասէ - 252. ապա թողեալ զերիվարս դեմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 258. Եւ ապա զիտացին զաւրքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 258. Ապա զիետ փախստեիցն մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին զնոսս զահալիժեալ: - 259. Ապա միաբանեալ արարին իրեանց զաւրագլուխն զՄիհրիտարով - 259. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274. Անկի՛ր, պարսիկ, կամաւ, ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 276. Եւ ապա դադարեաց պատերազմն: - 278. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերոյ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն

դուռն թաղեալ: - 281. Ապա ի սոյն ամի ելանէ Հերակղ և սպանանէ զԽոսրով: - 285. Եւ ապա ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286. Ապա տեղեկացայ յունանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ուն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայր: - 287.

ԱՊԱ ԹԷ - Ապա թէ գայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է - 50. ԱՊԱ ԹԷ ՈՉ - Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանկցես զդէմս խոզութեան քո - 133. արդ մի՛ գարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է ... ապա թէ ոչ՝ որ գութսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց՝ ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեն - 163. յերկրէս ել, արի՛ և գնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ՝ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, գայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. արդ՝ արի՛ եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Ապա թէ ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարանս ածեմ - 228. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկեա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 228. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230. բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէայ լեր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ, ապա թէ ոչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. Անկի՛ր, պարսիկ, կամաւ, ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 276.

ԱՊԱԿԱՆԱՅՈՒ - և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով - 167.

ԱՊԱԿԱՆԵԼ - Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսս ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ - 163. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած, և ի զարաց. ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ զերկիրս - 288.

ԱՊԱԿԱՆԻՉ - Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Միոնի: - 172.

ԱՊԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - որոց տիրեաց մահ մեղաց և կորուստ ապականութեան – 55. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյժ գապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167.

ԱՊԱՀՈՒՆԻՔ - եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Եւ թագաւորն տուեալ ԼԻ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Ջորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Իննականեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց – 142. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր որ յԱպահունիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. և փախստական եղեն արք հարիւր յԱպահունիս – 199. որ իբրև եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՄմբատ առ ինքն: - 250. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին գաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ – 263. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին և կացեալ իշխան Տարաւնոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283.

ԱՊԱՇԱԻԵԼ - հրեշտակք ապաշաւեսցեն զանձն իմ և դևք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել էմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Եւ ապաշաւեցին, զի զտապանսն իշխանացն աւարեցին: – 256.

ԱՊԱԻԷՆ - զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաիինի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167.

ԱՊԱԻԻՆԵԼ - որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաիինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173.

ԱՊԱՔԷՆ - իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ոչ ապաքեն / գրքում՝ ապաքեն / և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ – 152.

ԱՊՍԱՄԲ - ուր մտերիմք նորա և զանձն, զուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180.

ԱՊՍԱՄԲԵԼ - Եւ ի քեն ապստամբեալ են – 185. իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարունն դնէր: - 286.

ԱՊՍԱՄԲԵՑՈՒՑԱՆԵԼ - Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշղենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: – 285.

ԱՊՍԱՄԲՈՒԹԻՒՆ - զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ – 179.

ԱՊԴԵԼ - զի տանջեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. զայս ի միտ առեք, որ թէ ապրիմք՝ փոխարէն հատուցանեմք ձեզ - 107. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս և երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266.

ԱՊԴԵՅՈՒՅԱՆԵԼ - ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191.

ԱՊԴԻԼ - և դիմեցին առ նոսա զունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ / ծն. ապրել / - 277.

ԱՁ¹ - Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քո ի փառս անձառելիս: - 56. Իջուցանէր զսուրն ի վերայ աջոյ թիկանն - 87. և նորս ի վերայ յարձակեալք կտրեաց զաջոյ ուս նորս և ի վայր ընկեց - 93. և ապա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին այտրիկ պահել ի թշնամեաց - 96. Իսկ զԱթանազիսնէն զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք - 101. Իսկ զայլն ի Վեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Իսկ զաջ զարուն թեն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ճգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն - 135. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Իսկ նա ընդ մեջ աճեալ եհատ զգաւրսն և էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ - 137. և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ. և աղոթք սուրբ կրանաւորացն՝ յաջմէ և յահեկէ: - 178. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն - 204. Եւ փողոց տունեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թեն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. և ետ զաջ թեն Վարազայ իշխանին Պալունեաց - 260. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլամբ - 272. Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ զոտն տնապանաւքն հանդերձ - 274.

ԱՁ² - Ջառ ի սրբոյ հայրապետեղ անթերի սիրով հոգելառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյն զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի - 59. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ

հայրապետի Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64. Աջ սուրբ Կարապետի եղիցի կնիք և պահապան – 97. Դու, տէր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զայ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովք քո, գոր փրկեցեր խաչի քո՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Ձգե՛ա, տէր, գամրածածուկ այ քո ի վերայ Բանաւոր փարախիս այտրիկ: - 168. Մնացէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այտրիկ – 173.

ԱԶԱԿՈՂՄՆ - Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունքն. և ձախ ձեռն թիկամբն և գոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն աջակողման եկեղեցոյն և զմիս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին – 115.

ԱՌ / նախդիր / - սրբական հոյովի հետ – որպէս և այ դրան խորանին ննջեցուցաներին զուխտաւորսն: - 43. Եւ իբրև կատարեաց զաղաթսն, յայտնեցաւ այ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ – 57. և անդ սնաւ այ հարաքեռ իւրում – 70. գոր գտանէս յՈռոհայ քաղաքի այ Բարդա պատմագրի: - 71. Իսկ անդրանիկն մնաց այ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: - 73. և մնաց այ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. Մա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց՝ յայնկոյս Կուսոաց, այ յորդաբուխ աղբերն – 146. Ահաւաղիկ կան այ հայրերոյդ: - 278. Գնացի և գտի այ նմա զգիրսն - 287.

հայցական հոյովի հետ - որ թեպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ այ մեր նուաստութիւնս: - 35. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, գոր ունիս այ մեզ / ծն. ընդ իս /, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Երջանիկ և աստուածաբեալ տեառն եղբարդ եհաս այ մեզ զիր ուրախարար – 39. և վասն այտրիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել այ նոսա թուղթս: - 44. Բայց դուք գրեցէք այ նոսա զնշան Բանից ձերոց և զտեղեացդ զվայելչութիւն: - 45. Եւ /գրքում՝ Եվ / իբրև դարձան պատգամաւորք այ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարան – 46. զի ոչ այ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն – 47. բայց զի՞նչ են այտրիկ այ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց, որ և զաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք զալ զկնի արանցդ, գոր յղեցաք այ ձեզ: - 49. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին այ

Տիմոթեոս ի Կորնթոս – 51. և արարեր խաղաղություն ամ հեռաորս և մերձաորս գալստեամբ միածնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն – 55. և գրեցին թուղթս ամ սուրբն Գրիգորիոս արիինակ գայս – 59. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ ամ սուրբն Միմաքոս – 60. քանզի գրեալ է ամ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղենացիք յիմ ձեռս – 60. թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞ր պաշտանեայս թողեր ամ նոսա և թե ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: – 61. Չայս ամենայն ստուգիւ գրեսցիր ամ մեզ, աղաչեմք: – 62. Որպեսզի երթալն մեր ամ Տիմոթեոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրովդ: – 62. Ջոր հաւանեալ Ջենոբայ, առեալ գրեաց ամ եպիսկոպոսն ասարոց միայն լոկ զոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: – 64. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ջենոբայ անարժան ծառայես ամ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ ամ Խոսրով: – 67. Իսկ Բուրտար իբրև լուս գայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ ամ Ուգուհի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. զոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ ամ արքայն յունաց էր: – 71. Եւ հայրն անցեալ զնաց ամ Տրդատ՝ զհարն պարտսն հատուցանել – 72. և նորա ելեալ ժողովեաց զնոսա ամ ինքն – 73. Եւ ի զալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն ամ Ղեւոնդ Կեսարու հայրապետն – 76. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ ամ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս ամ վաղիւն հասիք ամ մեզ – 80. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ ամ աղբիւր մի ... դնէր և նշանագրէր: – 83. Իսկ մեր ի վարասն մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զմն ամ իշխանն Անկեղ տանն և թողով ծանուցաք զիրսն: – 83. Եւ իբրև ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ ամ միմեանս – 88. Եւ յորժամ ճակատեցան ամ միմեանս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: – 89. Իսկ Միւնեաց իշխանն ոչ հանդուրժեաց ամ թշնամանսն – 91. և զնաց մերձեցաւ ամ նա – 92. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի մարգճակին ամ աղբիւրս անտառին: – 95. Ջի Կարապետին է ամ անկիւն դրանն Աշակունի, թգաւ հեռի գտանես զքնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: – 102. Իսկ Աթանագիւնէս հուպ ամ սեման ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ

կան ի պահեստի – 103. և աղաչէր գնոսա դառնալ սս տէր աստուած: - 107. Եւ իբրև եկին սս թագաւորն Հայոց Վաղարշակ, և նա ետ գերկիրն Տարաւնոյ իշխանութեամբ նոցա – 108. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և գերկու վկայիցն մերձ սս դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին – 115. զնոյն աղաթս մատուցանէր սս աստուած – 116. և ոչ որ իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա, սս ի գտանել, ուր եղեալ էս: - 116. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին զնալ անցանել սս Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին սս թագաւորն Տրդատ և զար խնորել իւր յազնականութիւն: - 118. և կողմնապահ թողեալ երկրին, ինքեանք դարձան սս թագաւորն: - 118. Եւ իբրև ածաք զնոսա սս թագաւորն, և բազում ժամն արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունսս սուրն, եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին սս թագաւորն – 124. Բայց սս թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին զարք – 126. և թագաւորն եկեալ սս մեզ աղաթէր իշխանաւքն հանդերձ – 127. Եւ մի ոմն ի զարացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զարացն հիւսիսականաց և ած սս թագաւորն: - 129. ԶՌ սպառազինաւք արգելուլ կամէր զթագավորն, որոց յառաջել արգելուին սս զուրիս Արձանին – 130. Եւ առաքեաց թուղթ սս Տրդատ – 133. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթևանս առնէին սս եզր գետոյն որ անցանէր ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 138. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին սս սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր – 141. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն սս Անտոն և Կրանիդէ Դ ամիս – 145. առեալ զկին իւր՝ էած սս հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն զնաց: - 149. Եւ պատգամ յղէր սս հայրն Թողիկ – 151. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ սս նա – 154. Տեսանեմ այր մի գիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն զայ սս իս – 154. տեսանեմ սս նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Զամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս սս Մուրիկ: - 158. Իբրև ազդ եղն սս Խոսրով թագաւորն Պարսից, ինդաց յոյժ: - 160. յդեաց սս Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց – 160. Արձակեաց և կոչեաց զՄուշեղ սս ինքն – 161. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝

այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զարապետն և ասէ – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162. Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս, և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173. վասն զի մարդասէր եմ առ ամենայն դարձեալս : - 174. և տեսին զկրանաւորսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն եղին գնոսա առ Անտոն և Կրանիդէս – 176. զի աղաւթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և աւզականք առ աստուած: - 177. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Ոչ, այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեցի և գնացէ: - 179. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ – 179. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան – 180. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա խնդրեաց ի նմանէ զԱստեղանս ամրոցն: - 180. Եւ առ վաղիւն բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից – 181. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք – 183. Եւ ինքն առեալ զգաւրս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ – 184. և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո զաւրացն - 185. Եւ ինքն ի վաղիւն եկն առ Միհրան: - 189. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր – 192. Եւ զդպիրն և գնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեցցեն անդ: - 196. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զաւրապետն և իշխանս գալ ի տեղին փութով: - 197. Ետ տանել և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով – 201. և եղաւ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ արևելից ճակատուն: - 203. Սա յղեաց առ Վահան և ասէ – 207. Իսկ նորա զիջերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Օծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. և առ ինքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳՌ: - 212. Առ ինչ դարձայք ի պատերազմ, ով աւելախաւսք: - 213. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ և առաքեցին առ Վահան այսպէս: - 214. արդ՝

արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թե ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. և յուր հազարէն ԳՌ միայն գնացին առ Վաղթանկ: - 217. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ - 217. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնոքիկ, որ առ ուղարքն էին - 226. Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ - 227. Եւ ինքն յղեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ - 227. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 24. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ - 239. Կա՞յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: - 244. Եւ արջ, զի գոր ուտէն՝ Չմնաց առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247. որ իբրև եկն յԱպահոնիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ - 250. Եւ առաքեաց առ Սմբատ զարս և ասէ - 253. Արի եկ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձս և մեծութիւն - 253. և առեալ զզլուխս նոցա, գնաց առ հայր իւր: - 255. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ զաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից. և կազմեցան առ երեկունն: - 262. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ: - 264. Եւ որք սպրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի - 267. Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃՕԵ կրանաւոր կնկողով: - 270. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն - 270. և կրանաւորքն ի նոյն տեղուջ աղապէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն - 273. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան - 276 - 277. և դիմեցին առ նոսա զունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ: - 177. սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի - 280. Իսկ Օիծենիկն զկին և զորդիսն և զազատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց - 280. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դոռն սրբոյ Կարապետին - 283. Եւ ինքն առաքեաց զար առ Վաշդեան հինգ հազար: - 284. Իսկ Վաշդեան գրեալ թուղթ առ Տիրան - 284. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով - 283. Իսկ եպիսկոպոսն աղաւթեալ առ աստուած

լռութեամբ, միայն գայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան
և աւեր – 284. Եւ ի վաղին միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց
արարյն գնա, մինչև նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. Ջոր
դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն,
ապստամբեցուցանէ գրովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. Եւ
թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և
բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի
մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

գործիական հոլովի հետ - որ թեպէտ և առ նոքաք վերջացան ի
ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն գթացաւ առ մեր
նուաստութիւնս: - 35. Եւ առ սովաւ բնակի երկիրս Մամիկոնէից – 35.
Ջոր հաւանեալ Ջենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն
լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Բայց դեռ գայաք
առ ափամբ այգեստանեացն – 95. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և
ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացցեն ընդ վերի
գահսն և մեզ ուշ կայցեն – 128. Սա բագում կրանաւորս կարգեաց ի
Գլակայ վանսն, և եղեն առ սովաւ արս ՅՂԸ: - 147. Եւ իբրև բանակեցան
առ իրերաւք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից – 263.
Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ջենոբայ
Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն
եկեղեցին: - 287.

Առ նախդիրը կապակցությունների մեջ - Չառ ի յաստուածուստ
պատուել և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և
աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեզաղու Կեսարեան
հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և
ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ
հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Չառ ի
սրբոյ հայրապետդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ
զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հոմ քաղաքի – 60. Եւ իբրև
մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին
նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց
ասացեալս: - 165. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և
զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց
մատնելով տանջանաց- 167.

ԱՌԱՂՍ - Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առաղս մինչև ցայսար, որ և
աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188.

ԱՌԱՆՁԻՆ - Եւ դրոշմեսջիբ արձան յախտենից ... շինելով իրաքանչիւր ումեք գտերունեան տաճարն, և առանձին բնակել: - 43. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն, զի Վահան ոչ էտ մաւտել ի գարսն, այլ առանձին յետոյ - 196.

ԱՌԱՆՅ - այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան - 50. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ գոհեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամալոյն և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ անեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գոռսա: - 230.

ԱՌԱՁ - Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարացն գառաջան ունել: - 130.

ԱՌԱՋԱՊԱՆ - և կտրեալ զոսով առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131.

ԱՌԱՋԱԻՈՐ - գոր և առաջաորք կոչեմք: - 74.

ԱՌԱՋԻ / նախադր. / - Եւ հանեալ զնամակն մատուցին առաջի ժողովրդեանն - 47. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է - 50. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին - 54. և զվեց ար թողու զոռսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. և ամենայն զարքն զաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Սինեաց: - 90. Եւ յարուցեալ համբուրեաց զոռսա և նստաւ առաջի վկայարանին - 123. ուր Գիսիանէսն էր, առաջի աղբերն, ուր զբժշկութիւնսն առնէր - 124. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանեաք առաջի սրբոյ խաչին - 126. գոր եղեր առաջի զարաց քոց: - 133. Եւ մտրակեալ զերիվարին իւր զկնի Գեղորեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ ժ քայլ առաջի իւր: - 136. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն զնա: - 150. և զնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասէր - 152. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս - 165. որ դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց աստարաց: - 168. Աղայեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս զսուրբ Կարապետս - 173. Եւ լուեալ

սրբոցն՝ երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. Եւ արտաքս ելեալ Պառլիկարպոս գնաց առաջի սրբոյ խաչին - 174. և իբրև տեսին զՊառլիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յաւիտենից: - 202. զկեսան քո առաջի մահու եղեր - 209. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 230. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկաւ առաջի սրբոյ սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս - 252. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252. Պահեա զղա, իջանեմք ի Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին - 275. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի զաւրացն իւրոց ութ հազարաց - 285.

ԱՌԱՋԻ / մկր. / - Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք - 49. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 140. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր. և յորդորեալ զգաւրսն ի պատերազմ. և զաւրացեալ առաջի եղ զնոսա ի փախուստ - 160. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս - 264. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարագ իշխանն, և առաջի եղեալ զաւրսն՝ զետավէժս առնէին - 265. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի / ծն. յառաջի / կային թևաւորք - 272. Իբրև առ զթուղթ և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284.

ԱՌԱՋԻ ԱՌՆԵԼ - Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք - 49.

ԱՌԱՋԻ ԴՆԵԼ - Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 140. և զաւրացեալ առաջի եղ զնոսա ի փախուստ - 160. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարագ իշխանն, և առաջի եղեալ զաւրսն՝ զետավէժս առնէին: - 265.

ԱՌԱՋԻ ԿԱԼ - և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի / ծն. յառաջի / կային թևաւորք - 272. Իբրև առ զթուղթն և

ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշղենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284.

ԱՌԱՋԻՆ - Պատմութիւն Տարանոյ, գոր թարքմանեալ է Ջենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի - 33. առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիս և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. զի ոչ իւիք պակաս է քան գառաջին Անտոնն: - 42. զի յերևել հովուապետին առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Ետուր մեզ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 55. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուջս յայսմիկ - 56. տային նոցա զրոյց գառաջին պատերազմէն մինչև գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան - 58. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և գառաջին պատերազմ - 61. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբ Գրիգոր հրամայեաց Ջենոբայ Ասորոյ գրել գառաջին պատերազմն - 62. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի գոր ի Հոմ Մեղրեստրոս հաւանեցաւ - 73. Առաջին պատերազմ եղև - 94. զի և գայն տեսեալ՝ յիշեցեն գառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. Այս պատճէն առաջին պատերազմին Արձանին. - 116. գառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքինն հեծեալքն: - 127. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ որ և նստաւ յաթոռ նորա - 164. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին /ծն. առաջին / յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 210. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ջենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից - 288. զի այսպէս գտաք արինադրեալ յառաջնոցն: - 288. Նոյնպէս արինեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յետնոցս: - 289.

ԱՌԱՋՆՈՐԴ - Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ գումն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Եւ ետ նոցա առաջնորդս - 186.

ԱՌԱՋՆՈՐԴԵԼ - Հոգի քո բարի առաջնորդեացէ ինձ յերկիր ուղիդ: - 121. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենեցուն յառաջին յանմահական վիճակն: - 167.

ԱՌԱՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ - Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս - 145.

ԱՌԱՋՈՅ - և զնոսս յանհոգս արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողոսն յետոյ և առաջոյ: - 187.

ԱՌԱՏԱԶԵՆՆ - զի ընդյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն, շինեցին զնա դաստակերտս - 109.

ԱՌԱԻԱԻՏ - Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւաւտն: - 89.

Եւ իբրև առաւաւտ եղև, հասին զաւրքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յազնել քրմացն: - 89. և ի նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտաւն ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւաւտն: - 96. Բարոք զտաք զձեզ, առաւաւտ խաղաղութեան: - 123. Այս զիշեր է և մէք ոչ զհտմբ զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացոյ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւաւտն - 128. Եւ իբրև առաւաւտ եղև, զաւրքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Եւ իբրև այգն գառաւաւտն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զաւրքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զաւրուն - 139. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւաւտն - 175. Արդ իբրև առաւաւտ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որոյդ նորա, և ոչ գոին: - 259. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգռոյ, ի դաշուն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւաւտէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ԱՌԱԻԱԻՏՈՒՅ - Լսելի արա ինձ առաւաւտուց /ձն. առաւօտուս, առաւօտու / զողորմութիւնս քո: - 121.

ԱՌԱԻԵԼ - յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս - 34. Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձեք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արինութիւն - 35. Եւս առաւել /գրքում՝ առավել/ ստուգիւ գրեսջիք թէ զի՛նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. զոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եղիազարու և հեռանալոյ / գրքում՝ հեռենալոյ / յերկրէն իրեանց: - 46. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս - 56. յանկարծակի

ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն – 96. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո սատուծոյ – 177.

ԱՌԱԻԵԼԱՊԷՍ - Մանաւանդ զի առաւելապէս / գրքում՝ առաւելապէս / զթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56.

ԱՌԱԻԵԼ ՔԱՆ – յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն – 96.

ԱՌԱՔԵԱԼ - Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի – 41. Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքելայքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին – 50. Եւ անդ կացեալ բազում ատուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 53. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին - 54. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն / ծն. առաքելոյն / - 55. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զալստեամբ միաձնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն / ծն. առաքելոյն / - 55. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոցն քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ էառ զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանեայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան – 58. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի - 68. Եւ առեալ զնշխարս առաքելոցն՝ տեսնազրեաց ի վերայ նոցա: - 130. և առաքելայքն և մարգարէքն ի կնոջէ ծնան: - 152

ԱՌԱՔԵԼ - Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ – 54. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. զայս ամենայն պատմութիւն գրեցես և առաքեցես: - 63. և առաքել զնոսա յաշխարհն Կապապաղկացոց ի քաղաքն Կեսարիա – 75. Եւ դու առաքեալ զոք զկնի գաւրացն մերոց – 82. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս գաւրացն ազդ առնել: - 82. Իսկ

նորա ԴՌ արանց ընտիր սուտերաւորաց առաքեաց – 84. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 120. Եւ առաքեաց Աղբիանոս զերկու սարկաւագան աւետաւորս – 121. Եւ առաքեաց թուրթ առ Տրդատ – 133. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զաւրապետն և ասէ – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դռնն թագաւորին Յունաց – 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարաւն առաքեաց բազում զաւրաւք – 163. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարաւն ԼՌ-ով – 164. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի – 166. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն աւետաւոր առաքելք առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք – 183. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌ այր: – 185. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա – 186. Եւ զպիիրն և զնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեացեն անդ: – 196. և յորժամ գտաճարսն այրեաց, զնոսս ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի զիտասցեն զիրսն: – 196. Եւ ի միստում ամին խորխտացեալ՝ այլ զաւրս առաքեաց: – 202. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: – 206. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Չ հազար այր ի Մուշ: – 209. Իսկ Վաղթանկայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա – 214. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ և առաքեցին առ Վահան այսպէս – 214. Ի նոյն ամի զաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: – 218. և առաքեցին զունն ի Մեղտի – 238. Եւ ինքեանք առաքեցին արս ճ՝ զրգոել զզարսն – 238. Դարձեալ այլ զաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէիցն՝ զՏիգրան զաւրապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. Եւ առաքեաց առ Սմբատ զաւրս և ասէ – 253. Եւ նա այլ զաւր առաքեաց ի Տարաւն: – 266. և առաքեաց զաւրս ի Տարաւն յիսուն հազար – 268. Եւ ինքն առաքեաց զաւր առ Վաշդեան հինգ հազար: – 284. Զայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքել առ Խոսրով – 283. արդ առաքել / ծն. առաքել / ութ հազար այրուծի ընդ Վանանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: – 283.

ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ - որ զամենայն ազինս հրախրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզության – 34. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզության – 169.

ԱՌԱՔԻՆՈՒԹԻՒՆ - Մա ստացաւ ի տղայութենէ գառաքինութիւն – 147.

ԱՌ ԴՈՒՐՄ - և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանի – 115.

ԱՌ ԵՐԵԿՈՒՆ - Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից. և կազմեցան առ երեկունն: - 262.

ԱՌԵԻԾ, ԱՌԻԻԾ - արդ մի՛ գարթուցանէք դուք գառիւծ, որ ի քուն է - 162. Եւ աղուէս հպարտ եղև քան գառեւծ – 247.

ԱՌԺԱՍՄՅՆ - Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն / ծն. յազնութիւն / կարողալով զուրբ Կարապետն – 131. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զեւթանեքեան /գրքում՝ զեւթնեկեանն/ սպանին – 175.

ԱՌ Ի - Ձառ ի յաստուածուստ պատուել և ի մարդկանէ փառաւորեալ - 33. առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թողթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Ձառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 60. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զրոսա, առ ի գտանել, ուր եղեալ էս: - 116. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յուսաց, գրել գառ ի յինքեանց ասացեալն: - 166.

ԱՌԻԹ - Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մսիհու առիթ: - 265.

ԱՌԻՆՉ - Եւ կոչեցաւ տեղոյն աւելոյ Առինչ / ծն. Առինչս / - 213.

ԱՌԻԻԾ - տե՛ս ԱՌԵԻԾ

ԱՌՀԱՍԱՐԱԿ - և արք Պարախու և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց – 90. և զքրորման առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: - 98.

ԱՌՆԱՂՁԱՓ - առեալ բրիչ՝ էս և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ / ծն. առնաչափ, առնաչափքս, առնաչափս / և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղեալ ընդ զնշխարս Կարապետին: - 101. և եղեալ

ի քարեղէն տապանի առնաչափ և գերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանի – 114. ԱՌՆԵԼ - որ նչ անտէս արար զազգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, գմոլորեցուցիս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ արաջի առնէմք – 49. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և նչ անտէս արարերք յախտեան – 54. և արարերք / ծն. արարեալ / իսողողութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զպատեամբ միածնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն – 55. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարերք զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս – 56. որ և առաջին հիմնարկութիւնս շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղոջս յայսմիկ – 56. որք հալածական արարիքն զմեզ – 60. Իսկ Ձեռնոր աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վերջ ջանայր առնել սպանմամբ և գերութեամբ: - 67. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով – 67. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիոնեայ վկային: - 75. և ինքեանք ագդ արարիքն յԱշտիշատ ի քուրման – 79. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս զաւրացն ագդ առնել: - 82. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. զի անդ արք հետևակք, որ զառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: - 88. և փախստական արարեալ զնոսա իջուցին ընդ զառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. և կտրեաց զնա ի զաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յերևելս կոյս – 91. և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գաւհավէժ արարեալ ասէր – 91. և զդի նորա դարսիտս արար - 92. զոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար / ծն. ընդ չտես արար /, և զնաց մերձեցաւ առ նա – 92. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ ինքեանք իջին երեկաւթս / ծն. յերեկոթս / առնել

յիննակնեան տեղոջն: - 95. առեալ քարիսն անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100. Արար անդ աւուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամենն անդ կամեր ղնել – 100. նչ անտէս արնէս զաղայանս այնոցիկ – 103. Արդ յետ ԲԺ-ան աւուր երթեալ իջանեաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկապար արարեալ: - 113. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ զոր խնորեցերդ՝ արարից – 116. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք – 117. Եւ իբրև եկեք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Լսելի արա ինձ առաւատուց զողորմութիւնս քո: - 121. ուր զբժշկութիւնսն արնէր – 124. Այս գիշեր է և մեք ոչ զիտենք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք արնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128. Արդ հաս յազնականութիւն և արա զաւրս զայս նշանաւոր յազգս: - 130. Եւ որք ի գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ առին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. զոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զզաւրսն ի ներքոյ գեղջն – 132. զոր ոմանք յայգորդացն գլաջարդ / ծն. գլխաջարդ, գլաջարդս / արարին զգլուխ երիվարացն – 132. Արդ ըստ այսմ արա զպատասխանիդ : - 133. Իբրև ի նուրբ տեղիս ղիմեալք սլթնանս արնէին առ եզր գետոյն, որ անցաներ ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 138. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 140-141. Եւ պատարագս ողջակիզաց /գրքում՝ ողջակիղաց/ սպիտակ զուարակաց և նոխազաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն արնէին: - 142. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, զոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ արնել – 143. Ոչ զայս հրաման ընկալեալ ենք յառաջնոցն, և ոչ մեք իշխենք արնել: - 151. մի՛ արնէր յիս զցատումն բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս – 152. զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152. Տե՛ս, տեր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս – 153. Արդ՝ արա զնշան քո զաւրութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և աւրէն բազմաց: - 154. Չոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ սզդ արնէին սպասաւորաց եկեղեցոյն: - 155. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ սզդ արնէր նմա զնենգութիւն եղբարս: - 161. Ջայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի

կերակուր և զարինն՝ ըմպելի: - 167. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 172. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա ընդ նոսա և մի՛ անտէս առնէր զաղաչանս մեր - 173. Իսկ նորա որպէս / գրքում՝ որպէս / ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, որ իշխանն էր արարեալ Տարաւոյ, մինչ ինքն Մարգպանն էր: - 177. Եւ այն զարք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աւուրս երկու , ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ այնպէս արար: - 182. Եւ արարին այնպէս: - 183. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ այր մաւրահեղձ արարին - 184. Եւ հասար արարեալ յաւուր յայնմիկ ԶՌ, Ե միայն պակաս: - 184. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ի գիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտեայ, այլ քջալանս / ծն. էջևանս, իջևանս / առնել և վաղին ասա գնալ: - 185. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արատի պատճառանաւք - 186. և զնոսա յանհոգս / ծն. անհոգս / արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յետոյ և առաջոյ: - 186. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի բան ո՛չ թաքուցեալ ի նմանէ, զոր արարեալն էր: - 190. Եւ ինքն խաբէութեամբ /գրքում՝ խաբէությամբ/ կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ, և նենգիւ այնպէս առնէր - 193. Այս այն զլուխն է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ագդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին - 199. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Եւ արարին այնպէս: - 200. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ի Քարքէ: - 200. և արար գնա կրանաւոր - 205. Եւ ոմանք ագդ արարին Վահանայ, եթէ գայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: - 210. և զայլն փախստական արար ի հաւրէն իբրև զքաջ արծի: - 217. և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն - 217. զի զհետևակս քաղաքին հեծեալս արասցէ փոյթով: - 220. Իբրև կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրէն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Եւ ասէ իշխանն. մի՛ տրտմիր, ընդ քո կամացդ առնել զամենայն - 233. և այնպէս արարեալ ի մեջ ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին զերիվարս իւրեանց - 243. Սա գնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւերեմ և կրակատուն առնել զեկեղեցիսն - 251. և աղաչեա զկրանաւորսն աղալթս առնել - 251. Այլ յուսամք եթէ որպէս

արարերը և առնես: - 253. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց – 254. և արարեալ այնպէս՝ ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ աւուրն: - 154. ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 258. Արդ իբրև առաւաւտ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Ապա միաբանեալ արարին իւրեանց զաւրագլուխ զՄիհրիստարով – 259. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանսն: - 261. Եւ հանդէպ արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զաւրսն՝ գետալլէծս առնէին – 265. Որդէ՛ակ, զնոյն և դու արասցես, և տէր զաւրացուցէ զքեզ: - 270. Ով տէր զաւրութեանց, զաւրացո զմեր պատերազմողսն և արա յամալը զթշնամիսն: - 271. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղոտը ուշ արարին: - 272. Իսկ մի ոմն իմացեալ՝ ագո արար թագաւորին – 279. Եւ ընդ բազում աւթնանար զանց առնէր – 279. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դներ ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեպէկոս առնել բովանդակ Հռոռոնոց: - 283. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան – 284. Եւ նորա վաղվաղակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալը առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամբոց երկնից՝ հրապրեաց արարին զնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. Դեռնս փախստեալ էին արարեալ զՏաճկաստանսն – 286. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

ԱՌՆԵԼ ՅԱՄԱԻԹ – Ո՛վ տէր զաւրութեանց, զաւրացո զմեր պատերազմողսն և արա յամալը զթշնամիսն: - 271.

ԱՌՆԵԼ ՊԱՏԱՄԽԱՆԻ – Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ուշ արար նմա պատասխանի – 133.

ԱՌՆՈՒԼ – ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատանայի – 36. գոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացո: - 42. զի զանձամբ առեալ հաւտոյ կատարեցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովն փոխարկեալ – 45. զի յերևել հովուապետին առցուր և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել –

47. յանձն արեք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանալթից, ոչ ինչ գնտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք արեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. այլ և մեզ ոչ է արժան արնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Եւ արեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին – 50. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի արեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ – 52. գոր արեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ Էառ / ծն. առ / զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. Չայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թէովմաս և Աքիլոս և Մարկիլոս, զարմացան, զտէրի արեալ անդանար – 59. Չոր հաւանեալ Չենորայ, արեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից զալ սպանանել զԽոսրով և իւր վարձանս արնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67. այլ յարուցեալ արնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. ի ժամ որսոցն մեկուսի արեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւ կացուցանէին: - 68. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և արեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եթաղէ և քեռն Սոփի – 69. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար և գնաց ի Պարսիկս – 69. Իսկ Բուրտար արեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եթաղէայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 71. Չոր յանձն արեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զաւրս բազումս – 74. և արեալ ի զիշերի գտուրք մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊաղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր – 75. որ թելէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ Էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Մինչ զի խորհուրդ արեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. և որ զխաւոր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, արեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զաւրք ուստեք եկեսցեն նոցա յագնականութիւն – 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի արեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... և գային յանհոգ և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Մոկաց արեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գաթիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. և յետ երից աւուրց արիւն զքաղաքսն և

զշինուածսն կործանեցին: - 84. և յերկուց կողմանց ք_վեջ առեալ զգարսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Իսկ նորա առեալ զերկուսեան երիվարսն՝ դարձաւ - 93. և ապա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. Իսկ զարացն ք_վեջ առեալ սպանին արս Զ: - 99. առեալ քարիսն անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ - 100. Բայց չեառ հրաման ի տեառնէ - 100. այլ զհասարակն առեալ դնէր ի տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100. առեալ բրիչ՝ եւ և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. որք յանձն առին զալ ընդ նմա: - 106. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսս ի ձորն Այծսանայ - 105. Եւ առեալ ամէր զնոսս ի տերունական տաճարին տեղիսն: - 106. Իսկ նորա նչ առնուին յանձն, այլ ասէն ցիշխանսն - 107. զայս ք_վիտ առէք - 107. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուռտ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իրեանց մասն - 115. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք - 122. և առեալ արձակեաց զնոսս յամուրն Ողկան: - 125. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհ իւր - 126. Բայց տեսէք՝ մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ք_վեջ առեալ վտանգեսօրք: - 128. Եւ առեալ զնշխարս առաքելոցն՝ տեառնագրեաց ի վերայ նոցա: - 130. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ք_վեջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգարս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրն զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Օռփաց ք_վեջ առեալ բազումք պատեցին զնովա: - 139. և իբրն ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էր անդրանիկ, և զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. առեալ զկին իւր՝ էած առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն զնաց: - 149. Բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին - 150. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով - 150. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝

հանեալ բագում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տանել զիս ի ներքս: - 151. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ զնա ի ներքս: - 151. և ապա առեալ ապաստորացն՝ տարան ի տեղին - 155. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: - 155. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զարարք ի Պարսից գործաւորսն. և առնու զերկիրն: - 158. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, զնացին ի Բալխաստան - 158. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Իբրև զնաց և հար աւար և գերութիւն յերկրէն Յունաց, և անցեալ զնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և գերութիւն - 164. և բրեաց բագում աւանս և քաղաքս, և առեալ զնաց: - 164. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ - 176. Եւ առ վաղին քանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրս Պարսից - 181. Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. Եւ նոքա զնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զարացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք - 183. Իբրև բագումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կայսկայծ առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Եւ ինքն առեալ զգաւրս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ - 184. և ինքն Մ այր առեալ զնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185. և զաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185. Իբրև զնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն զնացցեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. Եւ ի մէջ առին զնոսա և իսկոյն բարձին զզլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին - 187. և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն. Պարսից խորտկարարդ, առ զաղս: - 188. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Եւ նորս բարկացեալ առ զտեգն որ ի ձեռն ծառային և կամէր հարկանել

զՎահան: - 190. և ծառայիցն առեալ գարիւնտո զգեստն պահէին – 191. Եւ առեալ զթուղթն գնացին: - 192. Եւ ինքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ – 195. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկ ի վերայ լերինն: - 197. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զաւրսն կոչելոյ – 197. Իսկ Վահանայ առեալ զգաւրսն՝ իջուցանէր զնոսա ի ձորն բուն – 200. Ի վեջ առեալ կոտորեցին զնոսա, ոչ ողորմելով ումեք: - 200. և գիտեմք, որ զնդի խաղայք առէք զգլուխ քեռորդոյ՝ ձերոյ և եղիցի ձեզ զունդ ազգաց յազգս: - 202. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի վեջ առին զգաւրսն պարսից: - 222. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն էառ զգլուխն և փախեաւ: - 224. Եւ միւս այր ծառայ առեալ զգլուխն փախեաւ: - 225. պարսի՛կք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ զայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. Իսկ Սմբատայ առեալ զգաւրն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ՃՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և գորդիս: - 231. Չայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում /ծն. առնեմ, առում / - 231. Եւ զվեց զաւառին հարկն, գոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, գոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան – 233. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկինն և գորդին ի հետ ունէին – 233. և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն. և եղեն ԳՌ ձի: - 236. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա, և ի վեջ առին զհինգ հարիւրն: - 243. Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագլուխսն – 246. և ի վեջ առեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեւղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. Եւ առեալ Վահանայ զեպիսկոպոս Սամիկոնից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Իսկ Սմբատայ առեալ և

ընթերցատեղի, և եկն ի սուրբ Կարապետն – 251. Եւ ապա առեալ աւէ – 252. Արի եկ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձս և մեծութիւն – 253. և առեալ զգլուխս նոցա, գնաց առ հայր իւր: - 255. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՛ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Արդ առեալ Վահանայ գհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին – 256. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ գտարն և եհար գունն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի_վէջ առին զնոսա՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Եւ առեալ զԺամահարսն և հարին յանդուքն: -272. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, զոր և կալաւ և ետ պահել – 275. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այնր իշխանին, որ պակեաւն, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. և նորա առեալ զմասնն ի նմանէ, կարեաց զգլուխ նորա – 279. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ երբ ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս – 279. բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ԶՌ դրամ: - 280. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և գնամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի, և շինեմ աւան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ի վանսն Գլակայ: - 280. Սուգ առին իշխանքն և կաթողիկոսն և եպիսկոպոսունքն: - 280. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչև էստ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան – 281. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցատեղի, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ – 284. Եւ ապա ի_վէջ առեալ զգարսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286. Իսկ Արդոահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր – 287.

ԱՌՆՈՒԻ, ՅԱՆՉՆ - որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էաք յանձն տալ մինչև հրաման է տեսանէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Իսկ նոքա ոչ առին յանձն, այլ ասեն ցիշխանսն - 107.

ԱՌՆՈՒԻ, ՔԱԶՈՒԹԻՒՆ - շաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր - 287.

ԱՌՈՂՋ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանատրասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուք: - 144.

ԱՌ ՈՉԻՆՉ ՀԱՄԱՐԵԼ - Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167.

ԱՌ ՎԱՂԻՒՆ - Եւ առ վաղին բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից - 181.

ԱՍԱՅԵԱԼ - զոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան ցասացեալք: - 50. Որոց եկեալ և կատարեցին գասացեալն Խոսրովու: - 163. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն երթանքեան խտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197.

ԱՍԵԼ - զԻննակնեան տեղիսդ, զոր բարերուիս ասեն ոմանք, շինեսցիր զդա բնակութիւն դասուց կրանատրաց - 42. Տեսան և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացդ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. Իսկ երկիրն Մամիկոննէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. Եւ իբրև կատարեաց զաղաթսն, յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեսան և ասէ - 57. Թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ եղեալ էս, կամ զո՞ւ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թէ է՞ն ումէք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Բայց յակննէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել - 62. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Զոր ոմանք

համբաւեն, եթէ Զգան ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. և ասէ՛ պարտ է քահանայս ածել, որ հովուեն զձեզ: - 74. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր – 81. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոյք են. դարձաւ և ասէ – 82. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգորի ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ ասէ – 85. Իսկ Դեմետր, որդի Արձանին, ասէ – 85. Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ – 86. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. Իսկ նա ձայն տուեալ ասէ – 91. Իսկ նա ասէ – 91. և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն զահաւվեժ արարեալ ասէր – 92. և ապա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով – 96. Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դորդի եհաս յականջս մեր: - 97. Եւ պաշտաւնեայք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դեքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով – 98. բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին- 99. Իսկ դեքն ձայն բարձեալ ասէին – 99. և նա ասէ ձեզ: - 102. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. Եւ ասացեալ զամենն՝ եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 105. Իսկ նոքա ոչ առնուին յանձն, այլ ասեն ցիշխանսն – 107. Ապա հրեշտակ տեառն արգել զսուրբն Գրիգորիոս ասելով – 114. Եւ զայս ասացեալ իսաղաղեցաւ տեղին ի մէջ և անյայտնի եղև նշանաւք բնեռացն և փափագաւդացն: - 116. Իսկ պաշտաւնեայքն ասեն – 119. Իսկ Աղբիանոս ասէ – 121. Եւ աղալթեալ անդ, ասէ Անտոն ցԱղբիանոս – 121. Եւ նա ասէ – 121. Իսկ նոքա ասեն – 121. Եւ յետ ողջունին ասէ սուրբն Գրիգոր – 122. Իսկ նոքա ասեն – 123. մինչդեռ զարհնութիւնս երից մանկանցն ասէաք ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Բայց ի պատերազմեն արգելեալ թագաւորն ասելով – 128. Չոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուս եղեալ ասէ – 130. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Իբրև եհաս նմա՝ ասէ – 136. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր – 137. Իսկ նա ընդ մէջ ածեալ եհատ զգաւրսն և էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Եւ ոմն ի ծառայից Սիւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ, և մատուցեալ զերիվարն ասէ. Հեծիր տեր: - 138. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր – 139. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով

- 150. Եւ ցմանուկն ասեք - 151. Եւ նա ասէ - 151. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս, տայր սպասաւորացն և ասեք - 151. Եւ նա ասէ - 152. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով զորն տաճարին - 152. և գնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասեք - 152. Եւ յորժամ ճաշեցին, ասէ տիկինն - 153. Իսկ եկեղեցականն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին, և ծունր կրկնեալ, ասեն - 154. ընկեցեալ զմանուկն ի դայակսն և ասէ - 154. Եւ միաբան զայս ասացեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից - 159. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զարապետն և ասէ - 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց - 162. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս - 165. Եւ ասացեալ զամենն, եկն ձայն յերկնից, որ ասեք - 173. Եւ ասէ ցնա - 178. Իսկ նա ասէ - 179. Իսկ Վահան արձակեալ ասեք - 179. Ասէ Վահան - 180. Եւ մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ - 185. Եւ նա ասէ - 185. Եւ ասէ ցնոսա - 186. Եւ Վահանայ դոնապան լեալ և զեկեալ իշխանսն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով - 189. Իսկ տեսեալ Միհրանայ՝ զարհուրեցաւ և ասէ - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190. Եւ մինչ լոկ որ զթլփատսն կտրեաց, ասէ - 191. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, զոր նա և նա միայն զհտէին: - 191. Եւ իբրև ասաց զիրսն, ապա կտրեալ Վահանայ զգլուխն. և ծառայիցն առեալ զարիւնտ զգեստն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան - 192. Իսկ Վահան կոչեաց գնուիրակն և ասէ - 192. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ - 194. Եւ հրամայեաց վառել զերկոսեան տաճարսն և ասէ - 194. Իբրև ետես զնա Վահան, ասէ - 197. Իսկ Վահան ընդ յառաջ գնացեալ ասեք - 200. Ետ տանել և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով - 201. Մա յղեաց առ Վահան և ասէ - 207. Իսկ Վահան ասէ - 212. Հաշտենից իշխանն ինքն յառաջ մատուցեալ ասեք - 212. Իսկ նոցա զաղաղակ բարձեալ ասէին - 213. Իսկ նա ասէ - 214. Իսկ Ասուրա տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ - 215. Իսկ նա ասէ - 215. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զգլուխն և ի վեր կալեալ ասեք - 215. Մինչ դեռ նա զայս ասեք, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանինայ կոփէին: - 216. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասեք - 216. Իսկ Ամբատայ քաջաբար ի վեր յարձակեալ

ասեք – 216. Իսկ նա ասէ – 218. Ջոր տեսեալ քաջին Սմբատայ ասեք – 219. Իսկ նորա ի բլուրն ելեալ ասեք – 222. Արդ՝ իբրև ի դիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ – 222. Եւ Սմբատայ ձայն բարձեալ ասէ – 223. Եւ Սմբատ զհետ մտեալ ասէ – 224. Եւ ծառային դարձեալ ձգէր զզլուխն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զզլուխն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. Եւ ինքն յդեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ – 227. Արդ՝ փութով գոր ասացիք յուղարկէ ա – 228. Եւ նա ասէ՝ անդ՝ այծարա՞ծ, թէ դիւարած: – 230. Իբրև եկին, ասէ Սուրեան – 230. Ասէ Սմբատ – 230. Իսկ Սուրեան, զի իմաստուն այր էր, ասէ – 230. Ասէ իշխանն – 231. Եւ ասէ Սմբատ – 232. Եւ ասէ իշխանն – 233. Իսկ Սմբատայ բարկացեալ ասէ – 235. և նոցա ծունր կրկնեալ յաւգնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Իսկ նա ասեք ձայնի բարձր – 240. Զայս ասաց, զի յիշեցիք լիցի բանն: – 241. Բայց զհոսաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ – 241. Եւ զհոսաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկէց, և ասէ – 243. Ջոր տեսեալ Վարազայ իշխանին ասէ – 244. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Իսկ Սմբատ լուեալ ասեք – 244. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: – 247. Զայս ամենայն ասացին – 247. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ – 250. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ, և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն – 251. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ – 251. սկսաւ լալ և ասել այսպէս – 252. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: – 252. Եւ ապա առեալ ասէ – 252. Եւ առեալ առ Սմբատ զարս և ասէ – 253. Եւ առաքեաց առ Սմբատ զարս և ասէ – 253. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զզլխով նորա և ասէ – 254. Եւ ձայն բարձեալ ասէ – 261. Եւ նորա ձայն արկեալ ի Կարապետն ասէ – 261. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 263. Եւ իբրև անդ եկին, ասէ Վարազ ցպարսիկսն – 266. Իսկ նոքա ասեն – 266. Իսկ Վահան կոչեաց զորդին իւր զՏիրան և ասէ – 269. Եւ Վարդուիրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: – 271. նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: – 272. Իսկ Վահանայ

ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ գաւրսն՝ ասէ – 272. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի – 274. Ասէ Տիրան – 274. Իսկ Տիրան ասէ – 274. Եւ կտրեալ զգլուխ նորա, ետ ցճառայ մի և ասէ – 274. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն ասէ – 275. Իսկ նա ասէ – 275. և ինքն գնաց զհետ փախստեիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ – 275. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտեզն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յորն երիվարին և ասէ – 276. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ – 276. Իսկ նա ի վայր վագեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին և ասէ -276. Եւ եկեալ իշխանն Հաշտենից և ասէ – 278. Եւ նոքա ասեն – 278. Իսկ նա ասէ – 280. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեանս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ոռզմն՝ պատահեաց Սահուռայ և ասէ – 286.

ԱՄՆ - և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: - 204.

ԱՍՈՐԻ - գոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցին եպիսկոպոս Սամիկունեից տանն – 38. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. Զենոբայ Ասորոյ / ծն. ասորոյ եպիսկոպոսի, ասորոց / պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ / ծն. Ասորոյ / վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցի: - 287.

ԱՍՈՐԻ - Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72. Զայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95. Զոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ -287.

ԱՍՈՐԻ ԳԻՐ - Զայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն իսմայելացի նշանով: - 95. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ -287.

ԱՍՈՐԻ ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ - Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72.

ԱՍՈՐԻՔ - Պատմութիւն Տարաւնոյ, գոր թարքմանեալ է Զենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյ Գրիգորի – 33. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց / ծն. ասորոց / էր գնացեալ

վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Ջր ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յասորոց / ծն. յասորոց, ասորոց / թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ - 63. Ջոր հաւանեալ Ձենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց / ծն. ասորոց / պատմութիւն: - 66. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց ... Նոյնպէս և զայլս բազումս յասորոց: - 78. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: -287. Բայց որ երկու տարի զԽառանայ զինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 233. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի - 287.

ԱՍՈՒՐ - Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ուր հազարաւ ի վերայ նորա - 214. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել զՎահան և զայլ կոչել: - 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմն, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ - 215. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր - 215. Եւ յանկարծ զէսս վերացուցեալ՝ կտրեաց զզլուխ երիվարին Ասուրայ - 215. Եւ անդէն ետար զզլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկէց - 217.

ԱՍՊԱՏԱԿԵԼ - Իսկ զաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, գոր արինակ սովոր էին ասպատակելի: - 80. Իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակելին: - 89.

ԱՍՊԱՐ - Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ / ծն. կաշէ ասպար, կաշեայ ասպար, կաշի ասպարի /, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայկոյս ասպարին, և երկաթ մի յայն, և զնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին -257.

ԱՍՏ - զի երկոքեան ամուրքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալաւ ի ձեռն հոգոյն սրբոյ - 34. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց

դրունք խորտակեցան: - 35. և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. և աստ, որ ուստէք ուստէք եկեալ են ժողովեալ - 45. „ Գիտե՛ա, Արձան, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ: - 86. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստ կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս զոր զազպէն կոչեմք: - 144. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցդ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ - 170. և կացցէ, մնացէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ի տեղոջ աստ: - 170. Զայս, զոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է - 231.

ԱՍՏԵՂԱՀԱԶ - Աստեղահաջ / ծն. աստեղահանջ, աստեհաճ / յառաջ մատիբր և մենամարտեցոյք: - 137.

ԱՍՏԵՂԱԲՆ, ԱՍՏՂԱԲՆ - Եւ ինքեանք ութ հազար այր զնացին ի Մեղոյի և յԱստեղանս / ծն. յԱստղանս, յԱստեղունս, յԱստեղօն, Աստեղաանս ամրոց / ամրոցն: - 165. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա խնդրեաց ի նմանէ զԱստեղանս ամրոցն: - 180. Եւ այն զաւրք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն / ծն. յԱստեղօն ամուրն, Աստեղունս / կացին ատուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. և կտրեալ զզարսն ԳՌ. և եդ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս / ծն. Աստեղունս, Աստղանս, յԱստեղօնս / - 264.

ԱՍՏԻ - թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. զի մի՛ ոք կարացէ հանել զոսսա աստի, մինչև յար կատարածի աշխարհի և նորոզման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՛ Խ այր մաւրահեղձ արարին - 184. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Զ այր աստի և անտի կային - 192. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անտի - 200.

ԱՍՏԻ ԵՒ ԱՆԴԻ, ԱՍՏԻ ԵՒ ԱՆՏԻ - յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անտի - 200. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Զ այր աստի և ատի կային - 192.

ԱՍՏՂԱԲՆ - տե՛ս ԱՍՏԵՂԱԲՆ էջ 180.

ԱՍՏՈՒԱԾ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ - 34. Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձևք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արհնութիւն, զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զարբոյ Մկրտչին Յովաննու - 35. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոջ: - 37. զոր ընթերցեալ գոհութիւն

մատուցի աստուծոյ, ըստ գրեցելոյդ – 40. որ ոչ անտես արար զագգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իրեանց աստուածս համարելով: - 40. Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսս աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի – 40. Եւ զմեր պակասութիւնս տացէ տէր աստուած ձեզ – 45. և խնդրեաց յաստուծոյ աղաթիւք այսպէս – 54. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն – 54. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ, և կամեցաք զկնի կոչնականացոյ գալ – 60. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ, երջանիկ մշակոյ աստուծոյ – 61. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին զնա նախարարքն – 73. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. Յառաջ մատի ք, ո՛վ դէնակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն – 84. Ո՛վ, որ խորխոսաւ ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն / ծն. չաստուածոցն / մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և զիտեմք զգաւրութիւն նոցա – 85. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսս ի ձեռք ապականեալ տեսանեմք: - 86. մեռցուք նախ մեք և ապա մեծ աստուածոյ մեր: - 99. Աստուած աստուածոց և տէր տերանց, որ կատարես զկամս երկիրածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. և աղաչէր զնոսս դոնալ առ տէր աստուած – 107. և թէ մեռանիմք, աստուածքն / ծն. չաստուածքն / հատուցանեն զվրէժ մեր: - 107. Հաճեցավ տէր սրբոցոյ բնակիլ ի տեղուջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջամամբ սուրբ հոգոյն: - 121. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և գոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. Ջոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ

Կարապետն էր, մեծ գոհությւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Որ ոք յադգնեսցի մարտնչել Շնդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարեբարութեանդ - 166. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն - 166. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա - 171. և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի - 174. և տեսին զկրանաւորսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. զի աղաւթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւք և ազնականք առ աստուած: - 177. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ - 177. այժմ ձեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է - 178. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. դու՞ ես նախատել զաստուած - 190. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. և զիմ կորովութիւնս ծանեար, զոր ետ ինձ աստուած: - 209. Իբրև ետես Վահան, եթէ զնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. Եւ եհաս ի թիկունս ազնականութիւնն աստուծոյ: - 239. և անդէն ի թիկունս հասեալ ազնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զտեգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յոդն յերիվարին - 242. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ - 244. Իսկ նորա զոհացեալ յաստուծոյ / ձն. զաստուծոյ /, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս - 245. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընծայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն - 248. Եւ ինդացեալ զարացն Հայոց, մեծ գոհությւն աստուծոյ մատուցանէին: - 256. և զքարագլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց զնոսա աստուած - 258. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս - 263. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի - 267. այլ յիշեալ զհարսն մեր, թէ ո՞րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա

սրբութեամբ – 269. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին գաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Եւ Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ փառք յախտեան: - 278. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յախտեանս, ամէն: - 282. Իսկ եպիսկոպոսն աղաբեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն գայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր – 284. Ով Քրիստոսի ժողովորոքք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Չինակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որում փառք յախտեանս, ամէն: - 287. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289. և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամէն: - 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ աստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յախտեանս յախտենից. ամէն: - 289.

ԱՍՏՈՒԱՏԱՄԱՆՈԹՈՒԹԻՒՆ - զի ընդ խաւար ընթացեալք զրկեալք լիցիցն աստուածածանութեանցն / ծն. յաստուածածանութեանց / - 40.

ԱՍՏՈՒԱՏԱԾԻՆ - գոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում – 156. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցի արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յախտեանս յախտենից. ամէն: - 289. Եւ ընդ այն ժամանաս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն , որ գՎաղարշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ԱՍՏՈՒԱՏԱՅԻՆ - Ամենայն ոք, որ գաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել – 47. „ Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք աստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր – 153.

ԱՍՏՈՒԱՏԱՂԱՇՏ - Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դասեր իւրում, որ կոչիր Մարիամ: - 72.

ԱՍՏՈՒԱՏԱՐԵԱԼ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ տեսոն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղոննդեայ Մեզաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր

սրբոյ ձեռնադրութենէնդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիս և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Երջանիկ և աստուածաբեալ տեառն եղբարդ եհաս առ մեզ գիր ուրախարար - 39. Սրբազան և աստուածաբեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59.

ԱՍՏՈՒԱԾԳԻՏՈՒԹԻՒՆ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40.

ԱՍՏՈՒԱԾՈՒԹԻՒՆ - և են փառք աստուածութեանդ շուրջ գնովաւ - 173.

ԱՍՏՈՒԱԾՊԱՇՏՈՒԹԻՒՆ - Զի մինչ գիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան /ծն. յաստուածպաշտութիւն, աստուածպաշտութեամբ / յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՛ր եղէք փախստական: - 48. Եւ տուեալ գնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու, և վարժեալ լինէր աստուածպաշտութեամբ: -72.

ԱՏԵԼ - Որով զկեանս ատեցի և զմահ սիրեցի: - 86.

ԱՐԱԾԵԼ - Իջէք ամենեքեան և թողէք զերիվարս արածել մինչև յերեկոյ - 200. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիք, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այծ արածել: - 231.

ԱՐԱԾԵԼ ՏԱԼ - Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիք, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք - 231.

ԱՐԱԾԵԼԻ - և դարձուցին զմեզ յեզերացն Արածնոյ: - 113. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի / ծն. Արածանի, Արծանի /, և հանին ի Քարքէ: - 200. որդի նորա Սմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ / ծն. Արծնոյ, Արածանոյ, Արածանու / ի կողմն Հաշտենից: - 210. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածնոյ / ծն. Արածանոյ, Արածանու / և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զաւրացն և տուեալ զնոսա Արածնոյ / ծն. Արածանոյ / նեղէին: - 263. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ / ծն. Արծնոյ, Արածանոյ, Արածանու / առ անտառն - 271.

ԱՐԱՐ - և եկեալ էլին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց / ծն. յարարոցն / Դեմետրեալ - 120.

ԱՐԱՐԱԾ - Որ թեպետ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց գարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121. Դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ գերծուսցես զնոսա, զի քո արարծք են և զինք սուրբ արեան քո: - 171. Սհա տէրն արարածոց Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց - 272.

ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ - Եւ Տրդատ անցեալ զնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53.

ԱՐԲԵԱԼ ԼԻՆԵԼ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ էղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195.

ԱՐԲԵՆԱԼ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ էղէն. ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զիտոն և զհացն կերան ... և զջրոյն, գոր արբին - 228. Բայց որ երկու տարի զԽառանայ զինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 233.

ԱՐԲՈՒՆՔ - Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: - 156.

ԱՐԳԵԼԵԼ - զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ զարսն ի քաղաքն արգելեցին - 185.

ԱՐԳԵԼՈՒԼ - որ թեպետ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. Ապա հրեշտակ տեառն արգել զսուրբն Գրիգորիոս ասելով - 114. Բայց ի պատերազմէն արգելեալ թագաւորն ասելով - 128. ԶՌ սպատազինաւք արգելուլ կամեր զթագաւորն - 130. որոց յառաջել արգելուին առ գլուխ Արձանին - 130.

Արդ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղէն պաշտաւնեայքն և արգելուին զնա վանս Սուրենայ: - 235. գոր արգել սուրբն Գրիգոր ի պատուհասիցն: - 143. իսկ սպասաւորքն արգելուին զնա յայն խորհրդոյ ինդրոյն - 150. և ի տեղոջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. և զայլն ի քաղաքն արգելեալ կտրեալ տային, և զգլուխսն ի պարիսպն հանել: - 184. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսա ի տաճարի անդ: 194. Եւ հրամայեաց արգելուլ զզարսն ի հեռուստ: - 197. Բայց արգելին զնա քահանայք դրան իւրոյ: - 215.

ԱՐԳԵԼՈՒՄՆ - այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև - 60.

ԱՐԴ - Էլ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա – 41. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ո՛չ: - 48. Էլ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք, այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանցդ, գոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիզանդիայ հանդիպեալ ոմանց ... տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն – 58. արդ մնացէք դուք ի Բիզանդիա – 60. Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք գալ – 60. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ, երջանիկ մշակդ աստուծոյ – 61. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասէն զարբոյն Գրիգորի գլորութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Արդ մինչդէռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 69. Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս – 72. Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ ոչ կարեմք ընդդիմանանլ – 85. Արդ այս ձեզ յայտնի լիցի – 86. Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց – 90. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Միւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. Արդ այս աւանագեղքս ի բնէ տուեալ էին կոռցն ի ծառայութիւն – 112. Արդ յետ ԲԺ – ան աւուր երթեալ իջանէաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաւթս արարեալ: - 113. Արդ, իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարաւն – 116. Արդ մինչդէռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանձկերտ: - 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար ինդրել իւր յազնականութիւն: - 118. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զղասս պաշտանէից և զնշան

տէրունական խաչին հանդերձ քահանայիւք անուշահոտ խնկար – 122. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողի զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: - 125. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մէք զպաշտանն մատուցանէաք առաջի սրբոյն խաչին – 126. Արդ ի նոյն ատուրսն զիշերոյն ի պաշտմանն ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն էհաս ի վերայ մեր – 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Արդ հաս յաւգնկանութիւն և արա զարս զայս նշանատր յազգս – 130. Արդ ըստ այսմ արա զպատասխանիդ: - 133. Արդ այսոքիկ ի մէնջ պատասխանի ձեզ բավական իցէ: - 143. Արդ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. Արդ եթէ վասն հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151. Արդ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մինջ/ճիշտը՝ մէնջ/, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151. Արդ ես մտանեմ, ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ – 152. Արդ արհնեալ լիցի անուն քո յաւիտեան: - 153. Արդ արհնեցէք զիս և արձակեցէք խաղաղութեամբ: - 153. Արդ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և արէն բազմաց: - 154. Արդ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Արդ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարանոյ ի Դուին և Հայոց Մարզպան հաստատեաց: - 158. Արդ իբրև կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զարացն, յղեաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց – 160. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է – 162. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 167. Արդ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեցես: - 177. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես – 178. Արդ արի՛ գնա և իմաստութեամբ որսա գնա – 178. Արդ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. Արդ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանէք : - 194. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսաւր և մի՛ ամաչէք – 195. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալսն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և

հարիր, եկն ի վերայ լերինն: - 196. Եւ արդ ի վաղիւն սկսան զաւրքն զալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. Արդ, լուաք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարան և տաշտաձև, և գիտեմք, որ գնդի խաղայք - 201. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ - 208. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու - 214. Արդ՝ իբրև ի դիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ - 222. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնակ զզուլիս քո ի քէն: - 225. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկեա՛ - 228. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրան, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ - 250. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի զալ ի վերայ - 251. արդ ես գնամ զհետ նորա - 251. Այլ արդ կամք տեառն լինիցին: - 252. Արդ առեալ Վահանայ զհարիր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսս յեզր բանակին - 257. Արդ քանզի յայլ զաւրքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր էր ... ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 258. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որոյն նորա, և ոչ գտին: - 259. Արդ իբրև տեսին զաւրքն Տարանոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան - 263. Եւ արդ հայեաց ի մեզ թէ զի՛արդ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264. Արդ գնամք ի պատերազմ: - 270. արդ՝ պնդեսցուք զհետ թշնամեացն: - 273. Վարդուիրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զքեռնդ, և ապա բառնամ: - 274. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. Արդ զայս պատմութիւնս գրեալ եղին յեկեղեցին Օիծեռնեոյ: - 281. արդ առաքեա ութ հազար այրուծի ընդ Վանանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: - 283. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ - Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսս արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի յիշեա զնոցա նահատակութիւնն և մի՛ երբէք վերջացցիս ի շաղաց նոցա - 41. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ գտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամալոյ և աշտարակ բարձրագոյն զերկինս: - 123.

ԱՐԵԱՆ ՃԱՊԱՂԻՔ - Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապարհս հանել – 90.
ԱՐԵԱՅ ԱՐՔԱՅ - Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ
ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս –
214.

ԱՐԵԳԱԿՆ - Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան
ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս
խարխաբեալք: - 40. Եւ արդ քանզի քև ծագեաց ի դոսա արեգակն
արդարութեան Քրիստոս – 41. յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ
առաւել քան զճառագայթ արեգական ի նշխարացն – 96. գոր և թագաւորն
զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք
դիմադարձ գտան: - 138.

ԱՐԵԳԱԿԱՆ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ - Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց
արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան
իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Եւ արդ քանզի քև ծագեաց ի
դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս – 41.

ԱՐԵԻ - գոր կոչեմք Արևու բլուր / ծն. Արևոց բլուր, Արու բլուր, յԱրու
բլուր, Արաբլուր / - 120. և փախստական արարին մինչև ի մուտս
արևուն – 217. և ի մեջ առեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել
յանխնայ մինչև ի մուտս արեուն – 246.

ԱՐԵԻԵԼԱԿԱՆ - և եկեալ ելին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց
Դեմետրեայ – 120.

ԱՐԵԻԵԼՔ - և կտրեաց զնա ի գաւրացն և փախստական արար ի
վերայ լերինն ընդ յարևելս կոյս – 91. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր
ընդ յարևելս և ասէ – 103. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ
սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս,
բարեհամ և դիտանոց: - 123. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք
յիննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է
յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. և եղաւ առ
Արծրունեաց իշխանն ի կողմ յարևելից ճակատուն: - 203.

ԱՐԵԻՄՈՒՏՔ - զի գային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ
յաղբիւրէն – 120.

ԱՐԵԻՈՒ ԲԼՈՒՐ - գոր կոչեմք Արևու բլուր / ծն. Արևոց բլուր, Արու
բլուր, յԱրու բլուր, Արաբլուր / - 120.

ԱՐԺԱՆԱՅՈՒՑԱՆԵԼ - և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ
անիծիւք, արծանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին – 55.

ԱՐԺԱՆ Է - այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել գնոսաբանիք՝ եթէ արժան էր ձեզ գմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 194. Բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202.

ԱՐԺԱՆԻ - զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացոյ արժանի չէք դուք, և կենաց արժանի ընդէ՞ր էք: - 235.

ԱՐԺԱՆԻ ԱՌՆԵԼ, - զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152.

ԱՐԻԻՆ - Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապարդիս հանել – 90. իսկ նորա ջեռեալ յարիւն անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա – 92. տեսանեմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155. Զայս ամենայն արարեալ՝ գմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և գարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Արդ յիշեա՛, տէր, զզինս արեան քո – 167. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես գնոսա, զի քո արարածք են և զինք սուրբ արեան քո: - 171. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 171. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր մեղմամբ արեանս գրեա՛ գնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ գարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: - 178. և ծառայիցն առեալ գարիւնտ զգեստն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. Եւ այնչափ կոտորեցին գնոսա, մինչև հեղեղատք արեանց ելին – 219. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաւթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. Եւ մաճեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մաճաւ արիւն ընդ սուրն – 240. և ետ զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242. որք զսուտերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց / ծն. յարենէ, յարեան / սրբեցին: - 253.

ԱՐԻԻՆԱԹԱԹԱԻ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան ... և զսապոնին զինն ԿԹ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և գարիւնաթաթաւ հանդերձ լուանալ տուաք և ազաք: - 228.

ԱՐԻԻՆՈՏ -- և ծառայիցն առեալ գարիւնտ զգեստն պահէին – 191.

ԱՐԻՔ - Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամալթիս - 214.

ԱՐՕՒԻ - Տեսցեն զքեզ անգեղք և գիտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակոյ - 92. Եւ անդէն եհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց, և գայլն փախստական արար ի հարէն իբրև զքաջ արծիւ: - 217. Ու՞ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, զաւագան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիր իբրև զքաջ արծիւ / ծն. արծուի/ - 241. և որպէս գարծիւ կանչեաց ի վերայ նոցա - 241.

ԱՐՕՈՒԱՁԱԳ - Ա՛յ արծուաձագ / ծն. արծուոյ ձագ /, որ թևաքոյ ես հպարտացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս, ես ցուցանեմ զգարութիւնս իմ ի քեզ: - 91.

ԱՐՕՈՒԻՔ - գոր մինչև զայսար Արծուիք կոչեն տեղեացն: - 92.

ԱՐՕՐՈՒՆԻՔ - Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձևացեաց .. և գային յանոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ ասէ - 85. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս - 92. գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար - 92. Իշխանն Արծրունեաց, որում անուն կոչիւր Վարդպտրիկ - 149. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. և եղաւ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ արևելից ճակատուն: - 203. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու, որ հերձաւ, որդի իշխանին Արծրունեաց: - 204. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս / ծն. յԱրծունիս, Արծրունիս/, այծեր արածեցեք: - 230.

ԱՐԿԱՆԵԼ - Ինքն շինեաց զեկեղեցին գոր ես միայն հիմունս արկի - 50. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 64. և նորա արկեալ գնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. Իբրև կործանեցին զարքն զկոռոսն, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ - 100. առեալ բրիչ՝ եւ և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն - 114. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչսն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանել:

- 127. և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի յթակարթ արկեալ յանխնայ կոտորեցին - 131. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն - 135. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր - 139. Եւ զչորս հարիւր այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. ի միտ. արկեալ գմահն Միհրանայ քեռորոյ իւրոյ ... առաքեաց զՎախթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 205. Թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէ՞ր ածեր ի հետ - 209. Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Մմբատ - 227. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257. Եւ նորա ձայն արկեալ ի Կարապետն ասէ - 261. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 284.

ԱՐՉԱԿԵԼ - և մեզ հարցման պատասխանի էքք արձակեալ / ճն. արձակել / - 44. և հազիւ կարաց արձակել զնոսա հաշտութեամբ և սիրով: - 77. Եւ փութապէս կոչնականս արձակեցին սրբոյն Գրիգորի - 95. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Եւ դարձեալ զնոյն սարկաւազսն աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին - 122. և առեալ արձակեաց զնոսա յամուրն Ողկան: - 125. Եւ բարժանեալ/հավանաբար՝ բաժանեալ/ զգարսն՝ արձակեաց / ճն. հարձակեաց /, որպէս խորհեցաւ: - 129. Արդ՝ արհինեցէք զիս և արձակեցէք խաղաղութեամբ: - 153. Արձակեաց և կոչեաց զՄուշեղ առ ինքն - 161. Իսկ Վահան արձակեալ ասէր - 179. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաժար էր իրացն - 179. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէսս, և արձակեաց զնոսա խաղաղութեամբ ի պարսիկս: - 248. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ - 250. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրաւնաւոր կնկորով: - 270. և տուեալ զնոցա գանձս և երկվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս - 278. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն զարու ի պատերազմ: - 285.

ԱՐՉԱՆ¹ - Եւ դրոշմեցիք արձան յախտենից – 42. և կուտեցին արձան ի վերայ նորա – 87. և հատեալ գերեզմանս, լցին գնոսս ի ներք և կանգնեցին ի վերայ արձանս – 94. Իբրև ընթերցան զգիր արձանին, խորտակեցին գարձանն քարէ: - 164.

ԱՐՉԱՆ² – Զենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Բննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. և որ գլխաւոր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգաւրն ... մնացին մինչև այլ գաւրք ուստեք եկեցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. ուր Արձան էր թագուցեալ – 81. Եւ իբրև մերձ եղեն յելս զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողոսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Իսկ իշխանքն իբրև ելին ի վերայ բլերն և տեսին գԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն – 84. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Իսկ Դեմետր, որդի Արձանին, ասէ – 85. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենով գնա – 86. „Գիտե՛ս, Արձա՛ն, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ: - 87. որ և դեռ Արձան կոչեն լերինն: - 87. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ ի վաղին բարձեալ ելաք յԱրձանն և ընթերցաք զգիրն: - 96. Այս պատճէն առաջին պատերազմին Արձանին: - 116. Պատճէն երկրորդ: Վասն պատերազմին յԱրձանն: - 117. և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. Եւ դարձեալ գնոյն սարկաւազն աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին – 122. Այս գիշեր է և մեք ոչ գիտենք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ԶՌ ընդ մեջ այգեստանեացոյ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128. Եւ իբրև առաւաւտ եղև, զաւրքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. որոց յառաջել արգելոյին առ գլուխ Արձանին – 130. Եւ ասպա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին – 132. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր – 141. կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց

... եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Իսկ ԻԲՌ դեռ յԱրձան անոր կային՝
դիտելով զփախուցեալսն: - 165.

ԱՐՁԱՆԱՆԱԼ - „Գիտե՛ա, Արձա՛ն, զի այստար արձանանալ պիտի քեզ ի
տեղոջ աստ: - 86.

ԱՐՄՈՒՆԿՆ - Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն - 101. Իսկ
զայն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն
և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115.

ԱՐՇԱԿՈՒՆԻ - մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և
զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն
պատասխանոյ գրել - 66. Զի Կարապետին է առ անկին դրանն
Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի/, թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝
կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102.

ԱՐՇԱԿՈՒՆԻՔ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց,
խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել
զԽոսրով - 67.

ԱՐՇԱԻԱՆՔ - Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանալք երկու
կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի - 114.

ԱՐՇԱԻԵԼ - մինչդեռ կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի
զարնանային ժամանակս - 68. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան
յոյժ, զի ջորիքն ընդ լոյ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257.

ԱՐՈՒԹԻՒՆ - Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ / ծն. արիութեանդ
/, զի ոչ կարացէք հերձուլ զգլուխ իմ: - 241.

ԱՐՈՒՍԵԱԿ - Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ գտիեզերս
լուսաւորես - 123.

ԱՐՈՒՍԵԱԿ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ - Բարի եկիր, արուսեակ
արդարութեան, որ գտիեզերս լուսաւորես - 123.

ԱՐՁ - Կուզ կերեալ ուռեաւ իբրև գաքջ - 247. Եւ աքջ, զի գոր ուտէն՝
Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247.

ԱՐՁՈՑ ՁՈՐ - և անուանեցաւ տեղին այն Արջոց ձոր / ծն. Արջոյ ձոր,
Արջուց ձոր /: - 93.

ԱՐՁՔ - Իսկ իշխանն Արջոց / ծն. Արջայ / փախուցեալ ի նոյն վայրս
թագեաւ - 92. և անուանեցաւ տեղին այն Արջոց ձոր / ծն. Արջոյ ձոր,
Արջուց ձոր/ - 93. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց
հարիւր: ...Իշխանն Արջուց՝ չորս հազար: - 211. Իսկ իշխանն Արջուց
կողմանն Գորզ Շատախասս, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում
Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ

այր մի – 280. Իսկ Ծիծառնիկն զկինն և գորդիսն և զագգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց – 280. Զիս կողոպտեցին և գԱրջք շինեցին – 281. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեալ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է / ծն. յԱրջքն է /: - 281. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչն էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան – 281. Իսկ զխաչն ետ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արջուց – 281.

ԱՐՏԱԶ – Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի – 68. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանատր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչն յԱրտագ և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69.

ԱՐՏԱԶ ԳԱԻԱՌ - Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի – 68.

ԱՐՏԱՍՈՒԵԼ - Եւ ի բազում ժամն արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին – 96. Եւ իբրև ածաք գնոսա առ թագաւորն, և բազում ժամն արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով- 150. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցպանին և տրտմեալ, և բազում ժամն արտասուեաց – 155.

ԱՐՏԱՍՈՒՔ - Զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուսւ եղեալ. ասէ – 130. Ողբացէ՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնակուր: - 150. և տեսին զկրաւնատրոսն յարտասուսւ և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուսւ եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ընդ ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած զի արտասուաւք և ասեն – 271.

ԱՐՏԱՔԻՆ - Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45.

ԱՐՏԱՔՈՅ - և յորժամ գտցես զսա նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. և զգլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևութ տեղիս ընկենուիս – 181.

ԱՐՏԱՔՍ - Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ էառ զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. Եւ իբրև էլ արտաքս, խստացան, յիսացան, տրտմեցան ընդ յիրան սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Եւ արտաքս ելեալ Պաւլիկարպոս գնաց առաջի սրբոյ

խաչին – 174. և զիրն և զայլ ատար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել / ծն. արտաքս եհան / - 193.

ԱՐՏԱՔՍ ԵԼԱՆԵԼ - Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ ետ զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. Եւ արտաքս ելեալ Պաղիկարպոս զնաց առաջի սրբոյ խաչին – 174.

ԱՐՏԱՔՍ ՀԱՆԵԼ - և զիրն և զայլ ատար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել / ծն. արտաքս եհան / - 193.

ԱՐՏԵՄԷՏ - Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին գԱրտեմէտ / ծն. Արտամետ / և զԳոմնս: - 157.

ԱՐՏԵԻԱՆ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում – 67.

ԱՐՏԻՅ ԳԵԻՂ - Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, գոր Արտից գեղն / ծն. գեղն, գեղն / կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԱՐՏՔ - Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, գոր Արտից գեղն / ծն. գեղն, գեղն / կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԱՐՔԱՅ - և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից – 66. և զաւրացաւ արքայն Հայոց – 67. Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային / ծն. արքայն / պարսից գալ սպանանել զԽոսրով – 67. Չոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթեն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. զի եսպան զնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռեգէս: - 71. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Չի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց, որպէս Ագաթանգեղոս պատմէ զայսոսիկ – 71. զի այս տուն թագաւորին Հայոց է և դուք իշխանք արքային Հայոց: - 86. Արքայն հիւսիսոյ գար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. Եւ իբրև ամենայն զաւրքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Արքայ հայոց, յառաջ մատիր: - 134. Չի արքայն հիւսիսոյ զաւրաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և զհտաց, եթէ վնասելոց էմ: - 135. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌոմիզդ Պարսից արքայ – 158. յոչեաց առ Խոսրով

Մուրիկ արքայն / ծն. Մարիկ / Յուաց – 160. գիտե՞ս դու գայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Ոչ, այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. և տունդ այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. Եւ թողով հրամայեաց արս Խ՝ զրուցատար լինել Պարսից արքային: - 201. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս – 214. Իշխանն հզար աշխարհիս Հայոց, տուր գայս կին և գորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ գայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ գրոսս: - 230. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ գաւրացաւ Խոսրով պարսից արքայն – 279. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՛ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

ԱՐՔԱՅՈՒԹԻՒՆ - Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն – 56.

ԱՐՔՈՒՆԱԿԱՆ - և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203.

ԱՐՔՈՒՆԻ - Եւ զչորս հարիւր այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. և զձեզ ի դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251.

ԱՐԱԳ - Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին – 237. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զտուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. և կրանաւորքն ի նոյն տեղուց աղաթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն, որ ունէր զգլուխն Վարդուիրէ աւագի նոցա: - 273.

ԱՐԱԶ - և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն – 188.

ԱՐԱՆ - Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ, որոշեցես նոցա գեղս և աւանս / ծն. տունս / մեծամեծս – 43. Եւ եկեալ յերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ /, ի քաղաքագեղն Կուառս: - 79. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս / ծն. յաւան Կուառա /, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. Իսկ Կուառ շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուառս – 108. և Մեղտես շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի: - 108. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց

աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք - 111. և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց գաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև զայս իշխան: - 157. և գնեաց գերկոսեան աւանսն և ետ Կարապետին վճռով: - 157. Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳումն: - 157. և բրեաց բազում աւանս և քաղաքս, և առեալ գնաց: - 164. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Եւ ինքն Մ՝ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առաղս մինչև ցայսար, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որդոյն իւրոյ՝ Գրգոռսի, կոչեաց Գրգոռս: - 207. սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր աւան և եղ անուն նմա Ծիծառն: - 280. և շինեմ աւան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. Եւ անդ եղին զտէրունական / զրքում՝ զտէրունական/ սուրբ նշանն, և անուանեաց գաւանն Ծիծառն: - 280.

ԱԲԱՆԱԳԵՂ - Արդ այս աւանագեղքս ի բնէ տուեալ էին կոռցն ի ծառայութիւն - 112.

ԱԲԱՆ ԳԻՄԻԱՆԷ - Եւ եկեալ յերկիրն Պալունեաց յաւան Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ/, ի քաղաքագեւղն Կուառս: - 79.

ԱԲԱՆ ԿՈՒԱՌ - Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուառս / ծն. յաւան Կուառա /, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105.

ԱԲԱՍԻԿ - Եւ մեր աւասիկ ենք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակդէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս - 60.

ԱԲԱՐ - Իբրև գնաց և էառ աւար և գերութիւն յերկրէն Յունաց, և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և գերութիւն - 164. և գաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185.

ԱԲԱՐԱՄԱՍ - Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո գաւրացն, զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ - 185. Եւ երկու հարիւր ձի զառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 210.

ԱԲԱՐԵԼ - Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ / ծն. աւերեմ/ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն - 251.

Եւ ապաշաւեցին, զի գտապանսն իշխանացն աւարեցին / ծն. աւերեցին /: - 256.

ԱԻԱՐՏ - Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս / ծն. աւարտին /, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հաստանէ անցանէ մինչև ի դրունս Պաղիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35.

ԱԻԳՆԱԿԱՆ - զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւք և աւգնականք առ աստուած: - 177. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺ անամեայ: - 178. սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ աւգնական և պարիսպ - 179.

ԱԻԳՆԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - որով աւգնականութիւն / ծն. օգնականութեան / գտեալ ի քէն աղաթից: - 36. ողջ լինիք վասն բազմաց աւգնականութեան / ծն. օգնութեան / ի տէր և մերոյ բարեխաւութեանս. ամէն: - 39. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուռաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեցեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յաւգնականութիւն: - 118. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց յաւգնականութիւն / ծն. յաւգնութիւն, օգնականութիւն / վրաց իշխանին: - 118. Արդ հաս յաւգնականութիւն / ծն. յօգնութիւն / և արա զարս զայս նշանաւոր յազգս: - 130. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յաւգնականութիւն / ծն. յաւգնութիւն / կարդալով զսուրբ Կարապետն - 131. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր. Ու՞ր ես, իշխանդ Սիւնեաց, հաս ինձ յաւգնականութիւն / ծն. յօգնութիւն /: - 139. Եղ բանս ի բերան զարացն զսուրբ Կարապետն կոչել յաւգնականութիւն: - 159. Պարսպեա, տէր, ինձամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչիւ քո՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Քաջ և հզար բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջոյն: - 207. Ու՞ր ես Սմբատ որդեակ, հաս յաւգնականութիւն: - 216. և նոցա ծունր կրկնեալ յաւգնականութիւն / ծն. յաւգնութիւն / կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս - 239. Եւ եհաս ի թիկունս աւգնականութիւնն աստուծոյ: - 239. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբ աստուծոյ, և բախեալ զտէգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 242.

ԱԻԳՆԵԼ - Աւգնեա մեզ, սուրբ Կարապետ: - 216. Յիշեա գմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւգնեցեր ի հեռաստանէ, աւգնեա և ի մատոյս: - 239. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ աւգնէ նոցա: - 167. զի ի պատերազմունս նա էր, որ աւգնէր մեզ և այլ սուրբք: - 269.

ԱԻԳՆՈՒԹԻՒՆ - Ջոր ես քեզ աւգնութիւն / ծն. օգնութիւն / համարիմ զայս - 42.

ԱԻԳՈՒՏ - Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգտի մնան ի մարմնի - 37.

ԱԻԵԼ - Եւ կոչեցաւ տեղոյն աւելոյ Առինչ: - 213.

ԱԻԵԼԱՆԱԻՍ - Առ ի՞նչ դարձայք ի պատերազմն, ո՛վ աւելախասար: - 213.

ԱԻԵԼԻ - անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 65. Եւ զի զաւրքն Պաղունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ - 236. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախաւս, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի - 280.

ԱԻԵԼԻ ՔԱՆ - Եւ զի զաւրքն Պաղունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ - 236.

ԱԻԵԼԻ ԱՆՈՒՆ - անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարգի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակա վանս եղաք: - 49. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախաւս, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի - 280.

ԱԻԵՏ - Եւ ձեզ աւետք / ծն. աւետիս / զի սատանայ կործանեցաւ - 121.

ԱԻԵՏԱՐԱՆ - Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարգմանելոյ ի հելենացի զիրս: - 44. որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբք աւետարանին - 55. որք բաժանեցին զամենայն աշխարհս շրջագայութեամբ աւետարանին: - 56.

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻԶ - Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի

առաքելոյն, և գլուխասու ասետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Բայց թէ ո՞վ երբէր ի Կեսարիայ գնշխարս Կարապետին. Յովիաննէւ ասետարանիչն: - 75. Եւ յետ փոխման ասետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76.

ԱԻԵՏԱԻՈՐ - Եւ առաքեաց Աղբիանոս զերկու սարկաւագս ասետաւորս - 121. Եւ դարձեալ գնոյն սարկաւագն ասետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին - 122. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն ասետիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն ասետաւոր առաքեր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք - 183.

ԱԻԵՏԵԱՅ ԲԼՈՒՐ - Եւ կոչեցաւ բլուրն այն Աւետեաց բլուր: - 121. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Դ ամիս - 145. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: - 204.

ԱԻԵՏԵԱՅ ԽԱՉ - զոր և կոչի Աւետեաց խաչ: - 122.

ԱԻԵՏԻՔ - ընդյառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. Այլ և աւետիք / ծն. աւետիս / ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ կոչեցաւ բլուրն այն Աւետեաց բլուր: - 121. Իսկ գտեղին, ուր զաւետիսն ետուն, հրամայեաց վէմն ժողովել - 122. զոր և կոչի Աւետեաց խաչ: - 122. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Դ ամիս - 145. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր - 183. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: - 204. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281.

ԱԻԵՐ - երեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285.

ԱԻԵՐԵԼ - և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս - 279.

ԱԻԹԵԻԱՆ - Բարոք զտա զձեզ, աւթնանք հոգոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք աւթնանք առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մեջ զաւառին Հաշտենից: - 139. Եւ ընդ բազում աւթնանաւք զանց առնէր - 279.

ԱԻԹԵԻԱՆՍ ԱՌՆԵԼ - Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեայք ալթևանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 139.

ԱԻԶ - Եւ ի գալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել զայլուն Վահանայ գնոսա յԱւձ քաղաքի: - 164. այժմ երթիցոյք նախ յԱւձ քաղաք / ծն. Օձ, ի յՕձ / և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դռնն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ ի ձեռս գալ զարացն: - 181. Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մարաթախ Աւձ քաղաքի: - 286.

ԱԻՏԱՐ - յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս - 47. յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՛ր եղէք փախստական: - 48. որ դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց աւտարաց: - 168. և զիրն և զայլ աւտար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել: - 193.

ԱԻԲ - Որոց և եղեալ իսկ կէտ գամենայն աւուրս իսպէալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազտի մնան ի մարմնի - 37. և ի նոյն աւուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի հայրապետն - 52. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս ... դարձան յաշխարհն Հայոց: - 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոցն - 53. գոր երթեալ խուզեցին աւուրս բազումս - 54. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխել մնացէ անդորդուելի մինչև ի վերջին աւուրն / ծն. օրն, ար / - 56. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղուջն գաւր / ծն. գօրն / բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. Բայց թագաւորն պարսից գաւր մահուն Խոսրովու տան կարգեաց - 69. և զվեց աւր թողու զնոսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. Այս առաջի պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, գոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ - 74. Եւ յորժամ լցան աւուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական - 74. և յետ երից աւուրց առին զքաղաքսն և զշինուածսն կործանեցին: - 84. Արար անդ աւուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամենն անդ կամեր դնել - 100. զի մի՛ ոք կարասցէ հանել զսոսա աստի, մինչև յաւր կատարածի աշխարհի և նորոզման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն աւր, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուռու, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105. Եւ տանն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ աւր մի էր Նաւասարդի: - 106.

Արդ յետ ԲԺ-ան աւուր երթեալ իջանէաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկալոս արարեալ: - 113. և գաւուրս Դ ոչ կարացին գտանել: - 120. Իսկ ի լուսանալ աւուրն Ե-երորդի՝ լուսն գձայն սաղմոսերգութեան նոցա - 120. Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղուօն աւուրս ԵԺ - ան: - 124. Եւ իբրն կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին զաւրքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն - 124. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս - 125. և անդ կացեալ գաւուրս բազումս, և դարձան մեծաշուք պատռով - 125. և յետ երից աւուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Եւ եկեալ ի գեւղն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց աւր մի: - 125. Արդ ի նոյն աւուրան զիշերոյն ի պաշտմանն ... յանկարծակի ձայն ասեղ իբրն յամպոց, որ յոյժ դողորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր - 127. և հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Արդ հաս յազնականութիւն և արա գաւրս զայս նշանաւոր յազգս: - 130. և եղիցի աւր յախտենական այսար ի միջի մերում: - 133. Զորս իբրն կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Բննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էր անդրանիկ, և զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 150. գնացին անցին աւուր միոյ ճանապարհի ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. Եւ յետ սակաւ աւուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ աւրն: - 170. հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 174. Սոքա եւթանեքեան կատարեցան ի զաւրացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ աւր Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ գաւուրս երիս, զի ամենեքեան փախեան: - 176. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ - 176. Եւ նորա լուեալ՝ գաւուրս երիս անկեալ դնէր անխաւս: - 176. Որդէ՛ակ Վահան, դու գիտես գաւուրս կենաց իմոց- 178. Եւ այն զաւրք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աւուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ԶՌ, Ե միայն պակաս: - 184. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց աւուրց էլ ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. և սպան յաւուր յայնմիկ իշխանս ԶԶ: - 193. և առ ինքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳԲ: - 212. Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զզարս իւր: - 220. Եւ յետ

ութ աւուրն եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220. Իբրև կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ո՞ր է: - 229. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս աւրն արհասարակ - 246. Ի սոյն աւուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս - 248. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ աւուրն: - 254. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւուր յայնմիկ: - 265. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Ի սոյն աւուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. Եւ զւերթն աւր Վահան ոչ եկեր և ոչ արբ: - 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան - 280. ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զեննգութիւնն - 284. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288. ԱԻԲԷՆ - Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և գիարցն աւրենն չիշխեին յայտնի ունել - 110. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և աւրեն բազմաց: - 154. Իսկ զարքն մատուցին թուղթ քրիստոնեական աւրինաւք և մխիթարութեամբ: - 177.

ԱԻԲԷՆ Է - Զի ուչ է աւրեն զայնչափ պատմութիւն յատորոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ - 63.

ԱԻԲԷՆԱԴԲԵԼ - զի այսպէս գտաք աւրինաւքեալ յառաջնոցն: - 288.

ԱԻԲԷՆԱԿ - Ուստի և յարժամ ճգնութեամբ բազմաց աւրինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն - 39. և կացուցես զդոսս ըստ աւրինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 42. Զայս ամենայն ըստ այսմ աւրինակի տուր գործել: - 43. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերէց իշխանքն չորեսին յեղիագար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս աւրինակ զայս - 47. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս աւրինակ զայս - 59. Իսկ զարքն Հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, զոր աւրինակ սովոր էին ասպատակել: - 80. Բայց ո՞չ է հաւատալի, զոր աւրինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն - 99. և նոյն աւրինակաւ կազմեցաք գտեղի նշխարացն - 114.

ԱԻՐԻՆԱԿ ԶԱՅՍ - Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերէց իշխանքն չորեսին յեղիագար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս արինակ գայս – 47. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արինակ գայս – 59.

ԱԻՐՀԱՍԱՐԱԿ - և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև զմիւս արն արհասարակ / ծն. հասարակն / - 246.

ԱԻՐՀՆԵԱԼ - Արդ՝ արհնեալ լիցի անուն քո յաւիտեան: - 153. զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյն Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բավանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ / ծն. օրհնեալք / յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ԱԻՐՀՆԵԼ - և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչան, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. Արդ՝ արհնեցեք զիս և արձակեցեք խաղաղութեամբ: - 154. Նմանապէս արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յետնոցս: - 289.

ԱԻՐՀՆԻԼ - Եւ իբրև ածաք զնոսա առ թագաւորն, և բազում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123.

ԱԻՐՀՆՈՒԹԻԻՆ - Մանասանդ կրկին գոհութիւն ձևք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արհնութիւն / ծն. արհնութեան / - 35. որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. գարհնութիւնս երից մանկանցն ասեաք – 127. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289.

ԱՓՆ - Բայց դէռ գայաք առ ափամբ այգեստանեացն – 95.

ԱՔԻԻՂԱՍ - Զայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թէովնաս և Աքիւղաս /ծն.Արկիւղաս/ և Մարկիւղաս, զարմացան – 59.

Բ

Բ – առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: -

101. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Է սարկաւագաւք – 120. Եւ ի վաղին սկսան ռազմ կազմել և փոռոցս պատերազմին թողել Է դրունս – 134. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ...Ներսէս՝ անս է: Յովաննէս՝ անս Է: - 146. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խտտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ անս Է: - 148. Եկին և այլ Է սուրբք և բնակեցան ոմանք իննակնեան վանս – 148. Սա ետ Է աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳոման: - 157. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Է-ուց աւուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի – 192. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Է իշխանս և եհան գնուսս մինչև ի Հաշտենս: - 275.

ԲԱԳԻՆ – դու գրագիւնս կործանեցեր – 44. ի գաւառն Տարանոյ երկուս բագիւնս մնացեալ են – 79.

ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻՔ – և դռնապանս տեղեացն զԲագրատունեաց իշխանն կացուցաներ: - 134.

ԲԱԶՄԱԳՈՒԹ – Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգնես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յախտեան – 54.

ԲԱԶՄԱՍԲՈՒՍ – և տանս ցնծութեամբ բազմամբոյն ժողովորոցն կատարեալ – 124.

ԲԱԶՄԱՆԱԼ – իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. զի որչափ զարքն բազմանալին, նոքա յանհոգս յինէին ի մէջ նոցա – 243.

ԲԱԶՄՈՒԹԻՒՆ – Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն – 98. և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցա՝ վասն բազմութեանն: - 160. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 219-220.

ԲԱԶՈՒ – և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն, յորոց մինն Կուառս և Մեղտի և Բրեխ և Տումբ և Խորնի, Կեղք և Բագու – 111.

ԲԱԶՈՒԿ – Քաջ և հզար բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն ազնականութեամբ ողջո՛յն: - 208. Ու՛ր ես բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիբ իբրև զքաջ արծիւ – 241.

ԲԱԶՈՒՄ – Զի հունևք բազում հասեալ են ի Քրիստոս – 37. որ ոչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իրեանց աստուածս համարելով: - 40. Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւագ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան – 52. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և Ղուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Եւ ի վաղին բազում պատերազմունս սկսաւ լինել – 77. զի ըռագմ է բազում զարաց և բազում դրաւշք երևին փողփողեալք: - 82. զի անդ արք հետևակք, որ զատիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: - 88. Եւ ի բազում ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին – 96. բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին – 99. Բայց ո՛չ է հաւատալի, զոր արինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն – 99. Եւ այնչափ են բազում դևք ի տեղուջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդրնդոց: - 99. Եւ իբրև ածաք գնոսս առ թագաւորն, և բազում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցեր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք - 111. և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսս – 123. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս – 125. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին յԵկեղեաց զաւառն – 125. որոց յառաջել արգելուին առ զլուխ Արձանին, և զբազում ժամս ոչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. Եւ բազում կոփեալ միմեանց և ոչինչ եղև: - 135. Եւ պատարագս ողջակիզաց սպիտակ զուարակաց և նոխագաց և բազում զառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141. Եւ ի Վիրս մտեալ՝ ի բազում տեղիս կոտորեցին: - 142. Բայց դուք եթէ զալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշահաւոյ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս – 143. Սա բազում կրանաւորս կարգեաց ի

Գլակայ վանսն – 147. սա շինեաց բագրում եկեղեցիս և վանորայս – 149. և գայր բագրում յաժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 150. բագրում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին – 150. Եւ գայս սասցեալ կնոջն՝ հանեալ բագրում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր – 151. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցականին և տրտմեալ, և բագրում ժամս արտասուեաց – 155. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բագրում զաւրաք – 163. և բրեաց բագրում աւանս և քաղաքս, և առեալ գնաց: - 164. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բագրում երդմամբ ասացեալ, գոր նա և նա միայն գիտէին: - 191. և եկն ի վանս Գլակայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բագրում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. Սա բագրում ուղղութիւնս գործեաց ի զաւառին Տարանոյ – 204. և հանեալ զսուրն կտրեաց զգլուխ նորա, և ոչ կարաց ունել, զի բագրում մարդկաւ վագեաց զլուխն Վաղթանկայ: - 224. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բագրում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. Սա գնաց ի ժողովն, գոր արար չերակդ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն. և նզովեալ բագրում հայրապետք: - 249. Եւ Պալունեաց իշխանն զհետ մտեալ բագրում զաւրաք կոտորէին: - 266. որք եկեալ բագրում սրտմտութեամբ հասանէին ի Տարան – 268. Եւ ընդ բագրում արթնանալք զանց առնէր – 279. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զաւր բագրում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. Եւ յետ Ը ամի եկն Աբդոսահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բագրում աղխիւ – 285.

ԲԱՋՈՒՄ ԱՆԳԱՄ – որ ոչ անտես արար զագգս հիւսիսականս, բագրում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. որ թեպէտ և բագրում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի զիշերին վերջումսն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 76. բագրում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին – 150.

ԲԱՋՈՒՄՄ – գոր երթեալ խուզեցին աւուրս բագրումս – 54. Ջոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զաւրս բագրումս – 75. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց ... Նոյնպէս և գայս բագրումս յատրոց: - 78. և անդ կացեալ զաւրս բագրումս. և դարձան մեծաշուք պատուով – 125. Ջոր Մուշեղ Տարանոյ իշխանն տուեալ զանձս բագրումս և հրամայեաց

քարակոփա շինել – 202. և տուեալ մասունս բագումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: - 279.

ԲԱԶՈՒՄՔ – Ուստի և յարածամ ճգնութեամբ բագմաց արինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհին տեսնն. ողջ լինիք վասն բագմաց ազնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամեն: - 39. Միս պատճառ՝ վասն նորա և միս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բագումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. բագումք ի հեծելոցն ի վիմացն մեռան: - 132. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծովաց ի մեջ առեալ բագումք պատեցին գնովաւ: - 139. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և արեւն բագմաց: - 154. և բագմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղուցն: - 176. Իբրև բագումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Բսկ Վահանայ տուեալ գնոսս մարացն՝ գրագումս կոտորեաց – 211. Կաց, հարձորդի, թեպէտ և գրագումս ջնջեցեր, սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 223. և ընկերք նորա քարի և նետի ընդդէմ գնացեալ գրագումս սպանին – 237. և նա կոտորեալ գրագումս և վաստակեալ յոյժ: - 277.

ԲԱԺԱՆԵԼ – որք բաժանեցին /ծն. բժշկեցին/ զամենայն աշխարհս շրջագայութեամբ աւետարանին – 56. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. որ թեպէտ և բագում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչ հրաման ի տեսննէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք գտեղի կոռն քանդեալ և զկուռնս, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. որդեա՛կ, ընդ էր բաժանեցար ի գրկաց իմոց – 151. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա – 186. Բայց բաժանեալ էր և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց – 211. Եւ ինքն զուր իսկաբ այրն ռազմ բաժանեալ և ընդ առաւստն կազմեցան – 221.

ԲԱԺԻՆ – Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հասանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ /ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35.

ԲԱԼԻՍ – զի կալցեն գնա և տարցեն ի Բալիս – 163.

ԲԱԼԽԱՍՏԱՆ – Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգալրս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգալրսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բայխաստան – 158.

ԲԱՆԵԼ – ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. սկսան բախել իրերաց, գոր յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա – 223. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտեգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին – 242.

ԲԱՅՅ – Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեան: - 38.

Բայց դուք գրեցէք առ նորա զնշան բանից ձերոց և զտեղեացոյ զվայելչութիւն: - 45. Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. բայց Նիւստրացիքն ընդդէմ դարձան – 60. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ – 61. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռնս ոչ տային կործանել – 63. Բայց թագաւորն պարսից գաւր մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. Բայց ոչ զիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուի: - 71. Բայց թէ՛ ո՞վ էր երբ ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տան, յառաջ մատիւր – 86. բայց դէռ գայաք առ ամբարն այգեստանեացն – 95. բայց չէառ հրաման ի տեանէ – 100. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. Բայց ո՛չ է հաւատալի, գոր արինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զաւրք մտանեն – 99. բայց եթէ կամք իցին որ թողուլ զումանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Բայց զորս եղաքն, այս են – 115. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին զաւրք – 126. Բայց ի պատերազմէն արգելեալ թագաւորն ասելով – 128. բայց տեսէք՝ մի՛ իմացցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեսցիք: - 128. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաթեաք: - 129. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և զհոսաց, եթէ վնասելոց եմ: - 135. բայց մինչ ի Տարաւն մտին, ԾԸ հազար էին: - 142. Այս ամենայն

գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ, քայց եղև ի ձեռն նենգաւոր իշխանին Աղձնեաց: - 142. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաղ, ջուր բազում - 143. քայց գմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին - 150. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, քայց գնաց ի մատրավանսն՝ վասն գնիւթն գտանելոյ - 156. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց գաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բազում գաւրաւք - 163. քայց Պաղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան - 165. քայց գրոտն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել - 175. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ - 177. Այլ ինչ ո՛չ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, քայց միայն յաշխարհի աստ գնեղութիւն կրել: - 169. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ գնոսա ի ցաւ, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն - 196. քայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, քայց զքո անմտութիւնոյ լացի - 208. Բայց բաժանեալ էր և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց - 212. քայց արգելին գնա քահանայք դրան իւրոյ: - 218. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, քայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաւշիցն: - 222. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, քայց միայն այնքիկ, որ առ ուղտքն էին - 226. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել, քայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ, և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանոյ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և գորդիս: - 231. քայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէա լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231. Հաւանեալ եմ տրոցս, քայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարքէոյ - 232. Բայց որ երկու տարի զԽառանայ զինին և զԱտրոց և զՍուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 233. քայց արի անցանմք և յուխտ երթամք ի վանս իմ: - 233. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Մմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա

անցանք, նա սպանցել: - 234. Բայց զիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ աւել - 241. Բայց ինդրէ գայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին - 251. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր - 252. Բայց զարութիւն տեսոն զգետնէր գնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն - 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն - 265. Բայց ոչ կարացին զիտել՝ զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 276. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

ԲԱՅՅ ԱՐԴ - Բայց արդ աղաչեմք զքեզ - 61.

ԲԱՅՅ ԵԹԷ - բայց եթէ կամք իցին որ թողուլ զունանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցցին հոգով ի հանդերձալսն: - 104. բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսս ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Բայց եթէ որքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէա լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231.

ԲԱՅՅ ԹԷ - Բայց թէ ո՞վ երբ ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին - 75. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես գայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. Բայց թէ դու զնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ զնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեք: - 230. Բայց թէ լսեք մեզ, ամէք ի մենջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք գայս կինս և զորդիս: - 231.

ԲԱՅՅ ՄԻԱՅՆ - և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Այլ ինչ ո՛չ ունիմք պարտուող այդմիք վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Եւ իմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաշիցն: - 222. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնոքիկ, որ առ ուղտքն էին - 226.

ԲԱՅՅ ՍԱԿԱՅՆ - Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յալիտեան: - 252.

ԲԱՆ – Այլ ի դեպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Բայց դուք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և գտեղեացոյ զվայելչութիւն: - 45. Տեսան և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւք: - 47. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51. Եւ ընդ բանիցն եհար զնա, և անդէն սատակեցաւ: - 155. Եղբանս ի բերան զարացն զտուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. Եւ առ վաղին բանս արեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգարսն Պարսից – 181. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի բան ո՛չ թարմացեալ ի նմանէ, զոր արարեալն էր: - 190. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր որ յԱպահունիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, զոր նա և նա միայն գիտէին: - 191. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց աուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիւք՝ եթէ արժան էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 194. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զարսն կոչելոյ – 197. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և իշխանս զալ ի տեղին փութով: - 197. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանան Սուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 229. Չայս ասաց, զի յիշելիք լիցի բանն: - 241. Բայց ոչ կարացին զիտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց – 285.

ԲԱՆԱԿ – և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. և ոչ գիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 199. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և զնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. էր սա զատակաց յայլոց բանակացն: - 256. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին – 257. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի – 257. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանաւն, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ԲԱՆԱԿԱՏԵՂՆ - դարձան ինքեանք ի բանակաստեղն / ծն. բանակ / - 259.

ԲԱՆԱԿԵԼ - Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւատն: - 89. և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. Եւ բանակեցան նոքա յայնմ կողմանէ և սոքա յայսմ կողմանէ: - 139. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ - 214. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, զոր Մերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՆԴ այր, և բանակեալ / ծն. էր բանակեալ / մերձ ի քարագլուխ մի - 256. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից - 263. և հնարս իմացեալ ընդ Մարտուց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263.

ԲԱՆԱԿԻԼ - և ընդ Հայոց զարսն հպարտացան բանակիլ - 156.

ԲԱՆ ԱՌՆՈՒԼ - Եւ առ վաղին բանաւ առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զզարսն Պարսից - 181.

ԲԱՆԱԻՈՐ - զի զանձամբ առեալ հաւտոյ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Միովնի փոխարկեալ - 46. Ձգէ՛ս, տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այտորիկ - 168.

ԲԱՆԴ, ԲԱՆՏ - Ետ հրաման գերծել զգէս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զգայիրն վասն պատճառի ոչ Ետ տանել ի բանդ: - 193.

ԲԱՆՄԱՐԿՈՒ - Ուստի նախանձու բանասրկուիլն մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յաւիտենական - 166.

ԲԱՆՏ - տե՛ս ԲԱՆԴ

ԲԱՌՆԱԼ - Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն բարձին / ծն. երարձ / ի հարէ նորա Տիրանայ - 71. և ամենայն զարքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Միւնեաց: - 90. և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտանն ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն: - 96. Եւ ի վաղին բարձեալ ելաք յԱրձանն և ընթերցաք զգիրն: - 96. Եւ պաշտանեայք գաղաղակս բարձին չարաչար - 98. Իսկ դևքն ձայն բարձեալ ասէին - 99. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դժ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսայ ասէր - 134. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր գտւրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. ուստի փրկութեան ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166. Եւ ի մէջ առին զնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին - 187. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն - 193.

Իսկ նոցա գաղաղակ բարձեալ ասէին – 213. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասէր – 216. Եւ Սմբատայ ձայն բարձեալ ասէ – 223. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զգլուխ քո ի քէն: - 225. Բայց զհոսաց էթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ – 241. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Եւ ձայն բարձեալ/ձն. ձայն տուեալ / ասէ – 261. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկէց զքեզ, արդ ուղղեմ, զբեռնդ, և ասպա բառնամ: - 274.

ԲԱՌՆԱԼ ԶԳԼՈՒԽ – Եւ ի մէջ առին գնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գէտ ընկեցին – 187. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զգլուխ քո ի քէն: - 225.

ԲԱՍԵԱՆ, ԲԱՍԷՆ – իսկ ԳՌ անցին ընդ Բասէն / ձն. Բասեան / և ընդ Հարք – 89. և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասէնոյ: - 163. Իսկ Արդուհիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ԲԱՍԵՆ - տէ՛ս ԲԱՍԵԱՆ

ԲԱՐԴԱ – զոր գտանես յՈռոհայ քաղաքի առ Բարդա / ձն. Բարդան, Բարդեան / պատմագրի: - 71.

ԲԱՐԴՈՂԻՄԷՈՍ, ԲԱՐԹՈՂԻՄԷՈՍ – դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոս և Թադէոս – 41. և կացոյց անոր կրանաւորս Կ: ...Յովհաննէս՝ ամս Բ: Բարթողիմէոս /ձն. Բարթողիմէոս/՝ ամս Գ: Կումիդաս՝ ամս Ժ: Բարթողիմէոս՝ ամս Ը: - 146-147.

ԲԱՐԵԲՈՒԽ – զհննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբուխ / ձն. բարեխառն / ասեն ոմանք, շինեսջիր զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41.

ԲԱՐԵՆԱԻՍ – Արդ՝ ես մտանեմ, ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ – 153. Աղաչե՛ մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս զսուրբ Կարապետս – 173. զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և ազնականք առ աստուած: - 177. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք / ձն. բարեխօսք /: - 177.

ԲԱՐԵՆԱԻՍՈՒԹԻՆ – ողջ լինիք վասն բազմաց ազնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամէն: - 39. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո

հաւատացելոց անդրդուելի և անասանելի – 169. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխասութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսս յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. Դու հատո՛ նոցա բարեխասութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173.

ԲԱՐԵՀՆԱՄ – քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123.

ԲԱՐԵՊԱՇՏԱԻՆ - և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա: - 149. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դէռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 231.

ԲԱՐԵՐԱՐՈՒԹԻՒՆ – Տէր աստուած զաւրութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ - 166.

ԲԱՐԵՓԱՌ – Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն, և թշնամիք բարեփառին / ծն. բարեփառ, բարեփառի / Գիսիանէ և ուրացողք: - 85.

ԲԱՐԹՈՂԻՄԵՈՍ - տե՛ս ԲԱՐԴՈՂԻՄԵՈՍ

ԲԱՐԺԱՆԵԼ – Եւ բարծանեալ զգարսն՝ արձակեաց որպէս խորհեցաւ: - 128.

ԲԱՐԻ – Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ – 41. մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. Հոզի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիդ: - 121.

Բարի եկիր, ճանապարհորդ խաղաղութեան: - 121. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան – 123. Բայց դուք եթէ զալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. վա՛յ ինձ, մեղաւորիս, որ զրկեալս եմ ի բարեաց: - 150. հատուցից նոցա զհատուցումն բարի – 173. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապախինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: - 250.

ԲԱՐԿԱՆԱԼ – Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւութիւնս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և նչ բարկացար իսպառ և նչ անտես արարեր յաւիտեան – 54. Իսկ ընդդեմ դարձեալ զարապետն Գեղրեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցականին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց – 155. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌ այր: - 185. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զԿահան:

- 190. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա Ջ հազար այր ի Մուշ: - 210. Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց գլխատել զնոսա - 213. Իսկ Սմբատայ բարկացեալ ասէ - 235. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել զոսու և զձեռս նորա: - 284.

ԲԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - մի՛ առներ յիս զցասում բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս - 152. զի դու ոչ յիշես յողորմութեան զբարկութիւն քո: - 153. Եւ յարուցեալ մեծաւ բարկութեամբ էլ ի թագաւորէն: - 161. Իսկ Վաղթանակայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 214. և բարկութեամբ լցեալ ռազմ կարգեցին: - 259.

ԲԱՐՁ - Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՛ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա - 255.

ԲԱՐՁՐ - Ձի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Աշակունի, թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն - 102. Իսկ նա ասէր ձայնի բարձր - 240.

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ - Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամալոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123.

ԲԱՐՁՐԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - Ամրացո, տէ՛ր, զժողովուրդս քո, հովուեա՛ և բարձրացո մինչև յախտեան: - 168.

ԲԱՐՁՐՈՒԹԻՒՆ - և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմացն: - 258.

ԲԱՐՁՔ - և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ զնա: - 87. Եւ իբրև եհաս նմա, Մեստակէն խոցեաց զբարձս նորա - 92. Եւ այս էին, զոր եղաք. թեկն մինչև զարմունքն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանագինէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձսն ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զառնապան բարձից նորա - 223.

ԲԱՐՈՒԹԻՒՆ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրաւնաւորասէք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէք և որբոց խնամածուք: - 144.

ԲԱՐԻՈՔ - Բարուք գտա զձեզ, աւթևանք հոգոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. Բարուք / ծն. Բարիոք / գտաք զձեզ, առաւուտ խաղաղութեան: - 123.

ԲԱՐՔ - Ա՛յ գայլակորիւն, յիշեցեր գրարս / ծն. գրանս / հարքն և ի նոյն շաղակերութիւն դարձար: - 91. արդ մի՛ գարթուցանէք դուք գառիւծ, որ ի քուն է, և մի՛ գգայլ, որ գրարս իւր մոռացեալ է - 162.

ԲԱԻԱԿԱՆ - գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63.

ԲԱԻԱԿԱՆ Է - Արդ՝ այսոքիկ ի մէնջ պատասխանի ձեզ բաւական / գրքում՝ բավական / իցէ: - 143.

ԲԵԿԱՆԵԼ - Տե՛ս, տէր, գրեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս - 153.

ԲԵԿՏՈՐ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին - 51. Եւ Բեկտոր / ծն. Բեկտոս / և Անաստաս դարձան ի Կեսարիայ: - 52. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ հանդիպեալ ոմանց - 58. Ջայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թէովնաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, զարմացան - 59. Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկեղաս վատեալ յաչացն: - 61. ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթադիսկեայ հելենացի գրով - 71.

ԲԵՄ - Ջոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ - 102.

ԲԵՄԲ - Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմքին / ծն. բեմին/, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252.

ԲԵՌՆ - Վարդուիրի՛, մի՛, մեղադրեր, գլուխդ հակեաց և ընկէց զքեզ, արդ ուղղեմ գրեռնդ / ծն. գրեռդ / և ապա բառնամ: - 274.

ԲԵՐԱՆ - Եղ բանս ի բերան զարացն զսուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. Եւ պատառեալ զվորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և դնել ի բերան: - 190. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել գրեբանս զազանացն, որք զլուսաբերսն ուտէին - 204. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՛ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի / ծն. բերանոյ / նորա - 255.

ԲԵՐԴ - Ջորս իբրև կացին ատուրս երիս ի տեղիսն Իննականեան, ապա միաբան գնացին, իսաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն, որ ի բերդին Ողկան / ծն. Ուղկան /: - 142. գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն - 180. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն ետ տանել յՈւղնուտն բերդ / ծն. յՈւղնուբերդն, յօղնուբերդն /: - 189. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոյժ

ձորոյ: - 199. և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և գլովք յանխնայ կոտորեցին – 199. Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով , որ և շինեաց զՊորայ քաղաք և գրերդն Գահար: - 205. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ գրերդ: - 209. Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի Սյծից բերդ ի պահել զնսա: - 227. Եւ նոքա ցուցին նմա գրերդն, թէ անդ է: - 229.

ԲԵՐԵԼ - Դարձեալ ցուցք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ / ծն. յերևելիս յերևեալս / ևս չեն: - 45. Եւ եղ անդ գրերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտաննայս եկեղեցոյն արս ԲԾ ան – 58. Բայց թէ ո՞վ եբեր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. Եւ զմարդիկն բերին ի տեղի անցուցին: - 84. գոր եբեր ի Կեսարիայ – 101. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք – 117. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն զնա: - 150. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 189. Եւ փակեալ գործունս տաճարացն, եւ բերել զզլուխն Միհրանայ – 194. Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ – 227. Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է – 231. Իսկ Սուրբան բերեալ ետ ճՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն ետ ցիշխանն: - 231. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեգր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանելին: - 252. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Ծիծառնայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ – 279. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննէս և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ԶՌ դրամ: - 280. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրեր հարկս ի Հայոց: - 285.

ԲԵԻԵՌ – Զի Կարապետին է առ անկինն դրանն Աշակունի թգաւ հեռի գտաննէս գրեւոս նշանացն՝ կէս թգաւ Բարձր ի գետնոյն: - 102. Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մենջ և անյայտնի եղև նշանաւք բնեռացն և փափագաւդացն: - 116. յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ – 288.

ԲԾ-ԱՆ - Եւ եղ անդ գրերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտաննայս եկեղեցոյն արս ԲԾ ան - 58. և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԾ-ան դաստակերտս ետ – 111. Զի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԾ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևալս ԲՌ և Ս: -

111. Արդ յետ ԲԺ-ան աուրս երթեալ իջանկաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաթս արարեալ: - 113. Իսկ անարիւնացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺ-ան ձեր ի կրանաւորացն և սպանին գնոսա – 273.

ԲԺԱՆԱՍԵԱՅ - այժմ ձեր եմ և դողդոջոտ, և աւզնական իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ որ, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178.

ԲԺ-ԱՆ ՀԱԶԱՐ - նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77.

ԲԺՇԿԵԼ - Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց գնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեցես գնոսա – 104. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեցիս և բժշկեցես յիւրաքանչիւր ախտից – 170. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր գնոսա, այլ գթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա – 171. Իսկ գորս ի Մեղտի ետ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն – 248.

ԲԺՇԿՈՒԹԻՒՆ - որպէսզի որք գայցեն ի բժշկութիւն, մի՛ լիցի տրտունջ – 43. յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. և դիւաբնակ մարմինք նոցա ընկալան գրժշկութիւն: - 74. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեցես գնոսա – 104. ուր գրժշկութիւնսն առնէր – 124. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղոջն: - 176.

ԲԻԻԶԱՆԴԻԱՅ - Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ / ձն. Բուզանդեա / հանդիպեալ ոմանց – 58. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ /գրքում՝ Բիւզանդիա / - 60.

ԲԼՈՒՐ - Բայց յակննէ յանուանէ, ասէ, գնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել – 63. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծորունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... էլեալ յերկրորդ ժամուն ընդ բլրն, ուր Արձանն էր թագուցանել, և գային յանոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանքն իբրև ելին ի վերայ բլերն / ձն. բլրին / և տեսին զԱրձանն, վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրան: - 84. ամենաքեան անդ հասանէին ի բլրն: - 84. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն / ձն. բլրին / առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ

իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. Եւ իբրև ելին ի վերայ բլերն / ծն. բլրին /, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս - 88. յառաւատուն պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք - 120. և եկեալ ելին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ - 120. գոր կոչեմք Աբուր բլուր / ծն. Արևոց բլուր, Արու բլուր, յԱրու բլուր, Արաբլուր / - 121. Եւ ելին ի գլուխ բլրին - 121. Եւ կոչեցաւ բլուրն այն Աւետեաց բլուր: - 121. Իբրև մերձեցաք ի բլուրն, նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն աղաթեցաք: - 122. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. և կտրեալ գռազմ առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրաննիդէ Դ ամիս - 145. Ծածկեցեն զիս լերինք, և ողորմեացին ինձ բլուրք - 150. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց աուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: - 204. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն / ծն. բլուրն / որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, գրգռեաց զնա: - 218. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ, և ի բլերն յայն կողմանէ ԲՌ: - 221. իսկ նորա ի բլուրն ելեալ ասէր - 222. Եւ եհար զգլուխ նորա և ընկեց. և դարձաւ մեծաւ յաղթութեամբ ի բլուրն: - 226. Եւ կոչեաց անուն բլերն / ծն. բլրոյն / Մալիոս բլուր: - 226. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զաւրքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ - 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի, և անուանեցաւ Վարազակայ բլուր: - 246. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն, որ կոչի Կաղամախեաց բլուր /գրքում՝ կաղամախեաց/ - 270. Իսկ կրանատորքն զային ի Կաղամախեաց բլրէն / ծն. Կաղամախեաց, ի Կախմախեաց / - 277. և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից - 277. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ / ծն. Մշու /, յանուն որոյոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281.

ԲԼՈՒԲ ՄՇՈՅ - ապա շինեաց գեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ / ծն. Մշու /, յանուն որոյն իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281.

ԲՆԱԿԵԼ - Եւ առ սովաւ բնակի երկիրս Մամիկոնեից – 35. դրոշմեսջիր արձան յաւիտենից ... շինելով իւրաքանչիւր ումեք գտերունեան տաճարն, և առանձինն բնակել: - 43. յոր վիճակ և բնակիջիք / ծն. բնակեսջիք /, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարոսսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոց: - 57. սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեսցին, այլ չարիւք սատակեսցին. և մի՛ հերձուածողք բնակեսցին յայսմ աշխարհիս: - 97. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան / ծն. բանակեցան / յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս – 148. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտն և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 249. և ոչ որ իցէ, որ բնակիցէ ի սա յաւիտեան: - 284.

ԲՆԱԿԻԼ - Մանաւանդ զի առաւելապէս գթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. թելէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի գտցէ հանգիստ: - 99. Հաճեցաւ տէր սրբոց բնակիլ ի տեղուջս յայս – 114.

ԲՆԱԿԻՉ - յոր պանձան բնակիցք երկրին վասն Գիսանէ կռոցն և նորուն որոյդ Դեմետրեայ – 36. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիցք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. Ընկա՛լ, տէր, զաղաչանս մեր և տուր շնորհս բնակչաց սորա – 172.

ԲՆԱԿՈՒԹԻԻՆ - զիննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբուխ ասեն ոմանք, շինեսջիր զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս – 43. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ք ձերմէ բնակութենէդ – 47. Դու, տէր զաւրութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 56-57. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տաւն մեծ կատարեալ ի տեղուջն զաւր բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն – 58. առեալ քարինս անկազմս և անտաշս, և գտեալ կիր ի

բնակություն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100. Այլ և աստիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակությունս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ / գրքում՝ բնակությամբ / սուրբ Կարապետիս – 170.

ԲՆԱԻ - և գային յանհոգս և բնա չունէին կասկած – 81. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնա իսկ անմիտ էք – 85. և չունէաք բնա իրաց կասկած – 127. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնա չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. և զքարագլուխն բնա ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց գնոսս աստուածք – 258. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղս բնա հալածական արար ի վանացն: -287.

ԲՆԱԻ ԻՍԿ - Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնա իսկ անմիտ էք – 85.

ԲՆՈՒԹԻԻՆ - և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյժ զապականություն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167.

ԲՈԼՈՐ - առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաորութեանդ, և ապա բողոք / ծն. բողոքից / տիեզերաց: - 34.

ԲՈԼՈՐԵԼ - Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագլուխսն. և ի վերայ շրջեալ բողոքեցին – 246. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչև ի դաշտն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բողոքեալ ռազմ կարգեցին – 273.

ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ - և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բողոքովին / ծն. զբողոք / զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76.

ԲՈՅԹՆ - Իսկ գայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115.

ԲՈՎԱՆԴԱԿ - Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ / ծն. բաւական, բաւական / է քահանայութեան: - 48. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմալեկոս առնել բովանդակ Հռոմոնց: - 283. Զոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Զոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. զի

արհնեալ լիջիք սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաթիցս, և քովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289.

ԲՈՎԱՆԴԱԿԵԼ - և քովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան – 288.

ԲՈՐԲՈՔԵԼ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195.

ԲՈՑ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195.

ԲՈՒԷՃ - զի անգեղք և բուէճք / ծն. բրուէճք, բվոէճք / պատեցին զիս: - 241.

ԲՈՒՆ - գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին – 124. Եւ որ բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. Իսկ Վահանայ առեալ զգարսն՝ իջուցանէր գնուսս ի ձորն բուն – 200.

ԲՈՒՌՆ - և երկոքեան յերկիր անկեալ՝ բուրն զմիմեանց հարին – 137.

ԲՈՒՌՆ ՀԱՐԿԱՆԵԼ - և երկոքեան յերկիր անկեալ՝ բուրն զմիմեանց հարին – 137.

ԲՈՒՍՏՐ - Արդ, լուաք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր / ծն. Բոստր, Բոստր, Բաւտր, Բօտր / քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201.

ԲՈՒՐԱՍՍԱՆ - շինել սկսաւ քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս – 206.

ԲՈՒՐՏԱՐ - Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար / ծն. Բուրդաս, Բուրդար / ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց – 69. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար / ծն. Բուրդաս / և գնաց ի Պարսիկս – 69. Իսկ Բուրտար / ծն. Բուրդաս, Բուրդարս / իբրև լուալ զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուհի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72.

ԲՈՒ - Եւ փոխանակ Բու դահեկանին ետ նոցա զնշխարս Աթանագինէի վկայի - 77. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին Բու այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա Բու այր: - 185. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին Բու արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ, և ի բլերն յայն կողմանէ Բու: - 221. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ճՈՒ դահեկան, և Բու ուղտ ... և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան գԲու – 236. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր

թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՈ՛՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեմս – 260.

ԲՌ ԵԻ Է ՀԱՐԻԻՐ - Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ՈՃ և հետևակս ՌԼ: - 111.

ԲՌ ԵԻ Խ - Իսկ Բրէյս ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ – 112.

ԲՌ ԵԻ Մ - Զի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ ւ ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111.

ԲՌՆԱՆԱԼ - ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ քնացեալ / ծն. բառնայցեն/ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180.

ԲՌՆԱՏԵՂԻ - և ետ զենուկ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ գրնաստեղին: - 242.

ԲՌՆՈՒԹԻՒՆ - Եւ այնպէս ելին ի քաղաքէն քնուլթեամբ: - 77. Սա եղև խորտակիչք քնուլթեան դժոխաց և կապանաց մահու: - 170.

ԲՐԵԼ - առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. և բրեաց բազում աւանս և քաղաքս, և առեալ զնաց: - 164. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեւ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն – 251.

ԲՐԵԽ - և էթող ի տեղուջն արս կրանատրս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն, յորոց մինն Կուստս և Մեղտի և Բրէյս և Տումբ և Խորնի, Կեղք և Բազու– 111. Իսկ Բրէյս ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ- 112.

ԲՐԻՉ - առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101.

ԲՐՏԵԱՅ - այլ զհասարակն առեալ դներ ի տապան բրտեալ / ծն. բրտնեա, բրտեա /, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն – 100.

Գ

Գ- - Եւ Գ իշխանս ըմբռնեցին և ածին - 118. և ածէին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 124. և կացոյց անդր կրանատրսն Կ: ... Յովհաննէս՝ ամս Բ: Բարդղիմէոս՝ ամս Գ: - 146. և նստի յաթոռ նորա Դաւիթ Գ ամ: - 267.

ԳԱԳԱԹՆ - Եւ վեր ամբարձեալ զմութնն և իջուցանէր /գրքում՝ իջուցանէր/ ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ գագաթանն և գոգեաց սաղաւարտն, և գլխոյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց - 224.

ԳԱԶԱՆ - զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Մինեայ յանկոխն ի գագանաց - 40. գագանք եղկեսցեն զիս - 150. Սա ինդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս գագանացն, որք զլուսաբերսն ուտին - 204. զի անդ գահավեժ եղին ոմանք ի վայրենի գագանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Կերան գագանք զմարմինս դիակացն և գիրացան - 247.

ԳԱԶԱՆԱԲԵԿՈՒԹԻՒՆ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց ... կամ ի զետավեժութիւն, կամ ի գագանաբեկութիւն / ծն. գագանաց բեկութիւնս/ ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով - 171.

ԳԱԶՊԷՆ - և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս զոր գագալէն / ծն. գագալան / կոչեմք: - 144.

ԳԱԼ - զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և տորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ - 34. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին - 42. որպէսզի որք գայցեն ի բժշկութիւն, մի՛ լիցի տրտունջ - 43. և աստ, որ ուստեք ուստեք եկեալ են ժողովեալ - 48. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանցո, զոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ եկեղեցաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք - 49. Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին - 51. եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և ոչ գտին անդ զԵղիազարոս: - 52. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 52. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև ի վերջին աւուրն, յորժամ գալ և նորոգես զսա անապական - 56. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն մինչ գալք սուրբն Գրիգորիոս ի Տարսան - 58. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ, և կամեցաք զկնի կոչնականացո գալ - 60. զոր եկեալ ի Հռոմայ ոչ գտաք զնա անդ: - 60. Արդ մեք վասն այդո դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է - 61. հրամայեսցես միում ի պաշտանէիցո քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ

Հայոց և գառաջին պատերազմ, որ ի քրմաց անդի, և գերկրորդ գալն ի Հռոմայ – 61. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի անգմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել էտ: - 65. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով – 67. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գալ առ Խոսրով: - 67. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գալոյ Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասէն զսրբոյն Գրիգորի զլոյսօրինն, որ զնորին մշակութեան էլից զկարգն: - 68. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և էկեալ մինչև յԱրտագ և անտի ելեալ զնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Եւ էկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի ... զնաց ի Պարսիկս – 69. Զի սա էր, որ էկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց – 71. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ էկեալ հանին զնա նախարարքն – 73. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և էկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղեւոնդ Կեսարու հայրապետն – 76. Իսկ նորա դէմ եղեալ գալոյ, զի և զայն ևս քանդեսցէ: - 79. Եւ էկեալ յերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, ի քաղաքագեղն Կուառս: - 79. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ զաւրք ուստեք էկեսցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. և գալին յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծ զմեզ ի ներքս: - 83. Իսկ արք զեղջն էկեալ անցին յայնկոյս և զամբոցն պաշարեցին: - 83. որք ի վաղիւն էկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. և այլք յԱշտենից էկեալ անդ հասանէին – 87. Իսկ արք զեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ էկեալ մերոց զաւրացն – 88. Արդ իբրև էկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զաւրն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զաւրք իշխանացն Հայոց – 89. Եւ իբրև դարձաւ անտի, էկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս – 93. Իսկ մեք ելեալք յամբոցն՝ էկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական զնացաք: - 95. Իբրև էկաք ի վայրս զեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էր – 95. բայց դեռ գալաք առ ափամբ այգեստանեացն – 95. Եւ իբրև էկաք իջաք յհնանկնեան

տեղիս, ընդառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Եւ իբրն էկաք ի տեղին և տեսաք գտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն էկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեցես զնոսա – 104. Եւ ասացեալ զամենն՝ էկն ձայն յերկնից, որ ասէր - 105. Եւ իբրն լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. որք յանձն առին գալ ընդ նմա: - 105. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և էկին մինչև յաշխարհս յայս: - 105. Եւ իբրն էկին առ թագաւորն Հայոց Վաղարշակ, և նա ետ զերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա – 108. որք էկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկուռն զայնոսիկ – 108. Եւ ի մէջ զիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Ապա դարձան և էկին ընդ յառաջ մեր – 113. Նոյնպէս էկն ձայն յերկնից, եթէ գոր խնդրեցերո՞՞ արարից – 116. էկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանձկերս: - 117. Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ էկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. և էկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրոցն – 119. Եւ իբրն էկաք / ծն. եկայք / ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան , խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. զի գային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ յաղբիւրէն – 120. և էկեալ ելին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ – 120. Բարի էկիր, ճանապարհորդ խաղաղութեան: - 121. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր էկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. գոր յոյժ խնդրութեամբ լցեալ էկն ի վանս հանդերձ զխաւոր իշխանաւքն: - 122. Բարի էկիր, արուսեալ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. Եւ իբրն կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, էկին հասին զաւրքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին յԵկեղեաց գաւառն – 125. և յետ երից աւուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Եւ էկեալ ի գեղն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իրեանց ար մի: - 125. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս հմտութեամբ էկն և դիտով, մինչ զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց – 126. և թագաւորն էկեալ առ մեզ աղաթեր իշխանաւքն հանդերձ – 127. յանկարծակի ձայն ասեղ իբրն յամպոց, որ յոյժ դորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. և թագաւորն հիւսիսոյ է

Գեղորենոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ – 129. Իբրև եկին հասին ի տեղին և գաւորն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Եւ առաքեաց թուղթ առ Տրդատ, եթէ եկ և վաղին տացուք պատերազմ – 133. Եւ իբրև եկին իրերաց, սկսան իբրև զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրև զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 134. Եւ իբրև եկին ժողովեցան զաւրքն ամենայն, և համարեալ զտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ – 142. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս – 148. Իսկ կին նորա ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 150. որք եկին ի սեղան տիկնոջն – 153. Տեսանեմ այր մի զիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գալ առ իս – 154. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցպանին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց – 155. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստորջացաւ: - 156. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն վիսպստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարզպան հաստատեաց: - 158. Իսկ Նիհորճէն Որմիզդ զումարեալ զգաւրս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխանն առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զաւրէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն իստութեամբ տուեալ պատասխանն – 161. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. և եկեալ անցանէր ընդ Կարնոյ քաղաք – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարաւն առաքեաց բազում զաւրաւք – 163. Որոց եկեալ և կատարեցին զասացեալն Խոսրովու: - 163. Պարսից պատմութիւն. և գալն Միհրանայ ի Տարաւն երեսուն հազարով – 164. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և զերութիւն – 164. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարաւն ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ զոմն առաջնորդ

իւրեանց, և Էկին մինչև յԱրձանն: - 164. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ Էկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. որ Էկն և ծնաւ ի կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիւրաքանչիւր ախտից – 170. Եւ ասացեալ զամենն, Էկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 173. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր – 173. Եւ դուք Էկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: - 174. և սկսաւ աղայել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զԷկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղքատաց մնալ ի տեղիս իւրեանց: - 174. Եւ ինքեանք փութապէս Էկին ի դուռն եկեղեցոյն և տեսին զկրանաւորս յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Եւ յետ երից ատուրց Էկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայր Թողիկ – 176. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի Էկեալ Էին ի Կեսարիայէ: - 176. Արդ՝ արի՛ սթափեա՛ց, և զԷկեալոյ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեսցես: - 177. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ – 178. Իբրև Էկն Վահան առ Միհրան, և նա խնդրեաց ի նմանէ զԱստեղանս ամրոցն: - 180. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ / ծն. գալլ / զաւրացն: - 181. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և Էկին առ Վահան: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ Էկեալ զաւրացն աւետիս տայր – 183. եւ փախստական Էկի առ քեզ ի քո զաւրացն – 185. և ես փախստական ահաւասիկ գալմ: - 185. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ Էկին յայտոց և նոքա դէռ չէին Էկեալ ի ծմակն. և կացին մնացին մինչև նոքա Էկին: - 187. Եւ ինքն ի վաղիւն Էկն առ Միհրան: - 189. Եւ Վահանայ որնապան լեալ և զԷկեալ իշխանս դարձուցանէր ի դրանէն ասելով – 189. Հայոց մարգպանն չկարաց գալլ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային – 192. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, Էկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ Էկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զաւրապետն և իշխանս գալլ ի տեղին փութով: - 198. զի այնպէս գրեսցէ, որպէսզի գայցեն վաղիւն, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. և արք բերդին ընդդէմ Էկեալ քարամբք և զովք յանխնայ կոտորեցին – 198. Եւ արդ ի

վաղին սկսան զարքն գալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել - 201. Արդ, լուաք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուսոր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201. և եկն ի վանս Գլակայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիք և եպիսկոպոսաւք - 203. Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց Ղոորայ քաղաք և զբերոյն Գահար: - 205. Որք իբրև եկին ի գլուխ Տարանոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ - 206. Եւ արդ՝ եւ եկեալ էմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս, և երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Թէ սէր եկիք արկանել, զկինդ ընդէ՞ր ածեր ի հետ - 209. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիք, զիմ քաղաքը ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ գալ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: - 210. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ - 214. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Յիրավի է այդ անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, գնամ և այլ գամ: - 214. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. Եւ եկին զարքն ի գիշերի և պատեցին զնքաւք - 218. Եւ յետ ութ ատուրն եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220. Ապա թէ ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ - 228. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Իբրև եկին, ասէ Սուրեան - 230. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարա յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին գալ անտի երիվարա, ապա ո՞վ այլ ոք - 234. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի վայր, և իջեալ ճաշէին: - 237. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որոյ պատճառաւ գային արք ՃՕ - 237. ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238. և առաքեցին զոմն ի Մեղտի, թէ փութացէք գալ ի վերայ դոցա: - 238. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիս Սմբատ, զի գայր, որ էր իշխան Հաշտենից - 244. Քաջ որդի Վահան, ու՞ր էիր, որ այլ վաղ չեկիք յսգն: - 244. զոր եկեալ զաւրացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն զեղն - 246. և ի ղեալ եկն վասն

իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Եւ առեալ Վահանայ զԵպիսկոպոս Մամիկոնէից, և գՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ Էկեալն Էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 248. որ իբրէ Էկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն - 251. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ք-վերայ - 251. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և Էկն ի սուրբ Կարապետն - 252. Արի Էլ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձս և մեծութիւն - 253. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն Էին Էկեալ, և կտրեաց զգլուխս նոցա - 254. Եւ դարձեալ Էկն ի տեղին և երթեալ զաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255. Իբրև Էկին միմեանց Միհրիտսրով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց - 260. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, Էկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ - 263. Իսկ զարն Էկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Բայց ի թիկունս Էհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զարսն՝ զետալլեծս առնէին, մինչև Էկին ի տեղին - 265. Եւ իբրև անդ Էկին, ասէ Վարազ զպարսիկսն - 266. Գալն Վարդուրիեր, և մեռանել ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268. որք Էկեալ բազում սրտմտութեամբ հասանէին ի Տարսն - 268. և Էկն էջ ի Մուշ: - 268. Եւ Էկեալ միմեանց Վարդուրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուրի - 274. Իսկ կրանաւորքն գային ի Կախամախեաց բլրէն - 277. և Էկին Էլին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից - 277. Իսկ իբրև Էկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք գային զհետ փախստեիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Եւ Էկեալ իշխանն Հաշտենից և ասէ - 278. սա Էկն ի դաշտն Տարսնոյ առ այր մի - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս ... Էկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան - 280. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, Էկն ի վանսն Գլակայ: - 280. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և գամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի - 280. և ինքն Էկեալ ծանոյց զիրսն եկեղեցականին: - 280. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Բայց յէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գայոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ

ի թիկունս: - 283. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի է՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. Ի նոյն աուր էկն թուրթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն էկեղոցն ի Պարսից: - 284. Եւ յետ Ը ամի էկն Արքոռահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ - 285. որք կամաւ էին էկեալ - 285.

ԳԱԼ Ի ՎԵՐԱՅ - Եւ ի մէջ զիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. և առաքեցին զոմն ի Մեդոսի, թէ փութացէք գալ ի վերայ դոցա - 238. Արդ զայս սասց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ - 251.

ԳԱԼ ՅԱԻԳՆ - Քաջ որդի Վահան, ու՞ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յազն: - 244.

ԳԱԼՈՒՍՏ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա գալստեամբն, որպէս և անդ Քրիստոսի գալստեամբն ի Յորդանան: - 35. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա գալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս գալստեամբ միածնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն - 55. Վասն գալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ի Հոնրնկեցն - 250.

ԳԱԼ ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ - Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խորսով որդի նորա էկն փախստական ի Հոմն առ Մուրիկ: - 158.

ԳԱՀ - և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնասցեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն - 128.

ԳԱՀԱՎԷԺ - և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գահավէժ սրաքեալ ասէր - 91. զի անդ գահավէժ եղէն / ծն. գահավիժեցան / ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207.

ԳԱՀԱՎԷԺ ԱՌՆԵԼ - և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գահավէժ արաքեալ ասէր - 91.

ԳԱՀԱՎԷԺ ԼԻՆԵԼ - զի անդ գահավէժ եղէն / ծն. գահավիժեցան / ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207.

ԳԱՀԱՎԻԺԵԼ - Ապա զհետ փախստէիցն մտեալ, խնորեցին, և հայեցեալ տեսին զնոսա գահավիժեալ: - 259.

ԳԱՀԱՐ - Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարսան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. Էլ ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար - 206.

ԳԱՀԵՐԷՑ - Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերեց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղենացոց եպիսկոպոս արինակ զայս: - 47. Իսկ գգահերեց /գրքում՝ գգահերեց / իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր – 134.

ԳԱՂՏ - Եւ յերկուս կողմանէ այլ ռազմն գաղտ կազմեաց: - 221. զի մի գաղտ դարանս գիտասցեն – 221. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ գաղտ / ծն. գաղտուկ, գաղտունք, գաղտուտք / եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255.

ԳԱՄԻՐՔ - և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69.

ԳԱՅԻՈՍ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և ինդացին -51. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեացեն գԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ: - 52. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն գԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60.

ԳԱՅԼ - արդ մի՛ զարթուցանէք դուք գառիւծ, որ ի քուն է, և մի՛ գգայլ, որ զբարս իւր մոռացեալ է – 162. Պարսից պատմութիւն. և զալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել գայլուն Վահանայ գնոսա յԱւձ քաղաքի: - 164. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամարթիս – 214. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել զՎահան և գայլ կոչել: - 214. Գայլ քանզի շատակեր էր՝ պայթեաց – 247.

ԳԱՅԼԱԿՈՐԻԻՆ - Ա՛յ գայլակորին, յիշեցեր զբարս հաւր քո և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: - 91.

ԳԱՅԼ ՎԱՀԱՆ - Պարսից պատմութիւն. և զալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել գայլուն Վահանայ գնոսա յԱւձ քաղաքի: - 164. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամարթիս – 214.

ԳԱՆԵԼ - Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զաւրսն կոչելոյ – 197.

ԳԱՆՁ - գգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց – 35. զիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոռցն և լցին գգանձս ի տունս գետնափորս – 80. ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և գգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195. Զոր Մուշեղ Տարանոյ իշխանն տուեալ

գանձ բազումն և հրամայեաց քարակոփս շինել – 202. և տուեալ նոցա գանձ, և ձիս և գէս, և արձակեաց գնոսս խաղաղութեամբ ի պարսիկս: - 248. Արի եկ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձ և մեծութիւն – 253. Եւ ապա գիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և գգանձսն ժողովեցին: - 259. Եւ զվիստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձ և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278.

ԳԱՌՆ - Եւ պատարագս ողջակիզաց/գրքում՝ ողջակիզաց/ սպիտակ զուարակաց և նոխազաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141.

ԳԱՐՆԱՆԱՅԻՆ - մինչդեռ կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի գարնանային ժամանակս – 68.

ԳԱԻԱԶԱՆ - Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիւր իբրև զքաջ արծիւ – 241.

ԳԱԻԱՌ - անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, լԱրարատեան գաւառ /ծն. յԱրարատեան / ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր լԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ լԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի – 68. զորոյ զհետ մտեալ Եթաղէ հասանէ ի գաւառին / ծն. գաւառն / Արարատեան – 69. և անդ թողաք զՄուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն – 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարսանոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. և ապա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ գգաւառան ասելով – 96. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. եկին հասին ի գաւառն Ապսխունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին լեկեղեաց գաւառն / ծն. յեկեղեց / - 125. և յետ երից աուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք աւթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ

մեջ գաւառին Հաշտենից: - 139. Եւ որ գնացին ի գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար - 142. Ջորս իբրև կացին ատուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Իսկ զՄիհրան, որ եր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարսան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. և զիւրն և զայլ ատար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել: - 193. Եւ եղաւ անուն գաւառին Կորեայ լերինն: - 200. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի գաւառին Տարսանոյ - 204. Եւ զվեց գաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէշ՝ զտաւ ԺԸՌ, որ ծածկեր գերեսս գաւառին: - 259. Իսկ իշխանն Արթուրց կողմանն Գորգ Շատախաւս, որ կոչեաց զանուն գաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարսանոյ առ այր մի - 280.

ԳԱԻԱՌ ԱՅՐԱՐԱՏԵԱՆ - զորոյ զհետ մտեալ Եթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69.

ԳԱԻԱՌ ԱՊԱՀՈՒՆԵԱՅ - եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Ջորս իբրև կացին ատուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142.

ԳԱԻԱՌ ՀԱՅՈՑ - Բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց - 48. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց - 143.

ԳԱԻԱՌ ՀԱՇՏԵՆԻՑ - Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցաներ ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 139. Իսկ զՄիհրան, որ եր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարսան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164.

ԳԱԻԱՌ ՊԱԼՈՒՆԵԱՅ - Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. և յետ երից ատուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125.

ԳԱԻԱՌ ՏԱՐՍԱՆՈՅ - Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարսանոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ

ևս ձևանեն դիւաց: - 79. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի գաւառին Տարաւոյ – 204.

ԳԱԻՏԻ - Իսկ զԱթանազիսէին զգրուին և զաջ ձեռն մինչև ցաւտին հատեալ եղաք – 101. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին – 136.

ԳԵՂԻՆԵՇՆՈՆ - և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղորեհոն / ծն. Գեթորեհոն, Գորեհոն / և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ: - 129. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեհոնի / ծն. Գիդորեհոնի, Գեղորիհոն, Գեղորիհոնին/ այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Իսկ ընդդէմ դարձեալ զաւրապետն Գեղորեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140.

ԳԵՂ՝ - և զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զնեքքինն հեծեալքն: - 127. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203.

ԳԵՂ? - Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ ես՝ իսարիք ի գեղ կանանց – 269. զի ոչ պատրեցայ ի գեղոյ, և ոչ զրկեցի և ոչ նեղեցի զտառապէալս – 269.

ԳԵՂԱՔԱՂԱՔ - Եւ դրոշմեսջիր արձան յաիտենից, զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս / ծն. զիւղաքաղաքս / զաւրէն աղէքսանդրացոցն գործիցէ – 42.

ԳԵՏ - որք ի վաղիւն եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 113. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք աւթևանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցաներ ընդ մեջ / զքրքում՝ մեջ / զաւառին Հաշտենից: - 138. Եւ Վահան խրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտայ / ծն. Մեղ, գետս Մեղտայ / - 185. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ / ծն. Մեղտայ, Մեղոտայ /, յայս կոյս իջոյց գնտս ի քուն առնել – 186. Եւ ի մեջ առին զնոսս և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին – 187. գորոյ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա – 188. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 271. գոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան, և ի գետ անդր լցան – 272. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ ուշ արարին: - 272. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի գեղն,

գոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284.

ԳԵՏԱՎԷԺ - Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զարսն գետավէժս արնէին – 265.

ԳԵՏԱՎԷԺ ԱՌՆԵԼ - Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զարսն՝ գետավէժս արնէին – 265.

ԳԵՏԱՎԷԺՈՒԹԻՒՆ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց ... կամ ի գետավէժութիւն / ճն. գետավիժութիւն /, կամ ի գազանաբեկութիւն ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ԳԵՏԻՆ - Զի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Արշակունի / զրքում՝ Աշակունի/, թզաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թզաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. և ծառայիցն առեալ զարիւնտ զգետն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191.

ԳԵՏՆԱՓՈՐ - գիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոռցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս – 79.

ԳԵՐԵԶՄԱՆ - Մինչ էլ նա ի Պատմոս կողոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս – 94. և պատրաստեալ նմա գերեզման եղին ի նոյն տեղւոջն: - 155. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167. և տունդ այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոգուց գերեզման, որ և Մոգտունս: - 254.

ԳԵՐԵԼ - Որք երթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն գերեղոցն դարձուցին: - 118. և իշխան գրով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց – 167. Ապա թէ ոչ՝ զամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարան ածեմ – 228. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանն այրեաց, և զսուրբ խաչն գերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս – 279. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284.

ԳԵՐԻ - զի ԴՌ դեռ ի Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. և զերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին

գիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: - 126. և դարձոյց գտորք խաչն՝ հանդերձ գերեալքն: - 279.

ԳԵՐԻ ԳԱՐԵԼ - և գերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117.

ԳԵՐԾԵԼ - Էտ հրաման գերծել զգէսս նոցա - 107.

ԳԵՐՈՒԹԻՒՆ - և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել գերկիրն պարսից անս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և գերութեամբ: - 67. Զի կամ տացես գիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ գերկիրոյ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո - 134. Իբրև գնաց և էառ աւար և գերութիւն յերկրէն Յունաց, և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: -163. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և գերութիւն - 164.

ԳԵՐՂ - Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ, որոշեցես նոցա գելոս և աւանս մեծամեծս - 43. Եւ տուեալ գնոսա ի ձեռս քահանայից, Էտ տանել գնոսա ի գելոն / ծն. ի գեօղն / - 106. Եւ եկեալ ի գելոն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ Էտուն իւրեանց ար մի: - 125. և ի չորս հազարէն Օ այր թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գելոն / ծն. գեօղն /: - 181. գոր Արտից գելոն / ծն. գեօղն, գելոն / կոչէն - 234. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գելոն -246. և երթեալ իջանէր ի Հաշտենս, ի գելոն, որ Գրեհն կոչէն: - 253. Եւ գերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գելոն Պալունեաց - 259. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, Էանց յայնկոյս ի գելոն, գոր Պարսից կողմն կոչէն - 273.

ԳԷՇ - որք գէշ գէշ պատառեն զձեզ սուրք մեր: - 223.

ԳԷՇ ԳԷՇ - որք գէշ գէշ պատառեն զձեզ սուրք մեր: - 223.

ԳԷՍ - Էտ հրաման գերծել զգէսս նոցա - 107. վասն այնորիկ և պաշտանեայք նորա գէսք ունէին - 110.

ԳԹԱԼ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով գթացալ յազգս մարդկան իջմամբ որդոյ իւրոյ միածնի - 34. որ թէպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն գթացալ առ մեր նուաստութիւնս: - 35. Այլ դու, տէր, գթացալ ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի - 166.

ԳԹՈՒԹԻՒՆ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգնես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես

արարեր յաւիտեան – 54. Մանաւանդ զի առաւելապէս գրութիւնդ / ծն. գրութիւն / քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ գրութեամբ քով ինամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա – 171.

ԳԻԼ - և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և գլովք / ծն. գլաւք / յանխնայ կոտորեցին – 199.

ԳԻՆ –Արդ յիշեա՛, տէր, գգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա, զի քո արարածք են և գինք սուրբ արեան քո: - 171. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարբոյ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան ... և զտաճարին գինն ... և զսապոնին գինն ԿՌ դահեկան – 228. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ գրոսա: - 230. Իացի և գջրոյ գինն թողում ձեզ: - 232. ԳԻՆԻ - Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի քնդ գինի մտին: - 189. Բայց որ երկու տարի գլխառնայ գինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 232.

ԳԻՇԱՀՈՏ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարբոյ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան ... և զսապոնին գինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն գգիշառնո և զարինաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք: - 228.

ԳԻՇԵՐ - Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի զորմս խարխաբեալք: - 40. և առեալ ի գիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ց՛Պողիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր – 75. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մուրեցաք. զի գիշեր էր – 95. Եւ ի մէջ գիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Եւ որք ի գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. Արդ ի հասարակել գիշերոյն, մինչմեք զպաշտանն մատուցանէաք առաջի սրբոյ խաչին – 126. Արդ ի նոյն աւուրսն գիշերոյն ի պաշտմանն .. յանկարծակի ձայն սհեղ իբրև

յամպոց, որ յոյժ դողորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր - 127. Այս գիշեր է և մեր ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն - 128. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ի գիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտայ - 185. Եւ եկին զարքն ի գիշերի և պատեցին զնոքաւք. և նա կամեր ի գիշերի ելանել ընդդէմ նոցա - 218. Եւ ելեալ ի մեջ գիշերի ի վերայ զարացն Պարսից ջահիլք՝ յանկարծակի երևեալայրմի հերաւոր, և ի հերաց նորա յոյս փայլատակեր: - 218. վասն առն, որ տեսին ի գիշերին - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին ԲՌ արս հեծելոց - 221. Իսկ Սմբատայ առեալ զգարն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Արդ քանզի յայլ զարքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին գիշեր էր ... ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 258. Իբրև գնաց յերեզնաւան, կտրեաց սպասատրն մեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. երեք հազար ի մի գիշեր սաստկեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285.

ԳԻՇԵՐԱԳԼԱՑ - գիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոոցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս - 79. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք գիշերագնաց զունն առ իշխանն Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: - 84. Իսկ նորա գիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծծմայրտն է, ուր իջեալն էին: - 210.

ԳԻՇԵՐԱԳԼԱՑ ԼԻՆԵԼ - գիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոոցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս - 79. Իսկ նորա գիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծծմայրտն է, ուր իջեալն էին: - 210.

ԳԻՍԱՆԷ, ԳԻՍԻԱՆԷ, ԳԻՍԻԱՆԷՍ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ սուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կըոցն / ծն. Գիսանեայ, Գիսանայ / - 53. զիա՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ / ծն. Գիսանեայ, Գիսանեայ /: - 59. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն: - 80. Եւ եկեալ յերկիր Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ /, քաղաքագեւոյն Կուառս: - 79. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ / ծն. Գիսանեայ / և զԴեմետր - 80. Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն, և թշնամիք բարեփառին Գիսիանէ / ծն. Գիսանէի, Գիսանեայ / և ուրացողք: - 85. այսար մեծն Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ / ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ - 85. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ

կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ, Գիսանեայ / կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ այնչափ են բազում դևք ի տեղոջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդրնդոց: - 99. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով - 107. և կանգնեցին կոռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ / ծն. Գիսանայ, Գիսանեայ /, և զմինն յանուն Դեմետրեայ - 109. Եւ Գիսիանէ զի գիսատր էր, վասն այնորիկ և պաշտանեայք նորա գէսք ունէին - 109. և կանգնեաց զնշան տերունական խաչին ի տեղի կռոցն Գիսիանէ / ծն. Գիսանեայ / - 111. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց զնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս / ծն. Գիսանա, Գիսանէ, Գիսանեայ / - 98. ուր Գիսիանէսն էր, առաջի աղբերն, ուր զբժշկութիւնսն առնէր - 124. յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ / ծն. Գիսանէի, Գիսանեայ / կռոցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ - 36.

ԳԻՍԱՆԷ ԿՈՒՌՔ, ԳԻՍԻԱՆԷ ԿՈՒՌՔ - յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ / ծն. Գիսանէի, Գիսանեայ / կռոցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ - 36. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վասն Գլակայ յիննականեան տեղիսն Գիսանէ / ծն. Գիսանեայ, Գիսանայ / կռոցն - 53. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ / ծն. Գիսանէ, Գիսանեայ / կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95.

ԳԻՍԱԻՈՐ - զի սևք էին և գիսատրք և զագրատեսիլք - 107. Եւ Գիսիանէ զի գիսատր էր, վասն այնորիկ և պաշտանեայք նորա գէսք ունէին - 110. Տեսանեմ այր մի գիսատր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս - 154.

ԳԻՍԻԱՆԷ - տե՛ս Գիսանէ

ԳԻՍԻԱՆԷ ԿՈՒՌՔ - տե՛ս ԳԻՍԱՆԷ ԿՈՒՌՔ

ԳԻՍԻԱՆԷՍ - տե՛ս ԳԻՍԱՆԷ

ԳԻՏԵԼ - և նչ գիտել զկենաց իմոց զերկարութիւն - 44. Այլ զկենց եթէ գիտել կամիս զորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. այլ դեմ եղեալ զնացեք և նչ գիտեք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. Չի մինչ գիտելիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադեմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղեք փախստական: - 48. Մանաւանդ զի գիտեք, թէ ամենայն զաւառացս

եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. Բայց նչ գիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հաւրաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի – 70. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոյք են – 82. Ո՛չ գիտեք, զի այսար մեծն Գիսիանէ՛ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգարութիին նոցա – 85. „Գիտեա՛, Արձա՛ն, զի այսար արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ: - 86. Տեսցեն զքեզ անգեղք և գիտասցեն / ծն. ասասցեն /, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 91. և մի՛ ոք գիտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղոջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացդ: - 105. Այս գիշեր է և մեք նչ գիտեմք զչափ թշնամեացն – 128. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և գիտաց, եթէ վնասելոց եւ: - 135. Չոր գիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա – 159. գիտե՛ս դու գայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: -161. Իբրև գիտացին արքն եաթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. Որդե՛ակ Վահան, դու գիտես զաւուրս կենաց իմոց – 178. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, զոր ոչ կարացին գիտել Պարսիկքն: - 182. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, զոր նա և նա միայն գիտեին: - 191. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ գիտեին յիրացն – 196. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտասցեն զիրսն: - 196. և նչ գիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 198. և գիտեմք, որ գնդի խաղայք առէք զզուլի քեռորդոյդ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգա: - 201. Այլ գիտեմք, զի սուտ ես, իբրև զշուն կծկիս – 209. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս – 214. զի մի գաղտ դարանս գիտասցեն – 221. ապա գիտասցիք՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել: - 225. Բայց գիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ – 241. Եւ գիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկեց, և ասէ – 243. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և նչ գիտեին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258. Եւ ոչ կարացին գիտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճչիւն աղաղակին: - 258. Եւ ապա գիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 259. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ: - 264. Չոր տեսեալ Վահանայ և գիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ

յարձակեցաւ ի վերայ նոցա – 264. Բայց ոչ կարացին գիտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին – 279.

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ - Եւ զայս գիտութեան աղագաւ ձեզ ծանուցանեմք – 35.

ԳԻՐ - Պատճէն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյն Գրիգորի – 39. Երջանիկ և աստուածարեալ տեսնն եղբարդ եհաս առ մեզ գիր ուրախարար – 39. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի գիրս: - 44.

Ղարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով / ծն. գրելով / - 45. Ձառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերացաք ի Հռոմ քաղաքի – 60. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61.

Որպէսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրով: - 62. զոր ինքեանք խնդրեցին, զայն յուղարկեցես գրով: - 63. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ գիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64.

Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր գիր – 65. այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց գգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 65. ո՛վ էրանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ հելենացի գրով,

կամ զթագաւորութիւն ճենաց – 71. Ձայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95. Եւ ի վաղիւն բարձեալ էլաք յԱրձանն և ընթերցաք գգիրն: - 96. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք, որպէս կայ ի գիր իշխանացն Մամիկոնէից: - 111. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղւոց: - 155. Իբրև ընթերցան գգիր արձանին, խորտակեցին զարձան քարէ: -164. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. ամենքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287.

Բայց զոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Ապա տեղեկացայ յունանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի գգիրսոյ զայդ: - 287. Գնացի և գտի առ նմա գգիրսն – 287. և գիրքն կարծեմ

անտի է անկեալ ի նա: - 288. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՇ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և շ բովանդակեալ արարի ԼԸ շ պատճեան՝ ի մի գիրքս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակեք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ - 289. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արիւնտրենէ և աղաւթից: -289.

ԳԻՐԱՆԱԼ - կերան գագանք զմարմինս դիակացն և գիրացան - 247.

ԳԻՐԿ - Բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին - 150. որդե՛ակ, ընդէ՛ր բաժանեցար ի գրկաց իմոց - 151.

ԳԻՒՂ - գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ զնշխարան մերձ առ աղբիւր մի, յայնկոյս ձորոյն հանդէպ գեղջն, դնէր և նշանագրէր: - 83. Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղէն մեզ - 83. Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամրոցն պաշարեցին: - 83. և փախստական արարեալ զնոսա իջուցին ընդ զառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց զաւրացն - 88. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էր - 95. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարան ի մեջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն: - 96. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն զալ ի մկրտութիւն - 105. Իսկ զաւրքն հիւսիսոյ որպէս / գրքում՝ որպէս / ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն - 131. գոր տեսեալ ԴԹ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն - 132. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոզուց զերեզման, որ և Մոզտունս: - 254.

ԳԼԱԿԱՅ - անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յինականեան տեղիսն Գիսանէ կոթոցն - 53. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս - 145. Զենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: -

145. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Սա բազում կրանաւորս կարգեաց ի Գլակայ վանս – 147. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնեից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. նույնպէս և գտուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156. և եկն ի վանս Գլակայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակայ / գրքում՝ Գլակա / վանիցն – 203. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս / ծն. Գլակա, ի վանսն Գլակայ / - 267. Ի սոյն սուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. և խնդրէր անցանել ի վանս ի Գլակայ – 268. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկողով: - 270. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. գոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին – 288.

ԳԼԱԿԱՅ ՎԱՆՔ - անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Սա բազում կրանաւորս կարգեաց ի Գլակայ վանսն – 147. նույնպէս և գտուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակայ / գրքում՝ Գլակա / վանիցն – 203. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս / ծն. Գլակա, ի վանսն Գլակայ / - 267. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկողով: - 270. գոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282.

ԳԼԱԶԱՐԴ - գոր ումանք յայգորդացն գլաջարդ / ծն. գլխաջարդ, գլաջարդս / արարին գլուխ երիվարացն – 132.

ԳԼԱԶԱՐԴ ԱՌՆԵԼ - գոր ումանք յայգորդացն գլաջարդ / ծն. գլխաջարդ, գլաջարդս / արարին գլուխ երիվարացն – 132.

ԳԼԽԱՏԵԼ - Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց գլխատել գնոսս – 231.

ԳԼԽԱՒՈՐ - և որ գլխատը քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ գարը ուստեք եկեցեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. գոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վասն հանդերձ գլխատը իշխանաւքն: - 122.

ԳԼՈՒԽ - և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին գնշխարս սուրբ Կարապետին, բաց միայն ի գլխուն – 76. Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն – 87. ի իջեալ կտրեաց գլուխ նորա և գմարմինն գահավէժ արարեալ ասեր – 91. և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92. իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց գլուխ նորա – 92. և կտրեաց գլուխ նորա և ընկէց / գրքում՝ ընկէց / ի մաղախ իւր: - 93. Բսկ գԱթանագինէին գլուխն և գաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հաստեալ եղաք – 101. ծամ թողին ի գլուխ մանկանցն – 110. և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. Եւ ելին ի գլուխ բլրին – 121. ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128. որոց յառաջել արգելովին առ գլուխ Արձանին – 130. և կտրեալ զոսով առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. գոր ումանք յայգորդացն գլաջարդ արարին գլուխ երիվարացն – 132. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին – 133. և զողն երիվարին հանդերձ գլխովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկէց: - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ գլխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 137. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝ կտրեաց գլուխ երիվարին Սիւնեաց իշխանին: - 137. և դարձեալ կտրեաց գլուխն և ընկէց ի մաղախ իւր: - 138. Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գլուխ Սաղակայ /ծն. գլուխ Նարդակայ, Արդակայ, Սաղակայ, Սաղակէ / է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի – 154. Եւ կտրեալ գլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր – 160. Գլուխ / ծն. գլուխ Բ / . Պարսից պատմութիւն – 164. և գլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևութ

տեղիս ընկենուին – 181. և գայլսն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և գգուիսն ի պարիսպն հանել: - 184. Եւ ի մեջ առին զնոսս և իսկոյն բարձին գգուիս նոցա և ի գետ ընկեցին – 187. գորոյ զհետ մտեալ էրկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին գգուիս նորա – 188. և գգուիսն ի մուրատն և ի դաշտն ընկենուին – 188. Եւ իբրև ասաց զիրսն, ապա կտրեալ Վահանայ գգուիսն – 191. Եւ փակեալ զորունս տաճարացն, ետ բերել գգուիսն Միհրանայ – 194. Այս այն գուիսն է, որ խորհեալ էր զտուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել գգուիսն – 198. Ետ տանել և գգուիսն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով – 201. ապա կտրեցաք գգուիսն գայդ և խաղացաք: - 201. և զհտեմք, որ գնդի խաղայք առէք գգուիս քեռորդոյ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս: - 202. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան գգուիս Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յախտենից: - 202. Որք իբրև եկին ի գուիս Տարանոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206. զի աճապարեալ կտրեաց գգուիսն Ըռահանայ – 212. Տուր ի մեզ գգուիսն Ըռահանայ, և թողումք զձեզ: - 212. Կամ տուր ի մեզ գգուիսն Ըռահանայ, կամ տուր ԼՌ դահեկան: - 212. Եւ յանկարծ զէս վերացուցեալ՝ կտրեաց գգուիս երիվարին Ասուրայ – 215. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց գգուիսն և ի վեր կալեալ ասէր – 215. Եւ անդէն եհար գգուիս որդոյն Ասուրոյ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց – 216. և հանեալ զտուրն կտրեաց գգուիս նորա, և ոչ կարաց ունել, զի բազում մարդկաւ վազեաց գուիսն Վաղթանկայ: - 224. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն էառ գուիս և փախեաւ: - 224. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրձովն ի վերայ զազաթանն և գոգեաց սաղաւարտն, և գլխոյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. Եւ նորա հանեալ ընկեց գգուիսն և ինքն մեռաւ: - 224. Եւ միւս այլ ծառայ առեալ գգուիսն փախեաւ: - 224. պարսի՛ կք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, գգուիսն առեալ փախչիք – 225. Եւ ծառային դարձեալ ձգեալ գգուիսն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ գգուիսն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, գգուիս քո ընդէ՞ր ոչ ետուր փոխանակ տեառն քո: - 225. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեաց էք, ես բառնամ գգուիս քո ի քէն: - 225. Եւ եհար գգուիս նորա և ընկեց – 226. Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և գրո գուիսն կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալուեաց, կտրեաց գգուիսն

Սուրենայ – 235. Եւ պատեցին գնա յանխնայ. իբրև գշոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէք նոցա: - 240. Վայ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ գգուի իմ: - 241. Գլուի երկրորդ – 250. և եղից պսակ ի գլուի քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց – 254. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ ջուրջ գլխով նորա – 254. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց գգուիսս նոցա – 254. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին գգուիսս նոցա մինչև ցվեց ժամ ատուրն: - 254. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կանաւարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց գգուի որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. և առեալ գգուիսս նոցա, գնաց առ հայր իւր: - 255. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց գգուի նորա – 255. Իբրև եկին միմեանց Միհրիտսրով և Սմբատ, և սկսան հարկանել գգուի իրերաց – 260. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զտուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց գգուի աւագի նոցա: - 261. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին զնոսա՝ Գո գլուի համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի զունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ասագին տեսլեամբ, և թագ ծիրանի ի գլուի նորա և խաչ – 272. և կրանաւորքն ի նոյն տեղուջ աղաթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն, որ ունէր գգուիսն Վարդուհրէ աւագի նոցա: - 273. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, գգուիսը հակեաց և ընկէց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և սպա բառնամ: - 274. Եւ կտրեալ գգուի նորա, ետ ցծառայ մի և ասէ – 274. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ եհատ գգուի երիվարին Վարազայ և ընկէց: - 276. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և գգուի այնր իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. և նորա առեալ զմասնն ի նմանէ, կտրեաց գգուի նորա – 279. Եւ կալեալ Վահանայ զԾիծառնիկն և եհատ գգուի նորա – 281. Եւ ի գլուի իլ աղաւթք Մանգնոսի – 285. Եւ ձգեաց գգուիսն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286. ԳԼՈՒԻՆ ՍԱՌԱԿԱՅ – Եւ իբրև յուղարկեցին զկիսն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կիսն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գլուի Սաղակայ / ծն. գլուի Նարդակայ, Արդակայ, Սաղակէ / - 154. ԳՃ - Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր – 246. ԳՃ ԵՒ ԻՆՍՈՒՆ ԵՒ ՀԻՆԳ - որք եկին ի սեղան տիկնոջն, էին արք ԳՃ և ինսուն և հինգ: - 153.

ԳՃԾԵ - Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկողով: - 270.

ԳՆԱԼ, - նոքա յայնժամ գնացին – 44. Քանզի Եղիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական – 44. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելլենացի գիրս: - 44. անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յՄարաատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. այլ դէմ եղեալ գնացէք և ոչ գիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: - 51. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էք գնացեալ վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար ոչ գտին – 52. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յՄարաատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար և գնաց ի Պարսիկս – 69. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց – 70. և յետ ժամանակաց քեռորդի նոքա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Եւ հայրն անցեալ գնաց առ Տրդատ՝ զհարն պարտոսն հատուցանել – 73. մեք հեծեալ յիւրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան – 83. և գնաց մերձեցաւ առ նա – 92. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. Եւ մարդկաւրէն տեսլեամք որպէս թնաւորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կոտոսն: - 98. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ գնացեալ մտին ի քաղաքն – 114. և կամեցաք անցանել և գնալ ի տեղի մեհենին – 114. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապառնունեաց ի քաղաքագեղն Մանձկերտ: - 117. Իսկ ես աղաչեցի գուրբն Գրիգոր գնալ ի վանս իմ – 118. զոր թագաւորն / գրքում՝ թագաւորն / յանձին կալեալ գնալ ի տեսութիւն տեղեացն, զոր հիմնարկեաց: - 118. զոր և գնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ

ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. Եւ ինքեանք յառաջ եկեալ իսպառնին գնային զբազում աւուրս - 125. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: - 126. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և գնաց յաշխարհ իւր - 126. և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնասցեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն - 128. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր գնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ գնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ - 133. և էրթեալ յանդիման նոցա իջանէր ի Մուշեղամարզն Հաշտենից: - 134. Եւ որ գնացին ի գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար - 142. Ջորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, իսպառնին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Եւ ինքն գնալոց էր ի Կեսարիա - 149. առեալ զկին իւր՝ Էաժ առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. և գնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասէր - 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց գնաց ի մատրավանսն՝ վասն գնիւթն գտանելոյ - 156. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, գնացին անցին աւուրս միոյ ճանապարհի ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. Ջոր լուեալ Խոսրովու՝ գնաց վրեժխնդիր լինել Մուրկայ - 162. Իբրև գնաց և Էառ աւար և գերութիւն յերկրէն Յունաց, և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. և բրեաց բազում աւանս և քաղաքս, և առեալ գնաց: - 164. Եւ ինքեանք ութ հազար այր գնացին ի Մեղոյի և յԱստեղանս ամրոցն: - 165. որք պանդխտութեամբ կենաւք գնասցեն / ծն. գնան / ի կեանս յայտոսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. Եւ արտաքս ելեալ Պաղիկարաբոս գնաց առաջի սրբոյ խաչին - 174. Արդ արի գնա և իմաստութեամբ որսա գնա - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և գնասցէ: - 179. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան - 180. Ասէ Վահան. ոչ այդպէս, տէ՛ր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն - 180. Եւ իբրև գնասցին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ

գարացն: - 181. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացեք և այլ գար ատէք: - 182. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. և ինքն Ս այր առեալ գնաց ի Սուշն աւան առ Միհրան: - 185. Եւ Վահան խրատ տայր գարացն ի գիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտեայ, այլ իջաւանս առնել և վաղին ապա գնալ: -185. Ռ այր գնացեք ընդ ծմակն և հազար՝ ընդ դաշտն: - 186. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն գնացեան / ծն. գնացին / ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց գնտա ի քուն առնել: - 186. Եւ առեալ զթուղթն գնացին: - 192. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր գարքն էին ժողովեալ – 193. Եւ ինքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ – 196. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալսն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Իսկ Վահան ընդ յառաջ գնացեալ ասէր – 199. ապա՝ զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք գնալ – 201. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յաւիտենից: - 202. յերկրէս ել, արի և գնա խաղաղութեամբ – 209. Իսկ նորա գիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Օծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և գնաց ի պատերազմ: - 214. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի զամ կոտորեմ, գնամ և այլ գամ: - 214. և յուր հազարէն ԳՌ միայն գնացին առ Վաղթանկ: - 217. Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, գնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 218. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ագարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զրգոեաց գնա: - 218. Իսկ Սմբատայ առեալ զգարն, գնալ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Եւ ընդ յառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ գնա սիրով - 229. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեք: - 230. և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից գարացն, գնացին յանտառն – 236. և ընկերք նորա քարի և նետի ընդդէմ գնացեալ զբազումս սպանին – 237. և այլք վախստակսն գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. Սա գնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ

թագաւորութեանն – 249. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ – 250. արդ ես գնամ զհետ նորա – 252. և դու ժողովեա զգաւրս մեր և գնա ի սուրբ Կարապետն – 251. Եւ ելեալ գնաց ժողովել զգաւրս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր – 253. և առեալ զգլուխս նոցա, գնաց առ հայր իւր: - 255. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, էլ և գնաց – 255. և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղիւն հասին: - 262. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան տքա գնալ ի վերայ պարսից – 262. և հնարս իմացեալ ընդ Սարտուց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ – 265. որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Արդ գնամք ի պատերազմ: - 270. Զի՞ պակեար, ո՛վ իշխան: Իսկ նա ասէ. Պաղակ իշխան տեսանեմ և չկարեմ գնալ: - 275. և ինքն գնաց զհետ փախստեիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ – 275. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ,՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ – 276. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն. և գնաց մինչ յԵրուսաղէմ - 279. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս – 279. Եւ զարացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում, գնաց ի Պարսիկս – 279. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասատրն մեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչիլ: - 278. և ելեալ զարաւքն գնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիւր Յովհան – 279. և ինքն գնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպաւլիս: - 279. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամարական ի Կեսարիա – 279. և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. և յարուցեալ գնացին ի տեղին – 281. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարզպան Հայոց, առնու զար բազում և գնալ ի վերայ Հունաց – 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակլի ի Պարսիկս: - 283. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և զերեաց զքաղաքն: - 284. և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպաւլիս: - 285. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն – 288. ԳՆԵԼ - և գնեաց զերկոսեան առանսն և ետ Կարապետին Վճռով: - 157. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս

արարեր: - 171. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Մուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230.

ԳՈԳԵԼ - Եւ հասեալ Մմբատայ եհար մրճովն ի վերայ զագաթանն և գոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224.

ԳՈԼ - վասն զի նչ գոյր նիւթ պատրաստ – 100. Եւ իմբեցաւ պատերազմ այնչափ մինչ նչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ, ի դռնն արբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոյ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ԳՈԼՈՎ - Ուստի և յարածամ ճգնութեամբք բազմաց արիինակ գոյով և դաստիարակելով շնորհին տեառն – 39. և իշխան գոյով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց – 167.

ԳՈՀԱՆԱԼ - Յոյժ գոհանաւոր զաստուծոյ – 34. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացար զաստուծոյ – 60. Յոյժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացար/ ձն. գոհացաւ/ զաստուծոյ – 64. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և գոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, ի /զորքում՝ և / դիմի հարեալ և կտրեաց փողոց, անց ի ներքս – 244.

ԳՈՀՈՒԹԻԻՆ - Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձեք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արհնութիւն – 35. Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ, զոր ընթերցեալ գոհութիւն մատուցի աստուծոյ, ըստ գրեցելոյդ – 39. մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանելին: - 141. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատուց աստուծոյ – 177. Եւ խնդացեալ զաւրացն Հայոց, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանելին: - 256.

ԳՈՂԱՆԱԼ - Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիւք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: -194. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ, կարծելով եթէ կարասի կամի գողանալ: - 255. Աղաչեաց իշխանն զԾիճառնիկ՝ եթէ հնարեա՞ւ և գողացիր զխաչն – 280. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի

գողանալ: - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ
ցկաթողիկոսն – 281.

ԳՈՂՈՅ ԱՂԲԻՒՐ - Իսկ զաւրքն հետնակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի,
որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236.

ԳՈՂՔ - Իսկ զաւրքն հետնակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի
Գողոց աղբիւր – 236.

ԳՈՍ - Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին
զԱրտեմէտ և ԳԳուման: - 157.

ԳՈՅԺ - Իսկ այլ զաւրքն Հայոց, իբրև լուան զձայն գուժին, ամենեքեան
անդ հասանէին ի բլուրն: - 84.

ԳՈՆԵԱ - զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գունեա և զիս տաճարիս
արժանի արա: - 152.

ԳՈՌԱԼ - և գոռալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և
Պարսից – 66.

ԳՈՌՈՋ - Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լեռինն, շինեաց աւան որդոյն իւրոյ՝
Գրգռոսի, կոչեաց Գրգռոս: - 207.

ԳՈՌՈՋ ԼԵԱՌՆ - Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լեռինն, շինեաց աւան որդոյն
իւրոյ՝ Գրգռոսի, կոչեաց Գրգռոս: - 207.

ԳՈՎԵԼ - գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ – 38.

ԳՈՎՈՒԹԻՒՆ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց
առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ
ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:
- 57.

ԳՈՐԳ - Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասա, որ կոչեաց
զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի
դաշտն Տարանոյ առ այր մի – 280.

ԳՈՐԳ ՇԱՏԱԽԱՒՍ - Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասա,
որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան
իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի – 280.

ԳՈՐԾ – ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս
սատանայի – 36. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն
պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր – 64. Ապա ձեռն ի
գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս – 74. զի
այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ
– 90. զի և զայն տեսեալ՝ յիշեցնէն գառաջին գործ պղծութեան իւրեանց
– 111. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն – 114. Իբրև ետես

իշխանն Անգեղ տանն զիրս և զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, զոր ոչ կարացին զհտել Պարսիկքն: - 182.

ԳՈՐԾԱԻՈՐ - Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զարարք ի Պարսից գործաւորսն – 158.

ԳՈՐԾԵԼ, - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. Եւ դրոշմեաջիր արձան յաիտենից, զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զարեւն աղէքսանդրացոցն գործիցէ / ծն. գործեսցեն, գործեն / - 42. Զայս ամենայն ըստ այսմ արիւնակի տուր գործել: - 43. Զոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ զոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Նոյնպէս և զարն Կուսառաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն – 80. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ – 87. Մկրտիչ Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէ՞ս զինչ գործեն: - 130. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ – 142. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնեից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. Ո՛վ տէր, դու ներէ՞ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դէսս դարան գործեաց: - 196. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի զաւառին Տարաւնոյ – 204. Եւ բազում նախճիրս գործեաց անդ իշխանն Հաշտենից – 212. Եւ տարածեալ զնոսս ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրէք – 238. Եւ Վարդուիրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: - 271. Պատմութիւն վասն զհտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ – 279. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ԳՈՒԹ – Յիշեա՛, տէր, զգուք մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167.

ԳՈՒԹՔ - և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71.

ԳՈՒԺԵԼ - Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն – 87.

ԳՈՒՄԱՐԵԼ - Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. Իսկ Նիհորձէն Որմիգդ գումարեալ զգարս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Եւ գումարեցան ընդդէմ միմեանց: - 260.

ԳՈՒՆԴՐ՝ - Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն – 88. Մինեաց իշխան, ի մէջ ած զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ – 272. և դիմեցին առ նոսա գունդ պարսից փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ: - 277. Իսկ իբրև եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք զային զհետ փախստեիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց գնդէն նոցա: - 278.

ԳՈՒՆԴՐ² - Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. և ձեր զարացոյ գունդ ոչ կայր – 201. և զհտեմք, որ գնդի խաղայք առեք զգլուխ քեռորդոյ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս: - 201-202. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 275.

ԳՈՒՄԱՆ - զի իշխան ոմն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 157.

ԳՈՒՅԷ - Մինեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, գուցէ զարքդ հիւսիսոյ իշխանին են: - 82. փախտ զԳրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերասք իւրովք, գուցէ / ծն. մի գուցէ / ըմբռնեն զդոսս և մեք ամաչեմք ի թագաւորէն: - 82. ուր մտերիմք նորա և զանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180. Գուցէ / գրքում՝ գուցէ / որ թշնամի յարձակիցի և դուք չեք ընդել վայրուցն: - 185.

ԳՌ - իսկ ԳՌ անցին ընդ Բասեն և ընդ Հարք – 89. Զի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111. և առ ինքն կայր յաւոր յայնմիկ ԳՌ: - 212. և յուր հազարէն ԳՌ միայն գնացին առ Վաղթանկ: - 217. Եւ գերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն. և եղեն ԳՌ ձի: - 236. Իսկ Մմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ – 260. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին գնոսս՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. և կտրեալ զգարսն ԳՌ. և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս – 264.

ԳՌ ԵՒ ԲՃ - Իսկ Բրեխ ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ – 112.

ԳՏԱՆԵԼ - իսկ պիտանի է երկիրս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաւթից: - 38. զի վերագոյն գտաք տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Մինեայ յանկոխն ի գազանաց – 40. Եւ / գրքում՝ Եվ / իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, նչ գտին գնոսս ի Տարան – 46. գոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան զասացեալդ: - 50. և տարան մինչև յՈւռհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և նչ անդ գտին: - 51. Եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և նչ գտին անդ զԵղիազարոս: - 52. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար նչ գտին – 52. և նչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբ աւետարանին – 55. գոր եկեալ ի Հոռմայ նչ գտաք գնա անդ: - 60. գոր գտանես յՈւռհայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: - 71. Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և նա մի՛ գոցէ հանգիստ: - 99. առեալ քարինս անկագմս և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կռոցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100. Զի Կարապետին է առ անկին դրանն Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի /, թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. գոր թէ գտանել որ կամի, ոչ կարէ – 103. և ոչ որ իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսս, առ ի գտանել, ուր եղեալ էս: - 116. և զաւուրս Դ ոչ կարացին գտանել – 120. Բարուք գտա զձեզ, ալթանք հոգւոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. Բարուք գտաք զձեզ առաւատ խաղաղութեան: - 123. Իսկ զաւրքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն – 131. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. և համարեալ գտաւ սպանեալ

ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. Խորհեցա շինել եկեղեցի, բայց գնաց ի մատրավանսն՝ վասն զնիւթն գնատելոյ - 156. գտցես գաա նորոզ և անապականութեամբ լցեալ - 173. Բայց գրուոն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել - 175. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմեանց, գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել: - 201. Եւ զարքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին ելս իրացն և ոչ գտանէին: - 212. Եւ մտեալ զարաց ի տունս՝ զորս պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: - 227. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻՂԻ: - 227. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտալ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259. Արդ իբրն առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որոյն նորա, և ոչ գտին: - 259. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրաւնաւորացն և սպանին զնոսա - 273. Եւ զվախստականսն դարձուցին ի Մեդտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս - 278. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. Բայց զոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ոչ գտի գրով: - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն - 287. զի այսպէս գտաք արինադրալ յառաջնոցն: - 288.

ԳՐԱԻԵԼ - Եւ եղև միջնորդ արքայն ձենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67.

ԳՐԳՈՒԻՌ - Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգրոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 285.

ԳՐԳՈՒԵԼ - Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուտսն ոչ տային կործանել - 63. և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, գրգռեաց զնա: - 218. Եւ ինքեանք առաքեցին արս ճ՝ գրգռել զգաւրսն - 238.

ԳՐԳՈՒՍ - Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որոյն իւրոյ՝ Գրգրոսի, կոչեաց Գրգրոս: - 207.

ԳՐԵԼ - զոր գրեաց և յղեաց ի Կեսարիա - 33. զոր ընթերցեալ զոհութիւն մատուցի աստուծոյ, ըստ գրեցելոյ / ծն. գրեցելումն ի քէն, գրեցելոյ / - 39. որ և զիմ անուն գրեսցիր / ծն. գրեսցես / ի դպրութեանդ

- 41. և վասն այտորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուղթս: - 44. Բայց դուք գրեցեք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և գտեղեացդ զվայելչութիւն: - 44. Եւս առավել ստուգիւ գրեսցիք՝ եթէ զի՛նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն ... արիւնակ զայս: - 46. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս - 51. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արիւնակ զայս - 59. քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակդէնացիք յիմ ձեռս - 60. Չայս ամենայն ստուգիւ գրեսցիք առ մեզ, ազաչեմք: - 62. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ձենոբայ Ստորոյ գրել զառաջին պատերազմն - 62. զայս ամենայն պատմութիւն գրեսցես և առաքեսցես: - 63. Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ռճով գրել զամենայն - 63. զոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Զի ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողոյլ - 63. Չոր հաւանեալ Ձենոբայ, առեալ գրեաց առ Եպիսկոպոսն աստրոց միայն լոկ զոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. որ թէպէտ և ոմանք արգելոյլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. զի ես յառաջագոյն գրեցի քան զնա: - 65. Եւ որ թագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 66. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողոյլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել - 66. և գրեցին զայս - 94. Չայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95. Չոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ - 102. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. զոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն իսպին - 124. Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց - 147. Եւ կանգնեալ իսպ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս - 155. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն Ելթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր մեղմամբ արեանս գրեալ՝ զնոսա յորդէգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. և էտ գրել ի նա ողջոյն - 192. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան - 192. Եւ էտ գրել

թուղթ պարսիկ դպրին՝ կաշառելով զնա – 198. զի այնպես գրեսցէ, որպէսզի գայցեն վաղիւն, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. Իսկ նա պատասխանի ոչ գրեաց – 229. Արդ գայս պատմութիւն գրեալ եղին յեկեղեցին Օիծեռնէոյ: - 281. զոր ստուգիւ գրեալ գեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. Իսկ Վաշղեան գրեալ թուղթ առ Տիրան – 284. Եւ նորա վաղվաղակի թուղթ գրեալ ի Վաշղեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր – 287. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ – 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած – 288. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանսն Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոց – 288. և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացոյ և ընթերցողացոյ, ամէն: - 289.

ԳԲԵԼԻՔ - յորժամ զշարադրութիւնս գայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զեռ գրելեացոյ / ծն. գրելոցոյ, գրեալեացոյ / - 289.

ԳԲԵՇ - և երթեալ իջանէր ի Հաշտենս, ի գելոն, որ Գրեհն / ծն. Գիրեհն, Կրեհն / կոչէն: - 253.

ԳԲԳՈՐ - Պատմութիւն Տարանոյ, զոր թարքմանեալ է Զենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճեն առաջի սրբոյն Գրիգորի – 33. Պատճեն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյ Գրիգորի, զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ – 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան – 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտաննէիցն աղաթել յերեկորեա – 54. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբն Գրիգոր / ծն. Գրիգորիոս / հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. զոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց գայն միայն գրել: - 63. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ գիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64. զոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր գայս պատճեն ասորոց պատմութիւն: - 66. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտազ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ

առաքելոյն Թաղէսի, ասէն սբբոյն Գրիգորի գլորութիւնն, որ գնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գոյեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին: - 69. Չոր ոմանք համբաւեն, եթէ Զգան ասէն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. Բայց ոչ զիտեն զստոյցն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սբբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ ... և նորա արկեալ զնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սբբոյն Գրիգորի, զոր ի Հռոմ Մեղրեստորոս հաւանեցաւ - 74. Եւ ի գալ սբբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղեռնդ Կեսարու հայրապետն, որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 76. Տայր և սբբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, զոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 77. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սբբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. Իսկ սբբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... և զային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. փախտ զԳրիգորոյ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք - 82. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ - 82. զոր տեսեալ սբբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի ... դնէր և նշանագրէր: - 83. Եւ փութապէս կոչնականս արձակեցին սբբոյն Գրիգորի - 95. զոր պահեալ էր սբբոյն Գրիգորի : - 93. Եւ ի բազում ժամս արտասուեալ սբբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին - 96. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց գնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս - 98. Իբրև կործանեցին զաւրբն զկուռնս, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ - 100. Չոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ - 102. ապա երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սբբոյն Գրիգորի մէք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. Եւ առեալ սբբոյն Գրիգորի իջուցանէ գնոսա ի ձորն Այծսանայ - 105. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտանեայս կոռցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: -

106. Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր զեկեղեցին և եղ անդ գնշխարսն – 110. Այս այսպես կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Արդ մինչև Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Իսկ ես աղաչեցի զսուրբն Գրիգոր գնալ ի վանս իմ – 118. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 119. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտաւսնէից և գնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ ինկաւք – 122. Եւ յետ ողջունին ասէ սուրբն Գրիգոր - 122. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգաւրս թագաւորին և զպաշտաւսնեայս սրբոյն Գրիգորի - 124. զոր կանգնեաց իշխանն Միւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. Չոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասաւս եղեալ ասէ – 130. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զսուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին գնա արք երեք հազար: - 133. Չոր իբրև դարձան թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր – 141. զոր արգել սուրբն Գրիգոր ի պատուհասիցն: - 143. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր գնշխարսն պահեաց – 146. և կացոյց անդր կրաւնաւորս Կ: ... Գրիգոր՝ ամս Զ: Անդրէաս՝ ամս ԺԱ: - 146. Եւ եղցիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ / գրքում՝ բնակութեամբ / սուրբ Կարապետիս – 170. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. Ջի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք: - 234. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրաւնաւոր կնկողով: - 270. որ քսան և իններորդ էր ի սրբոյն Գրիգորէ - 282. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յԻննականեանն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով / ձն. սրբով Գրիգորի / Ձենոբայ Աստուղ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ – Եւ / գրքում՝ Եվ / իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ զտին գնոսա ի Տարան – 46. տային նոցա զրոյց

զառաջին պատերզմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ի Տարան – 58. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արիւնակ գայս – 59. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 66. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ Գրիգորիոս դառնայ ընդ զառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Եւ ծածկեաց տեր զտեղին և ոչ ոք կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / դարձաւ ի տեղին: - 83. Ապա հրեշտակ տեսոն արգել զսուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ասելով – 114. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / մեք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաւթեաք: - 129.

Դ

Դ - և զաւորս Զ ոչ կարացին գտանել: - 120. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Զ ամիս – 145. Ի սորա ժամանակս եկեալ Զ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Սորա եւթանեթեան կատարեցան ի զաւրացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Զ էր, ընդ երեկաւորն: - 175.

ԴԱ - Ուստի և այժմ՝ դեռ հայեցաւ ի դոսս աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաւոնի – 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսս արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւնն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա: - 41. զի և չիք ինչ պատճառ, զի ետ գրոսս տեր ի շինել և ոչ ի քակել – 41. զԻննականեան տեղիսդ, զոր բարերոյիս ասեն ոմանք, շինեսջիր գրս բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. և կացուցես գրոսս / ծն. զնոսս / ըստ արիւնակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. զոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցս և այլոց եղբարց վերակացու: - 42. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթ դս է որդի Անակայ – 73. փախտ զԳրիգորդ յանհոգս ուրէք հանդերձ ընկերաւք իւրովք, զուցէ ըմբռնեն գրոսս և մեք ամաչեմք ի թագաւորէն: - 82. և մի՛

որ գիտասցե գրոսս ըստ հանելոյ կողման – 105. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել գրոսս – 116. ի քո կուռսդ շուն խառնեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: - 228. Սսէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ գրոսս: - 230. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լեր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ – 232. և առաքեցին զգումն ի Մեղտի, թէ փութացէք զալ ի վերայ դոցա: - 238. Պահեա զոյ, իջանեմք ի Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 274. զի դա էր, որ նախատէր զպաշտանեայս նորա: - 275. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ԴԱԴԱՐԵԼ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս արբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յԻնանկնեան տեղիսն Գիսանէ կոռցն – 53. զի դադարեաց հալածանքդ ի կողմանցդ յայդցանէ: - 64. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գոյեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորիչն: - 69. և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազանց երթեալ դադարեք: - 73. տե՛ս, տէր, և մի՛ լռէր, մի՛ դադարեք, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Եւ ապա դադարեաց /ճն. դադարեցաւ/ պատերազմն: - 278.

ԴԱՇԵԿԱՆ - Եւ ի վաղիւն բազում պատերազմունս սկսաւ լինել, մինչև նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանիւ ետ նոցա զնշխարս Աթանագինէի վկայի – 77. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհ իւր – 126. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Կամ տուք ի մեզ զգլուխն Ըռահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան : - 213. Եւ նոքա ետուն ԼՌ դահեկան և դարձան: - 213. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան ... և զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան - 228. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան զնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ՃՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և գորդիս: - 231. Իսկ Սուրեան բերեալ ետ ՃՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիան և ետ ցիշխանն: - 232. Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսում հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարբէոյ և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ, և ԻՌ

դահեկանի, որ գեղն և գեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 232. Եւ զվեց գաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան՝ զայն թող տան – 233. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ երբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչն էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան – 281.

ԴԱՅԵԱԿ - և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սովի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորիչն: - 69. Իսկ անդրանիկն մնաց առ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: - 72. ընկեցեալ զմանուկն ի դայակսն / ծն. դայեակն / և ասէ – 154. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս / ծն. ցղայեակն / մինչն յարբունս հասաւ: - 156.

ԴԱՆԱԿ - Եւ հարեալ զդանակն ի փողոսն՝ ետ թողուլ ի ցից: - 191. դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն – 193.

ԴԱՆԴԱՂԵԼ - և վասն այտորիկ և դանդաղիմ իսկ և զրել առ նոսա թուղթս: - 45. Արդ մեք վասն այոր դանդաղիմք գալ – 60.

ԴԱՆԴԱՂԵԼԻ - Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62.

ԴԱՆԴԱՂՈՒԹԻՒՆ - Որ թէպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 40.

ԴԱՇՏ - իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակէին: - 89. և Մեղտես շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի: - 108. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշադ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս – 143. Ռ այր գնացէք ընդ ծմակն և հազար՝ ընդ դաշտն: - 186. և զզուխսն ի մուրատն և ի դաշտն ընկեալին – 188. Եւ տարածեալ զնոսա ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Եւ յետ ութ ատուրն եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտեդ / ծն. դաշտես, դաշտեն / - 232. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ / ծն. ի Դվաղաշտէ / և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 249. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 271. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչն ի դաշտն – 274. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին / ծն. ընդ դաշտն / Մատրավանից –

277. սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի – 280. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորտուն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ԴԱՇՏԱԶԵԻ - Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեա, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 276.

ԴԱՇՏ ՄՍՏԲԱՎԱՆ - և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին / ծն. ընդ դաշտն / Մատրավանից – 277.

ԴԱՇՏ ՏԱՐԱԻՆՈՅ - սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի – 280.

ԴԱՌՆԱԼ - Եւ / գրքում՝ Եվ / իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարաւն – 46. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դարնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք- 49. և տարան մինչև յՈւտհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և ոչ անդ գտին: - 51. Ապա դարձան յԵրուսաղէմ: - 52. Եւ Բեկտոր և Անաստաս դարձան ի Կեսարիայ: - 52. և ինդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հոռմ քաղաք: - 53. գոր առեալ մեծաւ ինդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: -53. և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն գաւառն և դարձան ունայն: - 54. զիս՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ: - 59. բայց Նիստրացիքն ընդդէմ դարձան – 60. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դարնալ ի Նիստրիայ -78. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոյք են. դարձաւ և ասէ – 82. Եւ դու առաքեա գոք զկնի զարացն մերոց, զի դարձցին յետս – 82. Իսկ իշխաննՄոկաց առեալ զԳրիգորիոս դարնալ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ ոք կարաց տեսանել մինչև սուրբ Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգարսն: - 84. Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ – 86. Ա՛յ գայլակորին, յիշեցեր զբարս հարս քո և ի նոյն շողակերութիւն դարձար: - 91. Եւ ինքն դարձաւ – 92. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրաւն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. Իսկ նորա առեալ զերկոսեան երիվարսն՝ դարձաւ – 93. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս – 93. Եւ դարձան ի վերայ զարացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. և աղաչէր զնոսա դարնալ առ տէր աստուած: - 107. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել – 110. Այլ մեր դարձուցուք անդրէն յառաջին

կարգն: - 110. Ապա դարձան և եկին ընդ յառաջ մեր – 113. և դարձուցին զմեզ յեզերացն Արածնոյ: - 113. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարաւն – 116. Որք երթեալ ամասրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն զերելոցն դարձուցին: - 118. և կողմնապահ թողեալ երկրին, ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. և անդ կացեալ զարս բագումս, և դարձան մեծաշուք պատուով – 125. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգրիսն կողմնապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դոով անուն նորա: - 125. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին – 132. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճուպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Իսկ քնդդէմ դարձեալ զաւրապետն Գեղոռեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճերքեաց: - 140. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. յուրարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան – 154. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զաւրաւք ի Պարսից գործաւորսն – 158. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ – 163. վասն զի մարդասէր եմ առ ամենայն դարձեալս: - 174. և ինքն դարձաւ զհետ Պարսից զաւրացն: - 183. Իբրև բագումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. գոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Եւ նոքա ետուն ԼՌ դահեկան և դարձան: - 213. Առ ինչ դարձայք / ծն. դարձայքն, դարձաք / ի պատերազմ, ո՛վ աւելախաւսք: - 213. Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց զլխատել զնոսս, որք դարձան – 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա – 213. Եւ եհար զգլուխ նորա և ընկեց. և դարձաւ մեծաւ յաղթութեամբ ի բլուրն: - 226. և դարձան ի վերայ ձիագողքն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընկեմ նոցա ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ մեռաւ – 237. և ցնծութեամբ դարձան ի տունս իւրեանց: - 248. Եւ ապա զիտացին զաւրքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և

զկարասին և զգանձան ժողովեցին: - 259. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանսն: - 261. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ / ծն. դարձաւ / եհատ զգլուխ երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան- 276. Իսկ Աբղոռահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ԴԱՌՆԱԼ Ի ՎԵՐԱՅ - և դարձան ի վերայ ձիագողքն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նորա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ դարձաւ ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանսն: - 261.

ԴԱՍ - զԻննակնեան տեղիսդ, գոր բարեբուխ ասեն ոմանք, շինեսջիր գղա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտանեայս, յորոց մինն Դիմառիոս, գոր Դովնաղաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զարացն Հայոց – 88. Իսկ գրասս պաշտանեից սորա պահեա – 104. Արդ, առեալ սրբոյն Գիգորի գրասս պաշտանեից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք, որ և ձայն ուրախութեան պաշտանեիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչքորոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջոյն: - 208.

ԴԱՍՏԱԿԵՐՏ - Եւ դրոշմեսջիր արձան յախտենից, զի մի՛ որ ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զարէն աղէքսանդրացոցն գործիցէ – 42. որոշեսցես ի նմա դաստակերտս և շինեսցես ի նմա աղքատանոցս – 43. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. զի ընդարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն, շինեցին զնա դաստակերտս – 109. և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ – 111. զնացին անցին աւուր միոյ ճանապարհ ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158.

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԼ - Ուստի և յարաժամ ճգնութեամբդ բազմաց արիինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն – 39.

ԴԱՍԱՊԱՐՏԵԼ - Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դաստապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյծ զանէծս ի վերայ խաչին – 167. Մի՛ վասն մեղաց նոցա

դատապարտեր զնոսա, այլ գրութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա – 171.

ԴՍՏԱՍՍԱՆ - հաստատուն կացցէ հիմն հաստոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարէական քարոզութեան՝ մինչև երևեսցիս ի դատաստանի համարէն աշխարհի: - 169.

ԴԱՐԱՀՈՍ - և զդի նորա դարահոս արար – 92.

ԴԱՐԱՀՈՍ ԱՌՆԵԼ - և զդի նորա դարահոս արար – 92.

ԴԱՐԱՆ¹ - Նոյնպէս և զարն Կուստաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն – 80. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. և ի լոյս ածեալ գրարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. Եւ իբրև զնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս զալ զարացն: - 181. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դէս դարան գործեաց: - 196. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իբրև, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանն էին – 199. Եւ որ բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. զի մի գաղտ դարանս զիտասցեն – 221. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ եր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի եր կացուցեալ ընդ յերիս դէս – 260. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանն: - 261.

ԴԱՐԱՆ² - և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն – 279.

ԴԱՐԱՆԱՎԱԼ - և ինքն պատրաստի արարեալ գրարանակալսն / գրքում՝ զդարնակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արաւտի պատճառանաւք – 186. զոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան զնոսա: - 199. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա – 200. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անդի – 200. Եւ դարանակալացն / ծն. դարանակալքն, դարանակալք / յարուցեալ ի մէջ առին զնոսա՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնրնկէց: - 262.

ԴԱՐԱՆԱՍՈՒՏ - Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց զարացն – 88.

ԴԱՐԱՆԱՓՈՐ - զի և անդ իսկ էին դարանափոք / ծն. դարանափոք, դարանափոք / խուցք նոցա: - 120.

ԴԱՐԱՆ ԳՈՐԾԵԼ - Նոյնպէս և զարն Կուստաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն – 80. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դէս դարան գործեաց: - 196.

ԴԱՐԱՆԵՑՈՒՑԱՆԵԼ - զոմանս յանտառին դարանեցուցին – 80.

ԴԱՐՁԵԱԼ - Դարձեալ ցուցեք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով – 45. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. Դարձեալ առ զկիին իւր Բուրտարս և գնաց ի Պարսիկս – 69. Եւ իբրն ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս – 88. զոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: - 112. Բսկ Վաղթանկայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 214. Արդ. Ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան – 116. Եւ դարձեալ զնոյն սարկաւագնս աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին – 122. Եւ ծառային դարձեալ ձգեալ զգլուխն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. բայց տեսէք՝ մի՛ իմասցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեսցիք: - 128. և դարձեալ կտրեաց զգլուխն և ընկեց ի մաղախ իւր: - 138. Դարձեալ այլ զարս առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան զարապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ գաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255. Եւ եղն յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ԴԱՐՁՈՒՑԱՆԵԼ - Սա դարձոյց զԿուռոս ի Կարապետն և զՊարելս – 156. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց զաւանան, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Եւ Վահանայ դոնապան լեալ և զեկեալ իշխանն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով – 189. Վաշի՛ր զի՞նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւատն կամիք դարձուցանել զերկիրս հայոց: - 197. Եւ դարձուցին կոչնական զարացն – 198. զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ, և զգարսն ի վիսխուստ դարձուցեալ – 212. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 272. Եւ զվիստականն դարձուցին ի Մեղտի – 278. և դարձոյց զսուրբ խաչն՝ հանդերձ գերեաւքն: - 279.

ԴԱՐՊԱՍ - Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 231.

ԴԱԻ - Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164.

ԴԱԻԱՆԵԼ - որ դասանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց
աւտարաց: - 168.

ԴԱԻԻԹ - Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ
կոչէր Դալիք, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր
Մարիամ: - 72. և նստի յաթոռ նորա Դալիք Գ ամ: - 267.

ԴԵԿՈՍ - Եւ յետ փոխման անետարանչին, մնաց յեփեսոս սուրբ նշխարք
Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի / ծն. Դիոկղետիանոսի/
թագաւորի: - 76.

ԴԵՇ - և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դեխս / ծն. դիխս / դարան
գործեաց: - 196. Իսկ Սմբատ զԿահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ
արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեխս / ծն. դիխս / -
260.

ԴԵՄԵՍԼԵԿՈՍ - Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն
մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեակեկոս առնել
բովանդակ Հռոմոց: - 283.

ԴԵՄԵՏՐ, ԴԵՄԵՏՐԵԱՅ, ԴԵՄԵՏՐԷ - Եւ ոմանք ի քրմացն անդ
հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին
կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր /ծն. Դեմետրեայ,
Դեմետրեայ, Դեմետրէ / - 79. և որ զլիսաւոր քուրմն էր, անուն Արձան, և
որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զաւրք ուստեք
եկեացեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Եւ իբրև մերձ եղեն յելս
զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին
զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81.
Իսկ Դեմետր, որդի Արձանին, ասէ - 85. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ
իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել ... նոյնպես և այլ զաւրքն սկսան
ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն
հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ
միմեանս - 93. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց
իշխանին - 94. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց
իշխանն Միւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94. ընդառաջ
եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ անտիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր
կործանեցաւ: - 97. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք
ցեղով - 107. և կանգնեցին կուռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և
զմինն յանուն Դեմետրեայ - 109. յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն
Գիսանէ կոռցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ - 36. և եկեալ ելին ի բլուրն
արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ - 120.

ԴԵՄԵՏՐԵԱՅ – տե՛ս ԴԵՄԵՏՐ

ԴԵՄԵՏՐԷ – տե՛ս ԴԵՄԵՏՐ

ԴԵՆԱԿՈՐՈՅՍ – Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք հայրենի աստուածսն – 84.

ԴԵՌ – Ուստի և այժմ դէք հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի – 40. Զի դէք մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. բազումք դէք ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. Արդ իբրն եսպան Անակ զԽոսրոյ և դէք հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զագգատոռն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. որ և դէք Արձան կոչէն լերինն: - 87. զի ԴՌ դէք ի Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. իսկ այլքն դէք ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակէին: - 89. բայց դէք գայաք առ ափամբ այգեստանեացն – 95. և դէք հանէին զմեզ յամրոցէն – 132. Իսկ ԻԲՌ դէք յԱրձան անոր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165. Իբրն բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դէք մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. և նոքա դէք չէին եկեալ ի ծմակն – 187. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դէք պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այծ արածել: - 230.

ԴԵՌ ԵԻՍ, ԴԵՌԵԻՍ – Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դէք լս ձանենն դիւաց: - 79. Դեռնս փախստեայ էին արարեալ զՏաճկաստանսն – 288.

ԴԵՍՊԱՆ – Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեցի և գնացէ: - 179.

ԴԵԻ – Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դէռ ևս ձանենն դիւաց: - 79. Եւ պաշտանեայք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դլքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով – 98. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն, և զքրումսն առհասարակ լլկեալ թողին իբրն զմեռեալս: - 98. Իսկ դլքն ձայն բարձեալ ասէին - 99. այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. Եւ այնչափ են բազում դլք ի տեղուջն Գիսիանէ, որչափ զանդարամետս անդրնորոց: - 99. հրեշտակք ապաշաւեցն զանձն իմ և դլք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Ի սմանէ դլք պատկառին՝ ոչ իշխելով դժրել ի սպասատրաց սորա: - 170. Եւ

սկսան մրճաւք հարկանել. և զարհուրեալ ի ղիւաց, փախեան ի տեղոջէն: - 175.

ԴԷՄ – այլ ղեմ եղեալ գնացէք և ոչ զհտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. Իսկ նորա ղեմ եղեալ գայր, զի և զայն ևս քանդեսցէ: - 79. Իսկ մեք ղեմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամբոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Ճանիցես գղեմ խոզութեան քո – 133. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան ղեմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. փութապէս ի ղիւմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Արդ՝ իբրև ի ղիւմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ – 222. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, ի /զրքում՝ և/ ղիւմի / ծն. ի ղիւմի / հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս – 245. և զքարագլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց գնոսա աստուած, ապա թողեալ զերիվարս ղեմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 258.

ԴԷՄ ԴՆԵԼ – այլ ղեմ եղեալ գնացէք և ոչ զհտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. Իսկ նորա ղեմ եղեալ գայր, զի և զայն ևս քանդեսցէ: - 79. Իսկ մեք ղեմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամբոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113.

ԴԷՏ – և այլ ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս հմտութեամբ եկն և ղիտով / ծն. ղիտակաւք /, մինչ զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126.

ԴԺՈՒՔ – ղժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք ղժոխոց – 36. արժանացուցանել գնոսա ղժոխոց կայանին – 55. Սա եղև խորտակիչ բռնութեան ղժոխոց և կապանաց մահու: - 170.

ԴԺԲԵԼ – Ի սմանէ ղևք պատկառին՝ ոչ իշխելով ղժրել ի սպասաւորաց սորա: - 170.

ԴԺԲԻԹԻԻՆ – Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ ղժրութիւն / ծն. գժտութիւն եղև / ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268.

ԴԻ – և գրի նորա դարահոս արար – 92. և մի ոմն ի ղին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Սուշ – 187.

ԴԻԱԹԱԻԱԼ – ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէսս ի վեր վերացուցեալ, զթաագաւորն ղիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Եւ դարձան ի վերայ զարացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ ղիաթաւալ կացուցանէին: - 93.

ԴԻԱԹԱԻԱԼ ԿԱՅՈՒՑԱՆԵԼ – ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէսս ի վեր վերացուցեալ, զթաագաւորն

դիաթալա կացուցանելին: - 68. Եւ դարձան ի վերայ գաւրացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ, դիաթալա կացուցանելին: - 93.

ԴԻԱԿ / Ն / - Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն / ծն. դիականցն, դիականց / շէր հանեալ ասելին: - 247. Կերան գազանք զմարմինս դիակացն / ծն. դիականցն, դիականց / և գիրացան - 247.

ԴԻՄԱԴԱՐՁ - որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբ աւետարանին - 55. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138.

ԴԻՄԱՌԻՈՍ - հաւաքեալ դասս կրտսնաւորաց ... յորոց մինն Դիմառիոս, գոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. որոց անուանքն են այսոքիկ. Թեովնաս Պառլիկարպոս, Սիմովն ... Դիմառիոս, Նարկետոս - 175.

ԴԻՄԵԼ - ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտազ գաւառ - 68. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց - 90. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք աւթևանս առնելին առ եզր գետոյն - 138. դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցեք - 183. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Դիմեցին և նոքա ի քաղաքն և սկսան մտանել: - 183. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա - 200. և դիմեաց զգաւրն ի վերայ Սմբատայ իբրև զմեղու - 260. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից: - 264. և դիմեցին առ նոսա գունդ մի պարսիկ փախստական - 277.

ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍ, ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍ - Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց - 71. և եկաց ի նոյն տեղուջն մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղետիանոսի: - 76.

ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍ - տե՛ս ԴԻՈԿՂԵՏԻԱՆՈՍ

ԴԻՊՈՂ - Իսկ զաւրքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղոյն - 131. Զոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285.

ԴԻՏԱՆՈՅ - և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն / Շն. դիտանոցին / մնալով, և այլ զաւրք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի

բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123.

ԴԻՏԵԼ – Իսկ ԻԲՌ դէռ յԱրձան անդր կային՝ դիտելով գփախուցեալսն: - 165.

ԴԻԻԱԲՆԱԿ - և դիւարնակ մարմինք նոցա ընկալան զբժշկութիւն: - 74.

ԴԻԻԱԳՆԵԼ – Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն երթեալ դադարէր: - 73.

ԴԻԻԱՆ – Եւ զչորս հարիւր այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203.

ԴԻԻԱՐԱՄ – Եւ նա ասէ՝ անդ՝ այծարա՞ծ է, թէ դիւարած: - 229.

ԴԻՔ – Քաջ և հզաւր բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջո՞յն: - 208.

ԴՂՈՐԴ – Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դրորդի եհաս յականջս մեր: - 97.

ԴՂՈՐԴԵԼ – յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դրորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127.

ԴՃ - և առեալ ԴՌ այր ընդ իւրեաւ ... գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԴՆԵԼ - և եղի ի նոյն տեղոց մատրանի զնշխարս Կարապետին և զԱթաբազինեայ վկայի – 36. Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազտի մնան ի մարմնի – 37. այլ դէմ եղեալ գնացէք և ոչ գիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք – 49. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանեայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան – 58. թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞յ պաշտանեայս թողեր առ նոսա – 61. սուրբն Գրիգոր, հրամայեաց Ջենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թէ ուր եղաւ – 62. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. Այս առաջին պահք եղաւ / ծն. եղան / յաուրս սրբոյն Գրիգորի, գոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Սերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոց մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, զի և զայն ևս քանդեցէ: - 79. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մէծ

վտանգ է ի տեղուցն իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի ... ընէր և նշանագրէր: - 83. Արար անդ աուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամենն անդ կամէր ընէլ - 100. այլ զհասարակն առեալ ընէր ի տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100. Եւ էր զնոյն տապանն ի նոյն պղնձի տապան - 100. և էր անդ զմին ակն լուսոյ, զոր եբեր ի Կեսարիայ, և անունն Դիգոն: - 100. Եւ ոչ եթէ յատնապէս ումեք ընէր զիսն, այլ ի ծածուկ - 101. և էրաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. Եւ այս էին, զոր էրաք - 101. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչն ցգաւտին հատեալ էրաք - 102. Զոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և էր ի բեմի անդ - 102. էրաք զնշխարսն ի տեղուց ուրում և ծածկեցաք - 103. և հրամայեաց քահանայիցն իսաչ կանգնել ի տեղուցն, ուր զնշխարսն էրին - 106. և էր անդ զնշխարսն - 110. Իսկ մեք ընէմ էրեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամբոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. զի անդ իսկ էր խորհեալ ընէլ զմնացեալ նշխարս - 114. և էրեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիս ակն լուսոյ ընէր ի նոյն տապանին - 115. Բայց զորս էրաքն, այս են - 115. իբրև էրաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զհնանակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած - 115. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զորսս, առ ի գտանել, ուր էրեալ էս: - 116. Եւ ինքն արաջի էրեալ փախստական արար զնոսս մինչն ի կողմանս Հարքայ: - 141. և պատրաստեալ նմա զերեզման էրին ի նոյն տեղուցն: - 155. Եր քանս ի բերան զաւրացն զսուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ էր ի մաղախ իւր - 160. և զաւրացեալ արաջի էր զնոսս ի փախուստ - 160. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի զերեզմանի ընէլով - 167. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն էրին զնոսս առ Անտոն և Կրանիդէս - 176. Եւ նորա լուեալ՝ զաուրս երիս անկեալ ընէր անխաւս: - 176. Արդ ընէր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս էս - 178. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և էր առաջի ասելով - 190. Եւ պատառեալ զվորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և ընէլ ի բերանն: - 190. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան, և էր զմատանին Միհրանայ ի_վերայ - 192. Վաշի՛ր, զի՞նչ էրիք / ծն. եղիք / ի_մտի - 197. Եւ էրալ անուն զաւառին Կորեայ լերինն: - 200. և էրալ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ

արևելից ճակատուն: - 203. Ած և ի Պարսից գլին իւր գՊորպէս և էդ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. զկեանս քո առաջի մահու էդեր - 209. Եւ զայս ասացեալ էտ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252. և էդից պսակ ի գլուխ քո և արարից գքեզ մարգպան Հայոց - 254. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և էդ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ - 254. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՛նչ պարգևս զայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ էդի: - 254. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած էդեալ, և սկսաւ ասել այսպէս - 263. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և էդ արաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս - 264. Բայց զաւրութիւն տեսան զգետներ զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան էդին: - 265. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ էդեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարագ իշխանն, և արաջի էդեալ զաւրսն, զետավէժս առնէին - 265. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ էդեալ ի պահեստի գտուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յերթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և էդ ի դարանն - 279. Եւ անդ էդին զտէրունական / գրքում՝ տէրունական / սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Ծիծառն: - 280. սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի, որոյ անունն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր ւան և էդ անուն նմա Ծիծառն: - 280. և շինեմ ւան և զիմ անուանս դնեմ - 280. և զիշխանն Արջուց էդեալ յՈղկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան - 281. Արդ զայս պատմութիւնս գրեալ էդին յեկեղեցին Ծիծեռնէոյ: - 281. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն էդին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն - 282. Իսկ նա ըվխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283. Զայս յետոյ շինեաց Համամ, զիւր անուն դնելով Համամաշէն: - 285. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, էդ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285. իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զաւրուն դնէր: - 286. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ԴՆԵԼ ԱՌԱՋԻ - և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և էդ արաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս - 264.

ԴՆԵԼ ԲԱՆՍ Ի ԲԵՐԱՆ - Եղ քանս ի բերան զարացն զսուրբ
Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159.

ԴՆԵԼ Ի ՄՏԻ - . Վաշի՛ր, զի՞նչ եղիք / ծն. եղիք / ի մտի – 197.

ԴՆԵԼ Ի ՎԵՐԱՅ - Եւ գրեալ դպիրն որպէս ասաց Վահան, և եղ
զմատանին Միհրանայ ի վերայ – 192.

ԴՈՂԱԼ – մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90.

ԴՈՂԴՈՉՈՏ - այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ / ծն. դողդոջոտ / և աւզնական իմ
աստուած է – 178.

ԴՈՂՈՒՄՆ – որ և ի դողման հարեալ երիվարացն ... Էհան ընդ յողն
յերիվարին – 241-242.

ԴՈՅՆ – մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105.

ԴՈՎՆԱԴԱՇՏ, ԴՈՒՆԱՅ ԴԱՇՏ – գոր Դովնադաշտի / ծն. Դընա դաշտի,
Դունայ դաշտին / եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. Եւ ձեռնադրեցին հայր
վանացն զԵպիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ / ծն. ի Դվադաշտէ,
ի Դվայ դաշտէ / և բնակեալ յանապատ վայրոցն եկեղեցոյ: - 249.

ԴՈՒՐ – առ ի ձեք / ծն. ձերոյ / սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր
փանաքիմացութենէս առաջի թուրթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ
ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Կամեցաւ և
գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, գոր դուք ի մեզէն իսկ
լուայք: - 35. Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձեք աստուծոյ մատուցանեմք,
առաւել և ձեզ արհնութիւն – 35. Եւ զայս գիտութեան աղագաւ ձեզ
ծանուցանեմք – 35. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քն ընձայս մատուցեր զնոսս
աշխարհիս Հայոց: - 37. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քն, գոր ունիս առ
մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեցես ինձ: - 37. Բայց զքեզ աղաչեմ,
զի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. Յորոց մին մշակն, գոր խնդրեմք
ի քէն, Եղիագարոս, և միւսն Միս հայոց եպիսկոպոս, Էդբայր Չենոբայ
Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն
– 38. գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ – 38. իսկ
պիտանի է երկրիս մերում, որով աւզնականութիւն գտեալ ի քէն
աղաւթից: - 38. Որ թեպէտ վասն յամելոյ սրտմութեանս ի վշտի էի,
սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեք գոհութեան նամակդ – 39.
Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս,
սակայն ազգդ քն ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40.
զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ
քն – 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսս արեգակն արդարութեան
Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և

Թաղեռնի, յիշեալ գնացա նահատակութիւնն և մի՛ երբէք վերջասցիս ի շաւղաց նոցա – 41. որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քն: - 41. Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ / ծն. ձեզ / - 41. Չոր ես քեզ ազնութիւն համարիմ զայս – 42. նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու / ծն. դուք / զբազինսն կործանեցեր – 44. Բայց դուք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և զտեղեացդ զվայելչութիւն: - 45. Եւս առաւել / գրքում՝ առավել / ստուգիւ գրեսցիր՝ եթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեք և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մէնջ: - 45. Եւ զմեր պակասութիւնս տացէ տէր աստուած ձեզ – 46. որով և աղաթիւք քն / ծն. քոյովք, քովք, ձերովք / և մեր հաւտս խնայեսցէ Քրիստոս – 46. որպէս և այժմ զձենջ իսկ լուսք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ոչ: - 48. իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք զալ զկնի արանցդ, զոր յղեցար առ ձեզ: - 49. Եւ եթէ զայցէք զամենայն երկիրդ Եկեղեցաց և Հարքայ ձեզ / ծն. ձեր / առաջի առնեմք – 49. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեք եղիցի և որք զկնի ձեք, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԲնակնեան տեղիսն ինձ տուր, անդ և զքն եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցար յիւր ասելի անունն Գլակայ վասն եղաք: - 49. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեք է – 50. զոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան զասացեալդ: - 51. Տէր աստուած բարեգութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգնես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յախտեան – 54. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քն և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն – 56. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զալստեամբ միածնի քն և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն – 56. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քն ի ձեռն սուրբ Կարապետիս – 56. Մանաւանդ զի առաւելապէս / գրքում՝ առաւելապէս / գթութիւնդ քն հաճեցար բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քն ի փառս անճառելիս: - 56. Դու, տէր զարութեանդ, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ – 56. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցար

տէր բնակել սրբոց: - 57. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիա – 60. Բայց արդ աղաչեմք գրեգ, երջանիկ մշակդ աստուծոյ զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն- 61. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացո, ի Չենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր – 65. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գնտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. Եւ դուք մի՛ ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս – 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 65. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճեն պատասխանոյ գրել – 66. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. որ սպան զհայր քն Խոսրով – 73. և ասէ՛ պարտ է քահանայս ածել, որ հովուեն զձեզ: - 74. Եւ դու առաքեա գոք զկնի գաւրացն մերոց – 82. այսաւր մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնելոց է զձեզ ի ձեռս մեր և հարկանելոց է զձեզ կորութեամբ և մահուամբ: - 85. գոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85. Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ ոչ կարենք ընդդիմանալ, զի այս տուն թագաւորին Հայոց է և դուք իշխանք արքային Հայոց: - 86. Արդ այս ձեզ յայտնի լիցի - 86. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձեզ ապականեալ տեսանեմք: - 86. զի մենամարտեսցուք ես և դու: - 86. „Գիտե՛ա, Արձա՛ն, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ: - 86. Ա՛յ գայլակորիւն, յիշեցեր զբարս հար քն և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: - 91. ես ցուցանեմ զգաւրութիւնս իմ ի քեզ: - 91. Տեսցեն գրեգ անգեղք և զհտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 92. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գոցէ հանգիստ: - 99. Չոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102. ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քեզ: - 103. Դու, տէ՛ր ... ձգե՛ա զաջ քն ի վերայ տապանաց սոցա – 103. որք զգուշութեամբ ծառայեն քեզ – 104. զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յախտեան: - 104. եղիցի քեզ որպէս և կամիս – 105. զայս ի միտ առէք, որ թէ ապրիմք՝ փոխարէն հատուցանեմք ձեզ – 107. և դու անդ

կաց զգուշութեամբ, զի մի՛ զձեզ տեսեալ փախիցեն –120. Լսելի արա ինձ առաւատուց գողորմութիւնս քն: - 121. Հոգի քն բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ: - 121. Բարութք գտա զձեզ, ալթանք հոգւոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեք եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ ձեզ աւետիք, զի սատանայ կործանեցաւ – 121. Բարութք գտաք զձեզ, առաւատ խաղաղութեան: - 123. Բայց տեսէք՝ մի՛ իմասցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեսցիք: - 126. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քն իշխանացոյ է իրքոյ – 129. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղորեհոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Օ և ՐՌ – 129. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ գերկիրոյ քն սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես գդեմս խոգութեան քն – 133. Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատաղի շուն, խառանեցեր զկնի քն ջղացն: - 136. Արդ՝ այտոքիկ ի մէջ պատասխանի ձեզ բավական իցէ: - 143. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. Եւ զի ձեք երկիրոյ խարշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրտսնաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց – 144. ո՞չ ես զքեզ ծնայ և սնուցի. և դու զիս միա՞յն թողեր: - 151. Արդ՝ եթէ վասն հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այոջափ աշխատանք քն: - 151. Ես չերկնչիմ ի ձենք – 152. մի՛ առներ յիս զցասում բարկութեան քն, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս – 152. զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152. զի դու ոչ յիշես յողորմութեան զբարկութիւնս քն: - 152. Արդ՝ արհնեալ լիցի անուն քն յախտեան: - 153. Ո՛վ տէր, դու ներե՞ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Արդ՝ արա զնշան քն զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և արեւն բազմաց: - 154. զիտե՞ս դու զայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Կամեցայք դուք սպանանել զիս նենգութեամբ – 162. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է – 162. և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրոյ քն ապականեմ – 163. յորժամ դառնամ, զերկիրոյ քն ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քն ի դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քն ի փրկութիւն աշխարհի – 166. որ և մէք այսար մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քն: - 167. Յիշեա՛, տէր, զգուշ

մարդասիրության քն և մի՛ տար գժառանգութիւնս քն ի ձեռս անհաւատից – 167. Արդ յիշե՛ա, տէր, զգինս արեան քն և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատեցեալս անուան քն: - 168. Եւ յուսացին յանուն քո, որք երկիրի ծառայէն քեզ: - 168. Ամրացո, տէ՛ր, զժողովորդս քն, հովուեա՛ և բարձրացո մինչև յաւիտեան: - 168. Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովդ քն, զոր փրկեցեր խաչիւ քն՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Չգե՛ա, տէր, զամրածածուկ աջ քն ի վերայ բանաւոր փարախիս այտորիկ – 168. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քն ի զարացուցանել զհաւատացեալս, որ դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քն առաջի ազգաց աստարաց: - 168. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քն Երուսաղէմ, զի վասն քն մեռանիմք զաւր հանապագ, և զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քն ի տանջանս մատնեմք: - 169. Լու՛ր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քն ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քն և աղաչանաւք սորա պահեա. զեկեղեցի քն հաւատացելոց անդրդուելի և անասանելի – 169. Եւ եղիցի փառք քն, տէր, ի տաճարի աստ – 170. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա, զի քն արարածք են և զինք սուրբ արեան քն: - 171. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քն գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 171. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քն և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 172. Դու հատո՛ նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քն ի վերայ վիմիս այտորիկ – 173. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քն տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք – 173. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբ: - 174. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծո, որ ի քն ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի – 177. Որդե՛ակ Վահան, դու զիտես զաւուրս կենաց իմոց – 178. այժմ ձեր եմ և որդրոչոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ Բժժանամեայ: - 178. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ աւգնական և պարիսպ – 178. Եթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քն, զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ – 179. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի

ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացեք և այլ զար ակծք: - 182. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեւք / ծն. ի ձեզ, ձեօք / հային, դուք միարբան ի քաղաքն դիմեցեք - 182. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո զարացն - 185. Եւ ք քէն ապստամբեալ են - 185. Գուցէ որ թշնամի յարձակիցի և դուք չեք ընդել վայրուցն: - 186. դու՞ ես նախատել զաստուած - 190. դու՞ ես, որ զկրանաւորսն իմ՝ զսիննսն աշխարհի զենել ետուր: - 190. Ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 194. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանեք: - 194. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ զտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեք թագաւորին կառափն հանեմ - 195. դուք մերկ էք և ցրտացած - 195. և տունդ այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. ապա՞ զի Յոյնք ձեք թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք զնալ - 201. և ձեզ ընդ յակամբ էաք - 201. և ձեզ զարացդ գունդ ոչ կայր - 201. և զիտեմք, որ զնդի խաղայք առեք զգլուխ քեռորդոյ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգա: - 202. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. արի՛, եկ դու յի՛ս, և երդուիր - 208. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի - 209. զկեանս քո առաջի մահու եդեր - 209. յերկրէս էլ, արի և զնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 210. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ զայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: - 210. Տուք ի մեզ զգլուխն Ըռահանայ, և թողումք զձեզ: - 212. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր, զի սուր քո չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. որք գէշ գէշ պատառեն զձեզ սուրք մեր: - 223. Կարապէ՛տ յայտնեա զքեզ և այսար ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. ապա զիտացիք՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել: - 225. վա՛յ ձեզ որ այլ վաղ ոչ սպանիք: - 225. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զգլուխ քո ընդէ՛ր ոչ ետուր փոխանակ տեսոն քո: - 225. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զգլուխ քո ք քէն: - 225. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան ... և զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարիւնաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք: - 228. գոր իմ

հայրն Վահան այրեաց վասն քն զարացն – 228. Ապա թե ոչ՝ գամ ճ մարդով ի վերայ քն և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարան ածեմ, և քն կուտող շուն խառանեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: - 228. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկեա՛ւ. ապա թե ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 229. Բայց թե դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թե ոչ՝ գնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեք: - 230. Չայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքն զլուխդ կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լեր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ, ապա թե ոչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. զհացի և զջրոյ զինն թողում ձեզ: - 232. և դու քրիստոնեայ լեր, և զիս ի պարսիկս տար և իւրեանքդ քեզ: - 233. Եւ ասէ իշխանն. մի՛ տրտմիր, ընդ քն կամացդ առնեմ զամենայն – 233. Որվիետևս պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք – 235. Բայց խնդրէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քն զՎահանայ – 251. Եւ թէ չտայք, ասէ գամ ի տեղին, ուր ձեք հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն, և զձեզ ի դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251. և դու ժողովեա զգաւրս մեր և գնա ի սուրբ Կարապետն – 251. Չարթի՛ր տեր և զարթո՛ զգաւրութիւնս քն – 252. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քն վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քն յաւիտեան: - 252. և եղից պսակ ի գլուխ քն և արարից զքեզ մարգպան Հայոց – 254. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քն զի՛նչ պարգևս զայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Գիտեմ, ո՛վ տեր, զմարդասիրութիւն քն, որ ամ մեզ ի վաղուց հետէ: - 264. Որդե՛ակ, մի՛ ի մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց – 269. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ – 269. Որդեա՛կ, զնոյն և դու արասցես, և տեր զարացուցէ զքեզ: - 270. Կախարդասա՛ր քք, և դուք ի կախարդի՞նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274. Թե՛ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքն ձիոյդ ազիդ քն ակինդ հայել ի տամ: - 274. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 275. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին և ասէ. Անկիր և դու: - 276. Աղաչեաց իշխանն զԾիծառնիկ՝ եթէ հնարեա՛ւ և գողացիր զխաչն, զի եկեղեցպանն քն ազգականն է – 280. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և գամ յերկիրն քն, և ընտրեմ ամուր տեղի, և շինեմ աւան և զիմ անուանս ողնեմ: - 280. Ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Չայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ

Խոսքով, թե՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283. արդ առաքեա
 ութ հազար այրուձի ընդ Վանանդ, և ես տաց գնա ի ձեռս քո: - 283.
 Կա՛ց ուրացեալ Մահուռ, ըմբռնեաց գրեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286.
 ԴՈՒԻՆ – Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսքով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն
 իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Եւ
 ինքն թողեալ զգարսն ի Դուին ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162.
 ԴՈՒՆԱՅ ԴԱՇՏ տե՛ս ԴՈՎՆԱԴԱՇՏ
 ԴՈՒՈՆ – դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. և հատանէ անցանէ մինչ ի
դրունս Պայիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. և այնչափ որջացեալ էր
 ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք / ծն.
 դուռն / դժոխոց – 36. որպէս և առ դրան խորանին ննջեցուցանէին
 զուխտաւորսն: - 43. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա
 Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից – 70. Բայց ո՛չ է
 հաւատալի, զոր արիւնակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն,
 այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. Զի՛ Կարապետին է առ
 անկին դրանն Աշակունի / Ճիշտը՝ Արշակունի/, թգաւ հեռի գտանես
 զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. Եթէ կին ոք մի՛
 իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական
 նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. Այլ որ յուսով
 հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն,
 ինդրուածովք Կարապետիս բժշկեսցես զնոսա – 104. Եւ իշխանքն
 երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: -
 113. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ
 առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն
 տապանին – 115. Եւ ի վաղիւն սկսան ռազմ կազմել և փողոցս
 պատերազմին թողել Բ դրունս – 134. Արդ՝ ի ժամանակս
 իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն
 Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն
 Կարապետին: - 149. և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն
 Կարապետին – 150. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն
 յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին – 154. Եւ եկեալ
 երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ
 տուեալ պատասխանի – 161. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ
 իշխանն և ասէ թե՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162.
 յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի
դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. Եւ ինքեանք

փութապէս եկին ի դուռն եկեղեցոյն և տեսին զկրանաւորսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Բայց գորուն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել - 175. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ զարացն: - 181. Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն ի դուրս կոչել գնոսա: - 182. և գորուն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Եւ Վահանայ դոնապան լեալ և զեկեալ իշխանսն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով - 189. Եւ փակեալ գորունս տաճարացն, ետ բերել զգուխն Միհրանայ - 194. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Բայց արգելին զնա քահանայք դրան իւրոյ: - 218. Ո՛վ բարեպաշտուան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 230. և զձեզ ի դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251. և կայ ի դուռն Ստեփաննոսի - 267. և կան ի թաղման ի դուռն եկեղեցոյն - 273. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն / ծն. դրունս / եկեղեցոյն, յաւոր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան - 280. որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին - 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հաւր իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. Եւ մարգպան կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջինակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի - 286. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... գրեալ և կազմեալ ի վանսն Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288.

ԴՈՒՌՆ ԱՐՔՈՒՆԻ - յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. և զձեզ ի դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251.

ԴՈՒՌՆ ՊԱՐՍԻԿՑ - Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից - 70.

ԴՈՒՍՏՐ - ամուսնացուցանէ զնա ընդ դատեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72.

ԴՈՒՐՔ - Եւ ապա կարացին գորուրս մահուն կործանել: - 99.

ԴՊԻԸ – Եւ ինքն ելեալ կոչեաց գպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն – 192. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան – 192. և գոպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ գոպիրն և գնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեսցեն անդ: - 196. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ զիտէին յիրացն – 196. Եւ ետ գրել թուրթ պարսիկ դպիրն՝ կաշառելով զնա – 198.

ԴՊՐՈՅ – Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72.

ԴՊՐՈՒԹԻՒՆ – գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ – 38. որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արքնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան – 52. Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72.

ԴՐ – Իսկ նորա ԴՐ արանց ընտիր սուսերատրաց առաքեաց – 84. զի ԴՐ դեռ ի Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. գոր տեսեալ ԴՐ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն – 131. և ԴՐ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՐ ընդ նեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնասցեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն – 128. և ԴՐ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտեղ – 232. Եւ զվեց գաւառին հարկն, գոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, գոր կերեալ են՝ ԴՐ դահեկան զայն թող տան – 233. Եւ ինքն թողեալ զգաւրս իւր ի Մեղտի ԴՐ այր ... զնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԴՐ ԵՒ Ս ԵՒ ԾԲ – գոր պարսպաւորքն կոտորեցին ԸԸ և Զ այր, միահամուռ ԴՐ և Ս և ԾԲ: - 132.

ԴՐՆԱՊԱՆ – և դրնապանս / ծն. դրնապահս/ տեղեացն զԲագրատունեաց իշխանն կացուցանէր: - 134. Եւ Վահանայ դրնապան լեալ և զեկեալ իշխանսն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով – 189.

ԴՐՈՂ – գորս իբրև տեսին զաւրքն Պարսից, դրոց / ծն. գրոհ, գրոհ տուեալ զհետ / էտրուն զհետ և մի մի հասանէին: - 239.

ԴՐՈՂ ՏԱԼ – գորս իբրև տեսին զաւրքն Պարսից, դրոհ էտուն / ծն. գրոհ, գրոհ տուեալ զհետ / զհետ և մի մի հասանէին: - 239.

ԴՐՈՎ – Արդ յորժամ զնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դրով անուն նորա: - 126.

ԴՐԱԽՏ – Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մեջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ – 176. Բայց դու առաւել զոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո

ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177.

ԴԴԱՄ – բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ՋՌ դրամ: - 280. Դքամն քեզ, զխաչն առնում և գամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի, և շինեմ աւան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարաւոյ: - 281.

ԴԴԱԻՇ – զի ըռագմ է բագում գաւրաց և բագում դրաւօք երևին փողփողեալք: - 82. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաւօցն: - 222.

ԴԴՈՇՄԵԼ – Եւ դրոշմեսօքի արձան յաւիտենից – 42. այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսօք զհետ գրելեացդ – 289.

ԴԴՈՒՆՔ ՊԱՀԼԱԻԱՅ - և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պահլաւայ / գրքում՝ Պահլաւայ, ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 36.

Ե

Ե -Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ՋՌ, Ե միայն պակաս: - 184.

ԵԱԻԹ - Իբրև զիտացին արքն եալք, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165.

ԵԱԻԹԱՆԱՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ – արդ մի՛ զարթուցանէք դուք գառիւծ, որ ի քուն է ... ապա թէ ոչ՝ որ գութսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեալթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162.

ԵԳԻՊՏՈՍ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի / ծն. Գայոս Եգիպտոս/ եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթողթսն, յոյժ ուրախ եղեն և ինդացին – 51. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակդէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. և պահեաց ինքն և թագաւորն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, զոր և առաջաւորք կոչեմք: - 75.

Ե-ԵԴՈՐԴ --Իսկ ի լուսանալ աւուրն Ե-երորդի՝ լուան զձայն սաղմոսերգութեան նոցա – 120.

ԵԶԸ - և դարձուցին զմեզ յեզերացն Արածնոյ: - 113. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն – 138. Իբրև գնացին

յեզք գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց գնոսա ի քուն առնել – 186. Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզք Նիայ ծովու: - 196. որք եկեալ բանակեցան յեզք Մեղեայ / ծն. յեզր, յեզերս / - 214. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզք պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին – 243. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնոսա յեզք բանակին – 257. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն – 270. Վասն մահուանն Տիրանայ, որոյոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև - 283.

Եթէ - Եւս առաւել / գրքում՝ առավել / ստուգիւ գրեսօյք՝ էթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մէնջ: - 45. Այլ զմէնջ էթէ զիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Եւ արդ էթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնայ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք – 49. Եւ էթէ գայցեք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք – 49. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից էթէ հաճոյ թուեցի, որպէս դու իսկ ասէիր, էթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր – 49. սակայն էթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. Եւ անտի ելեալ զնացին յԵրուսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, էթէ ի Հռոմ, զնացին երկրքեանն: - 51. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան, էթէ զիս՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ – 59. քանզի գրեալ է առ մեզ, էթէ զքաղաքս ետուն ակդենացիք յիմ ձեռս – 60. թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թէ է՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, էթէ ոչ: - 61. Զոր ոմանք համբաւեն, էթէ / ծն. թէ, գրքում՝ եթե / Զգան ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյ Գրիգորի, էթէ դա է որդի Անակայ – 73. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, էթէ ի գաւառն Տարանոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուրմսն, էթէ ժողովեցեք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղիւն հասիք առ մեզ – 79. փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ էթէ զի՞նչ լինիցի – 82. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. էթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ էս. էթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք – 85. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, էթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. Ա՛յ արծուաձագ, որ

թևաւոր եւ հպարտացեալ, էթէ ի լար ականատացս անկանիս – 91. Ընդյառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, էթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. Եւ ոչ էթէ յայտնապէս ումեք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ – 101. Չոր էթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ստորի թարքմանիչ հարցեք, և նա ասէ ձեզ: - 102. էթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դռնն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. Բայց էթէ կամք իցին ոք թողուլ զոմանս ի ցաս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Եւ ի մէջ զիշերին եկն այր մի և պատմեաց, էթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, էթէ զոր խնդրեցերդ՝ արարից – 116. Իսկ սուրբն Գրիգոր ... տուեալ նոցա իրատ, էթէ յառաւարտուն պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, էթէ ի քո իշխանացոյ է իրքդ – 129. Եւ առաքեաց թուղթ առ Տրդատ, էթէ եկ և վաղիւն տացուք պատերազմ – 133. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և զհոսաց, էթէ վնասելոց եմ: - 135. Եւ զկնի այտորիկ էթէ իմանալ ոք կամեսցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. Եւ էթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145. Արդ՝ էթէ / զրքում՝ եթէ / վանս հաւատոյ եւ, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151. Ո՛չ այդպէս, այլ էթէ վասն իշխանութեան է, եւ երկնչիմ ի ձէնջ, իսկ էթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքեն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ – 152. զի էթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, զոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152. յղեաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց ... էթէ՝ զիտե՛ս դու զայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 160. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ էթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. Բայց էթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ էթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս եւ, իսկ էթէ ի վերայ մարմնատր ընչից իջանես ի մարտ և այն քաջութեան անուն, զի եւ այլ ժառանգ ոչ ունիմ. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. էթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, եւ տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո – 179. զի նոքա կարծեսցեն էթէ առին զքաղաքն: - 183. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն աւետատր առաքէր առ Միհրան, էթէ զքաղաքն առաք – 183. և ետ զրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ էթէ՝ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ – 192.

Եւ ինքն սկսաւ վտանգել գնոսա Բանիք՝ Էթէ / գրքում՝ էթե / արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 193. Նան զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին Էթէ Միհրանեանքն են: - 197. Իբրև ետես Վահան, Էթէ յայտնեցաւ իրքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին - 199. Արդ, լուսաք, Էթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձն - 202. զի անդ գահավէժ եղէն ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով Էթէ հեծեալ է: - 207. Կամ էթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, էթէ զայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: - 210. Իբրև ետես Վահան, Էթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես Էթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս - 214. Ի նոյն ամի զուր գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, Էթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով Էթէ այն միայն են: - 218. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկե՛ա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս Էթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 229. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, Էթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 230. Քայց էթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լե՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231. Բայց զիտաց Էթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ - 241. Եւ զիտաց, Էթէ կացեալ են երկվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկեց, և ասէ - 243. Կա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, Էթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: - 244. Այլ յուսամք Էթէ որպէս արարերդ և առնես: - 253. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ, կարծելով Էթէ կարասի կամի գողանալ: - 255. Իսկ Սմբատայ իմացեալ Էթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղիս հասին: - 262. Այլ էթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. Էթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուր տանել - 269. Անկանի՛ս կամաւ, Էթէ անկանիս ակամայ: - 276. Աղաչեաց իշխանն զՕհիծառնիկ՝ Էթէ հնարեա՛ և գողացիր զիսչն - 280. Իսկ էթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձան ի Քրիստոսէ - 289. Եթէ՛ ՈՉ - թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞յ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թե ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, Էթէ ոչ: - 61.

ԵԺ-ԱՆ – Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղւոջն աւուրս ԵԺ – ան: - 123.

ԵԼԱՆԵԼ – որպէս և այժմ գձէնջ իսկ լուաք, զի Էլեալ էր ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. Եւ անտի Էլեալ գնացին յԵրուսաղէմ – 51. Եւ նորա ինդորթեամբ արտաքս Էլեալ էառ զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանատր ազգէ Պարսից, Էլեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչև յԱրտազ և անտի Էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. և նորա Էլեալ ժողովեաց զնոսա առ ինքն – 73. Էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս – 75. Եւ այնպէս Էլին ի քաղաքէն բռնութեամբ: - 77. Եւ Էլեալք ի Կեսարիայէ մնայր ժամանակս ինչ ի Սեբաստիայ – 78. Եւ անտի Էլեալ անցաք մինչև ցԹորդան - 78. Եւ մեք Էլեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 78. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ Էլանելոց է ընդ ուրացոյ իշխանացն: - 80. և Էլեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեացն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. Իսկ զարքն հայոց Էլեալ ի վաղին անցանէին ընդ ստորոտ լերինն – 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... Էլեալ յերկրորդ ժամուն ընդ բլուրն, ուր Արձանն էր թագուցեալ, և գային յանհոգս և բնա չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանքն իբրև Էլին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգարսն: - 84. այսար մեծն Գիսիանէ Էլ պատերազմ Էլանէ ընդ ձեզ – 85. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն Էլ, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անոր հասանել: - 88. Եւ իբրև Էլին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս – 88. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ Էլանէր – 90. Իսկ մեք Էլեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. Եւ ի վաղին բարձեալ Էլաք յԱրձանն և ընթերցաք զգիրն: - 96. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղոտես և Հոռեան, Էլեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109. Եւ Էլեալ յաշտից տեղեացն, գոր և գնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրոցն: - 119. յառաւարտուն պահուն Էլանէն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. և եկեալ Էլին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ – 120. Եւ Էլին ի գլուխ բլրին – 121. նոքա ընդ յառաջ եղն մեզ և միաբանեալ Էլաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. Եւ համբուրեալ զնոսա յերկար, ապա Էլաք յեկեղեցին – 123. Եւ ինքեանք

յառաջ Էլեալ խաղային գնային զբազում աուրս – 125. և յետ երից աուրց Էլեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Արդ սկսան իշխանքն մեր Էլանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Էլէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128. Եւ իբրև առաւատ եղև, գաւրքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն Էլցէ: - 130. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, Էլ ի գլուխ Արձանին – 132. Եւ իբրև Էլ արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն – 153. և մերձեցաւ կինն Էլանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գլուխ Սաղակայ է – 154. Տեսանեմ այր մի գիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և Էլեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս – 154. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս Էլեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհաս զոգին: - 157. Եւ յարուցեալ մեծաւ բարկութեամբ Էլ ի թագաւորէն: - 161. Եւ արտաքս Էլեալ Պաւլիկարպոս գնաց առաջի սբրոյ իսչին – 174. և ինքն Էլ ի Միհրանայ յուղարկել զնոսա: - 186. Եւ ինքն Էլեալ կոչեաց զպարսիկ դայիրն Միհրանայ ի սենեկն և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աուրց Էլ ի բլուրդ – 192. Էլ ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար – 207. Սա Էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որոյն իւրոյ՝ Գրգոռսի, կոչեաց Գրգոռս – 207. յերկրէս Էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ – 209. և նա կամեր ի զիշերի Էլանել ընդդէմ նոցա - 218. Եւ Էլեալ ի մեջ զիշերի ի վերայ գաւրացն Պարսից ջահիրք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր: - 219. Եւ այնչափ կոտորեցին զնոսա, մինչև հեղեղատք արեանց Էլին – 220. Իսկ նորա ի բլուրն Էլեալ ասեր – 222. Իսկ ոմանք Էլեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ – 237. Իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար Էլանել – 238. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և Էլին ի բլուրն, և գաւրքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. Իսկ Սմբատայ Էլեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս Էլեալ փախտական եղէն – 246. Եւ ինքեանք Էլեալ ի տերունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. Եւ Էլեալ գնաց ժողովել զգաւրս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր – 253. Իսկ Սմբատայ Էլեալ ի վերայ լերինն, զոր Սերեմավայրք կոչէն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, Էլ և գնաց: - 255. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան

Էլանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 265. և եկին Էլին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտի Մատրավանից – 277. և Էլեալ զարաւքն գնաց ի Կեսարիա – 279. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեամս եկեղեցոյն յայս կոյս Էլեալ՝ ասեր զնա – 280. Ապա ի տոյն ամի Էլանել Հերակղ և սպանանէ զԽորով: - 285. Եւ Ի գլուխ Էլ աղաւթք Մանգնոսի – 285. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ Ի դուքս Էլեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուն դնէր: - 286.

ԵԼԱՆԵԼ ԱՐՏԱՔՍ - Եւ իբրև Էլ արտաքս, խստացան, ռիսացան, տրտմեցան ընդ յիբսն սպասաւորք եկեղեցոյն – 153.

ԵԼՔ - Եւ իբրև մերձ եղեն յէլս զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Եւ զարքն ի տարակուսանս մտեալ՝ Ինդրէին Էլս իրացն և ոչ գտանէին: - 212.

ԵԿԵՂԵԱՑ - Եւ եթէ զայցէք, զամենայն Էրկիրոյ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք – 49. և բազում ուրախութեամբ զային հասանէին յԵկեղեաց գաւառն – 125.

ԵԿԵՂԵԱՑ ԳԱԻԱՌ - և բազում ուրախութեամբ զային հասանէին յԵկեղեաց գաւառն / ծն. յԵկեղեց / - 125.

ԵԿԵՂԵՅԻ - Խրատել և զիշխանսդ զայդոսիկ լինել Էկեղեցոյ զարդս, աղքատասէրս, կրանաւորասէրս, երկիւղածս: - 43. Ինքն շինեաց զԷկեղեցին, զոր ես միայն հիմունս արկի – 50. և ինքն մտեալ յԷկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտաւնեայս Էկեղեցոյն արս ԲԺ ան – 58. Կամ զԿրանիղէ և զԱնտոն ու՛ր ես թողեալ, որով պարծին Էկեղեցիք սրբութեամբ նոցա – 61. և ետ տանել յԵփեսոս յԷկեղեցին – 76. Իբրև կործանեցին զարքն զկուռնս, սկսաւ / զրքում՝ սկսավ / սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել Էկեղեցոյ - 100. առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն սկիզբն արար Էկեղեցոյն – 100. եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն Էկեղեցոյ / ծն. եկեղեցոյն /, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն Էկեղեցոյն / ծն. եկեղեցոյն/, ինդրուածովք Կարապետիս բժշկեսցես զնոսա – 104. Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր զԷկեղեցին և եղ անդ զնշխարսն – 110. և եթող անդ պաշտաւնեայս Էկեղեցոյն զԱնտոն և զԿրանիղէս: - 111. զոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ

Էկեղեցոյն ամս Լ: - 112. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի Էկեղեցոյն -114. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրան յաջակողման Էկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանի - 115. Եւ համբուրեալ զնոսա յերկար, ապա ելաք յեկեղեցին - 123. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչան, ի յերկոսեան հիմն Էկեղեցոյն արկանէր: - 127. Սա շինեաց Էկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց - 146. սա շինեաց բազում Էկեղեցիս և վանորայս - 149. և բազում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին - 150. բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին - 150. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք Էկեղեցոյն - 153. Տեսանէմ այր մի զիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս - 154. Չոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնէին սպասաւորաց Էկեղեցոյն: - 155. և գրեցին ի նմա այսպէս. Որ որ յանդգնեսցի մարտնչել Ընդ Էկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. խորհեցաւ շինել Էկեղեցի, բայց զնաց ի Մատրավանսն՝ /գրքում՝ մատրավանսն/ վասն զնիւթն գտանելոյ - 156. և անդ շինեաց Էկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում - 156. և ի տեղոջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս Էկեղեցոյն: - 165. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդորդուելի և անսասանելի - 169. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ Էկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց - 171. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կալ առաջի սրբոյ Էկեղեցոյս և ունել բարեխաւս զսուրբ Կարապետս - 173. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ Էկեղեցիս - 173. Մնացել տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն Էկեղեցիս ... սոյնպէս մնացել ի սմա մինչև զայցես ի նորոգել զերկիր - 173. Եւ ինքեանք փութապէս եկին ի դուռն Էկեղեցոյն և տեսին զկրաւնաւորսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Բայց զդուռն Էկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել - 175. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն Էկեղեցոյն հայրն Թողիկ - 176. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ Էկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. և երկոտասան գեղ ազատեաց Էկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203. և կալ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կալ ընդ աջմէ Էկեղեցոյն - 204.

և ետ շինել նմա Էկեղեցի ի Թիլն ւան: - 205. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան վրեժխնդիրն ի վերայ Էկեղեցեաց: - 217. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն Էկեղեցոյ: - 249. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ զԷկեղեցիսն - 251. և պատեալ իջոյց գնոսա մինչև հանդէպ Էկեղեցոյն - 264. և կան ի թաղման ի դուռն Էկեղեցոյն - 273. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց Էկեղեցի: - 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ի դուռն Էկեղեցոյն, յառուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան, զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեանս Էկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա - 280. ապա շինեաց զԷկեղեցիսն, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 284. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ Էկեղեցոյն - 281. Արդ զայս պատմութիւնս գրեալ եղին յԷկեղեցիսն Օրծեռնեոյ: - 281. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յԷկեղեցիսն, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զԷկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. Ի սոյն ամի քակի Էկեղեցիսն - 286. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ջենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն Էկեղեցիսն: - 287. և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց Էկեղեցոյ: - 288. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս Էկեղեցեաց աստուծոյ - 289.

ԵԿԵՂԵՑՊԱՆՆ - Իսկ Էկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ Էկեղեցպանին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց - 155. Աղաչեաց իշխանն զՕրծառնիկ՝ եթէ հնարեա՛ և զողացիր զխաչն, զի Էկեղեցպանն քո ազգականն է - 280. և ինքն եկեալ ծանոյց զիրան Էկեղեցպանին: - 280.

ԵՂԲԱՅՐ - գոր ինդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւս Սիւս հայոց եպիսկոպոս Էղբայր Ջենոբայ Ասորոյ - 38. Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն Էղբայրդ / ծն. Էղբորդ / եհաս մեզ զիր ուրախարար - 39. գոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցա և այլոց Էղբայրց վերակացու: - 42. Տեառն և սիրելի Էղբայրց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատու և ամենայն իշխանաւքս: - 47. անդ և

զքն եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս – 49. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտանայ եղբար իւրում – 66. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: – 67. Իսկ զվիս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից – 70. Ջոր ոմանք համբաւեն, եթէ Զգաւն ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: – 70. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ՝ հրաժարեալ եղբարեն /ծն. եղբօրէն/ իմմէ Եղիազարու: – 78. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով – 108. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմա գնենգութիւն եղբարն: – 161. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ – 205. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարաւն գնել զկին եղբարն և զորդին: – 229. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգային խնամով – 269.

ԵՂԲԱԻՐՈՐԴԻ – Թեպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: – 207. Իբրև կացին աուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: – 229.

ԵՂԻԱԶԱՐ – Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաք ինդրեալ՝ նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբագինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: – 44. Քանզի Եղիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական – 44. զոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եղիազրու և հեռենալոյ յերկրէն իւրեանց: – 46. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և զահերեց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակդէնացոց եպիսկոպոս արիւնակ գայս: – 46. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: – 51. քանզի և նոքա հալածականք շրջէին զկնի Եղիազարու : – 51. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար ոչ գոին – 52. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ – 52. և ետ զտեղին գայն Եղիազարու - 58. և անուանեաց գայն Եղիազարու վանք – 58. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար / ծն. Եղիազարոս / եղև – 60. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Ջենոբ: – 62. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ՝ հրաժարեալ եղբարեն

ինմէ Եղիազարու: - 78. Յորոց մին մշակն, գոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարու, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Ձենոբայ Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեննադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. Եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և ոչ գտին անդ Գեղիազարու: - 52.

ԵՂԻԱԶԱՐՈՒ ՎԱՆՔ - և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք – 58.

ԵՂԿԵԼ – գագանք եղկեցեն զիս – 150.

ԵՂՆ – գեղն և գեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 232.

ԵՂՋԵՐՈՒ - գեղն և գեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 232.

ԵՃԸ – ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ – 238.

ԵՄ / Էական բայ / - Ձի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս – 35. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. իսկ պիտանի է երկրիս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաթից: - 38. Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էք, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհդ Հայոց – 41. զի ոչ իւիք պակաս է քան զառաջին Անտոնն: - 42. Եւս առավել ստուգիւ գրեսջիք՝ եթէ զի՞նչ էք պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. զի ոչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն – 47. բայց զի՞նչ էն / ծն. իցեն / այտքիկ առ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց – 48. Ձի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի էն և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր որչափ կենդանի էք / ծն. իցեք / դուք և մեք: - 49. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է – 50. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էք բագում դպրութեան – 52. Եւ մեք աւասիկ էմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. Արդ մեք վասն այրո դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ կենացս ի պանդխտութենէս – 61. թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտաննեայս թողեր առ նոսա և թէ է՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ձենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թէ ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրանիդէս, թէ որպէս վարին, կամ ուր էն: - 62. Եւ

իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էք գիր – 65. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էք Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... Ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էք, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. և անդ սնաւ առ հաւրաքեռ իւրում, որ էք կին թագաւորին Ջուանշերի: - 70. Չոր ոմանք համբաւեն, եթէ Զգաւն ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. Բայց ոչ գիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հաւրաքեռորդի էք սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 70. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էք: - 71. Զի սա էք, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց – 71. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ – 73. որ էք աշակերտ իւր – 75. և որ գլխաւոր քուրմն էք, անուն Արձան – 80. որ ի Կուռառաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր – 80. Իսկ զաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լեռինն, գոր արիւնակ սովոր էին ասպատակել: - 80. Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր, գուցէ զաւրքդ հիւսիսոյ իշխանին էն: - 82. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոյք էն – 82. զի ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երկին փողփողեալք: - 82. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի ... դնէր և նշանագրէր: - 83. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ էս. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք – 85. զի այս իշխան է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգաւրութիւն նոցա – 85. զի այս տուն թագաւորին Հայոց է և դուք իշխանք արքային Հայոց: - 86. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերաց, քան զնոսա ի ձեռնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Բայց որ իշխանդ էս Անկեղ տան, յառաջ մատիր – 86. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց զաւրացն – 88. զի անդ արք հետևակք, որ գառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաք երիվարացն: - 88. էին մեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն – 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էք ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. զի այնպիսի էք այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն - 94. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էք – 95. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք զտեղի կոռոցն քանդեալ և

զկուռան, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. զի պղնձի էր, երկուտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թզաւ լայնութիւն: - 98. Բայց նչ է հաւատալի, զոր արիւնակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն, այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. Եւ այնչափ են բազում դնք ի տեղուջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդընդոց: - 99. այլ զհասարակն առեալ դներ ի տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100. Եւ այս էին, զոր եղաք - 101. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք, և է ուրոյն ի կաւեղէն տապանի: - 101-102. Զի Կարապետին է առ անկին դրանն Աշակունի - 102. Բայց եթէ կամք իցին քո թողուլ զմանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յաւիտեան: - 104. և որք մկրտեցան էին արք Եմ: - 106. Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նոցա, զի սնք էին և զհսաւորք և զագրատեսիլք, զի ցեղով ի Հնդկաց էին: - 107. Զի կոռցն, որ յայսմ տեղուջ էին, պատճառ այս է. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով - 107. զի ընդարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր - 109. Եւ Գիսիանէ զի զհսաւոր էր, վասն այնորիկ և պաշտաւնեայք նորա գէսք ունէին, զոր հրամայեաց կտրել - 109. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք - 111. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Բայց զորս եղաքն, այս են - 115. և ոչ որ իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա - 116. զի թագաւորաց ժամանակագիրք են / ծն. է /: - 116. Այս ամ մի է, զի ոչ եմք տեսեալ զնոսա: - 119. զի և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նոցա: - 120. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. ուր Գիսիանէսն էր, առաջի աղբերն, ուր զբժշկութիւնսն առներ - 124. եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն - 124. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր - 126. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ, զի լուսինն ի միջաւորէի էր: - 128. Այս գիշեր է և մեր ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն - 128. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քո իշխանացոյ է իրքդ - 129. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղոռեհոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ - 129. զոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զզարսն ի ներքոյ գեղջն - 132. Զի արքայն հիւսիսոյ զարաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց

և ձգեաց զճուպանն – 135. Եւ այն էք զարմանալի, որ զլուին և աջ ձեռն և աջ ոտն և երկվարին ողն ընդ մեջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 137. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր. Ու՛ր էս, իշխանդ Միւնեաց, հաս ինձ յաւգնականութիւն: - 139. Չոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էք – 141. Եւ որ գնացին ի գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար – 142. Բայց մինչ ի Տարան մտին, ՕՇ հազար էին: - 142. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ – 144. Սա էք ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց – 147. զի նա էք տեղեակ տոմարի ամենայն ազգաց: - 147. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. որ էին ի վանս սուրբ Կարապետին – 149. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էք անդրանիկ, և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149. Արդ՝ եթէ վանս հաւատոյ էս, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151. Ո՛չ այդպէս, այլ եթէ վասն իշխանութեան է, ես չերկնչիմ ի ձեռք – 152. իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքեն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ – 152. որք եկին ի սեղան տիկնոջն, էին արք ԳԸ և ինսուն և հինգ: - 153. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի զլուխ Մադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն – 154. Չոր գիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա – 159. Եւ իբրև լուս թագաւորն, երկեաւ ի նմանէ, զի մանուկ էք: - 161. Արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է ... ապա թէ ոչ՝ որ զութսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեալթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. Իսկ զՄիհրան, որ էք քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով – 164. Իբրև գիտացին արքն եաւթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. ուստի և զորդէզբութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էք, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն – 166. և ոչ որք է, որ ազնէ նոցա: - 167. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. զի քո արարածք էն և զինք սուրբ արեան քո: - 171. աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ էս ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171. և էն փառք աստուածութեանդ շուրջ զնովաւ – 173. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող էս յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեան: - 173. վասն զի մարդասէր էմ առ ամենայն դարձեալս: - 174.

որոց անունը էն այտքիկ. Թեովնաս, Պաղիկարպոս, Սիմովն – 175. Սոքա եթանեքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էք, ընդ երեկաւորն: - 175. Իսկ նորա որպէս / գրքում՝ որպէս / ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, զոր իշխանն էր արարեալ Տարանոյ, մինչ ինքն Մարգարանն էք: - 177. այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: - 178. այժմ ծեր էմ և դողդոջոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս էս – 178. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաւժար էք իրացն – 179. և զի նուրբ էք մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. և որք ի ցամաքն էին՝ զքիթսն կտրեցին և պահէին – 188. Զինչ է այդ, զրուց տուր ինձ: - 190. դու՞ էս, որ զկրանաւորսն իմ՝ զսիւնսն աշխարհի գենել ետուր: - 190. Այս այն զլուխն է, որ խորհեալ էր զուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. ես աշխատել եմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած – 195. Նաև զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին եթէ Միհրանեանքն էն: - 196. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն զարսն, որ հեռին էին: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական զարացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զզլուխսն – 198. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դրանսն էին – 198. Եւ որ բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. ապա՝ զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք զնալ – 201. և ձեզ ընդ յակամբ էաք – 201. Ի տայն ամի Կարապետն, որ յԻննականն էք, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. զի հայր էք փառաւոր և սուրբ վարիւք – 204. զի անդ գահավէժ եղևն ոմանք ի վայրենի գագանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Այլ գիտեմ, զի սուտ էս, իբրև զշուն կծկիս – 209. Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ զնաց առ ակն, որ Ծծմայոտն է, ուր իջեալն էին: - 210. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, զնամ և այլ գամ: - 214. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ – 215. Որդի սատանայի, յիրաւի է անուն քո Ասուր, զի սուր քո չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. Ու՞ր էս Սմբատ որդէ՛ ակ, հաս յաւգնականութիւն: - 216. Զի էք Վահան ամաց ութսնից: - 216. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն էն: - 218. Վստահ էմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. Ու՞ր

Էք քաջք, յառաջ մատիք – 222. պարսի՛կք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկալ , որ սրտացաւ ծառայքդ Էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Ադր՝ որովհետև այդպէս տիրապետեացք Էք, ես բառնամ զգլուխ քո ի քէն: - 225. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնքիկ, որ առ ուղտքն Էին – 226. Իբրև կացին աուրս Ժ, խնդիր արար Սուրէն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՛ր է: - 229. Եւ նոքա ցուցին նմա զբերդն, թէ անդ է: - 229. Եւ նա ասէ՝ անդ՝ այծարա՞ծ է, թէ դիւարած: - 230. Իսկ Սուրեան, զի իմաստուն այր Էք, ասէ – 230. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս Էք մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այծ արածել: - 231. Ջայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է – 231. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք Էք, որ մայրեացդ արժանի չԷք դուք, և կենաց արժանի ընդէ՛ր Էք: - 235. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ Էք իշխան Պալունեաց, կտրեաց զգլուխն Սուրենայ: - 235. Իսկ որ աւագն Էք ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին – 237. Իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս Էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումէք յերիվար ելանել – 238. Ու՛ր էս, բազուկ քաջ ... իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիք իբրև զքաջ արծիւ – 241. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն Էին: - 243. որ Էք իշխան Հաշտենից – 244. Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիք, որ այլ վաղ չեկիր յաւգն: - 244. Գայլ քանզի շատակեր Էք՝ պայթեաց – 247. Անգեղք, զի ագահ Էին նստան – 247. Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն Էն. բրեմ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն – 251. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն, զի Էին ի միում խորանի – 255. զի փոխանակ Էք նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256. Էք սա գատակաց յայլոց բանակացն: - 256. և գաւրքն կարծէին, թէ հեծեալ է – 257. զի մթին գիշեր Էք – 258. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ Էք հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր – 260. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր Էք: - 261. Ու՛ր էս, Վահան որդեակ, հասի՛ր: - 261. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրրտիչ Քրիստոսի Յովհաննէս, ու՛ր էն իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն: - 261. Եւ մինչդեռ սոքա յայս Էին, եկին հասին գաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ – 263. Ջոր տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա – 264. Որդե՛ակ, մի՛ ի մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ Էս՝ խաբիր ի գեղ կանանց – 269. զի ի պատերազմունս նա Էք, որ աւգնէր մեզ և այլ սուրբք: - 269. Այլ եթէ

շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չեա իսկ: - 269. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարսն և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինսամով - 269. կրանաւորքն սևագգեստ էին մագեղինաք - 270. զի նա է թագաւոր նոցա և մեր հասարակաց - 273. զի այն իսկ էր ինդրուածք նոցա: - 273. Թէ կախարդ էմ՝ դու վայր մի անսա, ես գրո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տամ: - 274. զի դա էր, որ նախատեր զպաշտանեայս նորա: - 275. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Բայց ոչ կարացին զիտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. Ու՞ր էն պարսիկքն: - 278. սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Օիծառնիկ - 280. Աղաչեաց իշխանն զՕիծառնիկ՝ եթէ հնարե՛ս և գողացիր զխաչն, զի եկեղեցականն քո ազգականն է - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ ...եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. Իսկ նորա լի եղեալ ինդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ իաչն յԱրջք է: - 281. որ քսան և իններրորդ էր ի սրբոյն Գրիգորի - 282. և ոչ որ իցէ, որ բնակիցէ ի սա յախտեան: - 284. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք., լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. ամենեքեան ասորիք էին - 287. Ապա տեղեկացայ յումանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ զայդ: - 287. որ ԼԲ էր ի Մուշեղայ - 288.

ԵՄ / օժանդակ բայ / - Պատմութիւն Տարաւնոյ, զոր թարքմանեալ է Ջենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի - 33. և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխոց - 36. Զի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակաւ - 37. մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էր ի ձերմէ բնակութենէդ - 47. և աստ, որ ուստեք ուստեք եկեալ են ժողովեալ - 48. այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան - 50. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան երկուտասան մարգարէիցն: - 51. զոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ: - 52. Եւ դարձեալ նստեցոց է ընդ աջմէ միաճմիդ քո ի փառս

անճառելիս: - 56. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղէնացիք յիմ ձեռս – 60. զոր սպարեալ էս – 61. թէ ու՞ր էղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտանէայս թողեր առ նոսա – 61. Կամ զԿրասնիդէս և զԱնտոն ու՞ր էս թողեալ – 61. զոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարանոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւնաց: - 79. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ էլլանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն: - 80. ուր Արձանն էր թագուցեալ – 81. այսար մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնելոց է զձեզ ի ձեռս մեր – 85. և հարկանելոց է զձեզ կուրութեամբ և մահուամբ: - 85. զի ամենեքեան չէին ժողովեալ – 89. Ա՛յ արծուաձագ, որ թեւաւոր էս հայսարոացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս – 91. Տեսցեն զքեզ անգեղք և գիտացեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 91. զոր պահեալ էր սրբոյն Գրիգորի: - 96. զոր և Պիսիդոն իսկ ընթերցեալ է զտախտակն: - 103. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել – 110. Արդ այս աւանագեղքս ի բնէ տուեալ էին կոռցն ի ծառայութիւն – 112. Զայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. զի անդ իսկ էր խորհեալ դնել զմնացեալ նշխարսն – 114. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա, առ ի գտանել, ուր էղեալ էս: - 116. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Այս ամ մի է, զի ոչ էմք տեսեալ զնոսա: - 119. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր էկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ եկեալ ի գեւղն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին զարք և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքինն հեծեալքն: - 127. և զձիոցն վրնջիւնս էր տեսանել: - 127. և թագաւորն հիւսիսոյ ի Գեորգեոն և վասն ունելոյ զքեզ էկեալ է Օ և ԸՇ – 129. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և զհոսաց, եթէ վնասելոց էմ: - 135. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և

անդէն մեռաւ: - 140. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, զոր յառաջ էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Ադանեաց և ծայրաքաղ առնել - 143. Եւ ինքն գնալոց էր ի Կեսարիայ - 149. Իսկ կին նորա զի յոյժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն... զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. Վայ ինձ, մեղաւորիս, որ գրկեալսս եմ ի բարեաց: - 150. Ոչ զայս հրամանն քնկալեալ եմք յառաջնոցն, և ո՛չ մեր իշխեմք առնել: - 151. Իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքնն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ - 152. զի թագաւորին փոխանակ էին գնա կարգեալ - 160. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է, և մի՛ զգայլ, որ զբարս իւր մոռացեալ է - 162. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ էկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի ինքեանց ասացեալն: - 165. ուստի փրկութեանն ճանապարհ քարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166. Եւ դուք եկայք լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էր ձերով ճգնութեամբդ: - 174. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի էկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, զոր իշխանն էր սրաքրեալ Տարաւնոյ, մինչ ինքն Մարգպանն էր: - 177. այս ճԲ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սքբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: - 178. Եւ ութաւն Գ ռազմ անձամբ իմով եմ կարգեալ և մղեալ - 178. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. և ի չորս հազարէն Օ այր թողեալ էր ի Խարաձ կոչեցեալ գեղն: - 181. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զար ածէք: - 182. Եւ ի քէն սպաստամբեալ են - 185. Գուցէ որ թշնամի յարձակիցի և դուք չեք ընդել վայրուցն: - 186. և նոքա դեռ չէին էկեալ ի ծմակն - 187. զի զայն խրատ տուեալ էր Վահանայ: - 187. Հայոց մարգպանն չկարաց զալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողոյլէ: - 189. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի բան ո՛չ թաքուցեալ ի նմանէ, զոր սրաքրեալ էր: - 190. դու՞ ես նախատել զաստուած - 190. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ - 193. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել մինչև ցուցանէք: - 194. Այս այն գլուխն է, որ խորհեալ էր զուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրաւնաւորսն հրով այրել: - 194. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ զտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. Բայց եթէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ

յապաւշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Ես աշխատել եմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած – 195. Եւ նորա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. Արդ, լուաք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էր ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ - 208. յերկրես ել, արի և գնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ գմահն, որ ընդ քեզ անցուցանեցոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Իսկ նորա գիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Օծմայոտն է, ուր իջեալն էին: - 210. Բայց բաժանեալ էր և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց - 211. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս - 214. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին՝ միամտութեամբ, ո՛չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարքէոյ - 232. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ - 232. Բայց որ երկու տարի գնառանայ գինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արքեալ են, զայն թող տան: - 232. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ, և ԻՌ դահեկանի, որ զեղն և զեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկիրս քրսացեալ են - 232. Եւ զվեց զաւառին հարկն, զոր արեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ - 236. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. Եւ զիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկեց, և ասէ - 243. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵայիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 249. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց զզուխ նոցա - 254. Իսկ Սմբատ զՎահանն կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ, և ԲՌ՝ ի դարանի էր կազուցեալ ընդ յերիս դէսս - 260. Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՛նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 275. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եդ զայս բանս առաջի զաւրացն իրոց ութ հազարաց, որք կամաւ էին եկեալ - 285. Դեռևս փոխստեալ էին արարեալ զՏաճկաստանսն - 286. ամենքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ - 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած – 287. և գիրքն կարծեմ անտի է անկեալ ի նա: - 288. որ չորեքամսեան էր նստեալ: - 288.

ԵՊԻՄԿՈՂՈՍ – Պատմութիւն Տարանոյ, գոր թարքմանեալ է Ջենոբայ Ասորոյ էպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի – 33. գոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Միւս հայոց էպիսկոպոս, երբայր Ջենոբայ Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի էպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. մանաւանդ և զՏիմոթէոս Աղդէնացոց էպիսկոպոս յղեսցես – 38. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարոս էպիսկոպոսացն, գոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբագինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերեց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիւստրացոց էպիսկոպոս և Տիմոթէոս Աղդէնացոց էպիսկոպոս արինակ զայս: - 47. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն զաւառացս էպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ էպիսկոպոս - 49. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի էպիսկոպոսունքն / ծն. էպիսկոպոսքն /, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղէն և խնդացին – 51. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Աղդէնացոց էպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս – 60. Որպէսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս էպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա զրովդ: - 62. Զոր հաւանեալ Ջենոբայ, առեալ գրեաց առ էպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Տեռան և սիրելի երջանիկ էպիսկոպոսացոք, ի Ջենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64. և առեալ ի զիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊաւղիկարպոս էպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր – 75. գոր Դովնադաշտի էպիսկոպոս կարգեաց: - 78. առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս էպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս իիժնս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս էպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 120. և եկն ի վանս Գլակայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բագում քահանայիւք և էպիսկոպոսաւք – 203. վերագոյն ընդունէին զնա, քան զէպիսկոպոսս – 204. Եւ առեալ Վահանայ զէպիսկոպոս Մամիկոնէից, և զՊաւլունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Զոր և էպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Սուգ

արին իշխանքն և կաթողիկոսն և Եպիսկոպոսունքն: - 280. Իսկ զխաչն ետ Վահան ի ձեռն Եպիսկոպոսի / ծն. Եպիսկոպոսին / Արջուց – 281. Իսկ սուրբ Եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284. Իսկ Եպիսկոպոսն աղաթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր – 284. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան Եպիսկոպոս, ԼԵ-երորդ Ձենոբայ, առաջին Եպիսկոպոսէ / ծն. Եպիսկոպոսէն / Մամիկոնենից – 288. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան Եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ԵՊԻՓԱՆ - գԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին – 42. զոր առեալ կացուցես գԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացու: - 42. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիագար և Ձենոբ: - 61. Եւ գԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ իւրով – 111. Ձենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յետ նորա՝ /Եպիփան/՝ աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. որոց անուանքն են այսոքիկ. Թեովնաս, Պաղիկարպոս, Սիմովն, Յովհաննէս, Եպիփան, Դիմառիոս, Նարկեսոս: - 175. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն գԵպիփան – 249. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան / ծն. հայր Եպիփանոս / առ աստուած՝ յետ Ի ամի – 267.

ԵՌ - և որք մկրտեցան էին արք ԵՌ: - 106.

ԵՍ - առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մԵք փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և սպա բոլոր տիեզերաց: - 34. որ թեպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մԵք նուաստութիւնս: - 34. Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մԵզէն իսկ լուայք: - 35. զորս իբրև զանգիտ մարգարիտ համարիմ զնոսս տուեալս ինձ: - 37. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մԵզ / ծն. ընդ իս /, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեցես ինձ: - 37. զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի Եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն եղբարդ եհաս առ մԵզ զիր ուրախարար, և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իս: - 39. Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս վշտի էի, սակայն շարժեաց զմԵք դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. որ և զիս անուն գրեսջիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Զոր իս քեզ աւգնութիւն համարիմ զայս – 42. Այլ վասն Տիմոթէի և

Եղիազարու եպիսկոպոսացն, գոր ի քինեն աղաչանաբ խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր և վեգ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ կամ - 44. Եւս առավել ստուգի գրեսցիք՝ եթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի վենջ: - 45. Այլ զվենջ եթէ զիտել կամիս զորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Բայց թեպէտ և արտաքին մարդս վեք ապականի, սակայն ներքինն գնորոգումս կենաց սկսանի: - 45. Եւ զվեք պակասութիւնս տացէ տէր աստուած ձեզ - 46. որով և աղաթիւք քո և ի վեք հաւտս խնայեսցէ Քրիստոս, զի յերևել հովուապետին առցուք և վեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի վենջ մի՛ վերջանայք - 49. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և վեք: - 49. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննականեան տեղիսն ինձ տուր, անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր անելի անունն Գլակայ վանս եդաք: - 49. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումեք կամի տալ. այլ և վեգ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան - 50. ինքն շինեաց զեկեղեցին, գոր ես միայն հիմունս արկի - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի վենջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. գոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի վենջ քան զասացեալդ: - 50. այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ - 55. ետուր վեգ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 55. Իսկ վեգ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն - 55. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուջս յայսմիկ - 56. Եւ վեք աւասիկ ենք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս - 60. արք հալածական արարին զվեգ - 60. քանզի գրեալ է առ վեգ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղէնացիք իմ ձեռս - 60. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ, մինչև ես յայլ քաղաքս երթամ: - 60. Արդ վեք վասն այդր դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է և վեք անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս - 61. զի հրամայեսցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ վեգ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն - 61. Զայս ամենայն ստուգի գրեսցիր առ վեգ - 62. Որպեսզի երթալն վեք առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսս գրովդ: -

62. Այս ամենայն վեգ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62. զի էս յառաջագոյն գրեցի քան զնա: - 65. Արդ էս սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտաներ Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զղայեակ համարձակ սնուցանէր զվեք Լուսաւորիչն: - 69. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ - 78. Եւ վեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 78. Ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղիւն հասիք առ վեգ - 80. վեք աղաչեմք ի թագաւորէն: - 82. Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղէն վեգ և վեք հեծեալ յիրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան - 83. զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զվեգ ի ներքս: - 83. Իսկ վեք ի վարանս մտեալ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանն Անկեղ տանն և թղթով ծանուծաք զիրսն: - 83. այսար մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնելոց է զձեզ ի ձեռս վեք - 85. Ո՛վ, որ իրոխտասս ի վերայ վեք. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85. Լուարուք վեգ իշխանք Հայոց- 85. Արդ վեք պատերազմաւ ձեզ ոչ կարենք ընդդիմանալ - 85. զի մենամարտեսցուք էս և դու: - 86. և կային մնային իշխանքն վեք զարուսն իւրեանց - 89. էս ցուցանեմ զզարութիւնսս իմ ի քեզ: - 91. Իսկ վեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դորդի եհաս յականջս վեք: - 97. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննականեան տեղիսն, ընդյառաջ եղէն վեգ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. „Վա՛յ վեգ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զվեգ յերկրէս: - 98. մեռցուք նախ վեք և ապա մեծ աստուածդ վեք: - 99. թէպէտ և դուք զվեգ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բանակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. առեալ բրիչ՝ էս և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. ապա երիցս անգամ ծուր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի վեք / ծն. մեօք / հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. և մի՛ ոք գիտացէ գոռսս ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. և թէ մեռանիմք, աստուածք հատուցանեն զվրեժ վեք: - 107. գոր և էս աղաչեմ՝ զգուշ կացէք - 110. Այլ վեք դարձցուք անդրէն յառաջին կարգն: - 110. Իսկ վեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Ապա դարձան և եկին ընդ յառաջ վեք - 113. և դարձուցին զվեգ յեզերացն

Արածնոյ: - 113 իսկ ոմանք ընդ վեգ երթային: - 113. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԲննականեան տեղեացն, նոյնպէս ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի վեք / ծն. մեօք / հանդերձ գնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի վեւջ և յայտնի եղև նշանաւք բնեռացն և փափագաւդացն: - 116. Իսկ էս աղաչեցի զտուրբն Գրիգոր գնալ ի վանս իմ – 118. Լսելի արա ինձ առաւատուց զողորմութիւնս քո: - 121. Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիդ: - 121. նոքա ընդ յառաջ եղևն վեգ և միաբանեալ էլաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. վեք զպաշտաւանն մատուցանէաք առաջի սրբոյ խաչին – 126. և թագաւորն եկեալ առ վեգ աղաթէր իշխանաւքն հանդերձ – 127. յանկարծակի ձայն ասեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողդէ, եկն եհաս ի վերայ վեք – 127. Արդ սկսան իշխանքն վեք ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Այս գիշեր է և վեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն – 128. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնսացն ընդ վերի գահսն և վեգ ուշ կալցեն – 128. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս վեք / ծն. մեօք / հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաթէաք: - 129. և դեռ հանէին զվեգ յամրոցն – 132. Իսկ զարքն վեք ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: - 132. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թե ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո – 133. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր. Ու՛ր ես, իշխանդ Սիւնեաց, հաս ինձ յաւգնականութիւն: - 139. Արդ՝ այսոքիկ ի վեւջ պատասխանի ձեզ բավական իցէ: - 143. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տէր զհաւատս վեք և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն – 144. վա՛յ ինձ, մեղաւորիս, որ զրկեալս իմ ի բարեաց: - 150. Ողբացէ՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. Ծածկեցեն զիս լերինք, և ողորմեսցին ինձ բլուրք. զազանք եղկեսցեն զիս, և թոչունք խիթասցեն ընդ իս. հրեշտակք ապաշառեսցեն զանձն իմ և դևք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Ողորմեսցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. ո՛չ էս զքեզ ծնայ և սնուցի. և դու զիս միա՞յն թողեր: - 151. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուծահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տանել զիս ի ներքս: - 151. Ոչ զայս հրաման ընկալեալ էմք յառաջնոցն, և ոչ վեք իշխեմք առնել: - 151. Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի վեւջ / զրքում՝ մինջ /, այլ երթ խաղաղութեամբ – 152. էս

չերկնչիմ ի ձէնջ – 152. Իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ վեգ, ո՛չ ապաքեն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ – 152. Արդ՝ էս մտանեմ, ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ. մի՛ առներ յիս զցասում բարկութեան քո, և մի՛ եղէջ նշուակ աշխարհիս. զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: – 152. Տե՛ս, տէր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրատրեցելոյս – 153. „Ո՛վ սրբաւերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումս սրտի իմոյ: – 153. Արդ՝ արհնեցեք զիս և արձակեցեք խաղաղութեամբ: – 153. Տեսանեմ այր մի զիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս – 154. Կամեցայք դուք սպանանել զիս նենգութեամբ – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162. որ եկն և ծնաւ ի կնոջէ ի վեք նմանութիւնս: – 166. որ և վեք այսար մատնեմք զանձինս վեք պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: – 167. զանձինս վեք փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: – 169. դու, տէր աստուած վեք, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա – 171. Ընկա՛լ, տէր, զաղաչանս վեք և տու՛ր շնորհս բնակչաց սորա- 172. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և վեք հեղմամբ արեանս զրե՛ա զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: – 172. վեք նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և մի անտես առներ զաղաչանս վեք – 1473. Այլ և զվեք մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: – 173. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուս կենացն ի դրախտն փափկութեան, և վեգ բարեխաւսք: – 177. Արդ՝ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ վեք զՄիհրան յուղարկեսցես: – 177. զի էս ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատես փոխանակ քրտան: – 178. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և աւգանկան իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: – 178. էս այլ ժառանգ ոչ ունիմ – 178. Եթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, էս տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո, զի էս առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ – 179. Ասէ Վահան. ոչ այդպէս, տէ՛ր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. ուր մտերիմք նորա և զանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180. էս փախստական եկի առ քեզ ի քո

գաւրացն, զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն վեգ. այլ և զիմ գաւրսն ի քաղաքն արգելեցին – 185. և էս փախստական ահաւասիկ գամ: - 185. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Զինչ է այդ, գրուց տուր ինձ: - 190. դու՞ ես, որ զկրաւնաւորսն իմ՝ զսինսն աշխարհի զենել ետուր: - 190. էս ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ գտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, էս զայս փայտս, որ յապաշատել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. էս աշխատել եմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած – 195. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսաւր և մի՛ ամաչէք – 195. զի այնպէս գրեսցէ, որպէսզի գայցեն վաղին, զի յոյնք գան ի վերայ վերք: - 198. Վա՛յ վեգ, կորեա՛ք: - 200. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս վերք, և գաւրքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. Եւ արդ՝ էս եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յիս, և երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. և զիմ կորովութիւնս ծանեար, գոր ետ ինձ աստուած: - 208. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքս ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերոյ: - 209. Տուր ի վեգ զգլուխն Ըռահանայ, և թողու՛ք զձեզ: - 212. Կամ տուր ի վեգ զգլուխն Ըռահանայ, կամ տուր ԼՌ դահեկան: - 212. արդ՝ արի եկ առ վեգ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, գնամ և այլ գամ: - 214. Աւգնեա վեգ, սուրբ Կարապետ: - 216. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՛չ թողու զվեգ ի ձեռանէ: - 218. Քաջալերեցարո՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն վեգ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. որք գէշ գէշ պատառեն զվեգ սուրք վերք: - 223. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, էս բառնամ զգլուխ քո ի քէն: - 225. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո գաւրքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան – 227. գոր իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո գաւրացն – 228. Ո՛վ բարեպաշտաւն իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր վեգ, որ իկ դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 231. Բայց թէ լսէք վեգ, ամէք ի մենց ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և վեգ տուրս տուր զայս կինս և զորդիս: - 231. Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէայ լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար – 231. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ, և ԻՌ դահեկանի, որ զեղն և

գեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 233. և դու քրիստոնեայ լեր, և գիս ի պարսիկս տար և իւրեանքդ քեզ: – 233. Բայց արի անցանեմք և յուխտ երթամք ի վանս իմ: – 233. Յիշեալ գմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեք երախտիսն, և որպէս աւգնեցեր ի հեռաստանէ, աւգնեա և ի մաւոտոյս: – 239. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ զգրուիս իմ: – 241. զի անգեղք և բուճճք պատեցին գիս: – 241. Վա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: – 244. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասաներ, և ես ի պարսից մեռանէի՞: – 244. Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: – 250. Բայց ինդրէ զայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին – 251. արդ ես գնամ զհետ նորա – 251. և դու ժողովեալ զգարս մեք և գնա ի սուրբ Կարապետն – 251. տե՛ս տէր, և մի՛ լոբեր, մի՛ դադարեր, զի կարի իրոյստացաւ թշնամին ի վերայ մեք: – 252. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեք, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: – 252. որք գուսերս մեք ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: – 253. Արի եկ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձս և մեծութիւն – 253. և եղից պսակ ի գրուիս քո և արարից զքեզ մարգարան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիս: – 254. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: – 254. Ահա ծամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաթքն: – 261. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ: – 264. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զիա՞րդ թշնամիք նեղեն զմեզ: – 264. Զի՞ սպառեցայք, փախիք որ մեք կոտորեմք: – 266. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: – 266. այլ յիշեալ զհարսն մեք, թէ ո՞րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: – 269. զի ի պատերազմունս նա էր, աւգնէր մեզ և այլ սուրբք: – 269. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, գիս ի մեք վանսն տուր տանել – 269. և դու ծառայէ Սաուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի – 269. զի ամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև գեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով, որպէս և հարքն իմ: – 270. Ով տէր զարութեանց, զարագո զմեք պատերազմողսն և արա յամալթ զթշնամիսն: – 271. զի նա է թագաւորն նոցա և մեք հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտաւնէից իւրոց և էջ փրկել զնոսա և զմեզ – 273. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակիւնդ հայել ի տամ: – 275. Բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ԶՌ դրամ: – 280. և

շինեմ աւան և գիմ անուանս ղնեմ: - 280. Զիս կողոպտեցին և գԱրջք շինեցին – 281. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի ինչ երկնչիք յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. արդ առաքեա ութ հազար այրուծի ընդ Վանանդ, և ես տաց գնա ի ձեռս քո: - 283. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. Կա՛ց ուրացեալ Մահուռ, ըմբռնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՇ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼՇ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. թողի անտոաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երորդ Զենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից – 288. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և գիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսջիք զհետ զրելեացոյ: - 289. զի արինեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արինութենէ և աղաւթից: - 289.

ԵՐԱՆՏԻՔ – Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւզնեցեր ի հեռաստանէ, աւզնեա և ի մաւաքոյոյս: - 239.

ԵՐԱՆԵԼ – Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ / ծն. երանելի / տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ո՛չ: - 48.

ԵՐԱՆԵԼԻ - ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ հելենացի գրով, կամ թագաւորութիւն ձենաց – 71. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապե՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակա վանիցն – 203. Ի սոյն ատուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս – 248.

ԵՐԱՆՔ - և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ լերանաք / ծն. երեսօք, երանօք, արմանօքն, արանաքն / նորա, առեալ տարան ի

բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէ՞ր
ածեր ի հետ, մի՞թէ որդիս խնդրես լերանաց / ծն. երանաց, յարանց /
մերոց: - 209.

ԵՐԳ - Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ
նման միմեանց, որ և յետոյ ի հոտել ղիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247.

ԵՐԴ - և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ - 194.

ԵՐԴԱՀԱՄԱՐ - Զի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս
ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111.

ԵՐԴՈՒԵԼ - Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս, և
երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208.

ԵՐԴՈՒՄՆ - Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդամար
ասացեալ, գոր նա և նա միայն զիտէին: - 191. Եւ յիշեաց գերդումն - 285.

ԵՐԵՁՆԱԻԱՆ - Իբրև գնաց յերեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն
մի ի զիշերին, և կամէր փախչիլ: - 279.

ԵՐԵԿԱԻԹՔ - Եւ ինքեանք իջին երեկաւթս / ծն. յերեկօթս / արնել
յիննակնեան տեղուջն: - 95. Արդ յետ ԲԺ-ան ատուր երթեալ իջանեաք ի
քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաւթս արարեալ: - 113.

ԵՐԵԿԱԻԹՄ ԱՌՆԵԼ - Եւ ինքեանք իջին երեկաւթս / ծն. յերեկօթս /
արնել յիննակնեան տեղուջն: - 95. Արդ յետ ԲԺ-ան ատուր երթեալ
իջանեաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաւթս արարեալ: - 113.

ԵՐԵԿԱԻՌԻՐ - Սոքա ելթանքեան կատարեցան ի գաւրացն Միհրանայ
յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175.

ԵՐԵԿՈՑ - Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմեանս և կամէին խառնել,
ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. Իջէք ամենքեան և թողէք զերիվարս
արածել մինչև յերեկոյ - 200. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական,
որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից
իշխանացն - 255. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և գաւրքն պարսից
փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262.

ԵՐԵԿՈՒՆ - Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խոնարհեցան սոքա գնալ
ի վերայ պարսից. և կազմեցան առ երեկունն / ծն. երեկոյին, երիկունն,
իրիկունն /: - 262.

ԵՐԵՄ/Ք/ - Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին
որպէս թէ լերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և
հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ զերիվարսն և զուղտսն
յուղարկեցին ի գեղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ
ԺԸՌ, որ ծածկէր գերեսս գաւառին: - 259. Եւ փախուցեալքն ընդ լերեսս /

ծն. երեսս / դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277.

ԵՐԵՍՈՒՆ ԵՒ ԵՐԿՈՒ - Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ... և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282.

ԵՐԵՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ – Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ գնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ – 133. և գալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով – 164. Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 206. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ / ծն. հազար / ընտիր առն և ձիոյ: - 206.

ԵՐԵՒԵԼ – զի յերևել / ծն. յերևիլ, երևիլ / հովուապետին առցուք և մեք վարձս ընդ առաջի մշակացն: - 46. զի ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երևիլ փողփողեալք: - 82. Եւ մարդկաւրէն տեսլեամբ որպէս թևատրք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կուսասն: - 98. և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան՝ մինչև երևեցիս ի դատաստանի համարէն աշխարհի: - 169. Եւ ելեալ ի մէջ զիշերի ի վերայ զաւրացն՝ Պարսից ջահիլք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերատոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր: - 218. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսատոր, և հեր նորա լոյս փայլատակէր: - 264. Ահա տէրն արարածոց Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց – 272.

ԵՐԵՔ- և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս զաւրացն ազդ առնել: - 82. և յետ երից աուրց առին զքաղաքսն և զշինուածսն կործանեցին: - 84. ապա երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 114. և յետ երից աուրց ելեալ գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. մինչդեռ զարհնութիւնս երից մանկանցն ասեալք ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Ջորս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց – 142. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ գաւուրս երիս, ամենքեան /ճիշտը՝ ամենքեան/ փախեան: - 175. Եւ յետ երից

աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ գնուսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրումեցան յոյժ: - 176. Եւ նորա լուծեալ՝ գաւուրս էրիս անկեալ դնէր անխաւս: - 177. և էրթեալ ի վերայ լերինն, ընդ լեքիս / ծն. էրիս / դեհս դարան գործեաց: - 196. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխն որդոյն Տիգրանայ և զլեքից իշխանացն - 255. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ լեքիս դեհս - 260.

ԵՐԵՔԵԱՆ - Բայց թէ դու դնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացէք էրեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230.

ԵՐԵՔ ՀԱԶԱՐ - Իբրև եկին հասին ի տեղին և գաւորքն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին գնա արք էրեք հազար: - 133. Եւ ինքն առեալ էրեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ - 195. էրեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան - 285.

ԵՐԵՔ ՀԱՐԻԻՐ - Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակաւ ինչ գաւրս իբրև էրեք հարիւր ... և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81.

ԵՐԵՔ ՀԱՐԻԻՐ ԵՒ ԻՆՍՍՈՒՆ ԵՒ ՈՒԹ - և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով էրեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանաւորս: - 204.

ԵՐԵՔ Ռ - Եւ մինչդեռ տքա յայս էին, եկին հասին գաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ - 263.

ԵՐԹԱԼ - Եւս առավել ստուգիւ գրեջիք՝ եթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ էրթայիքն ի մէնջ: - 45. այլ դէմ եղեալ գնացէք և ոչ գիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. գոր էրթեալ խուզեցին աւուրս բազումս - 54.

Յարուցեալ էրթիցես / ծն. գնասցես / ի ստորոտ լերինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոցդ: - 57. որք յԱշտիշատ Տարանոյ էին անդ էրթեալ - 58. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ էրթայ առ սուրբն Սիմաքոս - 60. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիա, մինչև ես յայլ քաղաքսն էրթամ: - 60.

Որպէսզի էրթայն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել գնուսա գրովդ: - 62. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն էրթեալ դադարէր: - 73. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի էրթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ - 75. Իսկ նորա էրթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոչք են - 82. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, էրթեալ իշխանն Սիւնեաց

յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. Արդ յետ ԲԺ-ան աւուր էրթեալ իջանեաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաթս արարեալ: - 113. Եւ իշխանքն էրթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Իսկ ոմանք ընդ մեզ էրթային: - 113. Որք էրթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին – 118. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս, մինչև էրթեալ հասանէին ի Հռոմ քաղաք – 125. և սուրբն Գրիգոր էրթեալ արհնէր զխաչսն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մենջ / գրքում՝ ի մինջ /, այլ էրթ խաղադութեամբ: - 152. Իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի էրթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Ապա էրթեալ գնացին առ Միհրան – 180. այժմ էրթիցուք նախ յԱձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ ինքն առեալ զգարս իւր Շ, էրթեալ առ Մուշեղ – 184. Երթ կոչեա գայս անուն իշխան – 192. և էրթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դեռս դարան գործեաց: - 196. Եւ նոքա էրթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. Որք էրթեալ պատմեցին Վաղթանկայ: - 213. Բայց արի անցանեմք և յովստ էրթամք ի վանս իմ: - 233. և զի մնացին երիվարք նոցա, էրթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 246. և էրթեալ իջանէր ի Հաշտենս, ի գեւղն, որ Գրեհն կոչեն: - 253. Իսկ Տիգրանայ էրթեալ ի վերայ Հոնընկեցին իջանէր: - 253. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և էրթեալ գաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ զհեա էրթայր: - 257. Եւ որք փախստեայ էրթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. Իսկ Վահան էրթեալ վարեաց զգարսն Պարսից մինչև ի դաշտն – 273. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չէրթալ առ նա: - 285.

ԵՐԻՎԱՐՍ – զի յորժամ լուան էրվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. մեք հեծեալ յիւրաքանչիւր էրիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան – 83. զի անդ արք հետևակք, որ գառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմարք էրիվարացն: - 88. և ապա հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մղեալ ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ յէրիվարէն – 91. Իսկ նորա առեալ գերկոսեան էրիվարսն՝ դարձաւ – 93. գոր ոմանք յայգորդացն զլաջարդ արարին զգլուխ էրիվարացն – 132. Եւ մտրակեալ զէրիվարն իւր զկնի Գեղոեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ ժ քայլ առաջի իւր: - 135. և գողն էրիվարին հանդերձ զլիտվն յերկուս

կտրեալ յերկիր ընկեց: - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 137. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝ կտրեաց զզլուխ երիվարին Սիւնեաց իշխանին: - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գտուն և կտրեաց զոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. Եւ ոմն ի ծառայից Սիւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ / ծն. յերիվարէն, երիվարէն / իւրմէ, և մատուցեալ գերիվարն ասէ, Հեծիր տէր: - 138. Եւ աճապարեալ անկաւ գերիվարան - 138. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս էլեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: - 157. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի - 161. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան գպարսից գերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել գերիվարսն արատի պատճառանաւք - 186. Եւ գերիվարսն հրամայեաց ի ծմակն տանել: - 187. և մի ոմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Մուշ - 187. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն ետ տանել յՈւղնուտն բերդ: - 189. Իջէք ամենեքեան և թողէք գերիվարս արածել մինչև յերեկոյ - 200. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա, և կտրեցին գերիվարսն ի զարացն - 200. Եւ ոչ ժամանեցին ըմբռնել գերիվարսն - 210. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար - 210. Եւ յանկարծ զէնս վերացուցեալ՝ կտրեաց զզլուխ երիվարին Ասուրայ - 215. Եւ ինքն յողարկեաց գերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր - 220. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումէք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՛վ այլ ոք: - 234. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին գերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ - 236. Եւ գերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն. և եղեն ԳՌ ձի: - 236. իբրև տեսին զզարսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ էտուն ումէք յերիվար / ծն. երիվար / էլանել - 238. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իրեանց: - 239. որ և ի դողման հարեալ երիվարացն ... եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յալ երիվար: - 243. Եւ զիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զփի պարսիկն և ընկեց, և ասէ - 243. և այնպէս արարեալ ի մէջ

ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին գերիվարս իւրեանց – 243. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 246. և զքարաքցուլին բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց գնուա աստուած, ապա թողեալ գերիվարս դեմ փախստի ի քարազուլին առնէին – 258. Եւ գերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալտունեաց – 259. Եւ որք փախստեալ երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ էհար գտեցն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ – 276. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ էհատ զզուլի երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276. Իսկ նա ի վայր վագեալ՝ էհար զջիւ երիվարի/ ծն. Երիվարին / պարսկին և ասէ – 276. Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278.

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ – Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թնս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեալեամբ – 272.

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ – և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թնաւորք – 272.

ԵՐԻՏՍ – Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգեղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ԵՐԻՏՍ ԱՆԳԱՍ – ապա երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 104.

ԵՐԿԱԹ – Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256.

ԵՐԿԱԹԻ – Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զզլիտով նորա և ասէ – 254.

ԵՐԿԱՅՆՈՒԹԻԻՆ – զի պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թգաւ լայնութիւն – 98.

ԵՐԿԱՐՈՒԹԻԻՆ – և ոչ զիտեմ զկենաց իմոց գերկարութիւն – 44.

ԵՐԿԲԱՅԱԲԱՐ – Իսկ էթե ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձսն ի Քրիստոսէ – 289.

ԵՐԿԵՐԻԻՐ – Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիս կաշի ասպարէ, արկ գհարիս ջորով ամեհեալք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256.

ԵՐԿԻՆՔ – Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն – 55. Դու, տէր զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ – 56. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ գոր ինդրեցերդ՝ արարից – 116. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ գտիեզերս լուսատրես, մշակ առանց ամաւոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան գերկինս: - 123. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, գոր զազպէն կոչեմք: - 144. և իշխան գովով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց – 167. Եւ ասացեալ զամենն, եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 173. Եւ ի վաղին միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ԵՐԿԻՐ – զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զարբոյ Մկրտչին Յովաննու, որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զպստեամբն – 35. Ջի է սա երկիրս / ծն. յերկրիս / Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն, որ կոչի Տարոս – 35. Եւ առ սովաւ բնակի երկիրս Մամիկոնէից – 36. յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կոցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ – 36. իսկ պիտանի է երկրիս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաթից: - 38. գոր ընթերցեալ յոյժ տրսմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եղիազարու և հեռենալոյ յերկրէն իւրեանց: - 46. Ջի մինչ գիտիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէր եղէք փախստական: - 48. Ջի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք – 49. Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեր առաջի առնեմք – 49. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր – 49. Ապա թէ գայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է – 50. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Արդ մեք վասն այդր

դանդաղիմք գալ, զի Երկիրը հեռի է և մեր անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս – 60. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն Երկիրը Հայոց և զառաջին պատերազմ – 61. և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել գերկիրն սպարաից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց Երկիրն Ճենաց – 70. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ Երկիրն Ճենաց ամս ԺԹ: - 70. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն Երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն երթեալ դադարեր: - 73. Եւ եկեալ Երկիրն Պայունեաց յաւանն Գիսիանէ, ի քաղաքագեւորն Կուառս: - 79. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն Երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էր – 85. Եւ նա անկեալ Երկիր թաւալեր – 87. եղիցի աչք տեառն ի վերայ Երկրիս այսորիկ պահել ի թշնամեաց – 96. „Վա՛յ մեզ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ Երկրէս: - 98. Եւ ասացեալ զամենն՝ եկն ձայն Երկնից, որ ասեր – 105. և նա ետ գերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա – 108. զի մի՛ և այս ի ձերում Երկիրը սերմանեցի: - 110. և գերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117. Եւ Գ իշխանս ըմբռնեցին և ածին. և կողմնապահ թողեալ Երկրին, ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ Երկիր ուղիդ: - 121. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թե ոչ՝ քանդեալ գերկիրը քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո – 133. և զողն երիվարին հանդերձ զվտովն յերկուս կտրեալ Երկիր ընկեց: - 136. և երկորքեանն Երկիր անկեալ՝ բուռն զմիմեանց հարին: - 137. Բայց դուք եթէ գալ կամիք Երկիրս յայս, Երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում, և Երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս. և Երկիր խոտաբուխ և մայրաբուխ – 143. ձեր Երկիրը խորշակահար է և հացապակաս – 144. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զաւրաք ի Պարսից գործաւորսն. և առնու գերկիրն: - 158. և ասէ թէ՛՝ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, գերկիրը քո ապականեմ – 163. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ սկսաւ գերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Իբրև գնաց և Էառ աւար և զերութիւն Երկրէն Յունաց և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. և կացուցեր գնա իշխան ի վերայ Երկրի, և ետուր նմա զվառս և զպատիւ յավիտենական և անմահ: - 166. Մնացէ, տէր, փառք և

զարութիւն առոյ քո ի վերայ վիմիս այտրիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել գերկիր – 173. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. Եթէ գերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո – 179. Վաշիր, զի՞նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւսն կամիք դարձուցանել գերկիրս հայոց: - 197. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201. յերկրես էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ գմանն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. և գնա յերկիր ընկեց – 215. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան – 227. որ զեղն և զեղջերուն և զնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 232. Ձոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց / ծն. երկիրն Յունաց / - 249. Արդ իբրև տեսին զարքն Տարաւոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան - 263. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի – 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Ձիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. Յետ այսքան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ գերկիրս – 288.

ԵՐԿԻՐ ԵԿԵՂԵԱՑ - Եւ եթէ գայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարթայ ձեր առաջի առնեմք – 49.

ԵՐԿԻՐ ՀԱՅՈՑ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զարբոյ Մկրտչին Յովաննու – 35. որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբն – 35. Ձի է սա երկիրս / ծն. յերկրիս / Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն, որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիսայ / ծն. պահլաւոյ/ պարսից: - 35. Ձի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ – 61. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մեջ

վարագացն երթեալ դադարեր: - 73. Վաշի՛ր, զի՞նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւատն կամիք դարձուցանել գերկիրս Հայոց: - 197.

ԵՐԿԻՐ ՃԵՆԱՅ - Որ իբրն զարգացաւ, գնաց լերկիրն Ճենաց - 70. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ լերկիրն Ճենաց ամս ԺԹ: - 70.

ԵՐԿԻՐ ՄԱՄԻԿՈՆԷԻՑ - Եւ առ սովաւ բնակի լերկիրս Մամիկոնեից - 36. Իսկ լերկիրն Մամիկոնեից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49.

ԵՐԿԻՐ ՅՈՒՆԱՅ - Իբրն գնաց և էառ աւար և գերութիւն լերկրէն Յունաց և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. . Չոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր լերկրէն յունաց : / ծն. երկիրն Յունաց / - 249.

ԵՐԿԻՐ ՊԱԼՈՒՆԵԱՅ - Եւ եկեալ լերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, ի քաղաքագեւղն Կուառս: - 80.

ԵՐԿԻՐ ՏԱՐԱԻՆՈՅ - և նա ետ գերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա - 108.

ԵՐԿԻՐՂ - Եւ յուսացին յանուն քո, որք լերկիրդ ծառայեն քեզ: - 168. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ, և հատանել գերկիրդ ի պատեհութիւն: - 179.

ԵՐԿԻՐՂԱԾ - Խրատել և զիշխանսդ զայդոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղքատասէրս, կրանաւորասէրս, լերկիրդծս: - 43. Աստուած աստուծոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս լերկիրդծաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 104.

ԵՐԿՄՏԵԼ - Եւ սկսան ոմանք լերկմտել ի զարացն Սմբատայ: - 244.

ԵՐԿՆԱՅԻՆ - որ զամենայն ազինս հրաւիրեաց լերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան - 34.

ԵՐԿՆՉԵԼ - եւ գերկնսցիմ ի ձենջ - 152. Եւ իբրն լուս թագաւորն, լերկեալ ի նմանէ, զի մանուկ էր: - 161. Ի սմանէ մահ արարեալ և լերկնսցի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ լերկնսցիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Արի եկ առ իս և մի՛ լերկնսցիր և առ յինէն զանձս և մեծութիւն - 253. Բայց յդէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ լերկնսցիր յիմոյ զալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

ԵՐԿՈՏԱՍԱՆ - Իբրն նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան լերկրտասան / ծն.

երկուտասան / մարգարեիցն: - 51. զի պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թզաւ լայնութիւն: - 98. Արար անդ աւուրս երկոտասան և գնշխարս Կարապետին զամէն անդ կամէր դնել - 100. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203. Եւ զայս ասացեալ էտ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252.

ԵՐԿՈՏԱՍԵԱՆԱՍԵԱՅ - Իբրև եղև երկոտասանամեայ / ծն. երկոտասան/, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դախթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիր Սարիամ: - 72.

ԵՐԿՈՔԵԱՆ - զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ - 34. Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: - 51. Իսկ նորա առեալ գերկոսեան / ծն. գերկոսին / երիվարսն՝ դարձաւ - 93. Եւ յետ հնգետասան ամի էսպան թագաւորն գերկոսեանն - 108. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արիւնէր զխաչսն, ի յերկոսեան / ծն. երկոտասեանն / հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. և այնպէս յարինեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. և երկոքեանն յերկիր անկեալ՝ բուռն զմիմեանց հարին: - 137. զի իշխան ոմն անարիւն կտրեաց գերկոսեանս և էտ գուսանի մի: - 156. և գնեաց գերկոսեան / ծն. գերկոսին / աւանսն և էտ Կարապետին վճռով: - 157. Եւ հրամայեաց վառել գերկոսեան / ծն. գերկոսին / տաճարսն և սաւ - 194. և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234.

ԵՐԿՈՔԻՆ - Եւ ի նոյն տեղոջն թողի գերկոսին կենդանի վկայան Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէս - 37. Եւ իբրև հասին ի գլովս լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին / ծն. երկոսեան, յերկոսեան, յերկուսեան / զունդսն - 88. Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց - 89. և լոեցին երկոքին կողմանքն ի կոտորելոյ զմիմեանս: - 94. Եւ ժողովեալ զմեռեալս իւրեանց յերկոցունց կողմանց, և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսս ի ներքս - 94. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, էտ ցկաթողիկոսն, և հանել էտ գերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց զսուրբ Կարապետն: - 281.

ԵՐԿՈՒ - և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. բայց զի՞նչ են այտքիկ առ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց, որ և զաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. և գոռալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից - 66. Արդ, իբրև եղէն

նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս – 72. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկուս լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, էթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դէռ ևս ձանկեն դիւաց: - 79. և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. զի պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկուս կանգուն և թգաւ լայնութիւն: - 98. և կանգնեցին կոռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ – 110. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկուս կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 114. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկուս վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին – 114. Բայց գորս եղաքն, այս են. զԱթանազինէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկուս / ծն. զերկուս / բարձսն ձախակողմանն, և զերկուս սրունսն և մասն ինչ յուկերաց ողինն: - 115. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն և զերկուս / ծն. զերկուս / ռոսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Եւ առաքեաց Ադրիանոս զերկուս / ծն. զերկուս / սարկաւագսն աւետաւորս – 121. և զողն երկվարին հանդերձ զլիտվն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց: - 136. Իսկ ընդդեմ / ծն. ընդդեմ / դարձեալ զաւրապետն Գեորգեոսի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Եւ այն զաւրք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղաւն ամրոցն, կացին աւուրս երկուս / ծն. երկուս / ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. գորոյ զհետ մտեալ երկուս ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զզլուխ նորա – 188. Եւ յերկուս կողմանէ այլ ռազմն գաղտ կազմեաց: - 221. Բայց որ երկուս տարի զԽառանայ զինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 232. Եւ զերկուս իշխանսն պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին – 235. կրանաւորքն սևազգեստ էին մազեղինաւք, և ընդ Ծ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկուսն / ծն. ընդ երկուսն / խաչ նշանակաւ: - 270. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թնաւորք – 272. Իսկ նորա առեալ զերկուս իշխանորդիսն, գոր և կալաւ և ետ պահել – 275. Եւ առեալ զերկուս իշխանորդիսն և զզլուխ այնր իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 277. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկուս ռազմն՝ պատահեաց Սահուռայ և ասէ – 286. Եւ ձգեաց զզլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկուս իշխանաւք: - 286.

ԵՐԿՈՒ ՀԱԶԱՐ - և ժողովեռայ երկու հազար երիվարսն էտ տանել յՈւղևուտն բերդ: - 189.

ԵՐԿՈՒ ՀԱԶԱՐ ԵՒ ՀԻՆԳ ՀԱՐԻԻՐ – Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220.

ԵՐԿՈՒ ՀԱԶԱՐ ԵՒ ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻԻՐ – Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: Իշխանն Պալունեաց՝ երկու հազար ու երկու հարիւր / ծն.երկերիւր / այր: - 211.

ԵՐԿՈՒ ՀԱՐԻԻՐ – Յ այր թողեալ յանցս Մեղ տեալ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Մանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին – 210. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: -211. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ գայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220.

ԵՐԿՐՈՐԴ – Ձի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ / ծն. յերրորդ/ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարբոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. Պատճէն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոց սրբոյն Գրիգորի, գոր յդեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. Նոյնպէս և զերկրորդ / ծն. երրորդ / պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ, գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցո քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձեռում ճանապարհորդութեանն ... և զերկրորդ գալն ի Հռոմայ – 61. Եւ իբրև ընթերցան գթուղթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ձենորայ Ասորոյ գրել գառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ – 62. Եւ ի կատարել երկրորդ ամին ... ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... ելեալ յերկրորդ ժամուն ընդ բլուրն, ուր Արձանն էր թագուցեալ, և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Պատճէն երկրորդ: - 117. Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց գՊորայ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. Իբրև յաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ – 205. Գլուխ երկրորդ Վասն զալստեանն Տիգրանա և կոտորածին որ ի Հոնընկեցն – 250.

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ – Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց Երկրորդ անգամ – 205.

ԵՐԿՐՊԱԳԵԼ – Եւ լուեալ սրբոցն՝ Երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. և այժմ աստուած պատուեալ Երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոց: - 37.

ԵՐԿՐՊԱԳԵՅՈՒՅԱՆԵԼ - և առաջի սրբոյ սեղանոյն Երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն գնա: - 150.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ – Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի գիրս: - 44. Եւ անտի էլեալ գնացին յԵրուսաղէմ – 51. Ապա դարձան յԵրուսաղէմ: - 52. և ի նոյն ատուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի հայրապետն – 52. զի առեալ ձեռնադրեցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ: - 52. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս – 60. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցաւն: - 60. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ - 169. և գնաց մինչ յԵրուսաղէմ՝ և քաղաքն աւերեաց – 279.

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅԻՔ – գոր հաճոյ թուեալ էր Երուսաղէմացոցն /ծն. Երուսաղէմացոցն/, զի առեալ ձեռնադրեցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ: - 52.

ԵՐՋԱՆԻԿ – Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն եղբարդ էհաս առ մեզ զիր ուրախարար – 39. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ, Երջանիկ մշակոյ աստուծոյ – 61. Տեառն և սիրելի Երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ջենոբայ անարժան ծառայես առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, Երջանիկ սպարապետ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177.

ԵՐՐՈՐԴ – Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոռոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յԵրրորդ ժամն: - 286.

ԵՐՐՈՐԴԻԹԻՒՆ – Դու, տէր զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ այժմ և միշտ և

յալիտեանս յալիտեննից: - 57. և կացցե, մնասցե փառք սուրբ Էրրորդութեանդ / ծն. Երրորդութեանն/ ի տեղոջ աստ: - 170.

ԵԻ – Գործածված է 1972 անգամ:

Եւ-ը կապակցությունների մեջ.

Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ – 41. այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է առանց այլոց սատարութեան – 50. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նոցա – 107. Այլ և անտիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Այլ և զվեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յալիտեանս: - 173. զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ զարսն ի քաղաքն արգելեցին – 185. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմդեպէկոս առնել բովանդակ Հռոմոնց: - 283. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիմակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ – 289. այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազար ընտիր առն և ձիոյ: - 206. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային – 193. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անդի – 200. առաջին թողոթ ողոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և սպաս բոլոր տիեզերաց: - 34. և սպաս հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մղեալ ընկեց յերկվարէն – 91. և սպաս առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով – 96. մեռցուք նախ մեք և սպաս մեծ աստուածդ մեր: - 99. Եւ սպաս կարացին գորուս մահուն կործանել: - 99. Եւ սպաս դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, էլ ի զլուխ Արձանին – 132. և սպաս առեալ սպասաւորացն՝ տարան ի տեղին – 155. Եւ սպաս առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. այժմ երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և սպաս այլ ուրեք: - 180. Եւ սպաս դադարեաց պատերազմն: - 278. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշէ՛ս զնոցա նահատակութիւնն -41. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք – 49. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ – 208. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զիս՝ որ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս,

իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ – 144. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. Եւ զի գաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին գերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ – 235. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 245. և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայդ ոչ յիշէ – 65. Ի նոյն ամի զարբ գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ – 279. Աղաչեմք, զի և մեղատրաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեցես – 173. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. որ թէպէտ և առ նոքաք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխարեալք: - 40. Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն գնորդումն կենաց սկսանի: - 45. որ թէպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնէ հասանէր ի գիշերի վերջնումն՝ բաժանել զկէան և տալ ցնա: - 76. զի թէպէտ և յաղթել ոչ կարեմք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան գնտա ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գոցէ հանգիստ: - 99. Թէպէտ և ի սրբոց ոք ջանասցէ աղաւթիւք, մի՛ յայտներ: - 104. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի – 208. Կաց, հարձորդի, թէպէտ և զբազումն ջնջեցեր, սակայն այսար չարձանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 222. Եւ հրամայեաց զարացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ – 59. հաւաքեալ դասս կրանաւորացս ... Նոյնպէս և զայլս բազումս յատրոց: - 78. Նոյնպէս և զարն Կուռաց սկսան դարան գործել ի

ցանգ այգեացն – 80. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթե իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրջն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. նոյնպէս և զուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156. որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արիհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բագումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. որ և առաջին հիմնադրութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուջս յայսմիկ – 56. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ – 78. Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր, և կուտեցին արձան ի վերայ նորա, և կայ ի թաղման ի նոյն տեղուջ, որ և դեռ Արձան կոչեն լերիինն: - 87. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: - 94. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ, որ և տեսեալ զայն տեղի... շինեցին գնա դաստակերսոս – 109. Որք երթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն գերելոցն դարձուցին: - 118. որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: -122. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դառով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164. որ և մէք այսար մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առաղս մինչև ցայսար, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. զի մի ձայն բարձգէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց գՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. Եւ այնչափ կոտորեցին զնոսս, մինչև հեղեղատք արեանց ելին, որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. որ և ի դողման հարեալ երիվարացն ... եհան ընդ յողն յերիվարին – 242. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղոն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոզուց գերեզման, որ և Մոզտունս: - 254. Բայց զաւրութիւն տեառն զգետնէր զնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան եղին: - 265. Կորեաք մէք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և

կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր գիր - 65. որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբն որպէս և անդ Քրիստոսի զալստեամբն ի Յորդանան:- 35. որպէս և առ դրան խորանին ննջեցուցանէին զուխտաւորսն: - 43. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ - 47. եղիցի քեզ որպէս և կամիս - 105. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք - 173. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի - 269. զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զորս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինսամով, որպէս և հարքն իմ: - 269. Ուստի և յարածամ ճգնութեդամբդ բազմաց արիւնակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն - 39. Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսս աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի - 40. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն - 166.

ԵՒ ԱՅԼ - և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս. և կայ ի դուռն Ստեփաննոսի. և այլ ոչ է յայտ: - 267.

ԵՒ ԱՊԱ - առաջին թուղթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և այլա բոլոր տիեզերաց: - 34. . և այլա հասեալ հանդէպ Իննականեան վայրուցն մղեալ ընկեց յերիվարէն - 91. և այլա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեսնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. մեռցուք նախ մեք և այլա մեծ աստուածոյ մեր: - 99. Եւ այլա կարացին զդուրս մահուն կործանել: - 99. Եւ այլա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին - 132. և այլա առեալ սպասաւորացն՝ տարան ի տեղին - 155. Եւ այլա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. այժմ երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և այլա այլ ուրեք: - 180. Եւ այլա առեալ ասէ - 252. Եւ այլա զհտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 258. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և այլա բառնամ: - 274. Եւ այլա դադարեաց պատերազմն: - 278. Եւ այլա ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

ԵՒ ԱՐԴ - Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք – 49. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ – 208. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զիա՛րդ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264.

ԵՒ ԶԻ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ – 144. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. Եւ զի զարբն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ – 235. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 245.

ԵՒԹԱՂԷ - Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի. և կացեալ ամ մի ի Կեսարիայ: - 69. գորոյ զհետ մտեալ Եւթաղէ հասանէ ի զաւառին Այրարատեան – 69. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, զնաց զկնի աներոյ իւրոյ Եւթաղեալ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72.

ԵՒԹԱՆԵՔԵԱՆ, ԵՒԹՆԵԿԵԱՆ - Եւ իբրև մատուցին զպատարագն Եւթանեքեան / ծն. Եթնեքին / խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. Սորա Եւթանեքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զԵւթնեկեան սպանին – 175.

ԵՒԹՆ - և առեալ զնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի զուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յԵւթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ զԵւթն ար Վահան ոչ եկեր և ոչ արբ: - 280. և նա իսկ կացոյց Եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն – 281.

ԵՒԹՆԵԿԵԱՆ – տե՛ս ԵՒԹԱՆԵՔԵԱՆ

ԵՒԹՆ Ռ ԵՒ ՌԻԹՍՈՒՆ - Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն, իսկ Եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց – 90.

ԵՒ ԿԱՄ - Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ – 279.

ԵՒ ԿԱՄ ԹԷ - և կամ թէ Ագաթանգեղոս գայր ոչ յիշէ – 65. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Ծիծառնէայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ – 279.

ԵՒՄ – Եւս առաւել / գրքում՝ առավել / ստուգիւ գրեցոյք՝ եթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մէնջ: - 45. Դարձեալ ցուցեք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, զի գայն ևս քանդեցէ: - 79. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220.

ԵՒՄ ԱՌԱԻԵԼ - Եւս առաւել / գրքում՝ առավել / ստուգիւ գրեցոյք՝ եթէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մէնջ: - 45.

ԵՓԵՍԱՑԻ - և անդ թողաք զՍուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն: - 78.

ԵՓԵՍՈՍ – Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և ետ տանել յԵփեսոս յեկեղեցին – 76. Եւ յետ փոխման անտարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակոյինոսի Փարմէորս – 76. ԵՓՐԵՄ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Եփրեմ՝ անս ԻԸ, Յոհաննէս՝ անս Ժ: - 146.

Ձ

Ձ – Իսկ զարացն ի մէջ առեալ սպանին արս Ձ: - 99. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Գրիգոր՝ անս Ձ: Անդրէաս՝ անս ԺԱ: - 146. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչոյին, Ձ այր աստի և անտի կային – 193. և եկաց անդ անս Ձ: - 279.

Ձ - նախդիր հայցական հոլովի հետ. - Գործածված է 1387 անգամ:

Ջ - նախդիր բացառական հոլովի հետ. - Յոյժ գոհանամք գաստուծոյ – 34. Այլ գմէնջ եթէ գիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. որպէս և այժմ գձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. տային նոցա զրոյց գառաջին պատերազմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարսւն – 58. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհամաք գաստուծոյ – 60. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք գաստուծոյ - 64. իբրև եդաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս գԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած – 115. զի որպէս գայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և գոհացեալ գաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. Իբրև բագումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ - 221. Եւ զերկու իշխանն պարսից կախեալ գժառոյն իսեղդեցին - 236. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձսն ի Քրիստոսէ, որպէս գնախանձաւոր և գթաքուցանող և գզլացող շնորհացն Քրիստոսի. ամէն: - 289.

Ջ - նախդիր գործիական հոլովի հետ. - Յայնժամ ի մեջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեդ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. և ապա առեալ զաջ թեկն Սկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. Եւ աճապարեալ անկաւ գերիվարան – 138. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծոփաց ի մեջ առեալ բագումք պատեցին գնովաւ: - 139. Եւ իւրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա գձեւք / ծն. ի ձեզ, ձեօք / հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք – 182. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զիւելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք – 187. Եւ եկին զարքն ի զիշերի և պատեցին գնոքաւք – 218. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եդ պսակ ջուրջ գզլիտով նորա և ասէ – 254. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով ամեհեաւք... և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256.

Ջ-ը նախդիրը կապակցութունների մեջ. - Չառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ – 33. զի գանձամբ արեալ հասող

կատարեցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ – 45. յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ գմտաւ ւածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Ձայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թէովնաս և Աքիւդաս և Մարկիւդաս, զարմացան, գտեղի արեալ անդանաւր – 59. Ձառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Ջոր հաւանեալ Ջենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: – 64. որ թեպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել էտ: – 65. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղին անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, գոր արքինակ սովոր էին ասպատակել: – 80. և ամենայն զարքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Սիւնեաց: 90. Եւ պաշտանեայք գաղաղակս բարձին չարաչար – 98. Բայց ո՛չ է հաւատալի, գոր արքինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն – 99. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարագն գառաջն ունել: – 130. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել գառ ի յինքեանց ասացեալն: – 165. Իբրև յանհոգ եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք – 187. Իսկ նոցա գաղաղակ բարձեալ ասէին – 213. Ձայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: – 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ՁԱՁԲԱՏԵՍԻԼ - զի սևք էին և զիսաւորք և զագրատեսիլք / ծն. զագրատեսակք / – 107.

ՁԱՆՁԱՄԲ ԱՌՆՈՒԼ - զի զանձամբ արեալ հաւտոյ կատարեցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ – 47.

ՁԱՆՑ - Եւ ընդ բազում աթևանաւք զանց արնէր – 279.

ՁԱՆՑ ԱՌՆԵԼ - Եւ ընդ բազում աթևանաւք զանց արնէր – 279.

ՁԱՌԱՁԻՆ - Եւ երկու հարիր ձի զարաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին – 210.

ԶԱՌԱԶԻՆՆ – գառաջին յաղթեցին զարքն Հայոց քրմացն: - 90. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, գառաջին յաղթահարեցին զՍմբատ - 222.

ԶԱՌԱԶՍ ՌԻՆԵԼ, - Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարացն գառաջսն ունել: - 130.

ԶԱՌ Ի - Ձառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ – 33. Ձառ ի սրբոյ հայրապետէր անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել գառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165.

ԶԱՌԻՎԱՅԸՐ - Եւ իբրև մերձ եղեն յելս գառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Իսկ իշխանն Սոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. և փախստական արարեալ զնոսա իջուցին ընդ գառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. զի անդ արք հետևակք, որ գառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: - 88. Եւ իբրև յողարկեցին զկիսն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կիսն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն / ծն. գառվերն, գառիվերին/, որ ի գլուխ Սաղակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն – 154.

ԶԱՏԱԿԱՆ – էր սա գատական / գրքում՝ գատակաց, ծն. գատական / յայլոց բանակացն: - 256.

ԶԱՐԳԱՆԱԼ - Որ իբրև գարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց – 70.

ԶԱՐԴ - Խրատել և զիշխանսոյ զայդոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ գարդս /ծն. եկեղեցագարդս/, աղքատասէրս, կրանաւորասէրս, երկիւղածս: - 43.

ԶԱՐԴԱՐԵԼ – գարդարեաց գնա հրաշալի սպասիւք – 156. նույնպէս և զսուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն գարդարեաց: - 156.

ԶԱՐԹՆՈՒԼ - Իսկ նորա որպէս ի քնոյ գարթուցեալ, հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Ձարթի ը տէր և գարթո՛ զգաւրութիւնս քո – 252.

Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, գարթիք ի ձայն պաշտանէից քոց: - 271. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, գարթեալ, և ընթացեալ աւետիս տայր կարթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրշք է: - 281.

ԶԱՐԹՈՒՅԱՆԵԼ - արդ մի՛ գարթուցանէք դուք գառիւծ, որ ի քուն է - 162. գոր եկեալ զարացն Հայոց գարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի – 246.

ԶԱՐՀՈՒՐԵԼ - և գաքհուրեալ ի դիւաց, փափեալ ի տեղոջն: - 175. Իսկ տեսեալ Միհրանայ՝ գաքհուրեցալ և ասէ - 190. գաքհուրեցան, ժպրեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի գարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս աստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257.

ԶԱՐՄԱՆԱԼ - գոր ի յոյնք լուեալ գարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. Զայս ամենայն իբրն լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, գարմացան - 59. Թեպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ գարմացաք: - 208. գոր տեսեալ թշնամիքն գարմացան / ծն. գարմանային /: - 271.

ԶԱՐՄԱՆԱԼԻ - Եւ այն էր գարմանայի, որ գլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երկվարին ողն ընդ մեջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Այլ և յոյժ իսկ գարմանայի էր տեսիլ նոցա - 107. Եւ իբրն յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն... ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն գարմանայի - 154.

ԶԱԻԱԿ - և երկիրս քեզ եղիցի և գաւակի քում: - 178.

ԶԱԻՐ - Զոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և գարս բագումս - 75. Նոյնպէս և գարն Կուսաաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն - 80. և որ գլխատր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ գգաւրն ... մնացին մինչև այլ գաւրք ուստեք եկեցցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Իսկ գաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լերինն - 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակաւ ինչ գաւրս / ծն. գորօք, գորի, գորու / իբրն արք երեք հարիւր ... և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Մինեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, գուցէ գաւրքդ / ծն. գորք / հիւսիսոյ իշխանին են: - 82. Եւ դու առաքեա գոր զկնի գաւրացն / ծն. գորաց / մերոց - 82. զի ըռազմ է բագում գաւրաց և բագում դրաւշք երկին փողփողեալք: - 82. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս գաւրացն ազդ առնել: - 82. վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին գգաւրսն - 84. Իսկ այլ գաւրքն Հայոց, իբրն լուան զձայն գուժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին գաւրք / ծն. գորքն / քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ գաւրացն Հայոց - 88. Իսկ արք զեղջն

դարանամուտք էին ընդդեմ եկեալ մերոց գաւրացն – 88. և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ գայլ գաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս / գրում՝ նոյնպէս / և այլ գաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. և կային մնային իշխանքն մեր գաւրուն իւրեանց – 89. Եւ իբրև առաւաւտ եղև, հասին գաւրքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև Էճ՝ յազնել քրմացն: - 89. Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն գաւրն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն գաւրք իշխանացն Հայոց – 89-90. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց, զառաջինն յաղթեցին գաւրքն Հայոց քրմացն: - 90. և ամենայն գաւրքն զաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Միւնեաց: - 90. և կտրեաց զնա ի գաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարևելս կոյս – 91. Եւ դարձան ի վերայ գաւրացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, այլ գաւրք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. Իսկ գաւրացն ի մէջ առեալ սպանին արս Զ: - 99. Բայց ո՛չ է հաւատալի, զոր արինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում գաւրք մտանեն – 99. Իբրև կործանեցին գաւրքն զկուռն, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 99. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. Արքայն հիւսիսոյ գաւր գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և գաւր խնդրել իւր յազնականութիւն: - 118. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգաւրս թագաւորին և զպաշտանեայս սրբոյն Գրիգորի - 124. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին գաւրքն– 124. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին գաւրք - 126. Եւ բարձանեալ զգաւրսն՝ արձակեաց որպէս խորհեցաւ: - 129. Եւ մի ոմն ի գաւրացն Միւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի գաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. և հրամայեաց գաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Եւ իբրև առաւաւտ եղև, զգաւրքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն էլցէ: - 130. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր գաւրացն զառաջսն ունել: - 130. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին գայն գաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն

- 131. Իսկ գաւրքն հիւսիսոյ որպէս /գրքում՝ որպէս / ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն – 131. գոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրան ի ներքոյ գեղջն – 132. Իսկ գաւրքն մեր ցրուեալ գնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Զ այր: - 132. և հարեալ զագդարար փողսն՝ մնաց մինչև ամենայն գաւրքն ժողովեցան ի մի վայր: -133. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր գնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. գոր եղեր առաջի գաւրաց քոց: - 133. Իսկ զաջ գաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Եւ իբրև ամենայն գաւրքն սկսան դժ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասեր – 134. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ եհատ զգաւրսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրան և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. Եւ իբրև այգն զառաւուտն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ գաւրքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց գաւրացն – 139. Եւ նորա հասեալ հալածեաց զգաւրսն ի նմանէ - 139. Եւ իբրև եկին ժողովեցան գաւրքն ամենայն, և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. Եւ իբրև հասաք գաւրացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -143. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ գաւրաւք ի Պարսից գործաւորսն - 158. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ, և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան – 158. և ընդ Հայոց գաւրսն / ծն. գորն / հպարտացան բանակիլ – 158. Իսկ Նիհորձէն Որմիզդ գումարեալ զգաւրս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Եւ նորա քաջալերեալ զգաւրսն / ծն. զգորս / Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. Եղ բանս ի բերան գաւրացն /ծն. գորաց/ գտուրք Կարապետն կոչել յաւգնականութիւն: – 159. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր. և յորդորեալ զգաւրսն / ծն. գորս / ի պատերազմ. և զաւրացեալ առաջի եղ գնոսա ի փախուստ – 160. Իսկ գաւրքն / ծն. գորք / Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով: - 160. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն գաւրացն – 160. Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին՝ ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան

առաքեաց բազում գաւրաւք – 163. Եւ յանկարծակի հասին գաւրքն պարսից – 174. Սոքա եւթանէքեան կատարեցան ի գաւրացն Միհրանայ յամենանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորն – 175. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ վասն գաւրացն, իբրն տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Իսկ գաւրքն մատուցին թուղթ քրիստոնէական արինաւք և մխիթարութեամբ: - 176. Եւ այն գաւրք, որ գլխաւնաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղաւն ամրոցն, կացին աւուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ իբրն գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ ի ձեռս գալ գաւրացն: - 181. Եւ առ վաղին բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից – 181. Եւ պատուէր տուեալ էր թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ գաւր ածէք: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ գաւրացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից գաւրացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք. և ինքն դարձաւ զհետ Պարսից գաւրացն: - 183. Եւ ինքն առեալ զգաւրս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ – 184. Եւ փախստական եկի առ քեզ ի քո գաւրացն - 185. զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ գաւրսն ի քաղաքն արգելեցին – 185. Եւ Վահան խրատ տայր գաւրացն ի գիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ - 185. Իբրն վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր գաւրքն էին ժողովեալ – 193. Վահան ոչ ետ մատուել ի գաւրսն – 196. Եւ հրամայեաց արգելուլ զգաւրսն ի հեռուստ: - 197. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ գաւրսն կոչելոյ – 198. Եւ տուեալ գնատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն գաւրսն, որ հեռին էին: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական գաւրացն/ ծն. զօրացն / – 198. Եւ արդ ի վաղին սկսան գաւրքն գալ ի նոյն տեղի լերինն: - 200. և յերեկոյն իջանեմք ի վերայ գաւրացն Յունաց: - 200. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա, և կտրեցին զերիվարսն ի գաւրացն – 200. Իսկ գաւրքն / ծն. գաւրացն / Պարսից տեսեալ զիրսն, աղաղակեցին միաբան – 200. Իսկ Վահանայ առեալ զգաւրսն՝ իջուցանէր գնոսա ի ձորն բուն – 200. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և գաւրքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. և ձեր գաւրացո գունդ ոչ կայր – 201. Եւ ի միւսում ամին խրոխտացեալ՝ այլ գաւրս առաքեաց: - 202. Այս ամենայն գաւրք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ, և զգաւրսն / ծն. զգօրքն / ի փախուստ դարձուցեալ – 212. Եւ գաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին ելս

իրացն և ոչ գտանէին: - 212. Եւ հայրն զարացեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տեր ի ձեռս նոցա զգաւրսն Պարսից – 217. Ի նոյն ամի գաւր / ծն. զօրք, զօրս / գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Եւ եկին գաւրքն ի գիշերի և պատեցին գնոքաւք – 218. Եւ ելեալ ի մեջ գիշերի ի վերայ գաւրացն Պարսից ջահիրք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր - 219. Իսկ նորա խոյս տուեալ աուրս ութ և պատրաստեաց զգաւրս իւր: - 220. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ առին զգաւրսն պարսից: - 222. Եւ գաւրքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226. Իսկ Սմբատայ առեալ զգաւրն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Եւ մտեալ գաւրաց ի տունս՝ զորս պարսիկ լեզուա գտանէին, սատակէին: - 227. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո գաւրքո զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... գտաճարին գինն, զոր իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո գաւրացն, և զսապոնին գինն ԿՌ դահեկան, որ զքո գաւրացն զգիշահոտ և զարիւնաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք: - 228. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածնոյ և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233. Եւ ինքն թողեալ զգաւրս իւր ի Մեղոի ԴՌ այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեալ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Եւ զի գաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից գաւրացն աւելի քան զԲՌ – 236. Իսկ գաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից զաւրացն, գնացին յանտառն - 236. Իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել – 238. Եւ ինքեանք առաքեցին արս Ճ՝ զրգոել զգաւրսն – 238. զորս իբրև տեսին գաւրքն Պարսից, դոռի ետուն զհետ և մի մի հասանէին: - 239. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և գաւրքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. զի որչափ գաւրքն բազմանային, նոքա յանհոգս լինէին ի մեջ նոցա – 243. Եւ սկսան ոմանք երկմտել ի գաւրացն Սմբատայ: - 244. և ի մեջ առեալ զգաւրսն Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 246. զոր եկեալ գաւրացն Հայոց զարթուցին գնոսս և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղոի – 246. Դարձեալ այլ գաւր / ծն. զօրս / առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան զարապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. և դու ժողովեա զգաւրս մեր և գնա ի սուրբ Կարապետն – 251. Եւ ելեալ գնաց ժողովել զգաւրս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և

քառասուն այր – 253. Եւ առաքեաց առ Սմբատ գաւրս և ասէ – 253. Եւ ինդացեալ գաւրացն Հայոց, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: – 256. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի գաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. և գաւրքն կարծէին, թէ հեծեալ է – 257. Արդ քանզի յայլ գաւրքն / ծն. զօրսն / անցանել ոչ կարացին, զի մթին գիշեր էր ... ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարազուլին առնէին – 258. Եւ ապա զհտացին գաւրքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: – 259. և ինքն գայլ գաւրսն ըռագն կարգեաց – 260. և դիմեաց զգաւրն / ծն. զօրն, զօր / ի վերայ Սմբատայ իբրև գնդոյ – 260. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և գաւրքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: – 262. Եւ մինչդեռ առքա յայս էին, եկին հասին գաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ – 263. Արդ իբրև տեսին գաւրքն Տարանոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան – 263. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ գաւրացն և տուեալ գնոսա Արածոյն՝ նեղէին: – 263. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղաւնս – 264. Իսկ գաւրն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: – 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ գաւրսն՝ զետավեծս առնէին – 265. Եւ Պալունեաց իշխանն զհետ մտեալ բազում գաւրաւք կոտորէին: – 266. Եւ նա այլ գաւր առաքեաց ի Տարան: – 266. և առաքեաց գաւրս ի Տարան յիսուն հազար – 268. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ գաւրսն՝ ասէ – 272. և անդ ժողովեցան և այլ գաւրք / ծն. զօրքն / Վահանայ – 273. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն / ծն. զօրս / Պարսից մինչև ի դաշտն – 274. Եւ պատեցին ի մէջ զգաւրսն Պարսից, սկսան ցրուել գնոսա ի միմեանց – 275. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ գաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: – 275. և ելեալ գաւրաւքն գնաց ի Կեսարիա և ետ գմասնն հայրապետին Կեսարոյ, որ կոչիր Յովհան – 279. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու գաւր բազում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: – 283. Եւ ինքն առաքեաց գաւր առ Վաշդեան հինգ հազար: – 284. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գաւրացն եկելոցն ի Պարսից: – 284.

Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն գաւրու ի պատերազմ: - 285. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի գաւրացն / ծն. գորաց/ իրոց ութ հազարաց - 285. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուտ ապստամբեալ, ի դուր ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց գաւրուն դնէր: - 286. Եւ ապա ի մէջ առեալ գգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած, և ի գաւրաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ զերկիրս - 287.

ՉԱԻՐԱԳԼՈՒԻՅ - Ապա միաբանեալ արարին իւրեանց գաւրագլուխ զՄիհրիտսրով - 259.

ՉԱԻՐԱՆԱԼ - և գաւրացաւ արքայն Հայոց - 67. և գաւրացեալ առաջի եղ զնոսա ի փախուստ - 160. Եւ հայրն գաւրացեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգաւրսն Պարսից - 216. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ գաւրացաւ Խոսրով պարսից արքայն - 279. Եւ գաւրացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում - 279.

ՉԱԻՐԱՊԵՏ - Իսկ ընդդէմ դարձեալ գաւրապետն Գեղոեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց գաւրապետն / ծն. գորավարն / և ասէ - 162. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ գաւրապետն և իշխանս գալ ի տեղին փութով: - 198. Դարձեալ այլ զաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան գաւրապետն մեծ Ի հազարաւ - 250.

ՉԱԻՐԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի գաւրացուցանել զհաւատացեալս - 168. Որդէ՛ակ, զնոյն և դու արասցես, և տէր գաւրացուցէ զքեզ: - 270. Ո՛վ տէր զաւրութեանց, գաւրացո զմեր պատերազմողսն և արա յամաւթ զթշնամիսն: - 271.

ՉԱԻՐԱԻՈՐ - Զի արքայն հիւսիսոյ գաւրաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135.

ՉԱԻՐԷՆ - զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս գաւրէն աղէքսանդրացոցն գործիցէ - 42. և կազմեցան գաւրէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161.

ՉԱԻՐ ՀԱՆԱՊԱՋ - Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ, զի վասն քո մեռանիմք գաւր հանապազ - 169.

ՉԱԻՐՈՒԹԻՐԻՆ - Դու, տէր գաւրութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ - 56. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և զիտեմք զգաւրութիւն նոցա - 85. ես ցուցանեմ

զգաւրութիւնս իմ ի քեզ – 91. և կնքեա անվթար զաւրութեամբ քով զոսկերս սոցա – 104. Հաճեցավ տէր սրբոցոյ բնակիլ ի տեղւոջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. Արդ՝ արա զնշան քո զաւրութեանդ առ նա. զի վկայ լիցի ազգաց և արևն բազմաց: -154. Տէր աստուած զաւրութեանց և արարիչ յափտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ – 166. Մնասցէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այտորիկ – 173. Զարթի՛ր տէր և զարթո՛ զգաւրութիւնս քո – 252. Բայց զաւրութիւն / ծն. զօրութիւն / տեառն զգետնէր զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265. Ո՛վ տէր զաւրութեանց, զարացո զմեր պատերազմողսն և արա յամալթ զթշնամիսն: - 271.

ԶԳԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - Իսկ ոմանք յիշխանաց զգագուցին / ծն. սգագուցին / սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձանեն դիւաց: - 79.

ԶԳԱԻՆ - Զոր ոմանք համբաւեն, եթէ Զգան / ծն. Սգոն / ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70.

ԶԳԵՍՏ - Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին – 181. և ծառայիցն առեալ զարինոտ զգեստն պահէին-191.

ԶԳԵՏՆԵԼ - Բայց զաւրութիւն տեառն զգետնէր / ծն. զգետնեաց / զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265.

ԶԳՈՒՇ - զոր և ես աղաչեմ՝ զգուշ կացեք – 110.

ԶԳՈՒՇ ԿԱԼ - զոր և ես աղաչեմ՝ զգուշ կացեք – 110.

ԶԳՈՒՇՈՒԹԻՒՆ - որք զգուշութեամբ ծառայեն քեզ – 104. և դու անդ կաց զգուշութեամբ – 120.

ԶԵՆԵԼ - դու՞ ես, որ զկրանատրսն իմ՝ զսինսն աշխարհի զենել ետուր: - 190.

ԶԵՆՈՒԲ - Պատմութիւն Տարաւնոյ, զոր թարքմանեալ է Զենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճեն առաջին սրբոյն Գրիգորի – 33. զոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ասորոյ, զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցին եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՛ր Եղիազար և Զենոբ: - 62. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն - 62. Իսկ Զենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. Զոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց

առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացո, ի Ձենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր - 64. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Ձենոբ /ծն. Ձենովբ / եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: - 145. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ / ծն. Ձենավբա / վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երորդ Ձենոբայ / ծն. ի Ձենոբայ, ի Ձենավբայ /, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից - 288.

ՁԵՆՈՒԲ ԱՍՈՐԻ - գոր ինտրերմք ի քնն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Ձենոբայ Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցին եպիսկոպոս Մամիկոնեից տանն - 38. Եւ իբրև ընթերցան գթողութան, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ձենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն - 62. Ձենոբայ Ասորոյ / ծն. ասորոց, ասորոյ եպիսկոպոսի / պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ / ծն. Ձենավբայ Ասորոյ / վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287.

ՁԵՆՈՒԼ - և ետ գենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբնատեղին: - 242. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն գենին յաւուր Պենդեկոստեին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285.

ՁԵՐԾԱՆԵԼ - և մի ոք ո՛չ կարաց գերծանել: - 187. և ոչ գիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 198.

ՁԵՐԾՈՒՅԱՆԵԼ - դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ գերծուցես գնոսա - 171.

ՁԵՆ - ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի գէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. տեսանեմ առ նա գէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155. Եւ յանկարծ գէնս վերացուցեալ՝ կտրեաց զգլուխ երիվարին Ասուրայ - 215. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարձատէ, այնպէս ճարձատէին ի վերայ գլխոյ նորա գէնք նոցա: - 240. և տուեալ

նոցա գանձս, և ձիս և գէնս, և արձակեաց զնոսս խաղաղութեամբ ի պարսիկս: - 248.

ՁԻ - գի երկոքեան ամուրքն աստ եկեայք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ -34. գի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց - 35. գի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա գալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Ձի է սա երկիրս Հայոց - 35. Ձի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակաւ - 37. Բայց զքեզ աղաչեմ, գի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. Ձի զայն ուսոյց նոցա հակառակն ճշմարտութեան սատանայ. գի ընդ խաւար ընթացեայք զրկեայք լիցին յաստուածածանթութեանցն - 40. գի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո -40. գի և չիք ինչ պատճառս, գի ետ գորսս տէր ի շինել և ոչ ի քակել - 41. որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դպրութեանդ, գի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Չոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն, գի ոչ իւրք պակաս է քան զառաջին Անտոնն: - 42. Եւ դրոշմեսջիր արձան յափտենից, գի մի՛ որ ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զարեն աղէքսանդրացոցն գործիցէ - 43. գի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, գի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. գի զանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ - 45. գի յերևել հովուապետին առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. գի ոչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն - 47. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուաք, գի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ - 47. Ձի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՛ր եղէք փախստական: - 48. Մանաւանդ գի զիտէք, թէ ամենայն զաւառացս եպիսկոպոսս պիտոյ է և քահանայս - 48. Ձի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ որ ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ գի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. սպլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, գի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, գի այլ եւս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, գի առեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ - 52. Մանաւանդ գի առաւելապէս զթութիւնդ քո հաճեցաւ

բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. Արդ մեք վասն այրոյ դանդաղիմք գալ, **գլ** երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենես – 60. **գլ** հրամայեսցես միում ի պաշտանեիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. **Չի** ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յասորոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ – 63. **գլ** դադարեաց հալածանքդ ի կողմանցդ յայոցանէ: - 64. **գլ** ես յառաջգոյն գրեցի քան զնա: - 65. **մանսլանդ** **գլ** պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 65. Բայց ոչ գիտեն զստոյգն, **գլ** Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուհի: - 70. **գլ** եսպան զնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռեզես: - 71. **Չի** սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց - 71. **Մինչ** **գլ** խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, **գլ** և զայն ևս քանդեսցէ: - 79. **գլ** մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն: - 80. **գլ** յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. Եւ դու առաքեա զոք զկնի զաւրացն մերոց, **գլ** դարձցին յետս, **գլ** ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երկին փողփողեալք: - 82. **գլ** ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. **գլ** արս չորս հարիւր լոկ ունէր – 84. Ո՛չ գիտէք, **գլ** այսար մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ – 85. **գլ** այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգաւրութիւն նոցա **գլ** ընդ թշնամիս պաշտանեից ինքեանք մարտնչին: - 85. **գլ** այս տուն թագաւորին Հայոց է – 85. **գլ** թեպէտ և յաղթել ոչ կարեմք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձենջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. **գլ** մենամարտեսցուք ես և դու: - 86. „Գիտեա՛, Արձան, **գլ** այսար արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոջ աստ – 87. **գլ** անդ արք հետևակք, որ զատիվայր կողմանեն էին, բազում վնաս առնէին վիմաք երիվարացն: - 88. **գլ** ամենեքեան չէին ժողովեալ – 89. **գլ** ԴՌ դեռ ի Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. **գլ** այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90. **մինչ** **գլ** ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. **գլ** Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչին ընդ միմեանս – 93. **գլ** զմեռեալս իւրեանց թաղեսցեն – 94. Իբրև եկաք ի վայրս գեղոն, մոլորեցաք, **գլ** զիշեր էր – 95. „Վա՛յ մեզ, **գլ** և որսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ յերկրէս: - 98. **գլ** պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և

երկու կանգուն և թզաւ լայնութիւն: - 98. այլ զհասարակն առեալ դնէր տապան բրտեայ, **գլ** հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100. **Ձի** Կարապետին է առ անկին դրանն Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի /, թզաւ հեռի գտանես զբնես նշանացն՝ կէս թզաւ բարձր ի գետոյն: - 102. եթէ կին որ մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, **գլ** մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 102. **գլ** պատճառ իրացն այս եղև: - 103. **գլ** մի՛ որ կարասցէ հանել զոսա աստի - 104. **գլ** տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. **գլ** դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յաւիտեան: - 104. **գլ** սևք էին և զհասաւորք և զազրատեսիլք - 107. **գլ** ցեղով ի Հնդկաց էին: - 107. **Ձի** կռոցն, որ յայսմ տեղուջ էին, պատճառ այս է - 107. **գլ** ընդյարձակութիւն էր որսոյ - 109. Եւ Գիսիանէ **գլ** զհասաւոր էր, վասն այնորիկ և պաշտանեայք նորա գէսք ունէին - 109. **Ձի** և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել - 110. ծամ թողին ի գլուխ մանկանցն, **գլ** և զայն տեսեալ՝ յիշեսցեն զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. **գլ** մի՛ և այս ի ձերում երկիրդ սերմանեսցի: - 110. և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, **գլ** տեղեացն ծառայեսցեն - 111. **գլ** աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք - 111. **Ձի** Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, **գլ** ոչինչ էր: - 113. **գլ** անդ իսկ էր խարհեալ դնել զմնացեալ նշխարսն - 114. **գլ** մի որ յանդնեսցի հանել զնոսա: - 115. **գլ** որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Այս մի ամ է, **գլ** ոչ ենք տեսեալ զնոսա: - 119. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, **գլ** ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119. և դու անդ կաց զգուշութեամբ, **գլ** մի՛ զձեզ տեսեալ փախիցեն - 120. **գլ** զային յանտառէն յարևմտից կողմանէ **և** քաղցրահամ յաղբիւրէն - 120. **գլ** և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նոցա: - 120. Այլ և աւետիլք ձեզ, **գլ** սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ ձեզ աւետիլք, **գլ** սատանայ կործանեցաւ - 121. **գլ** կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆՄ - 124. **գլ** լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124. Եւ եկեալ ի գելոն Կուստս, և **գլ** աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. **Մինչ** **գլ** զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. **գլ** **Մինչ** Տրդատ զԲնակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց - 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ

նոցա ի պատերազմ, **գլ** լուսինն ի միջատրեի էր: - 128. Եւ իբրև առաւատ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, **գլ** յԱրձանն էլցէ: - 130. **Ձ** կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրոյ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո - 133. **Ձ** արքայն հիւսիսոյ զարաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135. Եւ **գլ** ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն - 135. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, **մինչ** **գլ** բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղեեռնի այնչափ փութապէս, **մինչ** **գլ** չէտ քայլ և ոչ ժ քայլ առաջի իւր: - 135. Սինեաց իշխան, ի մեջ ած զգունդ այծուցոյ, **գլ** անկաւ հոնն: - 137. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զզարսն, **գլ** ի փախուստ եղէն- 138. Եւ այնչափ յանդգնեալ, **մինչ** **գլ** զիշխանն Ծովաց ի մեջ առեալ բազումք պատեցին զնովաւ: - 139. Եւ ի նեղ արկեալ **մինչ** **գլ** աղաղակեալ ասէր - 139. և իբրև ետես **գլ** խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 139. **Եւ** **գլ** ձեր երկիրոյ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ - 144. **գլ** նա էր տեղեակ տումարի ամենայն ազգաց: - 147. Իսկ կին նորա **գլ** յոյժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն ... գայր բազում յաժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 150. և բազում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, **գլ** թողցեն մտանել յեկեղեցին - 150. Եւ պատգամ յղր առ հայրն Թողիկ, **գլ** առեալ զիրսն և թողցէ գնա ի ներքս: - 151. **գլ** եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արաւ: - 152. **գլ** դու ոչ յիշես յողորմութեան զբարկութիւն քո: - 153. „Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր, **գլ** ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն սրտի իմոյ: - 153. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, **գլ** վկայ լիցի ազգաց և արէն բազմաց: - 154. **գլ** իշխան ոմն անարէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 157. **գլ** թագաւորին փոխանակ էին զնա կարգեալ - 160. Եւ իբրև լուս թագաւորն, երկեաւ ի նմանէ, **գլ** մանուկ էր: - 161. **գլ** կալցեն զնա և տարցեն ի Բալխ - 163. **գլ** մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի՛ նոցա և ոչ ոք է, որ արգնէ նոցա: - 167. **գլ** վասն քո մեռանիմք զար հանապազ - 169. **գլ** հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան - 169. բայց եթէ կամք իցեն թողով զնոսա ի ցաւս, **գլ** աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ

զերծուցես գնուսա, գի քո արարծք են և զինք սուրբ արեան քո: - 171. Աղաչե՛մք, գի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեցես - 173. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, գի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յախտեանս: - 173. Բայց գդրուն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել, գի ծածկեաց տեր ի նոցանէ: - 175. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, գի ամենեքեան փախեան: - 176. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ գնուսա, գի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրումեցան յոյժ: - 176. գի աղաւթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և աւգնականք առ աստուած: - 177. Որդե՛ակ Վահան, դու գիտես զաւուրս կենաց իմոց. գի այս Ճ ամ է, գի ես ի պատերազմ եմ մղեալ - 178. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ ոք, գի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. գի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, գի հաշտեցի և գնացել: - 179. գի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ - 179. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, գի յաւժար եր իրացն - 179. և գի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. գի նոքա կարծեցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, գի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո գաւրացն, գի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ - 185. գի զայն խրատ տուեալ էր Վահանայ: - 187. գի տեսցուք զմիմեանս: - 192. գի մի ձայն բարձցէ ի միւսն - 193. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ, գի ես աշխատել եմ և շինել - 195. Եւ զղայիրն և գնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, գի կոչեցեն անդ: - 196. Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, գի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. Բայց նուիրակն և դայիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն, գի Վահան ոչ ետ մաւտել ի գաւրսն, այլ առանձին յետոյ - 196. և յորժամ գտաճարսն այրեաց, գնուսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, գի մի՛ զհտացեն զիրսն: - 196. գի այնպէս գրեցէ, որպէսզի գայցեն վաղիւն, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. ապա՛ գի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք գնալ - 201. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեան էր, փլաւ, գի շարժ խիստ եղև: - 202. գի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիւք - 204. գի անդ գահավեժ եղեն ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Այլ գիտեմ, գի սուտ ես, իբրև զշուն կծկիս - 209. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին,

գի անդ կնքեցին գնա: - 211. գի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ
 – 212. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, գի ի պատերազմող արսն
 անցանեմ: - 215. Որդի սատանայի, յիրաւի է անուն քո Ասուր, գի սուր
 քո չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: -
 215. Չի էր Վահան ամաց ութսնից: - 216. Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և
 մի՛ երկնչիք, գի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր
 ինքն պատերազմի: - 219. գի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և
 զմիմեանս սատակել – 219. գի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 219. գի և
 թշնամիքն ևս տեսին: - 220. գի զհետևակս քաղաքին հեծեալս արասցէ
 փութով: - 220. գի մի գաղտ դարանս գիտասցեն – 221. Կարապետ,
 յայտնեա զքեզ և այսար ծառայից քոց, գի վասն քո մեռանիմք ի վերայ
 հաւատացեղոց Քրիստոսի: - 223. և հանեալ գտուրն կտրեաց զգլուխ նորա,
 և ոչ կարաց ունել, գի բազում մարդկաւ վազեաց զլուխն Վաղթանկայ: -
 224. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, գի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ
 ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Իսկ Սուրեան, գի իմաստուն
 այր էր, ասէ – 230. Բայց գի նենգել կամէր պարսկին, և Սմբատ եթող
 զորդին իւր զՎահան յայնկոյս, գի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: - 234. գի
 չէր հնար ումէք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Չի թէ
 սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին գալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ
 ոք: - 234. Եւ գի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ
 կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ – 235. Եւ իբրև
 դարձան, Սերեմ մեռաւ, գի հարին նետիւ ի սիրտ նորա – 237. իբրև տեսին
 զգարսն Պարսից, գի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ էտուն ումէք
 յերիվար ելանել – 238. Եւ մաժեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց
 հանել, գի մաժաւ արին ընդ սուրն – 240. Իբրև տեսին պարսիկքն գի
 մաժեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն
 տուեալ միմեանց ասեն – 240. Փութասջիք, գի մաժաւ սուր քաջին, և
 սուրն, որ ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ – 240. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և
 արութեանդ, գի ոչ կարացէք հերձուլ զգլուխ իմ: - 241. Չայս ասաց, գի
 յիշելիք լիցի բանն: - 241. գի անգեղք և բուէճք պատեցին զիս: - 241. և ետ
 զենուլ ի վերայ ձեռինն, գի իջցէ ջերմ արինն և թուլացուցէ
 զբռնատեղին: - 242. Իբրև հեծաւ, ետես գի վեց հազար այր պատեցին
 զնոսա – 243. գի որչափ զարքն բազմանային, նոքա յանհոգս լինէին ի մեջ
 նոցա – 243. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ, գի
 գայր, որ էր իշխան Հաշտենից – 244. և գի մնացին երիվարք նոցա,
 երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 246. Եւ արջ, գի զոր ուտէն՝ Չմնայ

առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ – 247. Անգեղք, գլխ ագահ էին նստան – 247. Մկունք գլխ շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247. տե՛ս, տէր, և մի՛ լռեր, մի՛ դադարեր, գլխ կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, գլխ փառաւորեցիք անուն քո յախտեան: - 252. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն, գլխ էին ի միում խորանի – 255. Եւ ապաշաւեցին, գլխ գտապանսն իշխանացն աւարեցին: - 256. գլխ փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, գլխ ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի գաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, գլխ տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258. Արդ քանզի յայլ զաւրքն անցանել ոչ կարացին, գլխ մթին զիշեր էր, և զքարագլուխն Բնաւ ոչ իմացան, գլխ յիմարեցոյց գնոսա աստուած, ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 258. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, գլխ այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր: - 260. և սկսաւ պակասել Սմբատ, գլխ այր ծեր էր: - 261. և ինդրէր անցանել ի վանս ի Գլակայ, գլխ հանցէ զոսկերս թշնամեաց իւրոց: - 268. գլխ ի պատերազմունս նա էր, որ աւգներ մեզ և այլ սուրբք: - 269. գլխ ոչ պատրեցայ ի գեղոյ, և ոչ զրկեցի և ոչ նեղեցի զտառապեալս, գլխ զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկոյի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինամով – 269. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց – 273. գլխ այն իսկ էր ինդրուածք նոցա: - 273. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, զնոյի իաղամբ առաջի սուրբ Կարապետին, գլխ դա էր, որ նախատէր զպաշտանեայս նորա: - 275. գլխ իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս: - 275. Աղաչեաց իշխանն զԾիծառնիկ՝ եթէ հնարեա և գողացիր զխաչն, գլխ եկեղեցականն քո ազգականն է - 280. գլխ այր ոմն լուսաւոր ընդ սեամս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր զնա – 280. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, գլխ երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ գլխ կողոպտեաց զսուրբ Կարապետն: - 281. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ

Եկեղեցոյն, գլ ամենայն ամի մինն ունեցի: - 281. գլ Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին - 283. Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիւր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, գլ ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, գլ այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թոդիկ, ամենեքեան ասորիք էին - 287. գլ այսպէս գտաք արիւնադրեալ յառաջնոցն: - 288. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, գլ յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ, գլ արիւնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ - 289.

ԶԲ՞ - Զի՞ սպառեցայք, փախիք որ մեք կոտորեմք: - 266. Զի՞ պակեար, ո՛վ իշխան: - 275.

ԶԲԱ՞ՐԻ - գլ արձա՛րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ : - 59. որդեա՛կ, ընդէր բաժանեցար ի գրկաց իմոց, գլ արձա՛րդ ոչ ողորմեցար մարս քում - 151. Եւ արդ՝ հայեաց ի մեզ՝ թէ գլ արդ՝ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264.

ԶԲ Ե՛ր - Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել - 110. ծամ թողին ի զլուխ մանկանցն, գլ և զայն տեսեալ՝ յիշեսցեն զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. Աղաչեմք, գլ և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես - 173. գլ և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. ԶԲ ՄԻՆՉ - Զի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յատար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՛ր եղէք փախստական - 48. գլ մինչ Տրդատ զհնանակնեան իսչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոմնիցն կանգնեաց - 126. պարսի՛կք, մի՛ անմտանայք, գլ մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զզլովդ առեալ փախչիք - 225.

ԶԲՆՉ - Եւս առաւել /գրքում՝ առավել/ ստուգիւ գրեսցիք թէ գլ նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. Բայց գլ նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց, որ և զաւառին մին մի քահանայ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. կամ թէ / գրքում՝ թէ / գլ նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոք: - 62. փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՛նչ լինիցի - 82. Մկրտիչ

Հովհաննես Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանե՞ս գինչ գործեն: - 130. Ջինչ է այդ, զրուց տուր ինձ: - 190. Վաշիր, գի՞նչ եղիր ի մտի- 197. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկեա՛ւ. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ գինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 229. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ գի՞նչ խնդրէ: - 250. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո գի՞նչ պարզես գայցե ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Եւ Վարդուհրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա գի՞նչ գործեն: - 271. Բայց ոչ կարացին գիտել գինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275.

ՋԼԱՆԱԼ - Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս զնախանձաւոր և զթաքուցանող և զգլացող շնորհացն Քրիստոսի, ամեն: - 289.

ԶԿՆԻ - այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք զալ զկնի արանցոյ, գոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. քանզի և նոքա հալածականք շրջէին զկնի Եղիազարու: - 51. և խնդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 53. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ, և կամեցաք զկնի կոչնականացոյ զալ - 60. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, էլեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչ՝ յԱրտագ և անտի էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյ իւրոյ Ելթաղեալ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Եւ դու առաքեա զոք զկնի զաւրացն մերոց - 82. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս զաւրացն ազդ առնել: - 82. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան - 116. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չէտ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատարի շուն, խառանեցեր զկնի / ծն. զհետ / քո ջղացն: - 136. Եւ զկնի այտրիկ էթէ իմանալ ոք կամեցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. որք զկնի արբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. որ ընդ ծմակն գնացեն ինքն Ճ այր առեալ զկնի նոցա: - 186. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288. Սա եկաց Ի-երորդ զկնի Ստեփաննոսի: - 249.

Զ ՀԱԶԱՐ - Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Զ հազար այր ի Մուշ: - 210.

ԶՀԵՏ /մակբայ / - գորոյ գհեւ մտեալ Եւթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69. գոր և թագաւորն գհեւ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Իսկ Վահանայ գհեւ մտեալ ի մուրսսն լնուլ - 184. գորոյ գհեւ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա - 188. Եւ Սմբատ գհեւ մտեալ ասէ - 224. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և գհեւ մտեալ ծառային ասէ - 225. գորս իբրն տեսին զարքն Պարսից, դռն էտուն գհեւ և մի մի հասանէին: - 239. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնուս յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ գհեւ եքթայր: - 257. Որ իբրն արկին ի բանակն, և ինքեանք գհեւ մտեալ / ծն. ի հետմտեալ / սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257. Ապա գհեւ մտեալ փախստեցին մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին գնուս գահավիժեալ: - 259. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին գհեւ / ծն. գհեւ մտին / նոցա. և ի վաղին հասին: - 262. Իսկ պարսիկք յարուցեալ գհեւ մտեալ զարացն և տուեալ գնուս Արածոյ նեղէին: - 263. Եւ Պալունեաց իշխանն գհեւ մտեալ բազում զարաւք կոտորէին: - 266. Եւ Վարազայ գհեւ մտեալ էհար գտէզն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276.

ԶՀԵՏ /նախորդ. / - և ինքն դարձաւ գհեւ Պարսից զարացն: - 183. Իբրն գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր գհեւ նոցա - 186. արդ եւ գնամ գհեւ նորա - 252. արդ՝ պնդեցուք գհեւ թշնամեացն: - 273. և ինքն գնաց գհեւ փախստեցին և հասեալ միւս իշխանին, ասէ - 275. Իսկ իբրն եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք գային գհեւ մտեալ փախստեցին, և ոչ էտուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ գհեւ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք գհեւ գրելեացդ - 289.

ԶՀԵՏ ԵՐԹԱԼ - Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնուս յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ գհեւ եքթայր: - 257.

ԶՀԵՏ ՄՏԱՆԵԼ - գորոյ գհեւ մտեալ Եւթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69. գոր և թագաւորն գհեւ մտեալ՝ մինչ ի մուտս

արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Իսկ Վահանայ գիեւս մտեալ ի մուրտսն լնուլ - 184. գորոյ գիեւս մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա - 188. Եւ Սմբատ գիեւս մտեալ ասէ - 224. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և գիեւս մտեալ ծառային ասէ - 225. Որ իբրն արկին ի բանակն, և ինքեանք գիեւս մտեալ / ծն. ի հետմտեալ / սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257. Ապա գիեւս փախստեղիցն մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին գնոսս գահավիժեալ: - 259. Իսկ պարսիկք յարուցեալ գիեւս մտեալ զարացն և տուեալ գնոսս Արածնոյ նեղէին: - 263. Եւ Պալունեաց իշխանն գիեւս մտեալ բազում զարաւք կոտորէին: - 266. Եւ Վարազայ գիեւս մտեալ եհար զտէգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յոյն երիվարին և ասէ - 276.

ՁՂՋԱՆԱԼ - Եւ հիացեալ սկսան զոջանալ - 96.

ՁՄՏԱԻ ԱԾԵԼ - յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանալթից, ոչ ինչ զմտալ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս - 47.

ՁՈՂԵԼ - Եւ վասն ոչ զոհելոյ կոռցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց զնա: - 73.

ՁՈՐ ԱԻՐԻՆԱԿ - Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղին անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, զոր արիինակ սովոր էին ասպատակել: - 80. Բայց ո՛չ է հաւատալի, զոր արիինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանն - 99.

ՁՈՒԱՐԱԿ - Եւ պատարագս ողջակիզաց սպիտակ զուարակաց և նոխագաց և բազում զառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141.

ՁՈ - Ելէք ՁՈ ընդ մեջ այգեստանեացոյ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն - 128. ՁՈ սպառազինաւք արգելով կամեր զթագավորն - 130. Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ՁՈ, Ե միայն պակաս: - 184. Բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ՁՈ դրամ: - 280.

ՁՏԵՂԻ ԱՌՆՈՒԼ - Չայս ամենայն իբրն լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, զարմացան, զտեղի առեալ անդանար - 59.

ՁՐԱՂ - Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ զրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 224.

ՁՐՈՅՅ - տային նոցա զոյց զառաջին պատերազմէն մինչև գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարսն - 58.

ԶՐՈՅՅԱՏԱՐ - Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220.

ԶՐՈՒՅ - Զինչ է այդ, գրուց տուր ինձ: - 190.

ԶՐՈՒՅԱՏԱՐ - Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ գրուցատար / ծն. գրոյցատարս / լինել Պարսից արքային: - 201. և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել գրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանատրաց գնդէն նոցա: - 278.

ԶՐՈՒՅԱՏԱՐ ԼԻՆԵԼ - Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ գրուցատար լինել /ծն. գրոյցատարս / Պարսից արքային: - 201.

ԶՐՈՒՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆ - զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել գրուցատրութիւն /ծն. գրուցատրութեան/ ձերում ճանապարհորդութեանն - 61. Յետ այսքան պատմեալ գրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում - 283.

ԶՐՈՒՅ ՏԱԼ - Զինչ է այդ, գրուց տուր ինձ: - 190.

ԶՐԿԵԼ - որ ոչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, բազում գրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իրեանց աստուածս համարելով: - 40.

զի ընդ խաւար ընթացեալք գրկեալք լիցին յաստուածամտութեանցն - 40. վայ՛ ինձ, մեղաւորիս, որ գրկեալս եւմ ի բարեաց: - 150. զի ոչ պատրեցայ ի գեղոյ, և նչ գրկեցի և ոչ նեղեցի զտառապեալս - 269. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և գրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաթից: - 28

Է

Է - և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. և կացոյց անոր կրանաւորս Կ ...Ներսէս՝ ամս Է: Յովհաննէս ամս Բ: ... Սահակ՝ ամս Է: - 147.

Է ՀԱՐԻՒՐ - Եւ Խորնի ունի ծովսս ՌԶԶ և հեծեալս Է հարիւր և հետևակս Ռ և Է: - 112.

ԷՃ – Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ` յազնել քրմացն: - 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90.

ԷՇ – Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ` գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259.

Ը

Ը - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Կումիդաս` ամս Ժ: Բարդողիմէս` ամս Ը: - 147. Եւ յետ Ը ամի եկն Աբդրահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բագուս աղխիւ – 285.

ԸՃ - Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ: - 111.

ԸԸ ԵԻ Զ – գոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Զ այր, միահամուտ ԴՌ և Մ և ԾԲ: - 132.

ԵՃ ԵԻ Խ – Իսկ Բրեխ ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնաւորս ԸՃ և Խ և տիգաւորս Ռ և Զ և պարսաւորս Մ և Զ: - 112.

ԸՄԲՌՆԵԼ - և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք, արժանացուցանել զնոսս դժոխոց կայանին – 55. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. փախտ զԳրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք, զուցէ ըմբռնեն զոռոս և մեք ամաչեմք ի թագաւորէն: - 82. Եւ Գ իշխանս ըմբռնեցին և ածին – 118. Եւ մի ոմն ի զարացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զարացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեաց` մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. գորոյ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զզուխ նորս – 188. Եւ ոչ ժամանեցին ըմբռնել զերիվարսն – 210. Կաց ուրացեալ Սահուտ, ըմբռնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286.

ԸՄՊԵԼ – զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: 152. Եւ զելթն ար Վահան ոչ եկեր և ոչ արբ: 280.

ԸՄՊԵԼԻ – Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167.

ԸՄԴ - / նախդիր սեռական հոլովի հետ / - Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219.

ԸՄԴ - / նախդիր տրական հոլովի հետ / - Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգոի մնան ի մարմնի – 37. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկուազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան – 52. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանաւթս անուանող քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոց – 55. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զՆոսրով – 67. Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչեր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 73. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արծան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սենսն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. որք յանձն առին գալ ընդ նմա: - 105. և գրեցին ի նմա այսպէս. Որ որ յանդգնեսցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցից ընդ նմա – 155. Զոր գիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա – 159. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Սոքա եւթանէքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. Եւ մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ – 185. Թեպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. Եւ ասէ իշխանն. մի՛ տրտմիր, ընդ քո կամացդ առնեմ զամենայն – 233. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց զգլուխս նոցա – 254. և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմացն: - 258. և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից – 277. Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ԸՄԴ- / նախդիր հայցական հոլովի հետ / - գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. զի ընդ խաւար ընթացեալք զրկեալք լիցին յաստուածածանաւթութեանցն: - 40. Որ

թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն – 42. անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով գնշխարս սրբոց առաքելոցն – 53. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիւսոյ, գոր և յոյք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտանայ եղբար իւրում – 66. և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից – 67. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին գնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Եւ մեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 70. Իսկ զաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լեռինն – 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... ելեալ յերկրորդ ժամուն ընդ բլուրն, ուր Արձանն էր թագուցեալ, և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ զառիվայր լեռինն, կամելով իջանել ի Կոււառս: - 80. այսար մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ – 85. զի ընդ թշնամիս պաշտանէից ինքեանք մարտնչին: - 85. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. և արք Պարախու և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զաւրացն Հայոց, և փախստական արարեալ գնոսա իջուցին ընդ զառիվայր լեռինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. իսկ ԳՌ անցին ընդ Բասեն և ընդ Հարք – 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. և սկսաւ կռուել ընդ իշխանն Հայոց: - 90. և կտրեաց գնա ի զաւրացն և փախստական արար ի վերայ լեռինն ընդ յարևելս կոյս – 91. գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար, և գնաց մերձեցաւ առ նա – 92. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս – 93. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ

փախստական գնացաք: - 95. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք գտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Բայց ո՛չ է հաւատալի, գոր աւրինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զաւրք մտանեն - 99. Եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա, որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ - 103. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. իսկ ոմանք ընդ մեզ երթային: - 113. գոր և գնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123. և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսա - 123. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր - 124. և ԴՌ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն - 128. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգէմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Զ այր: - 132. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն - 135. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զտուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ գլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Չորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն - 142. և թոչունք խիթացցեն ընդ իս - 150. իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքեն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ - 152. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ոխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. „Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր - 153. և մերձեցաւ կինն ելանէր ընդ սակաւ զառիվայրն - 154. Տեսանեմ այր մի գիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս - 154. և գրեցին ի նմա այսպէս. Որ ոք յանդգնեսցի մարտնչել Ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌոմիգո Պարսից արքայ - 158. և ընդ Հայոց զաւրսն հպարտացան բանակիլ - 158. Եւ իվեր ամբարձեալ

զմուրճն՝ իջուցաներ ի վերայ գազաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխանն առանց այլ ուրուք ... եկին առ թագաւորն: - 161. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց - 162. և եկեալ անցանէր ընդ Կարնոյ քաղաք - 162. և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և մի՛ անտես առնէր զաղաչանս մեր - 173. Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. Եւ Վահան խրատ տայր զաւրացն ի գիշերի մի անցանել ընդ գետն Մեղտեայ - 186. Ռ այր գնացէք ընդ ծմակն և հազար՝ ընդ դաշուն: - 186. առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն գնասցեն - 186. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիք, որ զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան: - 192. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային - 192. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ - 194. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դէսս դարան գործեաց: - 196. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ի Քարքէ: - 200. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 207. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, Բայց զքո անմտութիւնդ լացի - 208. յերկրէս էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ. ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: ... Ընդ ամենայն միահամար՝ ԻԸՌ: - 211. Եւ սկսան մարտնչել ընդ միմեանս: - 214. և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել - 219. զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 219. Եւ ինքն զուրթ հազար այրն ռազմ բաժանել և ընդ առաւաւտն կազմեցան - 221. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ առաւաւտն կազմեցան - 221. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջինն յաղթահարեցին զՄմբատ - 222. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ զրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 223. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՌ: - 227. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկե՛ա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 229. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Մուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Եւ ծիծաղեալ Մմբատայ ընդ յաղի բանն Մուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 229. Եւ մածեաւ սուրն

ի ձեռնին Մմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մածաւ արիւն ընդ սուրն, և ընդ ձեռնատեղին կոտորեցաւ: - 240. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտէգն ի վերայ պարսիկն թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղէն - 245. Ի սոյն աուրս վաղջանցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ ընդ յայլ հայրս Հայրաբլուրն: - 248. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ - 251. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և զաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257. Իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259. Իսկ Մմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեհս -260. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին գնոսա՝ ԳՌ զլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. և խառնեցան ընդ յիրեարս: - 263. և հնարս իմացեալ ընդ Մարտուց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եդ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս - 264. և պատեալ իջոյց գնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի/ ծն. ի նոյն տեղին / և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Բայց զաւրութիւն տեառն զգետնէր գնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն - 265. Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան - 268. կրանաւորքն սևազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Օ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկուսն խաչ նշանակաւ: - 270. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն - 271. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտէգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զաւրացաւ Խոսրով պարսից արքայն - 279. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս ... եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. զի այն ոմն լուսաւոր ընդ սեամս

Եկեղեցւոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280. Եւ եղալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283. արդ առաքեա ութ հազար այրուծի ընդ Վանանդ, և ես տաց գնա ի ձեռս քո: - 283. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն Ճորոխ – 284. Եւ յիշեաց զերդումնն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն – 285. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ԸՆԴ - / նախդիր բացառական հոլովի հետ / - զի յերևել հովուապետին առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. զի մեծն Գիսսան է փատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն: - 80. և փախստական արարեալ զնոսա իջուցին ընդ զառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ – 123. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացցեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն – 128. Եւ ընդ բանիցն եհար գնա, և անդէն սատակեցաւ: - 155. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն – 166. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ Եկեղեցւոյն – 204.

ԸՆԴ - / նախդիր գործիական հոլովի հետ / - և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք, արժանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին – 55. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. և ձեզ ընդ յսկաւմք էաք – 201. և ունէր ընդ ձեռաւմք իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանատորս: - 204. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռաւմք Վահանայ: - 211. և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ ... գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռաւմք իւրով ԸՌ այր – 256. զի զամենեսեան, որ ընդ ինով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269. Եւ ընդ բազում արթնանաւք զանց առնէր – 279. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանաւն, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ԸՆԴ – նախդիր կապակցությունների մեջ. – գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար / ծն. չտես, չտեսեալս /, և գնաց մերձեցաւ առ նա – 92. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ զինի մտին: - 189. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառապին հանել – 195. Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զճառոյն՝ խեղդեցին. և զչորս հարիւր այրն ընդ սուր հանեալ: - 236.

ԸՆԴ ԱՄԵՆԱՅՆ - և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87.

ԸՆԴ ԱՌԱՋ - Եւ ինքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ - 196.

ԸՆԴ ԱՌԱԻԱԻՏՆ - Եւ ինքն գութ հազար այրն ուզմ բաժանեալ և ընդ առաւստն կազմեցան – 221.

ԸՆԴԱՐԶԱԿ - Որք իբրն եկին ի գլուխ Տարանոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ / ծն. ընդարձակ / և վայելուչ – 206.

ԸՆԴԱՐԶԱԿՈՒԹԻԻՆ, ԸՆԴՅԱՐԶԱԿՈՒԹԻԻՆ - և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. զի ընդարձակութիւն էր որսոյ – 109.

ԸՆԴԱՐԻՆԱԿԵԼ - աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և յի գրով դրոշմեսջիք զհետ գրելեացդ – 289.

ԸՆԴ ԳԻՆԻ ՄՏԱՆԵԼ - Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ զինի մտին: - 189.

ԸՆԴԴԵՄ / նախ./ - զիս՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ: - 59. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, գրգռեաց զնա: - 218. և նա կամեր ի զիշերի ելանել ընդդէմ նոցա – 218. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Մերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նոցա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Ու՞ր էս, բագուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց – 241. Եւ գումարեցան ընդդէմ միմեանց / ծն. ընդ միմեանս / - 260. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 270.

ԸՆԴԴԵՄ / մկբ. / - Բայց Նիստրացիքն ընդդէմ / ճիշտ՝ ընդդէմ / դարձան – 60. զի ընդդէմ էկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. Իսկ արք զեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ էկեալ մերոց զաւրացն – 88. Իսկ

ընդդեմ /ճիշտ՝ ընդդեմ / դարձեալ զարապետն Գեղորեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. և արք բերդին ընդդեմ եկեալ քարամբք և զլուք յանխնայ կոտորեցին - 199. և ընկերք նորա քարիւ և նետիւ ընդդեմ գնացեալ զբազումս սպանին - 237. Իսկ նա ընդդեմ դարձեալ . Էհատ զզուխ երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276.

ԸՆԴԴԵՄ ԳԱԼ - զի ընդդեմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդեմ եկեալ մերոց զարացն - 88. և արք բերդին ընդդեմ եկեալ քարամբք և զլուք յանխնայ կոտորեցին - 199.

ԸՆԴԴԵՄ ԳՆԱԼ - և ընկերք նորա քարիւ և նետիւ ընդդեմ գնացեալ զբազումս սպանին - 237.

ԸՆԴԴԵՄ ԴԱՌՆԱԼ - բայց Նիւստրացիքն ընդդեմ / գրքում՝ ընդդեմ / դարձան - 60. Իսկ ընդդեմ / գրքում՝ ընդդեմ / դարձեալ զարապետն Գեղորեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Իսկ նա ընդդեմ դարձեալ / ծն. դարձաւ / Էհատ զզուխ երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276.

ԸՆԴԴԻՄԱՆԱԼ - Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ ոչ կարենք ընդդիմանալ - 85.

ԸՆԴԵԼ - Գուցե որ թշնամի յարձակիցի և դուք չեք ընդել / ծն. ընտել / վայրուցն: - 186.

ԸՆԴԵ՞Ր - Զի մինչ գիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարաղէմ յերկիրդ ընդէ՞ք եղէք փախստական: - 48. որդե՛կ, ընդէ՞ք բաժանեցար ի գրկաց իմոց - 151. թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէ՞ք ածեր ի հետ - 209. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ք շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. ընդէ՞ք այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս - 214. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զզուխ քո ընդէ՞ք ոչ էտուր փոխանակ տեառն քո: - 225. Որովհետն պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք, և կենաց արժանի ընդէ՞ք էք: - 235.

ԸՆԴ Ի - Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր - 124. Իսկ զարքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝

սակաք պրծան, և անկան ի տեղուցն Ռ և Զ այր: - 132. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն - 135. և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն - 142. Եւ իբրև էլ արտաքս, խստացան, յիսացան, տրտմեցան ընդ յիրան սպասաւորք եկեղեցոյն - 153. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան: - 192. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ - 194. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դեհս դարան գործեաց: - 196. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ի Քարքէ: - 200. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: - 203-204. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջին յաղթահարեցին զՍմբատ - 222. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտեցն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց, ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէշ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ, և ԲՌ՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեհս - 260. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ և խառնեցան ընդ յիրեարս: - 263. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղաւնս - 264. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն - 271. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտեցն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Զայսոսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՛ նենգեաց քեզ Տիրան և եղն ընդ յոյնսն: - 283. ԸՆԴ ԿԱՌԱՓՆ ՀԱՆԵԼ - սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կարաւին հանելմ - 195.

ԸՆԴ ՁԵՌԱՄԲ - և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանաւորս: - 204. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր - 256.

ԸՆԴ ՄԷՋ – Այս գիշեր է և մեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թե իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ / գրքում՝ մեջ, ծն. ի մեջ/ այգեստանեացոյ և ի գրույն Արձանին թաքիք մինչև զառաւաւտն – 128. և ԴՌ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնասցեն ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն – 128. Եւ այն էր զարմանալի, որ զրուին և աջ ձեռն և աջ ռտն և երիվարին ողն ընդ մեջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ /գրքում՝ մեջ/ եհատ զգարսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մեջ / գրքում՝ մեջ / զաւառին Հաշտենից: - 139. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն իւ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ / գրքում՝ մեջ / ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի – 204.

ԸՆԴ ՄԷՋ ԱԾԵԼ, - Իսկ նա ընդ մեջ / գրքում՝ մեջ / ածեալ եհատ զգարսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն իւ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ / գրքում՝ մեջ / ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161.

ԸՆԴ ՅԱԿԱՄԲ - և ձեզ ընդ յակամբ էաք – 201.

ԸՆԴՅԱՌԱՋ, ԸՆԴ ՅԱՌԱՋ – Եւ իբրև եկաք իջաք յիննակնեան տեղիսն, ընդ յառաջ եղէն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Ապա դարձան և եկին ընդ յառաջ մեր – 113. նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ էլաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. Իսկ Վահան ընդ յառաջ / ծն. ընդառաջ / գնացեալ ասէր – 199. Եւ ընդ յառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ զնա սիրով – 229. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղէն պաշտանեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235.

ԸՆԴՅԱՌԱՋ ԳՆԱԼ, ԸՆԴ ՅԱՌԱՋ ԳՆԱԼ - Իսկ Վահան ընդ յառաջ / ծն. ընդառաջ / գնացեալ ասէր – 200. Եւ ընդ յառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ զնա սիրով – 229.

ԸՆԴՅԱՌԱՋ ԼԻՆԵԼ, ԸՆԴ ՅԱՌԱՋ ԼԻՆԵԼ - Եւ իբրև եկաք իջաք յիննակնեան տեղիսն, ընդ յառաջ եղէն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ էլաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղէն պաշտանեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235.

ԸՆԴՅԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ – տե՛ս ԸՆԴԱՐՁԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԸՆԴՈՍՏՆՈՒԼ – Զոր լուեալ իշխանքն ընդոստեան /ծն. ընդոստեան / յոյժ – 81.

ԸՆԴՈՒՆԵԼ – զի երկոքեան ամոլքն աստ եկեալք,և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ – 34. որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալաց յետ քո: – 41. և դիւարնակ մարմինք նոցա ընկալան զբժշկութիւն: – 74. Ոչ գայս հրաման ընկալեալ էմք յառաջնոցն, և ո՛չ մեք իշխեմք առնել: – 151. Ընկալ՛, տէր, զաղաչանս մեր և տու՛ր շնորհս բնակչաց տրա – 172. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ – 173. վերագոյն ընդունէին զնա – 204. Եւ ընդառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալալ զնա սիրով – 229. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձսն ի Քրիստոսէ – 289.

ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ – զի ոչ առ ամենեսեան ընդունէի է նորա քարոզութիւնն – 47. Արդ՝ եթէ վասն հաւատոյ ես ընդունէի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: – 151.

ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ Է տե՛ս ԸՆԴՈՒՆԵԼԻ

ԸՆԴ ՉՏԵՍԻԼՍ ԱՌՆԵԼ – զոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս / ծն. չտես, չտեսեալս / արար /ճիշտը՝ ընդ չտեսս արար / և զնաց մերձեցաւ առ նա – 92.

ԸՆԴ ՍՈՒՐ ՀԱՆԵԼ – Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զճառոյն՝ իւեղեցին. և զչորս հարիւր այրն ընդ սուր հանեալ: – 236.

ԸՆԹԱՆԱԼ – զի ընդ խաւար ընթացեալք զրկեալք լիցին յաստուածածանալթութեանցն: – 40. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալք արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: – 96. Զոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնէին սպասատրաց եկեղեցոյն: – 155. Իսկ նորա լի եղեալ ինդութեմք, զարթեալ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: – 281.

ԸՆԹԵՌՆՈՒԼ – զոր ընթերցեալ գոհութիւն մատուցի աստուծոյ, ըստ գրեցելոյդ – 39. զոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան – 46. Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Եւ իբրև ընթերցան զթողթոսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենտբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիք զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ հելենացի գրով, կամ զթագաւորութիւն ճենաց – 71. Եւ ի վաղիւն բարձեալ էլաք յԱրձանն և

ընթերցար զգիրն: - 96. զոր և Պիսիդոն իսկ ընթերցեալ է գտախտակն: - 102. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի - 133. Իբրև ընթերցան զգիր արձանին, խորտակեցին զարձանն քարէ: - 164. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցալ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն - 252. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցալ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամէն: - 289.

ԸՆԿԵՆՈՒԼ - և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկելուն զնա: - 86. և ապա հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մղեալ ընկեց յերիվարէն - 91. իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա և պարանոցան ի վայր ընկեց - 92. և նորա ի վերայ յարձակեալ կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց - 93. և կտրեաց զգլուխ նորա և ընկեց ի մաղախ իւր: - 93. և զողն երիվարին հանդերձ զլիսովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց: - 137. Եւ ոմն ի ծառայից Սիւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ - 138. և դարձեալ կտրեաց զգլուխն և ընկեց ի մաղախ իւր: - 138. ընկեցեալ զմանուկն ի դայակսն և ասէ - 154. և իբրև տեսին զՊաւղիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. և զգլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևութ տեղիս ընկենուին - 181. Եւ ի մէջ առին զնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և իգետ ընկեցին - 187. և զգլուխսն ի մուրատն և ի դաշտն ընկենուին - 188. և զնա յերկիր ընկեց - 215. Եւ անդէն եհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց - 216. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա, և կարեվէր խոցեաց և ընկենուլ կամեցաւ զՎաղթանկ: - 223. Եւ նորա հանեալ ընկեց զգլուխն և ինքն մեռաւ: - 224. Եւ եհար զգլուխ նորա և ընկեց - 226. Եւ գիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկեց, և ասէ - 243. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին զնոսա՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկեց: - 262. Վարդուիրի՛, մի՛մեղադրեր, գլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 174. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ եհատ զգլուխ երիվարին Վարագայ և ընկեց: - 276.

ԸՆԿԵՆՐ - փախտ զԳրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաք իւրովք - 82. և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն - 188. ինքն միայն

պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. և ընկերք նորա քարի և նետի ընդդէմ գնացեալ զբազումս սպանին – 237.

ԸՆԿՂՄԵԼ, - և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մաւր անդր ընկղմեաց: - 211. Եւ ապա գիտացին զաւրքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 258.

ԸՆԶԱՅ – որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ – 37. Եւ ինքեանք ելեալ ի տերունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248.

ԸՆՏԱՆԻ – յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին ... իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինսամով – 269.

ԸՆՏԻՐ – Իսկ նորա Դն արանց ընտիր սուսերատրաց առաքեաց, որք ի վաղին եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 124. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին Բն այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 200. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, ել և գնաց: - 255.

ԸՆՏՐԵԼ – դու ընտրեցար / ծն. ընտրեցեր / ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի – 41. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ /զրքում՝ բնակությամբ / սուրբ Կարապետիս - 170. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի – 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280.

ԸՌ – զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զաւրքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262.

ԸՌԱԶՄ–զի ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երևին փողփողեալք: - 82.

ԸՌԱՀԱՆ – զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխ Ըրահանայ / ծն. Ռահանայ / -212. Տուք ի մեզ զգլուխ Ըրահանայ / ծն. Ռահանայ /, և թողումք զձեզ: - 212. Կամ տուք ի մեզ զգլուխ Ըրահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան: - 212. ԸՌ ԵՐ ԾՁ – Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և ի շխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142.

ԸՍՏ - / նախդիր տրական հոլովի հետ / - որ դու իսկ քստ / ծն. ընդ/ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. Այլ քստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. զոր ընթերցեալ գոհութիւն մատուցի աստուծոյ, քստ գրեցելոյդ – 39. և կացուցես զդոսա քստ արքինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. Չայս ամենայն քստ այսմ արքինակի տուր գործել: - 43. քստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. և ոչ գոհի տեղի քստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. որ քստ աստուծոյ տեսչութեանն / գրքում՝ տեսչոյանն, ծն. տեսութեան, տեսութեանն / զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ զտեալ զգերեզման նորա քստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75. և մի՛ նք զիտասցէ զդոսա քստ հանելոյ կողման – 105. Արդ քստ այսմ արա զպատասխանիդ: - 133. որք պանդխտութեամբ կենաւք զնասցեն ի կեանս յայտսիկ և ոչ քստ մարմնոյ քնքանաց: - 172. Աձ և ի Պարսից զկին իւր զՊորպէս և եղ զանուն քաղաքի Պորպ, քստ կնոջ անուանն: - 207. Իսկ քստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիս Սմբատ – 244.

ԸՍՏ - / նախդիր բացառական հոլովի հետ / - աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ ես քստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171.

ԸՍՏ ԱՐԿԻՆԱԿԻ - և կացուցես զդոսա քստ արքինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. Չայս ամենայն քստ այսմ արքինակի տուր գործել: - 43.

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՃԻ - և ոչ գոհի տեղի քստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54.

ԹԱԳ - Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, Էտես յաջ թնս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսեամբ, և թագ ծիրանի ի գլուխ նորա և խաչ – 272.

ԹԱԳԱԻՈՐ – գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան – 46. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն – 46. Զի մինչ գիտէիք գթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և գաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական: - 48. Եւ որ գթագաւորացն ժամանական չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 65. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 65. և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից, սաստկացաւ մարտ պատերազմին – 66. ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէսս ի վեր վերացուցեալ, գթագաւորն դիպթաւ կացուցանէին: - 68. Բայց թագաւորն պարսից զար մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտու մնացեալ ազգին Անակայ Էտ: - 68. Արդ իբրև Էսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զագգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: -70. Բսկ Բուրտար իբրև լուս զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ Էմուտ առ Ուգուի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. և անդ սնաւ առ հաւրաքեռ իւրում, որ էր կին թագաւորին Զուանշերի: - 70. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն երթեալ դադարէր: - 73. և պատահեաց ինքն և թագաւորն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, գոր և առաջաւորք կոչեմք: - 74. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. մեք ամաչեմք ի թագաւորէն: - 82. զի այս անուն թագաւորին Հայոց է – 85. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 188. Եւ իբրև եկին առ թագաւորն Հայոց Վաղարշակ, և նա Էտ զերկիրն Տարանոյ յիշխանութեամբ նոցա: - 108. Եւ յետ հնգետասան ամի Էսպան թագաւորն զերկոսեանն – 108. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Արդ մինչդէռ Տրդատ և սուրբ Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի

քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յագնականութիւն: - 118. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց յագնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. և կողմնապահ թողեալ երկրին, ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. գոր թագաւորն / գրքում՝ թագավորն / յանձին կալեալ գնալ ի տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց: - 118. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննականեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119. Եւ իբրև անաք զնոսա առ թագաւորն, և Բագում Ժամն արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղոջն աուրս Եժ-ան: - 123. զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգարս թագաւորին և զպաշտանեայս սրբոյն Գրիգորի - 124. գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին - 124. եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն - 124. գոր տեսեալ թագաւորն / ճն. թագաւորին / ուրախ եղյ յոյժ - 124. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհ իւր - 126. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր - 126. գլխագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին զարք - 126. և թագաւորն եկեալ առ մեզ աղաթեր իշխանաւքն հանդերձ - 127. Բայց ի պատերազմէն արգելեալ թագաւորն ասելով - 128. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաթէաք : - 129. Եւ մի ոմն ի զարացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զարացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն - 129. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեորգեոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Օ և ԸՌ - 129. Եւ իբրև առաւառ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարացն զառաջսն ունել - 130. ԶՌ սպառազինաւք արգելով կամեր գլխագաւորն / գրքում՝ թագավորն / - 130. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին - 132. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգարս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. գոր թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Իսկ ընդդէմ դարձեալ զարապետն Գեորգեոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբ

Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր, մեծ գոհությամբ աստուծոյ մատուցանէին: - 141. Չոր գիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է - 159. Իբրև ազդեղն առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, խնդաց յոյժ: - 160. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զարացն - 160. զի թագաւորին փոխանակ էին զնա կարգեալ - 160. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և տուեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն - 161. Եւ յարուցեալ մեծաւ բարկութեամբ ել ի թագաւորեն - 161. Եւ իբրև լուս թագաւորն, երկեալ ի նմանէ, զի մանուկ էր: - 161. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարանոյ իշխանն և ասէ թէ՝ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց - 162. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. Ետ տանել և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով - 201. Իբրև զնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամառն յաւիտենից: - 202. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյն իւրոյ և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 205. Եւ ինքն յղեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ - 227. զի նա է թագաւոր և մեր հասարակաց - 273. Իսկ մի ոմն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին - 279. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՉոզիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան. և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել - 283.

ԹԱԳԱԻՈՐԱԲՆԱԿ - և ինքն զնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպայլիս: - 279.

ԹԱԳԱԻՈՐԵԼ - և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին ճենաց ամս ԺԹ: - 70. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա զնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց - 71. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. ուստի փրկութեան ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166.

ԹԱԳԱԻՈՐՈՒԹԻՒՆ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտանայ եղբար իւրում - 66. Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և գթագաւորութիւնն բարձին ի հարէ նորա Տիրանայ - 71. ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ հելենացի գրով, կամ գթագաւորութիւնն ճենաց - 71. և եկաց ի նոյն տեղոջն մինչև գթագաւորութիւնն Դիոկլիտիանոսի: - 76. Սա զնաց ի ժողովն, գոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու

մեռա Մուրիկ դառավ ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164.
Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլէայ զաւրացաւ Խոսրով
պարսից արքայն – 279. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի
զսուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յերթն և ի տասն ամի
թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ զաւրացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն
իւրում – 279. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլի , և ի մահուն
Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի
անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն– 288.

ԹԱԳՆՈՒԻԼ - Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նույն /ճիշտը՝ նոյն/
վայրս թագեալ – 92.

ԹԱԳՈՒՍ - Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց
ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ - 221.

ԹԱԳՈՒՑԱՆԵԼ - ուր Արձանն էր թագուցեալ / ծն. թաքուցեալ / – 81.
Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յԲննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի
քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝
ամս Լ: - 148. տեսանեմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ / ծն. թաքուցեալ,
թացուցեալ / և յարեան ներկեալ: -155.

ԹԱԴԷՈՍ - և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի
և Թաղէոսի – 41. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ զայր Անակ յԱրտազ
զաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թաղէոսի – 68.

ԹԱԿԱՐԴ, ԹԱԿԱՐԹ՝ - և անուանեցաւ տեղին այն Թակարթս / ծն.
Թակարդս, թակարդ/: - 131. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ
յայգեմէջն՝ սակաք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: Իսկ
Թակարդս ՌԷՃ այր, զոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Ջ այր - 132.

ԹԱԿԱՐԹ՝ - և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի թակարթս
սրկեալ յանխնայ կոտորեցին -131.

ԹԱԿԱՐԴԵԼ - զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց – 126.

ԹԱԿԱՐԹ – տե՛ս ԹԱԿԱՐԴ

ԹԱՂԵԼ - զի զմեռեալս իւրեանց թաղեցեն – 94. Եւ իբրև դարձան,
Սերեմ մեռա ... և թաղեցաւ /ծն. թաղեցին / ի նոյն ձոր: - 237. ապա
շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Սշոյ, յանուն որոյ իւրոյ կրտսերի
Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. զի Վահան յաւելեալ
առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին – 283.
Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Չինակերտ
Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի – 286.

ԹԱՂՈՒՄՆ - և կայ ի թաղման ի նոյն տեղուոջ - 87. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն - 203. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Իսկ անարինացն հասեալ ի տեղի, զտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսս. և կան ի թաղման / ծն. թաղեալ / ի դուռն եկեղեցոյն - 273.

ԹԱՆՁՐԱՏԱՐԱՄԸ - Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած / ծն. զթանձրամած, թանձրամած/ տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն - 98.

ԹԱՐԳՄԱՆԵԼ, ԹԱՐՔՄԱՆԵԼ - Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի զիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. Պատմութիւն Տարանոյ, զոր թարքմանեալ է Ձենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի - 33. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի զիրս: - 44.

ԹԱՐՔՄԱՆԵԼ -տե՛ս ԹԱՐԳՄԱՆԵԼ

ԹԱՐՔՄԱՆԻՉ - Ձոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102.

ԹԱՐՔՄԱՆՈՒԹԻՒՆ - Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51.

ԹԱԻԱԼԵԼ - Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր - 87. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուին և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 137

ԹԱԻԹԱԻԵԼ - Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաւթաւէլ ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 240.

ԹԱՓԵԼ - Եւ յորժամ լցան ատուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական - 74.

ԹԱՔՆՈՒԻԼ - ի զլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւաւտն - 128.

ԹԱՔՈՒՑԱՆԵԼ - Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. և մի ոմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ

յերիվարն փախեաւ ի Մուշ – 187. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի՛ բան նչ թաքուցեալ ի նմանէ, գոր արարեալն էր: - 190. Եւ իբրն եկին առ թաքուցեալ / ծն. թագուցած / խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ – 235. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվաճսն ի Քրիստոսէ, որպէս զնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող շնորհացն Քրիստոսի. ամէն: - 289.

ԹԱՔՉԵԼ – Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան / ծն. թագեան, թաքեն/ – 245. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265.

ԹԱՔՍԵԱՅՔ – Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277.

ԹԱՔՍԵԱՅՔ ԼԻՆԵԼ – տե՛ս ԹԱՔՍԵԱՅՔ

ԹԵՎՆ – իջուցանէր զսուրն ի վերայ աջոյ թիկանն – 87. և ապա առեալ զաջ թեկն / ծն. թնն, դեհն / Մկրտչին տեսոնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով – 96. Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև զարմունկն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն – 135. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին – 136. Եւ անդէն եհար զգլուխ որոյոյն Ստուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց – 216. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զտեգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին – 242.

ԹԵՐԻ – Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ - 289.

ԹԵՐՈՒԹԻՐՆ – Դարձեալ ցուցէր զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութին լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45.

ԹԵՐ – Ա՛յ արծուաձագ, որ թևալքդ ես հպարտացեալ ... ես ցուցանեմ զգարութիւնս իմ ի քեզ: – 91. Իսկ զաջ զարուն թևն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց - 134. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թևն և ձայն տուեալ ասէր – 137. Եւ փողոց տուեալ

ի վերայ բլերն Սմբատ գաջ թեն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեն և յորդին իւր ի Վահան – 241. և պարզեաց գմիւս թեն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: - 245. և ետ գաջ թեն Վարազայ իշխանին Պալունեաց – 260. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ – 272.

ԹԵԻԱՊԵՏ - Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ եհատ զգաւրսն և էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137.

ԹԵԻԱԻՈՐ - Եւ մարդկաւրէն տեսլեամբ որպէս թևաւորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կուռն: - 98. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թևաւորք – 272.

ԹԷ - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ / գրքում՝ թե, ծն. եթէ / նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ / գրքում՝ թե / ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի - 44. Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. և ոչ գիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 48. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոյ թէ հանդիպին: - 48. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումէք կամի տալ – 50. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է – 50. թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞յ պաշտաւնէայս թողեր առ նոսա և թէ / գրքում՝ թե / ե՞ն ումէք յայտնի որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. կամ թէ / գրքում՝ թե / զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոբ: - 61. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թէ / գրքում՝ թէ / ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրաւնիդէս, թէ / գրքում՝ թե / ո՛րպէս վարին, կամ ու՛ր են: - 62. և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայդ ոչ յիշէ - 65. Բայց թէ ո՞վ երեր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին - 75. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանելոց է գմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոյք են – 82. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83. Տեսցեն զքեզ անգեղք և զիտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 91. և թէ վասն մեղաց իւրեանց տանջեցին ի

տեառնէ, սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցցին, այլ չարիք սատակեցցին – 97. գոր թէ գտանել ոք կամի, ոչ կարէ – 103. զայս ի միտ առէք, որ թէ ապրիմք՝ փոխարէն հատուցանեմք ձեզ, և թէ մեռանիմք, աստուածք հատուցանեն զվրէժ մեր: - 107. Այս գիշեր է և մեր ոչ զիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացոյ և ի զլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւաւտն – 128. Ջի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ասպս թէ / գրքում՝ թե / ոչ՝ քանդեալ գերկիբոյ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանկեցս զդմնս խոզութեան քո – 133. Ջոր զիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա – 159. Արդ մի՛ զարթոցանէք դուք զառիժ, որ ի քուն է ... ասպս թէ ոչ՝ որ գութունս հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաթանասունս հազարոյ յաղթահարեալ: - 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՝ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ասպս թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, գերկիբոյ քո ապականեմ – 163. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զար ածէք: - 182. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեւք հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք – 182. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեր և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին ըրպէս / գրքում՝ որպէս / թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիբայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանս առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. Թէ սեր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ւածեր ի հետ – 209. յերկրէս ել, արի և գնա խաղաղութեամբ. ասպս թէ ոչ՝ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ասպս թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց գնա և ասէ – 215. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. ասպս զիտաջիբ՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել: - 225. . Ասպս թէ ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարան ւածեմ – 228. Արդ՝ փութով գոր ասացիդ յուղարկե՛ա. ասպս թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 229. Իբրև կացին աուրս Ժ, ինդիր արար Սուրէն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՛ր է: - 229. Եւ նոքա ցուցին նմա զբերդն, թէ անդ է: - 229. Եւ նա ասէ՝ անդ՝ այծարած է, թէ դիւարած: - 230. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ասպս թէ ոչ՝ գնացէք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230.

Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթե զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 231. Բայց թէ լսեք մեզ, առեք ի մենջ ՃՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք գայս կինս և գորդիս: - 231. Բայց եթե դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լե՛ր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ, սպա թէ ոչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. Ձի թէ տուրքն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին գալ անտի երիվարս, ապա ո՛վ այլ ոք: - 234. և առաքեցին զումն ի Մեղտի, թէ փութացե՛ք գալ ի վերայ դոցա: - 238. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: - 250. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեւ և աւարեւ և կրակատուն առնեւ զեկեղեցիսն – 251. Կաց տեսանեւ, թէ վասն քո զի՛նչ պարզես գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. և զարքն կարծէին, թէ հեծեալ է – 257. Եւ ապա զիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան - 258. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զի՛արդ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264. Ձոր տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա – 264. այլ յիշեա զհարսն մեր, թէ ո՛րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. Եւ Վարդուհրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՛նչ գործեն: - 271. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տամ: - 274. Անկի՛ր, պարսիկ, կամաւ, սպա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 276. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ – 279. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց, որպէս թէ ի պատերազմ – 283. Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Ձայստսիկ լուեալ Վաշղեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՝ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղն ընդ յոյսն – 283. Իսկ եպիսկոպոսն աղաւթեալ առ աստուած լուրթեամբ, միայն գայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր – 284. Ձայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ գայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց, որք կամաւ էին եկեալ, թէ՝ Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. Ապա տեղեկացայ յումանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայդ: - 287.

ԹԷՈՎՆԱՍ - Զայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս / ծն. Թեոնաս / և Աքիլոս և Մարկիլոս, զարմացան – 59. որոց անուանքն են այսոքիկ. Թեովնաս / ծն. Թեոնաս /, Պաուլիկարպոս, Միմովն, Յովհաննես, Եպիփան, Դիմատիոս, Նարկեսոս: - 175.

ԹԷՊԵՏ - որ թեպետ և առ նոքաք վերջացան ի ճշմարտութենեն, սակայն կամք ողորմութեանն գթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 35. Որ թեպետ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. Որ թեպետ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգդ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Բայց թեպետ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն գնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. որ թեպետ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի անձ գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. որ թեպետ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասաներ ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 76. զի թեպետ և յաղթել ոչ կարեմք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսս ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. թեպետ և դուք զմեզ աստի հալածեք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. Թեպետ և սրբոց ոք ջանասցէ աղաթիւք, մի՛ յայտներ: - 104. Բայց որդին, թեպետ և դարձոյց զաւանան, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Թեպետ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրամեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 207. Թեպետ և ընդ Միհրանայ մահն ինդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի – 208. Կաց, հարձորդի, թեպետ և զբազումս ջնջեցեր, սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 222.

ԹԷՊԵՏ ԵԻ - որ թեպետ և առ նոքաք վերջացան ի ճշմարտութենեն, սակայն կամք ողորմութեանն գթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Որ թեպետ և վաղ իսկ ծագեա արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգդ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Բայց թեպետ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն գնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. որ թեպետ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի անձ գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. որ թեպետ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին,

ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրամանն ի տեսանէլ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. զի թւպէտ և յաղթել ոչ կարենք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. թւպէտ և դուք զմեզ աստի հալածեք, բայց որ աստու կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. Թւպէտ և սրբոց ոք ջանասցէ աղաւթիք, մի՛ յայտներ: - 104. Բայց որդին, թւպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Թւպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի - 208. Կաց, հարճորդի, թւպէտ և զբազումս ջնջեցեր, սակայն այսաւր չարծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 222.

ԹԸՄՐԱԶՈՐ - որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր / ծն. Թմբրաձոր / : - 246.

ԹԻԶ - զի պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թգաւ լայնութիւն: - 98. Զի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Արշակունի /գրքում՝ Աշակունի/, թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102.

ԹԻԼ - և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286.

ԹԻԼ ԱԻԱՆ - և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205.

ԹԻԿՆԱԽԱՌՆ - Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար զունն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւազի նոցա: - 261.

ԹԻԿՆԱՊԱՆ - Իսկ զգահերեց իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր - 134. Եւ ինքն թողու թիկնապահ իւր զՎահան Վարազակայ որդին: - 260.

ԹԻԿՈՒՆՔ - Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 223. Եւ եհաս ի թիկունս աւգնականութիւնն աստուծոյ: - 239. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զտէգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 241. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասանէր - 244. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն - 265. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար զտէգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ- 276. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիք յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

ԹԻԻ - զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ – 124.
ԹԼՓԱՏ - Եւ մինչ լոկ որ գըլփատսն կտրեաց, ասէ – 191. Եւ ի նոյն տեղուոջ
սկսաւ մի մի ունել զնոսա և գըլփատսն / ծն. զթլպատն, կտրեաց / կտրել: -
266.

ԹՆԴԻԻՆ - Եւ սկսան հնչեցուցանել զփոդս պատերազմաց, և թնդին
սաստիկ շուրջանակի – 127.

ԹՇՆԱՄԱՆԵԼ - Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել
զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ
Ասոր թշնամանել զՎահան և գայլ կոչել: - 214.

ԹՇՆԱՄԱՆԲ - Իսկ Սիւնեաց իշխանն ո՛չ հանդուրժեաց առ թշնամանն
– 91.

ԹՇՆԱՄԻ - Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի
աստուածսն, և թշնամիք բարեփառին Գիսիանէ և ուրացողք: - 84. զի
ընդ թշնամիս պաշտանէից ինքեանք մարտնչին: - 85. եղիցի աչք տեառն
ի վերայ երկրիս այսորիկ պահել ի թշնամեաց - 96. սակայն թշնամիք մի՛
յերկարեցին, այլ չարիք սատակեցին - 97. գոր տեսեալ թագաւորն
ուրախ եղև յոյժ և գոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա գթշնամիս
իւր – 125. Այս զիշէր է և մեք ոչ զիտենք զչափ թշնամեացն – 128. և ետ տէր
ի ձեռս նոցա գթշնամիսն: - 159. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն
խաղաղութեան աշխարհի և գեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և
աղքատաց մնալ ի տեղիս իւրեանց: - 174. Գուցէ որ թշնամի յարձակիցի և
դուք չէք ընդէլ վայրուցն: - 185. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող
Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. ապա՝ զի Յոյնք ձեր
թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք զնալ – 201. Իբրև վճարեցին ի
կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ
զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշէրին, զի և թշնամիքն ևս
տեսին: - 220. Ու՛ր ես, բագուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց – 241.
տե՛ս, տէր, և մի՛ լոբեր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի
վերայ մեր: - 252. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զիա՞րդ թշնամիք նեղեն
զմեզ: - 264. և ինդրէր անցանել ի վանս ի Գլակայ, զի հանցէ զոսկերս
թշնամեաց իւրոց – 268. գոր տեսեալ թշնամիքն / ծն. թշնամեացն /
զարմացան: - 271. Ո՛վ տէր զարութեանց, զարացո զմեր
պատերազմողսն և արա յամաւթ գթշնամիսն: - 271. Եւ զայս ասացեալ՝
միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: -
272. գոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան – 272. արդ՝ պնդեսցուք զհետ
թշնամեացն: - 273.

ԹՇՆԱՄՈՒԹԻՒՆ - եթե կին որ մի՛ իշխեսցե մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարան, անհաշտ թշնամութին լիցի ընդ նա - 102. Իսկ եթե վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքեն և ինքն ի կնոջէ է ճնեալ - 152.

ԹՈՂԻԿ - Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ / ծն. Թոթկայ / հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ գնա ի ներքս: - 151. և ի տեղոջն միայն գհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ / ծն. Թոթիկ հայրն /, և տեսեալ գնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակա վանիցն - 203. և աճեալ՝ պատմութիւն Ստորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ - 287. Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զստորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: -287.

ԹՈՂ - Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գրոսա: - 231. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթե զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այծ արածել: - 231. Բայց որ երկու տարի զԽառանայ զինին և զՍտորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 232. Եւ զվեց զաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233.

ԹՈՂԵԼ - Եւ ի վաղիս սկսան ռազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134.

ԹՈՂ ԹԷ - Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ գրոսա - 230. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթե զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այծ արածել: - 231.

ԹՈՂՈՒԹԻՒՆ - արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և մի՛ ամաչեք - 195.

ԹՈՂՈՒԼ - Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայս Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովիդէտ - 37. Կամ զԿրանիդէտ և զԱնտոն ու՛ր էս թողեալ - 61. Թէ ու՛ր եղեալ էս, կամ զո՛յ եղեալ էս, կամ զո՛ւ պաշտանեայս թողեք առ նոսա և թէ է՛ն ումէք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Զի ոչ է արէն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց

նչ թողուվ – 63. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զբաջ թագաւորաց զգիր թողուվ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 66. և զվեց ար թողու զնոսս անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. Որ և զիս իսկ նչ էթող դառնալ ի Նիստրիայ -78. և անդ թողաք զՍուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն: - 78. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. և զքրումսն առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: - 98. Բայց եթէ կամք իցին որ թողուվ զոմանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. ծամ թողուին ի զլուխ մանկանցն – 110. և էթող անդ պաշտաւնէայս եկեղեցոյն զԱնտոն և զԿրաւնիդէ: - 111. և էթող ի տեղոջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ – 111. և զայն թողաք այլ պատմագրի – 116. Եւ Գ իշխանս ըմբոնեցին և ածին. և կողմնապահ թողեալ երկրին, ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգաւրս թագաւորին և զպաշտաւնէայս սրբոյն Գրիգորի - 124. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմնապահ թողին զիշխանն Ադանեաց, Դոով անուն նորա: -126. առեալ զկին իւր՝ Էաճ առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. Բագում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին – 150. դու զիս միայն թողեր: - 151. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ զնա ի ներքս: - 151. Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162. Բայց եթէ կամք իցեն թողուվ զնոսս ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Թող զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսս յորդեգրութիւն սրբոցն ի յոյս: - 172. և զմեղաւորացն թող զմեղս, և զվիրաւորելոցն ողջացո զվերս – 173. և զմեղս նոցա թողից – 174. և ի չորս հազարէն Ծ այր թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գեղոն: - 181. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողոն հնչեցուցանելով, և զդուռն ի բաց թողեր, զի նոքա կարծեցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Յ այր թողեալ յանցս Մեղոտայ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ զնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո զաւրացն, զի նչ ի քաղաքն թողին և ոչ աւարամասն ետուն մեզ – 185. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն

եմուտ և գնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. Հայոց մարզպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողոյր: - 189. Եւ հարեալ գոհանակն ի փողոսն՝ ետ թողոյր ի ցից: - 191. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, էթող Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. Իջէք ամենեքեան և թողէք զերիվարս արածել մինչև յերեկոյ – 200. Եւ թողոյր հրամայեաց արս Խ՝ զրուցատար լինել Պարսից արքային: - 201. Բայց բաժանեալ և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց – 212. Տու՛ք ի մեզ զգլուխն Ըռահանայ, և թողումք զձեզ: - 212. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զրգոեաց զնա: -218. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողոյր զմեզ ի ձեռանէ: -218. Իբրև վճարեցին ի կտորրելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. զհացի և զջրոյ զհին թողում ձեզ: - 232. և Սմբատ էթող զորդին իւր զՎահան յայնկոյս- 234. Եւ ինքն թողեալ զզարս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեւն յորդին իւր ի Վահան – 241. ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 258. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ – 259. Եւ ինքն թողոյր թիկանապի իւր զՎահան Վարազակայ որդին: - 260. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ զրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի զիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: -288. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ԹՈՅԼ - Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչըրոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջո՛յն: - 208. զի զմեռեալս իւրեանց թաղեսցեն. և թոյլ էտուն: - 94. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281.

ԹՈՅԼ ՏԱԼ - զի զմեռեալս իւրեանց թաղեսցեն. և թոյլ էտուն: - 94. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281.

ԹՈՐԴԱՆ - Եւ անտի ելեալ անցաք մինչև ցժողոպան – 78.

ԹՈՒԱԿԱՆ - Մա էր ի ժամանակս Մովսեսի Հայոց կաթողիկոսի, որ գթուականն գրեաց – 147.

ԹՈՒԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հոռոմին ՆԻԷ – 281.

ԹՈՒԵԼ - գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին – 124.

ԹՈՒՐ - Իսկ երկիրն Մամիկոնեից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ գիննակնեան տեղիսն ինձ տուր – 49. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումեք կամի տալ – 50. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեցեան զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ – 52. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիհնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացոյ – 289.

ԹՈՒՆԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - և ետ զենուլ ի վերայ ձեռնին, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ / ծն. թոյլացոյց / զբռնատեղին: - 242.

ԹՈՒՂԹ - առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուլթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և սպա բոլոր տիեզերաց: - 34. և վասն այսորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուլթու: - 44. Եւ առեալ տարան գթուլթն առաքեալքն այնքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին – 50. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին գթուլթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին – 51. և գրեցին թուլթու առ սուրբն Գրիգորիոս արքիմակ գայս – 59. Եւ իբրև ընթերցան գթուլթսն, սուրբ Գրիգոր հրամայեաց Ձենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. Ձի ոչ է արէն զայնչափ պատմութիւն յասորոց թուլթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ – 63. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թողթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Բննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկէդ տանն և թողթով ծանուցաք զիրսն: - 84. Եւ առաքեաց թուլթ առ Տրդատ – 133. Եւ ընթերցեալ գթուլթն, ոչ արար նմա պատասխանի – 133. Իսկ զարքն մատուցին թուլթ քրիստոնէական արիւնաւք և մխիթարութեամբ: - 177. Եւ առեալ գթուլթն գնացին: - 192. Եւ ետ գրել թուլթ պարսիկ դպրին՝ կաշառելով գնա – 198. Իսկ Մմբատայ առեալ և ընթերցաւ գթուլթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն – 251. Իսկ Վաշդեան գրեալ թուլթ առ Տիրան – 284. Իբրև առ գթուլթն և ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուլթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդեանայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի

Պարսից: - 284. Եւ նորա վաղվաղակի թուրք գրեալ ի Վաշղեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ԹՈՒԸ - Եւ գայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252.

ԹՈ - Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՈ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՈ դահեկան և ԹՈ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարաւն գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229.

ԹՈՉՈՒՆ - և թռչունք խիթասցեն ընդ իս - 150.

ԹՔԱԿՈՄԵԼ - և ի լոյս ածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161.

Ժ

Ժ - և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ - 67. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին ճենաց ամս ԺԹ: - 70. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեորգեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Զենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: ... և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Եփրեմ՝ ամս ԻԸ: Յոհաննէս՝ ամս Ժ: - 146. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Կոմիդաս՝ ամս Ժ: Բարդողիմէոս՝ ամս Ը: - 147. Իբրև կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ - 282. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի զիր հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

ԺԱ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Գրիգոր՝ ամս Զ: Անդրեաս՝ ամս ԺԱ: - 146.

ԺԱՄ - զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի Ժամ վաղճանին: - 39. ի Ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զենս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... Էլեալ յերկրորդ Ժամուն ընդ բլուրն, ուր Արձանն էր թագուցեալ, և գային

յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Եւ ի բագում ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին, ապա առեալ զաջ թեկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով – 96. և բագում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. որոց յառաջել արգելուին առ գլուխ Արձանին, և զբագում ժամս ոչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. Ի տրա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցականին և տրտմեալ, և բագում ժամս արտասուեաց – 155. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ ատուրն: - 254. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանատորացն աղաւթքն: - 261. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ԺԱՄԱՀԱՐ - կրանատորքն սևազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Ծ կրանատորն ժամահար մի, և յերկուսն խաչ նշանակաւ: - 270. Եւ առեալ զժամահարսն / ծն. զժամահարն / և հարին յանդուրքն: - 272.

ԺԱՄԱՆԱԿ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 53. Ետուր մեզ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց – 55. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիզանդիայ հանդիպեալ ոմանց ... տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն – 58. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 65. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որորոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտուանայ եղբար իւրում – 66. մինչդեռ կամէր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի գարնանային ժամանակս – 68. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա զնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. Եւ յետ փոխման արեւարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակղինոսի Փարմեղոս – 76. Եւ ելեալք ի Կեսարիայէ մնայր ժամանակս ինչ ի Սեբաստիայ – 78. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109. Որք երթեալ ամսարեա ժամանակս յամեցին –

118. Իսկ զարքն հիսիսոյ որպէս /գրքում՝ որպէս / ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն – 131. Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց – 147. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դայր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: – 148. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնեից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարսպետին: – 149. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: – 157. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌմրմիզդ Պարսից արքայ- 158. Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչիւ քո՝ տալով արգանկանութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: – 168. Բայց դու առաւել զոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փախեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: – 177. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ – 279. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն – 279. Եւ ընդ այն ժամանակս / ծն. ժամանակսն / Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ... Եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: – 280. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշղենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, սպստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: – 285. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: – 287. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի, և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեսան Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳԻՐ - զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են / ծն. ժամանակագիրն / : - 116.

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ - ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ջենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287.

ԺԱՄԱՆԵԼ -Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրաովքն ամենեքումբք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68. Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմեանս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. Բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202. Եւ ոչ

ժամանեցին ըմբռնել զերիվարսն – 210. և այլ ուչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զարքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Յետ այսքան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283.

ԺԱՆԳ - Այո, տէ՛ր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք զուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 252.

ԺԱՌԱՆԳ - Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանոյ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն–55. Ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ– 178.

ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆ - Յիշեա՛, տէր, զգութ մարդասպիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Տո՛ւր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ – 169. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 172.

ԺԸ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Մակար՝ ամս ԺԸ: Կիւրեղ՝ ամս ԻԲ: - 146.

ԺԸՌ - Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւոյն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յեշ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս զաւառին: - 259.

ԺԹ - և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին Ճենաց ամս ԺԹ: - 70.

ԺՈՂՈՎ¹ - և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: - 238.

ԺՈՂՈՎ² - և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տաւն մեծ կատարեալ ի տեղոջն զաւր բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք / ծն. ժողովաւքն, ժողովովքն / , յորում բազում բժշկութիւնք եղէն: - 58. Սա գնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն – 249. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն զաւրու ի պատերազմ: - 285.

ԺՈՂՈՎԵԼ - Եւ ժողովեացես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ – 43. և աստ, որ ուստեք ուստեք եկեալ են ժողովեալ – 48. և նորա ելեալ ժողովեաց գնոսս առ ինքն – 73. ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք առ մեզ - 79. զի

ամենեքեան չէին ժողովեալ – 89. Եւ ժողովեալ զմեռեալս իրեանց յերկոցունց կողմանց, և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս – 94. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտանեայս կոռցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. Իսկ գտեղին, ուր զաւետիսն ետուն, հրամայեաց վէմս ժողովել – 122. և հարեալ զագոարար փոռսն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: -132. Եւ իբրև եկին ժողովեցան զարքն ամենայն, և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն ետ տանել յուղնուտն բերդ: - 188. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ գինի մտին: - 189. Իբրև վճարեցան իշխանքն, զնաց ինքն ի տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ – 193. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195. Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, զնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 218. և այք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: - 238. և դու ժողովեալ զգարս մեր և զնա ի սուրբ Կարապետն – 251. Եւ ելեալ զնաց ժողովել զգարս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր – 253. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, ել և զնաց: - 255. Եւ ապա զիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 259. Եւ մտեալ յոսով՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. և անդ ժողովեցան և այլ զարք Վահանայ – 273. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 285.

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Եւ հանեալ զնամակն մատուցին առաջի ժողովորդեանն - 47. և տաւն ցնծութեամբ բազմամբոյս ժողովորդոցն կատարեալ – 124. Ամրացո, տէ՛ր, զժողովուրդս քո, հովուեա՛ և բարձրացո մինչև յաւիտեան: - 168. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ԺՈՂՇԵԼ - զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ – 257.

ԺՌ - Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր... Եւ Սմբատ որդի նորին՝ ԺՌ: - 211.

Ի

Ի - Ձենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Է: - 145. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Է ամի - 267.

Ի - նախդիր տրական հոլովի հետ - յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս - 34. Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ք և մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ք սորա գալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Ջի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ / ծն. յերրորդ / Հայոց աւարտինս, ք լերինն որ կոչի Տաւրոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պահլաւայ /ծն. պահլաւոյ, գրքում՝ Պալիաւայ/ պարսից: - 35. և այնչափ որջացեալ էր ք միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխոց - 36. և եղի ք նոյն տեղոջ մատրանի գնշխարս Կարապետին և զԱթանազիներայ վկայի - 37. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ք նոյն Իննականեան տեղոջ: - 37. Եւ ք նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէ - 37. Որոց և եդեալ իսկ կէտ զամենայն աուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգոի մնան ք մարմնի - 37. Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ք վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ - 39. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովորոք, որք նստէիք ք խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն:-40. Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քն ք տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. որ և զիմ անուն գրեսջիր ք դպրութեանդ, զի այնու և մասն արիւնութեան ընկալայց յետ քն: - 41. և կացուցես զորսա ըստ արիւնակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ք մերում վիճակիս: - 42. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցես ք նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս. որոշեսցես ք նմա դաստակերտս և շինեսցես ք նմա աղքատանոցս - 43. Ջի մինչ գիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան

/ծն.յաստուածպաշտութիւն/, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական: - 48. Ջի դեռ մանկունք երկրիս և դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն քալ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս և Կորնթոս - 51. Իսկ Եղիազար եկեալ և ճանապարհիս հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 52. զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև և ճշմարտութեան: - 55. այլ կարգեցեր զիս և պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ - 54. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՛ առնել և տեղուջս յայսմիկ - 56. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև և վերջին աւուրն - 56. Մանաւանդ զի առաւելապէս գթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ և տաճարիս յայսմիկ - 56. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ - 57. Եւ աղաթել և տեղուջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանիս: - 57. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ և տեղուջն զաւր բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. Ջառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք և Հռոմ քաղաքի - 60. Իսկ Ջենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ և մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն - 63. զորոյ զիտտ մտեալ Եւթաղէ հասանէ և գաւառին Այրարատեան - 69. և դադարեալ և Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սովի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսատրիչն: - 69. զի եսպան զնա և պատերազմի արքայն լինաց Ռեգէս: - 71. զոր գտանես յմուռայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: - 71. և առեալ և զիշերի գտուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊաղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75. և եկաց և նոյն տեղուջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. որ թեպէտ և բազում անգամ ինդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր և զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն և զիշերին հարկանել զքաղաքն - 77. զոմանս յանտառին դարանեցուցին - 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձևացեաց ... ելեալ յերկրորդ ժամուն ընդ բլուրն, ուր Արձանն էր թագուցանել, և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է և տեղուջն, իջուցեալ

զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դներ և նշանագրեր: - 83. „Գիտեա՛,
 Արձան, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ք տեղուջ աստ - 86. և կայ ք
 թաղման ք նոյն տեղուջ - 87. իսկ այլքն դեռ ք դաշտի անդ սփռեալ
 ասպատակէին: - 89. Եւ ք նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև
 ցառաւատն: - 89. Եւ ք նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր զորդին
 Մոկաց իշխանին - 94. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ք նոյն պատերազմի,
 հնչեցոյց իշխանն Սիւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94.
 որ կայ այսր ք թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ - 95. Եւ ինքեանք իջին
 երեկալթս առնել լիննակնեան տեղուջն: - 95. և ինքեանք մնացին անդէն,
 ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ք մարգճակին առ աղբիւրս
 անտառին: - 95. սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցին, այլ չարիք
 սատակեցին. և մի՛ հերձուածողք բնակեցին յայսմ աշխարհիս: - 97. Եւ
 այնչափ են բազում դևք ք տեղուջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս
 անդրնորոց: - 99. Եւ այս էին, զոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունքն. և ձախ
 ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ք
 մարմնոյն: - 101. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև
 ցգաւտին հատեալ եղաք, և է ուրոյն ք կաւեղէն տապանի: - 102. Ջոր
 գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ք բեմի անդ - 102. Իսկ
 Աթանագինէս հուպ առ սեման ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ
 կան ք պահեստի - 103. եղաք զնշխարսն ք տեղուջ ուրում և ծածկեցաք -
 103. զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յախտեան: - 104. և որ որ
 ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ք նոյն տեղուջն, մասնակից
 եղիցին դոցին բարեացո: - 105. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել
 ք տեղուջն, ուր զնշխարսն եղին - 106. Ջի կոցն, որ յայսմ տեղուջ էին,
 պատճառ այս է - 107. և Մեղտես շինեաց ք դաշտի անդ աւան և կոչեաց
 Մեղտի: - 108. զի մի՛ և այս ք ձերում երկրիդ սերմանեսցի: - 110. և եթող ք
 տեղուջն արս կրանաւորս
 ԽԳ և ԲԺ - ան դաստակերտս ետ - 111. Հաճեցավ տէր սրբոցդ բնակիլ ք
 տեղուջս յայս - 114. և եղեալ ք քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու
 վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման և զմիւս ակն լուսոյ դներ ք նոյն
 տապանի - 115. յառաւատուն / ծն. յառաւօտէն / պահուն ելանեն
 յանտառէն ի բլուրս ուրեք - 120. Եւ կացեալ թագաւորն ք նոյն տեղուջն
 աւուրս ԵԺ - ան: - 124. Արդ ք նոյն աւուրսն զիշերոյն ի պաշտմանն ...
 յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդէ, եկն եհաս ի
 վերայ մեր - 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի
 պատերազմ, զի լուսինն ք միջաւրէի էր: - 128. Եւ որք ք զիշերին

թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ առին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. Իսկ զաւրքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն – 131. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ գնոսս ընդ յայգէմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: - 132. Չորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Բննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի զաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն, որ ի բերդին Ողկան: - 142. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յԲննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 148. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան /ծն. ստեանն/, և էր անդրանիկ, և զայր բազում յաժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149. զի դու ոչ յիշես յորոմութեան զբարկութիւն քո: - 153. տեսանեմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և քարեան ներկեալ: - 155. և պատրաստեալ նմա գերեզման եղին ի նոյն տեղուջն: - 155. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղուջ: - 155. Եւ կանգնեալ խաչ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս – 155. Պարսից պատմութիւն. և զալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել Գայլուն Վահանայ գնոսս յԱւձ քաղաքի: - 164. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164. և ի տեղոջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյժ զանէծս ի վերայ խաչին – 167. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյժ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167. Պարսպեա, տէր, ինամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչիւ քո՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ – 170. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցող այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան՝ մինչև երևեսցիս ի դատաստանի համարէն աշխարհի: - 169. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. և

կայցե, մնասցէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ք տեղոջ աստ: - 170. սոյնպէս մնասցէ ք սմա մինչև գայցես ի նորոգել գերկիր - 173. և յորժամ գտցես զսա նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ք հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Այլ և զվեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 174. Սոքա եթանեքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամեսանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ք տեղոջն: - 176. Արդ դիր, որդեակ, զայս ք մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ք ժամուն սակաք մտանէին: - 181. Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ԶՌ, Ե միայն պակաս: - 184. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ք զիշերի մի անցանել ընդ գետն Մեղտեայ - 186. և սպան յաւուր յայնմիկ իշխանս ԶԶ: - 193. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսա ք տաճարի անդ: Եւ ք միւս տաճարին այլ՝ արս ՌԶԳ: - 194. Եւ որ բուն յետինքն էին ք դարանի յայն, յարեան իսկ - 199. Եւ ք միւսում ամին խորխտացեալ՝ այլ զարս առաքեաց: - 202. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Ի նոյն ամի շինեաց զԿարապետն - 202. և եկն ի վանս Գլակայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ք սուրբ Կարապետին բազում քահանայիք և եպիսկոպոսաւք - 203. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակայ վանիցն. և կայ ք թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն - 204. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ք գաւառին Տարանոյ - 204. և առ ինքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳԻ: - 212. Եւ ք նոյն ամին վաղճանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ք թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ - 217. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ք բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն զնացեալ ընդդէմ նորա, զրգոեաց զնա: - 218. Եւ եկին զարքն ք զիշերի և պատեցին զնոքաւք - 218. և նա կամեր ք զիշերի ելանել ընդդէմ նոցա - 218. վասն առն, որ տեսին ք զիշերին - 220. Եւ յետ ութ աւուրն եկն եհաս Վաղթանկ ք դաշտի անդ: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ք զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ և ք բլերն յայն կողմանէ ԲՌ: - 221. Իսկ Սմբատ առեալ զգարն, զնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ք զիշերի: - 226. ի քո կուտոջ շուն խառանեմ, որ փոխանակ դոցա հաջն ք

ձեզ: - 228. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթե զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ քի դրան քում կայաք, թող թե այծ արածել: - 231. Եւ մածեալ սուրն քի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել - 239. Փութասօջիք, զի մածալ սուր քաջին, և սուրն, ո՛ր քի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. որ քի դողման հարեալ երիվարացն ... Էհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Իսկ Սմբատ հրամայեաց գմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց քի բլեր մի - 246. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 249. Սա գնաց ի ժողովն, գոր արար Հերակղ քի քինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Զոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից քի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Բայց ինդրէ գայս ի մենջ՝ գնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհաւր քո զՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայ և զորդին, գոր սպանին քի պատերազմին Վարազայ: - 251. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն, զի էին քի միում խորանի - 255. Իսկ նորա տեսեալ գուսներն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ - 255. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ քի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեհս - 260. Եւ երևեցաւ նոցա քի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լոյս փայլատակեր: - 264. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւոր յայնմիկ: - 265. Եւ քի նոյն տեղոջ սկսաւ մի մի ունել զնոսա և զթլփատսն կտրել: - 266. Եւ որք ապրեցան յաւոր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Ի նոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ - 267. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի - 267. Եթէ ես մեռանիմ քի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուր տանել - 269. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ քի դաշտին - 271. Իսկ անարիւնացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա. և կան քի թաղման ի դուռն եկեղեցոյն - 273. և կրանաւորքն քի նոյն տեղոջ աղաւթէին - 273. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ - 279. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ քի պահեստի զսուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յելթն և քի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ զաւրացաւ Հերակղ ի թագաւորութեանն իւրում - 279. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի քի զիշերին, և

կամեր փախչիլ: - 279. Եւ ք նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա – 279. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280. Եւ եղև այս ք թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հոռոմին ՆԻԷ – 281. Իբրև առ զթուրթն և ընթերցաւ, ք նոյն աւուր եկն թուրթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285. Եւ ք վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստեր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. Ապա ք սոյն ամի ելանէ Հերակղ և սպանանէ գմոսրով: - 285. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ք պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286. Ը սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիւլն: - 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Չինակերտ Տարանոյ ք Պորպ քաղաքի - 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ք տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և Ժ՝ որ ք գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի զիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի, և ք մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի, և յիշխանութեան Մամիկոնեան Վահանայ... յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ձենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից, ք հայրութեանն Մամուելի, որ չորեքամսեան էր նստեալ: - 288. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ք տանս յայսմիկ, դիցէ ք նոյն մատենիս – 288.

Ի - / նախդիր հայցական հոլովի հետ / - գոր գրեաց և յղեաց ք Կեսարիա – 33. Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով զթացաւ յագգս մարդկան իջմամբ որդոյ իւրոյ միածնի - 34. որ զամենայն ազինս հրաւիրեաց լերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան – 34. որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա գալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի գալստեամբն ք Յորդանան: - 35. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ք ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա գալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Ջի է սա երկիրս Հայոց

ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տաւրոս, և հատանէ անցանէ մինչև ի դրունս Պալիաայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կոռցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ - 36. Զի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակաւ - 37. Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. ողջ լինիք վասն բազմաց ազնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւութեանս. ամէն: - 39. գոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի - 40. զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ / ծն. Սինա / յանկոխն ի գագանաց - 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի - 41. զի և չիք ինչ պատճառս, զի ետ զդոսա տէր ի շինել և ոչ ի քակել - 41. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհդ Հայոց - 41. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննականեան տեղին - 42. Եւ դրոշմեսջիր արձան յախտենից, զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զաւրէն աղէքսանդրացոցն գործիցէ - 42. Եւ ժողովեսցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ - 43. որպէսզի որք գայցեն ի բժշկութիւն, մի՛ լիցի տրտունջ - 43. զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելլենացի գիրս: - 44. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ կամ - 44. զի գանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ - 45. որով և աղաթիւք քո և իմեր հաւտս խնայեսցէ Քրիստոս - 46. զի յերևել / ծն. յերևիլ, երևիլ / հովուապետին առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Ողջ լերուք ի տէր Յիսուս: - 46. Եվ /գրքում՝ եւ/ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին գնոսա ի Տարան, այլ անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերեց իշխանքն չորեսին յեղիագար Նիստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Աղղենացոց եպիսկոպոս արինակ գայս: - 47. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացդ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. այլ դէմ եղեալ գնացէք և ոչ

գիտէք թէ յո՞վ չոգայք: - 47. Զի մինչ գիտէիք զթագաւորս քրիստոսական
 հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յատար և ի
 տարադէմ յերկիրոյ ընդէ՞ր եղէք փախստական: - 48. Եւ արդ եթէ ի
 ձերում երկիրոյ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք - 49.
 յոր վիճակ և բնակիչիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի եք
 դուք և մեք: - 49. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և
 ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր / ծն. յիւր / աւելի
 անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի
 սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս
 վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի վայս / ծն. ցմահ /
 ոչ ումեք կամի տալ - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ ևս
 յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. Ողջ լերուք ի տէր: - 50. Եւ առեալ
 տարան զթուղթն առաքեալքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին. և
 տարան մինչև յԱռեհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և ոչ անդ գտին: - 51. Եւ
 անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի
 նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: - 51. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին,
 Եղիազար ի Միջագետս ասորոց եր գնացեալ վասն թարքմանութեան
 երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ
 նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս - 51. Եւ ինքեանք եկին
ի Միջագետս և ոչ գտին անդ զԵղիազարոս: - 52. Ապա դարձան
 յԵրուսաղէմ: - 52. և ի նոյն աւուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի
 հայրապետն - 52. Եւ Բեկտոր և Անաստաս դարձան ի Կեսարիայ: - 52. և
 ինդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 53. զոր
 առեալ մեծաւ ինդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ Տրդատ
 անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ
 քաղաք: - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսն ընդ
 իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և
 հինգ ի վանս Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոցն, ի կայանս
 նշխարաց սուրբ Կարապետին: - 53. և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի
 յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. և ինքն մտեալ յեկեղեցին,
 տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի
 տապանի սուրբ Կարապետին - 54. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ
 միաձնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. և յայտնեա տեղի բնակութեան
 նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի
 տէրութեանդ ի պայտիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և
 յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն

Տարուսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոց: - 57. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեսաւ: - 57. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ հանդիպեալ ոմանց, որք յԱշտիշատ Տարաւնոյ էին անդ երթեալ, տային նոցա զոռոյց զառաջին պատերոզմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան, եթէ զիս՝ ըդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ: - 58. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև, որ ի Միջագետս շրջէր - 60. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Միմաքոս - 60. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոս գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել զնոսս ի խաղաղութիւն - 60. Քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետունս ակդէնացիք յիմ ձեռս - 60. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ, մինչև ես լայլ քաղաքսն երթամ: - 60. զի հրամայեսցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ - 61. Ողջ լերուք ի տէր: - 62. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ զրգռեալ զկուտնս ոչ տային կործանել - 63. Տեսաւ և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ձենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր - 64. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. Եւ ի կատարել / ծն. կատարեալ, կատարիլ / երկրորդ ամին մինչդեռ կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի գարնանային ժամանակս, ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրաւովն ամենեքումբք, ոչ ժամանեալ ի Պարթեն: - 68. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն / ծն. խաղաղութեան / էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչև յԱրտագ և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան

ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի. և կացեալ ամ մի ք Կեսարիայ: - 69. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար և գնաց ք Պարսիկս - 69. Իսկ զմիս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ք դռնն Պարսից - 70. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց լերկիրն Ճենաց, յետ մահուն Խոսրովուհեայ - 70. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց - 71. Ձի սա էր, որ եկն ք պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց - 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյ իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 72. Եւ տուեալ զնա ք դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու - 72. մայրն եմուտ ք վանս կանանց և կրտսերն զնաց զկնի ճգնատրի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Եւ վասն ոչ զոհելոյ կռոցն՝ ք մեծամեծ տանջանն մատնեաց զնա: - 73. և նորա արկեալ զնա ք Վիրապն ներքին ամն հնգետասան: - 73. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, զոր ք Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ - 73. Ձոր յանձն առեալ տայ ք ձեռս նորա իշխանս և զարս բագումս և առաքէ զնոսա յաշխարհն Կապադովկացոց ք քաղաքն Կեսարիայ - 75. Բայց թէ ո՞վ եբեր ք Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ-75. և ետ տանել յԵփեսոս լեկեղեցին- 76. Եւ յետ փոխման աւետարանիչն, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ք ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. Եւ ապա ք ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակղիոնոսի Փարմէրոս - 76. և անտի հալածական եկն ք Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Եւ եղեալ զնոսա ք սուրբ Սերեդրոնն, ոչ ի ծածուկ. այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. Եւ ք զալ սրբոյն Գրիգորի ք ձեռնադրութիւն առ Ղետնդ Կեսարու հայրապետն - 76. Եւ ք վաղիւն բագում պատերազմունս սկսաւ լինել - 77. զոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց զնոսա ք խաղաղութիւն - 77. Եւ ելեալք ի Կեսարիայէ մնայր ժամանակս ինչ ք Սեբաստիայ - 78. Որ և զիս իսկ ոչ էթող դառնալ ք Նիւստրիայ - 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ք գաւառն Տարսանոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւնաց: - 79. Եւ եկեալ լերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, ք քաղաքագեւղն Կուառս: - 79. զիշերագնաց եղեալ ք տեղի կռոցն և լցին

զգանձան ի տունս գետնափորս – 79. և ինքեանք ազդ արարին
 յԱշտիշատ ի քուրմսն – 79. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է
 ընդ ուրացող իշխանացն: – 80. Նոյնպէս և զարն Կուառաց սկսան դարան
 գործել ի ցանգ այգեացն – 80. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ
 Կուառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեցսն նոցա
 յազնականութիւն: – 80. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին
 ընդ ստորոտ լերինն – 80. Եւ իբրև մերձ եղեն յեւս գառիվայրին, յառաջ
 մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և
 յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: – 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն
 քաջ զտարքն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. փութացո
 յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի – 82. Իսկ իշխանն
 առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի
 Կուառս: – 82. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ կարաց տեսանել մինչև
 սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: – 83. մեք հեծեալ յուրաքանչիւր
 երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան – 83. որք ի վաղիւն
 եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. Եւ զմարդիկն բերին ի...տեղի
 անցուցին: – 84. ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: – 84. այսաւր մեծն
 Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնելոց է զձեզ ի ձեռս մեր –
 85. Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր – 87. Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն,
 ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն – 87. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ
 իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա
 արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անոր հասանել: –
 88. զի ԴՌ դեռ ի Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից,
 որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր –
 90. զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի
 յառաջադէմ – 90. Ա՛յ զայլակորին, յիշեցեր զբարս հաւր քո և ի նոյն
 շաղախակերութիւն դարձար: – 91. Ա՛յ արծուաձագ, որ թնաւքդ ես
 հպարտացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս, ես ցուցանեմ
 զզարութիւնս իմ ի քեզ: – 91. և կտրեաց զնա ի զարացն և
 փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարևելս կոյս – 91. և տարաւ
 փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: – 92.
 Իսկ նորա ջեռեալ յարիւն անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ
 նորա – 92. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն վայրս թագեաւ – 92. և
 կտրեաց զգլուխ նորա և ընկեց ի մաղախ իւր: – 93. Արդ իբրև մեռաւ
 Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Միւնեաց զփող
 պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ

քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էր – 95. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալք արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. Եւ ի վաղիւն բարձեալ ելաք յԱրձանն և ընթերցաք զգիրն: - 96. Եւ ի բազում ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին – 96. և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած յաւիտենական յագգաց. յագգաց: - 97. Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դորորի եհաս յականջս մեր: - 97. Եւ իբրև եկաք իջաք յինանկնեան տեղիսն, ընդառաջ եղէն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք զտեղի կոցն քանդեալ և զկուռն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Եւ պաշտանեալք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դնքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով – 98. Եւ մարդկաւրէն տեսեամբ որպէս թևաորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կուռն: -98. այսպէս և այստեղ ի դիւաց դուռն է: - 99. առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ ի տեղիսն, ուր կուռքն Դեմետրեայ էր լեալ: – 100. այլ զհասարակն առեալ դնէր ի տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն – 100. Եւ եղ զնոյն տապանն ի նոյն պղնձի տապան – 100. զոր եբեր ի Կեսարիայ / ծն. եբերն Կեսարիայէ, Կեսարիոյ / - 101. Չոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգե՛ա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. զի մի՛ ոք կարասցէ հանել զսոսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, ինդրուածովք Կարապետիս բժշկեցես զնոսա – 104. բայց եթէ կամք իցին թողով զմանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուռոս / ծն. յաւան Կուռոս /, հաւանեցոյց զզարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսա ի ձորն Այծսանայ – 106. Եւ առեալ ածէր զնոսա ի տէրունական տաճարին տեղիսն: - 106. Եւ տուեալ զնոսա ի ձեռս քահանայից, ետ տանել զնոսա ի գեւղն - 106. ետ հրաման գերծել զգեսս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին

մինչև յաշխարհս յայս: - 108. որք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկուռնսն զայնոսիկ, գոր ք Հնդիկս պաշտէին: - 108. Իսկ Կուար շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուարս - 108. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուար և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ք լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. և կանգնեցին կուռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ և ետուն նոցա ք սպասաորութիւն զազգն իւրեանց: - 110. Ջի և ազգն այն, յորժամ ք Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ք հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել - 110. ծամ թողութիւն ք զլուխ մանկանցն - 110. և կանգնեաց զնշան տերունական խաչին ք տեղի կոռցն Գիսանէ - 111. զի աւանք էին տքա բագումք և մեծամեծք, որպէս կայ ք զիւր իշխանացն Մամիկոնէից: - 111. Արդ այս աւանագեղքս ի քնէ տուեալ էին կոռցն ք ծառայութիւն - 112. Արդ յետ ԲԺ-ան աուր երթեալ իջանեաք ք քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկալթս արարեալ: - 113. Իսկ մէք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ք դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ գնացեալ մտին ք քաղաքն - 113. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ք փոքր ձորակ մի և կամեցաք անցանել և զնալ ք տեղի մեհենին - 113. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. Հաճեցալ տէր սրբոցդ բնակիլ ք տեղոջս յայս - 114. Իսկ զայլն ք Կեսարիա առին իւրեանց մասն - 115. իբրև եղաք ի ներքս ք տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղալթս մատուցաներ առ աստուած - 115. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ք Տարան - 116. Պատճէն երկրորդ: Վասն պատերազմին յԱրձանն: - 117. Եկին հասին ք գաւառն Ապահունեաց ք քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ք Կարնոյ քաղաք - 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զաւր խնդրեալ իւր յազնականութիւն: - 118. Եւ թագաւորն տուեալ Լճ ք ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Իսկ ես աղաչեցի զսուրբն Գրիգոր զնալ ք վանս իմ, գոր հիմնարկեաց յանուն Կարապետին, գոր թագաւորն յանձին կալեալ զնալ ք տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց: - 118. և եկեալ բանակեցաւ ք զլուխ Արձանին վասն

ընդարձակութեան վայրուցն – 119. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննականն հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. յառաւատուն պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. Իսկ ի լուսանալ աւուրն Ե-երորդի՝ լուսն գձայն սաղմոսերգութեան նոցա – 120. և եկեալ էլին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ – 120. Եւ էլին ի գլուխ բլրին – 121. Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիդ: - 121. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Եւ դարձեալ գնոյն սարկաւազսն աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին, զոր յոյժ խնդրութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ գլխաւոր իշխանաւքն: - 122. Իբրև մերձեցաք ի բլուրն, նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն աղաթեցաք: - 122. Եւ համբուրեալ գնոսա յերկար, ապա ելաք յեկեղեցին – 123. Կանգնեցին զնշան տերունական խաչին մեծանդամ քարակոփ ի տեղի տաճարին – 124. զոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին, զի լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին զաւրքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և զոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. և առեալ արձակեաց զնոսա յամուրն Ողկան: - 125. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս, մինչև երթեալ հասանէին ի Հռոմ քաղաք – 125. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին յԵկեղեց զաւառն և յետ երկից աւուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի զաւառն Պալունեաց: - 125. Եւ եկեալ ի գեւղն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: - 126. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհ իւր – 126. զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտաւանն մատուցանեաք առաջի սրբոյ խաչին ... սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչսն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկաներ: - 127. Արդ ի նոյն աւուրս զիշերոյն ի պաշտմանն ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 126. ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն – 128. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամբոց անդ մտեալ աղաթեաք : - 129. Եւ իբրև առաւատ եղև, զաւրքն սկսան կազմել փողոց

թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Արդ հաս յաւգնականութիւն / ծն. յօգնութիւն / և արա զարս զայս նշանաւոր յագգս: -130. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յաւգնականութիւն / ծն. յաւգնութիւն / կարդալով զսուրբ Կարապետն, և կտրեալ զոսով առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին և հարեալ զագդարար փոռն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: -133. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զսուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն / ծն. յանտառէն, անտառն / և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգարս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո - 133. Եւ ընթերցեալ զթողթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ զնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ - 133. և երթեալ յանդիման անցա իջանէր ի Մուշեղամարզն Հաշտենից: - 134. Եւ ի վաղիւն սկսան ռազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134. Իսկ զաջ զարուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. և այնպէս յարինեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. և զողն երկվարին հանդերձ զգլխովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց: - 136. Իսկ նա ընդ մէջ ածեալ եհատ զգարսն և էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ - 137. և երկոքեանն յերկիր անկեալ՝ բուռն զմիմեանց հարին: - 137. և դարձեալ կտրեաց զգլուխն և ընկեց ի մաղախ իւր: - 138. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք ալթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մէջ զաւառին Հաշտենից: - 139. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր. Ո՞ր էս, իշխանդ Սիւնեաց, հաս ինձ յաւգնականութիւն / ծն. յօգնութիւն /: - 139. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմնաս Հարքայ: - 140. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս

կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142. Եւ ք Վիրս մտեալ՝ ք բագում տեղիս կոտորեցին: - 142. Եւ որ գնացին ք գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար - 142. Բայց մինչ ք Տարաւն մտին, ԾԸ հազար էին: - 142. Այս ամենայն գործեցաւ ք գալ նոցա ի Հռոմայ - 142. Ջորս իբրև կացին աւուրս երիս ք տեղիսն Իննսակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ք գաւառն Ապահունեաց - 142. Եւ զչորս հարիւր այրն ք դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. Եւ զկնի այտորիկ եթէ իմանալ ոք կամեացի զայլն, ք պատմագիրս հարցցէ: - 143. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բագում... - 143. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տէր գիւառտս մեր և զձերդ ք խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն. ողջ լերուք ք տէր: Ամէն: - 144. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ք Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Դ ամիս. և անտի գնացեալ ք Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ք փառս Աստուծոյ: - 145. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց՝ յայնկոյս Կուառաց, առ յորդաբոյս աղբերն - 146. Սա էր ք ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց - 147. Սա բագում կրանաւորս կարգեաց ք Գլակայ վանսն - 147. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 147. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննսակնեան վանս, իսկ այլք՝ ք քարայրն, որ ք հարաւակոյմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. Արդ՝ ք ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ք վանս Գլակայ, ք դուռն Կարապետին: - 148-149. Եւ ինքն գնալոց էր ք Կեսարիայ - 149. որ էին ք վանս սուրբ Կարապետին - 149. և գայր բագում յաւժարութեամբ ք դուռն Կարապետին - 150. բագում անգամ աղաչեալ զսպասաւորսն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին - 150. Բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին - 150. Ողորմեցարուք ինձ, ապստորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ք տաճար անդ: - 151. մի՛ առնէր յիս զցասում բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս - 152. որք եկին ք սեղան տիկնոջն - 153. „Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ք տէր - 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ք դուռն Կարապետին - 154. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ

գառիվայրն, որ ք զլուխ Սաղակայ է և հայի ք փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի. ընկեցեալ զմանուկն ք դայակսն և ասէ – 154. և ապա առեալ սպասաւորացն՝ տարան ք տեղին – 155. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ք դայեակս / ծն. ցրայեակն / , մինչև յարբունս հասաւ:- 155. Եւ ապա առեալ ք վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: – 156. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց զնաց ք մատրավանսն՝ վասն զնիւթն գտանելոյ – 156. նույնպէս և զսուրբ Կարապետն ք Գլակայ վանսն զարդարեաց: – 156. Սա դարձոյց զԿուռառս ք Կարապետն և զՊարեխ – 156. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: – 157. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ք Հռոմս առ Մուրիկ: – 158. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զարաք ք Պարսից գործաւորսն – 158. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ք Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: – 158. Եւ տուեալ ք ձեռս նորա զգարս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգարսն Յունաց ՀՌ, զնացին ք Բալխաստան – 158. զնացին անցին աւուր միոյ ճանապարհ ք դաստակերտս և անդ իջին: – 158. Եւ նորա քաջակերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ք պատերազմն: – 159. Եդ բանս ի բերան զարացն զսուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: – 159. և ետ տեր ք ձեռս նոցա զթշնամիսն: – 159. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եդ ք մաղախ իւր. և յորդորեալ զգարսն ք պատերազմ. և զարացեալ առաջի եդ զնոսա ք փախուստ – 160. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի. և ք լոյս սօճեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: – 161. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զգառիւծ, որ ք քուն է – 162. Եւ ինքն թողեալ զգարսն ք Դուին ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն. և առեալ զգարս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ք գաւառ իւր: – 162. Եւ յետ սակաւ աւուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ք դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ք դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: – 163. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ք Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ք Տարան առաքեաց բազում զարաւք, զի կայցեն զնա և տարցեն ք Բալխ – 163. Եւ գալն Միհրանայ ք Տարան երեսուն հազարով – 164. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ

Մուրիկ դատով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Եւ ինքեանք ութ հազար այր գնացին ի Մեղտի և յԱստեղաւնս ամրոցն: - 165. Իսկ ԻԲՌ դէռ յԱրձան անոր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165. Իբրև զհտացին արքն եւաթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրաւնաւորսն: - 165. Բայց Պաղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան – 165. Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յախտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ – 166. Ուստի նախանձու բանասարկուիւն մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յախտենական – 166. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի, որ եկն և ծնաւ ի կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166. և իշխան զուրվ ի վերայ մահու՝ զմահ զերեաց, ճանապարհս լերկինս ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենեցուն յառաջին յանմահական վիճակն: - 167. Չայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Յիշեա՛, տէր, զգութ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167. Եւ յուսացին յանուն քո, որք երկիւղիւ ծառայեն քեզ: - 168. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 169. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ – 169. զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնենք: - 169. Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիրաքանչիւր ախտից – 170. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց, կամ ի վիշտս, կամ ի ցանկութիւն չարեաց, կամ ի լկումն այսոց, կամ ի գետավժժութիւն, կամ ի գազանաբեկութիւն, կամ ի վիհս անհանարինս որոզայթից, դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 172. որք պանդխտութեամբ կենաւք զնացեն ի կեանս յայտոսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր մեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. Աղաչեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով

քառյօթին մեղաց շնորհեսցես, քի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գտորբ Կարապետս – 173. որք ի կենդանութեան իրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. մնասցէ ի սմա մինչև գայցես քի նորոգել գերկիր – 173. Այլ և զմեր մահս ընկալ քի հաճոյս քո տէրութեանդ – 173. Եւ դուք եկայք քի լուսաւոր տեղին, գոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: – 174. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղքատաց մնալ քի տեղիս իրեանց: – 174. . Եւ ինքեանք փութապէս եկին քի դռնն եկեղեցոյն և տեսին զկրանաւորս յարասաւս և քի պաղատանս առ աստուած: – 174. Եւ ինքեանք մնացին քի տեղին մինչև ցառաւաւտն – 175. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մեջ դրախտին քի կողմն հարաւոյ – 176. Բայց դու առաւել գոհոյթին մատոտ աստուծոյ, որ քի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, քի խոտաբուտ կենացն քի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: – 177. այս ՃԻ ամ է, զի ես քի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: – 178. եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես, /իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես քի մարտ/ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ – 178. Եթէ գերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես սլաք զիշխանն Մուշեղ քի ձեռք քո, զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ, և հատանել գերկիւղ քի պատեհութիւն: – 179. և ինքն իջեալ էր քի Մուշն ասան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: – 179. Եւ այն գաւրք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աւուրս երկու ոչ ինչ կարացին առնել: – 180. Ասէ Վահան. ոչ այդպէս, տէր, այլ տուրք քի ձեռքս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն, ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ բռնացեալ չտան քի ձեռքս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով, այլ այժմ երթիցուք նախ յԱւ թաղաք՝ և ապա այլ ուրեք:– 180. Իսկ Միհրան տուեալ քի ձեռքս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: – 181. Եւ իբրև գնացին մինչև քի դռնն Աւ թաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս զալ զարացն: – 181. Եւ որք ընդ դռնն անցանէին, զայն քի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին և զզուլին կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևութ տեղիս ընկենուին. և ի չորս հազարէն Օ այր թողեալ էր քի Խարձս կոչեցեալ զեւղն: – 181. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ քի ձեզ գոք յուղարկեմ, քի Միհրան գնացէք և այլ զաւր ածէք: – 182. Եւ նոքա գնացին քի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: – 182. Արդ՝

յորժամ մերձեցան և դուռն քաղաքին, Վահան գպարսից գերիվարսն և գհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել գնտա: - 182. դուք միարբան և քաղաք դիմեցեք - 183. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին և քաղաքն միարբան, խնդացին յոյժ: - 183. Դիմեցին և նոքա և քաղաքն և սկսան մտանել: - 183. Իբրև բագումք մտին և քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Իսկ Վահանայ գհետ մտեալ և մուրտսն լնուլ - 184. և զայլսն և քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զզլուխսն և պարիսպսն հանել: - 184. Յ այր թողեալ յանցս Մեղտեայ, և երկու հարիւր այր աշտենաւորս և Սանասայ և ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց և Մուշն աւան առ Միհրան: - 184 - 185. Եւ մտեալ և սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ - 185. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո գաւրացն, զի ո՛չ և քաղաքն թողին և ոչ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ գաւրսն և քաղաքն արգելեցին - 185. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր գհետ նոցա - 186. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց գնտս ի քուն առնել - 186. Եւ ի մէջ առին գնտս և իսկոյն բարձին զզլուխս նոցա և և գետ ընկեցին - 187. Եւ գերիվարսն հրամայեաց և ծմակն տանել: - 187. և նոքա դեռ չէին եկեալ և ծմակն - 187. և մի ոմն և դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարսն փախեաւ և Մուշ. գորոյ գհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զզլուխ նորա - 188. և որք և ցամաքն էին՝ զքիթսն կտրեցին և պահէին. և զզլուխսն և մուրատն և և դաշտն ընկենուին - 188. և ժողովեալ գերկու հազար երիվարսն ետ տանել յՈւղնուտն բերդ : - 189. Եւ ինքն և վառիւն եկն առ Միհրան: - 189. Իսկ նա վասն խաւթութեանն և սենեկն / ծն. ի սենեակն / եմուտ և գնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ և ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Իսկ նոցա ժողովեալ և տաճար մի ընդ գինի մտին: - 189. Եւ նորա բարկացեալ առ գտեգն որ և ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր և սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190. Եւ պատառեալ զփորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և դնել և բերան: - 190. Եւ հարեալ գդանակն և փողսն՝ ետ թողուլ և ցից: - 191. տուր բանից նշան և պարսիկն և պատուէր որ յԱպահուոնիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ կողմնեցուցեալ և մահիճսն՝ քնոյ պատճառանաւք ծածկեցին: - 191. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց գպարսիկ դպիրն Միհրանայ և սենեկն / ծն. ի սենեակն / և ետ գրել և նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց ատուրց ել և բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի - 192.

զի մի ձայն բարձր է միւսն, դանակովն ք սիրտն հարեալ, ձգէին ք միւս
 յարկն, որ և գնուիրակն և գոպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ք բանդ:
 - 193. և մինչդեռ մտանել կամեր ք սենեկն / ծն. ի սենեակն, ընդ սենեակն
 /, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193. Եւ ինքն խաբէութեամբ / գրքում՝
 խաբէութեամբ / կոչեաց զիշխանսն ք խորհուրդ – 193. Իբրև վճարեցան
 իշխանքն, գնաց ինքն ք տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ – 193. Եւ
 ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ռդկան: -
 195. Եւ զիշխանն Մուշեղ ետ ածել ք քաղաքն: - 195. Եւ նոքա երթեալ
 կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. Վահան ոչ ետ
 մատել ք զարսն – 196. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, գնուս ի
 պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ զիտացեն զիրսն: - 196. Եւ
 իբրև մերձեցան ք տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ
 թշնամեաց: - 197. Եւ եկեալ եմուտ ք վրանն առ Վահան - 197. Վաշի՛ր
 զի՛նչ եղիր ի մտի. ք պարսից հաւա՛տն կամիք դարձուցանել զերկիրս
 հայոց: - 197. և ի հարուածէ ցառոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և
 իշխանս գալ ք տեղին փութով: - 198. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և
 յուղարկեաց յայն զարսն, որ հեռի էին: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական
 զարացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ք խորանն և
 կտրել զգլուխսն. և ոչ զիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ք բանակն
 իւր: - 199. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ազդ արարեալ
 այնոցիկ, որ ք դարանսն էին, յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ,
 փախստական արարին ք բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: -199. և փախստական
 եղեն արք հարիւր յԱպահունիս – 199. Եւ արդ ք վաղիւն սկսան զարքն
 գալ ք նոյն տեղի լերինն: - 199. Իջէք ամենեքեան և թողէք զերկվարս
 արածել մինչև յերեկոյ և յերեկոյն իջանենք ի վերայ զարացն Յունաց: –
 200. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ք Քարքէ/ ծն.
 Քարքեայ/ - 200. Իսկ Վահանայ առեալ զզարսն՝ իջուցանէր գնուս ք
 ձորն բուն – 200. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն
 հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել. ապա՝
 զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ք նոսա ոչ իշխեցաք գնալ – 201. Արդ, լուաք,
 եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ք Բուսոր / ծն. Բուսոր, Բուսոր, Բուսոր /
 քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև – 201. և զիտենք, որ գնդի
 խաղայք. առէք զգլուխ քեռորոյդ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս
 /ծն. յազգէ յազգ, յազգաց յազգ, զզգէ յազգ/ - 202. Ի սոյն ամի Կարապետն,
 որ լիննականեան էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. և եղաւ առ
 Արծրունեաց իշխանն ք կողմ արևելից ճակատուն: - 203. և եկն ք վանս

Գլակայ և տան ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիք և եպիսկոպոսաւք – 203. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն-203. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու – 204. և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարաւն՝ երեսուն հազարով - 205. Որք իբրն եկին ի գլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս և երդուիր, որ այլ չնտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Զ հազար այր ի Մուշ: - 210. որդի նորա Սմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ ի կողմն Հաշտենից: - 210. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: - 211. Տուր ի մեզ զգլուխն Շահանայ, և թողումք զձեզ: - 212. Կամ տուք ի մեզ զգլուխն Շահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան: - 212. Առ ի՞նչ դարձայք ի պատերազմ, ով աւելախաւսք: - 213. Եւ տարածեալ զնոսա ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա, որք եկեալ բնակեցաւ յեզրս Մեղեայ – 213 – 214. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և զնաց ի պատերազմն: - 214. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. և զնա յերկիր ընկեց – 215. . Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 215. Ու՞ր ես Սմբատ որդեակ, հաս յաւանականութիւն: - 216. Եւ հայրն զարացեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, զնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 218. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միանտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218. Քաջալերեցարու՞ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Եւ ինքն յուղարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր – 220. Եւ վաղիւն կազմեցան ի պատերազմ: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ - 221. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջին յաղթահարեցին զՍմբատ – 222. Իսկ նորա ի բլուրն ելեալ ասէր – 222. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն

ք ևայն փողոցն և ք տեսս դրաւշիցն: – 222. Եւ բախեալ տիգաւ ք թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա – 223. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Եւ եհար զգլուխ նորա և ընկէց. և դարձաւ մեծաւ յաղթութեամբ ք բլուրն: – 226. Իբրև վճարեցաւ պատերազմն, հրամայեաց ք ձորս և ք հեղեղատսն լնուլ գնոսաւ: – 226. Եւ մտեալ զաւրաց ք տունս՝ զորս պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: – 227. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ք յԱյծից բերդ ք պահել գնոսաւ: – 227. Ապա թէ ոչ՝ զամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ք Տարան ածեմ, և ք քո կուտոյ շուն խառնանեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: – 228. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ք Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: – 229. Եւ ընդյառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ գնա սիրով. և ած գնա ք Սուշ: – 229. Բայց թէ դու գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: – 230. Չայս, զոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո զլուխդ կտրեմ և զոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտիին՝ դու քրիստոնեայ լէ՛ր և զիս ք պարսիկս տար – 231. և դու քրիստոնեայ լեր, և զիս ք պարսիկս տար – 233. Բայց արի անցանեմք և յուխտ երթամք ք վանս իմ : – 233. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածնոյ և զկինն և զորդին ք հէտ ունէին: – 233. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող զորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ք նա անցանէ, նա սպանցէ: – 234. Եւ ինքն թողեալ զգաւրս իւր ք Մեղտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, զոր Արտից գեղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ք վանսն: – 234. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և զային ք վանս – 234. Արդ՝ իբրև մերձեցան ք վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելութին գնա վանն Սուրենայ: – 235. Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ. և հանին ի Սրեանց ձոր – 236. Իսկ զաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն, և եղեն ԳՌ ձի: – 236. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից զաւրացն, գնացին յանտառն – 236. Իսկ որ աւագն էր ք ձիագողոսն, Սերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նոցա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: – 237. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ մեռաւ, հարին նետիւ ք սիրտ նորա. և

թաղեցաւ քի նոյն ձոր: - 237. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան քի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. իբրև տեսին զգարսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ էտուն ումեք յերիվար ելանել - 238. Ի շուրջ եկեալ քի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Մմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան քի ձորս ուրեք. և առաքեցին զովս քի Մեղտի - 238. Իբրև հասին հարիւրքն առ Մմբատ և ելին քի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Մմբատայ և Վարազայ. և նոցա ծունր կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս - 239. Եւ եհաս քի թիկունս ազնականութիւնն աստուծոյ: - 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Մմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթալել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ քի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ զլիտյ նորա զէնք նոցա: - 240. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեւն յորդին իւր քի Վահան - 241. և անդէն քի թիկունս հասեալ՝ ազնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զտէգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յոր յերիվարին - 241-242. Իսկ Մմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի - 242. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: - 242. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Կայ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր քի հանգիստ: -244. Սուրբ Կարապետն ինձ քի թիկունս հասանէր - 244. Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագլուխսն - 246. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին քի ձոր մի և թաքեան - 246. զոր եկեալ զարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան քի Մեղտի - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին քի վանացն գեղն - 247. որ և յետոյ քի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. Մկունք զի շատ տանէին քի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247. Իսկ զորս քի Մեղտի ետ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն - 248. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց զնոսա խաղաղութեամբ քի պարսիկս: - 248. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընծայս մատուցանէին աստուծոյ քի սուրբ Կարապետն և ցնծութեամբ դարձան քի տունս իւրեանց: - 248. Ի սոյն աւուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս - 248. Եւ առեալ Վահանայ զեպիսկոպոս Մամիկոնէից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն քի վանս: - 248. Սա գնաց քի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Զոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Վասն

գալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ք շննընկեցն – 250. որ իբրն եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ք տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւարեմ և կրակատուն առնեմ գեկեղեցիսն, և զձեզ ք դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251. և դու ժողովեալ գգարս մեր և գնա ք սուրբ Կարապետն – 251. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ք սուրբ Կարապետն – 252. և երթեալ իջանէր ք Հաշտենս, ք գեւղն, որ Գրեհն կոչեն: - 253. և եղից պսակ ք զլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց – 254. Եւ դարձեալ եկն ք տեղին և երթեալ գաղտ եմուտ ք խորանն առ Տիգրան: - 255. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին ... և բանակեալ մերձ ք քարագլուխ մի, որ հանդէպ հայի լերինն Տորոսի – 256. Արդ առեալ Վահանայ գհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնոսա յեզր բանակին, և ք տասն ջորին՝ այր մի, որ զհետ երթայր: - 257. Որ իբրն արկին ք բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի – 257. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. Արդ քանզի յայլ / ծն. այլ / զարքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր էր ... ասպ թողեալ զերիվարս դեմ փախստի ք քարագլուխն առնէին – 258. Եւ ասպ գիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ք բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 259. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ք գեւղն Պալունեաց – 259. Եւ նորա ձայն արկեալ ք Կարապետն ասէ – 261. Եւ մտեալ յազմ՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին գնոսա մինչ ք դարանսն: - 261. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զարքն պարսից փախստական եղէն ք Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ք վառիւն հասին: - 262. Եւ մինչդեռ սոքա յայս /ծն. աստ / էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրն երեք Ռ պարսիկ – 263. Արդ իբրն տեսին զարքն Տարաւնոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան – 263. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 263. Եւ արդ հայեաց ք մեզ՝ թէ զիս յոյ թշնամիք նեղեն զմեզ: - 264. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Բայց ք թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զարսն՝

գետավժժա առնէին, մինչև եկին և տեղին – 265. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին և Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Եւ նա այլ զար առաքեաց և Տարան: - 266. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն և տապանատուն հարց իւրոց և Գլակայ վանս. և կայ և դուռն Ստեփաննոսի – 267. և նստի յաթոռ նորա Դաւիթ Գ ամ: - 267. Ի սոյն աւուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ և վանս Գլակայ: - 267. Գալն Վարդուրիեր, և մեռանել և Փանդիկ յիսուն հազար արամբ – 268. և առաքեաց զարս և Տարան յիսուն հազար – 268. որք եկեալ բազում սրտմտութեամբ հասանէին և Տարան – 268. և խնդրէր անցանել և վանս Գլակայ – 268. և եկն էջ և Մուշ – 268. Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ ես՝ խաբիր և գեղ կանանց – 269. զի և պատերազմունս նա էր, որ ազնէր մեզ և այլ սուրբք: - 269. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, և պղծութիւն / ծն. ի պղծութենէ / մի՛ պատրիր, որպէս չես իսկ: - 269. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս և մեր վանսն տուր տանել – 269. զի զամենեսեանս, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն և Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269. Արդ գնամք և պատերազմ – 270. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան և պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկրով: - 270. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն – 270. կրանաւորքն սևազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Ծ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկունս / ծն. ընդ երկունս / խաչ նշանակաւ: - 270. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց և պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 271-271. Եւ Վարդուրիի ոչ եմուտ և պատերազմ – 271. Ով Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր և ձայն պաշտաւնէից քոց: - 271. Եւ հայեցեալ Վահանայ և զունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ, և թագ ծիրանի և զլուխ նորա – 272. զոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան, և և գետ անդր լցան – 272. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զարսն՝ ասէ – 272. զի նա է թագաւոր նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ և ձայն պաշտաւնէից իւրոց և էջ փրկեալ գնոսա և զմեզ – 273. Իսկ անարիինացն հասեալ և տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին գնոսա. և կան ի թաղման և դուռն Եկեղեցոյն – 273. Իսկ Վահանայ մտեալ և գետն, Էանց յայնկոյս և գեղն, զոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զզարսն Պարսից մինչև և դաշտն – 273. Կախարդասա՛րք, և դուք և կախարդի՞նս էք պանծացեալ և

կախարդութեա՞մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274. և նորա հակեալ յայն կոյս անկաւ: - 274. Պահեա գդա, իջանեմք ք Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին - 275. Եւ պատեցին ի մեջ զգարսն Պարսից, և սկսան ցրուել գնոսա ք միմեանց - 275. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան գնոսա մինչև ք Հաշտենս: - 275. Իբրև եհա իշխանն փախստական ք տեղի մի դաշտաձև, պակեա, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտէգն ք թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ- 276. և եկին ելին ք բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից - 277. և նչ էտուն կրանաւորքն զպարսիկսն ք ձեռք նոցա: - 277. Եւ զփախստականսն դարձուցին ք Մեղոյի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ք Պարսիկս - 278. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն. և գնաց մինչ յԵրուսաղէմ՝ և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և գտուրք խաչն զերեաց, և առեալ գնաց ք Պարսիկս - 279. Եւ զարացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում, գնաց ք Պարսիկս - 279. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի զիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. և ելեալ զարաւքն գնաց ք Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիւր Յովիան. և ինքն գնաց ք թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպալիս: - 279. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա և ետ ԼԶԹ դահեկան հայրապետին Յովիաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ք վանս Գլակայ ք սուրբ Կարապետն և եղ ք դարանն - 279. սա եկն ք դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի - 280. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի - 280. Եւ յանձն կալեալ իշոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորս յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ք վանսն Գլակայ: - 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ք դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան, զի այր ում լուսաւոր ընդ սեամս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասեր ցնա - 280. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281. Եւ խնդացեալ յոյժ՝ ք վաղիւն տան ցնծութեամբ կատարեցին. և յարուցեալ գնացին ք տեղին - 281. և զիշխանն Արջուց եղեալ յողկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան - 281. ապա շինեաց

գեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի
 Ստեփաննոսի, որ կայ ք ի նոյն դռնն թաղեալ: - 281. Իսկ զխաչն ետ
 Վահան ք ձեռն եպիսկոպոսի Արջուց - 281. Արդ զայս պատմութիւնս
 գրեալ եղին քեկեղեցին Օիծեռնեոյ: - 282. եղև այս թուականութեանն
 Հայոց ք ճԼ և Հռոմիին ՆԻԷ, զոր ստուգիւ գրեալ գեղեալ պատմութիւնն
 եղին ք Գլակայ վանսն ք սուրբ Կարապետն - 282. Սա եկաց իշխան ք
 Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. ք փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ,
 որում փառք յալիտեանս, ամեն: - 282. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ
 Վահանայ և պատերազմին, որ յեգերս աղի ծովուն եղև - 283. զի Վահան
 յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ք դռնն սրբոյ
 Կարապետին - 283. Բայց որդի նորա Տիրան ... գնաց ք դռնն Խոսրովայ
 յառաջ քան զգալն Հերակղի ք Պարսիկս: - 283. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ
 որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զարբազում և գնայ ի վերայ
 Հունաց, որպէս թէ ք պատերազմ, բայց յղէ ք կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր
 յիմոյ զալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց
 մնացից քեզ ք թիկունս - 283. արդ առաքեա ութ հազար այրուծի ընդ
 Վանանդ, և ես տւաց զնա ք ձեռն քո: - 283. Եւ նորա վաղվադակի թուղթ
 գրեալ ք Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284. Եւ
 առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն Ճորոխ, և գնաց ք քաղաքն Համամայ,
 որ կոչի Տամբուր - 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել
 զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284. Իսկ եպիսկոպոսն
 աղաթեալ առ աստուած լրութեամբ, միայն զայս հանեալ ք լոյս, թէ
 Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր, և ոչ ոք իցէ, որ բնակիցէ ք սա
 յալիտեան: - 284. երեք հազար ք մին գիշեր աստակեցան - 285. և ինքն
 գնաց ք Կոստանդինուպոլիս: - 285. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել
 համարեն զարու ք պատերազմ: - 285. Եւ ք վաղիքն միսում ճայթեալ
 ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստեր առ դռնն քաղաքին
 Տամբուրայ: - 285. Եւ ք վաղիքն ժողովեալ ք ստորոտն Գրգորոյ, ք դաշուն
 որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչն յերբորդ ժամն: - 285.
 Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ
 Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիան գործեցաւ, թողեալ գրով ք նոյն
 եկեղեցին: - 287. Իսկ Արդոռասիմ անցանէ ք Հարք և ք Բասեան, ք Վիրս և
 ք Ջաւախս, և ք Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ք Տաճկաստան: - 286. Ի
 սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն
 Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ք Թիլն: -
 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ք դռնն կաթողիկէին ք Զիննակերս

Տարաւնոյ ի Պորպ քաղաքի, քի փառս Քրիստոսի աստուծոյ: - 287. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև քի Թողիկ – 287. Բայց զոր ինչ ի Տրդատայ մինչև քի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Ապա տեղեկացայ յմանց, թէ քի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ զայր: - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ քի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած – 288. և զիրքն կարծեմ անտի է անկեալ քի նա: - 288. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ քի մի զիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ քի վանս Գլակայ, քի դռնն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցե ի նոյն մատենիս – 288.

Ի նախիդիր բացառական հոլովի հետ. – Գործածված է 300 անգամ:

Ի նախիդիր գործիական հոլովի հետ. - և նա ետ զերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ / ծն. ընդ իշխանութեամբ / նոցա – 108. Եւ ձգեաց զգլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք / ծն. իշխանօքն /: - 286.

Կրկնակի նախորդ գործածութեան դեպքեր. - Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 125. Իսկ զարքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւ պրծան , և անկան ի տեղուջն Ռ և Զ այր: - 132. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ճգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանոցն – 135. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք / ծն. երեսօք, երանօք / նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Իսկ ընդդեմ դարձեալ զարապետն Գեղորեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն - 142. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, դիացան, տրտմեցան ընդ յիրսն

սպասատրք եկեղեցոյն – 153. ուստի և գորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն – 166. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան / ծն. ինքեան / – 192. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ – 194. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս / ծն. երիս / դեհս դարան գործեաց: – 196. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի / ծն. Արածանի, Արծանի /, և հանին ի Քարքէ: – 200. և ձեզ ընդ յակամբ էաք – 201. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն, ընդ յԱւետեաց բլուրն և ընդ Ասնի միջի: – 204. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս / ծն. իրեարս, իրարս /, զառաջինն յաղթահարեցին զՄմբատ – 222. Եւ ծիծաղեալ Մմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրբնայ, ետ զկինն և գորդին ածել առաջի իւր: – 230. և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին – 242. Ի սոյն աւուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ ընդ յայլ հայրսն Հայրաբլուրն: – 248. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր գերեսս գաւառին: – 259. Իսկ Մմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի էր կացուցեալ ընդ յերիս դեհս – 260. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երէք Ռ պարսիկ և խառնեցան ընդ յիրեարս: – 263. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի , և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս / ծն. Աստեղանս, Աստեղոնս / – 264. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս / ծն. յիրերս, ընդ իրարս / և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար զտէգն ի թիկունս նորս և անցոյց ընդ յողն / ծն. ողն / երիվարին և ասէ- 276. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս / ծն. երեսս / դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն_տեղոյն Փանդիկ: – 277.

Ի նախորդի գործածութեան արածին ձևեր. - Հայոց մարզպանն չկարաց զալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Դուք ինձ վնաս էք ի տայ յառնել, որ զտաճարս այրել էք ի տայ: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել էմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տայ: - 274.

Ի նախորդի կապակցութիւնների մեջ. - 2. Ձաք ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ – 33. ուստի յոյժ ձեռն ի գործ սըռեայ, կործանեցի զպատկերս սատանայի – 36. Ամենայն ոք, որ

գաստուածային մշակութիւն յանձն արնու, հալածական պարտ է լինել – 47. յանձն արեք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ գմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Զարք ի սրբոյ հայրապետեղ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 60. Բայց յսկանէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռնն ոչ տային կործանել – 63. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ ձեզ – 65. Զոր յանձին կապեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տերունականս – 74. Զոր յանձն արեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զաւրս բազումս – 75. ոչ էար յանձն տալ – 77. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ յղեցաք զիշերագնաց գումն ար իշխանն Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: – 83. վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն: – 84. և ի քաց ձգէք զպարանոցն: – 87. և յերկուց կողմանց ի մեջ արեալ զգաւրսն Հայոց, և սկսան կոտորել: – 88. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: – 93. որք յանձն արին զալ ընդ նմա: – 105. Իսկ նորա ոչ արնովին յանձն, այլ ասէն ցիշխանսն. զայս ի միտ արեք – 107. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն – 114. և ոչ որ իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսս, արք ի գտանել, ուր եղեալ էս: – 116. զոր թագավորն յանձին կապեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, զոր հիմնարկեաց – 118. Եւ հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: – 129. Զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտատուս եղեալ ասէ – 130. և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի թակարթ արկեալ յանխնայ կոտորեցին – 131. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. զոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արկեալանն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: – 138. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր – 139. Եղբանս ի բերան զաւրացն զսուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: – 159. և ի լոյս ածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: – 161. Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին ի քաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զարք ի յինքեանց ասացեալն: – 165. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն

եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և
 յարտապառու եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Իսկ Վահան յանձին կալեալ
 զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և
 գնասցէ: - 179. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսա ք
 քուն առնել - 186. Վաշի՛ր զի՛նչ եղիք ի վնդի / ծն. եղիք / - 197. և անձեալ ք
 հաւան կտրել ի կնոջն - 205. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ
 Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ք վիտ արկեալ գմահն Միհրանայ
 քեռորոյ իւրոյ - 205. զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ, և
 զգարսն ք վիսխուստ դարձուցեալ - 212. զոր յաղաչանս դարձան / ծն.
 աղաչանս / և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Եւ զարքն ք
 տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին ելս իրացն և ոչ գտանէին: - 212.
 Քարապաշտ հարճորդի, ք բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ:
 - 215. Եւ անդէն եհար զգլուխ որոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ք
 վայր քնկեց - 216. և փախստական արարին մինչև ք մուսս արևուն -
 217. փութապէս ք ղիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Արդ՝ իբրև
 ք ղիմի հարանս Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ - 222. Եւ զքիթսն
 կտրեալ և ք շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ - 227. Եւ իբրև եկին առ
 թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք
 երիվարաւ յայն տեղոյն ք վեր անցանել: - 234. ք շուքք եկեալ ի նոյն
 սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238. և ի մեջ առեալ զգարս Պարսից և
 սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ք մուսս արևուն: - 246. Ո՛վ տէր
 զարութեանց, զարացո զմեր պատերազմողսն և արաւ յամալք
 զթշնամիսն: - 271. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յուն կացին և զնշան
 խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 272. Եւ յանձն կալեալ
 իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի
 պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և
 շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ ք գլուխ ել աղաթք Մանգնոսի - 285.
 ԻԲ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Մակար՝ անս ԺԸ: Կիրեղ՝ անս ԻԲ:
 - 146.
 Ի ԲԱՅ - և ք բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. Եւ ինքն թողեալ զգարսն ի
 Դուին՝ ք բաց եկաց ի մարգպանութենէն - 162. և ի ներքս մտեալ
 զյաղթութեան փողսն հնչեցուցանելով, և զդուռն ք բաց թողէք, զի նոքս
 կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Քարապաշտ հարճորդի, ք բաց
 կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. Եւ աճապարեալ ք բաց
 ձգեաց զաջոյ զոտն առնապանաւքն հանդերձ - 274.

Ի ԲԱՑԵԱՅ - քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ – 123. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Օ ի բացեայ / ծն. ի բացէ / վասն այլ թշնամեաց: - 197.

Ի ԲԱՅ ԹՈՂՈՒԻԼ - և գրուոն ի բաց թողեր – 183.

Ի ԲԱՅ ԿԱԼ - Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին՝ ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215.

Ի ԲԱՅ ՉԳԵԼ - ի բաց ձգեր զպարանոցն: - 87. Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ գոտն տնապանաւքն հանդերձ – 275.

Ի ԲՆԷ - Արդ այս ասանագեղքս ի բնէ տուեալ էին կռոցն ի ծառայութիւն – 112.

ԻԲՌ - Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Իսկ ԻԲՌ դեռ յԱրձան անդր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165.

ԻԲԲ - Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբբ ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 113.

ԻԲԲԵԻ / նախ. / - գորս իբբ զանգիւտ մարգարիտ համարիմ գնոսս տուեալս ինձ: - 37. Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան իբբ ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտաներ Սուփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբբ զդայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսատրիչն: - 69. և զքուրմսն առհասարակ լլկեալ թողին իբբ զմեռեալս: - 98. Եւ իբբ Եկին իրերաց, սկսան իբբ զմրձաւորս քարահատաց կամ իբբ զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. Զի արքայն հիւսիսոյ զաւրատր էր իբբ զՏրդատ և ահաւոր: - 135. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբբ զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: - 204. Այլ զիտեմ, զի սուտ ես, իբբ զշուն կծկիս – 209. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբբ զշուն: - 214. և զայլն փախստական արար ի հաւրէն իբբ զքաջ արծիւ: - 217. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբբ զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարձատէ, այնպէս ճարձատէին ի վերայ զլիսոյ նորա զէնք նոցա: - 240. Ու՞ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, զաւագան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիւր իբբ զքաջ արծիւ – 241. Կուզ կերեալ ուռեաւ իբբ զարջ – 247. և դիմեաց զգաւրսն ի վերայ Սմբատայ իբբ զմեղու – 260. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի

Քրիստոս, Իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269. և ի հանդերձից նորա՝ Իբրև զհուր փայլէր – 272.

ԻԲՐԵՒ / շ. / - զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան Իբրև ի ճշմարտութեան: - 55. յանկարծակի ձայն անեղ Իբրև յամբոց, որ յոյժ դողորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127.

ԻԲՐԵՒ / մ. / - Եւ Իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գոհն զնոսա ի Տարան – 46. Իբրև նոքա ի Հոռմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, Իբրև տեսին զթռւղթան, յոյժ ուրախ եղէն և խնդացին – 51. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար ոչ գոհն – 52. Եւ Իբրև կատարեաց զաղաւթն յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ – 57. Զայս ամենայն Իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թէովմաս ... զարմացան – 59. Եւ Իբրև ընթերցան զթռւղթան, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. Արդ Իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուների մաշել: - 70. Իսկ Բուրտար Իբրև լուաւ զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. Որ Իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց – 70. Իբրև եղև երկոտասանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ գնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 73. Արդ, Իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռատակէս – 72. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ – 73. որ ի Կուստաց տանէն էին Իբրև արս չորս հարիւր – 80. Եւ Իբրև մերձ եղէն յես զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողնս պատերազմացն – 81. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակաւ ինչ զարս Իբրև արք երեք հարիւր ... գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանքն Իբրև ելին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն: - 84. Իսկ այլ զաւրքն Հայոց, Իբրև լուան զձայն գուժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. Եւ Իբրև հասին ի զլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն – 87. Իսկ Դեմետր Իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ – 88. Եւ Իբրև ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս – 88. Եւ Իբրև առաւաւտ եղև, հասին զաւրքն Հայոց և այլք

ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև Էճ՝ յաւգնել քրմանց: - 89. Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց - 89. Եւ իբրև եհաս նմա, Մեստակէան խոցեաց զբարձս նորա - 92. Եւ իբրև դարձան անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս - 93. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Սիւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն - 94. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի գիշեր էր - 95. Եւ իբրև եկաք իջաք յԻննակնեան տեղիսն, ընդառաջ եղէն մեզ իշխանքն Հայոց - 97. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք զտեղի կռոցն քանդեալ և զկռոսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Իբրև մատեան կործանիչք ի ներքոյ նորա ... բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին - 98. Իբրև կործանեցին զարքն զկռոսն, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ - 100. Իբրև եղաք զնշխարսն ի տեղոջ ուրում և ծածկեցաք ... յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար ... հաւանեցոյց զզարս գեղջն զալ ի մկրտութիւն - 105. Իբրև եղն այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտաւնեայս կռոցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ ի տէր աստուած: - 106. Եւ իբրև եկին առ թագաւորն Հայոց Վաղարշակ, և նա ետ զերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա: - 108. Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր զեկեղեցին ... եթող անդ պաշտաւնեայս եկեղեցոյն զԱնտոն և զԿրանիդէս: - 111. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի - 114. Իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած - 115. և զերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յաւգնականութիւն: - 118. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդէայ: - 119. Իբրև մերձեցաք ի բլուրն, նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ էլաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. Եւ իբրև ածաք զնոսա առ թագաւորն, և բազում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123. զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղէն թուով իբրև ՃՌՆՄ - 124. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս ատուրն, եկին հասին զարքն,

որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քո իշխանացդ է իրքդ – 129. Եւ իբրև առաւաւտ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զսուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Եւ իբրև եկին իրերաց, սկսան իբրև զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրև զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 134. Իբրև եհաս նմա՝ ասէ – 136. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 137. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն - 138. Եւ իբրև այզն զառաւաւտն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զարքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն – 139. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորս, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Չոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն ... մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. Եւ իբրև եկին ժողովեցան զարքն ամենայն, և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141. Չորս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. Եւ իբրև հասաք զարացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -142. Եւ իբրև էլ արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. - Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն Էլանել ընդ սակաւ զառիվայրն ... ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի - 154. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, խնդաց յոյժ: -160. Արդ՝ իբրև կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զարացն, յղեաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց – 160. Եւ իբրև լուս թագաւորն, երկեաւ ի նմանէ, զի մանուկ էր: - 161. Իբրև գնաց և էառ աւար և գերութիւն յերկրէն Յունաց և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտեմից, կալեալ զոմն առաջնորդ իրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Իբրև ընթերցան զգիր արձանին, խորտակեցին զարձանն քարէ: - 164. Իբրև զիտացին արքն եաւթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրաւնաւորսն:- 165. Եւ իբրև

մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. և Իբրև տեսին զՊատրիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. Իբրև տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի Էրթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա խնդրեաց ի նմանէ զԱստեղաւնս ամբոցն: - 180. Եւ Իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս զալ զարացն: - 181. Եւ Իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա - 186. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց գնոսա ի քուն առնել - 186. Իբրև յանհոգ եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք - 187. Եւ Իբրև ասաց զիրսն, ապա կտրեալ Վահանայ զգլուխն. և ծառայիցն առեալ զարիւնտո զգետն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. Եւ Իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային - 192. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ - 193. Արդ Իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ Իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի բացեալ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. Իբրև ետես գնա Վահան, ասէ - 197. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ ինքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանն էին - 199. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յախտենից: - 202. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ և առաքեաց զՎաղթանկ ... երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 205. Որք Իբրև եկին ի գլուխ Տարանոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ - 206. Իբրև ետես Վահան, Էթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Եւ Իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել զՎահան և գայլ կոչել: - 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու

հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 219. Իբրև ճակատեցան ի պատեարզմ ընդ յիրեարս, զառաջինն յաղթահարեցին զՍմբատ - 222. Արդ՝ իբրև ի դիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ - 222. Իբրև վճարեցաւ պատերազմ, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատուն լնուլ զնոսա: - 226. Իբրև կացին աուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Իբրև եկին, ասէ Սուրեն - 230. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս - 234. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտաւնեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ մեռաւ - 237. իբրև տեսին զգարսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել - 237. զորս իբրև տեսին զարքն Պարսից, դռն ետուն զհետ և մի մի հասանէին: - 238. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ - 239. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մաճեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա - 242. որ իբրև եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Արդ՝ իբրև զնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ - 250. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն - 255. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել - 257. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Իբրև եկին միմեանց Միհրիտսորով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց - 260. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա զնալ ի վերայ պարսից - 262. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ - 263. Արդ իբրև տեսին զարքն Տարաւնոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան - 263. Եւ իբրև անդ եկին, ասէ Վարազ ցլպարսիկսն - 266. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն... կրանաւորքն սևագգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Օ կրանաւորն ժամահար մի, և երկուսն խաչ նշանակաւ: - 270. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած յի արտասուաւք և ասեն - 271. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Իսկ իբրև եկին

այլ գունոք իշխանին Հաշտենից, որք գային զհետ փախստեիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշղենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284.

Ի ԳԼՈՒԽ ԵԼԱՆԵԼ - Եւ ի գլուխ ել աղաւթք Մանգոնսի - 285.

Ի ԴԷՊ - Այլ ի ղեպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչիւ քո՝ տալով ազնականութիւն ի նեղութեան ի ղեպ ժամանակի: - 168. և ի ղեպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ զեղջն Շերանիկք անուն: - 247.

Ի ԴԷՊ ԳԱԼ - Այլ ի ղեպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. և ի ղեպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ զեղջն Շերանիկք անուն: - 247.

Ի ԴԻՄԻ ՀԱՐԿԱՆԵԼ - փութապէս ի ղիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Արդ՝ իբրև ի ղիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ - 222. Իսկ նորա զոհացեալ յաստուծոյ, ի ղիմի հարեալ / գրում՝ և ղիմի հարեալ / ծն. ի ղիմի / և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս - 245.

Ի ԴՈՒՐՄ - Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք զեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն - 96. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուռն դներ: - 286.

Ի ԴՈՒՐՄ ԵԼԱՆԵԼ - Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուռն դներ: - 286.

ԻԴՈ - և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՈ: - 227.

Ի - ԵՐՈՐԴ - Սա եկաց Ի-երորդ զկնի Ստեփաննոսի: - 249.

ԻԶՈՒԴ - Եւ ի բազում ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին - 96.

ԻԸ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Եփրեմ՝ ամս ԻԸ: Յոհաննէս՝ ամս Ժ: - 146. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան ... թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

Ի ԹԻԿՈՒՆՆԱՍ - Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ զրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 223. Եւ եհաս ի թիկունս աւգնականութիւնն աստուծոյ: - 239. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գոռն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 241. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասնէր - 244. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն - 265. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գոռն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276. Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիք յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. ԻԸՌ - Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Ընդ ամենայն միահամար՝ ԻԸՌ: - 211.

Ի ԹԱԿԱՐԹ ԱՐԿԱՆԵԼ - և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի քակարթ արկեալ յանխնայ կոտորեցին - 131.

Ի ԺԱՍՈՒՆ - և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181.

Ի ԼՈՅՍ - և ի լոյս ւածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր մեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172.

Ի ԼՈՅՍ ԱՕԵԼ - և ի լոյս ւածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161.

Ի ԾԱՏՈՒԿ - Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Սերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի - 76. Եւ ոչ էթէ յայտնապէս ումեք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ - 101.

Ի ՀԱԶԱՐ - Դարձեալ այլ զար առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան զարապետն մեծ ի հազարաւ - 250.

Ի ՀՆՈՒՄՆ - և յորժամ գտցես զսա նորոզ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173.

Ի ՀԵՌՈՒՍ - Եւ հրամայեաց արգելով զգաւրսն ի հեռուստ: - 197.

Ի ՀԵՏ - թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ւածեր ի հետ - 209. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածնոյ և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233.

Ի ՁԵՌՆ - որ զամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան - 34. զի երկոքեան ամոլքն աստ եկեալք, և

տորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ -34. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ, բայց եղև ի ձեռն նենգաւոր իշխանին Աղձնեաց: - 142. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ զարացն: - 181. Կա՛ց ուրացեալ Սահուռ, ըմբռնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286.

ԻՄ - և ոչ զհտեմ զկենաց իմոց զերկարութիւն - 44. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ՝ հրաժարեալ եղբարէն իմմէ Եղիազարու: - 78. Ողբացեք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. որդէ՛կ, ընդէ՛ր բաժանեցար ի գրկաց իմոց - 151. „Ո՛վ սրբաւերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն սրտի իմոյ: - 153. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 174. Որդէ՛ակ Վահան, դու զհտես զաւուրս կենաց իմոց - 178. Եւ ութսուն Գ ռազմ անձամբ իմով եմ կարգեալ և մղեալ - 178. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիւր իբրև զքաջ արծիւ - 241. զի զամենեսեանս, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաստացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով - 269. բայց յդէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այդ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288.

ԻՄԱՆԱԼ - գոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց զնոսա ի խաղաղութիւն - 77. Զոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցեք, և նա ասէ ձեզ: - 102. բայց տեսե՛ք մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեաջիք: - 128. Եւ զկնի այսորիկ եթէ իմանալ որ կամեցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմս զնենգութիւն եղբարն: -161. գոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան զնոսա: - 199. բայց եթէ դոքս քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեա լէ՛ր և զիս ի

պարսիկս տար, և դոքա քեզ, ապա թէ ոչ՝ ձեզ հնար խմացիք: - 231. Արդ՝ իբրև գնաց և խմացալ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ - 250. և զբարագրովսն բնաւ ոչ խմացան, զի յիմարեցոյց գնոսա աստուած - 258. Իսկ Մմբատայ խմացեալ էթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա - 262. և հնարս խմացեալ ընդ Մարտոց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263. Իսկ մի ոմն խմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին - 279.

ԻՄԱՍՏՈՒԹԻԻՆ - Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն խմաստութեանդ ո՛չ: - 48. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո խմաստութեանդ զարմացաք: - 207. Այս զիշէր է և մեք ոչ զհտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ խմաստութեամբ կամիք առնել, էլէք ՋՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլովս Արձանին թաքիք մինչև ցառաւասն - 128. Արդ արի գնա և խմաստութեամբ որսա գնա - 178. Իսկ Վահանայ լցեալ խմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի սսպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաք ... գնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256.

ԻՄԱՍՏՈՒՆ - Իսկ Սուրեան, զի իմաստուն այր էր, ասէ - 230.

Ի ՄԱԻՏՈՅ - Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւզնեցեր ի հեռաստանէ, աւզնեա և ի մատոյս: - 239.

Ի ՄԷՁ¹ - Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարագացն երթեալ դադարէր: - 73. և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտանն ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւասն: - 96. Եւ ի մէջ զիշէրին եկն այր մի և պատմեաց, էթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ - 176. Եւ էլեալ ի մէջ զիշէրի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր - 219. և այնպէս արարեալ ի մէջ ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին զերիվարս իւրեանց - 243. զի որչափ զարքն բազմանային, նոքա յանհոգս լինէին ի մէջ նոցա - 243. Ահա տէրն արարածոց Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց - 272.

Ի ՄԷՁ² - Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ ասէ - 85. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք - 86. և յերկուց կողմանց ի մէջ սքեալ զզարսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ /գրքոմ՝ մեջ/ անցեալ, կտրեաց զքրմապետն Աշոիշատու, որ կոչէր Մեստակէս - 92. Իսկ զաւրացն ի մէջ սքեալ սպանին արս Ջ: - 99. բայց տեսէք՝ մի՛

իմասցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մեջ արեալ վտանգեսցիք: - 128. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ արին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին- 131. Միւնեաց իշխան, ի մեջ ան զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծոփաց ի մեջ / գրքում՝ մեջ / արեալ բազումք պատեցին զնովա: - 139. Եւ ի մեջ արին զնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին - 187. ի մեջ արեալ կոտորեցին զնոսա, ոչ ողորմելով ումէք: - 200. որդի նորա Սմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար - 210. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ արին զգաւրսն պարսից: - 222. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա, և ի մեջ արին զհինգ հարիւրն: - 243. և ի մեջ արեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մեջ արին զնոսա՝ ԳՌ զլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Եւ պատեցին ի մեջ զգաւրսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց - 275. Եւ ապա ի մեջ արեալ զգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

Ի ՄԷՋ ԱՕԵԼ - Միւնեաց իշխան, ի մեջ ան զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն:- 137.

Ի ՄԷՋ ԱՆՅԱՆԵԼ - Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ անցեալ ասէ - 85. Յայնժամ ի մեջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք - 86. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ /գրքում՝ մեջ/ անցեալ, կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս - 92. որդի նորա Սմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար - 210.

Ի ՄԷՋ ԱՌՆՈՒԻԼ - և յերկուց կողմանց ի մեջ արեալ զգաւրսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Իսկ զաւրացն ի մեջ արեալ սպանին արս Զ: - 99. բայց տեսէք՝ մի՛ իմասցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մեջ արեալ վտանգեսցիք: - 128. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ արին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին- 131. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծոփաց ի մեջ արեալ բազումք պատեցին զնովա: - 139. Եւ ի մեջ արին զնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին - 187. ի մեջ արեալ կոտորեցին զնոսա - 200. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ արին զգաւրսն պարսից: - 222. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա, և ի մեջ արին զհինգ հարիւրն: - 243. և ի մեջ արեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245. Եւ

դարանակալացն յարուցեալ ի մեջ արին գնոսա՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնրնկեց: - 262. Եւ ապա ի մեջ արեալ զգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

Ի ՄԷՋ ԳԻՇԵՐԻ - Եւ ելեալ ի մեջ գիշերի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր - 218.

Ի ՄԷՋ ԳԻՇԵՐԻ - Եւ ի մեջ գիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113.

Ի ՄԻՋԻ - և եղիցի ար յախտենական այսար ի միջի մերում: - 133. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեպէկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283.

Ի ՄԻՏ ԱՌՆՈՒԻԼ - զայս ի միտ արեք - 107.

Ի ՄԻՏ ԱՐԿԱՆԵԼ - Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորոյ իւրոյ և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 206.

ԻՄՆ - Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149.

Ի ՆԵՂ - Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր - 139.

Ի ՆԵՂ ԱՐԿԱՆԵԼ - Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր - 139.

Ի ՆԵՐՔՈՅ - Իբրև մատեան կործանիչք ի ներքոյ նորա ... բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին - 98. զոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն - 132.

Ի ՆԵՐՔՄ - և յառաջեալ քան զնոսա մտաքք ի ներքս - 83. զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս - 94. առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս / ծն. ներքոյ, ներս / խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած - 115. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տանել զիս ի ներքս: - 151. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողգէ զնա ի ներքս: - 151. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով զորմս տաճարին - 152. Եւ իբրև զնացին մինչև ի

դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ զաւրացն: - 181. Եւ առ վաղիւն բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից - 181. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողսն հնչեցուցանելով, և գողուն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ, եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա - 223. Իսկ նա գտեզն ձգեալ եհար զկուրծս նորա. և ցցեալ ի ներքս, ոչ կարաց անցուցանել: - 223. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 223. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ զազաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլիսոյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց - 224. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս - 245.

Ի ՆԵՐՔՍ ԱՆՅԱՆԵԼ - Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ, եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա - 223.

Ի ՆԵՐՔՍ ԱՌՆՈՒԻԼ - Եւ առ վաղիւն բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից - 181.

Ի ՆԵՐՔՍ ՄՏԱՆԵԼ - և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողսն հնչեցուցանելով, և գողուն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183.

ԻՆՆ - Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ ի շիսանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս զեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105. Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփեին: - 215. Սա զնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի ինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249.

ԻՆՆԱԿՆԵԱՆՆ - զոր Իննակնեանն կոչեն տեղոյն հնդիկք և պարսիկք - 36. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոց: - 37. զԻննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբովս ասեն ոմանք, շինեսցիր զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց - 41. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին - 42. Իսկ երկիրն Մամիկոնեից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յԻննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոչոցն - 54. Զենոբայ Ասորոյ պատասխանի թողոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն

եղև: - 66. և ապա հասեալ հանդէպ Իննականեան վայրուցն / ծն. վանացն / մղեալ ընկեց յերիվարէն – 91. Եւ ինքեանք իջին երեկալթս առնել յիննականեան տեղուջն: - 95. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննականեան տեղիսն, ընդառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննականեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. զի մինչ Տրդատ գիննականեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուառացն կանգնեաց – 126. Ջորս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննականեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննականեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն- 148. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննականեան էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննականեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած – 287.

ԻՆՆԱԿՆԵԱՆ ԽԱՉ - զի մինչ Տրդատ գիննականեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուառացն կանգնեաց – 126.

ԻՆՆԱԿՆԵԱՆ ՎԱՅՐ - և ապա հասեալ հանդէպ Իննականեան վայրուցն / ծն. վանացն / մղեալ ընկեց յերիվարէն – 91.

ԻՆՆԱԿՆԵԱՆ ՎԱՆՔ - Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննականեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն- 148. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած – 287.

ԻՆՆԱԿՆԵԱՆ ՏԵՂԻ /Ք/ - գիննականեան տեղիսն, գոր բարեբոյս ասեն ոմանք, շինեսջիր զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննականեան տեղին – 42. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ գիննականեան տեղիսն ինձ տուր – 49. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յիննականեան տեղիսն Գիսանէ կոոցն – 53. Ջենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննականեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Եւ ինքեանք իջին երեկալթս առնել յիննականեան տեղուջն: - 95. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննականեան տեղիսն, ընդառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս

զինականեան տեղեացն ... գնոյն աղալթս մատուցանէր առ աստուած – 115.

ԻՆՆ ՀԱԶԱՐ - Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, գնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 218.

ԻՆՆ ՀԱԶԱՐ ԻՆՆ ՀԱՐԻԻՐ ԵՒ ՔԱՌԱՍՈՒՆ - Եւ ելեալ գնաց ժողովել զգարս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր – 253.

ԻՆՉ - զի և չիք ինչ պատճառս, զի ետ գոռսա տէր ի շինել և ոչ ի քակել - 41. զի ոչ իւրիք / ծն. ինչ / պակաս է քան գառաջին Անտոնն: - 42. Դարձեալ

ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ – 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան – 53. Չոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց առ

Եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ զքք ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Եւ դուք մի՛ ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս – 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ

հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 65. Եւ ելեալք ի Կեսարիայէ մնայր ժամանակս ինչ ի Սեբաստիայ – 78. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակաւ ինչ գարս իբրև արք երէք հարիւր ... գային յաննոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Բայց գորս

Էդաքն, այս են. զԱթանազիւնէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յուկերաց ողինն: - 115. Արդ, ինչ քք զկնի այտորիկ՝ և գայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան, զի որպէս գայլ

տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Առ ի՞նչ դարձայք ի պատերազմ, ո՛վ

աւելախաւսք: - 213. Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակաւ ինչ քան զհինգ հարիւր: - 213. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր, զի սուր քո չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտորիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և զքք ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ Էհաս միւս այլ իշխանին և ասէ – 276. Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիւր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. Իբրև առ զթուղթ և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն,

քը ինչ առաջի կայր ի գարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի գարացն իւրոց ութ հազարաց - 285. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ՝ վասն քը ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն քը ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288. աղպէս զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ - 289.

ԻՆՉ ՈՐ - Արդ, ինչ քը զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան - 116.

ԻՆՉՔ - և յոնչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173. ի վերայ մարմնատր ընչից իջանես ի մարտ - 178.

ԻՆՔՆ - որպէսզի պէտք վանացն ի նոցանէն վճարեսցին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան պարապեսցին: - 43. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն - 47. ինքն շինեաց զեկեղեցին, գոր ես միայն հիմունս արկի - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, զի այլ ևս յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և ոչ գտին անդ զԵդիսագարոս: - 52. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին - 54. գոր ինքեանք խնդրեցին, զայն յուղարկեսցես գրով: - 63. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: - 66. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրաւովքն ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթևն: - 68. ինքն թագաւորն ի մեջ վարազացն երթեալ դադարէր: - 73. և նորա ելեալ ժողովեաց զնոսա առ ինքն - 73. և պահեաց ինքն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, գոր և առաջաւորք կոչեմք: - 74. Իսկ հրէշտակ տեսան հաւանեցոյց զնոսա զինքն լինել նոցա հովիւ: - 74. գոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուրմսն - 79. և ինքն առաքեաց զկնի երիս արս գարացն ազդ առնել: - 82. զի ընդ թշնամիս պաշտանէից ինքեանք

մարտնչին: - 85. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. Եւ ինքն դարձաւ - 92. Եւ ինքեանք իջին երեկաւթս ատնել յԻննակնեան տեղուջն: - 95. և ինքեանք մնացին անդէն - 95. գոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ - 108. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ գնացեալ մտին ի քաղաքն - 113. ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. և ածին ընդ ինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր - 124. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աուրս - 125. Եւ հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 141. ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ ինքեանս տանելով զիշխանսն - 142. Եւ ինքն գնալոց էր ի Կեսարիայ. առեալ զկին իւր՝ Էաժ առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով - 150. Իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՞չ ապաքն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ - 152. Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի գլուխ Սաղակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի - 154. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց Ռ. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան - 158. Արձակեաց և կոչեաց զՄուշեղ առ ինքն - 161. Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին՝ ի բաց եկաց ի մարզպանութենէն - 162. Եւ յետ սակաւ աուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. Եւ ինքեանք ութ հազար այր գնացին ի Մեղտի և յԱստեղանս ամրոցն: - 164. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խտածարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յուաց, գրել զառ ի ինքեանց ասացեալն: - 165. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս - 165. Եւ ինքեանք փութապէս եկին ի դուռն եկեղեցոյն և տեսին զկրանաւորս յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւատն - 175. Իսկ նորա որպէս / գրքում՝ որպէս / ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, գոր իշխանն էր արարեալ Տարանոյ, մինչ ինքն Մարզպանն էր: - 177. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. և ինքն դարձաւ զհետ Պարսից զաւրացն: - 183. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ այր մաւրահեղձ արարին - 184. Եւ ինքն առեալ զգաւրս իւր Շ, երթեալ առ

Մուշեղ – 184. և հնքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. և հնքն էլ ի Միհրանայ յուղարկել գնոսա: - 186. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն գնասցեն հնքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. և հնքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արաւտի պատճառանաւք – 186. Եւ հնքն ի վաղիւն եկն առ Միհրան: - 189. Եւ հնքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն – 191. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար այրն ուներ ընդ յինքեան / ծն. ինքեան / – 192. Եւ հնքն խաբէութեամբ / զբքում՝ խաբէությամբ / կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ – 193. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց հնքն ի տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ – 193. Եւ հնքն սկսաւ վտանգել գնոսա բանիւք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 193. Եւ հնքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195. Եւ հնքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ - 195. և հնքն վաղճանեցաւ – 203. Իշխանն Հաշտենից ուներ ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հազար: ...Բսկ հնքն Վահան՝ ութ հազար: - 211. և առ հնքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳՌ: - 212. Հաշտենից իշխանն հնքն յառաջ մատուցեալ ասեր – 212. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. և հնքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զբզեաց գնա: -218. Քաջալերեցարու՝ ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր հնքն պատերազմի: - 219. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել – 219. Եւ հնքն յուղարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր – 220. Եւ հնքն զութ հազար այրն ռազմ բաժանեալ և ընդ առաւաւտն կազմեցան – 221. Եւ նորա հանեալ ընկեց զգլուխն և ինքն մեռաւ: - 224. Եւ ինքն յդեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ – 227. Եւ ինքն թողեալ զգալս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկրքեանն ի վանսն: - 234. ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ ինքեանք առաքեցին արս Ճ՝ զբոզել զգալսն – 238. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթալել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագլուխսն – 245. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեւղն – 246. Եւ արջ, զի գոր ուտէն՝ Չմնայ առ հնքն, ի սովոյ մեռաւ – 247. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն –

248. որ իբրև եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ - 251. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել - 257. դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 259. և ինքն զայլ զաւրսն ըռագմն կարգեաց - 260. Եւ ինքն թողու թիկանապահ իւր զՎահան Վարազակայ որդին: - 260. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել գինքն տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս - 267. և ինքն գնաց զհետ փախստիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ - 275. և ինքն գնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպաւլիս: - 279. և ինքն եկեալ ծանոյց զիրսն եկեղեցւանին: - 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան - 280. Եւ ինքն առաքեաց զաւր առ Վաշդեան հինգ հազար: - 284. Եւ արկեալ գինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստեին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285. Եւ յիշեաց զերդումնն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպաւլիս: - 285. Եւ ձգեաց զգլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289. Ի ՇԱՐ ԱՐԿԱՆԵԼ -Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ - 227.

ԻՇԽԱՆ- Խրատել և գիշխանսդ զայդոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղքատասերս, կրանաւորասերս, երկիւղածս: - 43. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերեց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս արքիանակ զայս: - 47. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացդ վասն բանին կենաց ի տեր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւք / ծն. իշխանօք /: - 47. Եւ առաքեաց գիշխանս Մամիկոնեից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ - 53. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ, զոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. Զոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զաւրս բազումս - 75. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն - 77. Իսկ ոմանք իշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարանոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացոյ իշխանացն: - 80. Իսկ սրբոյն

Գրիգորի առեալ գիշխանն Արծրունեաց և գիշխանն Անձևացեաց և գիշխանն Անկեղ տանն գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Չոր լուեալ իշխանքն /ծն. իշխանացն/ ընդոստեան յոյժ - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր - 81. Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, գուցէ զարբքդ հիւսիսոյ իշխանին են: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ գտարբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ - 82. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ Գրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամերով իջանել ի Կուսառս: - 82. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց գոմն առ իշխանն Անկեղ տանն և թոյթով ծանուծաք զիրսն: - 83. Իսկ իշխանքն իբրն ելին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվադակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգարսն - 84. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել գիշխանն հայոց և ասէ - 84. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ ասէ - 85. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն - 85. Լուարուք մեզ իշխանք Հայոց - 85. զի այս տուն թագաւորին Հայոց է և դուք իշխանք արքային Հայոց: - 86. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տան, յառաջ մատիք - 86. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք - 86. Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ - 86. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր - 88. Իսկ Դեմետր իբրն ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ գարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ գարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. և կային մնային իշխանքն մեր գարուն իւրեանց - 89. Արդ իբրն եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն գարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն գարք իշխանացն Հայոց - 90. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր. և սկսաւ կռուել ընդ իշխանն Հայոց: - 90. Չոր տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան - 90. ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. և ամենայն գարքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Միւնեաց: - 90. Իսկ Միւնեաց իշխանն ոչ հանդուրժեաց առ թշնամանսն - 91. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէտ - 92. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն վայրս թագեաւ. գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար - 92. Եւ իբրն դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմենաս - 93. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց

իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: - 94. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Միւնեաց զվող պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին գիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննականեան տեղիսն, ընդառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105. Իսկ նոքա ոչ առնուին յանձն, այլ ասեն գիշխանսն – 107. Եւ լուեալ զայս իշխանն Անկեղ տանն, ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա – 107. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով – 107. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք, որպէս կայ ի գիր իշխանացն Մամիկոնից: – 111. գոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: – 112. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: – 113. Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յազնականութիւն: – 118. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: – 118. Եւ Գ իշխանս ըմբռնեցին և ածին – 118. գոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ զյխաւոր իշխանաւքն / ծն. իշխանօք /: – 122. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 124. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին գիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: -126. գոր կանգնեաց իշխանն Միւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. և թագաւորն եկեալ առ մեզ աղաւթեր իշխանաւքն հանդերձ – 127. զի մինչ Տրդատ զԻննականեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զշոռենիցն կանգնեաց– 126. Արդ սկսան իշխանքն մեր Էլանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քո իշխանագո է իրքդ – 129. Զի կամ տացես գիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ գերկիրդ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո – 133. և դոնապանս տեղեացն զԲագրատունեաց իշխանն կացուցանէր: – 134. Իսկ զաջ զարուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: – 134. Իսկ զգահերեց իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր – 134. Զոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 136. Միւնեաց իշխան, ի մեջ ած զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝

կտրեաց զգլուխ երիվարին Միւնեաց իշխանին: - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գտուն և կտրեաց գտուն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ – 137. Եւ ոմն ի ծառայից Միւնեանց իշխանին մղեաց գոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ – 138. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն զգալսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի գիշխանն Օսփաց ի մեջ առեալ բազումք պատեցին գնովաւ: - 139. Ու ը ես, իշխանդ Միւնեաց, հաս ինձ յազնականութիւն: - 139. Ձոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր – 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ՀՈՒ և ՕԶ այր: - 142. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ, բայց եղև ի ձեռն նենգաւոր իշխանին Աղձնեաց: - 142. ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով գիշխանսն - 142. Եւ իբրև հասաք զարացն... հրամայեաց նոցա ունել գիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -143. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց ինսամածուք: - 144. և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. Իշխանն Արծրունեաց, որում անուն կոչիւր Վարդպատրիկ, սա շինեաց բազում եկեղեցիս և վանորայս – 149. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. զի իշխանն ոմն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 156. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: - 157. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխանն: - 157. Արդ՝ այս իշխանն կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. և կալան ԽԸ իշխանն կենդանոյն – 160. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբոնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխանն առանց այլ ուրուք... եկին առ թագաւորն: - 161. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զարապետն և ասէ – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւոյ իշխանն և ասէ – 162. և կացուցեր զնա իշխան ի վերայ երկրի – 166. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ զերեաց – 167. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ

վասն զաւրացն, իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. գոր իշխանն էր արարեալ Տարաւնոյ, մինչ ինքն Մարգպանն էր: - 177. Ո՛չ, այլ մինչև գիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանին: - 179. Եթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ գիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո - 179. Եւ Վահանայ դռնապան լեալ և զեկեալ իշխանն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով - 189. Երթ կոչեա զայս անուն իշխան: - 192. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային - 192. Եւ ինքն խաբէութեամբ /գրքում՝ խաբէությամբ / կոչեաց գիշխանն ի խորհուրդ- 193. և սպան յաւուր յայնմիկ իշխանն ՁԶ: - 193. Իբրև վճարեցան իշխանքն, զնաց ինքն ի տաճարն, ուր զաւրքն էին ժողովեալ - 193. Եւ գիշխանն Մուշեղ ետ ածել ի քաղաքն:- 195. Նան զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին եթէ Միհրանեանքն են: - 197. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զաւրապետն և իշխանս գալ ի տեղին փութով: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել գիշխանն մի մի ի խորանն և կարել զգլուխսն - 198. Ջոր Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն տուեալ զանձս բագումս և հրամայեաց քարակոփս շինել - 202. և եղաւ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ արևելից ճակատուն: - 203. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն - 203. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու, որ հերձաւ, որդի իշխանին Արծրունեաց: - 204. Սա յանդիմանեաց գիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ - 205. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: Իշխանն Պալունեաց՝ երկու հազար ու երկու հարիւր այր: Իշխանն Արջուց՝ չորս հազար: Իշխանն Ողնուտին՝ հինգ հազար - 211. Եւ բագում նախճիրս գործեաց անդ իշխանն Հաշտենից - 212. Հաշտենից իշխանն ինքն յառաջ մատուցեալ ասէր - 212. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 231. Ասէ իշխանն - 231. Իսկ Սուրբան բերեալ ետ ՃՌ դահեկան, և զուղտսն, և զճիսն և ետ գիշխանն: - 232. Եւ ասէ իշխանն - 233. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալունեաց, կտրեաց զգլուխն Սուրբնայ - 235. Եւ զերկու իշխանն պարսից կախեալ զծառոյն՝ իւեղդեցին - 235. Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին

գերիվարան Պարսից գարացն աւելի քան զԲՌ – 235. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. Ու ը ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանը Պալունեաց, յառաջ մատիք իբրև գրաջ արծիւ – 241. Հեծի՛ր, իշխանը Պալունեաց: - 243. որ էր իշխան Հաշտենից – 244. Չոր տեսեալ Վարազայ իշխանին ասէ – 244. և պարզեաց զմիւս թնն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: - 245. Բայց յնորէր զայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին – 251. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Եւ ասպաշաւեցին, զի գտապանն իշխանացն աւարեցին: – 256. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց – 260. իսկ զահեակ կողմն տայ իշխանին Հաշտենից: - 260. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն – 265. Եւ Պալունեաց իշխանն զհետ մտեալ բազում զարաւք կոտորէին: - 266. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս: - 275. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Զի՞ պակեար, ո՛վ իշխան: - 275. Պաղակ իշխան տեսանեմ և չկարեմ զնալ: - 275. և ինքն զնաց զհետ փախստէիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ – 275. Եւ սակաւ ինչ զնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ – 276. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այն իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. Իսկ իբրև եկին այլ գունդք իշխանին / ծն. յիշխանէն / Հաշտենից, որք գային զհետ փախստէիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Եւ եկեալ իշխանն Հաշտենից և ասէ – 277. և տուեալ մասունս բազումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: - 279. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասս ... եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի – 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և զնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Աղաչեաց իշխանն զԾիծառնիկ՝ եթէ հնարե՛ա և գողացիր զխաչն -280. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ զնաց ի տուն իւր: - 280. Իսկ Ծիծառնիկն զկինն և զորդիսն և զազգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց -280. Սուգ առին իշխանքն և կաթողիկոսն և եպիսկոպոսունքն: - 280. Ետես ինքն իշխանն Վահան – 280. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան – 281. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարաւնոյ: - 281. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ...և իշխանութեանն

Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ - 282. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան Տարաւնոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին ... գնաց ի դուռն Խոսրովայ - 283. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խասարով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն - 283. և գՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ:- 284. Իսկ սուրբ Եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զաւրուն դնէր: - 286. Եւ ձգեաց զզլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք / ծն. իշխանօքն /: - 286. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ԻՇԽԱՆՈՐԴԻ - Իսկ նորա առեալ գերկու իշխանորդիսն, զոր և կալաւ և ետ պահել - 275. Եւ առեալ գերկու իշխանորդիսն և զզլուխ այնր իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 277. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան - 284.

ԻՇԽԱՆՈՐԹԻԻՆ - և նա ետ գերկիրն Տարաւնոյ իշխանութեամբ նոցա - 108. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն գերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որոցոց նոցա Կուառա և Մեղտեսա և Հոռա: - 108. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 148. Ո՛չ այդպէս, այլ եթէ վանս իշխանութեան է, ես չերկնչիմ ի ձենջ - 152. Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳոմսն: - 157. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 171. Եթէ գերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո - 179. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալան ի Քրիստոս, իբրև գեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինձամով - 269. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ... և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու

իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... իշխանութեանն Մամիկոնեան Վահանայ ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288.

ԻՇԽԵԼ - եթէ կին որ վի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 103. Ձի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել - 110. Ոչ զայս հրաման ընկալեալ ենք յառաջնոցն, և ն՛չ մեր իշխենք առնել: - 151. Ի սմանէ դեր պատկառիս՝ ն՛չ իշխելով դժրել ի սպասաւորաց տրա: - 170. զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա նչ իշխեցաք գնալ - 201. Ձի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ նչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ որ: - 234. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ն՛չ իշխեաց ումեր ձայն տալ - 255.

Ի ՇՈՒԲԳ ԳԱԼ - ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238.

Ի ՊԱՏԻԻ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57.

Ի ՊԱՏՃԱՌՄ - և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց - 196.

ԻՋԱՆԵԼ - Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսս աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաւոնի - 40. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւատն: - 89. և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գահավէժ արարեալ ասեր - 91. Եւ ինքեանք իջին երեկաւթս առնել յիննականեան տեղուջն: - 95. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննականեան տեղիսն, ընդյառաջ եղէն մեզ իշխանքն Հայոց - 97. Արդ յետ ԲԺ-ան ատուր երթեալ իջանեաք ի քաղաքագեղն Մեղոտի և անդ երեկաւթս արարեալ: - 113. և երթեալ յանդիման նոցա իջանէք ի Մուշեղամարզն Հաշտենից: - 134. Ջոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր - 141. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէք, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, գոր զազպէն կոչեմք: - 143. գնացին անցին ատուր միոյ ճանապարհ ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէք ի վերայ զագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէք: - 159. ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ -

178. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան – 179. Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. և յերեկոյն իջանէմք ի վերայ զաւրացն Յունաց: - 200. Իջէք ամենեքեան և թողէք զերիվարս արածել մինչև յերեկոյ – 200. Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծծմայոտն է, ուր իջեալն էին: - 210. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումէք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն. և եղեն ԳՌ ձի: - 236. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. և ետ զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբոնատեղին: - 242. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն զեւոն – 246. և երթեալ իջանէր ի Հաշտենս – 253. Իսկ Տիգրանայ երթեալ ի վերայ Հոնրնկեցին իջանէր: - 253. և եկն էջ ի Մուշ: - 268. զի նա է թագաւոր նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկել գնոսա և զմեզ – 273. Պահեա գդա, իջանէմք ի Մատրավանս, զնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 274. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան – 277.

ԻՋԱԻԱՆ - Եւ Վահան իրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ զետն Մեղտեայ, այլ իջաւանս /ծն. իջևանս, էջևանս/ առնել և վաղիւն ապա գնալ: - 185.

ԻՋԱԻԱՆՍ ԱՌՆԵԼ - Եւ Վահան իրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ զետն Մեղտեայ, այլ իջաւանս /ծն. իջևանս, էջևանս / առնել և վաղիւն ապա գնալ: - 185.

ԻՋՈՒՄՆ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով զթացաւ յազգս մարդկան իջմամք որոյոյ իւրոյ միածնի - 34. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. և աստուած այսաւր կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամք սուրբ հոգոյն: - 121.

ԻՋՈՒՑԱՆԵԼ - զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83. իջուցանէր զսուրն ի վերայ աջոյ թիկանն – 87. և փախստական արարեալ գնոսա իջուցին ընդ զառիվար լերինն ընդ զեղջն կողմանէ: - 88. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսա ի ձորն Այծսանայ – 106. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զսուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և

պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրն զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ զաստին - 136. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէր / զրքում՝ իջուցանէր / ի վերայ զագագթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. Սպա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ- 176. Իբրն զնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսա ի քուն առնել - 186. Իսկ Վահանայ առեալ զգաւրսն՝ իջուցանէր / ձն. իջուցնէ / զնոսա ի ձորն բուն - 200. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրաւնաւորսն սատակել: - 264. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և զնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280.

ԻՌ - Ի նոյն ամի զարբ գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց ար Սմբատ - 217. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէ, և ԻՌ դահեկանի, որ զեղն և զեղջերուն և զնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են - 232.

ԻՄԿ՝ - Իսկ պիտանի է երկիրս մերում, որով ազնականութիւն գտեալ ի քէն աղաւթից: - 38. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս - 43. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ զնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի գիրս: - 44. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ո՛չ: - 48. Իսկ դուք այդչափ բագում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեզնացութեան ետոյք ձեզ: - 48. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եզիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրն տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին - 51. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտանէիցն աղալթել յերեկորեա - 53. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն - 55. Իսկ Ձենոր աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն - 63. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով - 67. Իսկ

Բուրտար իբրև լուս գայս հրամանս ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուեի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից – 70. Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն Բարձին ի հաւրէ նորա Տիրանայ – 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյ իւրոյ Եւթաղեալ յաշխարհն Կապադովկացոց: – 72. Իսկ անդրանիկն մնաց առ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: – 72. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին զնա նախարարքն – 73. Իսկ հրեշտակ տեսնոյ հաւանեցոյց զնոսս զինքն լինել նոցա հովիւ: – 74. Իսկ ումանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են- 79. Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, զի գայն ևս քանդեցէ: – 79. Իսկ զաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լեբինն – 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձուացեաց ... գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: – 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր – 81. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց զիտել, թէ ոչք են – 82. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զաւրքն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ զառիվայր լեբինն, կամելով իջանել ի Կուառս: – 82. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել – 83. Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղեն մեզ – 83. Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամրոցն պաշարեցին: – 83. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թողթով ծանուցաք զիրսն: – 84. Իսկ նորա ԴԻ արանց ընտիր սուսերաւորաց առաքեաց, որք ի վաղիւն եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. Իսկ իշխանքն իբրև ելին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն – 84. Իսկ այլ զաւրքն Հայոց, իբրև լուսն զձայն գուժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: – 84. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ ասէ – 85. Իսկ Դեմետր, որդի Արձանին, ասէ – 85. Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ – 86. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց զաւրացն – 88. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: – 88. Իսկ ԳԻ

անցին ընդ Բասեն և ընդ Հարք, Իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ
ասպատակէին: – 89. Արդ իբրև եկին հարստացան երկրքին կողմանքն,
էին վեց հազար ԹՃ ԽՁ քրմացն զարն, Իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք
իշխանացն Հայոց – 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանն
Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամրք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. Իսկ նա ձայն
տուեալ ասէ – 90. Իսկ նա ասէ – 91. Իսկ Սինեաց իշխանն ոչ
հանդուրժեաց առ թշնամանսն – 91. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ
անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս – 92.
Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ
նորա – 92. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն վայրս թագեալ – 92.
Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ
սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: – 93. Իսկ նորա առեալ զերկոսեան
երիվարսն՝ դարձաւ – 93. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն
ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: – 95. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս
պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած
տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն – 98. Իսկ
զարացն ի մեջ առեալ սպանին արս Ձ: – 99. Իսկ դէքն ձայն բարձեալ
ասէին – 99. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին
հատեալ եղաք – 101. Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեման ընդ
ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. Իսկ զդասս
պաշտանէից սորա պահեալ – 104 Իսկ նոքա ոչ առնուին յանձն, այլ ասեն
ցիշխանսն – 107. Իսկ Կուար շինեաց ւան իւր և կոչեաց յանուն իւր
Կուարս – 108. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պարունեաց, շինեաց
ւան և կոչեաց Հոռեանս: – 108. Իսկ Բրեխ ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և
հեծեալս ԲՌ և Խ – 112. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս
զետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: – 113. Իսկ ոմանք ընդ մեզ երթային:
– 113. Իսկ զայլն ի Կեսարիայ առին իւրեանց մասն – 115. Իսկ ես
աղաչեցի զսուրբն Գրիգոր զնալ ի վանս իմ – 118. Իսկ պաշտանեայք
ասեն – 119. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց ինդրակս զԱրքիանոս
Եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաք – 119. Իսկ ի լուսանալ աւուրն
Ե-երորդի՝ լուան զձայն սաղմոսերգութեան նոցա – 120. Իսկ Արքիանոս
ասէ – 121. Իսկ նոքա ասեն – 121. Իսկ զտեղին, ուր զաւետիսն ետուն,
հրամայեաց վէնս ժողովել – 122. Իսկ նոքա ասեն – 123. Իսկ զարքն
հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն
– 131. Իսկ զարքն մեր ցրուեալ գնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան, և
անկան ի տեղուջն Ռ և Ձ այր: Իսկ Թակարդս ՌԷՃ այր, զոր պարսաւորքն

կոտորեցին ԸՃ և Չ այր - 132. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր գնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Իսկ զաջ զաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Իսկ զգահերեց իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր - 134. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ էհատ զաւրսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած զաւրն և կտրեաց գտնն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. Իսկ ընդդէմ / գրքում՝ ընդդէմ / դարձեալ զաւրապետն Գեղոռեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: Իսկ ի նոցանէ հնգետասան հազար և ինն հարիւր և ԽԲ: - 141. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ - 144. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք իննանկնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն - 145. Իսկ կին նորա ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. իսկ սպասաւորքն արգելուին զնա յայն խորհրդոյ խնդրոյն - 150. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով - 150. իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ սպաքէն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ - 152. Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն - 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցպանին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց - 155. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: - 155. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստորջացաւ: - 156. Իսկ հայրն մխիթարեաց զնա: - 156. Իսկ Կիրիղ հայր վանացն անէծ զնա: - 157. Իսկ Նիհորձէն Որմիզդ գումարեալ զգաւրս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Իսկ զաւրքն Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով: - 160. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխանն առանց այլ ուրուք... եկին առ թագաւորն: - 161. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զաւրապետն և ասէ - 162. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ ակսաւ զերկիր իւր ամբացուցանել: - 163. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով - 164. Իսկ ԻԲՌ դէռ յԱրձան անդր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ վասն զաւրացն, իբրև

տեսին զնոսս կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Իսկ զարքն մատուցին թուղթ քրիստոնեական արինաւք և մխիթարութեամբ: - 176. Իսկ նորա որպես ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես /իսկ եթէ ի վերայ մարմնատր ընչից իջանես ի մարտ/, և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել - 179. Իսկ նա ասէ – 179. Իսկ Վահան արձակեալ ասէր – 179. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր – 183. Իսկ Վահանայ զհետ մտեալ ի մուրտսն լնուլ – 184. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռ այր: - 185. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌ այր: - 185. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ զնոսս, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի– 188. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոր ի ներքս: - 189. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ զինի մտին: - 189. Իսկ տեսեալ Միհրանայ՝ զարհուրեցաւ և ասէ – 190. Իսկ Վահան կոչեաց զնուիրակն և ասէ – 192. Իսկ Վահան ընդ յառաջ զնացեալ ասէր – 199. Իսկ զարքն Պարսից տեսեալ զիրսն, աղաղակեցին միաբան – 200. Իսկ Վահանայ առեալ զզարսն՝ իջուցանէր զնոսս ի ձորն բուն – 200. Իսկ նա յուղարկեաց պատասխանի այսպէս – 208. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Ջ հազար այր ի Մուշ: - 209. Իսկ նորա զիջերագնաց եղեալ զնաց առ ակն, որ Օծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. Իսկ Վահանայ տուեալ զնոսս մարացն՝ զբազումս կոտորեաց – 211. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իրով արս վեց հարիր: ... Իսկ իքն Վահան՝ ութ հազար: - 211. Իսկ Վահան ասէ – 212. Իսկ նոցա զաղաղակ բարձեալ ասէին – 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա – 213. Իսկ նա ասէ – 214. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ – 215. Իսկ նա ասէ – 215. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասէր – 216. Իսկ Սմբատայ քաջաբար ի վերայ յարձակեալ ասէր – 216. Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, զնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 217. Իսկ նա ասէ – 218. Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զզարս իւր: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիջերին ԲՌ արս հեծելոց – 221. իսկ

նորա ի բլուրն ելեալ ասէր – 222. Իսկ նա գտեգն ձգեալ եհար զկուրծս նորա -223. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն էառ զլուխ և փախեաւ: - 224. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զգարն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի զիշերի: - 226. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Իսկ նա պատասխանի ոչ գրեաց: - 229. Իսկ Սուրեան, զի իմաստուն այր էր, ասէ – 230. Իսկ Սուրեան բերեալ ետ ՃՌ դահեկան, և զուղտան, և զձիսն և ետ ցիշխանն: - 231. Իսկ Սմբատայ բարկացեալ ասէ – 235. Իսկ զարքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից զարացն, գնացին յանտառն - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին – 237. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ – 237. Իսկ նա ասէր ձայնիւ բարձր – 240. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեն յորդին իւր ի Վահան – 241. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ – 244. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Իսկ Սմբատ լուեալ ասէր – 244. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ ... անց ի ներքս – 244. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի – 246. Իսկ զորս ի Մեղտի ետ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն – 248. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան զորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնորէ: - 250. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն – 252. Իսկ Տիգրանայ երթեալ ի վերայ Հոնընկեցին իջանէր: - 253. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկայթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ – 254. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, զոր Սերեմավայրք կոչեն, բանակացաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. Իսկ նորա տեսեալ զտուներն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ – 255. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ ... գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ – 259. Իսկ զահեակ կողմն տայ իշխանին Հաշտենից: - 260. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զտուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա- 262. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զարացն և տուեալ զնոսա Արածոյ՝ նեղէին: - 263. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 263. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265.

Իսկ Վահան անապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Իսկ նորա ասէն - 266. Իսկ Վահան կոչեաց գորդին իւր զՏիրան և ասէ - 265. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զաւրսն՝ ասէ - 272. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին գնուսա - 273. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, Էանց յայնկոյս ի գեւղն, գոր Պարսից կողմն կոչէն - 273. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զաւրսն Պարսից մինչև ի դաշտն - 273. Իսկ Տիրան ասէ - 274. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն ասէ - 275. Իսկ նա ասէ - 275. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, գոր և կալա և ետ պահել - 275. Իսկ նա փախեալ: - 276. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ եհատ զգլուխ երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւլ երիվարի պարսկին և ասէ - 276. Իսկ կրանաւորքն գային ի Գախամախեաց բլրէն - 277. Իսկ իբրև եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք գային զհետ փախստէիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Իսկ մի ոմն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին - 279. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասս, որ կոչեաց զանուն զաւաթին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի - 280. Իսկ նա ասէ - 280. Իսկ Ծիծառնիկն զկինն և գորդիսն և զազգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց - 280. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ի վանն Գլակայ: - 280. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280. Իսկ նորա լի եղեալ ինդութեամբ, զարթեալ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281. Իսկ զխաչն ետ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արջուց - 281. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՁոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան - 283. Իսկ Վաշդեան գրեալ թուղթ առ Տիրան - 284. Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284. Իսկ եպիսկոպոսն աղաւթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր - 284. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն զաւրու ի պատերազմ: - 285. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ռազմն՝ պատահեաց Սահուռայ և ասէ - 286. Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մարաթախ Աւձ քաղաքի: - 286. Իսկ Աբրահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս ... առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

Իսկ եթե ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ - 289.

ԻՄԿ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. նա իսկ է դրունք դժոխոց - 36. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազգոյ մնան ի մարմնի - 37. զոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ - 38. Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգդ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհդ Հայոց - 41. և վասն այսորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուողթս: - 44. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ կամ - 44. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուայք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ - 47. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զհննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ -78. Ո՛վ, որ խորխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, քնաւ իսկ անմիտ էք - 85. զոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85. որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ - 102. զոր և Պիսիդոն իսկ ընթերցեալ է գտախտակն: - 102. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նոցա - 107. զի անդ իսկ էր խորհեալ դնել զմնացեալ նշխարս - 114. զի և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նոցա: - 120. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև ցայսար, որ և ասան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. Եւ որ բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ - 199. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. զի այն իսկ էր ինդրուածք նոցա: - 273. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն - 281. զի աւրինեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ - 289.

ԻՄԿ ԵԹԷ - Իսկ եթե ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ - 289.

ԻՄԿՈՅՆ -Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 64. Եւ ի մեզ առին զնոսա և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին - 187. իսկոյն

իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուն դնէր: - 286.

ԻՄՄԱՅԵԼԱՅԻ - Ջայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և համայեպացի նշանով: - 95.

Ի ՍՈՒՐ ՍՈՒՍԵՐԻ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշէլ: -70.

Ի ՍՈՒՐ ՍՈՒՍԵՐԻ ՄԱՇԵԼ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշէլ: -70.

ԻՄՊԱՌ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարզես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի զթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպար և ոչ անտես արարեր յաւիտեան -54.

Ի ՎԱՂԻԻՆ - Եւ ի վաղիւն բազում պատերազմունս սկսաւ լինել - 77. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լերինն - 80. որք ի վաղիւն եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն - 84. Եւ ի վաղիւն բարձեալ էլաք յԱրձանն և ընթերցաք զգիրն: - 96. Եւ ի վաղիւն սկսան ռազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134. Եւ ինքն ի վաղիւն եկն առ Միհրան: - 189. Եւ արդ ի վաղիւն սկսան զարքն գալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղիւն հասին: - 262. Եւ ինդացեալ յոյժ՝ ի վաղիւն տաւն ցնծութեամբ կատարեցին - 281. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա- 285. Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 285.

Ի ՎԱՂՆՋՈՒՅ - Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119.

Ի ՎԱՂՈՒՅ ՇԵՏԷ - Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ/ ծն. ի վաղնջուց, զվաղընջուց/ : - 264.

Ի ՎԱՅՐ - ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեամբն - 36. Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զզուլիս նորա և պարանոցան ի վայր ընկէց - 92. և նորա ի վերայ յարձակեալ կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկէց / գրում՝ ընկէց / - 93. Եւ անդէն եհար զզուլիս որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկէց - 216. Եւ զարքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226. և

սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմացն: - 258. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ գաւորն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. և հնարս իմացեալ ընդ Մարտոց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին և ասէ - 276.

Ի ՎԱՅԳ ԸՆԿԵՆՈՒԼ - իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա և պարանոցան ի վայր ընկեց /զրքում՝ ընկեց/ - 92. և նորա ի վերայ յարձակեալ կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց /զրքում՝ ընկեց/- 93. Եւ անդէն եհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց - 216. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ գաւորն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261.

Ի ՎԱՅԳ ԼՆՈՒԼ - Եւ զարքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226.

Ի ՎԱՐԱՆՍ ՄՏԱՆԵԼ - Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: - 84.

Ի ՎԵՐ - և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. ի Ժամ որոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Եւ ի վեր ամբարձեալ զձեռս իւր՝ իջուցանէր գաւորն ի վերայ աջոյ թիկանն և ի բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. որոց յառաջել արգելուին առ գլուխ Արձանին, և զբազում Ժամս ոչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր գաւորն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրձն՝ իջուցանէր ի վերայ զազաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. Այս այն գլուխ է, որ խորհեալ էր գաւորք Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զգլուխն և ի վեր կապեալ ասէր - 215. զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234.

Ի ՎԵՐ ԱՄԲԱՌՆԱՍ - - Եւ ի վեր ամբարձեալ զձեռս իւր՝ իջուցանէր գաւորն ի վերայ աջոյ թիկանն և ի բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրձն՝ իջուցանէր ի վերայ զազաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159.

Ի ՎԵՐԱՅՅ՝ զի յարեան ի վերայ նորա հերետսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն մնասցէ ի վերայ

հաւատացելոցդ: - 62. սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից - 67. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին Ճենաց ամս ԺԹ: - 70. Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց -71. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեսցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Իսկ իշխանքն իբրև ելին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն - 84. Ո՛վ, որ խորխոտա ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձեռք ապականեալ տեսանեմք: - 86. և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկնետլ զնա: - 86. իջուցանէր զտուրն ի վերայ աջոյ թիկանն - 87. և կուտեցին արձան ի վերայ նորա - 87. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զաւրացն Հայոց - 88. Եւ իբրև ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս - 88. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց - 90. յարձակեալ ի վերայ նորա եհար մրճովն ի վերայ սաղաւարտին - 91. և կտրեաց զնա ի զաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարևելս կոյս - 91. և յանկարծակի յարձակեցաւ ի վերայ նորա: - 93. Եւ դարձան ի վերայ զաւրացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանելին: - 93. Եղիցի աչք տեսան ի վերայ երկրիս այսորիկ պահել ի թշնամեաց - 96. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն - 98. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա՛ զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա - 103. գոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: - 112. Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց - 117. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր - 127. Եւ առեալ զնշխարս առաքելոցն՝ տեսնազբեաց ի վերայ նոցա: - 130. Իսկ զարքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն - 131. գոր տեսեալ ԴԲ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն - 131. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զտուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. և յարձակեցան ի վերայ հայոց զաւրացն - 139. և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ

նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. և որպէս մանասայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, գոր գազպէն կոչեմք: - 143. հրեշտակք ապաշաւեսցեն զանձն իմ և դիք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Իսկ Նիհորձէն Ռոմիգո գումարեալ զգարս Պարսից ուրթուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Եւ միաբան զայս ասացեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից - 159. Եւ վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէր ի վերայ զազաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. և կացուցեր զնա իշխան ի վերայ երկրի և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յավիտենական և անմահ: - 166. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյժ զանձնս ի վերայ խաչին - 167. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ զերեաց - 167. Չգեա՛, տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այսորիկ - 168. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան - 169. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 172. Մնացէ՛, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ - 173. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զեթանեքեան /գրքում՝ զեթնեկեանն/ սպանին - 175. Եւ կանգնեալ խաչ ի վերայ նոցա և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղուջն: - 176. Արդ՝ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեսցես: - 177. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես, /իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ/ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178. տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ զնամք ի վերայ ամուր բերդիցն - 180. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռայր: - 185. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌայր: - 185. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՛ յետ Բ-ուց ատուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռարամբ միայն - 192. և երթեալ ի վերայ լերինն, ընդ յերիս դեհս դարան գործեաց: - 196. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. զի այնպես գրեսցէ, որպէսզի զայցեն վաղին, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. և յերեկոյն իջանեմք ի վերայ զաւրացն Յունաց: - 200. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա - 200. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ - 206. ել ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար - 206. Սա ել ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որոյն իւրոյ՝ Գրգոռսի, կոչեաց Գրգոռս - 207. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Զ հազար այր ի Մուշ: - 209. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ զայ

Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: - 210. Իբրև ետես Վահան, եթե գնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զգլուխն և ի վեր կալեալ ասեր - 215. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Իսկ նորա ժողովեալ ինն հազար այր, գնաց ի վերայ նորա յԱնտաք: - 218. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Եւ ելեալ ի մէջ գիշերի ի վերայ զարացն Պարսից ջահիրք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր - 219. փութապէս ի դիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Կարապէ՛տ, յայտնեա զքեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիւք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ զագաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլխոյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց - 224. Իսկ Սմբատայ առեալ զգարն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Ապա թէ ոչ՝ զամ ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ - 228. և անդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել: - 236. և առաքեցին զոմն ի Մեղտի, թէ փութացէք զալ ի վերայ դոցա: - 238. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ - 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ զլխոյ նորա զէնք նոցա: - 240. և որպէս զարծիւ կանչեաց ի վերայ նոցա - 241. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ աւզնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զոտգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. և ետ զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246. Դարձեալ այլ զար առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնեիցն՝ զՏիգրան զարապետն մեծ Ի հազարաւ - 250. տե՛ս, տէր, և մի՛ լո՛ւր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան

մերոյ, զի փառաւորեցի անուն քո յալիտեան: - 252. Իսկ Տիգրան երթեալ ի վերայ Հոնընկեցին իջանէր: - 253. Իսկ Սմբատ ելեալ ի վերայ լերինն, զոր Սերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա, և հարաւ ի վերայ նորա - 255. և դիմեաց զգաւրն ի վերայ Սմբատայ իբրև զմեղու - 260. Եւ մտեալ յազմ՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից - 262. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից - 264. Չոր տեսեալ Վահանայ և գիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչև ի դաշուն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ ռազմ կարգեցին - 273. և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյն - 279. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն - 281. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարզպան Հայոց, առնու զարբ բազում և գնայ ի վերայ Հունաց - 283. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի է՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 284. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զաւրուն դներ: - 286.

Ի ՎԵՐԱՅ՞ - հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ - 86. և հատեալ զերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս և կանգնեցին ի վերայ արձանս - 94. բազում ողորմք ի վերայ յարձակեալ ասէին - 98. Եւ ի մէջ գիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անզեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 136. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142. Եւ գրեաց դալիրն որպէս ասաց Վահան, և եղ զմատանին Միհրանայ ի վերայ - 192. զոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան գնոսա: - 199. յարեան ի վերայ դարանակալք աստի և անդի - 200. Իսկ Սմբատայ քաջաբար ի վերայ յարձակեալ ասէր - 216. Եւ

յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան . և ի մեջ առին զգաւրսն պարսից: - 222. և դարձան ի վերայ ձիագողոյն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողոսն, Մերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նոցա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել - 238. այնչափ կռտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. և ի վերայ շրջեալ բոլորեցին - 241. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի գալ ի վերայ - 251. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանսն: - 261. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265.

Ի ՎԵՐԱՅ ԱՕԵԼ - Ջոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 136.

Ի ՎԵՐԱՅ ԴԱՌՆԱԼ - Իսկ իշխանին ի վերայ դարձեալ ասէ - 86.

Ի ՎԵՐԱՅ ԴԵԵԼ - Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265.

Ի ՎԵՐԱՅ ՅԱՐՁԱԿԵԼ - և նորա ի վերայ յարձակեալ կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց - 93. բազում ողորմք ի վերայ յարձակեալ ասէին - 99. Իսկ Սմբատայ քաջաբար ի վերայ յարձակեալ ասէր - 216. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ առին զգաւրսն պարսից: - 222. իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել - 238.

Ի ՎԵՐԱՅ ՇՐՋԵԼ - և ի վերայ շրջեալ բոլորեցին - 245.

Ի ՎԵՐ ԱՆՑԱՆԵԼ - Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234.

Ի ՎԵՐ ԻՋՈՒՅԱՆԵԼ - Եւ անդէն / գրքում՝ անդէն / բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136.

Ի ՎԵՐ ՈՒՆԵԼ - և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զգլուխն և ի վեր կալեալ ասէր - 215.

Ի ՎԵՐ ՎԵՐԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէսս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիարթաւ կացուցանէին: - 68.

Ի ՎԵՐՋ - Ջայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է - 285.

Ի ՎԵՐՁ ՀԱՍԱՆԵԼ - Ձայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է – 285.

Ի ՏԱՐԱԿՈՒՄԱՆՍ ՄՏԱՆԵԼ - Եւ զաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին ելս իրացն և ոչ գտանէին: - 212.

Ի ՏԵՂԻ - և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի – 41. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հաւր իւրոյ: - 73.

Ի ՏԵՂԻ ԱՆՅՈՒՑԱՆԵԼ – Եւ զմարդիկն բերին ի տեղի անցուցին: - 84.

ԻՐ - Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրան: - 84. Եւ ոչ եթէ յայտնալես ումեք դնէր զիրան, այլ ի ծածուկ – 101. զի պատճառ իրացն այս եղև: - 103. և չունէաք բնաւ իրաց կասկած – 127. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քո իշխանացոյ է իրքդ – 129. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրան և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմն ընդ իրեարս – 138. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրան և թողցէ զնա ի ներքս: - 151. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ իրան սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրան՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկեալ, զի հաշտեսցի և զնասցէ: - 179. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաւժար էր իրացն – 179. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Եւ իբրև ասաց զիրան, ապա կտրեալ Վահանայ զգլուխն. և ծառայիցն առեալ զարիւնտ զգեստն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. Բայց նուիրակն և դպիրն ոչ ինչ գիտէին իրացն – 196. և յորժամ գտաճարսն այրեաց, գնուս ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտացեն զիրան: - 196. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ իրքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին – 198. Իսկ զաւրքն Պարսից տեսեալ զիրան, աղաղակեցին միաբան – 200. Եւ զաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին ելս իրացն և ոչ գտանէին: - 212. Եւ մի՛ ոք անհաւատալի զիրան համարեցի – 219. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ զեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրան, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ – 250. Եւ ոչ կարացին զիտել զիրան, մինչև պակասեցաւ ճչիւն աղաղակին: - 258. և ինքն եկեալ ծանոյց զիրան եկեղեցականին: - 280. Եւ նորա վաղվաղակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ԻՐԱԻՈՒՆՔ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես գիրատունս և պարգևես զողորմութիւն – 54.

ԻՐԵՐԱՅ - Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իբերաց անցանէլ, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Եւ իբրև եկին իբերաց, սկսան իբրև գմրճաւորս քարահատաց կամ իբրև գունատուս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 134. ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իբերաւս – 138. սկսան բախել իբերաց, գոր յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. Եւ իբրև կացին հանդէպ իբերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանէլ զՎահան և գալլ կոչել: - 214. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ իբերաւս / ճն. իբերաւս, իրարս /, զառաջինն յաղթահարեցին զՍմբատ – 222. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իբերաց ի բլեր մի- 246. Իբրև եկին միմեանց Միհրիտարով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգոլիս իբերաց – 260. Եւ իբրև բանակեցան առ իբերաւս, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից - 262. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ. և խառնեցան ընդ իբերաւս / ճն. իրարս, յիբերս /: - 263. Իբրև խմբեցան ընդ իբերաւս /ճն. յիբերս, ընդ իրարս / և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած յի արտասուաք և ասեն – 271.

ԻՐԵՐԱՅ ԱՆՅԱՆԵԼ - Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իբերաց անցանէլ, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134.

ԻԻԲ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով զթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որդոյ իւրով / ճն. իւրոց / միաճնի - 34. ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեամբն – 37. որ ոչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն – 42. Քանզի Եզիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական – 44. գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եզիազարու և հեռանալոյ յերկրէն իւրեանց: - 46. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք իւր / ճն. յիւր / աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 53. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և

առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր / ծն. իւրով / մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. Ջոր հաւանեալ Ջենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ զոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրեժխնդիր լինէր Արտնանայ եղբար իւրում – 66. Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67. այլ յարուցեալ առնու գեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրասովքն / ծն. իւրայօքն, իւրայուք / ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի – 69. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար և զնաց ի Պարսիկս – 69. և ետ զնա ցկինն իւր Սոփի: - 70. և անդ սնաւ առ հաւրաքեռ իւրում – 70. Ապա Յակոբ քեռն իւրով Սակդենէի մնաց անդ – 71. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, զնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 71-72. Իբրև եղև երկոտասեսնամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. և զվեց ար թողու զնոսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. որ էր աշակերտ իւր – 75. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի զլիտյն: - 76. փախտ զԳրիգորդ յանհոգ ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք - 82. Եւ ի վեր ամբարձեալ զձեռս իւր՝ իջուցանէր զուրն ի վերայ աջոյ թիկանն և ի բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. և կային մնային իշխանքն մեր զարուն իւրեանց – 89. Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա – 92. և կտրեաց զգլուխ նորա և ընկեց ի մաղախ իւր: - 93. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն, զի զմեռեալս իւրեանց թողեսցին – 94. Եւ ժողովեալ զմեռեալս իւրեանց յերկոցունց կողմանց, և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս – 94. և թէ վասն մեղաց իւրեանց տանջեսցին ի տեառնէ – 96. Իբրև եղաք զնշխարսն ի տեղոց ուրում / ծն. իւրում / և ծածկեցաք – 103. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ

յարևելս և ասէ – 103. բայց եթէ կամք իցին որ թողուլ զունանս ի ցաւս Իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Իսկ Կուար շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուարս – 108. և ետուն նոցա ի սպասաւորութիւն զազգն Իւրեանց: -109. զի և զայն տեսեալ՝ յիշեցեն զառաջին գործ պղծութեան Իւրեանց – 110. Եւ զԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ Իւրով – 111. Իսկ զայն ի Կեսարիա առին Իւրեանց մասն – 115. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զաւր խնորել իւր յաւգնականութիւն: – 118. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և զոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. Եւ եկեալ ի գեւղն Կուարս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն Իւրեանց արք մի: - 125. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և գնաց յաշխարհ իւր – 126. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ Իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կալցեն- - 128. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարացն զառաջսն ունել: - 130. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր գնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Իսկ զգահերեց իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր – 134. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղոռեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Եւ ոմն ի ծառայից Սիւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ Իւրմէ – 138. և դարձեալ կտրեաց զգլուխն և ընկեց ի մաղախ իւր: - 138. Եւ որ գնացին ի գաւառն Իւրեանց, էին վեց հազար – 142. և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան Իւրով Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. առեալ զկին իւր՝ Էած առ հայր նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն Իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն – 153. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ Իւրով – 156. Սա ետ Բ. աւանս իւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳոմսն: - 157. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր – 160. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք... եկին առ թագաւորն: - 161. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է, և մի՛ զգայլ, որ զբարս իւր մոռացեալ է – 162. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ

ակսա գերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռա Մուրիկ դառով ի ծառայէ իւրմէ - 164. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և գերութիւն - 164. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով - 164. կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյծ զանձս ի վերայ խաչին - 167. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիւրաքանչիւր ախտից - 170. որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց - 171. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս, և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173. և սկսա աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղքատաց մնալ ի տեղիս իւրեանց: - 174. զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղեն աշխարհի, բարեխաւսք և ազնականք առ աստուած: - 177. Եւ ինքն առեալ զգաւրս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ - 184. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Եւ Վահանայ առեալ զմայաղն, ուր քիթթն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն... կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190. և զիւրն և զայլ աւտար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել: - 193. և ոչ զիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 198. և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանաւորս: - 204. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ - 205. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյն իւրոյ - 205. Ած և ի Պարսից զկին իւր զՊորպէս և եղ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց ասան որդոյն իւրոյ՝ Գրգոսի, կոչեաց Գրգոս - 207. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և զնաց ի պատերազմն: - 214. Բայց արգելին զնա քահանայք դրան իւրոյ: - 218. Եւ ինքն յուղարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր - 220. Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զգաւրս իւր: - 220. փութապէս ի դիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ,

Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Իբրև կացին աուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և գորդին ածել առաջի իւր: - 230. և դու քրիստոնեայ լեր, և զիս ի պարսիկս տար և իւրեանք քեզ: - 233. Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս - 234. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղտի Դն այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեալ, և չորս հարիւր նորս, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թեն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. Իսկ նորս թողեալ զահեակ թեն յորդին իւր ի Վահան - 241. և այնպէս արարեալ ի մէջ ահաւոր պատերազմին՝ փոխէին զերիվարս իւրեանց - 243. Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247. և ցնծութեամբ դարձան ի տունս իւրեանց: - 248. Սա գնաց ի ժողովն, գոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Իսկ նա յողարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: - 250. Եւ ելեալ գնաց ժողովել զգարս իւր՝ ինն հազար ինն հարիւր և քառասուն այր - 253. և առեալ զգլուխս նոցա, գնաց առ հայր իւր: - 255. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր - 258. Ապա միաբանեալ արարին իւրեանց զարագլուխն զՄիհրիխտարով - 259. Եւ ինքն թողու թիկանապի իւր զՎահան Վարազակայ որդին: - 260. Եւ մտեալ յազմ՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից: - 264. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս - 267. և խնդրէր անցանել ի վանս ի Գլակայ, զի հանցէ զսկերս թշնամեաց իւրոց - 268. Իսկ Վահան կոչեաց գորդին իւր զՏիրան և ասէ - 268. Ահա տէրն արարածոց Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց, զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկեալ զնոսս և զմեզ - 273. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան - 276. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գտորբ խաչն հանդերձ սպասութն մինչև յելթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ զարացաւ Հերակղ ի թագաւորութեանն իւրում, գնաց ի Պարսիկս - 279. որ կոչեաց զանուն գաւառին իւրում Շատայն՝ վասն աւելի անուան իւրում - 279-280. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. Իսկ Օթծառնիկն զկինն և գորդիսն և զազգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արշուր - 280.

ապա շինեաց գեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դռնն թաղեալ: - 281. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դռնն սրբոյ Կարապետին - 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշղենայ վրաց իշխանին և հարս իւրոյ Վահանայ գնաց ի դռնն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Չայս յետոյ շինեաց Համամ, զիւր անունն դնելով Համամաշէն: - 285. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285. Չոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշղենայ, Չոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի գաւրացն իւրոց ութ հազարաց - 285. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձեռնբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ իւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ԻԻԲԱՔԱՆՉԻԻԲ - Եւ դրոշմեսջիբ արձան յաւիտենից ... շինելով իւրաքանչիւր ումեք գտերունեան տաճարն, և առանձինն բնակել: - 43. մեք հեծեալ իւրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան - 83. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես իւրաքանչիւր ախտից - 170. աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ ես ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 257-258. իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ԻԻԲԱՔԱՆՉԻԻԲ ՈՔ - Եւ դրոշմեսջիբ արձան յաւիտենից ... շինելով իւրաքանչիւր ումեք գտերունեան տաճարն, և առանձինն բնակել: - 42. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 257-258.

Ի ՓԱՆՈՒՍՏ ԴԱՌՆԱԼ - վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն - 84. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրաւն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93.

Ի ՓԱՆՈՒՍՏ ԴԱՐՉՈՒՑԱՆԵԼ - զի աճապարեալ կտրեաց զգրութիւնն Ըռահանայ, և զգաւրսն ի փախուստ դարձուցեալ - 212.

Ի ՓԱԽՈՒՍՏ ԼԻՆԵԼ - Իրրն ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգարսն, զի ի փախուստ եղին, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138.

Ի ՔՈՒՆ ԱՌՆԵԼ - Իրրն գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսա ի քուն արնել - 186.

Լ

Լ - գոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: - 112. Զենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յետ նորա՝ /Եպիփան / աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ - 282. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան Տարանոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283.

ԼԱԼ - Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով - 150. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի - 208. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկաւ առաջի սրբոյ սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս - 252.

ԼԱՅՆՈՒԹԻՒՆ - զի պղնձի էր, երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թգաւ լայնութիւն: - 98.

ԼԱԳ - Ա՛յ արծուաձագ, որ թևաքոյ ես հպարտացեալ, եթէ ի լաք ականատացս անկանիս, ես ցուցանեմ զգարութիւնս իմ ի քեզ: - 91.

ԼԱԻ - լալ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձէնց ապականեալ տեսանեմք: - 86. Ով Քրիստոսի ժողովորդք, լալ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ԼԲ - որ ԼԲ էր ի Մուշեղայ - 288.

ԼԵԱՌՆ - Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լեքին որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ

լեռինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոց: - 57. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և գլեռինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել - 63. և ելեալ ի վերայ լեռինն, որ հանդէպ Կուռաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեսցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լեռինն - 80. Իսկ ի շխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ զառիվայր լեռինն, կամելով իջանել ի Կուռոս: - 82. որ և դէռ Արձան կոչեն լեռինն: - 87. Եւ իբրև հասին ի գլուխ լեռինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն - 87. և փախստական արարեալ զնոսս իջուցին ընդ զառիվայր լեռինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. և կտրեաց զնա ի զարացն և փախստական արար ի վերայ լեռինն ընդ յերևելս կոյս - 91. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուռոս և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեռան Քարքէ / ծն. Քարքեայ, Քարքայ / ... շինեցին զնա դաստակերոս - 109. Բայց դուք եթէ գալ կամիր յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշադ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լեռամբ / ծն. լեռամբ/ պարսպեալ և բազում ամրոցս - 143. Ծածկեսցեն զիս լեռինք, և ողորմեսցին ինձ բլուրք - 150. և երթեալ ի վերայ լեռինն, ընդ յերիս դեռս դարան գործեաց: - 196. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիր, եկն ի վերայ լեռինն: - 197. Եւ արդ ի վաղիւն սկսան զարքն գալ ի նոյն տեղի լեռինն: - 199. Եւ եղաւ անուն զաւառին Կորեայ լեռինն: - 200. Ել ի վերայ լեռինն Տորոսի / ծն. Տորոսի, Տարոսի / և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար - 206. Սա ել ի վերայ Գորոզ լեռինն, շինեաց ասան որոյն իւրոյ՝ Գրգռոսի, կոչեաց Գրգռոս: - 207. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լեռինն, զոր Սերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարազլուխ մի, որ հանդէպ հայի լեռինն Տորոսի / ծն. Տարօնայ լեռինն / - 256.

ԼԵԱՌՆ ՏԱԻՐՈՍԻ, ԼԵԱՌՆ ՏՈՐՈՍԻ - Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լեռինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոց: - 57. Ել ի վերայ լեռինն Տորոսի / ծն. Տորոսի, Տարոսի / և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար - 206. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարազլուխ մի, որ հանդէպ հայի լեռինն Տորոսի / ծն. Տարօնայ լեռինն / - 256.

ԼԵԱՌՆ ՏՈՐՈՍԻ – տե՛ս ԼԵԱՌՆ ՏԱԻՐՈՍԻ

ԼԵԱՌՆ ՔԱՐՔԷ - Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուստը և Մեղոսե և Հոռեան, էլեալ ի լեառն Քարքէ / ծն. Քարքեայ, Քարքայ / ... շինեցին զնա դաստակերսոս – 109.

ԼԵ-ԵՐՈՐԴ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-Երորդ Ձենորայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից – 288.

ԼԵԶՈՒ - Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72. Եւ մտեալ զաւրաց ի տունս՝ զորս պարսիկ լեզուալ գտանէին, սատակէին: - 227.

ԼԵՌՆԱԲՆԱԿ - Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնենից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ / ծն. լեռնակ / - 54.

ԼԵՌՆԱԿՈՂՄՆ - գոր և զնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119.

ԼԵՐԴՆ - Եւ պատառեալ զփորն, և ետ ծառային հանել զլերդն / ծն. զլեարդն/ և դնել ի բերան: - 190.

ԼԶՈ - և ետ ԼԶՈ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279.

ԼԸ - Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՇ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իսկայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

ԼԻ - յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Իսկ նորա լի եղեալ խնդրութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրօք է: - 281. յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիսնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսօջիք զհետ զրելեացդ – 289.

ԼԻ ԼԻՆԵԼ ԽՆԴՈՒԹԵԱՄԲ - Իսկ նորա լի եղեալ խնդրութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրօք է: - 281.

ԼԻՆԵԼ - քոզ քինիք / ծն. լիջիր / վասն բազմաց աւզնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամեն: - 39. զի ընդ խաւար ընթացեալք զրկեալք լիցին / ծն. լինէին, լինին / յաստուածածանաւթութեանցն: - 40. ուստի հալածական լինէին ցաւք և հեծութիւնք: - 40. Խրատել և զիշխանսդ զայդոսիկ լինել / ծն. լինիլ / եկեղեցոյն զարդս, աղքատասէրս, կրանաւորսասէրս, երկիրոյածս: - 43. որպէսզի որք զայցեն ի բժշկութիւնս վի՛ լիցի / ծն. լինիցի / տրտունջ – 43. Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լտողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս

չեն: - 45. Ողջ լեքուք ի տեր Յիսուս: - 46. Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հապածական պարտ է լինել / ծն. լինիլ / - 47. յանձն առէք լինել / ծն. լինիլ / աստար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ամէնով զպանդխտութեան ժամանակս - 47. Զի մինչ զհտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաստար և ի տարադմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք / ծն. եղայք / վախստական - 48. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. Ողջ լեքուք ի տեր: - 50. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի Եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին - 51. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանաւթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն - 55. որ եղև միջնորդ ստուերի և ճշմարտութեան: - 56. յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ - 59. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև - 60. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս - 60. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոբ: - 61. Ողջ լեքուք ի տեր: - 62. Զենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիք լինէր Արտևանայ եղբար իւրում - 67. Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ / ծն. ջրասոյգ / կործանեցան - 68. Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու, և վարժեալ լինէր աստուածպաշտութեամբ: -72. Իբրև եղև երկրտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դախթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. Արդ, իբրև եղեն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս - 72. Իսկ հրեշտակ տեսան հաւանեցոյց զնոսա զինքն լինել հովիւ - 74. Եւ ի վաղիւն բազում պատերազմունս սկսաւ լինել / ծն. լինիլ / - 77. գիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոռցն և լցին զգանձսն ի տունս զետնափոս - 79. Եւ իբրև մերձ եղեն յելս զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցոք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի - 82. Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղեն մեզ - 83. Արդ այս ձեզ յայտնի լիցի / ծն. լինի / - 86. Եւ իբրև առաւառ եղև,

հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև Էճ՝
 յաւգնել քրմանց: -89. Առաջին պատերազմ եղև - 94. եղիցի աչք տեառն ի
 վերայ երկրիս այտորիկ պահել ի թշնամեաց - 96. Աջ սուրբ Կարապետիս
եղիցի կնիք և պահապան - 97. և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած
 յաւիտենական յազգաց յազգս: - 97. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննակնեան
 տեղիսն, քնդարաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց - 97. անհաշտ
 թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 102. զի պատճառ իրացն այս եղև: - 103.
եղիցի քեզ որպէս և կամիս - 105. և մի՛ ոք գիտացէ զոռսս ըստ հանելոյ
 կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն
 տեղւոջն, մասնակից եղիցին / ծն. լիցին / դոցին բարեացոյ: - 105. Իբրև եղև
 այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և
 զպաշտանեայս կողմն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: -
 106. Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մենջ և անյայտնի եղև
 նշանաւք թնեռացն և փափագաւդացն: - 116. նոքա քնդ արաջ եղեն մեզ և
 միաբանեալ ելաք ի բլուրն աղաթեցաք: - 122. զի կուտեցան ի տեղեաց
 և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ - 124. զի լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124.
 գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ - 124. Եւ իբրև առաւաւտ եղև,
 զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Չոր
 տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, արքատու եղեալ ասէ - 130. և եղիցի ար
 յաւիտենական այսար ի միջի մերում: - 133. գոր եղեք առաջի զարաց
 քոց: - 133. Եւ բազում կոփեալ միմեանց և ոչինչ եղև: - 135. Իբրև ետես
 իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգարսն, զի ի փափախստ եղեն, ապա
 ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. Եւ այլք
 ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. Եւ նոցա
փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և
 ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾԶ այր: - 142. Այս ամենայն գործեցաւ ի
 զալ նոցա ի Հռոմայ, բայց եղև ի ձեռն նենգաւոր իշխանին Աղձնեաց: - 142.
ոքջ լերուք ի տէր: - 144. և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան իւրոյ
 Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. Մա բազում կրանաւորս
 կարգեաց ի Գլակայ վանսն, և եղեն առ սովաւ արս ՅՂԸ: - 147. մի՛ առնէր
 յիս զցատում բարկութեան քո, և մի՛ եղեց նշաւակ աշխարհիս - 152. Արդ՝
սարինեալ լիցի անուն քո յաւիտեան: - 153. „Ով սրբասէրք և փոյթք
 յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր -
 153. Արդ՝ արա զնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և
 արբէն բազմաց: -154. Որ ոք յանդգնեսցի մարտնչել Ընդ եկեղեցի
 աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. Իբրև սգդ եղև առ Խոսրով

թագաւորն Պարսից, ինդաց յոյժ: -160. Չոր լուեալ Խոսրովու՝ գնաց վրէժխնդիք լինել Մուրկայ – 162. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի գարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ – 170. Սա եղև խորտակիչք բռնութեան դժոխոց և կապանաց մահու: - 170. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 172. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք – 173. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուլս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղուջն: - 176. զի աղաթիւք իւրեանց ամուր աշտարակ եղէն աշխարհի, բարեխաւսք և ազնականք առ աստուած: - 177. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ – 178. Իբրև յաննոցս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաւք – 187. Եւ Վահանայ դոնապան լեալ և զեկեալ իշխանսն դարձուցանէր ի դրանէն ասելով – 189. և տունդ այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ձենձերաց նոցա: - 195. և վսպստական եղէն արք հարիւր յԱպահունիս – 199. Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ գրուցաւորք լինել Պարսից արքային: - 201. և զիտեմք, որ գնդի խաղայք. առէք զզուլիս քեռորդոյ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս – 202. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ իհնանկնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. և եղև այնպէս: - 205. զի անդ գահալէժ եղէն / ծն. գահալիժեցան / ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Իսկ նորա գիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լէր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Եւ նորա լուք եղեալ մինչև ցմիւս ամն: - 217. ապա զիտասցիք՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել / ծն. լինիլ / - 225. բայց եթէ դոքս քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լէր և զիս ի պարսիկս տար – 231. դու քրիստոնեայ լէր. և զիս ի պարսիկս տար և ինքեանքդ քեզ – 233. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղև պաշտանեայքն և արգելուին գնա վանս Մուրեանայ: - 235. Իսկ գաւրքն հետևակաւորս եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն, և եղէն ԳՌ ձի: - 236. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղև ի Պարսից գաւրացն, գնացին յանտառն – 236. Չայս ասաց, զի յիշելիք իցի բանն: - 241. զի որչափ գաւրքն բազմանային, նոքա

յանհոգս լինելին ի մէջ նոցա – 243. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ վախստական եղէն – 245. Եւ աղուէս հպարտ եղև քան զառեւծ – 247. Ջոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հպածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. ք՝ ոջ լէր տերամբ: - 252. Այլ արդ կամք տեառն լինիցին / ծն. լիցին / - 252. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան ինդիր առնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զարքն պարսից վախստական եղէն ի Հաշտենս ՈՒ այր: - 262. Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել / ծն. լինիլ/, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել գրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց գնդէն նոցա: - 278. Իսկ նորա լի եղեալ ինդրութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է : - 281. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հռոմին ՆԻԷ – 281. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Ադի ծովուն եղև - 283. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լէալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյսն – 283. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել / ծն. լինիլ / համարեն զարու ի պատերազմ: - 285. Ով Քրիստոսի ժողովորդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել / ծն. լինիլ / Տաճկաց: - 285. Իսկ ոմանք վախստեայք լէալ անցանէին հանդէպ մարայթախ Աւձ քաղաքի: - 286. Բայց զոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լէալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. զի սարինեալ լիցիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղայթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289. և աստուած վարձաքստոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամեն: - 289. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արինութենէ և աղայթից: - 289.

Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յափտեանս յափտենից. ամեն: - 289.

ԼԻՆԵԼ ԶՐՈՒՅՍՍԱՐ - և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել գրուգատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց գնդէն նոցա: - 278.

ԼԻՆԵԼ ՓԱԽՍՍԱԿԱՆ - յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէր / ծն. եղայք / փախստական: - 67.

ԼԻՈՎ - սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ եւս յաւելում ի դաստակերտան: - 50.

ԼԼԿԵԼ - և գրուրման առհասարակ լլկեալ թողին իբրև գմեռեալս: - 98.

ԼԼԿՈՒՄՆ - Եւ որք հաւատով յիշեն գանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց ... կամ ի լլկումն այսոց. կամ ի գետավեժութիւն ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով - 171.

ԼՆՈՒԼ - Զի մինչ զիտիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէր փախստական - 48. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ - 60. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ զայր Անակ յԱրտագ զաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասէն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ գնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Եւ յորժամ լցան ատուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական - 74. զիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոռցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս - 80. և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսս ի ներքս - 94. Եւ իբրև լցալ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սինեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105. զոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ զլիաւոր իշխանաւքն: - 122. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ իշխանք կրանաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց ինամաճուք: - 144. և յորժամ գտցես զսա նորոզ և անապականութեամբ լցեալ,՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Իսկ Վահանայ զհետ մտեալ ի մուրտսն լնով - 184. Եւ զաւրքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226. Իբրև վճարեցաւ պատերազմ, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատսն լնով զնոսս: - 226. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ... գնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256. և բարկութեամբ լցեալ ռազմ կարգեցին: - 259. զոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան, և ի գետ անդր լցան - 272.

ԼՈԿ - Բայց զի՞նչ են այսօրիկ ան վեց հարիւր և քսան զաւատ Հայոց, որ և զաւատին մին մի քահանայ կամ երկու լու թէ հանդիպին: - 48. Չոր հաւանեալ Ձենոբայ, առեալ գրեաց ան էպիսկոպոսն ասորոց միայն լու գոր ինչ ան իրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. զի արս չորս հարիւր լու ուներ - 84. Եւ մինչ լու որ զթլփատսն կտրեաց, ասէ - 191. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լու գոսկերան Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիւ: - 254. ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լու յամենայն կողմանց արշաւէին - 257.

ԼՈՅՍ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք գլու մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. յանկարծակի ծագեաց լու սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն - 96. և եղ անդ զմին ակն լուայ, գոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Ղիզոն: - 100. և զմիւս ակն լուայ / ծն. լուսաւոր / դներ ի նոյն տապանին, յաղագս միշտ լուայն, գոր ուներ:- 115. - Բարուք գտա զձեզ, ալթնանք հոգոյն սրբոյ և ճրագք լուայ: - 121. և ի լու ածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսս յորդեգրութիւն սրբոցն ի լու: - 172. և ի հերաց նորա լու փայլատակէր: - 219. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լու փայլատակէր: - 264. Իսկ էպիսկոպոսն աղաթեալ ան աստուած լութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լու, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աներ - 284.

ԼՈՒԱՆԱԼ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարինաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք:- 228.

ԼՈՒԱՆԱԼ ՏԱԼ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարինաթաթաւ հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք:- 228.

ԼՈՒԾԱՆԵԼ - Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և էրոյծ զանէծս ի վերայ խաչին - 167. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, էրոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով - 167.

ԼՈՒՌ - Եւ նորա լու էղեալ մինչև ցմիւս ամն: - 217.

ԼՈՒՌ ԼԻՆԵԼ - Եւ նորա լուռ եղեալ մինչև ցմիս ամն: - 217.

ԼՈՒՍԱԲԵՐ - Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս զազանացն, որք զլուսաբերսն ուտէին – 204.

ԼՈՒՍԱՆԱԼ - Իսկ ի լուսանալ աւուրն Ե-երորդի՝ լուան զձայն սաղմոսերգութեան նոցա – 120.

ԼՈՒՍԱՌՈՐ - Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, զոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: - 174. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լոյս փայլատակէր: - 264. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեամս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280.

ԼՈՒՍԱՌՈՐԵԼ - Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորեա, մշակ առանց ամաւթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123.

ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ - և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորիչն: - 69.

ԼՈՒՍԻՆ - Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ, զի լուսինն ի միջարեւի էր: - 128.

ԼՈՒՐ - Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարթլոյ – 232.

ԼՌ - Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակեաց/զրքում՝ արձակաց/ յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին զաւրք – 126. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, զնացին ի Բալխաստան – 158. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով – 164. Կամ տուք ի մեզ զզլուխն Ըռահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան : - 212. Եւ նորա ետուն ԼՌ դահեկան և դարձան: - 213.

ԼՌԵԼ - և լուեցին երկոքին կողմանքն ի կոտորելոյ զմիմեանս: - 94. տէ՛ս, տէր, և մի՛ լուեք, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252.

ԼՌՈՒԹԻՒՆ - Իսկ եպիսկոպոսն աղաթեալ առ աստուած լուութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր – 284.

ԼՍԵԼ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք/ ձն. լուաք /: - 35. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ / ձն.

լուսք / թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելէնացի գիրս: - 44. Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լառաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. որպէս և այժմ զձէնց իսկ լուսք - 47. գոր և յոյք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. Չայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, զարմացան - 59. Իսկ Բուրտար իբրև լուալ զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուիի կիին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա - 70. և զվեց ար թողու զնոսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. Չոր լուեալ իշխանքն ընդոստեան յոյժ - 81. զի յորժամ լուան երկվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. Իսկ այլ զարքն Հայոց, իբրև լուան զձայն գուժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. Լուարուք մեզ իշխանք Հայոց - 85. Եւ լուեալ զայս իշխանն Անկեղ տանն, ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա - 107. Իսկ ի լուսանալ աւուրն Ե-երորդի՝ լուան զձայն սաղմոսերգութեան նոցա - 120. գոր լուեալ յոյժ ուրախացաք: - 122. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. Եւ իբրև լուալ թագաւորն, երկեաւ ի մաննէ, զի մանուկ էր: - 161. Չոր լուեալ Խոսրովու՝ գնաց վրէժխնդիր լինել Մուրկայ - 162. Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ գերծուցես զնոսա - 171. Եւ լուեալ սրբոցն՝ երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. Եւ նորա լուեալ՝ զաւուրս երիս անկեալ դնէր անխաւս: - 176. Արդ, լուսք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև, և զիտեմք, որ գնդի խաղայք - 201. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի, որ զնորա մահն լսեցեր / ծն. լսեցիր/ - 208. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ զորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Բայց թէ լսէք մեզ ... և մեզ տուրս տուք զայս կիինս և զորդիս: - 231. Իսկ Սմբատ լուեալ ասէր - 244. Չարթի՛ր տէր և զարթո՛ զգարութիւնս քո, լսեա՛ զայտոսիկ - 252. Չայտոսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խասարով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնս - 283.

ԼՍԵԼԻ - Լսելի արալ ինձ առաւատուց զողորմութիւնս քո: - 121.

ԼՍԵԼԻ ԱՌՆԵԼ - Լսելի արալ ինձ առաւատուց զողորմութիւնս քո: - 121.

ԼՍԵԼԻՔ- Եւ պաշտանէայք գաղաղակա բարձին չարաչար, որ և դևքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով – 98.

ԼՅՈՒՑԱՆԵԼ - և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց / ծն. էլից / զվշտագնեալ անձն իմ: - 39. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121.

ԼՓՆԻՔ - զի եսպան գնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռեգէս: - 71.

ԼՔՆՈՒԼ - Ջոր տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան – 90. Արդ իբրն տեսին զաւրքն Տարանոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան – 263.

Խ

Խ - Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն խ իշխան առանց այլ ուրուք ... եկին առ թագաւորն: - 161. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ խ այր մաւրահեղձ արարին – 184. Եւ թողուլ հրամայեաց արս խ՝ զրուցատար լինել Պարսից արքային: - 201. Իբրն գնացին խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յաւիտենից: - 202.

ԽԱԲԵԼ - և մի՛ վասն զի մանուկ ես՝ խաբիք / ծն. խաբիցիս / ի գեղ կանանց – 269. և զՍիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ: - 284.

ԽԱԲԷՈՒԹԻՒՆ – ապա խաբեութեամբ զայս հնարեցան – 110. Եւ ինքն խաբեութեամբ / զրքում՝ խաբեությամբ / կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ – 193.

ԽԱՂԱԼ - Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս – 125. ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. ապա կտրեցաք զգլուխդ զայդ և խաղացաք: - 201. և գիտեմք, որ գնդի խաղայք. առէք զգլուխ քեռորոյդ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս – 201. խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ – 205. Պահեա գղա, իջանեմք ի Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 275.

ԽԱՂԱՂԱԲՆԱԿ - Յետ այսբան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283.

ԽԱՂԱՂԵԼ - Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մէնջ և անյայտնի եղև նշանաւք թնեռացն և փափագաւղացն: - 116.

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ - և արարեր խաղաղություն առ հեռաորս և մերձաորս զալստեամբ միաձնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն - 55. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոս գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել գնոսա ի խաղաղություն - 60. Արդ մինչդեռ ի խաղաղություն / ծն. խաղաղութեան / էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... Էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. գոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց գնոսա ի խաղաղություն: - 77. Արդ իբրև մեռալ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Սիւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղություն - 94. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղություն - 94. Բարի եկիր, ճանապարհորդ խաղաղութեան: - 121. Բարութք զտաք զձեզ, առաւատ խաղաղութեան: - 123. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեցէք տէր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղություն շնորհին տեառն - 144. Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մէնջ/գրքում՝ ի մինջ/, այլ երթ խաղաղութեամբ/ ծն. խաղաղություն / - 151. Արդ՝ արհնեցէք զիս և արձակեցէք խաղաղութեամբ: - 154 և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի- 174. յերկրէս էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ - 209. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց գնոսա խաղաղութեամբ ի պարսիկս: - 248.

ԽԱՂԱՅՈՒՑՈՒՑԱՆԵԼ - ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա և խաղացուցանել / ծն. խաղաղացուցանել / գնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի դուռն արքունի կապանաք խաղացուցանեմ: - 163. և զձեզ ի դուռն արքունի խաղացուցանեմ: - 251.

ԽԱՉ - և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղուջն, ուր գնշխարսն եղին - 106. և կանգնեաց զնշան տէրունական խաչին ի տեղի կռոցն Գիսիանէ - 110. գոր և կոչի Աւետեաց խաչ: - 122. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից և զնշան տէրունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք - 122. Կանգնեցին զնշան տէրունական խաչին մեծանդամ քարակոփի ի տեղի տաճարին - 123. գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին - 124. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանէաք առաջի սրբոյ խաչին - 126. զի մինչ Տրդատ գրննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զշոռենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուռաացն կանգնեաց - 126. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր գխաչն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. Եկին և այլ Բ սուրբք և

բնակեցան ոմանք յիննականեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչիկն կողմանն՝ ամս Լ: - 148. Եւ կանգնեաց խաչ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս - 155. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյծ զանէծս ի վերայ խաչիկն - 167. Պարսպեա, տէր, խնամատար աշովդ քո, գոր փրկեցեր խաչիկն քո՝ տալով ազնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Եւ արտաքս ելեալ Պաւղիկարպոս գնաց առաջի սրբոյ խաչիկն - 174. և իբրև տեսին զՊաւղիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչիկն: - 174. Եւ կանգնեալ խաչ ի վերայ նոցա. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղոջն: - 176. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերկվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երկվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. կրանաւորն սևազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Օ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկունս խաչ նշանակաւ: - 270. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և գնշան խաչիկն դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 272. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թես նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ, և թագ ծիրանի ի գլուխ նորա և խաչ - 272. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օրծառնեալ խաչիկն- 279. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի զսուրբ խաչն հանդերձ սպասութիւն մինչև յերթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. և դարձոյց զսուրբ խաչն՝ հանդերձ զերեալսն: - 279. Ետ ԼԶԲ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն - 279. Աղաչեաց իշխանն զՕրծառնիկ՝ եթէ հնարեա և գողացիր զխաչն - 280. բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ԶԲ դրամ: - 280. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի, և շինեմ արան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս ... եկն վասն սուրբ խաչիկն տեսութեան: - 280. Եւ խնդրեաց զսուրբ խաչն: - 280. Իսկ նորա լի եղեալ խնդրութեամբ, զարթեալ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն - 281. Իսկ զխաչն ետ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արջոյց - 281.

ԽԱԶԵԼ - Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն ամուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազգի մնան ի մարմնի - 37.

ԽԱՌԱՆ - Բայց որ երկու տարի զԽառանալ զհինին և զԱսորոց և զՄուրհայի արբեալ են, զայն թող տան: - 232.

ԽԱՌԱՆԵԼ - Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատարի շուն, խառանեցեր / ծն. խառնեցեր, խառնեցար / զկնի քո ջղացն: - 136. և քո կուռոյ շուն խառանեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: - 228.

ԽԱՌԱՆԵԼ - Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմեանս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն, և եղեն ԳՌ ձի: - 236. Եւ մինչդեռ առքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահոունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ և խառնեցան ընդ յիրեարս: - 263.

ԽԱՐԱԶՆԱԶԳԵՍ - զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարազնագգեսոս, պարկեշտաւարս և հրաժարեալս յաշխարհէ - 42.

ԽԱՐԽԱԲԵԼ - Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխարեալք: - 40.

ԽԱՐՁ - և ի չորս հազարէն Օ այր թողեալ էր ի Խարձս / ծն. Խարցս, Խարձ, ի Հարցս / կոչեցեալ գեղն: - 181.

ԽԱՐՍԽԵԼ - յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնասցէ անդրդուելի մինչև ի վերջին աւուրն - 56.

ԽԱՐԱՐ - զի ընդ խաւար ընթացեալք զրկեալք լիցին յաստուածածանոթութեանցն-40. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն:- 40.

ԽԱՐԱՐՉՏԻՆ - Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային - 192.

ԽԱՐԹՈՒԹԻՒՆ - Իսկ նա վասն խարթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189.

ԽԱՐՍԵԼ - և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին / ծն. խօսեր / ընդ նոսա - 123. Եւ մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ - 185. Եւ տրտմեցաւ Սուրէն և ոչ կարաց խաւսել: - 233. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել / ծն. խօսիլ, խօսել / կամ կոռուել: - 276.

ԽԳ - և էթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԾ-ան դաստակերտս - 111.

ԽԵԼՔ - Իբրև յանհոգ եղէն, ասպա կալեալ գիւելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք - 187.

ԽԵԼՔ ԿԱՐՄՆՃԻ - Իբրև յանհոգս եղին, ապա կալեալ գիւելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք – 187.

ԽԵՂԴԵԼ - Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին – 236.

ԽԸ - և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160.

ԽԻԹԱԼ - և թռչունք խիթասցեն ընդ իս – 150.

ԽԻՃ - առեալ բրիչ՝ եւ և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101.

ԽԻՍՏ - Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւուր յայնմիկ: - 265.

ԽՄԲԵԼ - և այնպէս յարիներեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն – 270. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգռոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ԽՆԱՄԱԾՈՒ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասերք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասերք և որբոց խնամածուք / ծն. խմանածու / : - 144.

ԽՆԱՄՍԱՍԱՐ - Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր իսչիւր քո՝ տալով աւզնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168.

ԽՆԱՄԵԼ - Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ զթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա – 171.

ԽՆԱՄՈՎ - զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին ... իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով / ծն. խնամելով / – 269.

ԽՆԱՅԵԼ - զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո - 40. որով և աղաթիւք քո և ի մեր հաստս խնայեցեցէ Քրիստոս – 46.

ԽՆԴԱԼ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եզիպտոսի էպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոժ ուրախ եղեն և խնդացին – 51. և խնդացեալ յոժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 52. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, խնդաց յոժ: -160. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոժ: - 183. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի – 208. Եւ խնդացեալ զաւրացն Հայոց, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 255. Զոր տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա – 264. Եւ խնդացեալ յոժ՝ ի վաղիւն տան ցնծութեամբ կատարեցին – 281.

ԽՆԴԻՐ - Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Իսկ սպասաւորքն արգելուին զնա յայն խորհրոյդ խնդոյն – 150. Իբրև կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրէն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր արնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280.

ԽՆԴԻՐ ԱՌՆԵԼ - Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Իբրև կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրէն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր արնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280.

ԽՆԴՈՒԹԻՒՆ - զոր առեալ մեծաւ խնդութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ էառ զնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. զոր յոժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ զլխաւոր իշխանաւքն: - 122. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281.

ԽՆԴՐԱԿ - Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս էպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւազաւք – 119.

ԽՆԴՐԵԼ – Յորոց մին մշակն, զոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Միւս հայոց էպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ատորոյ, զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցին էպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարոս էպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ/ ծն. խնդրել /, նոքա յայնժամ զնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: – 44. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ,

զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնորութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. և խնորեաց յաստուծոյ աղաթիւք այսպէս - 54. զոր ինքեանք խնորեցին, զայն յուղարկեցես գրով: - 63. բագում անգամ խնորեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին - 76. ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնորեն ի քէն: - 103. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ զոր խնորեցերոյ/ ծն. խնորեցերն, խնորեցես / արարից - 116. Արդ իբրն եհաս պատգամատրն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զաւր խնորէլ իւր յազնակախտութիւն: - 118. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնորէն զձեզ: - 121. Իբրն եկն Վահան առ Միհրան, և նա խնորեաց ի նմանէ զԱստեղաւնս ամբոցն: - 180. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զաւրքն հակառակեալ միմեանս՝ գունդ խնորեցին և ոչ կարացին գտանել - 201. Սա խնորեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս գագանացն, որք զլուսաբերան ուտէին - 204. Թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէ՞ր ամեր ի հետ, մի թէ որդիս խնորէս յերանաց մերոց: - 209. Եւ զաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնորէին էլս իրացն և ոչ գտանէին: - 212. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան զորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնորէ: - 250. Բայց զայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին - 251. Ապա զհետ փախստեցի մտեալ խնորեցին/ ծն. խնորէին/, և հայեցեալ տեսին զնոսս զահալիժեալ: - 259. և խնորէր անցանել ի վանս Գլակայ - 268. Եւ խնորեաց զսուրբ խաչն: - 280. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնորէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ԽՆԴԲԵԼ ԵԼՔ - Եւ զաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնորէին էլս իրացն և ոչ գտանէին: - 212.

ԽՆԴՈՒԱԾ - Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դոռն եկեղեցոյն, խնորուածովք Կարապետի բժշկեցես զնոսս - 104. զի այն իսկ էր խնորուածք նոցա: - 273.

ԽՈՋՈՒԹԻՒՆ - Ծանիցես զղէմս խոզութեան քո - 133.

ԽՈՅՍ - Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զգարս իւր: - 220. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս արն արհասարակ - 246.

ԽՈՅՍ ՏԱԼ - Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զգարս իւր: - 220. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս արն արհասարակ - 246.

ԽՈՆԱՐՇԵԼ - Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկեալ գնոսս և զմեզ - 273.

ԽՈՉՔՈՐ - Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչքորոց / ծն. խոչքրաց, խոզ քոյոց / դասուց, որ գաղբս ճաշակէն, ողջո՛յն: - 208.

ԽՈՍՍԱՆԱԼ - գոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212.

ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ - որ դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց աստարաց: -168.

ԽՈՍՐՈՎ - Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու / ծն. Խոսրովայ, Խոսրովա / և անտի ոճով գրել զամենայն - 63. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու / ծն. Խոսրովայ / որոյդ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում - 66. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանեալ զԽոսրով - 67. Չոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու - 67. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի գարնանային ժամանակս - 68. ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Բայց թագաւորն պարսից գար մահուն Խոսրովու / ծն. Խոսրովայ / տան կարգեաց - 68. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... ելեալ զնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 69. որ սպան զհայր քո Խոսրով - 73. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Չամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարանոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, ինդաց յոյժ: -160. յէաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց - 160. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմա զնենգութիւն եղբարն: -161. Չոր լուեալ Խոսրովու՝ զնաց վրէժխնդիր լինել Մուրկայ - 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բազում

գարաք – 163. Որոց եկեալ և կատարեցին զասացեալն Խոսրովու: - 163. յիշեաց Խոսրով գուխտ իւր և եկ առ աւար և գերութիւն – 164. Եւ ինքն յղեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ – 227. Դարձեալ այլ զար առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնեից՝ զՏիգրան զարապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ Ռոս այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն – 279. Եւ զարացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում, գնաց ի Պարսիկս, և եսպան գլխոսրով – 279. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակլի ի Պարսիկս: - 283. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց – 283. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283. Ապա ի սոյն ամի ելանէ Հերակլ և սպանանէ գլխոսրով: - 285. Բայց զոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնեից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլի , և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսեսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն– 288.

ԽՈՍՐՈՎՈՒՆՅԻ - Որ իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց, յետ մահուն Խոսրովուհեայ – 70. Բայց ոչ գիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 71.

ԽՈՏ - զի ընդյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն – 109. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս գլխոտն և զհացն կերան – 227. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ – 232.

ԽՈՏԱԲՈՒՄ - Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս. և երկիր խոտաբուխ և մայրաբուխ – 143.

ԽՈՏԱԲՈՒՏ - Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177.

ԽՈՏԱՃԱՐԱԿ - Ի տորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Իբրև զիտացին արքն եալթ, որ խտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի քինքեանց ասացեալս: - 165.

ԽՈՐԱԳՈՅՆ - իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԲնակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած - 115.

ԽՈՐԱՆ - որպէս և առ դրան խորանին ննջեցուցանէին զուխտաւորսն: - 43. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի - 161. և յորժամ գտցես զսա նորոզ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս գլխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զզուխսն - 198. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զզուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն, զի էին ի միում խորանի - 255. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ զաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255.

ԽՈՐՇԵՆ - զի անդ իսկ էր խորհեալ / ծն. խորհել / դնել զմնացեալ նշխարս - 114. Եւ բարժանեալ զգարսն՝ արձակեաց, որպէս խորհեցաւ: - 129. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց զնաց ի մատրավանսն՝ վասն զնիւթն զտանելոյ - 156. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռ այր: - 185. Այս այն զուխս է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրտսնաւորսն հրով այրել: - 194. Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: - 250. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա զնալ ի վերայ պարսից - 262. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284.

ԽՈՐՀՈՒԲՈՒՐԴ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ պարսեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանեալ զԽոսրով - 67. Մինչ զի խորհուրդ արեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն - 77. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ արեալ Կուստ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. Իսկ սպասաւորքն արգելուին զնա յայն խորհորդ խնդրոյն - 150. Եւ ինքն

խաբեութեամբ /գրքում՝ խաբեությամբ / կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ – 193.

ԽՈՐՀՈՒՐԴ ԱՌՆԵԼ - Իսկ այր ուն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանեալ զԽոսրով - 67. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուար և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109.

ԽՈՐՆԻ - և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն, յորոց մինն Կուարս և Մեղտի և Բրեխ և Տուբ և Խորնի, Կեղք և Բագու – 111. Եւ Խորնի / ծն. Խոհրնի, Խորհի, Խրտնի/ ունի ծովսս ՌՋՋ և հեծեալս Է հարիւր և հետևակս Ռ և Է: - 112.

ԽՈՐՇԱԿԱՀԱՐ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուք: - 144.

ԽՈՐՈՎԵԼ – Տար խորովէ և կեր – 225.

ԽՈՐՏԱԿԵԼ - զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա գալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Իբրև ընթերցան զգիր արձանին, խորտակեցին զարձանն քարէ: - 164. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ - 174.

ԽՈՐՏԱԿԻՉ - Սա եղև խորտակիչ բռնութեան դժոխոց և կապանաց մահու: - 170.

ԽՈՐՏԿԱՐԱՐ – Պարսից խորտկարարդ / ծն. խորդկարար /, առ գաղս: - 188.

ԽՈՅԵԼ - Եւ իբրև եհաս նմա, Մեստակէն խոցեաց զբարձս նորա – 92. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Եւ Մմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զտնապան բարձից նորա, և կարեվեր խոցեաց և ընկենուլ կամեցաւ զՎաղթանկ: - 223.

ԽՈՒԶԵԼ - զոր երթեալ խուզեցին ատուրս բագումս – 54.

ԽՈՒՆԿ - Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք - 122.

ԽՈՒՅ - զի և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նոցա: - 121.

ԽՌՌՎԵԼ - Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յաիտենից: - 202.

ԽՍՏԱՆԱԼ - Եւ իբրև ել արտաքս, խտացան, ռիսացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153.

ԽՍՏՌԹԻՒՆ - Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խտութեամբ տուեալ պատասխանի - 161.

ԽՐԱՏ - Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ - 41. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք տուեալ նոցա խրատ, եթէ յառաւատուն պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք - 120. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեք հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք - 182. Եւ Վահան խրատ տայք զարացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ - 185. զի զայն խրատ տուեալ էք Վահանայ: - 187.

ԽՐԱՏ ՏԱԼ - Այլ և խրատ բարեաց տամ քեզ - 41. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեք հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք - 182. Եւ Վահան խրատ տայք զարացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ - 185. զի զայն խրատ տուեալ էք Վահանայ: - 187.

ԽՐԱՏԵԼ - Խրատել / ծն. խրատեա՛ / և զիշխանսդ զայդոսիկ՝ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղքատասերս, կրանաւորասերս, երկիւղածս: - 43.

ԽՐՈՒՏԱԼ - Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85.

ԽՐՈՒՏԱՆԱԼ - Եւ ի միւսում ամին խրոխտացեալ՝ այլ զարս առաքեաց: - 202. տե՛ս, տէր, և մի՛ լռեր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252.

ԽՐՏՈՒՅԱՆԵԼ - զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257.

Օ

Օ - և ի չորս հազարէն Օ այր թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գեղն: - 181. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր - 192. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Օ ի բացեայ՝ վասն այլ

թշնամեաց: - 197. կրանաւորքն սևագգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Օ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկունսն խաչ նշանակաւ: - 270.

ՄԱԳԵԼ - Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգդ քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա գնոցա նահատակութիւնն և մի երբէք վերջասցիս ի շաւղաց նոցա – 41. յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթ արեգական ի նշխարացն – 96. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն – 96.

ՄԱՄԿԵԼ - Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. եդար զնշխարսն ի տեղուջ ուրում և ծածկեցար – 103. Եւ շարժեալ ծածկեցաւ տեղին: - 105. Մածկեցեն զիս լերինք, և ողորմեցին ինձ բլուրք – 150. Բայց զդուռն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել, զի ծածկեաց տէր ի նոցանէ – 175. Եւ կողմնեցուցեալ ի մահիճն՝ քնոյ պատճառաւ ծածկեցին: - 191. Եւ գերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեւղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յեշ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր գերեսս գաւառիս: - 259.

ՄԱՄՈՒԿ - Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով–45. Եւ նորա վաղվադակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ՄԱԿ - Մկունք զի շատ տանէին ի ծակա իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247.

ՄԱՄ – ծամ թողուին ի գլուխ մանկանցն – 110.

ՄԱՅՐԱՏԵԼ - Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: -284.

ՄԱՅՐԱՔԱՂ - Եւ իբրև հասաք զաւրացն, զոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Ադձնեաց և ծայրաքաղ արնել -143.

ՄԱՅՐԱՔԱՂ ԱՌՆԵԼ - Եւ իբրև հասաք զաւրացն, զոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Ադձնեաց և ծայրաքաղ արնել -143.

ՄԱՆԱԻԹ - յանձն առէք լինել աստար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանաւթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն – 55.

ԾԱՆՈՒՑԱՆԵԼ - Եւ զայս գիտութեան աղագաւ ձեզ ծանուցանեմք – 35. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք գիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք / ծն. ծանեցաք / զիրսն: - 84. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան, և ծանուցին զամենայն ձև ամբողջին: - 180. և ինքն եկեալ ծանուց զիրսն եկեղեցականին: - 280. Իբրև առ զթուրթ և ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուրթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284.

ԾԱՆՐ - յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր / ծն. ծաղր / - 289.

ԾԱՌ - Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին – 235.

ԾԱՌԱՅ - Տեանն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ք Ջենոբայ անարժան ծառայեա առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64. Եւ ոմն ք ծառայից Միւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ – 138. Ջոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնէին սպասատրաց եկեղեցոյն: -155. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ք ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յարթոռ նորա – 164. Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արաւտի պատճառանաւք – 186. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ պատառեալ զփորն, և ետ ծառային հանել զլէրդն և դնել ի բերան: - 190. և ծառայիցն առեալ զարիւնտո զգեստն պահէին – 191. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիր – 192. Կարապէ՛տ, յայտնեա զքեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն էառ զգլուխն և փախեաւ: - 224. Եւ միւս այլ ծառայ առեալ զգլուխն փախեաւ: - 224. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայրդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Եւ ծառային դարձեալ ձգեր զգլուխն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց զգլուխ նորա – 255. Ահա տէրն արարածոց

Քրիստոս երևի ի մէջ ծառայից իւրոց – 272. Եւ կտրեալ զգլուխ նորա, ետ ցծառայ մի և ասէ – 274. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն ասէ – 275.

ԾԱՌԱՅՅԵԼ - այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և զիտեմք զգալութիւնն նոցա – 85. որք զգուշութեամբ ծառայեն քեզ – 104. և որ որ ծառայեցեք ինձ սուրբ և անկեղծատր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: – 105. և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն – 111. և ոչ ծառայելով նորա սպականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167. Եւ յուսացին յանուն քո, որք երկիւղիւ ծառայեն քեզ: - 168. Այ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ ծառայելոց եւ Արեաց արքայի, ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս – 214. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռնանէ: -218. այլ յիշեա զհարսն մեր, թէ ո՞րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. և դու ծառայել / ծն. ծառայեա / Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի – 269.

ԾԱՌԱՅՅՈՒԹԻՒՆ - Արդ այս ականագեղոյս ի բնէ տուեալ էին կոռցն ի ծառայութիւն – 112. Մի՛ մոռանար զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց – 269.

ԾԵՐ - Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն – 96. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է և դու և ո՞չ այլ ոք - 178. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր էր: - 261. Իսկ անարինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺ-ան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին գնուսա – 273.

ԾԵՐՈՒԹԻՒՆ - Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, զաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիբ իբրև զքաջ արծիւ - 241.

ԾԵՐՈՒՆԻ - Կա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: -244.

Ծ ԵՒ ԸՌ - և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղորեհոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ – 129.

ԾՐ ՀԱԶԱՐ - բայց մինչ ի Տարաւն մտին, ԾՐ հազար էին: - 142.

ԾԻԾԱՂԵԼ - Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 229.

ԾԻԾԱՌՆ - սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր աւան և եղ անուն նմա Ծիծառն: - 280. Եւ

անդ եղին գտերունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Օիծառն /
ծն. Օիծառն/- - 280.

ԾԻԾԱՌՆԷ- Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին,
թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ - 279. Արդ զայս
պատմութիւնս գրեալ եղին եկեղեցին Օիծառնեայ /գրքում՝ Օիծեռնեայ,
ծն. Մաճառնեայ /: - 281.

ԾԻԾԱՌՆԻԿ - սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, որոյ անուն էր
Օիծառնիկ, որ շինեաց փոքր աւան և եղ անուն նմա Օիծառն: - 280.
Աղաչեաց իշխանն գՕիծառնիկ՝ եթէ հնարե՛ա և գողացիր զխաչն -280.
Իսկ Օիծառնիկն զկինն և գորդիսն և զազգաստոհմն իւր յղեաց առ իշխանն
Արջուց -280. Եւ կալեալ Վահանայ գՕիծառնիկն և եհատ զգլուխ նորա -
281.

ԾԻԲԱՆԻ - Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրաւնաւորացն, ետես յաջ
թես նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ, և թագ ծիրանի ի գլուխ
նորա և խաչ- 272.

ԾՕՄԱՅՈՏ - Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Օծմայտն
/ ծն. Օրծմահոտն, Օծմայ յոտն էր, Օծմահոտն էր / է, ուր իջեալն էին: -
210.

ԾՄԱԿ - Յ այր թողեալ յանցս Մեղտեայ, և երկու հարիւր այր
աշտենաւորս ի Սանասայ ի ծմակն / ծն. Օծմակն, ի Սանասայի ծմակն /
թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. Ռ
այր գնացէք ընդ ծմակն / ծն. Օծմակն / և հազար՝ ընդ դաշտն: - 186.
Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ
ընդ ծմակն / ծն. Օծմակն / գնասցեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186.
Եւ զերիվարսն հրամայեաց ի ծմակն տանել: - 187. և նոքա դեռ չէին
եկեալ ի ծմակն / ծն. Օրծմակն, Օծմակն / - 187.

ԾՆԱՆԵԼ - ո՛չ էս զքեզ ծնայ և սնուցի. և դու զիս միա՞յն թողեր: - 151. Իսկ
եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքէն և ինքն ի
կնոջէ է ծնեայ. ո՛չ և տէրն ի կնոջէ ծնաւ, և առաքեալքն և մարգարէքն ի
կնոջէ ծնան: - 152. որ եկն և ծնաւ ի կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166.

ԾՆՈՒՆԴ - Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց
էր ծննդեամբ ... եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ԾՈՎ - Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիպայ ծովու /
ծն. ծովուն /: - 196. Վասն մահուանն Տիրանայ, որոյ Վահանայ և
պատերազմին, որ յեզերս Արի ծովուն եղն - 283.

ԾՈՓՔ - Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Օռփաց / ծն. Օռփեաց / ի մէջ առեալ բազումք պատեցին գնովաւ: - 139.

ԾՈՒԽ - Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ ... Եւ Տումբ ծուխս Ջ և հեծեալս Ն: Եւ Խորնի ունի ծուխս ՌՋՋ ... Իսկ Բրեխ ունի ծուխս ԳՌ – 111-112.

ԾՈՒՆԸ - ապա երիցս անգամ ծունը կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծունը կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած – 115. և զնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունը կրկնեալ ասէր – 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն զնացին ի դուռն Կարապետին, և ծունը կրկնեալ, ասեն – 154. և նոցա ծունը կրկնեալ կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունը կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271.

ԾՈՒՆԸ ԿՐԿՆԵԼ - ապա երիցս անգամ ծունը կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծունը կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած – 115. և զնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունը կրկնեալ ասէր – 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն զնացին ի դուռն Կարապետին, և ծունը կրկնեալ, ասեն – 154. և նոցա ծունը կրկնեալ կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծունը կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271.

Կ

Կ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: - 146.

ԿԱԶՄԵԼ - և նոյն արհիմակա կազմեցար գտեղի նշխարացն – 114. Եւ իբրև առաւատ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Եւ ի վաղին սկսան քազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս – 134. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկեալ, զի հաշտեցի և գնասցէ: - 179. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. Եւ վաղին կազմեցան ի պատերազմ: - 220. Եւ յերկուս կողմանէ այլ քազմն գաղտ կազմեաց: - 221. Եւ ինքն զութ հազար այրն ռազմ բաժանեալ և ընդ առաւատն կազմեցան – 221. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից. և կազմեցան առ երեկունն: - 263. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կայթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն– 288.

ԿԱԶՄԵԼ ՓՈՂՈՑ - Եւ իբրև առաւատ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130.

ԿԱԹՆ - զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152.

ԿԱԹՈՂԻԿԷ - Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յԻննակնեանսն, և կաթողիկէն/գրքում՝ կաթողիկէն /, որ ի Թիլն: - 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջիւնակերտ Տարաւնոյ ի Պորայ քաղաքի – 286.

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ - Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի – 147. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս ... եկն վանս սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ի վանսն Գլակայ: - 280. Սուգ առին իշխանքն և կաթողիկոսն և եպիսկոպոսունքն: - 280. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ անտիս տայր կաթողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն – 281. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի – 282. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն– 288.

ԿԱԼ – Եւ ես իսկ ի ցաւ մահու հասեալ կամ – 44. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս... մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. և կացեալ /ծն. կեցեալ / ամ մի ի Կեսարիայ: - 69. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին ճենաց ամս ԺԹ: - 70. և զվեց ար թողոյ զնոսա անսուաղ առաջի իւր կայով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. և կայ ի թաղման ի նոյն տեղոջ – 87. և կային / ծն. կացին / մնային իշխանքն մեր գաւրուն իւրեանց – 89. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այս ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ – 95. Իսկ Աթանազիոնէս հուպ առ սեմն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. գոր և ես աղաչեմ՝ գգուջ կացեր – 110. զի արանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք, որպէս կայ ի գիր իշխանացն Մամիկոնէից: - 111. և դու անդ կաց գգուշութեամբ – 120. Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղոջն աւուրս ԵԺ – ան: - 123. և անդ կացեալ գաւրս բազումս, և դարձան մեծաշուք պատուով – 125. Չորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, իսաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. Ձենոր եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիղէս Դ ամիս. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղոջ: - 155. Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն – 162. Իսկ ԻԲՌ դեռ յԱրձան անդր կային՝ ղիտելով զփախուցեալսն: - 165. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան - 169. և կացցէ, մնացէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ի տեղոջ աստ: - 170. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կայ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գտորբ Կարապետս – 173. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ գաւուրս երիս, զի ամենեքեան /գրքում՝ ամենքեան/ փախեան: - 176. Եւ այն գաւրք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին / ծն. կային / աւուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. և կացին մնացին մինչև նոքա եկին: - 187. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով – 190. Եւ իբրև

գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Զ այր աստի և անտի կային – 192. և ձեր զարացդ գունդ ոչ կայր – 201. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն – 203-204. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. և առ ինքն կայր յաւուր յայնմիկ ԳԳ: - 212. Եւ իբրն կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանէլ զՎահան և զայլ կոչել: - 214. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. Եւ հայրն զարացեալ և լառաց կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիր, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Կաց, հարձորդի, թէպէտ և զբազումս ջնջեցեր, սակայն այսար չարձանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 223. Իբրն կացին աւուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՛ր է: - 229. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թո՛ղ թէ այժ արածել: - 231. Եւ զիտաց, եթէ կացեալ էն երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկէց, և ասէ – 243. Կայ այն տառապեալ հայրն իմ ձերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: - 244. Ի տոյն աւուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ / ծն. կա / ընդ յայլ հայրսն Հայրաբլուրն:- 248. Սա եկաց Ի-երորդ զկնի Ստեփաննոսի: - 249. Կայ՛ց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարզս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Եւ որք փախստեայ երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. և կայ ի դուռն Ստեփաննոսի – 267. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յուն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ արսջի կային թևաւորք – 272. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ձեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա. և կան ի թաղման ի դուռն եկեղեցոյն – 273. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺ-ան ձեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա. և կան ի թաղման ի դուռն եկեղեցոյն – 273. Ահաւաղիկ կան առ հայրերոյդ: - 276. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ – 279. և եկաց անդ ամս Զ: - 279. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրսուերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարզպան՝ ամս Ժ – 283. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան

Տարանոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Իրբն առ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Կաճ ուրացեալ Սահուռ, ըմբոնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանալ: - 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն՝ կաթողիկէին ի Չինականերտ Տարանոյ ի Պորայ քաղաքի - 286. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ - 287. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. յորում կայ նշխարք Կարապետին - 288.

ԿԱՆԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ, ԿԱՂԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ - խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն, որ կոչի Կաղամախեաց բլուր /ծն. Կախմխեաց բլուր, Կախմախեաց բլուր, Կաղամանեաց / - 270. Իսկ կրանաւորքն գային ի Կախամախեաց բլրէն / ծն. Կաղամախեաց, ի Կախմխեաց / - 277.

ԿԱՆԱՄԱՆԻՔ, ԿԱՂԱՄԱՆԻՔ - տե՛ս ԿԱՆԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ, ԿԱՂԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ

ԿԱՆԱՐԴ - Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տամ: - 275.

ԿԱՆԱՐԴԱՄԱՐՔ- Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՞նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274.

ԿԱՆԱՐԴԻՆՔ- Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՞նս / ծն. կախարդան / էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274.

ԿԱՆԱՐԴՈՒԹԻՒՆ - Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՞նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274.

ԿԱՆԵԼ - և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ - 194. Եւ զերկու իշխանս պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին - 235.

ԿԱՂԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ - տե՛ս ԿԱՆԱՄԱՆԵԱՅ ԲԼՈՒՐ

ԿԱՂԱՄԱՆԻՔ - տե՛ս ԿԱՆԱՄԱՆԻՔ

ԿԱՄ - Եւ աղէքսանդրացոցն դրոշմեսօյր արձան յաւիտենից, զի մի՛ ոք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զարեւն աղէքսանդրացոցն գործիցէ - 42. Բայց զի՛նչ են այտօքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. թէ ո՛ր

եղեալ ես, կամ զոյ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թե ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Կամ զԿրանիդէս և զԱնտոն ու՞ր ես թողեալ - 61. կամ թե զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոբ: - 62. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թե ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրանիդէս, թե ո՞րպէս վարին, կամ ուր են: - 62. և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայդ ոչ յիշէ - 65. ո՞վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղիսկեայ հելենացի գրով, կամ զթագաւորութիւն Ճենաց - 71. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն - 98. հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի - 114. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զղէմս խոզութեան քո - 133. Եւ իբրև եկին իրերաց, սկսան իբրև զմրձաւորս քարահատաց կամ իբրև զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց, կամ ի վիշտս, կամ ի ցանկութիւն չարեաց, կամ ի լլկումն այսոց, կամ ի գետավեժութիւն, կամ ի վիհս անհնարինս որոգայթից, դու տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով - 171. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. Կամ տուք ի մեզ զզուլին Ըռահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան: - 212. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. Կամ տուր ինձե հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան - 227. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ իսաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ, և կամ յոր ժամանակի գործեցաւ - 279. Գնացի և զտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վասն էր գրած, և ի զարաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ զերկիրս - 288. ԿԱՄԱԻ - Անկի՞ր, պարսիկ, կամ ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: - 276. Անկանի՞ս կամ, եթէ անկանիս ակամայ: - 276. որք կամ էին եկեալ - 285.

ԿԱՄ ԵԹԷ - Կամ եթե սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209.

ԿԱՄԵԼ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, գոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 34. Այլ զմէջ եթէ զիտել կամիս գորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Եւ թոխ ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումեք կամի / ծն. չկամի / տալ- 50. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ, և կամեցաք զկնի կոչնականացդ գալ - 60. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ:- 65. մինչդեռ կամէր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի գարնանային ժամանակս - 68. Եւ մեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 79. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել - 83. Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմենաս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երկոյ: - 89. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. Արար անդ աուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամէնն անդ կամէր դնել - 100. Չոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102. գոր թէ գտանել որ կամի, ոչ կարէ - 103. եղիցի քեզ որպէս և կամիս - 105. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք / ծն. կամեաք / անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. և կամեցաք անցանել և զնալ ի տեղի մեհենին - 114. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբ Գրիգոր կամէին զնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Այս զիշէր է և մեք ոչ զիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ՁՌ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւառն - 128. ՁՌ սպառագինաւք արգելուլ կամէր զթագավորն- 130. Եւ զկնի այտորիկ եթէ իմանալ որ կամեցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում - 143. Կամեցայք դուք սպանանել զիս նենգութեամբ - 162. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք - 173. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ - 179. սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. և զաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ կամին Յոյնս անցանել: - 185. Եւ նորա բարկացեալ առ զտեգն որ ի ձեռն ծառային և կամէր հարկանել

զՎահան: - 190. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զվողիցն – 193. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Վաշի՛ր զի՞նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւա՞տն կամիք դարձուցանել զերկիրս հայոց: - 197. և նա կամեր ի զիշերի ելանել ընդդէմ նոցա – 218. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա, և կարեվեր խոցեաց և ընկննուլ կամեցաւ զՎաղթանկ: - 223. Բայց թէ գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացեր երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեր: - 230. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցել: - 233. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս կամի զալ ի վերայ – 251. Իսկ նորա տեսեալ զսուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ, կարծելով եթէ կարասի կամի գողանալ: - 255. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիի, որպէս չես իսկ: - 269. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամիին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծուներ կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՞նս էք պանծացեալ և կախարդութեամբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի զիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279.

ԿԱՄ ԹԷ - կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոբ: - 61.

ԿԱՄՍԱԸԱԿԱՆ - և կոչեր անունն Վսիան Կամսարական - 220. Իբրև երեկոյ եղև, Վսիան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զզուլի որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վսիան Կամսարական ի Կեսարիա – 279. զոր մայրենեաւք Կամսարականն կոչեն – 288.

ԿԱՄՔ - որ թեպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 35. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս - 56. Աստուած աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիւղածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք ինդրեն ի քէն: - 103. Բայց եթէ կամք իցին ոք թողուլ զունանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցցին հոգով ի հանդերձեալսն: -

104. Բայց եթե կամք իցեն թողուլ գնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. Եւ ասէ իշխանն, մի՛ տրտմիր, ընդ քո կամացդ առնեմ զամենայն – 233. Այլ արդ կամք տեառն լինիցին: - 252.

ԿԱՄՔ ԵՆ - Բայց եթե կամք իցին ոք թողուլ զոմանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Բայց եթե կամք իցեն թողուլ գնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170.

ԿԱՅԱՆ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ... ի կայանս նշխարաց սուրբ Կարապետին: – 54. և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիք, արժանացուցանել գնոսա դժոխաց կայանին – 55.

ԿՄՅՄՐ – Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

ԿԱՆԳՆԵԼ - և հատեալ գերեզմանս, լցին գնոսա ի ներք և կանգնեցին ի վերայ արձանս – 94. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղւոջն, ուր գնշխարսն եղին – 106. ոքք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկուռսն զայնոսիկ, զոր ի Հնդիկս պաշտէին – 108. և կանգնեցին կուռս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ – 109. և կանգնեցին գնշան տերունական խաչին ի տեղի կոռցն Գիսիանէ – 110. Կանգնեցին գնշան տերունական խաչին մեծանդամ քարակոփ ի տեղի տաճարին – 123. զոր կանգնեաց իշխանն Սիւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի-126. զի մինչ Տրդատ զԻննականեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուռաացն կանգնեաց – 126-127. Եւ կանգնեալ խաչ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս – 155. Եւ կանգնեալ խաչ ի վերայ նոցա. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղւոջն: - 176.

ԿԱՆԳՈՒՆ - Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք գտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. զի պղնձի էր, երկուտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թգաւ լայնութիւն: - 98.

ԿԱՆԶԵԼ - և որպէս զարծիւ կանչեաց ի վերայ նոցա – 241. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զիողսն սաստիկ շուրջանակի, և պատերազմողքն կանչէին – 257. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258.

ԿԱՇԱՌԵԼ - Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և գնաց յաշխարհն իւր – 126. Եւ ետ գրել թուղթ պարսիկ դպրին՝ կաշառելով գնա – 198.

ԿԱՇԻ - Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ /ծն. կաշէ ասպար, կաշեայ ասպար, կաշի ասպարի / ... և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256.

ԿԱՊԱԴՌՎԿԱՅԻՔ, ԿԱՊՊԱԴՌԿԱՅԻՔ - Իսկ Բուրտար առեալ գկինն իւր և գմանուկն Գրիգոր, գնաց գկնի աներոյն իւրոյ Եւթաղեայ յաշխարհն Կապաղովկացոց: - 72. և առաքէ գնոսա յաշխարհն Կապաղովկացոց /ծն. Կապաղովկացոց / ի քաղաքն Կեսարիայ – 75.

ԿԱՊՊԱԴՌԿԱՅԻՔ - տե՛ս ԿԱՊԱԴՌՎԿԱՅԻՔ

ԿԱՊԱՆՔ - յորժամ դառնամ, գերկիրդ քո ապականեմ՝ և զքեզ և զընտանիս քո ի դուռն արքունի կապանաւք խաղացուցանեմ: - 163. Սա եղև խորտակիչք բռնութեան դժոխոց և կապանաց մահու: - 170.

ԿԱՊԵԼ - և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք, արժանացուցանել գնոսա դժոխոց կայանին – 55. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս գազանացն, որք զլուսաբերսն ուտէին – 204.

ԿԱՊՈՒՏ - և զաւար քաղաքին և գկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185. Եւ ինքն ժողովեալ գկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195.

ԿԱՌԱՓՆ - սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195.

ԿԱՌՔ - ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114.

ԿԱՍԿԱԾ - և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. և չունէաք բնաւ իրաց կասկած – 127. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183.

ԿԱՍԿԱԾ ԱՌՆՈՒԼ - Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183.

ԿԱՍԱՂԻ - Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատաղի շուն, խառանեցեր գկնի քո ջղացն: - 136.

ԿԱՏԱՐԱԾ - մի՛ ոք կարասցէ հանել զոսոս աստի, մինչև յաւր կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Եւ ապա ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, ամենեցուն գկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

ԿԱՏԱՐԻՉ - Նմանապես արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յետնոցս: - 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ԿԱՏԱՐԵԼ - զի զանձամբ առեալ հաւտոյ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Միովնի փոխարկեալ – 45. Եւ իբրև կատարեաց զաղաթսն յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ – 57. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տաւն մեծ կատարեալ ի տեղոջն – 58. Եւ ի կատարել /ծն. կատարեալ, կատարիլ / երկրորդ ամին ... ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ զեղջն և պաշտաւն ցնծութեան կատարեալ /ծն. կատարեցաք / մինչև ցառաւատն: - 96. Աստուած աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիւղածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տպք կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն չիշխէին յայտնի ունել -110. և տաւն ցնծութեամբ բազմամբոյ ժողովրդոցն կատարեալ – 124. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս ատարն, եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. „Ո՛վ սրբասերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն սրտի իմոյ: - 153. Որոց եկեալ և կատարեցին զասացեալն Խոսրովու: - 163. Սորա եւթանեքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց – 175. և եկն ի վանս Գլակայ և տաւն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. Եւ խնդացեալ յոյժ՝ ի վաղին տաւն ցնծութեամբ կատարեցին – 281.

ԿԱՐԱՊԵՏ - և եղի ի նոյն տեղոջ մատրանի զնշխարս Կարապետին և զԱթանազիներէս վկայի – 38. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհոյ Հայոց – 41. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ... ի կայանս նշխարաց սուրբ Կարապետին: – 53. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր

զկանս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու, և զԱթանազիոսեայ վկային: - 75. Բայց թէ ո՞վ եբեր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. և առեալ ի գիշերի զուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու, և ետ ցՊաղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75. Եւ յետ փոխման աւետարանիչն, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Ղեկոսի թագաւորի: - 76. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Աջ սուրբ Կարապետիս եղիցի կնիք և պահապան - 97. Արար անդ աւուրս երկոտասան և զնշխարս Կարապետին զամեն անդ կամեր դնել - 100. առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Բ առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. Ջի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի / , թգաւ հեռի գտանես զբնէս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեսցես զնոսա - 104. Եւ տան սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանազիոսեայն՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն - 115. զոր հիմնակեաց յանուն Կարապետին - 118. Մկրտիչ - Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէ՞ս զինչ գործեն: - 130. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն կարդալով զսուրբ Կարապետին - 131. Չոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր - 141. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս - 145. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. որ էին ի վանս սուրբ Կարապետին - 149. և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 150. Ողորմեցարոք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և սուրք տանել զիս

ի տաճար անդ: - 150. Իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՞չ ապաքէն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ - 152. Իսկ եկեղեցական և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. նույնպէս և գտուքք Կարապետն ի Գլակայ վանան զարդարեաց: - 156. Սա դարձոյց զԿուառս ի Կարապետն և զՊարեխի - 156. և զնեաց զերկոսեան աւանան և ետ Կարապետին վճռով: - 157. Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳոման: - 157. Եդ բանս ի բերան զաւրացն գտուքք Կարապետն կոչել յաւգնականութիւն: - 159. Բարեխաւութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անսասանելի - 169. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ սուրբ Կարապետիս - 170. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւութեամբ սուրբ Կարապետիս - 172. Աղաչե՛մք ... ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գտուքք Կարապետս - 173. Դու հատո՛ նոցա բարեխաւութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. և որ որ վասն անուան ինոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեացի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173. սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ աւգնական և պարիսպ - 178. Այս այն զլուխ է, որ խորհեալ էր գտուքք Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յԻննականեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Ի նոյն ամի շինեաց զԿարապետն - 203. և եկն ի վանս Գլակայ և տաւն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք - 203. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետն կապել զբերանս գագանացն, որք զլուսաբերսն ուտէին - 204. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: - 204. Եւ երկու հարիւր ձի զառաջին յաղթութեանն աւարամանն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 211. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Աւգնեա մեզ սուրբ Կարապետ, - 216. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՞չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218. Քաջալերեցարո՛ք,

որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Կարապէտ, յայտնեա գրեզ և այսար ծառայից քոց- 223. և նոցա ծունր կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս - 239. Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս ազնեցեր ի հեռաստանէ, ազնեա և ի մատոյս: - 239. Մուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասաներ - 244. Եւ ինքեանք ելեալ ի տիրունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն - 248. և դու ժողովեա զգարս մեր և զնա ի սուրբ Կարապետն - 251. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն - 252. Եւ նորա ձայն արկեալ ի Կարապետն ասէ - 261. Ջոր տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264. Մի՛ մոռանար զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց - 269. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտաւնէից քոց: - 271. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, զնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին - 275. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն - 279. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ ցկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց զսուրբ Կարապետն: - 281. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն - 282. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն- 288. զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետին, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ - 289.

ԿԱՐԱՊԵՏ ՅՈՎԱՆՆԷՄ - և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Առնոդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանագինեայ վկային: - 75. և առեալ ի գիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊատրիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75.

ԿԱՐԱՍԻ - Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ, կարծելով եթէ կարասի / ծն. զկարասին / կամի զողանալ: - 255. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և

զընտիր սուսերսն, էլ ու գնաց: - 255. Եւ ապա գիտացին զարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և գլխարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 259.

ԿԱՐԳ – Չոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս գլխարգ ճգնութեանն – 42. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ զայր Անակ յԱրտագ զաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի գյոռութիւնն, որ զնորին մշակութեան էլից գլխարգն: - 68. Այլ մեք դարձցուք անդրէն յառաջին կարգն: - 110. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել գլխարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ԿԱՐԳԱՐ – Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ – 190.

ԿԱՐԳԵԼ – այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ – 54. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանեայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան – 58. Բայց թագաւորն պարսից զար մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. զոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. Չայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Սա բազում կրանատրս կարգեաց ի Գլակայ վանսն - 147. զի թագաւորին փոխանակ էին զնա կարգեալ – 160. Եւ ութուն Գ ռազմ անձամբ իմով էմ կարգեալ և մղեալ – 178. և բարկութեամբ լցեալ քազմ կարգեցին: - 259. և ինքն զայլ զարսն քազմն կարգեաց – 260. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զզարսն Պարսից մինչև ի դաշտն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ քազմ կարգեցին – 273. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարանոյ: - 281.

ԿԱՐԴԱԼ – Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ յազնականութիւն կարդայով զսուրբ Կարապետն – 131.

ԿԱՐԵԼ – Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և նչ կարաց զրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. և հազիւ կարաց արձակել զնոսա հաշտութեամբ և սիրով: - 77. Իսկ նորա երթեալ և նչ կարաց գիտել, թէ ոյք են. դարձաւ և ասէ – 82. Եւ ծածկեաց տէր զտեղին և նչ ոք կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ նչ կարենք ընդդիմանալ – 86. զի թէպէտ և յաղթել նչ կարենք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձենջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Եւ ապա կարացին զորսս

մահուն կործանել: - 99. գոր թե գտանել որ կամի, նչ կարէ – 103. զի մի՛ որ կարասցէ հանել գոսա աստի, մինչև յար կատարածի աշխարհի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. զի դու կարող էս յամենայնի և քեզ փառք յաւիտեան: - 104. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն նչ կարացին անցանել: - 114. և նչ որ իցէ, որ կարիցէ հանել գրոսա – 116. և գաւուրս Դ նչ կարացին գտանել: - 120. որոց յառաջել արգելուին առ գլուխ Արձանին, և զբազում ժամս նչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. արդ մի՛ զարթուցանէք որոք գառիւծ, որ ի քուն է ... սպա թէ նչ՝ որ գութուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեախանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող էս յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. բայց գրոտն եկեղեցոյն նչ կարացին գտանել – 175. Եւ այն զարք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աուրս երկու, նչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, գոր նչ կարացին զիտել Պարսիկքն: - 182. և մի որ նչ կարաց զերծանել: - 187. Իսկ Վահանայ մարիին տուեալ զնոսա, զոմանս այլ նչ կարաց հանել անտի– 188. Հայոց մարգպանն չկարաց զալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և նչ կարացին գտանել – 201. Իսկ նա գտեզն ձգեալ եհար զկուրծս նորա. և ցցեալ ի ներքս, նչ կարաց անցուցանել: - 223. և հանեալ գտուրն կտրեաց զգլուխ նորա, և նչ կարաց ունել- 224. և տեղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել – 224. Եւ տրամեցաւ Սուրէն և նչ կարաց խաւսել: - 233. Եւ մաժեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և նչ կարաց հանել – 240. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մաժեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց / ձն. նչ կարաց / փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի նչ կարացէք / ձն. կարացիք / հերձուլ զգլուխ իմ: - 241. Եւ այլ նչ կարացին վերանալ – 247. Արդ քանզի յայլ զարքն անցանել նչ կարացին / ձն. նչ կարէին, նչ կամէին /, զի մթին զիշեր էր ... սպա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարազուխն առնէին – 258. Եւ նչ կարացին զիտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճիւն աղաղակին: - 258. Բայց զարուրթին տեառն զգետնէր զնոսա և նչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և նչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Բայց նչ կարացին զիտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. Պաղակ իշխան տեսանեմ և չկարեմ զնալ: - 275. Զիս

կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: - 281.

ԿԱՐԵՎԷՐ - Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա, և կարեվեր խոցեաց և ընկենուլ կամեցաւ զՎաղթանկ: - 223.

ԿԱՐԻ - յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս - 34. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Բայց զիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ - 241. տե՛ս, տէր, և մի՛ լռեր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252.

ԿԱՐԻՆ - Եւ մեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 78. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք - 117. Եւ այք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. և եկեալ անցանէր ընդ Կարնոյ քաղաք - 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բազում զարաւք - 163.

ԿԱՐԻՔ - Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեցիս և բժշկեցես յիւրաքանչիւր ախտից - 170.

ԿԱՐՕԵԼ - Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. ուր մտերիմք նորա և զանձն, զուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով - 180. զի նոքա կարծեցեն /ծն. կարծիցեն / եթէ առին զքաղաքն: - 183. Նան զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին եթէ Միհրանեանքն են: - 196. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. զի անդ գահավեժ եղէն ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ, կարծելով եթէ կարասի կամի գողանալ: - 255. և զարքն կարծէին, թէ հեծեալ է - 257. և զիրքն կարծեն անտի է անկեալ ի նա: - 288.

ԿԱՐՄՈՒՆԸ - Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնձին / ձն. կարմջին, կարմջին, կարմրնջին /, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաւք - 187.

ԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆ - ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեամբն և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոջ: - 36.

ԿԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - և կացուցես գոսա ըստ արինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. զոր առեալ կացուցես / ծն. կացուցանես/ զԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացու: - 42. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս - 43. ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զենս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթասալ կացուցանէին: - 68. Եւ դարձան ի վերայ զաւրացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթասալ կացուցանէին: - 93. և դոնապանս տեղեացն զԲագրատունեաց իշխանն կացուցանէր: - 134. Իսկ զգահերեց իշխանն կացուցանէր թիկնապահ իւր - 134. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: - 146. և կացուցանէր զնա իշխան ի վերայ երկրի, և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յափտենական / զրքում՝ յավիտենական / և անմահ: - 166. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ եր թողեալ ԳՌ արամբ. և ԲՌ՝ ի դարանի եր կացուցեալ ընդ յերիս դեռս - 260. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն - 281. Եւ յիշեաց զերդումնն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարզպան ամենայն Հայոց, և ինքն զնաց ի Կոստանդինուպոլիս / զրքում՝ Կոստանդինուպոլիս /: - 285.

ԿԱԻԵՂԷՆ - Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք, և է ուրոյն ի կաւեղէն տապանի: - 101

ԿԵԱՆՔ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովհաննու - 35. և ոչ զիտեմ զկենաց իմոց զերկարութիւն - 44. Այլ զմենջ եթէ զիտել կամիս զորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Բայց թեպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւրս: - 47. Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ կենաց և ի պանդխտութենէս - 61. Որով զկենաց ատեցի և զմահ սիրեցի: - 86. Եւ հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. և անտի զնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս է՝ վախճանի ի կենաց ի փառս Աստուծոյ: - 145. Որք պանդխտութեամբ կենաւք զնացեն ի կենաց

յայտսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտարուս կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւք: - 177. Որդե՛ակ Վահան, դու գիտես զաւուրս կենաց իմոց- 178. գկեանս քո առաջի մահու եղեր – 209. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք, և կենաց արժանի ընդ՞ ր էք: - 235. Եւ ապա ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանիին: - 286.

ԿԵՂՔ - և եթող ի տեղոջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցցեն, յորոց մինն Կուառս և Մեղոյի և Բրեխ և Տումբ և Խորնի, Կեղք և Բագու – 111.

ԿԵՆԱՅ ԵՒ ՄԱՀՈՒ Ի ՊԱՏԵՐԱԶՄ - եւ հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129.

ԿԵՆԴԱՆԻ - Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէս – 37. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեր: - 49. և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն /ծն. կենդանոյն, կենդանի/, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160.

ԿԵՆԴԱՆՈՒԹԻՒՆ - որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173.

ԿԵՍԱՐԻԱ/Յ/ - զոր գրեաց և յղեաց ի Կեսարիայ – 33. Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանի: - 39. և տարան մինչև յՈսոհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և ոչ անդ գտին: - 51. Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին – 51. Եւ Բեկտոր և Անաստաս դարձան ի Կեսարիայ: - 52. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի. և կացեալ ամ մի ի Կեսարիայ: - 69. և առաքէ զնոսս յաշխարհն Կապպադոկացոց ի քաղաքն Կեսարիայ – 75. Բայց թէ ո՞վ եբեր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր

ունելով բոլորովին գնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղեւոնդ Կեսարու հայրապետն - 76. Եւ ելեալք ի Կեսարիայ / ծն. Կեսարիոյ / մնայր ժամանակս ինչ ի Սեբաստիայ - 78. գոր եբեր ի Կեսարիայ / ծն. Կեսարիոյ, եբերն Կեսարիայէ /, և անուն Ղիգոն: - 101. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն - 115. Եւ ինքն գնալոց էր ի Կեսարիայ - 149. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայ / ծն. Կեսարա / և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ / ծն. ի Կեսարիոյ / : - 176. և ելեալ զարաւքն գնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիր Յովհան - 279. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա - 279.

ԿԵՐԱԿՈՒՐ - Եւ իբրն ել արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և գարինն՝ ըմպելի: - 167.

ԿԵՍ - որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր գնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնել հասաներ ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել գլխն և տալ ցնա: - 77. Զի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի /, թգաւ հեռի գտանես զբևեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102.

ԿԵՏ - Որոց և եղեալ իսկ կէս զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգտի մնան ի մարմնի - 37.

ԿԻՆ - այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և գլին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եթաղէ և քեռն Սովիի - 69. Դարձեալ առ գլինն իւր Բուրտար և գնաց ի Պարսիկս - 69. և ետ գնա գլինն իւր Սովիի: - 70. և անդ սնաւ առ հարաքեռ իւրում, որ էր կին թագաւորին Ջուանշերի: - 70. Իսկ Բուրտար առեալ գլինն իւր և զմանուկն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: - 71. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն - 96. Եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 102. և հրամայեաց

քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղւոջն, ուր գնշխարսն եղին, և գլանայս անդ մկրտել – 106. և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա – 149. առեալ գլին իւր՝ էած առ հայր նորա և թողեալ գլին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. Իսկ կին նորա ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 150. Ողբացեք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. Եւ գայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր – 151. Իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ սպայքէն և ինքն ք կնոջէ է ծնեալ, ո՛չ և տէրն ք կնոջէ ծնաւ, և առաքեալքն և մարգարէքն ք կնոջէ ծնան: - 152. զի եթէ դու գկնոջն կայթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 153. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ռիացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Ո՛վ տէր, դու ներե՛ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Եւ իբրև յուղարկեցին գլինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գլուխ Մադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի – 154. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստորջացաւ: - 156. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում – 156. որ եկն և ծնաւ ք կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու – 204. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր գլին եղբար իւրոյ. և ածեալ ի հաւան կտրել ք կնոջէն – 205. Ած և ի Պարսից գլին իւր զՊորպէս և եղ զանուն քաղաքին Պորայ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Թէ սէր եկիր արկանել, գլինդ ընդէք ածեր ի հետ – 209. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴԻ: - 227. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և գլինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹԻ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել գլին եղբարն և զորդին: - 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանն Սուրենայ, ետ գլինն և զորդին ածել առաջի իւր: - 229. Իշխանն հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մէնջ ճՌ դահեկան, և ԲԻ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Եւ առին զզարսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և գլինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233. Բայց ինդրէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո

զՎահանայ, և գլինն Վաղթանկայ և գորդին, գոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: - 251. Որդե՛ակ, մի՛ ի մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ ես՝ խաբիր ի գեղ կանանց / ծն. աղջկան, ի գեղոյ կանանց / - 269. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և գկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով - 269. Իսկ Օիծառնիկն գլինն և գորդիսն և զագգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց - 280.

ԿԻՐ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի պաասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. առեալ քարինս անկազմս և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ - 100.

ԿԻՐԵՆ, ԿԻՐԻՐ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ ... Մակար՝ ամս ԺԸ: Կիրեղ՝ ամս ԻԲ: - 146. Իսկ Կիրիղ հայր վանացն անէժ գնա: - 157.

ԿԻՐԻՐ - տե՛ս ԿԻՐԵՆ

ԿՕԿԵԼ - Այլ գիտեմ, զի սուտ ես, իբրև զշուն կծկիս / ծն. քծնիս / - 209.

ԿՂՁԻ - Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ / ծն. կղզոյն, կղզոջն, կղզին, կղզոջն / և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ - 75.

ԿՆԿՈՐ - Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃՕԵ կրանաւոր կնկրով: - 270.

ԿՆԻՔ - Աջ սուրբ Կարապետիս եղիցի կնիք և պահապան - 97.

ԿՆՔԵԼ - և կնքե՛ալ անվթար զաւրութեամբ քով զոսկերս սոցա - 103. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զաւրաւք ի Պարսից գործաւորսն - 158. Եւ երկու հարիւր ձի զառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին, զի անդ կնքեցին գնա: - 211. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից: - 264. Ի սոյն աւորս կնքեցալ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267.

ԿՇՌԵԼ - նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին - 157.

ԿՈԹ - և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի / ծն. ձորոյ, ձորոյն, ձորոյն է /, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199.

ԿՈԹ ՁՈՐ - և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի / ծն. ձորոյ, ձորոյն, ձորոյն է /, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: -199.

ԿՈՆԵԼ - եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 102.

ԿՈՏԵԼ - Եւ պաշտաւնեայք գաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դևքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով - 98.

ԿՈՂՄ / Ն / - զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ զնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի գիրս: - 44. անցեալ զնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. զի դադարեաց հալածանքդ ի կողմանցդ յայդցանէ: - 64. և անտի ելեալ զնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգաւրսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր - 88. զի անդ արք հետևակք, որ զատիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաք երիվարացն: - 88. և փախստական արարեալ զնոսա իջուցին ընդ զատիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. Արդ իբրև եկին հարստացան երկոքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց - 89. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կորեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր. - 90. և լռեցին երկոքին կողմանքն ի կոտորելոյ զմիմեանս: - 94. Եւ ժողովեալ զմտեալս իւրեանց յերկոցունց կողմանց, և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս - 94. և մի՛ ոք զիտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացդ: - 105. զի զային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ յաղբիւրէն - 120. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքինն հեծեալքն: - 127. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կայցեն - 128. Եւ բանակեցան նոքա յայն կողմանէ և սոքա յայսմ կողմանէ: - 139. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: -

141. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148. Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն Ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գոլիս Սաղակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի - 154. և անցեալ զնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: - 163. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ - 176. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: -199. և եղաւ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ արևելից ճակատուն: - 203. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ ի կողմն Հաշտենից: - 210. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ և ի բլերն յայն կողմանէ ԲՌ: - 221. Եւ յերկուս կողմանէ այլ ռազմն գաղտ կազմեաց: - 221. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մէջ առին զգաւրսն պարսից: - 222. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զաւրացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257. իսկ զահեակ կողմն /ճն. դեհն, թնն / տայ իշխանին Հաշտենից: - 260. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի գելոն, զոր Պարսից կողմն կոչեն - 273. Իսկ իշխանն Արթուր կողմանն Գորգ Շատախասս ... եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի - 280. Ապա տեղեկացայ յոմանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայո: - 287.

ԿՈՂՄԱՊԱՆ, ԿՈՂՄՆԱՊԱՆ - Եւ Գ իշխանս ըմբռնեցին և ածին. և կողմնապահ թողեալ երկրին, ինքեանք դարձան առ թագաւորն: - 118. Արդ յորժամ զնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմնապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: -126. Բայց բաժանեալ և կողմնապահս թողեալ ամենայն տեղեաց - 212. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ - 259.

ԿՈՂՄՆԱՊԱՆ - տե՛ս ԿՈՂՄԱՊԱՆ

ԿՈՂՄՆԵՑՈՒՑԱՆԵԼ - Եւ կողմնեցուցեալ ի մահիճան՝ քնոյ պատճառաւք ծածկեցին: - 191.

ԿՈՂՈՊՏԵԼ - Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց զսուրբ Կարապետն: - 281.

ԿՈՅՍ - և կտրեաց զնա ի զարացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարևելս կոյս – 91. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսա ի քուն առնել – 186. գորոյ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա – 188. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ ի կողմն Հաշտենից: - 210. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 271. և նորա հակեալ յայն կոյս անկաւ: - 274. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեանս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280.

ԿՈՉԵԼ - Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հասանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 36. գոր Բննակնեանն կոչեն տեղոյն հնդիկք և պարսիկք – 36. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դայրութեան – 52. Արդ մինչդէռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր / ծն. կոչիւր, կոչէրն / անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դռնն Պարսից - 70. Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. գոր և առաջաւորք կոչենք: - 74. գոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ – 78. որ և դէռ Արձան կոչեն լերինն: - 87. գոր մինչև զայսար Արծուիք կոչեն տեղեացն: - 92. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս – 92. գոր և Մեստակող կոչեն զանուն տեղոյն: - 92. գոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ – 108. Իսկ Կուառ շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուառս – 108. և Մեղտես շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի: - 108. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հռեանս: - 109. Իսկ մէք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. գոր կոչենք Արևու բլուր – 120. Եւ կոչեցաւ բլուրն այն Աւետեաց բլուր: - 121. գոր և կոչի Աւետեաց խաչ: - 122. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն

իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, գոր գազպէն կոչեմք: - 144. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս - 145. որում անուն կոչիւր Վարդպատրիկ - 149. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում - 156. Եղ բանս ի բերան զաւրացն զսուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զաւրացն - 160. Արձակեաց և կոչեաց զՄուշեղ առ ինքն - 161. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթոցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան - 178. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաւժար էր իրացն - 179. և ի չորս հազարէն Ծ այր թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գեղն: - 181. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առաղս մինչև ցայսար - 188. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն - 191. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և Էտ տանել առ Վաշիր - 192. Իսկ Վահան կոչեաց զնուիրակն և ասէ - 192. Երթ կոչեա զայս անուն իշխան: Եւ կոչեաց: - 192. Եւ ինքն խաբէութեամբ / զրքում՝ խաբէությամբ / կոչեաց զիշխանսն ի խորհուրդ - 193. Եւ զդպիրն և զնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեցեն անդ: - 196. Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զաւրսն կոչելոյ - 197. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն Էին և Էտ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զգլուխսն - 198. Ել ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար - 206. Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց ասան որդոյն իւրոյ՝ Գրգոռսի, կոչեաց Գրգոռս: - 208. Եւ կոչեցաւ աւելոյ Առինչ: - 213. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել զՎահան և զայլ կոչել: - 214. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն զնացեալ ընդդէմ նորա, զրգոեաց զնա: - 218. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. որ կոչէր զպապուն անունն Վահան Կամնարական - 220. Եւ կոչեցաւ անուն բլերն Մահու բլուր: - 226. Եւ ինքն թողեալ զզարս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ քանդաստանն, գոր Արտից գեղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և զնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Իսկ զաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի / ծն. կոչիւր / Գոռոց աղբիւր - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչեին, դարձաւ ի վերայ և սուր

հանեալ ընդդէմ նոցա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ կոչեցաւ անուն անտառին Սերեմաձոր - 237. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: - 238. և նոցա ծունր կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս - 239. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. որ իբրև եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. և երթեալ իջանէր ի Հաշտենս, ի գեւղն, որ Գրեհն կոչէն: - 253. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոզուց գերեզման, որ և Մոզտունս: - 254. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, գոր Սերեմավայրք կոչէն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: -254. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին զնոսա՝ ԳՌ զլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկեց: - 262. Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մահու առիթ: - 265. գոր այժմ Կուրա կոչէն: - 266. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266. Իսկ Վահան կոչեաց գորդին իւր զՏիրան և ասէ - 268. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեգերս Արածնոյ առ անտառն, որ կոչի Կաղամախեաց բլուր - 270. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, Էանց յայնկոյս ի գեւղն, գոր Պարսից կողմն կոչէն - 273. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Վայրանկանիս: - 276. և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 277. որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հայրկերտ: - 278. և ելեալ զաւրաքն գնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիւր Յովհան - 279. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախաս, որ կոչեաց զանուն գաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի - 280. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՁոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարզպան - 284. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն Ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Միովն: - 284. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի - 287. Ապա տեղեկացայ յոմանց, թէ ի կողմանս Ոռոհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայդ: - 287. գոր մայրենեալք Կամսարականն կոչէն - 288. գոր Քաջակորով կոչէն - 288.

ԿՈՉՆԱԿԱՆ - և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ, և կամեցաք զկնի կոչնականացոյ / ծն. կոչնակացոյ / զալ - 60. Եւ փութապէս

կոչնականս արձակեցին սրբոյն Գրիգորի – 95. Եւ դարձուցին կոչնական /ծն. կոչնականս, գկոչնական / զարացն – 198.

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՍ - և պահեաց ինքն և թագաւորն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, գոր և առաջաւորք կոչեմք: - 74. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբ Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանձկերտ: - 117.

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՊՈՒԼԻՍ - և ինքն գնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպալիս: - 279. և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպալիս /գրքում՝ Կոստանդինուպալիս, անվանացանկում՝ Կոստանդինուպալիս /: - 285.

ԿՈՏՈՐԱԾ - Եւ ի բագում ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իգուր կոտորածին – 96. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գոլիս Արձանին – 132. և կալան խճ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին / ծն. կոտորածոյն/ ոչ երևեցաւ՝ վասն բագմութեանն: - 160. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբոնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Եւ տարածեալ գնոսա ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Վասն զալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ի Հոնընկեցն – 250.

ԿՈՏՈՐԵԼ - և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. Եւ դարձան ի վերայ զարացն և յանինայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. և լռեցին երկոքին կողմանքն ի կոտորելոյ զմիմեանս: - 94. Եւ որք զիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի թակարթ արկեալ յանինայ կոտորեցին, և անուանեցաւ տեղին այն Թակարթս: - 131. գոր պարսաւորքն կոտորեցին ՇՃ և Չ այր, միահաւոռ ԴՌ և Մ և ԾԲ: - 132. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանինայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն. և սկսան կոտորել: - 139. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ՇՌ և ԾՁ այր: - 142. Եւ ի Վիրս մտեալ՝ ի բագում տեղիս կոտորեցին: - 142. Պարսից պատմութիւն. և ի գալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել զայլուն Վահանայ գնոսա յԱւձ քաղաքի: - 164. իբրև տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Եւ այն զարք, որ զկրանստորսն կոտորեցին,

անցեալ յԱստղաւն ամբոցն, կացին աուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. և սկսան յանխնայ կոտորել - 187. և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և զլուք յանխնայ կոտորեցին - 199. ի մէջ առեալ կոտորեցին գնոսա, ոչ ողորմելով ումէք: - 200. Իսկ Վահանայ տուեալ գնոսա մաւրացն՝ զբազումս կոտորեաց - 211. Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի գամ կոտորեմ, գնամ և այլ գամ - 214. Եւ այնչափ կոտորեցին գնոսա, մինչև հեղեղատք արեանց ելին - 220. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 219. և անդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել: - 237. Եւ մաժեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մաժաւ արիւն ընդ սուրն, և ընդ ձեռնատեղին կոտորեցաւ: - 240. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մաժեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասէն - 240. Փութասջիք, զի մաժաւ սուր քաջին, և սուրն, ո՛ր ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագլուխսն - 245. և ի մէջ առեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245. Այո, տէ՛ր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք գտուերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 253. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին / ծն. կոտորէր /, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Եւ Պալունեաց իշխանն զհետ մտեալ բազում զաւրաք կոտորէին: - 266. Զի՞ սպառեցայք, փախիք որ մէք կոտորեմք: - 266. և նա կոտորեալ զբազումս և վաստակեալ յոյժ: - 277. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանաւն, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ԿՈՐԵԱՅ - Եւ եղաւ անուն գաւառին Կորեայ յերինն: - 200.

ԿՈՐՄԱՆԵԼ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի / ծն. կործանեցաք / զպատկերս սատանայի - 36. ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեմբն - 36. նոքա յայնժամ գնացին, մինչ որս զբազինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ

ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն նչ տպին կործանել – 63. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցան իւրաովքն ամենէքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանեպց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. և յետ երից ատուրց առին զքաղաքսն և զշինուածսն կործանեցին: - 84. Ջոր տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան – 90. ընդյառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց զնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. Եւ ապա կարացին զդուրս մահուն կործանել: - 99. Իբրև կործանեցին զաւրքն զկուռսն, սկսաւ /գրքում՝ սկսավ/ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 100. Եւ ձեզ աւետիք, զի սատանայ կործանեցաւ – 121. և զտեղիսն, զոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: - 163. Արդ իբրև տեսին զաւրքն Տարանոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան / ծն. կործանեին/ – 263.

ԿՈՐԾԱՆԻԶ - Իբրև մատեան կործանիչք ի ներքոյ նորա ... բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասեին – 98.

ԿՈՐՆԹՈՍ - Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51.

ԿՈՐՆՉԵԼ - զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. Վա՛յ մեզ, կորեա՛ք: - 200. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266.

ԿՈՐՈՎԻ - զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90.

ԿՐՈՎՈՒԹԻՒՆ - և զիմ կորովութիւնս ծանեար, զոր ետ ինձ աստուած: - 208.

ԿՈՐՈՒՍՏ - որոց տիրեաց մահ մեղաց և կորուսաւ ապականութեան – 55. Ուստի նախանձու բանսարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուսաւ յաւիտենական – 166.

ԿՈՒՌՔ - ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտանեայս կորցն – 106.

ԿՈՓԵԼ - Եւ բազում կոփեալ միմեանց և ոչինչ եղև: - 135. Մինչ դէռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփեին: - 216.

ԿՈՒԱՌ - Եւ եկեալ յերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, ի քաղաքագեղն Կուառս: - 79. Նոյնպէս և զարն Կուառաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն - 80. որ ի Կուառաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր - 80. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեցցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ գԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս / ծն. յաւան Կուառա /, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որոյց նոցա Կուառս և Մեղտեսա և Հոռա: - 108. Իսկ Կուառ շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուառս - 108. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին գնա դաստակերտս - 109. և եթող ի տեղւոջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցցեն, յորոց մինն Կուառս և Մեղտի և Բրէյս և Տուրք և Խորնի, Կեղք և Բագու - 111. Զի Կուառ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111. Եւ եկեալ ի գեղն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. զի մինչ Տրդատ զԲննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀոռենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուառացն կանգնեաց - 127. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց՝ յայնկոյս Կուառաց / ծն. Կուառայ /, առ յորդաբոյս աղբերն - 146. Սա դարձոյց զԿուառս ի Կարապետն և զՊարէյս - 156.

ԿՈՒԱՌԱՅ ՏՈՒՆ - որ ի Կուառաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր - 80.

ԿՈՒԶ - Կուզ / ծն. կուզք / կերեալ ուռեալ իբրև զարջ - 247.

ԿՈՒՄԻԴԱՍ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Կումիդաս / ծն. Դումիտաս / անս Ժ: Բարդողիմէոս՝ անս Ը: - 147.

ԿՈՒՌՆ - ի քո կուրսդ շուն խառանեմ - 228.

ԿՈՒՌՔ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յԲննակնեան տեղիսն Գիսանէ կրոցն - 53. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ զրգռեալ զկրոջն ոչ տային կործանել - 63. Եւ վասն ոչ զոհելոյ կրոցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց զնա: - 73. զիշերագնաց եղեալ ի տեղի

կրոցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս – 79. և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կրոցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք զտեղի կրոցն քանդեալ և գլուռն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Եւ մարդկաւրէն տեսաւմ որպէս թևաւորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կրուսն: - 98. Իբրև կործանեցին զաւրքն գլուռն, սկսաւ / զրքում՝ սկսալ / սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 100. առեալ քարինս անկազմս և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կրոցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100. Զի կրոցն, որ յայսմ տեղոջ էին, պատճառ այս է – 107. որք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին գլուռն զայնոսիկ – 108. և կանգնեցին կրուս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ – 109. և կանգնեաց զնշան տէրունական խաչին ի տեղի կրոցն Գիսիանէ - 111. Արդ այս աւանագեղոքս ի բնէ տունեալ էին կրոցն ի ծառայութիւն – 112.

ԿՈՒՏԵԼ - և կուտեցին / ծն. կուտեցան / արձան ի վերայ նորա – 87. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ -124. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246.

ԿՈՒՏԵԼ Ի ՎԵՐԱՅ - այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243.

ԿՈՒՐԱ - զոր այժմ Կուրա /ծն. Կուրան, Կուրայ, Կուրայն/ կոչեն: -265. Իսկ նոքա ասեն. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա / ծն. Կուրայ, Կորեայ / կոչեցաւ: - 266.

ԿՈՒՐԾՔ - Իսկ նա գտեզն ձգեալ եհար գկուրծս նորա - 223. Եւ ծառային դարձեալ ձգեր զգլուխն՝ եհար գկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225.

ԿՈՒՐՈՒԹԻՒՆ - և հարկանելոց է զձեզ կուրութեամբ և մահուամբ: - 85.

ԿՌ - Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհն իւր – 126. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զաւրքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան - 228.

ԿՌՈՒԵԼ - և սկսաւ կրուել / ծն. կրուիլ / ընդ իշխանսն Հայոց: – 90. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կրուել: - 275.

ԿՏԱԿԱՐԱՆ - և քաղաքն աւերեաց, և գկտակարանն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ զնաց ի Պարսիկս – 279.

ԿՏԲԱԻՆ - Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրասն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93.

ԿՏԲԵԼ - Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամրք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. և կտրեաց գնա ի գաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարնելս կոյս – 91. և իջեալ կտրեաց գգուլի նորա և զմարմինն գահավէժ արարեալ ասէր – 91. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ՝ կտրեաց / ծն. կոտորեաց/ զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս – 92. Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց գգուլի նորա – 92. և նորա ի վերայ յարձակեալք կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ - 93. և կտրեաց գգուլի նորա և ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ ի մաղախ իւր: - 93. գոր հրամայեաց կտրել: - 110. և կտրեալ զոսգմ առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. և գողն երիվարին հանդերձ գգլխովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց: - 136. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝ կտրեաց գգուլի երիվարին Միւնեաց իշխանին: - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գտարն և կտրեաց զոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ – 137. և դարձեալ կտրեաց գգուլին և ընկեց ի մաղախ իւր: - 138. զի իշխան ոմն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 157. Եւ կտրեալ գգուլին՝ եղ ի մաղախ իւր – 160. և գգուլին կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևոյթ տեղիս ընկնտիւին – 181. և զայլսն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և գգուլիսն ի պարիսպն հանել: - 184. Եւ հրամայեաց զամենեցուն զքիթսն կտրել: - 184. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն / զրքում՝ զդարանակալսն / հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արաւտի պատճառանաւք – 186. և որք ի ցամաքն էին՝ զքիթսն կտրեցին և պահէին – 188. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով – 190. Եւ մինչ լոկ որ զթլփատսն կտրեաց, ասէ – 191. Եւ իբրև ասաց զիրսն, ապա կտրեալ Վահանայ գգուլին. և ծառայիցն առեալ զարիւնտոս զգետսն պահէին, և զգետինն մաքրէին յարենէն: - 191. Եւ դարձուցին կոչնական գաւրացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել գգուլիսն – 198. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա, և կտրեցին զերիվարսն ի գաւրացն – 200. ապա կտրեցաք գգուլիդ զայդ և խաղացաք: - 201. և ածեալ ի հաւան կտրել ի կնոջն – 205. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար – 210. զի աճապարեալ կտրեաց գգուլին Ըռահանայ – 212. Եւ յանկարծ զէսս վերացուցեալ՝ կտրեաց գգուլի երիվարին Ասուրայ – 215. և յարձակեալ ի

վերայ նորա, կտրեաց գգուխն և ի վեր կալեալ ասէր – 215. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին ԲՌ արս հեծելոց – 221. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զսոնապան բարձից նորա – 223. և հանեալ զսուրն կտրեաց գգուխ նորա – 223. Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ – 227. Ջայս, զոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և զոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալուեաց, կտրեաց գգուխն Սուրենայ – 235. Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ – 236. Իսկ նորա զոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս – 245. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց գգուխս նոցա – 254. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց գգուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց գգուխ նորա – 255. և կտրեալ զզաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս – 264. Եւ ի նոյն տեղոց սկսաւ մի մի ունել զնոսա և զթլփատսն կտրել / ծն. կտրեաց /: - 266. Եւ կտրեալ գգուխ նորա, ետ ցճառայ մի և ասէ – 274. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս: - 275. Իբրև գնաց յԵրեզնուան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. և նորա առեալ զմասնն ի նմանէ, կտրեաց գգուխ նորա – 279.

ԿՏՐԵԼ ՓՈՂՈՑ - Իսկ նորա զոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս – 245.

ԿՏՐԻՃ - և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215.

ԿՐԱԿԱՏՈՒՆ - Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւերեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն – 251.

ԿՐԱԻՆ - և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսա, ուսուցանէին զարքութեան կրանսն / ծն. կրօնս /: - 123.

ԿՐԱԻՆԱԻՈՐ - զԻննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբոլիս ասեն ոմանք, շինեսջիր զդա բնակութիւն դասուց կրանատրաց, և կացուցես զդոսս ըստ արիինակի այսր կրանատրացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանատրաց / ծն. կրօնատրացդ / , այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս – 43. հաւաքեալ դասս կրանատրաց և զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտաւնեայս, յորոց մինն Դիմառիոս, զոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. և եթող ի

տեղւոջն արս կրանատրս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ – 111. և կացոյց անդր կրանատրս Կ: - 146. Սա բազում կրանատրս կարգեաց ի Գլակայ վանսն – 147. Իսկ նա հրամայեաց սպասատրացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանատրացն – 153. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ք կրանատրացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին – 154. և գտեղիսն, զոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և գլքրանատրսն սատակել: - 163. Իբրև գիտացին արքն Էաթ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին գլքրանատրսն: - 165. և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանատրս: - 173. և տեսին գլքրանատրսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ. և աղոթք սուրբ կրանատրացն՝ յաջմէ և յահելէ: - 178. Եւ այն զաւրք, որ գլքրանատրսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. դու՞ ես, որ գլքրանատրսն /ծն. կրօնատրս / իմ՝ զպիւնսն աշխարհի զենել ետուր: - 190. Այս այն գլուխ է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և գլքրանատրսն հրով այրել: - 194. և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանատրս: - 204. և արար զնա կրանատրս / ձն. կրօնատրս / - 205. և աղաչեա գլքրանատրսն աղաւթս առնել – 251. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանատրացն / ձն. կրօնատրաց/ աղաւթքն: - 261. և պատեալ իջոյց զնոսս մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և գլքրանատրսն սատակել: - 265. և դու ծառայէ Ասուծոյ և կրանատրաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի – 269. Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանատր / ձն. կրօնատրս / կնկղով: - 270. կրանատրքն սնազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Ծ կրանատրն ժամահար մի, և յերկունս խաչ նշանակաւ: - 270. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանատրացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ – 272. Իսկ անարինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ձեր ք կրանատրացն և սպանին զնոսս – 273. և կրանատրքն ի նոյն տեղուջ աղաւթէին – 273. Իսկ կրանատրքն գային ի Կախամախեաց բլրէն - 277. և դիմեցին առ նոսս գունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչէին գլքրանատրսն ապրիլ: - 277. և ոչ ետուն կրանատրքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. որ հանդիպեցաւ ի կրանատրաց / ձն. կրօնատրացն / զնդէն նոցա: - 278. և կալեալ գլքրանատրն, որ զխաչն գողացաւ, ետ

զկաթողիկոսն – 281. Ապա տեղեկացայ յումանց, թե ի կողմանս Ուռհայի է կրանատր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայր: - 287.

ԿՐԱԻՆԱԻՈՐԱՍԵՐ - Խրատել և զիշխանսդ զայրոսիկ լինել եկեղեցոյ զարդս, աղքատասէրս, կրանատրասէրս / ծն. կրօնատրասէրս /, երկիրդածս: - 43. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանատրասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուք: - 144.

ԿՐԱԻՆԻԴԵՍ, ԿՐՈՎՆԻԴԵՍ - Կամ գԿրանիդէս և զԱնտոն ու՛ր ես թողեալ – 61. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թե ուր եղաւ, և զԱնտոն և գԿրանիդէս, թե ո՛րպէս վարին, կամ ու՛ր են: - 62. Եթող անդ պաշտաննեայս եկեղեցոյն զԱնտոն և գԿրանիդէս: - 111. Եւ իբրն եկաք ի տեղիսն Բննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդէս / ծն. Կրօնիդէ /: - 119. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս, և եկաց յԱւետեաց բլուրն առ Անտոն և Կրանիդէս Դ ամիս- 145. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն եղին զնոսա առ Անտոն և Կրանիդէս – 176. Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և գԿրովնիդէս / ծն. գԿրօնիդէ / – 37.

ԿՐԵԼ - Եւ նչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյծ զանէծս ի վերայ իսաչին – 167. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուող այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169.

ԿՐԹԵԼ - և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճուպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135.

ԿՐԿԻՆ - Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձեք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արհնութիւն – 35. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան - 116. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121.

ԿՐԿՆԵԼ – Իբրև եղաք զնշխարսն ի տեղոջ ուրում և ծածկեցաք, ապա երիցս անգամ ծուրք կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԲննակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծուրք կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեք հանդերձ զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. և զնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծուրք կրկնեալ ասէր – 152. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի

կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին, և ծուկը կրկնեալ, ասեն – 154. և նոցա ծուկը կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. և ետ գաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ուչ կրկնէր: - 260. Իբրև խմբեցան ընդ յիբեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն, յայնժամ նոքա ծուկը կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած յի արտասուաւք և ասեն – 271.

ԿՐՈՎՆԻԴԴԵՍ – տե՛ս ԿՐԱԻՆԻԴԴԵՍ

ԿՐՏՍԵՐ – Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս – 72. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Սշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281.

Հ

ՀԱԶԱՐ – Ռ այր գնացէք ընդ ծմակն և հազար՝ ընդ դաշտն: - 186. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան: - 192.

ՀԱԶԱՐ ԵՒ ՀԱՐԻԻՐ – և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197.

ՀԱԶԱՐ ԵՒ ՈՒԹՍՈՒՆ – և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 141.

ՀԱԶԻՐ – և հազիւ կարաց արձակել զնոսա հաշտութեամբ և սիրով: - 77. Եւ նորա քաջալերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. և տեղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: - 224.

ՀԱԼԱԾԱԿԱՆ – ուստի հալածական լինէին ցաւք և հետևութիւնք: - 40. Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական /

ծն. հալածան, ի հալածանս/ պարտ է լինել - 47. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացո վասն բանին կենաց ի տեր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւք: - 47. որք հալածական արարին զմեզ – 60. քանզի և նոքա հալածական շրջէին զկնի Եղիազարու: - 51. Չոր և Եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. ամենեքեան ասորիք Էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ՀԱԼԱԾԱԿԱՆ ԱՌՆԵԼ - որք հալածական արարին զմեզ – 60. ամենեքեան ասորիք Էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ՀԱԼԱԾԱԿԱՆ ԼԻՆԵԼ - ուստի հալածական լինէին ցար և հետևութիւնք: - 40. Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական / ծն. հալածան, ի հալածանս / պարտ է լինել - 47. Չոր և Եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249.

ՀԱԼԱԾԱՆՔ - գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եղիազարու և հեռանալոյ յերկրէն իւրեանց: - 46. զի դադարեաց հալածանք / ծն. հալածանդ, հալածումն / ի կողմանցոյ յայդցանէ: - 64.

ՀԱԼԱԾԵԼ - զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի զլիտյն: - 76. „Վա՛յ մեզ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ յերկրէս: - 98. Թեպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստս կամի բնակիլ, և նա մի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 108. Եւ նորա հասեալ հալածեաց զգաւրսն ի նմանէ – 139.

ՀԱԿԱՌԱԿ - Ջի զայն ուսոյց նոցա հակառակն /ծն. հակառակորդ/ ճշմարտութեան աստանայ – 40.

ՀԱԿԱՌԱԿԵԼ - Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201.

ՀԱԿԱՌԱԿՈՐԴ - Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215.

ՀԱԿԵԼ - և նորա հակեալ յայն կոյս անկաւ: - 274. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, գլուխդ հակեաց և ընկէց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274.

ՀԱՃԵԼ - Մանաւանդ զի առաւելապէս / գրքում՝ առաւելապէս / զթութիւնդ քո հաճեցալ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ - 56. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տաւրոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցալ տէր բնակել սրբոց: - 57. Հաճեցալ /գրքում՝ հաճեցալ / տէր սրբոց բնակիլ ի տեղուջս յայս - 114.

ՀԱՃՈՅ - Իսկ երկիրն Մամիկոնեից եթէ հաճոյ թուեացի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննականեան տեղիսն ինձ տուր - 49. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ - 52.

ՀԱՃՈՅ ԹՌԻԻ - Իսկ երկիրն Մամիկոնեից եթէ հաճոյ թուեացի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննականեան տեղիսն ինձ տուր - 49. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ - 52.

ՀԱՃՈՅՔ - Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յափտեանս: - 173.

ՀԱՄԱՄ - Իբրև առ զթուրթ և ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուրթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշղենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ բարկացեալ Վաշղենան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: - 284. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284. Չայս յետոյ շինեաց Համամ, զիւր անունն դնելով Համամաշէն: - 285.

ՀԱՄԱՄԱՇԵՆ-Չայս յետոյ շինեաց Համամ, զիւր անունն դնելով Համամաշէն: - 285.

ՀԱՄԱՐ - և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160. Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ՋՌ, Ե միայն պակաս: - 184. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին գնտս՝ ԳՌ գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս - 278.

ՀԱՄԱՐ ԱՌՆԵԼ - Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ՋՌ, Ե միայն պակաս: - 184.

ՀԱՄԱՐԵԼ - գորս իբրև զանգիւտ մարգարիտ համարիմ գնոսա տուեալս ինձ: - 37. որ ոչ անտես արար զազգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով:- 40. Ջոր ես քեզ ազնութիւն համարիմ զայս - 42. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի ի զքաջ թագաւորաց զգիր թողով տանս Հայոց ի ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել - 65. ի համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար ի ութսուն: - 141. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք ի զմահն, որ վասն անուան նորա, ար ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167. Եւ վասն սուրբ ի պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարելին / ծն. ունիին / զնա: - 204. Եւ մի՛ որ անհաւատալի զիրան համարեցի - 219. ի համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին ի ընդ մանկտի ԻԴՌ: - 227. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց ի Պարսից համարել, այլ ի դեմեպելոս առնել բովանդակ Հռոմոց: - 283.

ՀԱՄԱՐՁԱԿ - ի դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զդայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին:- 69.

ՀԱՄԱՐՁԱԿԵԼ - Ո՞վ տէր, դու ներե՞ս կնոջն, որ զայն գործեաց ի այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154.

ՀԱՄԱԻՐԵԼ - հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական ի մարգարեական քարոզութեան՝ մինչն երևեցիս ի դատաստանի համարեն աշխարհի: - 170. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն / ճիշտը՝ համարեն / զարու ի պատերազմ: - 285.

ՀԱՄԱԻԵԼ - Ջոր ոմանք համբաւեն, էթե Ջգան ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70.

ՀԱՄԲՈՒՐԵԼ - Եւ համբուրեալ գնոսա յերկար, ապա ելաք յեկեղեցին - 123. Եւ յարուցեալ համբուրեաց գնոսա ի նստաւ առաջի վկայարանին - 123. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով գորմս տաճարին - 152.

ՀԱՄՈՁԵԼ - Եւ մեք աւափկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակդէնացոց եպիսկոպոսն զնացեալ էր յԵգիպտոս ի ջանս ունի համոզել գնոսա ի խաղաղութիւն - 60. գոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց գնոսա ի խաղաղութիւն: - 77.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՔ - Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացո, ի Ձենոբայ անարժան ծառայես առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայց յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր – 64.

ՀԱՅԵԼ - Ուստի և այժմ դեռ հայեցալ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարառնի – 40. Դու, տէր զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ – 56. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարնելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն, որ ի գլուխ Սադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն – 154. Եւ իւրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեւք հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք – 182. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարազլուխ մի, որ հանդէպ հայի լերինն Տորոսի – 256. Ապա զհետ փախստէիցն մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին զնոսա գահավիժեալ: - 259. Եւ արդ հայեաց ի մեզ՝ թէ զիա՞րդ թշնամիք նեղէն զմեզ: - 264. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թնս նոցա երիտասարդ մի անհազին տեսլեամբ – 272. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տալմ: - 274. և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից – 277.

ՀԱՅԵԼ Ի ՏԱԼ - Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տալմ: - 274.

ՀԱՅՈՑ ԱՇԽԱՐՀ - և տուեալ մասունս բազումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: - 279.

ՀԱՅԸՂ - Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն բարձին ի հարսէ նորա Տիրանայ – 71. Եւ հայրն անցեալ զնաց առ Տրդատ՝ զհարսն պարտոսն հատուցանել . և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հարս իւրոյ: - 72-73. որ սպան զհարս քո խոսրով – 73. Ա՛յ գայլակորին, յիշեցեր զբարս հարս քո և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: - 91. առեալ զկին իւր՝ էած առ հարս նորա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն զնաց: - 149. Իսկ հարս նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստորջացաւ: - 156. Իսկ հարսն միսիթարեաց զնա: - 156. և գայլն փախստական արար ի հարսէն իբրև զբաջ արծիւ: - 216. Եւ հարսն զարացուցեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգաւրսն Պարսից – 216. գոր իմ հարսն Վահան այրեաց վասն քո զարացն – 228. Կա՛յ այն տառապեալ հարսն իմ ձերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի

հանգիստ: -244. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ – 250. Բայց խնորէ զայս ի մէջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո զՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայն և զորդին, զոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: – 251. և առեալ զզոլիս նոցա, գնաց առ հայր իւր: – 255. Եւ մտեալ յազմ՝ ցրուեաց զծողովեալսն ի վերայ հայր իւրոյ: – 261. Ահաւաղիկ կան առ հայրերոյդ /ճն. ընդ Հայերոյդ/ – 278. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաղդենայ վրաց իշխանին և հայր իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: – 283.

ՀԱՅԸ՝ - Եւ զԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ իւրով – 111. Զենոր եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: – 145. Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ գնա ի ներքս: – 151. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցականին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց – 155. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց գնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: – 156. Իսկ Կիւրիդ հայր վանացն անէճ գնա: – 157. և ի տեղոջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: – 163. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ / ճն. Թոթիկ հայրն /, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: – 176. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակա վանիցն – 203. զի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիւք – 204. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան – 248. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի – 267. Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն- 270. իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: – 287. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանց անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ, ամենեքեան ասորիք էին – 287.

ՀԱՅԸԱԲԼՈՒԻԸ - և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն /ճն. Հայրբլուր, հարանց բլուրն/, որ կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն – 204. Ի սոյն ատուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ ընդ յայլ հայրսն Հայրաբլուրն /ճն. Հոդաբլուրն/- 248.

ՀԱՅԸԱԽՆԱՍ - Յոյժ գոհանամբ զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով գթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որոյդ իւրոյ միաճնի - 34.

ՀԱՅԸԱՊԵՏ - Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեսառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեզաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ

քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Ձոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. և ի նոյն ատուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի հայրապետն - 52. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեսցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ - 52. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59. Ձար ի սրբոյ հայրապետեդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի - 59. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն / գրքում՝ տեսչոյանն / զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղևոնդ Կեսարու հայրապետն - 76. գոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց գնտս ի խաղաղութիւն: - 77. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Սա գնաց ի ժողովն, գոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն. և նզովեալ բազում հայրապետք: - 249. և ելեալ զարարքն գնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիւր Յովհանն - 279. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ երբ ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն - 279.

ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ - Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149.

ՀԱՅՐ ԳՐԻԳՈՐ - Եւ արձակեցին առ հայր Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկրով: - 270.

ՀԱՅՐԵՆԻ - Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացորք զհայրենի աստուածսն - 84.

ՀԱՅՐ ԵՊԻՓՍՆ - Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան / ծն. հայր Եպիփանոս, սուրբհայրն Եպիփան / առ աստուած՝ յետ Ի ամի - 267.

ՀԱՅՐ ԹՈՂԻԿ - Եւ պատգամ յղէր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ զնա ի ներքս: - 151. և ի տեղուջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և

սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայր Թողիկ / ծն. Թողիկ հայրն /, և տեսեալ գնտսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ:- 176.

ՀԱՅՐԿԵՐՏ -Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հայրկերտ / ծն. Հայրկերդ, Հայկերտ/:- 278

ՀԱՅՐՈՒԹԻՒՆ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ձենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից, ի հայրուքեանն / ծն. ի հայրապետութեանն / Սամուելի, որ չորեքամսեան էր նստեալ: - 288.

ՀԱՅՅԵԼ - Եւ իբրև անաք գնտսա առ թագաւորն, և բագում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցէր արհնիլ ի նոցանէ: - 123.

ՀԱՅՔ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէր Էրկիրի Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովաննու, որով ցնծայ յոյժ Էրկիրի Հայոց սորա զալստեամբն - 35. Զի է սա Էրկիրի / ծն. յերկիրի / Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տաւրոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր գնտսա աշխարհիս Հայոց: - 37. գոր խնորենք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Ձենոբայ Ասորոյ, գոր ընդ իս անեալ ձենաղբեցին եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն - 38. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհի Հայոց - 41. բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. գոր առեալ մեծաւ խնորութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ - 61. Զի ոչ է արէն զայնչափ պատմութիւն յասորոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ - 63. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճեն պատասխանոյ գրել - 66. և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից - 66. և զաւրացաւ արքայն Հայոց - 67. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարագացն երթեալ դադարէր: - 73. Իսկ զաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ասորոս լերինն - 80. Իսկ այլ զաւրքն Հայոց, իբրև լուսն զձայն գուժին, ամենէքեան անդ հասանէին ի

բլուրն: - 84. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և աւել – 84. Լուարուք մեզ իշխանք Հայոց – 85. զի այս տունն թագաւորին Հայոց է և դուք իշխանք արքային Հայոց: - 85-86. և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ գարացն Հայոց – 88. Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին գարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև Էճ՝ յաւգնել քրմացն: - 89. Էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն գարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն գարք իշխանացն Հայոց – 90. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց, զառաջինն յաղթեցին գարքն Հայոց քրմացն: - 90. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ Էճ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. և սկսաւ կռուել ընդ իշխանսն Հայոց: - 90. Զոր տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան – 90. մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. Եւ իբրև եկաք իջաք յիննակնեան տեղիսն, ընդյառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. Եւ իբրև եկին առ թագաւորն Հայոց Վաղարշակ, և նա ետ զերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա – 108. Արքայ Հայոց, յառաջ մատիր: - 134. և յարձակեցան ի վերայ հայոց գարացն – 139. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143. Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց – 147. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 150. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգարս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգարսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան. և ընդ Հայոց գարսն հպարտացան բանակիլ – 158. Եւ նորա քաջալերեալ զգարսն Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Վաշի՛ր զի՛նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւա՛տն կամիք դարձուցանել զերկիրս հայոց: - 197. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր գայս կին – 230. զոր եկեալ գարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի – 246. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց – 254. Եւ ինդացեալ գարացն Հայոց, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 256. Եւ ապա գիտացին գարքն Հայոց, թէ ընկղմեցան, դարձան ինքեանք ի բանակատեղն, և զկարասին և զգանձսն ժողովեցին: - 258. և տուեալ մատունս բագումս Հայոց աշխարհիին և մեծամեծ իշխանացն: - 279. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս

Հայոց կաթողիկոս ... եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարաւնոյ: - 281. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ, և Հռոմմին ՆԻԷ, զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վասնն ի սուրբ Կարապետն , հրամանաւ Ներսեսի Հայոց կաթողիկոսի - 281- 282. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց - 283. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յինոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալէկոս առնել բովանդակ Հռոմոնց: - 283. Եւ յիշեաց գերդումնն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպալիս: - 285. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285. Զոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Զոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուռ ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուն դնէր: - 286. Եւ ապա ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի, և մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288.

ՀԱՆԳԻՍՏ - Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն - 68. և նա մի գտցէ հանգիստ: - 99. Եւ եկեալ ի գելոյն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի- 177. Կա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: -244. ՀԱՆԴԵՐՉ՝ / գոյ. / - Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից գերիվարսն և գհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. Եւ հանեալ զամենեցուն գհանդերձս / ծն. հանդերձսն /, արգել զնոսա ի տաճարի անդ: - 194. Նաև գհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծիին եթէ Միհրանեանքն են: - 197. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարինաթաթաւ

հանդերձն լուանալ տուաք և ազաք: - 228. և ի հանդերձից նորա՝ իբրև զհուր փայլեր – 272.

ՀԱՆԴԵՐՁՁ՝ / նախ. / - գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան – 46. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տեր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղոջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. փախո գԳրիգորոյ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք – 82. երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ զնոյն աղաւթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւազաւք – 120. գոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ գլխաւոր իշխանաւքս: - 122. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի գղասս պաշտանէից և զնշան տէրունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք – 122. և թագաւորն եկեալ առ մեզ աղաւթեր իշխանաւքն հանդերձ – 127. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամբոց անդ մտեալ աղաւթեաք :- 129. և զողն երիվարին հանդերձ գլխովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/: - 136. Եւ անդէն եհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց – 216. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ գոտն սոնապանաւքն հանդերձ – 274. և առեալ զնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գտուրք խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յելթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. և դարձոյց գտուրք խաչն՝ հանդերձ զերեաւքն: - 279.

ՀԱՆԴԵՐՁԵԱԼ - զի տանջեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. բայց եթէ կամք իցեն թողով զնոսս ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170.

ՀԱՆԴԵՊ - և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդեպ Կուտառաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեացեն նոցա յազնականութիւնս:- 80. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ

առ աղբիւր մի, յայնկոյս ձորոյն հանդէպ գեղջն, դնէր և նշանագրէր: - 83. և ապա հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մդեալ ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ յերիվարէն - 91. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Աստի թշնամանել զՎահան և գայլ կոչել: - 214. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, գոր Սերեմավայրք կոչէն, Բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ՇՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարագլուխ մի, որ հանդէպ լերինն Տորոսի - 256. և պատեալ իջոյց գնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն - 264. Իսկ զաւրն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մաւրաթախ Աւձ քաղաքի: - 286.

ՀԱՆԴԵՍ - Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262.

ՀԱՆԴԵՍ ԱՌՆԵԼ - Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262.

ՀԱՆԴԻՊԵԼ - Բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց, որ և զաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղեմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, էթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: - 51. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 52. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ հանդիպեալ ոմանց - 58. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր - 79. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս - 93. և համարով զտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց գնդէն նոցա: - 278.

ՀԱՆԴԻՍԵԱՆՔ - Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս /ճն. Հանդիսեան / - 261.

ՀԱՆԴՈՒՐԺԵԼ - Իսկ Սիւնեաց իշխանն ոչ հանդուքեաց առ թշնամանսն - 91.

ՀԱՆԵԼ - Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցեալ մշակս ի հունձս տեառն: - 38. զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ ինայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սիւնեայ յանկոխն ի զազանաց - 40.

Եւ հանեալ գնամակն մատուցին առաջի ժողովրդեանն - 47. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին գնա նախարարքն - 73. Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապաղիս հանել / ծն. առնել / - 90. զի մի՛ ոք կարասցէ հանել զոսսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. և մի՛ ոք գիտասցէ զոոսսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղոջն, մասնակից եղիցին որցին բարեացոյ: - 105. զի մի ոք յանդգնեսցի հանել զնոսսա: - 116. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զոոսսա - 116. և դեռ հանէին զմեզ յամբոցն - 132. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր - 151. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: - 157. և զայլսն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զգլուխսն ի պարիսպն հանել: - 184. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ զնոսսա, զմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի- 188. Եւ պատառեալ զվորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և դնել ի բերան: - 190. և զիւրն և զայլ աստար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել / ծն. արտաքս եհան /: - 193. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսսա ի տաճարի անդ: - 194. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կարսպին հանել - 195. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ի Քարքէ: - 200. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա. և հանեալ զուրն կտրեաց զգլուխ նորա - 223. և տեղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: - 224. Եւ նորա հանեալ ընկեց զգլուխն և ինքն մեռաւ: - 224. Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին. և զչորս հարիւր այրն ընդ ստրք հանեալ: - 235. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն աւելի քան զԲՌ. և հանին ի Սրեանց ձոր - 236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նորա, ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ մածեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել- 240. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գոտզն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին -242. և այլ ոչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. և խնդրէր անցանել ի վանս Գլակայ, զի հանցէ

գոսկերս թշնամեաց իւրոց – 268. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան գնտս մինչև ի Հաշտենս: - 275. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն, և հանել էտ զերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց գտուրբ Կարապետն: - 281. և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ:- 284. Իսկ եպիսկոպոսն աղաւթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և ւաւեր – 284.

ՀԱՆԵԼ Ի ԼՈՅՍ - Իսկ եպիսկոպոսն աղաւթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և ւաւեր – 284.

ՀԱՆԵԼ ՏԱԼ - և հանել էտ զերկոսին աչս նորա – 281.

ՀԱՇՏԵԼ - և մեր նահատակութեամբս հաշտեալ ընդ նոսս և մի՛ անտես առնէր զաղաչանս մեր – 173. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեցի / ծն. հաշտեցէ / և զնասցէ: - 179.

ՀԱՇՏԵՆՔ - անցեալ զնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնացին ընդ վերի գահսն և մեջ ուշ կալցեն - 128. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. և երթեալ յանդիման նոցա իջանէր ի Մուշեղամարգն Հաշտենից: - 134. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մեջ գաւառքին Հաշտենից: - 139. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. որդի նորա Մմբատ ի մեջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար, անցուցեալ յայն կոյս Արածնոյ ի կողմն Հաշտենից - 210. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Եւ բազում նախճիրս գործեաց անդ իշխանն Հաշտենից – 212. Հաշտենից իշխանն ինքն յառաջ մատուցեալ ասէր – 212. որ էր իշխան Հաշտենից – 214. և պարգեաց զմիւս թնն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: - 245. Եւ առեալ Վահանայ զեպիսկոպոս Մամիկոնէից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Ջոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Արդ զայս ասաց և ինքն ընդ Հաշտենս / ծն. Հաշտեանս / կամի գալ ի վերայ – 251. և երթեալ իջանէր ի Հաշտենս / ծն. Հաշտեանս / ի գեղն, որ Գրեհն

կոչնէ: - 253. Իսկ զահեակ կողմն տայ իշխանին Հաշտենից: - 260. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զարքն պարսից փախստական եղին ի Հաշտենս ԼՌ այր: - 262. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս /ծն. Հաշտեանս /: - 275. Իսկ իբրև եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք գային զհետ փախստիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Եւ եկեալ իշխանն Հաշտենից և ասէ - 278.

ՀԱՇՏՈՒԹԻՒՆ - Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. և հազիւ կարաց արձակել զնոսա հաշտութեամբ և սիրով: - 77.

ՀԱՋԵԼ - ի քո կուռոյ շուն խառնեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն / ծն. հաջիցեն / ի ձեզ: - 228.

ՀԱՍՍԿ - և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թնաւորք - 272.

ՀԱՍՍԼԵԼ - առաջին թուրթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ - 34. յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս - 34. Ջի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս - 37. Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն եղբարդ եհաս առ մեզ զիր ուրախարար - 39. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ / ծն. անկեալ / կամ - 44. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. զորոյ զհետ մտեալ Եւթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք / ծն. հասէք / առ մեզ - 80. ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. և արք Պարախու և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա - 87. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին - 87. Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին գունդսն - 87. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանէլ: - 88. Եւ իբրև առաւառ եղև, հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յաւզնել քրմացն: - 89. և ապա հասեալ հանդէպ Իննականեան վայրուցն

մղեալ ընկեց յերիվարէն – 91. Եւ իբրև եհաս նմա, Մեստակէն խոցեաց զբարձս նորա – 92. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր զորդին Մոկաց իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: – 94. Եւ ասացեալ մեր զամէնն, ձայն դորդի եհաս յականջս մեր: – 97. Եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: – 117. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յաւգնականութիւն: – 118. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, Եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս, մինչև երթեալ հասանէին ի Հռոմ քաղաք – 125. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին յԵկեղեցաց գաւառն – 125. և յետ երկից աւուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: – 125. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդէ, Եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Արդ հաս յաւգնականութիւն և արա զարս զայս նշանաւոր յագգս: -130 Իբրև Եկին հասին ի տեղին և գուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին գնա արք երեք հազար: – 133. Իբրև եհաս նմա՝ ասէ – 136. Ու՞ր էս, իշխանդ Սիւնեաց, հաս / ծն. հասիր/ ինձ յաւգնականութիւն : – 139. Եւ նորա հասեալ հալածեաց զգարսն ի նմանէ – 140. Եւ իբրև հասար զարացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -123. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: - 156. Եւ յանկարծակի հասին զարքն պարսից – 174. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանն տեղեկանալ վասն զարացն, իբրև տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: – 176. Ու՞ր էս Սմբատ որդեակ, հաս յաւգնականութիւն: - 216. Քաջալերեցարու՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: – 219. Եւ յետ ութ աւուրն Եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: – 220. Եւ հասեալ Սմբատայ Էհար մրճովն ի վերայ զազաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. Իսկ զարքն հետնակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գոդոց աղբիւր – 236. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և Ելին ի բլուրն – 239. զորս իբրև տեսին զարքն Պարսից, դռռ Էտուն զհետ և մի մի հասանէին: - 239. Եւ եհաս ի թիկունս աւգնականութիւնն աստուծոյ: - 239. և անդէն ի թիկունս հասեալ աւգնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ զտէգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն Էհան ընդ յողն յերիվարին – 241. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասանէր – 245. Ու՞ր էս, Վահան

որդեակ, հասի՛ր: - 261. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղին հասին - 262. Եւ մինչդեռ տոբա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ – 263. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն – 265. որք եկեալ բազում սրտմտութեամբ հասանէին ի Տարան – 268. Իսկ անաւրիանցն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺ-ան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա – 273. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոջ աղաթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն – 273. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև – 275. և ինքն գնաց զհետ փախստէիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ – 275. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ – 276. Չայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285.

ՀԱՍԱՐԱԿ - այլ զհասարակն առեալ դներ տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն – 100. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանագինէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115.

ՀԱՍԱՐԱԿԱՅ - զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց - 273.

ՀԱՍԱՐԱԿԵԼ - Արդ ի հասարակել / ծն. հասարակաց / զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանեալք առաջի սրբոյ իսաչին – 126.

ՀԱՍՈՒՑԱՆԵԼ - Եւ ապա ի մեջ առեալ զզարսն Հայոց, ամենեցուն զկատարած կենաց հասուցանէին: - 286.

ՀԱՍՏՏԵԼ - Եւ զԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ իւրով – 111. զոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: - 112. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղոջ: - 155. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց գնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարանոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158.

ՀԱՍՏՏՈՒՆ - զի հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան - 169.

ՀԱՏԱՆԵԼ - Ջի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ / ծն. հատեալ / անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. և հատեալ զերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս – 94. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք -101. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ եհաս / ծն. եհար / զզարսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ – 137.

և իբրև տեսին գՊառլիկարպոս, հասին գպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ, և հատանել գերկիւղ ի պատեհութիւն: - 179. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ էհաստ զգլուխ երկվարին Վարազայ և ընկէց: - 276. Եւ կալեալ Վահանայ գՕիծառնիկն և էհաստ զգլուխ նորա - 281.

ՀԱՏՈՒՑԱՆԵԼ - ետուր մեզ ժամանակ հատուցանել գպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց -55. Եւ հայրն անցեալ գնաց առ Տրդատ՝ զհարն պարտսն հատուցանել - 73. գայս ի միտ առէք, որ թէ ապրիմք՝ փոխարէն հատուցանելմք ձեզ - 107. և թէ մեռանիմք, աստուածքն հատուցանեն զվրէժ մեր: - 107. Դու հատո՛նցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. և որ ոք վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173.

ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆ - և որ ոք վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173.

ՀԱՐԱՒ - Ապա առեալ գնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարատյ - 176. Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարատյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286.

ՀԱՐԱՒԱԿՈՂՄՆ - Եւ որք ի գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին գայն զարքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յիննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն, որ ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝ ամս Լ: - 148.

ՀԱՐԻԻՐ - Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ -43. և փոխստական եղեն արք հարիւր յԱպահունիս - 199. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ - 239. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարիւն և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնոսս յեզր բանակին - 257.

ՀԱՐԻԻՐ ՀԱԶԱՐ - և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան - 281.

ՀԱՐԻԻՐ ՈՒԹՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ - Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարբէոյ - 232.

ՀԱՐԿ՝ - Ձի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմն խոզութեան քո – 133. զոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Ի նոյն ամի զաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զաւրքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան – 227. Եւ զվեց զաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան – 233. տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնորէր հարկս ի Հայոց: - 285. Իսկ Աբրահամիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ՀԱՐԿ՝ - Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս – 60.

ՀԱՐԿԱՆԵԼ - Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի զիշերին հարկանել զքաղաքն – 77. և հարկանելոց է զձեզ կուրութեամբ և մահուամբ: - 85. և աճապարեաց Արձանն և եհաք տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ զնա: - 86. յարձակեալ ի վերայ նորա եհաք մրճովն ի վերայ սաղաւարտին – 91. Տեսցեն զքեզ անգեղք և զիտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ – 91-92. և հարեալ զագդարար փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն զաւրքն ժողովեցան ի մի վայր: - 132. Եւ ընդ բանիցն եհաք զնա, և անդէն սատակեցաւ: - 155. Եւ սկսան մրճուրք հարկանել – 175. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամէր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ հարեալ զդանակն ի փողոսն՝ ետ թողուլ ի ցից: - 191. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զղայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ յանկարծակի եհաք զնոսս սրով – 210. Եւ անդէն եհաք զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց – 216. փութապէս քիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. Արդ՝ իբրև քիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ – 222. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհաք և կտրեաց զանապան բարձից նորա – 223. Իսկ նա զտէգն ձգեալ եհաք զկուրծս նորա – 223. Եւ հասեալ Սմբատայ եհաք մրճովն ի վերայ զագաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. Եւ ծառային դարձեալ ձգէր զգլուխն՝ եհաք զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. Եւ եհաք զգլուխ նորա և ընկեց – 225. և դարձան ի վերայ ձիագողքն և

հաքին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ մեռաւ, զի հաքին նետիւ ի սիրտ նորա - 237. որ և ի դողման հարեալ երիվարացն ... Եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Եւ զիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհաք զմի պարսիկն և ընկէց, և ասէ - 243. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և ըիմի հաքեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս - 245. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա, և հարալ ի վերայ նորա - 255. Իբրև եկին միմեանց Միհրիտսրով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց- 260. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զտուրն և եհաք գունն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Եւ առեալ զժամահարսն և հաքին յանդուքն: - 272. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհաք զտեգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին - 276. Իսկ նա ի վայր վագեալ՝ եհաք զջիւս երիվարի պարսիկն - 276. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհաք սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284.

ՀԱՐԿԱՏՈՒ - արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու - 214. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ՀԱՐՃՈՐԴԻ - Քարապաշտ հարճորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: - 215. Կաց, հարճորդի, թեպէտ և զբազումս ջնջեցեր, սակայն այստար չարճանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 223.

ՀԱՐՈՒԱԾ - և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զաւրապետն և իշխանս զալ ի տեղին փութով: - 198.

ՀԱՐՍՍԱՆԱԼ - Արդ իբրև եկին հարստացան երկորքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զաւրն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զաւրք իշխանացն Հայոց - 89.

ՀԱՐՅԱՆԵԼ - Զոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցեք, և նա ասէ ձեզ: - 102. Եւ զկն ի այտորիկ եթէ իմանալ ոք կամեցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143.

ՀԱՐՅՈՒԱԾ - Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս / ծն. հայցուածն, հարցուածն, հայցուածս / ձեր - 65.

ՀԱՐՅՈՒՄՆ - Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչև դու զբագինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ

ձեզ, որչափ և հարցմանը ձերոյ էր զիր – 65. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66.

ՀԱՐՔ ¹ - ետուր մեզ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց – 55. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն յիշխէին յայտնի ունել - 110. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և մի՛ ամաչէք – 195. Ի սոյն ատուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս, և կայ ընդ յայլ հայրսն / ծն. հարսն, հայրս / ի Հայրաբլուրն: - 248. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս - 267. այլ յիշեալ զհարսն մեր – 269. իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինսամով, որպէս և հարքն իմ: - 270. զի Վահան յաւելեալ առ հարս / ծն. հարսն / իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դռն սրբոյ Կարապետին – 283.

ՀԱՐՔ ² - Եւ եթէ զայցէք, զամենայն երկիրդ Եկեղեաց և Հարքայ ձեզ առաջի առնեմք – 49. Եւ մեք ելեալ անդէն ընդ Կարին և ընդ Հարք կամեցաք անցանել: - 79. Իսկ ԳՌ անցին ընդ Բասեն և ընդ Հարք – 89. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսս մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾԶ այր: - 142. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ – 205. Իսկ Արդրահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Զաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ՀԱՅ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան – 227. զհացի և զջրոյ զինն թողում ձեզ: - 232.

ՀԱՅԱՊԱԿԱՍ - ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս – 144.

ՀԱԻԱՆ - և սձեալ ի հաւան կտրել ի կնոջէն – 205.

ՀԱԻԱՆԵԼ - զոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Զոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ զոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, զոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դռն եկեղեցոյն – 104. Եւ նորա քաջալերեալ զզարսն Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. Հաւանեալ էմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարթլոյ – 232.

ՀԱԻԱՆԵՑՈՒՑԱՆԵԼ - զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին – 42. զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև ի ճշմարտութեան: - 55. Բսկ հրեշտակ տեառն հաւանեցոյց զնոսա զինքն լինել նոցա հովիվ: - 74. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն – 105.

ՀԱԻԱՍ - Զի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՛ր եղէք փախստական – 48. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև ի վերջին ատուրն – 56. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն – 104. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն պահեսցէ տէր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն – 144. Արդ՝ եթէ վասն հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զարարք ի Պարսից գործաւորսն - 158. և զտեղիսն, զոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: -163. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան – 169. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց – 170. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: -172. Վաշի՛ր զի՛նչ եղիր ի մտի. ի պարսից հաւատն կամիք դարձուցանել զերկիրս հայոց: - 197.

ՀԱԻԱՍԱԼԻ - Բայց ո՛չ է հաւատայի, զոր արինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն – 99.

ՀԱԻԱՍԱՐԻՄ - և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիր – 192.

ՀԱԻԱՍԱՅԵԱԼ - Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն մնացէ ի վերայ հաւատացեղոցոյ: - 62. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումս քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի - 69. Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Եւ զմահ նորս պատմեն ամենայն հաւատացեալք – 167. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և

Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անորդուելի և անսասանելի – 169. Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. Կարապէ՛տ, յայտնեա զքեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269.

ՀԱԻՍՏՔ - Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են – 251.

ՀԱԻԱՔԵԼ - հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանորիայէ և հրաշագան պաշտանեայս, յորոց մինն Դիմառիոս, զոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

ՀԱԻՏ - զի զանձամբ առեալ հաւտոյ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ. որով և աղալթիւք քո և ի մեր հաւտս խնայեսցէ Քրիստոս – 46.

ՀԱԻՐԱՔԵՆՈՐԴԻ - Բայց ոչ զիտեն զստոյզն, զի Յակոբն այն հաւաքեալորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուհի: - 71.

ՀԱԻՐԱՔՈՅԸ - և անդ սնաւ առ հաւաքեալ / ծն. հօրաքեռն / իւրում – 70.

ՀԱԻՐԵՂԲԱՅԸ - և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 206.

ՀԵԹԱՆՈՍ - զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ աւզնէ նոցա: - 167.

ՀԵԼԵՆԱՅԻ, ՀԵԼԼԵՆԱՅԻ, ՀԵԼԼԷՆԱՅԻ - Իսկ զՏիմոթէոս լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելլենացի զիրս: - 44. ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յէլիօթայինկեայ հելլենացի գրով, կամ զթագաւորութիւն ճենաց – 71. Եւ տուեալ գնա ի դպրոց, ուսուցանէր գնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու – 72. Զայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95.

ՀԵԼԼԵՆԱՅԻ – տե՛ս ՀԵԼԵՆԱՅԻ

ՀԵԼԼԷՆԱՅԻ – տե՛ս ՀԵԼԵՆԱՅԻ

ՀԵԾԵԱԼ - զի անդ գահավեժ եղէն ոմանք ի վայրենի գազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Զի Կուառ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-

ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111. Եւ Մեղոյի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիր և հեծեալս ՈՃ և հետևակս ՌԼ ... Եւ Տումբ ծուխս Ջ և հեծեալս Ն: - 111. Եւ Խորնի ունի ծուխս ՌՁՁ և հեծեալս Է հարիր և հետևակս Ռ և Է: Իսկ Բրեխ ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ - 112. զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքինն հեծեալքն: - 127. բազումք ի հեծեալքն ի վիմացն մեռան: - 132. զի հետևակս քաղաքին հեծեալս արասցէ փութով: - 220. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծեալք - 221.

ՀԵՄՆՈՒԼ - մեր հեծեալ յիրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ռղկան - 83. Եւ ոմն ի ծառայից Միւնեաց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ, և մատուցեալ զերիվարն ասէ, Հեծիք տէր: - 138. և մի ոմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեալ ի Մուշ - 187. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: - 242. Հեծիք իշխանդ Պալունեաց. Եւ նորա հեծեալ - 243.

ՀԵՄՈՒԹԻՒՆ - ուստի հալածական լինէին ցաք և հեծութիւնք: - 40.

ՀԵՂԵՂԱՍ - Եւ այնչափ կոտորեցին զնոսա, մինչև հեղեղաստք արեանց ելին - 219. Իբրև վճարեցաւ պատերազմն, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղաստն լնու զնոսա: - 226.

ՀԵՂՁՆՈՒԼ - Իսկ Վահանայ մարին տուեալ զնոսա, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի, այլ հեղձան - 188.

ՀԵՂՈՒՄՆ - Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172.

ՀԵՌԱԳՈՅՆ - Հաճացավ տէր սրբոցդ բնակիլ ի տեղուջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123.

ՀԵՌԱՆԱԼ - զոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն Եղիազարու և հեռանալոյ /գրքում՝ հեռնալոյ, ծն. հեռանալոյն / յերկրէն իւրեանց: - 46. Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի - 113.

ՀԵՌԱՍՍԱՆ - Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս ազնեցեր ի հեռաստանէ, ազնեա և ի մատոյս: - 239.

ՀԵՌԱՒՈՐ - և արարեր խաղաղություն առ հեռաուրս և մերձաուրս գալստեամբ միաձնի քո և քարոզությամբ սուրբ առաքելոցն – 55.

ՀԵՌԻ - Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. Արդ մեր վասն այդր դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է և մեր անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս – 61. Ձի Կարապետին է առ անկին դրանն Արշակունի / գրքում՝ Աշակունի / թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. Եւ տուեալ գմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն գաւրսն, որ հեռին / ծն. հեռի էին / էին: - 198. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ գաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց յաւսել կամ կռուել: - 275.

ՀԵՏ¹ - իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ զիտէին գհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258.

ՀԵՏ² - թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ – 209. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233.

ՀԵՏԱՄՈՒՏ - Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղեն մեզ – 83. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141.

ՀԵՏԱՄՈՒՏ ԼԻՆԵԼ - Իսկ արք գեղջն հետամուտ եղեն մեզ – 83. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141.

ՀԵՏԵՒԱԿ - զի անդ արք հետևակք ... բազում վնաս առնէին վիմաք երիվարացն: - 88. Ձի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: Եւ Մեղտի ունի ծովսս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ: - 111. Եւ Խորնի ունի ծովսս ՌԶԶ և հեծեալս Է հարիւր և հետևակս Ռ և Է: Իսկ Բրեխ ունի ծովսս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնաւորս ԸՃ և Խ – 112. զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքինն հեծեալքն: - 127. զի գհետևակս քաղաքին հեծեալս արասցէ փութով: - 220.

ՀԵՏԵՒԱԿԱՄՈՒՏ - Իսկ գաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236.

ՀԵՏԵՒԱԿԱՄՈՒՏ ԼԻՆԵԼ - Իսկ գաւրքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր – 236.

ՀԵՏԵՒԱԿԵԼ - Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից գաւրացն, գնացին յանտառն - 236.

ՀԵՐ - և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր: - 219. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լոյս փայլատակեր: - 264.

ՀԵՐԱԿԼ, ՀԵՐԱԿՂ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ գաւրացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում - 279. Սա գնաց ի ժողովն, գոր արար Հերակլ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակլի ի Պարսիկս: - 283. Ապա ի սոյն ամի ելանէ Հերակլ և սպանանէ զԽոսրով: - 285. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլի / ծն. Հերակլեայ / ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն- 288.

ՀԵՐԱԻՈՐ - Եւ ելեալ ի մէջ գիշերի ի վերայ գաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր / ծն. հեռաւոր /, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր - 219.

ՀԵՐԵՄԻՈՎՏԱՅՔ - զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք / ծն. հերիտիկոսք / և հալածեցին գնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44.

ՀԵՐՁՆՈՒԼ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն ատներ - 88. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուին և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու, որ հերձաւ, որդի իշխանին Արծրունեաց: - 204.

ՀԵՐՁՈՒԱԾՈՂ - սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցին, այլ չարիւք սատակեցին. և մի՛ հերձուածոք բնակեցին յայսմ աշխարհիս: - 97.

ՀԵՐՁՈՒԼ - Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ զգլուխ իմ: - 241.

ՀԶԱԻՐ - Քաջ և հզաւք բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջոյն: - 208. Իշխան հզաւք աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզաւք ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ձերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիւր իբրև զքաջ արծիւ - 241. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզաւք, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկներ: - 260.

ՀԻԱՆԱԼ - Եւ հիացեալ սկսան զղջանալ - 96. իբրև տեսին գնոսս կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176.

ՀԻՄՆ - ինքն շինեաց գեկեղեցին գոր ես միայն հիմունս արկի – 50. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնասցէ անդրդուելի մինչև ի վերջին աւուրն – 56. և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից անս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և գերութեամբ: - 67. Իբրև կործանեցին զաւրքն զկուռսն, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 100. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչան, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: – 127. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան – 169. Այս այն գլուխ է, որ խորհեալ էր գտուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194.

ՀԻՄՆ ԱՐԿԱՆԵԼ - ինքն շինեաց գեկեղեցին գոր ես միայն հիմունս արկի – 50. Իբրև կործանեցին զաւրքն զկուռսն, սկսավ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 100. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչան, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: – 127.

ՀԻՄՆԱՐԿԵԼ - Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր գեկեղեցին և եղ անդ զնշխարսն – 110. գոր հիմնարկեաց յանուն Կարապետին – 118. գոր թագաւորն յանձին կալեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց – 119. Մնասցէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր – 173. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կայթողիկեն, որ ի Թիլն: - 286.

ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ - որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուջս յայսմիկ – 56. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, գոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ սուրբ Կարապետիս – 170.

ՀԻՆՄՆ Ի ՎԵՐ ԱՌՆԵԼ - և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից անս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և գերութեամբ: - 67. Այս այն գլուխ է, որ խորհեալ էր գտուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194.

ՀԻՆԳ – տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ – 227.

ՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ – Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Իշխանն Ողնուտին՝ հինգ հազար: - 211. Եւ թողեալ գինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Սահու ագարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զրգռեաց զնա: - 218. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ճՌ

դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուրք զայս կինս և զորդիս: - 231. Եւ ինքն առաքեաց զար և Վաշդեան հինգ հազար: - 284.

ՀԻՆԳ ՀԱԶԱՐ ԵՒ ՉՈՐՄ Ճ ԵՒ Ծ - և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս ճ և Ծ այր: - 87.

ՀԻՆԳ ՀԱՐԻԻՐ - Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակաւ ինչ քան գհինգ հարիւրն: - 213. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա, և ի մեջ առին գհինգ հարիւրն: - 243.

ՀԻՆԳ ՀԱՐԻԻՐ ԵՒ ՔՍԱՆ - և դարձան ի վերայ ձիագողքն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236.

ՀԻՒՍԻՍ - Եւ ի մեջ գիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ զան ի վերայ: - 113. Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց - 117. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. Եւ նորա կաշառեալ ի թագաւորն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և զնաց յաշխարհն իւր - 126. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղեռեռն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ - 129. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զարացն զառաջսն ունել: - 130. Իսկ զարքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն - 131. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զզարս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր - 134. Ձի արքայն հիւսիսոյ զարաւոր էր իբրև զՏրդատ և ահաւոր: - 135. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և գիտաց, եթէ վնասելոց էմ: - 135. Իսկ նա ընդ մեջ ածեալ եհատ զզարսն և էանց յաջ թնապետն հիւսիսոյ և ասէ - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած զտուրն և կտրեաց զտուն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. տե՛ս նաև ՀԻՒՍԻՒՍ գլխաբառի տակ:

ՀԻՒՍԻՍԱԿԱՆ - Եւ մի ոմն ի զարացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զարացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Եւ իբրև այզն զառաւաւտն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զարքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն - 139.

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ - Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն, կտրեաց զգլուխ երիվարին Սիւնեաց իշխանին: - 137.

ՀԻՒՄԻՒՄ – նոյնպէս և գերկորոյ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսայ / ծն. հիւսիսականի / - 59. Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, գուցէ զաւրթոյ հիւսիսայ իշխանին են: - 82.

ՀԻՒՄԻՒՄԿԱՆ - որ ոչ անտես արար զագգս հիւսիսականս / ծն. հայկազեան, հուսիսական /, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իրեանց աստուածս համարելով: - 40. զի հրամայեացես միում ի պաշտանէիցոյ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն ... և զայն պատերազմ, որ ի հիւսիսականաց / ծն. հիւսիսականաց / անտի - 61. Եւ իբրև յուղարկեցին զկիին և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կիին էլանել ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի գլուխ Սաղակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի - 154. տե՛ս նաև ՀԻՒՄԻՒՄԿԱՆ գլխաբառի տակ:

ՀՄՈՒՏ - և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան - 52.

ՀՄՈՒԹԻՒՆ - գոր դու իսկ գովէիր գեմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ - 38. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս հմտութեամբ եկն և դիտով, մինչ զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126.

ՀՆԱԶԱՆԴԵԼ - Ի նոյն ամի զաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեալ և տուր հարկս: - 217.

ՀՆԱԸ - Եւ իմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս - 222. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեա լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ, ապա թէ ոչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. և հնարս իմացեալ ընդ Մարտոց փող ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263.

ՀՆԱԸ Է - Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և զային ի վանս, զի չէր հնար ումեք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234.

ՀՆԳԵՏԱՍԱՆ - և նորա արկեալ զնա ի Վիրապն ներքին անս հնգետասան: - 73. Եւ յետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն երթեալ դաղարէր: - 73. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք զտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն գերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որոյց նոցա Կուռռա և Մեղտեսա և Հոռա: - 108. Զի կամ տացես

զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ գերկիրոյ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմ խոզութեան քո – 133. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս ... Ստեփաննոս աշակերտ նորա՝ ամս հնգետասան: - 145.

ՀՆԳԵՏԱՍԱՆ ՀԱԶԱՐ ԵՒ ԻՆՆ ՀԱՐԻՒՐ ԵՒ ԻԲ - և համարեալ զտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: Իսկ ի նոցանէ հնգետասան հազար և ինն հարիւր և ԻԲ: - 142.

ՀՆԴԻԿՔ – գոր Իննականեանն կոչեն տեղոյն հնդիկք և պարսիկք – 36. զի ցեղով ի հնդկաց էին: - 107. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 107 – 108. գոր ի Հնդիկս պաշտէին: - 108.

ՀՆՉԵՑՈՒՑԱՆԵԼ - հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն – 90. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոց իշխանն Սիւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Եւ սկսան հնչեցուցանել զփող պատերազմաց – 127. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողսն հնչեցուցանելով – 183. և զնոսս յանհոգս արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յետոյ և առաջոյ: - 186. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնձին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաւք – 187. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի – 257.

ՀՈԳԱԼ - զի զամենեւեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինսամով – 269.

ՀՈԳԵՆԱՌՆ - Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59.

ՀՈԳԻ- զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ, որ թէպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն / ձն. հոգոյն / յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն / ձն. հոգոյն սրբոյ, հոգոյն / մնացէ ի վերայ հաւատացելոցդ: - 62. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոց / ձն. հոգուոջ էր, ոգոջ, հոգուոջ / էր հրաման տայր թագաւորն զազատոհմն

Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 69. զի տանջեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Հոգի քո բարի առաջնորդեցէ ինձ յերկիր ուղիդ: - 121. Բարոք գտա զձեզ, ալթնանք հոգւոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգւոյն: - 121. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ գնոսս ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170.

ՀՈԳԻ ՍՈՒՐԲ - զի երկոքեան ամոլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ - 34. Բարոք գտա զձեզ, ալթնանք հոգւոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121.

ՀՈՂԵՂԷՆ - այլ զհասարակն առեալ դներ տապան բրտեալ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն - 100.

ՀՈՅԱԿԱՊ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեզադու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՀՈՅՆՔ - Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զաւր բագում և գնայ ի վերայ Հունաց - 283.

ՀՈՆ - Սիւնեաց իշխան, ի մէջ ած զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն/ ծն. քօշն, հոնն, քօշ / : - 137. և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին - 256.

ՀՈՆԸՆԿԵՑ, ՀՈՆԸՆԷՑ - Վասն զալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ի Հոնրնկեցն - 250. Իսկ Տիգրանայ երթեալ ի վերայ Հոնրնկեցին / ծն. Հոնրնկեցին / իջանէր: - 253. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին գնոսս՝ Գո գլովս համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնրնկեց: - 262.

ՀՈՆԸՆԿԵՑ - տե՛ս ՀՈՆԸՆԿԵՑ

ՀՈՌ - Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառս և Մեղտեսս և Հորս / ծն. Հոռեայ, Հոռեայ, Հոռեն / : - 108.

ՀՈՌԵԱՆ - Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հորեանս: - 109. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հորեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին գնա դաստակերոս - 109.

ՀՈՌԵՆՔ - զի մինչ Տրդատ զԻննականեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զճռռենիցն /ծն. զԽռռենից/ կանգնեաց և Միւնեացն զԿուսաացն կանգնեաց - 126.

ՀՈՌՈՄ - Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հռռումին / ծն. Հռռովմին, Հռումին / ՆԻԷ - 282.

ՀՈՌՈՄՔ - Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հռռումոց /ծն. Հռռովմոց/: - 284.

ՀՈՍԵԼ - և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահատր վիմացն: - 258.

ՀՈՎԱՆ - Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113.

ՀՈՎԻԻ - Իսկ հրեշտակ տեսան հաւանեցոյց զնոսա զինքն լինել նոցա հովիւ: - 74.

ՀՈՎՀԱՆՆԷՄ - Մկրտիչ Հովհաննէս / ծն. Յովհաննէս / Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէս զինչ գործեն: - 130.

ՀՈՎՈՒԱԲԵՐ - զի ընոյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր / ծն. հովուասուն, հովաբեր / էր - 109.

ՀՈՎՈՒԱԿԱՆ - զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոս - 289.

ՀՈՎՈՒԱՊԵՏ - զի յերևել հովուապետին / ծն. հօտապետին / առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46.

ՀՈՎՈՒԵԼ - և ասէ՛ պարտ է քահանայս անել, որ հովուէն / ծն. հովուեսցեն, հովուեսցէ / զձեզ - 74. Ամրացո, տէ՛ր, զժողովուրդս քո, հովուէա՝ և բարձրացո մինչև յալիտեան: - 168.

ՀՈՏ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195.

ՀՈՏԵԼ - Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղոյն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247.

ՀՈՒՆՁՔ - Զի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակաւ - 37. Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեսառն: - 38.

ՀՈՒՊ - Իսկ Աթանազիանէս հուպ առ սեման ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի - 103.

ՀՈՒՐ - Այս այն գրովս է, որ խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. և ի հանդերձից նորա՝ իբրև

զիւր փայլեր – 272. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284.

ՀՊԱՐՏ – Եւ աղուէս հպարտ եղև քան զառեւծ – 284.

ՀՊԱՐՏԱՆԱԼ – Ա՛յ արծուաձագ, որ թնաւքդ ես հպարտացեալ, եթէ ի լար ակնանատացս անկանիս – 91. և ընդ Հայոց զաւրսն հպարտացան բանակիլ – 158.

ՀՌ – Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ, և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան – 158.

ՀՌՈՍ, ՀՌՈՎՄ – զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին գնա ի կողմանս Հռովմայ / ծն. Հռոմայ / - 44. Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռով գնացին երկոքեանն: - 51. Իբրև նոքա ի Հռով գնացին – 51. և ինդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռով քաղաք: - 53. Չառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռով քաղաքի – 60. գոր եկեալ ի Հռովմայ ոչ գտաք գնա անդ: - 60. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն ... և գերկրորդ գալն ի Հռովմայ – 61. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, գոր ի Հռով Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ / ծն. Հռոմայ / հայրապետն: - 78. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ իսողային գնային զբազում աւուրս, մինչև երթեալ հասանէին ի Հռով քաղաք – 125. Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռովմայ / ծն. Հռովմայ / - 142. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌոմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռովմայ առ Մուրիկ: - 158.

ՀՌՈՎՄ – տե՛ս ՀՌՈՍ

ՀՐՄԺԱՐԵԼ – զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննականեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և իսարագնագգեստս, պարկեշտավարս և հրաժարեալ յաշխարհէ – 42. Որ և զիս իսկ ոչ էթող դառնալ ի Նիւստրիայ՝ հրաժարեալ եղբարէն իմնէ Եղիազարու: - 78.

ՀՐԱՄԱՅԵԼ – Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտանէիցն աղաթել յերեկորեա – 54. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. Եւ իբրև

ընթերցան գրողթան, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ջենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր – 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 66. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց զնոսս և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղոջն, ուր զնշխարսն եղին – 106. գոր հրամայեաց կտրել: – 110. Իսկ գտեղին, ուր զաւետիսն էտուն, հրամայեաց վինս ժողովել – 122. գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին – 124. և հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: – 129. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զաւրացն զառաջսն ունել: – 130. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -142. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: – 143. Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն – 153. և գտեղիսն, գոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: – 163. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն Եւթանէքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: – 165. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Եւ հրամայեաց զամենեցուն զքիթսն կտրել:-184. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արաւտի պատճառանաւք – 186. Եւ զերիվարսն հրամայեաց ի ծմակն տանել: – 187. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: – 189. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկաց

ուցանել, մինչև ցուցանէք: – 194. Եւ հրամայեաց վառել զերկոսեան տաճարսն և ասէ – 194. Եւ հրամայեաց արգելուլ զգաւրսն ի հեռուստ: – 197. Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ զրուցատար լինել Պարսից արքային: – 201. Ջոր Մուշեղ Տարաւոյ իշխանն տուեալ զանձս բագումս և հրամայեաց քարակոփս շինել – 202. Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց զլխատել զնոսս – 213. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել – 226. Իբրև վճարեցաւ պատերազմն, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատսն լնուլ զնոսս: – 226. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի

վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց զգլուխս նոցա - 254.

ՀՐԱՄԱՆ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. Իսկ Բուրտար իբրև լուս գայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուհի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա - 70. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին զնա նախարարքն - 73. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ - 75. որ թէպէտ և բազում անգամ ինդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնել հասանել ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. բայց չէառ հրաման ի տեսնել - 100. Էս հրաման գերծել նոցա - 107. զոր կանգնեաց իշխանն Սիւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. Ո՛չ գայս հրաման ընկալեալ եմք յառաջնոցն, և ո՛չ մեք իշխեմք առնել: - 151. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն, հրամանաւ Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի - 282. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշղենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ զնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի, և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեսնո Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն - 288. Նմանապէս արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յետնոցս: - 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յալիտեանս յալիտենից. ամէն: - 289.

ՀՐԱՄԱՆ ՏԱԼ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284.

ՀՐԱՅՐԵԱՅ - Եւ ի վաղիւն միստում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստել առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՀՐԱՇԱԶԱՆ - հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զմանս վարդապետս կոչել յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտանէայս, յորոց մինն Դիմաթիոս, զոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78.

ՀՐԱՇԱԼԻ - Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. գարդարեաց գնա հրաշալի սպասիւք - 156.

ՀՐԱՅՈՒՑԱՆԵԼ - Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ - 254.

ՀՐԱԻԻԲԵԼ - որ գամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան - 34.

ՀՐԵՇՏԱԿ - Եւ իբրև կատարեաց զաղաւթսն յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ /ծն. հրեշտակապետն / տեառն և ասէ - 57. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն /ծն. հրեշտակապետն/ տեառն: - 57. Իսկ հրեշտակ տեառն հաւանեցոյց գնոսա զինքն լինել նոցա հովիւ: - 74. Ապա հրեշտակ տեառն արգել զսուրբն Գրիգորիոս ասելով - 114. հրեշտակք ապաշաւեսցեն զանձն իմ և դիք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150.

2

ՉԱԽ - Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմուռքն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136.

ՉԱԽԱԿՈՂՄՆ - Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեմսն ընդ ձախակողմանն /ծն. ձախակողմեանն /, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի - 103. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանագինէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յուկերաց ողիին: - 115.

ՉԱՅՆ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տրուեալ ասէր - 81. Իսկ այլ զաւրքն Հայոց, իբրև լուսն զձայն գուժին, ամենեքեան անդ հասանէին ի բլուրն: - 84. Եւ իբրև հասին ի գլուխ լերինն, ձայն գուժեաց յերկոսին

գունդան – 87. Իսկ նա ձայն տուեալ ասէ – 91. Եւ ասացեալ մեր զամենն, ձայն դորորի եհաս յականջս մեր: - 97. Իսկ դեքն ձայն քարձեալ ասէին – 99. Եւ ասացեալ զամենն՝ եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 105. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ զոր խնդրեցերդ՝ արարից – 116. Իսկ ի լուսանալ ատուրն Ե-երորդի՝ լուսան զձայն սաղմոսերգութեան նոցա – 120. որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոժ դորորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն կարդալով զսուրբ Կարապետն – 131. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն քարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. Եւ ասացեալ զամենն, եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 173. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք – 187. զի մի ձայն բարձցէ ի միսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զգալիրն վասն պատճառի ոչ էտ տանել ի բանդ: - 193. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն քարձեալ ասէր – 216. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաշիցն: - 222. Եւ Սմբատայ ձայն քարձեալ ասէ – 223. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Իսկ նա ասէր ձայնի բարձր – 241. Բայց զիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն քարձեալ ասէ – 241. Իսկ Վահան ձայն քարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռնին, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տուալ – 255. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. Եւ ձայն քարձեալ ասէ – 261. Եւ նորա ձայն սրկեալ ի Կարապետն ասէ – 261. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտանէից քոց: - 271. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զաւրսն՝ ասէ – 272. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկեալ զնոսա և զմեզ – 273.

ՁԱՅՆ ԱՐԿԱՆԵՆ - Եւ նորա ձայն սրկեալ ի Կարապետն ասէ – 261.

ՁԱՅՆԱՐԿՈՒԻ - Ողբացեք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնսարկուր: - 150.

ՉԱՅՆ ԲԱՌՆԱԼ - Իսկ դևն ձայն բարձեալ ասէին – 99. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել, ձայն բարձեալ արքայն հիւսիսոյ ասէր – 134. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն - 193. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասէր – 216. Եւ Սմբատայ ձայն բարձեալ ասէ – 223. Բայց զիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ – 241. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Եւ ձայն բարձեալ ասէ – 261.

ՉԱՅՆ ՏԱԼ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր – 81. Իսկ նա ձայն տուեալ ասէ – 91. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ յազնականութիւն կարդալով զուրբ Կարապետն – 131. ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ – 255. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զաւրսն՝ ասէ – 272.

ՉԱՆՉՐԱՆԱԼ - Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մինջ, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151. Այո, տէր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկագնն պարսիկս, նեղեցան և որք զուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 252.

ՉԱԻՆԵԼ - Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի զաւառն Տարաւնոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դէռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79.

ՉԳԵԼ - և ի քաց ձգէր զպարնոցն: - 87. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա՛ զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն – 135. Չգեա՛, տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այսորիկ – 168. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով – 190. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն - 193. Իսկ նա զտէգն ձգեալ եհար զկուրծս նորա – 223. Եւ ծառային դարձեալ ձգեալ զգլուխն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ աւուրն: - 254. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՛ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255. Եւ աճապարեալ ի քաց ձգեաց զաջոյ զոտն տնապանաւքն հանդերձ – 274. Եւ ձգեաց զգլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286.

ՁԵՌԱԿՈՐԾ - և գՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ / ծն. ձեռացկոծ / տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ:- 284.

ՁԵՌՆ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատակայի - 36. Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաւոնի - 40. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին - 53. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին - 54. Քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակդենացիք յիմ ձեռս - 60. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 64. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. գոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զաւրս բազումս - 74. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ - 82. այսաւր մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնելոց է զձեզ ի ձեռս մեր - 85. Եւ ի վեր ամբարձեալ զձեռս իւր՝ իջուցանէր զսուրն ի վերայ աջոյ թիկանն և ի բաց ձգէր զպարանոցն: - 87. Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. Իսկ զԱթանազինէին զզուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հաստեալ եղաք -101. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. Եւ տուեալ զնոսա ի ձեռս քահանայից, ետ տանել զնոսա ի գեւղն - 106. Եւ զԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ իւրով - 111. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն - 114. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակաց յաւզնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և զոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր - 125. Իսկ զաջ զաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Սիւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր զսուրն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և

զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմն ընդ իրեարս – 138. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգարս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգարսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան – 158. և ետ տէր ի ձեռս նոցա զթշնամիսն: - 159. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս – 165. Այլ դու, տէր, զթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի – 166. Յիշեա՛, տէր, զգութ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Եթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո – 179. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէ՛ր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամէր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով – 190. և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանաւորս: - 204. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 211. Եւ հայրն զարացեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. Իսկ նա ասէ. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՛չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. սակայն այստար չարծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս – 223. Եւ մածեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել – 240. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Փութասջիք, զի մածաւ /ճիշտը՝մածեաւ/ սուր քաջին, և սուրն, որ ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. և ետ զենով ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արհունն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242. Իսկ նորա տեսեալ զսուներն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ – 255. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256. և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Իսկ զիսչն ետ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արջուց – 281. արդ առաքեա ութ հազար այրուձի ընդ

Վանանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: - 284. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: -284.

ՁԵՌՆԱՂԲԵԼ - զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն - 38. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. զոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ -52. ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիոնեայ վկային: - 75. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան - 248.

ՁԵՌՆԱՂԲՈՒԹԻՒՆ - Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ, Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, ար_ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղևոնդ Կեսարու հայրապետն: - 76.

ՁԵՌՆԱՏԵՂԻ - Եւ մածեալ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մածալ /ճիշտը՝ մածեալ/ արին ընդ սուրն, և ընդ ձեռնատեղին / ծն. ձեռնատեղն / կոտորեցաւ: - 240.

ՁԵՌՆ Ի ԳՈՐԾ ԱՌՆՈՒՄ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատակայի - 36.

ՁԵՌՆ Ի ԳՈՐԾ ԱՐԿԱՆԵԼ - Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 64. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շինուածի եկեղեցոյն - 114. ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմն ընդ իրեարս - 138.

ՁԵՐ - առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Բայց որք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և զտեղեացդ զվայելչութիւն: - 45. որպէս և

այժմ գձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք – 49. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր – 65. զի մի՛ և այս ի ձերում երկրիդ սերմանեսցի: - 110. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տեր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեսոն – 144. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: - 174. և զիտեմք, որ գնդի խաղայք. առէք զգլուխ քեռորդոյդ ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս - 202. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ զգլուխ իմ: - 240.

ՁԵԻ - Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան, և ծանուցին զամենայն ձև ամբոցին: - 180.

ՁԶ - և սպան յաւուր յայնմիկ իշխանս ՁԶ: - 193.

ՁԲ - հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 114. և զձիոցն մրնջիւնս էր տեսանել: - 127. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր աքն_և_ձիոյ: - 181. առաքեաց զՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր աքն_և_ձիոյ: - 206. Եւ երկու հարիւր ձի զառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 211. զոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մէնջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Իսկ Սուրեան բերեալ էտ ճՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն էտ ցիշխանս: - 232. Եւ զերիվարսն իջեալ առին և խառնեցին յայլսն, և եղեն ԳՌ ձի: - 236. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց գնոսս խաղաղութեամբ ի պարսիկս: - 248. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գելդն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսաս, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակիւնդ հայել ի տամ: - 275. Եւ յետ Ը ամի եկն Աբդրահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ. տասն և ութ հազար աքն_և_ձիոյ ընդ իւր բերեալ, խնդրէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ՁԻԱԳՈՂ - և դարձան ի վերայ ձիագորքն և հարին պարսաքարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236. և անդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել:-236. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն / ծն. ձիագողացն /, Սերեմ կոչէին – 237.

ՁԻԱԽԱՂԱՅ - Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկէղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88.

ՁԻԻՆԿԵՐՏ - Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ձինակերտ Տարանոյ ի Պոռպ քաղաքի – 287.

ՁՈՐ - զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի, յայնկոյս ձորոյն հանդէպ գեղջն, դնէր և նշանագրէր: - 83. և անուանեցաւ տեղին այն Արջոց ձոր / ծն. Արջոյ ձոր, Արջուց ձոր /: - 93. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսա ի ձորն Այծուսնայ – 106. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աւուրց էլ ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի / ծն. ձորոյ, ձորոյն, ձորոյն Է/ Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Իսկ Վահանայ առեալ զզաւրսն՝ իջուցանէր զնոսա ի ձորն բուն – 200. Իբրև վճարեցաւ պատերազմ, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատսն լնուլ զնոսա: - 226. Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ. և հանին ի Արեանց ձոր / ծն. Սրոց ձոր, Սրենց ձոր / – 236. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ մեռաւ, զի հարին նետիւ ի սիրտ նորա. և թաղեցաւ ի նոյն ձոր: - 237. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 246. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. Բայց զաւրութիւն տեսաւ զգետնէր զնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265.

ՁՈՐԱԿ - Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 114.

ՁՈՐԱՄՈՒՏ - Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղէն ի Պարսից զաւրացն, զնացին յանտառն - 236.

ՁՈՐԱՄՈՒՏ ԼԻՆԵԼ - Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղէն ի Պարսից զաւրացն, զնացին յանտառն - 236.

Ղ

ՂԵՒՈՆԴ, ՂԵՒՈՆԴԷՍ - Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ / ծն. Ղևոնդէս, Ղևոնդի /, Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և սպա բոլոր տիեզերաց: - 33. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղևոնդ Կեսարու հայրապետն – 76. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիսեայ վկային: - 75.

ՂԵՒՈՆԴԷՍ – տէ՛ս ՂԵՒՈՆԴ

ՂԻԳՈՆ - և եդ անդ զմին ակն լուսոյ, զոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Ղիգոն / ծն. Ղինգերոն, Լիռոն, Լիգոնվն, Լիգոն / - 101.

ՂՈՒԿԱՍ - Եւ անդ կացեալ բազում աուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53.

ՂՈՒԿԱՍ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻԶ - Եւ անդ կացեալ բազում աուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53.

Ճ - Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանելին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմական գնացեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. Ապա թէ ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարան ատեն - 228. Եւ ինքեանք առաքեցին արս Ճ՝ գրգռել զգարսն - 238.

ՃԱԿԱՏ - և այնպէս յարիներեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. այս ՃԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատեւ փոխանակ քրտան: - 178. և եղաւ առ Արծրունեաց իշխանն ի կողմ արևելից ճակատուն: - 203.

ՃԱԿԱՏԵԼ - Եւ իբրև ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս - 88. Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմենաս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջին յաղթահարեցին զՄմբատ - 222. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին - 270.

ՃԱՅԹԵԼ - Եւ ի վաղին միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստեր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՃԱՆԱՉԵԼ - գոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և գերութեամբ, որպէսզի ճանիցես զդէմս խոզութեան քո - 133. և զիմ կորովութիւնս ճանեաք, գոր ետ ինձ աստուած: - 209. և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ճանիցես զպարտութիւն քո: - 215. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս - 222.

ՃԱՆԱՊԱՐՇ - Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 52. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել / ծն. ճանապարհ ունել /- 83. Իսկ մեք ելեալք յամրոցեն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ - 95. զնացին անցին ատուր միոյ ճանապարհ ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. ուստի փրկութեան ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց - 167.

ՃԱՆԱՊԱՐՇՆՈՐԴ - Բարի եկիր, ճանապարհորդ խաղաղութեան: - 121.

ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՐԴՈՒԹԻՒՆ - զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցո քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61.

ՃԱՇ - Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն – 153. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողով: - 189. Սաէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գոռսա – 230.

ՃԱՇԱԿԵԼ - Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչքորոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջոյն: - 208.

ՃԱՇԵԼ - Եւ յորժամ ճաշեցին, ասէ տիկինն – 153. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշեին: - 237.

ՃԱՊԱՂԻՔ - Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապաղիս հանել – 90.

ՃԱՌԱԳԱՅԹ - յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճարագայթս արեգական ի նշխարացն – 96.

ՃԱՐՃԱՍԵԼ - Եւ պատեցին գնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ զլիտյ նորա զէնք նոցա: - 240.

ՃԱՐՊ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն, ի հոտոյ ճենձերաց նոցա: - 195.

ՃԳՆԱԻՈՐ - զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարազնագգեստս, պարկեշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ – 42. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Ի տրա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148.

ՃԳՆՈՒԹԻՒՆ - Ուստի և յարաժամ ճգնութեամբ բազմաց արիւնակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն – 39. Չոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն - 42. որպէսզի պետք վանացն ի նոցանէն վճարեցցին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան / ծն. ճգնութեանց / պարապեցցին: - 43. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբք: - 174.

ՃԵՂՔԵԼ - Իսկ ընդդէմ դարձեալ զարապետն Գեղոռեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 141. Եւ պատեցին գնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի

Ճերթեւն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէնք նոցա: - 240.

ՃԵՆՃԵՐ - Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ Ճենճերաց / ծն. ճենաց, ճենճերացն / նոցա: - 195.

ՃԵՆՔ - Եւ եղև միջնորդ արքայն Ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց - 70. և կացեալ անդ ամս Ժ, թագաւորեաց անդ ի վերայ երկրին Ճենաց ամս ԺԹ: - 70. ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ հելենացի գրով, կամ զթագաւորութիւն Ճենաց - 71.

ՃԻ - այս Ճի ամ է, զի ես պատերազմ եմ մղեալ - 178.

ՃԼ - Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հոռոմին ՆԻԷ - 282.

ՃՕ - Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃՕ - 237.

ՃՇՄԱՐԻՏ - Ո՛վ Ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա - 177.

ՃՇՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ - որ թեպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի Ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. որ ոչ անտես արար զագգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի Ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40. Զի գայն ուսոյց նոցա հակառակն Ճշմարտութեան սատանայ - 40. զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև ի Ճշմարտութեան: - 55. որ եղև միջնորդ ստուերի և Ճշմարտութեան: - 56.

ՃՈՊԱՆ - Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն - 135. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135.

ՃՈՊԱՆԱԻՈՐ - Եւ զի ճոպանաւոր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն - 135.

ՃՈՐՈՒՆ - Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ զետն Ճորոխ - 284.

ՃՉԻՒՆ - Եւ ոչ կարացին զիտել զիրան, մինչև պակասեցաւ Ճչիւն / ծն. Ճիչ, Ճչոյն / աղաղակին: - 258.

ՃՐ - Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՐ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ՃՐ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Իսկ Սուրեան բերեալ ետ ՃՐ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն ետ ցիշխանն: - 231.

ՃՌՆԾ - զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ - 124.
ՃՐԱԳ - Բարտք գտա զձեզ, արթևանք հոգւոյն սրբոյ և Ճրագք լուսոյ: - 121.

Մ

Մ - և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184.

ՄԱԶԵՂԷՆ - կրանաւորքն սևագգեստ էին մազեղինաւք / ծն. մազեղինօք / - 270.

ՄԱԽԱՂ, ՄԱՂԱԽ - Եւ Վահանայ առեալ գմախաղն / ծն. մաղախն /, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. և կտրեաց զգլուխ նորա և ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ ի մաղախ / ծն. մախաղն / իւր: - 93. և դարձեալ կտրեաց զգլուխն և ընկեց ի մաղախ / ծն. մախաղ / իւր: - 138. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ / ծն. մախաղն, մախաղ / իւր - 160.

ՄԱՇՆՈՒԼ - Եւ մաձեալ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մաձա/ճիշտը՝ մաձեալ/ արիւն ընդ սուրն - 239. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մաձեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ- 240. Փութասջիք, զի մաձալ /ծն. մաձեալ, ճիշտը՝ մաձեալ/ սուր քաջին, և սուրն, որ ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ:- 240.

ՄԱԿԱՐ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Մակար՝ անս ԺԸ: Կիւրեղ՝ անս ԻԲ: - 146.

ՄԱՀ՝ - Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեալ - 35. և աստի իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս - 36. ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեմբն - 36. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ կամ - 44. Այլ զմէջ եթէ գիտել կամիս գորայիտութենէ, մահու ակն ունիմքն և կենաց վճար: - 45. Եւ թուի ինձ, թէ միևչև ի մահ / ծն. ցմահ / ոչ ումեք կամի տալ - 50. որոց տիրեաց մահ մեղաց և կորուստ ապականութեան - 55. և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք, արժանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին - 55. Իսկ Ձենոք աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրոփու և անտի ոճով զրել զամենայն - 63. Բայց թագաւորն պարսից զաւր մահուն Խոսրոփու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց

յերկիրն ճենաց, յետ մահուն Խոսրովուհեայ – 70. և հարկանելոց է գձեզ կուրութեամբ և մահուամբ: - 85. Որով զկեանս աստեցի և զմահ սիրեցի: - 86. Եւ ապա կարացին զդուրս մահուն կործանել: - 99. Եւ հրամայեաց զարացն պատրաստել զինքեանս յետին աուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. զիտե՞ս դու զայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. և ի լոյս ածեալ զդարան մահուն, և թթակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. ուստի փրկութեան ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով – 167. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց – 167. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց – 167. Սա եղև խորտակիչք բռնութեան դժոխոց և կապանաց մահու: - 170. Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս գալ զարացն: - 181. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ – 205. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի, որ գնորա մահն լսեցեր – 208. զկեանս քո առաջի մահու եղեր – 209. յերկրէս էլ, արի և զնա խաղաղութեամբ, ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև – 283. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակոյի, և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեսառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՄԱՀ՞ - Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ագարսակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զրգռեաց զնա: - 218. Եւ կոչեցաւ անուն բլերն Մահու բլուր: - 226. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մահու արիք: - 265.

ՄԱՀԻՃ - Եւ կողմնէցուցեալ ի մահիճան` քնյ պատճառաւ ծածկեցին: - 191.

ՄԱՀՄԵՂ - Եւ յետ Ը ամի եկն Աբդրահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ - 285.

ՄԱՀՈՒ ԱԳԱՐԱԿ - Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նորա, զրգռեաց զնա: - 218.

ՄԱՀՈՒ ԱՌԻԹ - Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մահու առիթ: - 265.

ՄԱՀՈՒ ԲԼՈՒԲ - Եւ կոչեցաւ անուն բլերն Մահու բլուր: - 226.

ՄԱՂԱԽ - տե՛ս ՄԱԽԱՂ զլխաբառի տակ:

ՄԱՂԹԱՆԿ - Լո՛ւր ձայնի աղաւթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169.

ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ - Եւ առ սովաւ բնակի Էրկիրս Մամիկոնեից - 35. զոր

ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնեից տանն - 38. Իսկ

Էրկիրն Մամիկոնեից / ծն. Մամիկոնեից / եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս

դու իսկ ասէիր, եթէ զիննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. Եւ առաքեաց

զիշխանս Մամիկոնեից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ -

54. զի աւանք էին սոքա բազումք և մեծամեծք, որպէս կայ ի գիր

իշխանացն Մամիկոնեից / ծն. Մամիկոնեիցն /: - 111. և նա եղև սիրելի

վասն սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնեից: - 147. Արդ՝ ի

ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնեից տանն, և ի

հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի

դուռն Կարապետին: - 149. և առեալ զգաւրս իւր, որ ի Մամիկոնեան

տանն, եկն ի գաւառ իւր: -162. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ

Վահան իշխան Մամիկոնեից տանն -203. Եւ առեալ Վահանայ

զեպիսկոպոս Մամիկոնեից, /ծն. Մամիկոնեից, Մամիկոնեաց/ և

զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Դարձեալ այլ զաւր

առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնեիցն / ծն.

Մամիկոնեից / զՏիգրան զաւրապետն մեծ Ի հազարս - 250. Եւ եղև

այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ...և իշխանութեանն Վահանայ

Մամիկոնեից, երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ

Մամիկոնեի / ծն. Մամիկոնե, Մամիկոնեան / ցեղէ: - 282. Բայց զոր ինչ

ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս

Մամիկոնեից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Ի ժամանակս թագաւորութեանն

Հերակոյի ... յիշխանութեան Մամիկոնեան Վահանայ... թողի անմոռաց

յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-

երերդ Զենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնեից - 288. Դարձեալ

ես, տեր Յոհաննէս Մամիկոնեան /ճն. Յովհաննէս, Յովաննէս/ եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ՎԱՀԱՆ - Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... յիշխանութեան Մամիկոնեան Վահանայ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ՏՈՒՆ - գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ – 53. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուն Կարապետին: - 148. և առեալ զգարս իւր, որ ի Մամիկոնեան տանն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն – 203.

ՄԱՅՐ - Բայց ոչ զհտեն գատոյզն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մայր / ճն. մօրն / նորա Խոսրովուհի: - 70. Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն բարձին ի հարեւ նորա Տիրանայ – 71. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. որդեա՛կ, ընդ էր բաժանեցար ի գրկաց իմոց, զիա՛րդ ոչ ողորմեցար մայր քում – 151. Արդ՝ ես մտանեմ, ով տեր, և զքո մայր ինձ բարեխաւս ունիմ – 153. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացոյ արժանի չէք դուք - 235.

ՄԱՅՐԱԲՈՒԻՍ - Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում ... և երկիր խոտաբուխ և մայրաբուխ /ճն. մեղրաբուղխ/ – 143.

ՄԱՅՐԵՆԻ - գոր մայրենեալք Կամսարական կոչեն – 288.

ՄԱՆԱՆԱՅ - և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս - 143.

ՄԱՆԱԻԱՆԴ - Մանաւանդ կրկին գոհութիւն ձևք աստուծոյ մատուցանեմք – 39. մանաւանդ և զՏիմոթէոս Ազդէնացոց եպիսկոպոս յղեսցես - 38. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. Մանաւանդ զի առաւելապէս գոթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 66.

ՄԱՆԱԻԱՆԴ ԶԻ - Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս – 48. Մանաւանդ զի առաւելապէս

գթութիւնդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. մանասանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ զրել – 66.

ՄԱՆԿՆՈՍ, ՄԱՆԿՆՈՍ – Եւ ի գլուխ ել աղաթք Մանգնոսի – 285. Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանս: – 284.

ՄԱՆԵԱՅ ԱՅՐ – և անտի գնացեալ ի Մանեայ / ծն. Մանէ այրսն / այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: – 145.

ՄԱՆԷ – և անտի գնացեալ ի Մանեայ / ծն. Մանէ այրսն / այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: – 145.

ՄԱՆԾԿԵՆՏ – եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ / ծն. Մանազկերտ / : – 117.

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ – Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից – 70.

ՄԱՆԿՆՈՍ – տե՛ս Մանգնոս

ՄԱՆԿՏԻ – և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՌ: – 227. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով – 269.

ՄԱՆՈՒԿ – Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: – 48. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտաներ Սովի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսատրչին: – 69. Իսկ Բուրտար առեալ զկինն իւր և զմանկունն Գրիգոր, գնաց զկնի աներոյն իւրոյ Եթաղեայ յաշխարհն Կապադովկացոց: – 71. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունն քրմացն և զպաշտանեայս կոռցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ տէր աստուած: – 106. ծամ թողուին ի գլուխ մանկանցն – 110. մինչդեռ զարհնութիւնս երից մանկանցն ասեաք ...

յանկարծակի ձայն սհեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և եր անդրանիկ, և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149. բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին – 150. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով – 150. Եւ զմանուկն ասեր – 151. ընկեցեալ զմանուկն ի դայակսն և ասէ – 154. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: – 156. Եւ իբրև լուաւ թագաւորն, երկեաւ ի նմանէ, զի մանուկ էր: – 161. Եւ նստաւ յաթոռ

նորա մանուկն / ծն. մանկիկն/ Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու – 204. Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ ես /ծն. մանկիկ/ խաբիր ի գեղ կանանց – 269. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՛ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի զիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ՄԱՆԸ - Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանք ոսկերս ի մարմնոյն: - 101.

ՄԱՇԵԼ – Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր, հրաման տայր թագաւորն զագգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: -70.

Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247.

ՄԱՍՆ - յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս – 34. որ և զիմ անուն գրեսջիր ի դայրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Եւ անդ կացեալ բագում աւուրս, ապա խնորեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ ... մեծաւ խնորութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Եւ եղ անդ գրերեալ մասն / ծն. մատունս / սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտօնեայս եկեղեցոյն արս ԲԺ- ան – 58. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանազիսն՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն – 115. Որք երթեալ ամաւրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն գերելոցն դարձուցին: - 118. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ –169. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի զիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. և նորս առեալ զմասնն ի նմանէ, կտրեաց զզլուխ նորս – 279. և ելեալ զարաւքն գնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիւր Յովհան – 279. և տուեալ մատունս բագումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: - 279.

ՄԱՍՆԱԿԻՅ - և մի՛ ոք զիտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեսցոյ: - 105.

ՄԱՍԱԿԱՐԱԸ - աննախանձ ամենեցուն մատակարարոյ ես ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171.

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐԵԼ - և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173.

ՄԱՏԱՆԻ - Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան, և եղ զմատանին Միհրանայ ի վերայ - 192. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն զաւրսն, որ հեռի էին: - 198.

ՄԱՏԵԱՆ - դիցէ ի նոյն մատենիս / ծն. մատեանս / - 288.

ՄԱՏԵԼ - Եւ վասն ոչ զոհելոյ կոռցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց զնա: - 73. այսաւր մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ և մատնեաց է զձեզ ի ձեռս մեր - 85. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167. որ և մեք այսաւր մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: - 169. Եւ հայրն զաւրացուցեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զզաւրսն Պարսից - 217.

ՄԱՏՈՒՌՆ - և եղի ի նոյն տեղոջ մատրանի / ծն. մատրանայի, մատրանայ/ զնշխարս Կարապետին և զԱթանազիւնեայ վկայի - 37. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս - 43.

ՄԱՏՈՒՅԱՆԵԼ - Մանաւանդ կրկին զոհութիւն ձեք աստուծոյ մատուցանեմք, առաւել և ձեզ արհնութիւն - 35. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցելք զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. զոր ընթերցեալ զոհութիւն մատուցի / ծն. մատուցաք / աստուծոյ, ըստ գրեցելոյդ - 39. Եւ հանեալ զնամակն մատուցին առաջի ժողովրդեանն - 46. Եւ իբրև մերձ եղեն յելս զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զփողոսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ - 84. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց զնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս - 98. զնոյն աղաւթս մատուցանելք առ աստուած - 115. մեք զպաշտաւնն մատուցանեաք առաջի սրբոյ յասչին - 126. Եւ ուն ի ծառայից Միւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ, և մատուցեալ զերիվարն ասէ. Հեծիր տէր: - 138. մեծ զոհութիւն աստուծոյ մատուցանելին: - 141. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: -165. Իսկ զաւրքն մատուցին թուղթ քրիստոնէական արիւնաւք և մխիթարութեամբ:

- 177. Բայց դու առաել գոհութիւն մատո աստուծոյ – 177. Հաշտենից իշխանն ինքն յառաջ մատուցեալ ասեր – 212. Եւ ինքեանք ելեալ ի տերունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին / ծն. մատուցին / աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252. Եւ խնդացեալ զարացն Հայոց, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին / ծն. մատուցանէին /: - 256.

ՄԱՏՉԵԼ - Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն – 84. Իբրև մատեան կործանիչք ի ներքոյ նորա ... բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին – 98. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տան, յառաջ մատիք – 86. Արքայ հայոց, յառաջ մատիք: - 134. Աստեղահաջ, յառաջ մատիք և մենամարտեցոյր: - 137. Ու՛ր եք քաջք, յառաջ մատիք – 222. Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիք իբրև զքաջ արծիւ - 241.

ՄԱՏՐԱՎԱՆ - Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց գնաց ի Մատրավանսն՝ / ծն. Մտրավանսն / վասն զնիւթն գտանելոյ – 156. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգարսն Պարսից մինչև ի դաշտն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ ռազմ կարգեցին – 273. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, գնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 274. և եկին ելին ի բլուր մի, որ հայի ընդ դաշտին Մատրավանից – 277.

ՄԱՐԳԱՐԷ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովորոք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարբմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. և առաքեալքն և մարգարէքն ի կնոջէ ծնան: - 152.

ՄԱՐԳԱՐԷԱԿԱՆ - հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան – 169.

ՄԱՐԳԱՐԻՏ-գորս իբրև գանգիւտ մարգարիտ համարիմ զնոսա տուեալս ինձ:37.

ՄԱՐԳԱՐՏԵԱՅ - Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիւք՝ եթե արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեալ զպսակն /ծն. զմարգարտեալպսակն, զմարգարտապսակն/ մարգպանին գողանալ: - 194.

ՄԱՐԳՃԱԿ - և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի Մարգճակին / ծն. Մարգճակին / առ աղբիւրս անտառին: - 95.

ՄԱՐԴ - Բայց թեպէտ և արտաքին մարդ մեր ապականի, սակայն ներքինն գնորդումն կենաց սկսանի: - 45. վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ Բարերարութեանդ - 166. Ապա թէ ոչ՝ զամ ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ - 228. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր - 260.

ՄԱՐԴԱՍԵՆ - վասն զի մարդասէր եմ առ ամենայն դարձեալս: - 174.

ՄԱՐԴԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ - Յիշեա՛, տէր, զգույթ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից - 167. զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: - 169.

դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա - 171. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ զթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա - 171. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո զնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 171. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վարուց հետէ: - 264.

ՄԱՐԴԻԿ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեզադու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով գթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որդոյ իւրոյ միածնի - 34. զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովաննու - 35. յիշեցեր զազգս մարդկան զնոռացեալսն ի զթութեանց քոց -54. Եւ զմարդիկն բերին ի տեղի անցուցին: - 84. Եւ պաշտանեայք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դևքն ի լսելիս մարդկան կոծեին՝ ասելով - 98. և զիւրն և զայլ աւտար գաւառի մարդիկն ետ արտաքս հանել: - 193. և հանեալ զտուրն կտրեաց զլուիս նորա, և ոչ կարաց ունել, զի բազում մարդկաւ վազեաց զլուխն Վաղթանկայ: - 224.

ՄԱՐԴԻԿԱՒԻՆ - Եւ մարդկաւրէն տեպեամբ որպէս թնաւորք երևեալ զնացին յԱշտիշատի կուռն: -98.

ՄԱՐԶՊԱՆ - Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, որ իշխանն էր արարեալ Տարաւնոյ, մինչ ինքն Մարգպանն էր: - 177. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: - 189. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիւք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 194. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զաւրքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել - 201. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց - 254. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն աւս Լ և մարգպան՝ աւս Ժ - 282. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զաւր բագում և զնայ ի վերայ Հունաց - 283. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան - 284. Եւ յիշեաց զերդումնն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն զնաց ի Կոստանդինուպաւլիս: - 285. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Չինակերտ Տարաւնոյ ի Պորպ քաղաքի - 286.

ՄԱՐԶՊԱՆՈՒԹԻՒՆ - Եւ ինքն թողեալ զգաւրսն ի Դուին ի բաց եկաց ի մարգպանութենէն - 162.

ՄԱՐԹԵԼ - Որպէսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրովդ: - 62.

ՄԱՐԻԱՍ - Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա - 149. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու - 204.

ՄԱՐԿԵՂԱՍ, ՄԱՐԿԻՐԱՍ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և պուրքն Մարկեղաս / ծն. Մարկեղէաս, Մարկեղէաս, Մարկեղիս / վատեալ յաչացն:- 61. Ջայս ամենայն իբրև լուան Բեկտոր և Անաստաս և Թեովնաս և Աքիւդաս և Մարկիւդաս / ծն. Մարկեղիս /, զարմացան - 59.

ՄԱՐԿԻՐԱՍ - տե՛ս ՄԱՐԿԵՂԱՍ

ՄԱՐՄԱՌԱՅ - Ապա տեղեկացայ յոմանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ - 288.

ՄԱՐՄԻՆ - Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգտի մնան ի մարմնի – 37. զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինն քո - 40. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. և դիւարնակ մարմինն նոցա ընկալան զբժշկութիւն: - 74. և առեալ ի զիշերի գտարք մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊաւղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր – 75. և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գահավեժ արարեալ ասէր – 91. վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. Եւ այս էին, զոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերս ի մարմնոյն: - 101. զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձալսն: - 104. Եւ հրամայեաց սպասատրացն տէրունական մարմնոյն պատրաստել զանձինս: - 165. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյժ զանձս ի վերայ խաչին – 167. Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն ետ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. բայց եթէ կամք իցեն թողով զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. որք պանդխտութեամբ կենաւք զնսացեն ի կեանս յայտոսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. Կերան զագանք զմարմինս դիակացն և գիրացան – 247.

ՄԱՐՄՆԱԻՈՐ - եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես /իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ/ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ – 178.

ՄԱՐՏ – սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից – 67. եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես /իսկ եթէ ի վերայ մարմնաւոր ընչից իջանես ի մարտ/ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178.

ՄԱՐՏԻՐՈՍ - Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս / ծն. մարտիրոս / ես – 178.

ՄԱՐՏԶԵԼ - եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես - 85. զի ընդ թշնամիս պաշտաւնէից ինքեանք մարտնչին: - 85. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմենաս – 93. Որ ոք յաղգնեսցի մարտնչել Ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա – 155. Զոր զիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեալ ընդ նմա – 159. Եւ սկսան մարտնչել / ծն.

մարտնչիլ / ընդ միմեանս: - 214. և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել – 219.

ՄԱՐՏՈՒՑ ՓՈՂ - և հնարս իմացեալ ընդ Մարտուց փող / ծն. Մրտկուց, Մարկուց / ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263.

ՄԱՐՏՔ - և հնարս իմացեալ ընդ Մարտուց փող / ծն. Մրտկուց, Մարկուց / ի վայր գնացեալ և անդ բանակեցան: - 263.

ՄԱԻՏԵԼ - Վահան ոչ ետ մատել / ծն. մօտիլ / ի գաւրսն – 196.

ՄԱԻՐ - Իսկ Վահանայ մարին տուեալ գնոսս, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի – 188. Իսկ Վահանայ տուեալ գնոսս մարացն / ծն. մուրացն / զբազումս կոտորեաց-211. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: - 211.

ՄԱԻՐԱԹԱՆ - Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մարաթախ / ծն. մօրաթաթախ / Աւձ քաղաքի: - 286.

ՄԱԻՐԱՀԵՂՁ - և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ այր մարահեղձ արարին – 184.

ՄԱՔՐԵԼ - և ծառայիցն առեալ զարիւնտ զգեստն պահէին, և զգետինն մարբէին յարենէն: - 191.

ՄԵԳԱՂ - Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՄԵԾ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. զոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղուջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր -59. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա գտուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիսեայ վկային: - 75. Եւ ոմանք ի

քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զվեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. զի վեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացոյ իշխանացն: - 80. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ վեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դներ և նշանագրէր: - 83. այսաւր վեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ – 85. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք վեծի աստուածոցն և գիտեմք զգաւրութիւն նոցա – 85. լաւ է մեռանել ի վերայ վեծի աստուածոց մերոց, քան գնոսա ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր զորդին Մոկաց իշխանին, որ և վեծ սուզ եհաս իշխանացն: - 94. մեռցուք նախ մեր և ապա վեծ աստուածոյ մեր: - 99. Ջոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր, վեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ վեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Եւ յարուցեալ վեծաւ բարկութեամբ էլ ի թագաւորէն: - 161. և դարձաւ վեծաւ յաղթութեամբ ի բլուրն: - 226. Դարձեալ այլ զար առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան զարապետն վեծ Ի հազարաւ – 250. Եւ խնդացեալ զարացն Հայոց, վեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 256. Իբրև գնաց յԵրեզնւան, կտրեաց սպասաւորն վեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչիլ: - 279. ՄԵԾԱԲԱՆԵԼ - զի մի՛ վեծարանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. ՄԵԾԱՄԵԾ - Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ, որոշեցես նոցա զեղս և աւանս վեծամեծս – 43. Եւ վասն ոչ զոհելոյ կոռցն՝ ի վեծամեծ տանջանսն մատնեաց զնա: - 73. զի աւանք էին սոքա բազումք և վեծամեծք, որպէս կայ ի զիր իշխանացն Մամիկոնէից: - 111. և տուեալ մատունս բազումս Հայոց աշխարհին և վեծամեծ իշխանացն: - 279. ՄԵԾԱՆԴԱՄ – Կանգնեցին զնշան տերունական խաչին վեծանդամ քարակոփ ի տեղի տաճարին – 124. ՄԵԾԱՇՈՒՔ - և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և վեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիներայ վկային: - 75. և անդ կացեալ զարս բազումս, և դարձան վեծաշուք պատուով – 125. ՄԵԾԱՏՈՒՆ - Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և տուեալ իւր կին ի հաւատացելոց զվեծաստան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սովիի – 69.

ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ – Արի եկ առ իս և մի՛ երկնյիբ և առ յինէն գանձս և մեծութիւն – 253. Որդեա՛կ, մի՛ ի մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց – 268.

ՄԵԿՈՒՄԻ - ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զենս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68.

ՄԵՀԵԱՆ - և կամեցաք անցանել և գնալ ի տեղի մեհենին – 114.

ՄԵՂ – տե՛ս ՄԵՂՏԻ գլխաբառի տակ:

ՄԵՂԱԴԻԲԵԼ - Վարդուիրի՛, մի՛ մեղադրէք, զուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274.

ՄԵՂԱԴՈՐ - վա՛յ ինձ, մեղաւորիս, որ զրկեալս եմ ի բարեաց: - 150.

Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես – 173. և զմեղաւորացն թող զմեղս, և զվիրավորելոցն ողջացո զվերս, որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս – 173.

ՄԵՂՈՒ - և դիմեաց զգաւրն ի վերայ Սմբատայ իբրև զմեղու – 260.

ՄԵՂՏԵՍ - Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառս և Մեղտեսս / ծն.

Մեղտէս, Մեղտեսս / և Հոռս: - 108. և Մեղտէս շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի: - 108. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտէս և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109.

ՄԵՂՏԻ, ՄԵՂ - և արք Պարախու և արք Մեղտոյ / ծն. Մեղտեայ / և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսս – 87. զի ԴՌ դէռ ի

Մեղտի զգերիսն ունէին – 89. և Մեղտէս շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի / ծն. Մեղտիս /: - 108. և եթող ի տեղուցն արս կրոնաւորս

ԽԳ և ԲԾ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեսցեն, յորոց մինն Կուառս և Մեղտի և Բրեխ և Տուբ և Խորնի, Կեղք և Բագու – 111. Եւ

Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ: - 111.

Արդ յետ ԲԾ-ան ատուր երթեալ իջանէաք ութ հազար այր գնացին ի Մեղտի և յԱստեղաւնս ամբոցն: - 165. Յ այր թողեալ յանցս Մեղտեայ / ծն.

Մեղտուայ / ... և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 184. Եւ Վահան իւրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գեղն

Մեղտեայ / ծն. գետս Մեղտայ, Մեղ / – 185. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ / ծն. Մեղտայ, Մեղտեայ / յայս կոյս իջոյց գնոսս ի քուն առնել – 186. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ / ծն. Մեղտայ, Մեղայ / – 214.

Եւ ինքն թողեալ զգաւրս իւր ի Մեղտի ԴՌ այր ... և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեա, և չորս հարիւր նորս, և գնացին երկուքեանն ի վանսն: - 234. և առաքեցին զումն ի Մեղտի / ծն. Մեղտե, Մեղտ / - 238. զոր եկեալ զաւրացն Հայոց զարթուցին գնոսս և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի - 246. Իսկ զորս ի Մեղտի ետ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն - 248. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ / ծն. ի Մեղտի, Մեղտայ/ ուշ արարին: - 272. Եւ զվիստականսն դարձուցին ի Մեղտի - 278.

ՄԵՂՔ - որոց տիրեաց մահ մեղաց և կորուստ ապականութեան - 55. և թէ վասն մեղաց իւրեանց տանջեցին ի տեսոնէ - 96. Ուստի նախանձու բանսարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յախտենական - 166. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն -166. Եւ ոչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյժ զանձնս ի վերայ խաչին - 167. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր գնոսս, այլ զթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա - 171. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեցես - 173. և զմեղաւորացն թող զմեղս, և զվիրավորելոյցն ողջացո զվէրս - 173. և որ ոք վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւորն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 174. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և մի՛ ամաչեք - 195. Որդեա՛կ, մի՛ ի մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց - 269.

ՄԵՆԱՄԱՐՏԵԼ - զի մենամարտեցոյր ես և դու: - 86. Ասեղահաջ, յառաց մատիւր և մենամարտեցոյր: - 137.

ՄԵՆԱՆԴԻ - Միւս պատճառ՝ վասն նորս և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի / ծն. Մենանդրէի, Մենանդրեայ /, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորս պղծութիւնն: - 52.

ՄԵՌԱՆԵԼ - Իսկ յորժամ մեռալ մայր նորս, և զթագաւորութիւնն բարձին ի հարե՛ նորս Տիրանայ - 71. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան գնոսս ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորս, և անդէն մեռալ: - 93. Արդ իբրև մեռալ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Միւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94. մեռոցոյր նախ մեք և ապա մեծ աստուածոյ մեր: - 99. վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100.

և թե մեռանիմք, աստուածքն հաստուցանեն զվրէժ մեր: - 107. Բագունք ի հեծելոցն ի վիմացն մեռան: - 132. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Սուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա - 164. Տու ը, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ, զի վասն քո մեռանիմք զար Կանապազ - 169. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է և դու և ո՛չ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Կարապէ՛տ, յայտնեա գրեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. Եւ նորա հանեալ ընկեց զգումին և ինքն մեռաւ: - 225. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ զդոսա - 230. Եւ իբրև դարձան, Մերեմ մեռաւ - 237. և այլ ոչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. և ես ի պարսից մեռանի՞ - 244. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունան կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246. Եւ արջ, զի գոր ուտեն՝ Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266. Գալն Վարդուրհեր, և մեռանել ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վասն տուր տանել - 269. Բայց ոչ կարացին զհտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: - 275. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին և կացեալ իշխան Տարաւնոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ՄԵՌԵԱԼ - զի մեռեալս իւրեանց թաղեսցին - 94. Եւ ժողովեալ զմեռեալս իւրեանց յերկոցունց կողմանց, և հատեալ գերեզմանս, լցին զնոսա ի ներքս - 94. „Վա՛յ մեզ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ յերկրէս: - 98. և զքուրման առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: - 98.

ՄԵՍՍԱԿԵՍ - Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու որ կոչէր Մեստակես / ծն. Մեստակեսն, Մեսակես, Մեստակես /, և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92. Եւ իբրև եհաս նմա, Մեստակեսն խոցեաց զբարձս նորա - 92.

ՄԵՍՏԱԿՈՂ - գոր և Մեստակող / ծն. Մեծակող, Մեսակես, Մետսակողմ, Մետասակող, Մետսակող / կոչեն գանուն տեղոյն: - 92.

ՄԵՐ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, գոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. իսկ պիտանի է երկիրս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաւթից: - 38. ողջ լինիք վասն բազմաց աւգնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւտութեանս. ամէն: - 39. և կացուցես զդոսա ըստ արինակի այսր կրանաւորացս, գոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 42. ետուր մեզ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 56. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև ի վերջին ատուրն - 56. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղն - 60. Եւ դու առաքեա գոք զկնի գաւրացն մերոց - 82. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձենջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Իսկ արք գեղջն դարանամուտք էին ընդդէմ եկեալ մերոց գաւրացն - 88. և եղիցի ար յաւիտենական այսաւր ի միջի մերում: - 133. և համարեալ գտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: - 142. Տո՛ւր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ - 169. Լո՛ւր ձայնի աղաւթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան - 170. թէ սեր եկիր արկանել, զկինդ ընդէքր անէր ի հետ, միքթ որդիս խնորես յերանաց մերոց: - 209. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252. Եւ Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեան: - 278. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. Ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 282. Յետ այսքան պատմեալ զրուցարորութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում: - 283.

ՄԵՐԹ - Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: - 250.

ՄԵՐԺԵԼ - Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143.

ՄԵՐԿ - Ես աշխատել եմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած - 195. Իսկ նորա տեսեալ զսուտերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումէք ձայն տալ - 255.

ՄԵՐԿԱՆԱԼ - Եւ ինրն այգն գառաւատն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զաւրքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զաւրացն – 139.

ՄԵՐԿԱՅՈՒՑԱՆԵԼ - Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանէք: - 194. և երկու հարիւր այր մերկացուցեալ ի մար անդր ընկղմեաց: - 211.

ՄԵՐՁ - Եւ իբրն մերձ եղեն յելս զառիվայրին – 81. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ գնշխարսն մերձ սար աղբիւր մի... դներ և նշանագրէր: - 83. և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգաւ ի վերայ Բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ գնա: - 86. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և գերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին – 115. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի Բանակն Հոնին ... և Բանակեալ մերձ ի քարագլուխ մի , որ հանդէպ հայի լերինն Տորոսի – 256.

ՄԵՐՁԱՒՈՐ - և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զալստեամբ միաձնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն – 55.

ՄԵՐՁԵՆԱԼ - և գնաց մերձեցաւ առ նա – 92. Իբրն հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 113. Իբրն մերձեցաք ի բլուրն – 122. Եւ իբրն յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն Ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն – 154. Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել գնասա: - 182. Եւ իբրն մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի Բացեալ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. Արդ՝ իբրն մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելուին գնա վանս Սուրենայ: - 235.

Մ ԵՒ Ձ - Իսկ Բրեյի ունի ծովսա ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնաւորս ԸՃ և Խ և տիգաւորս Ռ և Զ և պարսաւորս Մ և Զ: – 112.

ՄԹԻՆ - Արդ քանզի յայլ զաւրքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր եր ... ասպ թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 256.

ՄԻ՝ /արգելական մասնիկ/ - յիշեա՛ զնոցս նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա-41. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրտսնաւորաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս – 43. որպէսզի որք զայցեն ի բժշկութիւնս, մի՛ լիցի

տրտունջ – 43. Դարձեալ ցուցէք գնշխարացն վայրս ծածունկ գրով, զի վի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ վի՛ վերջանայք – 49. Եւ դուք վի՛ ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս – 65. սակայն թշնամիք վի՛ յերկարեցին, այլ չարիք սատակեցին և վի՛ հերձուածողք բնակեցին յայսմ աշխարհիս: - 97. և նա վի՛ գտցէ հանգիստ: - 99. եթէ կին որ վի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի վի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. Թէպէտ և ի սրբոց որ ջանասցէ աղալթիւք, վի՛ յայտներ – 104. զի վի՛ և այս ի ձերում երկիրդ սերմանեցի: -110. և դու անդ կաց զգուշակութեամբ, զի վի՛ զձեզ տեսեալ փախիցեն – 120. բայց տեսէք՝ վի՛ իմասցին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մեջ առեալ վտանգեսչիք: - 128. Արդ՝ վի՛ վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մենջ, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151. վի՛ առներ յիս զցասում բարկութեան քո, և վի՛ եղէց նշուակ աշխարհիս – 152. արդ վի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է, և վի՛ զգայլ, որ զբարս իւր մոռացեալ է – 162. Յիշեա՛, տէր, զգութ մարդասիրութեան քո և վի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից – 167. զի վի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ որ է, որ աւգնէ նոցա: - 167. վի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս – 168. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ զթութեամբ քով ինամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա – 171. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և վի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիոնի: - 172. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և վի՛ անտես առներ զաղաչանս մեր – 173. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, վի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ի գիշերի վի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ – 185. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և վի՛ ամաչէք – 195. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի վի՛ գիտասցեն զիրսն: - 195. Քաջալերեցարուք, որդեակք, և վի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. զի վի՛ գաղտ դարանս գիտասցեն – 221. Եւ ասէ իշխանն, վի՛ տրտմիր, ընդ քո կամացդ առնեմ զամենայն – 233. տե՛ս, տէր, և վի՛ լոբեր, վի՛ դաղարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Արի եկ առ իս և վի՛ երկնչիր և առ յինէն զանձս և մեծութիւն –

253. Որդեակ, մի՝ ի մեծությունէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՝ վասն զի մանուկ ես՝ խաբիր ի գեղ կանանց – 268-269. Մի՝ մռռանար զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց – 269. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՝ պատրիր, որպէս չես իսկ: - 269. Վարդուհրի՛, մի՝ մեղադրեր, գլուխդ հակեաց և ընկեց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՝ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի - 283. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակեք, մի՝ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ – 289.

ՄԻ² - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. բայց զի՛նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին:– 48. զի հրամայեսցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի. և կացեալ ամ մի ի Կեսարիայ: – 69. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... Էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղւոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83. Եւ տան սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Եւ ի մեջ զիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամրոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. - Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի – 114. Սա ամ մի է, զի ոչ ենք տեսեալ զնոսա: - 119. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սսկլալ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ – 123. Եւ եկեալ ի գելոն Կուառս, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ ետուն իւրեանց ար մի: - 125. Եւ մի ումն ի գաւրացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի գաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն ... և հարեալ զագդարար փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն գաւրքն ժողովեցան ի մի վայր: -132. յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էր անդրանիկ, և զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149. Իսկ եկեղեցականն և մի ումն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին

ի դուռն Կարապետին – 154. Տեսանեմ այր վի գիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս – 154. զի իշխան ումն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի վի: - 157. գնացին անցին աւուր վիոյ ճանապարհ ի դաստակերտս և անդ իջին: - 158. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի վիոսմ, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: - 165. և վի նվն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Մուշ – 187. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար վի ընդ զինի մտին: - 189. Եւ Վահանայ առեալ զմախադն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի վի առաջի իւր: - 190. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և վի բան ո՛չ թաքուցեալ ի նմանէ, զոր արարեալն էր: - 190. զի վի ձայն բարձգէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զղայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն վի վի ի խորանն և կտրել զգլուխսն – 198. Որք իբրև եկին ի գլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի վի ընդարձակ և վայելուչ – 206. և մնացին ի վեց հազարէ անտի և նչ վի: - 213. Եւ ելեալ ի վի գիշերի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր վի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր: - 218. Իսկ վի նվն ի ծառայիցն էառ զլուխն և փախեաւ: - 224. և վի ի նոցանէ ոչ մնաց – 226. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն վի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գրոսս: – 230. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի վի այր - 237. զորս իբրև տեսին զաւրքն Պարսից, դռն զհետ և վի վի հասանէին: - 239. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ վի – 242. Եւ զհտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զվի պարսիկն և ընկեց, և ասէ – 243. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր վի և թաքեան – 245. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր վի - 246. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շանվուր վի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ – 254. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ վի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն, զի էին ի վիոսմ խորանի – 255. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ զհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ վի յայսկոյս ասպարին և երկաթ վի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ

ձեռամբ իրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարագլուխ մի, որ հանդէպ հայի լերինն Տորոսի – 256. Արդ առեալ Վահանայ գհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնուսա յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ գհետ երթայր: - 257. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ասեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լոյս փայլատակէր: - 264. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Եւ ի նոյն տեղոջ սկսաւ մի մի ունել գնուսա զթլպատսն կտրել: - 266. կրանաւորքն սևազգեստ էին մազեղինաք, և ընդ Ծ կրանաւորն ժամահար մի – 270. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի անագին տեսլեամբ – 272. Եւ կտրեալ զգլուխ նորա, ետ զծառայ մի և ասէ – 274. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ գաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Իսկ մի մմն ի ծառայիցն ասէ – 275. և եկին ելին ի բլուր մի – 277. և դիմեցին առ նոսա գունդ մի պարսիկ փախստական – 277. Իսկ մի մմն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին -279. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի գիշերին, և կամեր փախչի: - 279. սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի – 280. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի երկնչիւր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Իբրև առ զթուղթ և ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշղենայ՝ ծանուցանել գնենգութիւնն - 284. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288.

ՄԻԱԲԱՆ - Չորս իբրև կացին ատուրս երիս ի տեղիսն Իննականեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142. Եւ միաբան զայս ասացեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից – 159. դուք միաբան ի քաղաք դիմեցէք – 182. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Իսկ զարքն Պարսից տեսեալ զիրսն, աղաղակեցին միաբան – 200. յայնժամ նոքա ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և գնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271.

ՄԻԱԲԱՆԵԼ - նոքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն և աղաթեցաք: -122. Ապա միաբանեալ արարին իւրեանց զարագլուխ զՄիհրիտսրով – 259.

ՄԻԱԾԻՆ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով գթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որոյդ իւրոյ միածնի - 34. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զալստեամբ միածնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն - 55. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. Այլ դու, տէր, գթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածնի որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի - 166.

ՄԻԱՀԱՄԱՐ - Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Ընդ ամենայն միահամար՝ ԻԸՌ: - 211.

ՄԻԱՀԱՄՈՒՌ - գոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Զ այր, միահամուռ ԴՌ և Մ և ԾԲ: - 132.

ՄԻԱՄՏՈՒԹԻՒՆ - Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետն ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218.

ՄԻԱՅՆ - որպէսզի պէտք վանացն ի նոցանէն վճարեցին և ինքեանք միայն աղաւթից և ճգնութեան պարապեցին: - 43. ինքն շինեաց զեկեղեցին գոր ես միայն հիմունս արկի - 50. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Զի ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յասորոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ, այլ միայն զայն, գոր ինքեանք խնդրեցին, զայն յուղարկեցես գրով: - 63. Զոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց առ Եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 64. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, քայց միայն ի զլիտյն: - 76. Բայց առ թագաւորն Տրդատ Լ.Ռ միայն մնացեալ էին զարք - 126. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զաւրէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. և ի տեղուջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, քայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169. Եւ համար արարեալ յաւուր յայնմիկ ԶՌ, Ե միայն պակաս: - 184. Իսկ նա վասն խալթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, գոր նա և նա միայն զհիտէին: - 191. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց ատուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. և յուք հազարէն ԳՌ միայն զնացին առ Վաղթանկ: - 217. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Եւ խմբեցաւ պատերազմ

այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, քայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաշիցն: - 222. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, քայց միայն այնքիկ, որ առ ուղտքն էին - 226. ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիս: - 254. Իսկ եպիսկոպոսն աղաթեալ առ աստուած լռութեամբ, միայն զայս հանեալ ի լոյս, թէ Եղիցի քաղաքս այս խոպան և աւեր - 284. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ՄԻԱՆԳԱՄԱՅՆ - և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած յալիտենական յազգաց յազգս: - 97.

ՄԻԱԻՈՐԵԼ - և միառորեայք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զաւրացն Հայոց - 88.

ՄԻ ԵՐԲԷՔ - Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսս արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջասցիս ի շաղագ նոցա - 41.

ՄԻԹԷ - թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ, միքէ որդիս ինդրես յերանաց մերոց: - 209. Եւ որք փախեանս՝ միքէ սակաւ ինչ քան զհինգ հարիւր: - 213.

ՄԻՀՐԱՆ - Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բազում զաւրաւք - 163. Եւ գալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով - 164. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով - 164. Սոքա եւթանեքեան կատարեցան ի զաւրացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ աւր Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. Արդ՝ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեցես: - 177. Ապա երթեալ գնացին առ Միհրան - 180. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա ինդրեաց ի նմանէ զԱստեղարնս ամրոցն: - 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զաւր ածէք: - 182. Եւ նոքա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն անտիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն անտաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք - 183. և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն առ Միհրան: - 185. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ

նոցա Ռ այր: - 185. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա ԲՌ այր: - 185. և ինքն ել ի Միհրանայ յուղարկել գնոսա: - 186. Եւ ինքն ի վաղին եկն առ Միհրան: - 189. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Իսկ տեսեալ Միհրանայ՝ զարհուրեցաւ և աւէ - 190. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն - 192. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան, և եղ զմատանին Միհրանայ ի վերայ - 192. Եւ փակեալ զդրունս տաճարացն, ետ բերել զգլուխն Միհրանայ - 194. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. Ետ տանել և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով - 201. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին - 202. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ և առաքեաց զՎախթանկ ... երեսուն հազարաւ - 206. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի - 208.

ՄԻՇԴԱՆԵԱՆՔ - Նան զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին եթէ Միհրանեանքն են: - 196.

ՄԻՇԴՆՈՍՄԸՆՎ - Ապա միաբանեալ արարին իւրեանց զաւրազլուխն զՄիհրիստորով /ծն. զՄիհրան Խոսորով / - 259. Իբրև եկին միմեանց Միհրիստորով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց - 260.

ՄԻՄԵԱՆՑ - և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից, սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից - 67. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեանքք - 86. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զաւրացն Հայոց - 88. Եւ իբրև ելին ի վերայ բլերն, ճակատեցան դարձեալ առ միմեանս - 88. Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմեանս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և ղիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց - 90. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմեանս - 93. և լռեցին երկոքին կողմանքն ի կոտորելոյ զմիմեանս: - 94. Եւ բազում կոփեալ միմեանց և ոչինչ եղի: - 135. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երկվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. և ետ զրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ

Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զարքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել: - 201. Եւ սկսան մարտնչել ընդ միմեանս: - 214. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել - 219. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս - 222. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. Եւ գումարեան ընդդէմ միմեանց / ծն. ընդ միմեանս /: - 260. Իբրև եկին միմեանց Միհրիստորով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց - 260. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին - 270. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի - 274. Եւ պատեցին ի մէջ զգալոսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց - 275.

ՄԻ ՄԻ - Եւ դարձուցին կոչնական զարացն, որ յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զգլուխսն - 198. զորս իբրև տեսին զարքն Պարսից, դռռ զհետ և մի մի հասանէին: - 239. Եւ ի նոյն տեղոց սկսաւ մի մի ունել զնոսա և զթլպատսն կտրել: - 266.

ՄԻՆ - Յորոց մին մշակն, զոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ասորոյ, զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն - 38. բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զոմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտանէայս, յորոց մինն Դիմառիոս, զոր Դովնադաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. և եղ անդ զմին ակն լուսոյ, զոր եբեր ի Կեսարիայ, և անուն Դիգոն: - 101. և կանգնեցին կոռոս երկուս, զմինն յանուն Գիսիանէ, և զմինն յանուն Դեմետրեայ - 109. և եթող ի տեղոջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերոսս ետ, զի տեղեացն ծառայեսցեն, յորոց մինն Կուռոս և Մեղոսի և Բրէխ և Տուր և Խորնի, Կեղք և Բագու - 111. Եւ իբրև եկին իրերաց, սկսան իբրև զմիմեանս քարահատաց կամ իբրև զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր: - 260. և նա իսկ կացոյց եւթն

քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն, զի ամենայն ամի մինն ունեցի: - 281. երեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան - 285.

ՄԻՆՉ¹ / նիւ. / - Ջի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիսայ պարսից: - 35. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ / ծն. մինչև , մինչև ի / ի դարանսն: - 261. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն. և զնաց մինչ / ծն. մինչև / յԵրուսաղէմ - 279.

ՄԻՆՉ² /մակբայ և շաղկապ / - Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, գոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նոքա յայնժամ զնացին, մինչ / ծն. մինչդեռ, յորժամ / դու գրագինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Եւս առաւել ստուգիւ գրեսջիք թէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մէնջ: - 45. Ջի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական: - 48. տային նոցա գրոյց գառաջին պատերազմն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան - 58. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյոռութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ -75. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զաւրք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանեաք առաջի սրբոյ խաչին ... սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչսն - 127. զի մինչ Տրդատ զԻննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Սիւնեացն զԿուառացն կանգնեաց - 127. բայց մինչ ի Տարան մտին, ԾԸ հազար էին: - 142. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարանոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթոյցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, որ իշխանն էր արարեալ Տարանոյ, մինչ ինքն Մարգպանն էր: -177. Մինչ նոքա գայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց - 187. Եւ մինչ լոկ որ զթլփաստն կտրեաց, ասէ -

191. Այ՛ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամաւօրիս – 214. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայոյր էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ / ծն. մինչև / պատարագ մատուցանէին: - 252. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստեր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՄԻՆՉԴԵՆ, ՄԻՆՉ ԴԵՆ - մինչդեռ կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի զարնանային ժամանակս – 68. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչէր Բուրտար ... էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. մինչդեռ զարհնութիւնս երից մանկանցն ասեաք ... յանկարծակի ձայն անեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. և մինչդեռ / ծն. մինչ / մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193. Մինչ դեռ նա զայս ասեր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 215. Եւ մինչդեռ սոքա յայս էին, եկին հասին զարքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ – 262. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ի դուռն եկեղեցւոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280.

ՄԻՆՉԵՒ՝ - և տարան մինչև Ռոռհայ – 51. և խնդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 53. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացել անդրդուելի մինչև ի վերջին աւուրն – 56. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, էլեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչև յԱրտագ և անտի էլեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. Եւ անտի էլեալ անցաք մինչև ցԹորդան – 78. Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւաւոն: - 89. գոր մինչև ցայսար Արծուիք կոչեն տեղեացն: - 92. և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ

դիտանոց վայրուցն: - 92. և ի նոյն ժամայն բարձեալ գնշխարսն ի մեջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն: - 96. Եւ այս էին, զոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն - 101. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև զգաւտին հատեալ եղաք -101. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա - 103. և փախուցեալ ի թագաւորէն Հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 108. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Իսկ զայլն ի Կեսարիայ առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք - 117. այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք Ջո՛ւ ընդ մեջ այգեստանեացդ և ի զլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւատն - 128. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 141. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց լճն և ԾՁ այր: - 142. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 187. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի - 161. և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Ամբացո, տէ՛ր, զժողովորդս քո, հովուե՛ա և բարձրացո մինչև յալիտեան: - 168. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւատն - 175. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի - 181. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև ցայսաւր - 188. Իջէք ամենեքեան և թողէք զերիվարս արածել մինչև յերեկոյ - 200. և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն - 217. Եւ նորա լուռ եղեալ մինչև ցմիս ամն: - 217. և ի մեջ առեալ զգարս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիս արն արհասարակ - 246. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ ատուրն: - 254. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգարսն Պարսից մինչև ի դաշտն - 273. զի իշխանն Պաւլունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս: - 275. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի զսուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յերթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատել մինչև յերրորդ ժամն: - 285. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի, զի այն հարանցն

անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ – 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնեից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

ՄԻՆՉԵԻ՝ 2 - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխաց – 36. զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ յանկոխն ի գագանաց – 40. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումեք կամի տալ – 50. արդ մնացեք դուք ի Բիւզանդիայ, մինչև ես յայլ քաղաքսն երթամ: - 60. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էտո յանձն տալ մինչև հրամանն ի տեառնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Եւ ի վաղին բազում պատերազմունս սկսաւ լինել, մինչև նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուռաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեսցեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի – 82. Եւ ծածկեաց տէր զտեղին և ոչ որ կարաց տեսանել մինչև սուրբ Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն: - 96. զի մի՞ ոք կարասցէ հանել զոսս աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան – 116. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս, մինչև երթեալ հասանէին ի Հոռո քաղաք – 125. և հարեալ զազդարար փողսն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: -133. Իսկ զմանուկն առեալ ետ ի դայեակս, մինչև յարբունս հասաւ: - 155. հաստատուն կացցէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան՝ մինչև երևեսցիս ի դատաստանի համարէն աշխարհի: - 169. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այտորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև զայցես ի նորոգել զերկիր – 173. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. և կացին մնացին մինչև նոքա եկին – 187. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանէք: - 194. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զարսն կոչելոյ – 197. և ոչ զիտացին, մինչև ոմն զերծեալ

անկաւ ի բանակն իւր: - 199. Եւ այնչափ կոտորեցին զնոսա, մինչև հեղեղառք արեանց ելին - 220. Ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ ոչ կարացին գիտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճչին աղաղակին: - 258. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զարսն՝ զետավէծս առնէին, մինչև եկին ի տեղին - 265. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոջ աղալթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն - 273. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան - 281. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս - 287.

ՄԻՆԶ ԶԻ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն - 77. մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. և այլ ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս հնտութեամբ եկն և դիտով, մինչ զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղթեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Ծոփաց ի մէջ առեալ բազումք պատեցին զնովաւ: - 139. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր - 139. Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: - 195.

ՄԻՇՏ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ Երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. և զմիւս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին, յաղագս միշտ լուսոյն, գոր ունէր: - 115.

ՄԻ ՈՄՆ - Եւ մի ռմն ի զարացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զարացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Իսկ եկեղեցպանն և մի ռմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. և մի ռմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Մուշ - 187. Իսկ մի ռմն ի ծառայիցն էառ զլուխն և փախեաւ: - 224. Իսկ մի ռմն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին - 279.

ՄԻ ՈՔ - Եւ դրոշմեսցիր արձան յաւիտենից, զի մի՛ յք ի դաստակերտս կամ ի գեղաքաղաքս զաւրէն աղէքսանդրացոցն գործիցէ - 42. զի մի՛ յք

կարասցէ հանել զոսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. և մի՛ ոք զհտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղւոջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. զի մի ոք յանդգնեսցի հանել զնոսա - 115. և մի ոք ո՛չ կարաց զերծանել: - 187. Եւ մի՛ ոք անհաւատալի զիրսն համարեսցի - 219.

ՄԻԶԱԳԵՏՔ - Իբրև նոքա ի Հոռմ գնացին, Եղիագար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և ոչ գտին անդ զԵղիագարոս: - 52. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիագար եղև, որ ի Միջագետս շրջէր - 60.

ՄԻԶԱԻԲԷ - Արդ սկսան իշխանքն մեր Էլանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ, զի լուսինն ի միջարեւի էր / ծն. միջօրեայ / - 128.

ՄԻԶՆՈՐԴ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովաննու - 35. որ եղև միջնորդ ստուերի և ճշմարտութեան: - 56. Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67.

ՄԻԶՈՅ - Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս Էլեալ փախստական եղէն - 246.

ՄԻՏ / Ք / - յանձն առէք լինել աստար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտալ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս - 47. որ թեպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտալ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. զայս ի միտ առէք - 107. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. Վաշիր, զի՞նչ եղիք ի մտի - 197. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ ... առաքեաց զՎաղթանկ երեսուն հազարաւ - 205. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտալք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ - 289.

ՄԻԻՍ - Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիւս /ծն. զի մի ևս, զի միւս / ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Յորոց մին մշակն, զոր խնդրեմք ի քէն, Եղիագարոս, և միւսն Միւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ասորոյ, զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն - 38. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ

ունէին զնորա պղծութիւնն: - 52. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից - 70. և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին - 115. Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրն զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն - 188. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսա ի տաճարի անդ: Եւ ի միւս տաճարին այլ՝ արս ՌՋԳ: - 194. Եւ ի միւսում ամին խրոյտացեալ և այլ զարս առաքեաց: - 202. վերագոյն ընդունէին զնա, քան զեպիսկոպոսս, և միւս, զի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիւք - 204. Եւ նորա լուռ եղեալ մինչև ցմիւս ամն: - 217. Եւ միւս այլ ծառայ առեալ զզուխն փախեաւ: - 224. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ - 244. և պարգեաց զմիւս թնն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: - 245. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս արն արեհասարակ - 246. և ինքն զնաց զհետ փախստէիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ - 276. Եւ սակաւ ինչ զնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ - 276. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՄԽԻԹԱՐԵԼ - Իսկ հայրն մխիթարեաց զնա: - 156.

ՄԽԻԹԱՐՈՒԹԻՒՆ - Իսկ զարքն մատուցին թուղթ քրիստոնէական արինաւք և մխիթարութեամբ: - 177.

ՄԿՐՏԵԼ - Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ զնոսա ի ձորն Այծսանայ և մկրտեաց զնոսա - 106. և որք մկրտեցան էին արք ԵՌ: - 106. և հրամայեաց քահանայիցն իսաչ կանգնել ի տեղուջն, ուր զնշխարսն եղին, և զկանայս անդ մկրտել: - 106.

ՄԿՐՏԻՉ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովաննու / ծն. Յօհաննու Մկրտչին/ - 35. և ապա առեալ զաջ թէկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. Մկրտիչ Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէ՞ս զինչ գործեն: - 130. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անասանելի - 169. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ո՛ր էն իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն: - 261.

ՄԿՐՏԻՉ ՀՈՎՀԱՆՆԷՄ ԿԱՐԱՊԵՏ - Մկրտիչ Հովհաննես Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէ՞ս զինչ գործեն: - 130.

ՄԿՐՏԻՉ ՅՈՎՀԱՆՆԷՄ - զի զգանձն կենաց շնորհեցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան գարբոյ Մկրտչին Յովաննու / ծն. Յօհաննու Մկրտչին / - 35. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննես, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն: - 261.

ՄԿՐՏՈՒԹԻՒՆ - Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս զեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105.

ՄՂԵԼ - և ապա հասեալ հանդէպ Իննակնեան վայրուցն մղեալ ընկեց յերիվարէն - 91. Եւ ոմն ի ծառայից Սիւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ - 138. այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատես փոխանակ քրտան: - 178. Եւ ութսուն Գ ռազմ անձամբ իմով եմ կարգեալ և մղեալ - 178.

ՄՆԱԼ - Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազգոյի մնան ի մարմնի - 37. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան- 53. զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև ի ճշմարտութեան: - 55. յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնասցէ անդրդուելի մինչև ի վերջին աուրն - 56. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ - 60. Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն մնասցէ ի վերայ հաւատացելոցդ: - 62. Ապա Յակոբ քեռքն իւրով Սակդենէի մնաց անդ - 71. Իսկ անդրանիկն մնաց առ դայեկացն, և յետոյ ամուսնացաւ: - 72. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. Եւ ելեալք ի Կեսարիայէ մնայրք ժամանակս ինչ ի Մեքաստիայ - 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարանոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձանեն դիւաց: - 79. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուառաց, մնացին /ծն. մնային/ մինչև այլ զարք ուստեք եկեսցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. և կային մնային իշխանքն մեր զարուն իւրեանց - 89. և ինքեանք մնացին անդէն, ոմանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զարք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼԹ միայն մնացեալ էին զարք - 126. և հարեալ զազրաքաք փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: - 132. Զոր ոմանք փախեան և ոմանք մնացին - 165. և կացցէ, մնասցէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ի տեղւոջ աստ: - 170. Մնասցէ, տէր, փառք

և զարույթին աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր – 173. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղբատաց մնայ ի տեղիս իւրեանց: - 174. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւատն – 175. և կացին մնացին մինչև նոքա եկին – 187. և մնացին ի վեց հազարէ անտի և ոչ մի: - 213. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց – 226. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղէն. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 245. Եւ արջ, զի գոր ուտեն՝ Չմնայ առ ինքն – 247. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգաւրս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Երեք հազար ի մին զիշեր սասակեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285.

ՄՆԱՅԵԱԼ - Բայց թագաւորն պարսից զար մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. զի անդ իսկ էր խորհեալ դնել զմնացեալ նշխարս – 114. Եւ իբրև այգն գառաւատն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զարքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն – 139.

ՄՇԱԿ - Զի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակաւ – 37. Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. Յորոց մին մշակն / ծն. մշակս, մշակ/, գոր խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Սիւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Զենոբայ Ատորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38. զի յերևել հովուսպետին արցուք և մեք վարձս ընդ արաջին մշակացն: - 46. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ, վասն բանին կենաց ի տէր ողոյն ասեմ – 47. Բայց արդ աղաչեմք զքեզ, երջանիկ մշակք աստուծոյ – 61. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաւթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123.

ՄՇԱԿՈՒԹԻԻՆ - Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել – 47. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թաղէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ գնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68.

ՄՈԳ – Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոգուց / ծն. Մոգոց / գերեզման, որ և Մոգտունս: - 254.

ՄՈԳՏՈՒՆ - Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոգուց գերեզման, որ և Մոգտունս: - 254.

ՄՈԼՈՐԵԼ - Իբրն եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էր – 95.

ՄՈԼՈՐԵՅՈՒՑԻՉ - որ ոչ անտես արար զագգս հիւսիսսականս, բագուս անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, գմլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 40.

ՄՈԿՔ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ իշխանն Մոկաց առեալ զԳրիգորիոս դառնայ ընդ գառիվայր լերինն, կամելով իջանել ի Կուառս: - 82. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին – 94.

ՄՈՌԱՆԱԼ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան գմոռացեալսն ի զթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան -54. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է, և մի՛ զգայլ, որ զբարս իւր մոռացեալ է – 162. Մի՛ մոռանաք զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց – 269.

ՄՈՌԱՅՈՒՄՆ - Ուստի նախանձու բանսարկովին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յաւիտենական – 166.

ՄՈՎՍԷՍ - զի վերագոյն գտար տանջանալք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո – 40. Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի /ծն. Մովսիսի/ Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց – 147.

ՄՈՐԹ - Եւ յորժամ լցան աւուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական – 74.

ՄՈՒԾԱՆԵԼ - զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83.

ՄՈՒԿՆ - Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ մաշեցան ոտք նոցա: - 247.

ՄՈՒՇ - և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. և ինքն Մ այր առեալ զնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185. և մի ոմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Մուշ – 188. Իսկ նորս բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա Ձ հազար այր ի Մուշ: - 210. Եւ ինքն յողարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր – 220. Եւ ընդյառջ զնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ զնա սիրով. և ած զնա ի Մուշ: - 229. և ինքն

էջ ի Մուշ: - 268. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշու/ ծն. Մշու /, յանուն որոյն իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281.

ՄՈՒՇ ԱԻԱՆ - և այլն ամենայն անցեալ գնացեալ էին ի Մուշն աւան: - 126. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան - 179. և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185.

ՄՈՒՇԵՂ - և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 148. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ գՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Զոր զհտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա - 159. սկսան բախել իրերաց, գոր յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. կոչեաց թագաւորն գՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զաւրացն - 160. զիտե՛ս դու զայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Արձակեաց և կոչեաց գՄուշեղ առ ինքն - 161. Իսկ Մուշեղ / ծն. Մուշեղայ / առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զաւրէն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զաւրապետն և ասէ - 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց - 162. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ վասն զաւրացն, իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Եթէ զերկիրս ինձ տաս իշխանութեամբ, ես տամ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո - 179. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Եւ ինքն առեալ զգարս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ - 184. Եւ զիշխանն Մուշեղ ետ ածել ի քաղաքն: - 195. Զոր Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն տուեալ գանձս բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել - 202. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն - 203. Բայց խնորէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին - 251. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիս: - 254. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց և ՃԼ ...և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնէից՝ երեսուն և երկու

իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282. որ ԼԲ էր ի Մուշեղայ – 288.

ՄՈՒՇԵՂԱՄԱՐԳ - և երթեալ յանդիման նոցա իջանէր ի Մուշեղամարզն Հաստենից: - 134.

ՄՈՒՇԵՂ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ - Եւ եղել այս ի թուականութեանն Հայոց և ՃԼ ...և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի / ծն. Մամիկոնեն, Մամիկոնեան / ցեղէ: - 282

ՄՈՒՏ / Ք / - քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ / ծն. մօտ / Կարապետին յաշխարհոյ Հայոց – 41. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք ղիմադարձ գտան: - 138. Ո՛վ սէր, դու ներե՛ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն – 217. Եւ զվեց գաւառին հարկն, գոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, գոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան – 233. և ի մէջ առեալ զգարսն Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245.

ՄՈՒՏՔ ԱՐԵԳԱԿԱՆ - գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք ղիմադարձ գտան: - 138.

ՄՈՒՏՔ ԱՐԵՒՈՒ - և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն – 217. և ի մէջ առեալ զգարսն Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245.

ՄՈՒՐԱՍ - և զգլուխսն ի մուրասն և ի դաշտն ընկենուին – 189.

ՄՈՒՐԻԿ - Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌմիզդ Պարսից արքայ և Ջաւբ Խորսով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. յղեաց առ Խորսով Մուրիկ / ծն. Մարիկ / արքայն Յուսաց – 160. Եւ յետ սակաւ աւուր էսպան Փովկաս զՄուրիկ / ծն. զՄարիկ / և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. Չոր լուեալ Խորսովու՝ գնաց վրէժնդիր լինել Մուրկայ / ծն. Մարկայ/–162. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164.

ՄՈՒՐՀԱՅ - Բայց որ երկու տարի զԽառանայ զինին և զԱսորոց և զՄուրիկայի արքեալ են, զայն թող տան: - 232.

ՄՈՒՐՃ - յարձակեալ ի վերայ նորա եհար մրճուն ի վերայ սաղաւարտին – 91. Եւ ի վեր ամբարձեալ զմրճն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159. Եւ սկսան մրճաւք հարկանել –

175. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ գագաթանն և գոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. և տեղի տայր սաղաւարն մրճին Սմբատայ – 224.

ՄՈՒԻՐՏ – Իսկ Վահանայ զհետ մտեալ ի մուրտսն լնուլ – 184.

ՄՏԱՆԵԼ - և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. գորոյ զհեւ մտեալ Եւթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սովի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գոյայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին: - 69. Իսկ Բուրտար իբրև լուալ զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուհի կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա – 70. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն զնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. և յառաջեալ քան զնոսս մտաք ի ներքս – 83. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: - 83. Բայց ո՛չ է հաւատալի, գոր արիւնակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանէն – 99. Եթէ կին ոք մի իշխեսցէ մտանել ընդ դունս եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ – 102. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ զնացեալ մտին ի քաղաքն – 113. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մերք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաւթեաք - 129. գոր և թագաւորն զհեւ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Եւ ի Վիրս մտեալ՝ ի բազում տեղիս կոտորեցին: - 142. Բայց մինչ ի Տարան մտին, ՕՐ հազար էին: - 142. Բազում անգամ աղաչեալ զպաստորացն, զի թողցեն մտանել յեկեղեցին – 150. Արդ՝ Ես մտանեմ, ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ – 152. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով գորմս տաճարին – 152. Եւ նորա քաջալերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. Ուստի նախանձու բանասարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յախտենական – 166. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողսն հնչեցուցանելով, և զդուն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. Դիմեցին և նոքա ի քաղաքն և սկսան մտանել: - 183. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին – 183. Իսկ Վահանայ զհեւ մտեալ ի մուրտսն լնուլ – 184. Եւ

մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ նմա այսպէս և ասէ – 185. գորոյ գիւնդ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա – 188. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն եմուտ և գնա միայն թողոյր ի ներքս: – 189. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ գինի մտին: – 189. Եւ իբրև գայր իշխանն մտանէր ընդ փողոցն խաւարչտին, Ջ այր աստի և անտի կային – 192. և մինչդեռ մտանէլ կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: – 197. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս և երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: – 208. Եւ զաւրքն ի տաքակրուսանս մտեալ՝ ինդրէին ելս իրացն և ոչ գտանէին: – 212. Եւ Սմբատ զհետ մտեալ ասէ – 224. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և գիւնդ մտեալ ծառային ասէ – 225. Եւ մտեալ զաւրաց ի տունս՝ գորս պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: – 227. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 245. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ գաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: – 255. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց զգլուխ նորա – 255. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք գիւնդ մտեալ / ծն. ի հետամտեալ/ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի – 257. Ապա գիւնդ փախստէիցն մտեալ, ինդրեցին, և հայեցեալ տեսին գնուսս զահալիժեալ: – 259. Եւ մտեալ յռազմ՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: – 261. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին գիւնդ / ծն. զհետ մտին / նոցա. և ի վաղին հասին: – 262. Իսկ պարսիկք յարուցեալ գիւնդ մտեալ զաւրացն և տուեալ գնուսս Արածոյ՝ նեղէին: – 263. Եւ Պալունեաց իշխանն գիւնդ մտեալ բազում զաւրաւք կոտորէին: – 266. Եւ Վարդուիրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: – 271. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի գեղն, գոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. Եւ Վարազայ գիւնդ մտեալ եհար գտէին ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ – 276.

ՄՏԱՆԵԼ ՉՇԵՏ - Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին գիւնդ / ծն. զհետ մտին / նոցա. և ի վաղին հասին: – 262.

ՄՏԵՐԻՄ - ուր մտերիմք նորա և զանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով – 180.

ՄՏԵՐՄՈՒԹԻՒՆ - Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ / ծն. ողորմութեանդ / քո, գոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: – 37.

Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59.

ՄՏՏԱԿԵԼ - Եւ մտրակեալ / ծն. մտրակել / զերիվարն իւր զկնի
Գեղոեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չէտ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր:
- 135.

ՄՐՃԱՒՈՐ - Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս
քարահատաց կամ իբրն գոտնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: -
135.

Յ

Յ - Յ այր թողեալ յանցս Մեղտեայ ... և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն
աւան առ Միհրան: - 184.

ՅԱԿԱՆԷ ՅԱՆՈՒՄԱՆԷ - Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և
զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռն ոչ տային
կործանել - 63.

ՅԱԿՈՐ - Չոր ոմանք համբաւեն, եթէ Զգաւս ասեն եղբարն Գրիգորի, որ
է Յակոբ: - 70. Բայց ոչ գիտեն զստոյգն, զի Յակոբն / ծն. Յակովքն / այն
հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուհի: -
70. Ապա Յակոբ քեռն իւրով Սակղենէի մնաց անդ - 71.

ՅԱՂԱԳՄ - և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին, յաղագս միշտ
լուսոյն, գոր ունէր: - 115.

ՅԱՂԱԶԱՆՍ ԴԱՌՆԱԼ - գոր յաղաչանս / ծն. աղաչանս / դարձան և
հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212.

ՅԱՂԹԱՀԱՐԵԼ - արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է ...
ապա թէ ոչ՝ որ զուրսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և
զեալթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. Իբրն ճակատեցան ի
պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջին յաղթահարեցին զՄմբատ - 222.

ՅԱՂԹԵԼ - զի թէպէտ և յաղթել ոչ կարենք, սակայն լաւ է մեռանել ի
վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձէնջ ապականեալ
տեսանեմք: - 86. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին
առհասարակ ի վերայ միմեանց, զառաջին յաղթեցին զաւրքն Հայոց
քրմացն: - 90. զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ

պատերազմի յառաջադիմ – 90. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՛նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274.

ՅԱՂԹՈՒԹԻՒՆ - Իսկ արս Ռ ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փողոն հնչեցուցանելով, և գրուոն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 182. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին- 211. Եւ եհար զգլուխ նորա և ընկէց. և դարձաւ մեծաւ յաղթութեամբ ի բլուրն: - 226.

ՅԱՄԱԻԹ ԱՌՆԵԼ - Եւ նորա վաղվադակի թուրթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամաթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ՅԱՄԵԼ - Որ թէպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. Որք երթեալ ամասուրեա ժամանակս յամեցին – 118.

ՅԱՄԵՆԱՅՆԻ - զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յախտեան: - 104. զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յախտեանս: - 173.

ՅԱՅՆԺԱՄ - նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: – 44. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դէռ ունէին զնորա պղծութիւնն: - 52. Յայնժամ ի մեջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկէդ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. յայնժամ նոքա ընդ ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն – 271.

ՅԱՅՆԿՈՅՆ - գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի, յայնկոյս ձորոյն հանդէպ գեղջն, դնէր և նշանագրէր: - 83. Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամբոցն պաշարեցին: - 83. որք ի վաղիւն եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. Իսկ մեք դէմ եղեալ կամեցաք անցանել յայնկոյս գետոյն յամբոց մի կոչեցեալ Հովանս: - 113. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց յայնկոյս Կուառաց, առ յորդաբուխ աղբերն – 146. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկիսն և գորդին ի հետ ունէին: - 233. Բայց զի նենգել կամէր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: - 234. և որք

անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղոտոյ ուշ արարին: - 272. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, Էանց յայնկոյս ի գելոն, գոր Պարսից կողմն կոչեն – 273.

ՅԱՅՄԿՈՅՍ - Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով ամեհեաւք, և երկաթ մի յայնկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256.

ՅԱՅՏ Է - և կայ ի դուռն Ստեփաննոսի. և այլ նչ է յայտ: - 267.

ՅԱՅՏՆԱՊԷՄ – Եւ ոչ եթէ յայտնապէս ումէք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ – 101.

ՅԱՅՏՆԵԼ - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. և յայտնեալ տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Եւ իբրև կատարեաց զաղաթսն յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ – 57. Թէպէտ և ի սրբոց որ ջանասցէ աղաթիւք, մի՛ յայտնէք: - 104. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ / ծն. յայտնեցան / ինքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին, յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: -198. Կարապէ՛տ, յայտնեալ զքեզ և այսար ծառայից քոց – 223. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւոր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280.

ՅԱՅՏՆԻ - թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ եղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտանեայս թողէր առ նոսա և թէ ե՞ն ումէք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք - 61. Եւ եղեալ գնոսա ի սուրբ Սերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. Արդ այս ձեզ յայտնի լիցի - 86. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն չիշխէին յայտնի ունել -110. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանսն Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին՝ բեւեռովն յայտնի գոլ, թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՅԱՆԴԻՄԱՆ - և երթեալ յանդիման նոցա իջանէր ի Սուշեղամարգն Հաշտենից: - 134.

ՅԱՆԴԻՄԱՆԵԼ – Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ – 205.

ՅԱՆԴԳՆԱԲԱՐ - և հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81.

ՅԱՆԴԳՆԵԼ – զի մի որ յանդգնեցի հանել գնոսա: - 115. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Օոփաց ի մէջ առեալ բազումք պատեցին զնովա: - 139. Որ որ յանդգնեցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 153. ընդէ՞ր այդպէս յանդգնեալ անամաւթիս - 214. ՅԱՆԴՈՒԳՆ – Եւ առեալ զժամահարսն և հարին յանդուգն / զրքում՝ յանդուքն, ծն. անդուքն, յանդուգն / - 272.

ՅԱՆԽՆԱՅ – Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապաղիս հանել – 90. Եւ դարձան ի վերայ զաւրացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի թակարթ արկեալ յանխնայ կոտորեցին – 131. գոր և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն յանխնայ կոտորեցին որք դիմադարձ գտան: - 138. Եւ սկսան յանխնայ կոտորել – 187. և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և զլովք յանխնայ կոտորեցին – 199. Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 216. Եւ պատեցին զնա յանխնայ – 240. և ի մէջ առեալ զգաւրս Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 246.

ՅԱՆԿԱՐԾ – Եւ յանկարծ / ծն. յանկարծակի / զէնս վերացուցեալ՝ կտրեաց զգլուխ երիվարին Ասուրայ – 215.

ՅԱՆԿԱՐԾԱԿԻ – ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. և յանկարծակի յարձակեցաւ ի վերայ նորա: - 93. յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն – 95. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Եւ յանկարծակի հասին զաւրքն պարսից – 174. և զնոսա յանհոգս արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յետոյ և առաջոյ: - 186. Եւ յանկարծակի եհար զնոսա սրով: - 210. Եւ ելեալ ի մէջ զիշերի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր - 218. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255.

ՅԱՆՀՈԳՍ – և զային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. փախո զԳրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք - 82. և զնոսա յանհոգս / ծն. անհոգս / արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յետոյ և առաջոյ: - 186. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զիւելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք – 187. իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք

յերիվար ելանել – 238. զի որչափ գարքն բազմանային, նոքա յանհոգս / ծն. անհոգս / լինէին ի մէջ նոցա – 243.

ՅԱՆՀՈԳՍ ԱՌՆԵԼ- զնոսա յանհոգս / ծն. անհոգս / արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զվողոսն յետոյ և առաջոյ: - 186.

ՅԱՆՀՈԳՍ ԼԻՆԵԼ- Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զիսելս կարմնձին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաւք – 187. զի որչափ գարքն բազմանային, նոքա յանհոգս / ծն. անհոգս / լինէին ի մէջ նոցա – 243.

ՅԱՆԶԻՆ ՈՒՆԵԼ- Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթենն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. զոր թագաւորն յանձին կալեալ գնալ ի տեսութիւն տեղեացն, զոր հիմնարկեաց: - 118. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեցի և գնացէ: - 179. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280.

ՅԱՆԶՆ ԱՌՆՈՒԼ - Ամենայն ոք, որ գաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել – 47. յանձն առէք լինել աստար ի վայրուց և ի ծանալթից, ոչ ինչ գմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Զոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զարս բազումս – 74. որք յանձն առին զալ ընդ նմա: - 105.

ՅԱՆԶՆ ՈՒՆԵԼ - Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280.

ՅԱՆՅԱՆՔ - Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172.

ՅԱՇՏ – Եւ ելեալ յաշտից տեղեացն, զոր և գնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119.

ՅԱԶՈՐԴԵԼ - Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145.

ՅԱՌԱԶ - Եւ իբրև մերձ եղեն յելս զառիվայրին, յառաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զվողոսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Սիւնեաց իշխան, յառաջ մատուցէր և տես, գուցէ զարքոյ հիւսիսոյ իշխանին են: - 82. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Յառաջ մատուցէր, ո՛վ դէնակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն – 84. Բայց որ իշխանոյ էս Անկեղ տան, յառաջ մատուցիր – 86. Ապա դարձան և եկին ընդ յառաջ մեր – 113. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ գնացեալ մտին ի

քաղաքն – 113. նոքա քնդ յառաջ եղին մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն աղաթեցաք: - 122. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս – 125. Արքայ հայոց, յառաջ մատիւր: - 134. Ասեղահաջ յառաջ մատիւր և մենամարտեսցոյք: - 137. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, գոր յառաջն էր յողարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղծնեաց և ծայրաքաղ առնել -142. Մնասցէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր – 173. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր – 183. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց – 187. Հաշտենից իշխանն ինքն յառաջ մատուցեալ ասէր – 212. Եւ հայրն զաւրացուցեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զզարսն Պարսից – 217. Ու՞ր էք քաջք, յառաջ մատիւր – 222. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, քնդ յառաջ եղին պաշտաւնեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235. Ու՞ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, զաւագան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիւր իբրև զքաջ արծիւ - 241. Եւ ինքեանք եկեալ իշին ի վանացն գեղն. քնդ յառաջ / ծն. ընդառաջ / երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 246.

ՅԱՌԱՋԱԳՈՅՆ – զի ես յառաջագոյն գրեցի քան զնա: - 65.

ՅԱՌԱՋԱՂԷՄ - զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ /ծն. առաջադէմ/ մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: – 90.

ՅԱՌԱՋԱՆԱԼ - և յառաջանալ քան զնոսա մտաք ի ներքս – 83.

ՅԱՌԱՋ ԳԱԼ - Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր – 183. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց – 187.

ՅԱՌԱՋ ԳՆԱԼ - Եւ ինքեանք ումանք յառաջ գնացեալ մտին ի քաղաք – 129.

ՅԱՌԱՋԵԼ - որոց յառաջել արգելուին առ զլուխ Արձանին – 130.

ՅԱՌԱՋ ԵԼԱՆԵԼ - Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս – 125.

ՅԱՌԱՋԻՆ – Այլ մեք դարձցուք անդրէն յառաջին կարգն: - 110. Ո՛չ զայս հրաման ընկալեալ եմք յառաջնոցն, և ո՛չ մեք իշխեմք առնել: - 151. և իշխան գոյով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս

ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենեցուն յարաջին յանմահական վիճակն: - 167.

ՅԱՌԱՋ ԿԱԼ - Եւ հայրն զարագուցեալ և յարաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217.

ՅԱՌԱՋ ՄՍՏՉԵԼ - Եւ իբրև մերձ եղեն յելս զառիվայրին, յարաջ մատուցեալ Արձանն և Դեմետր, և հնչեցուցին զիողոսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. Միւնեաց իշխան, յարաջ մատի՛ր և տես, զուցէ զարքդ հիւսիսոյ իշխանին են: - 82. Իսկ Արձանն յարաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց և ասէ – 84. Յարաջ մատի՛ր, ո՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն – 84. Բայց որ իշխանդ ես Անկէղ տան, յարաջ մատի՛ր – 86. Արքայ հայոց, յարաջ մատի՛ր: - 134. Ասեղահաց յարաջ մատի՛ր և մենամարտեսցուք: - 137. Հաշտենից իշխանն ինքն յարաջ մատուցեալ ասէր – 212. Ու՛ր եք քաջք, յարաջ մատի՛ր – 222. Ու՛ր ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, զաւագան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յարաջ մատի՛ր իբրև զքաջ արծիւ – 241.

ՅԱՌԱՋ ՔԱՆ Զ - Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յարաջ քան զմահ իւր: - 156. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ զնաց ի դռնն Խոսրովայ յարաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդէկոստին, յարաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285.

ՅԱՌԱՒԱԻՏՈՒՆ - յարաւաստուն /ծն. առաւօտն, առաւօտ, յառաւօտն/ պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք, և դու անդ կաց զգուշութեամբ, զի մի՛ զձեզ տեսանել փախիցեն – 120.

ՅԱՌՆԵԼ - զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիովտայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. Արդ՝ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեսցես: - 177. Արդ արի՛ զնա և իմաստութեամբ որսա զնա – 178. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յարունէլ, որ զտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. Եւ որ բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան / ծն. չարեան / իսկ – 199. զոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան զնոսա – 199. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անդի – 200. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յիս, և երդուիր, որ այլ զմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. յերկրէս ել, արի՛ և զնա խաղաղութեամբ, ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. արդ՝ արի՛ եկ առ մեզ և լեր հարկատու,

ապա թե ոչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. բայց արի անցանեմք և յուխտ երթամք ի վանս իմ - 233. Արի եկ առ իս և մի՛ երկնչիր և առ յինէն գանձս և մեծութիւն - 253. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284.

ՅԱՌՆԵԼ Ի ՎԵՐԱՅ - գոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան զնոսս - 199. յարեան ի վերայ դարանակալքն աստի և անդի - 200. ՅԱՍՏՈՒԱԾՈՒՍ - Ջառ ի յաստուածուստ /ծն. վերուստ/ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգադու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուրթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՅԱՐԱԺԱՄ - Ուստի և յարածամ ճգնութեամբ բազմաց արինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն. ողջ լինիք վասն բազմաց ազնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամէն: - 38 - 39.

ՅԱՐԿ - զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193.

ՅԱՐԶԱԿԵԼ - հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան / ծն. արձակեցան / ի վերայ: - 81. վաղվադակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն: - 84. և միաւորեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զաւրացն Հայոց - 88. յարձակեալ ի վերայ նորա եհար մրձովն ի վերայ սաղաւարտին - 91. և յանկարծակի յարձակեցաւ ի վերայ նորա: - 93. Իսկ այլք ի դիւացն ... այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն և զքորմսն առհասարակ լլկեալ թռչին իբրև զմեռեալս: - 98. բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին- 99. Իսկ զաւրքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն - 131. Եւ իբրև այգն զառուատն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զաւրքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան /ծն. արձակեցան/ ի վերայ հայոց զաւրացն - 139. Իսկ ընդդեմ /ճիշտը՝ ընդդէմ/ դարձեալ զաւրապետն Գեղեղեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. հրեշտակք ապաշաւեսցեն զանձն իմ և ղևք յարձակեցան ի վերայ իմ: - 150. Եւ միաբան զայս ասացեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից - 159. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զեթնեկեանն սպանին - 174. Գուցէ որ թշնամի յարձակիցի և դուք չեք ընդել վայրուցն:

- 185. Իբրև ետես Վահան, եթե գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զլուխն և ի վեր կալեալ ասէր - 215. Իսկ Սմբատայ քաջաբար ի վերայ յարձակեալ ասէր - 216. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մեջ/ճիշտը՝մեջ/ առին զգաւրսն պարսից: - 222. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալունեաց, կտրեաց զլուխն Սուրենայ - 235. իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել - 238. Զոր տեսեալ Վահանայ և գիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264.

ՅԱՐԶԱԿԵԱԼ Ի ՎԵՐԱՅ - հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան / ծն. արձակեցան / ի վերայ: - 81.

ՅԱՐՈՒՅԱՆԵԼ - Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տաւրոսի - 57. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ զայ առ Խոսրով: - 67. յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ - 103. Եւ յարուցեալ համբուրեաց զնոսա և նստաւ առաջի վկայարանին - 123. Եւ որք ի գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն - 131. զոր տեսեալ Դո արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն - 131. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ գնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ - 133. Իսկ եկեղեցպանն և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին - 154. Եւ յարուցեալ մեծաւ բարկութեամբ ել ի թագաւորէն: - 161. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲո - 235. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն - 255. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին զնոսա՝ Գո գլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկեց: - 262. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղիւն հասին: - 262. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զաւրացն և տուեալ զնոսա Արածոյն՝ նեղէին: - 263. Եւ խնդացեալ յոյժ՝ ի վաղիւն տան ցնծութեամբ կատարեցին. և յարուցեալ գնացին ի տեղին - 281.

ՅԱՐՏԱՍՈՒՄ ԼԻՆԵԼ - Ձոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուս եղեալ աւե - 130. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ գնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176.

ՅԱԻԳՆ - Քաջ որդի Վահան, ու՞ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յազն: - 244.

ՅԱԻԳՆԵԼ - Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զաւրբն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև Էճ՝ յազնել / ծն. օգնել, յօգն / քրմանց: -89.

ՅԱԻԵԼՈՒԼ - սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, զի այլ եւս յաւելում / ծն. աւելում, աւելումն / ի դաստակերտան: - 50. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին - 283.

ՅԱԻԺԱՐ - Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաւժար էր իրացն - 179.

ՅԱԻԺԱՐՈՒԹԻՒՆ - և զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149.

ՅԱԻԻՏԵԱՆ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարզնես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան -54. զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յաւիտեան / ծն. յաւիտեանս / - 104. Արդ՝ արհնեալ լիցից անուն քո յաւիտեան: - 153. Ամրացո, տէ՛ր, զժողովորդս քո, հովութեա՛ւ և բարձրացո մինչև յաւիտեան: - 168. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զզան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեացի անուն քո յաւիտեան: - 252. Եւ Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեան: - 278. և ոչ որ իցէ, որ բնակիցէ ի սա յաւիտեան: - 284.

ՅԱԻԻՏԵԱՆՍ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. Ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 282. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջինակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 287. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ՅԱԻԻՏԵԱՆՍ ՅԱԻԻՏԵՆԻՅ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի

պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ՅԱԻԻՏԵՆԱԿԱՆ - և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած յաւիտենական յագգաց յագգա: - 97. և եղիցի ար յաւիտենական այսար ի միջի մերում: - 133. և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յաւիտենական /գրքում՝ յաւիտենական/ և անմահ: - 166. Ուստի նախանձու բանասարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յաւիտենական – 166.

ՅԱԻԻՏԵՆԻՅ - Եւ դրոշմեսցիր արձան յաւիտենից – 42. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Տէր աստուած զաւրութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ - 166. Իբրև գնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամաւթն յաւիտենից /ծն. յաւիտենական/: - 202. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արհնեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն: - 289.

ՅԱԻԲՆԵԼ - և այնպէս յարինեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134.

ՅԵՏ - որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց լետ / ծն. ետ / քո: - 41. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց, լետ մահուն Խոսրովուհեայ – 70. և լետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. Եւ լետ հնգետասան ամի դիւագնեալ ամենայն երկիրն Հայոց, և ինքն թագաւորն ի մէջ վարազացն երթեալ դադարէր: - 73. Եւ լետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. և լետ երից աւուրց առին զբաղաքսն և զշինուածսն կործանեցին: - 84. Եւ լետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառա և Մեղոտեա և Հոռա: - 108. Եւ լետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղոտեա և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109. Արդ լետ ԲԺ-ան աւուր երթեալ իջանեաք ի քաղաքագեղն Մեղոտի և անդ երեկալթս արարեալ: - 113. Եւ լետ ողջունին

ասէ սուրբն Գրիգոր – 122. և յէտ երից ատուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Ձենոբ եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յէտ նորա՝ /Եպիփան/ աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. Եւ յէտ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: - 157. Եւ յէտ սակաւ ատուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. Եւ յէտ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ գնտս, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յէտ Բ-ուց ատուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. Յէտ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն – 203. Եւ յէտ ութ ատուրն եկն եհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յէտ Ի ամի – 267. Եւ եղև յէտ ութուստասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Յէտ այսքան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283. Եւ յէտ Ը ամի եկն Աբդուահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ – 285.

ՅԵՏԻՆ – եւ հրամայեաց զաւրացն պատրաստել զինքեանս յէտին ատուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. Եւ որ բուն յէտինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. Նմանապէս արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յէտնոցս / ծն. յետ նոցա /: - 289.

ՅԵՏՈՅ – գոր յէտոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Իսկ անդրանիկն մնաց առ դայեկացն, և յէտոյ ամուսնացաւ: - 72. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յէտոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. և գնտս յանոգս արարեալ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յէտոյ և առաջոյ: - 187. Բայց նուիրակն և դայիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն, զի Վահան ոչ ետ մատել ի զարսն, այլ առանձին յէտոյ – 196. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յէտոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զզուլսն – 198. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յէտոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. Բայց զաւրութիւն տեսառն զգետներ գնտս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յէտոյ / գրքում՝ յետս, ծն. յետոյ / անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան եղին: - 265. Չայս յէտոյ շինեաց Համամ, զիր անուն դնելով Համամաշէն: - 285. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յէտոյ գնոյն պահել զկարգ,

միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ՅԵՏՈՒՍՏ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ – 221.

ՅԵՏՈՒՍՏ ԿՈՂՄԱՆԷ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ – 221.

ՅԵՏՍ - Եւ դու առաքեա զոք զկնի զաւրացն մերոց, զի դարձցին յետս. զի ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երևին փողփողեալք: – 82. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դէռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183.

ՅԵՏՍ ԴԱՌՆԱԼ - Եւ դու առաքեա զոք զկնի զաւրացն մերոց, զի դարձցին յետս. զի ըռազմ է բազում զաւրաց և բազում դրաւշք երևին փողփողեալք: – 82. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դէռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183.

ՅԵՐԵԿՈՅԸ - և յերեկոյն իջանէմք ի վերայ զաւրացն Յունաց: - 200.

ՅԵՐԵԿՈՐԵԱ - Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտաւանէիցն աղաթել յերեկորեա – 54.

ՅԵՐԿԱՐ - Եւ համբուրեալ զնոսա յերկար, ապա ելաք յեկեղեցին – 123.

ՅԵՐԿԱՐԵԼ - սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեացին /ծն. յերկարեացեն, յերկարիցեն, երկարիցին /, այլ չարիք սատակեացին – 97.

ԵԹԹԱՂԻՆԿԷ - ո՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաղինկեայ /ծն. յեփթաղինկայ, չեփթաղինկայ, Եփթաղինէ/ հելենացի գրով, կամ զթագաւորութիւնն ճենաց – 71.

ՅԻՄԱՐԵԼ - զոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան – 272.

ՅԻՄԱՐԵՅՈՒՅԱՆԵԼ - և զքարագլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց զնոսա աստուած – 258.

ՅԻՇԱՏԱԿ - Ձի ոչ է արեւն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթսն գրել և յիշատակ չայոց ոչ թողուլ – 63. զի լիցի յիշատակ յազգս անցելոց: - 124. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288. Եւ որ ոք զմեր անուն ի

յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և գրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289.

ՅԻՇԵԼ - Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեալ՝ գնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա - 41. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան - 54. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի անձ զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել էս: - 65. և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայդ նչ յիշէ- 65. Ա՛յ գայլակորիւն, յիշեցեր զբարս հարքն և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: - 91. զի և զայն տեսեալ՝ յիշեցնէ զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. զի դու նչ յիշես յողորմութեան զբարկութիւն քո: - 153. յիշեաց Խոսրով զուխտ իւր և եկ առ աւար և զերութիւն - 164. Յիշեալ, տէր, զգութ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից - 167. Արդ յիշեալ, տէր, զզինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց - 171. Յիշեալ, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 172. Յիշեալ զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւգնեցեր ի հեռաստանէ, աւգնեա և ի մատոյս: - 239. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեցի անուն քո յաւիտեան: - 252. այլ յիշեալ զհարսն մեր, թէ ո՞րչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. Եւ յիշեաց զերդումն - 285.

ՅԻՇԵԼԻԲ - Ջայս ասաց, զի յիշելիք լիցի բանն: - 241.

ՅԻՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ - Գալն Վարդուրիեր, և մեռանել ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268. և առաքեաց զարս ի Տարան յիսուն հազար - 268.

ՅԻՍՈՒՍ - Ողջ լերուք ի տէր Յիսուս: - 46.

ՅԻՐԱԻԻ - Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի զամ կոտորեմ, գնամ և այլ զամ - 214. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր - 215.

ՅՂԵԼ - զոր գրեաց և յղեաց ի Կեսարիա - 33. մանաւանդ և զՏիմոթէոս Ագղէնացոց եպիսկոպոս յղեցես - 38. զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք զալ զկնի արանցդ, զոր յղեցար առ ձեզ: - 49. Իսկ մեր ի

վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թողթով ծանուցաք զիրսն: - 84. Եւ պատգամ յլեր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ գնա ի ներքս: - 151. յղեաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յուաց - 160. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ ակսաւ զերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Սա յղեաց առ Վահան և ասէ - 208. Եւ ինքն յղեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ - 227. Իսկ Օիծառնիկն զկինն և զորդիան և զազգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց - 280. Բայց յլէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283.

ՅՂԸ - Սա բազում կրանաւորս կարգեաց ի Գլակայ վանսն, և եղեն առ սովաւ արս ՅՂԸ: - 147.

ՅՂՈՒԹԻՒՆ - Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զլոյթինն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68.

ՅՈՀԱՆՆԷՄ - տե՛ս ՅՈՎՀԱՆՆԷՄ զլիսաբառի տակ:

ՅՈՀԱՆՆԷՄ ՄԱՄԻԿՈՆՆԵԱՆ, ՅՈՎՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆՆԵԱՆ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ձենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնեանից - 288. Դարձեալ ես, տէր Յովհաննէս / ծն. Յովհաննէս, Յովաննէս / Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ - 289.

ՅՈՅԺ - Յոյժ գոհանամք զաստուածոյ - 34. որով ցնձայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբ - 35. ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատանայի - 36. գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ - 38. և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իմ: - 39. գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան - 46. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրն տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և խնդացին - 51. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւազ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան - 52. և խնդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 52. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ - 60. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ձենոբայ անարժան ծառայէա առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր - 64. Զոր լուեալ իշխանքն ընդոստեան յոյժ - 81. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 94. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր

տեսիլ նոցա – 107. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. զոր լուեալ յոյժ ուրախացաք: - 122. զոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ զլիսաւոր իշխանաւրն: - 122. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ – 125. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դորդդէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. Իսկ կին նորա զի յոյժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 150. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցյանին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց – 155. սկսան բախել իրերաց, զոր յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, խնդաց յոյժ: -160. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. և նեղէին յոյժ – 212. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ – 257. և նա կոտորեալ զբազումս և վաստակեալ յոյժ: - 277. Եւ խնդացեալ յոյժ՝ ի վաղին տաւն ցնծութեամբ կատարեցին – 281. ՅՈՅՆ /Բ / - զոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. զոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց, որպէս Ագաթանգեղոս պատմէ զայսոսիկ -71. Զայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յուն և իսմայելացի նշանով: - 95. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դայր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Սրդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարզպան հաստատեաց: - 158. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, զնացին ի Բայխաստան – 158. Իսկ զաւրքն Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով: - 160. յդեաց առ Խոսրով Մուրիկ արքայն Յունաց – 160. Իսկ իշխանն Մուշեղ առաքեաց առ յունաց զաւրապետն և ասէ – 162. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162. Իբրև գնաց և էառ աւար և գերութիւն լեռկրէն Յունաց, և անցեալ գնաց ընդ կողմանս Բասենոյ: -163. Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: - 165. և զաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185. զի այնպէս գրեսցէ, որպէսզի զայցեն

վաղիւն, զի Յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198. և յերեկոյն իջանենք ի վերայ գաւրացն Յունաց: - 200. ապա՝ զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա ոչ իշխեցաք գնալ - 201. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորոյն իւրոյ... առաքեաց զՎաղթանկ ... երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 206. Ջոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր լեռկիքն յունաց / ծն. երկիրն Յունաց /: - 249. Ջայսսիկ լուեալ Վաղդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խասարով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյսն - 283.

ՅՈՅՄ - Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով գան ի բժշկութիւն ի դոռն եկեղեցոյն, ինդրուածովք Կարապետիս բժշկեսցես զնոսա - 104. Ո՛վ ճշմարիտ շատուեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա - 177. Իսկ Մմբատ գամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս - 263.

ՅՈՎԱՆ - տե՛ս ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ գլխաբառի տակ:

ՅՈՎԱՆՆԷՍ - տե՛ս ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ գլխաբառի տակ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԿԱՐԱՊԵՏ - Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև գՅովաննէս Կարապետն համարեին զնա: - 204.

ՅՈՎՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ - տե՛ս ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ գլխաբառի տակ:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ, ՅՈՂԱՆՆԷՍ, ՅՈՎԱՆՆԷՍ, ՅՈՎՀԱՆ, ՅՈՎԱՆ - զի զգանձն կենաց շնորհեցեք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զարբոյ Մկրտչին Յովաննու / ծն. Յօհաննու Մկրտչին /- 35. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանագինեայ վկային: - 75. և առեալ ի զիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊաղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75. Բայց թէ ո՛վ երբ ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: Եփրեմ՝ ամս ԻԸ, Յօհաննէս՝ / ծն. Յովհաննէս / ամս Ժ: - 146. և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Ներսէս՝ ամս Է: Յովհաննէս՝ ամս Բ: - 146. որոց անուանք են այտքիկ. Թէովնաս, Պաղիկարպոս, Սիմովն, Յովհաննէս / ծն. Յովհան, Յօհաննէս, Յօհաննէս /, Եպիփան- 175. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև գՅովաննէս Կարապետն համարեին զնա: - 204. Ահա ծամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաթքն: - 261. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ երբ ի

վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս / ծն. Յովհաննէս, Յովաննէս/ Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ՅԱՎՀԱՆՆԷՄ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՉ - Բայց թէ ո՞վ երէր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75.

ՅՈՏՆ ԿԱԼ - Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271.

ՅՈՐԴԱՌՈՒԻՆ - Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց՝ յայնկոյս Կուռռաց, առ յորդաբուխ / ծն. որդաբուխ, յորդաբուղի / աղբերն – 146.

ՅՈՐԴԱՆԱՆ - որով ցնծայ յոժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի զալստեամբն ի Յորդանան: - 35.

ՅՈՐԴՈՐԵԼ - և յորդորեալ զգարսն ի պատերազմ. և զաւրացեալ առաջի եդ զնոսս ի փախուստ – 160.

ՅՈՐԺԱՄ - յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացեւ անորդուելի մինչև ի վերջին ատուրն, յորժամ զաս և նորոգես զաս անապական – 56. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ զիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն բարձին ի հարեւ նորա Տիրանայ – 71. Եւ յորժամ լցան ատուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական – 74. զի յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. Եւ յորժամ ճակատեցան առ միմեանս և կամէին խառնել, ժամանեաց նոցա երեկոյ: - 89. Ջի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել -110. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դռով անուն նորա: -125. Եւ յորժամ ճաշեցին, ասէ տիկինն – 153. և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. ապա թէ ոչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ – 163. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարան առաքեաց բազում զաւրաւք – 163. և յորժամ գտցես զաս նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Եւ պատուէր տուեալ էր թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացեք և այլ զաւր ածեք: - 182. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսս: - 182. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեւք հային, դուք

միաբան ի քաղաքն դիմեցէք – 182. և յորժամ գտածարսն այրեաց, գնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտացցեն զիրսն: - 196. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և զաւրքն հակառակեալ միմեանց՝ գունդ խնդրեցին և ոչ կարացին գտանել – 201. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիհնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսջիք զհետ գրելեացդ – 289.

ՅՈՒԶԵԼ - զի յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81.

ՅՈՒՂԱՐԿԵԼ - Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին / ծն. յղեցին, առաքեցին / առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51. զոր ինքեանք խնդրեցին, զայն յուղարկեցես / ծն. ուղարկեցես / գրով: - 64. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, զոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Ադանեաց և ծայրաքաղ առնել -142. Եւ իբրև յուղարկեցին / ծն. ուղարկեցին, յուղարկէին/ զկիին և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կիին ելանել ընդ սակաւ գառիվայրն ... Ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի -154. բայց Պաւղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան – 165. Արդ՝ արի՛, սթափե՛աց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեցես: - 177. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և գնասցէ: - 179. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զաւր ածէք: - 182. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռ այր: - 185. և ինքն էլ ի Միհրանայ յուղարկել զնոսա: - 186. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց / ծն. ուղարկեաց / յայն զաւրսն, որ հեռի էին:-198. Իսկ նա յուղարկեաց / ծն. ուղարկեաց / պատասխանի այսպէս – 208. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 210. Եւ ինքն յուղարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր – 220. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկեա – 228. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան զորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: - 250. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեղն Պալունեաց – 259.

ՅՈՒՍԱԼ - Եւ յուսասցին յանուն քո, որք երկիւղիւ ծառայեն քեզ: - 168. Այլ յուսամք էթէ որպէս արարերդ և առնես: - 25

Ն

Ն - Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր ... Տումբ ծուխս Ջ և հեծեալս Ն:
- 112. և ածին ընդ յինքեանս Գ իշխանս և Ն այր ընտիր – 124.

ՆԱ - որ թէպէտ և առ նորաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընծայս մատուցեր գնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. գորս իբրև գանգիւտ մարգարիտ համարիմ գնոսա տուեալս ինձ: - 37. գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ -38. Զի զայն ուսոյց նոցա հակառակն ճշմարտութեան սատանայ – 40. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա – 41. Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ, որոշեցես նոցա գեղս և աւանս մեծամեծս, որպէսզի պէտք վանացն ի նոցանէն վճարեցին և ինքեանք միայն աղաւթից և ճգնութեան պարապեցին: – 43. այլ կացուցես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս – 43. որոշեցես ի նմա դաստակերտս և շինեցես ի նմա աղքատանոցս – 43. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, գոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նորա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: – 44. զի յարեան ի վերայ նորա հերեսիոստայք և հալածեցին զնա ի կողմանս Հռովմայ: - 44. վասն այսորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսս թուղթս: - 44. Բայց դուք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և գտեղեացդ զվայելչութիւն: - 44. Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին գնոսա ի Տարան – 45. զի ոչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն –47. Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Եւ անտի ելեալ զնացին

յԵրոսաղէմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: - 51. Իբրև նորա ի Հռոմ գնացեն - 51. քանզի և նորա հալածական շրջէին զկնի Եղիազարու: - 51. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւագ, որ յոյժ հմուտ էր բազում դպրութեան - 52. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին զնորա պղծութիւնն: - 52. և խնդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 52. և ըմբռնեալ մահու կապեաց զամենեսեան ընդ անիծիւք, արժանացուցանել զնոսա դժոխոց կայանին - 55. Եւ իբրև կատարեաց զաղաւթնս յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ - 57. Եւ նորա խնդութեամբ արտաքս ելեալ էառ զնշխարս սրբոց առաքելոցն - 57. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն մինչև գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարսան - 58. զիս ընդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ: - 59. զոր եկեալ ի Հռոմայ ոչ գտաք զնա անդ: - 60. Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել զնոսա ի խաղաղութիւն - 60. թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զ՞ոյ պաշտանէայս թողեր առ նոսա և թէ ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Կամ զԿրանիդէս և զԱնտոն ու՞ր էս թողեալ, որով պարծին եկեղեցիք սրբութեամբ նոցա - 61. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ու՞ր Եղիազար և Զենոբ: - 62. Որպէսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա զրովդ: - 62. որ թէպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս զրով յիշել էտ: - 65. զի էս յառաջագոյն գրեցի քան զնա: - 65. Եւ եղև միջնորդ արքայն Ճենաց և ոչ կարաց զրաւել զսիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. և էտ զնա ցկինն իւր Սովի: - 70. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից - 70. Բայց ոչ զիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուհի: - 70. Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն Բարձին ի հարե նորա Տիրանայ, զի տական զնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռէգէս: - 71. և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա գնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց - 71. Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու - 72. Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ

դասեր իւրում, որ կոչիր Մարիամ: - 72. Արդ, իբրև եղևն նորա / ծն. նմա / երկուս որդիք, անուն անորանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռատակէս - 72. և մնաց առ նմա մինչև նա թագաւորեաց ի տեղի հար իւրոյ: - 73. Եւ վասն ոչ գոհելոյ կոռցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց գնա: - 73. և նորա արկեալ գնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73. Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին գնա նախարարքն - 73. և նորա ելեալ ժողովեաց գնուս առ ինքն - 73. և զվեց ար թողու գնուս անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. Եւ յորժամ լցան ատուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական - 74. և դիւաբնակ մարմինք նոցա ընկալան զբժշկութիւն: - 74. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. Իսկ հրեշտակ տեսան հաւանեցոյց գնուս զինքն լինել նոցա հովիւ: - 74. Չոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զարս բագումս - 74. և առաքէ գնուս յաշխարհն Կապպադոկացոց ի քաղաքն Կեսարիայ - 75. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75. Մինչ ել նա ի Պատմոս կղզոյ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ - 75. գոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակոյիմոսի Փարմէոս - 76. Եւ եղեալ գնուս ի սուրբ Սերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղուց մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիստիանոսի: - 76. որ թէպէտ և բագում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսոնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ գնա: - 77. գոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց գնուս ի խաղաղութիւն: - 77. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին ետ նոցա զնշխարս Աթանազիւնի վկայի - 77. և հազիւ կարաց արձակել գնուս հաշտութեամբ և սիրով: - 77. գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, զի և զայն ևս քանդեցէ: - 79. և որ զլխաւոր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեացեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Իսկ նորա երթեալ և ոչ կարաց զիտել, թէ ոչք են - 82. և յառաջեալ քան գնուս մտաք ի ներքս - 83. Իսկ նորա ԴՌ արանց ընտիր սուսերաւորաց առաքեաց, որք ի վաղին եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն - 84. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և զիտեմք

զգարություն նոցա – 85. լա է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան գնոսա ի ձենջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. և աճապարեաց Արձանն և էհար տիգա ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ գնա: - 86. Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր – 87. և կուտեացին արձան ի վերայ նորա – 87. և արք Պարախու և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87. և փախստական արարեալ գնոսա իջուցին ընդ գառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի ... մինչ զի ամենայն իշխանքն Հայոց դողային ի նմանէ: - 90. Իսկ նա / ծն. նորա / ձայն տուեալ ասէ – 91. Իսկ նա ասէ – 91. յարձակեալ ի վերայ նորա էհար մրձովն ի վերայ սաղաւարտին – 91. և կտրեաց գնա ի զարացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յարնելս կոյս – 91. և իջեալ կտրեաց զգլուխ նորա և զմարմինն գահավեժ արարեալ ասէր – 91. Եւ իբրև էհաս նմա, Մեստակէն խոցեաց զբարձս նորա – 92. իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա և պարանոցան ի վայր ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ և զդի նորա դարահոս արար, գոր և Մեստակող կոչեն զանուն տեղոյն: – 92. և գնաց մերձեցաւ առ նա – 92. և յանկարծակի յարձակեցաւ ի վերայ նորա: - 93. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրաւն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. Իսկ նորա առեալ զերկոսեան երիվարսն՝ դարձաւ – 93. և նորա ի վերայ յարձակեալք կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ - 93. և կտրեաց զգլուխ նորա և ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ ի մաղախ իւր: - 93. և հատեալ զերեզմանս, լցին գնոսա ի ներքս – 94. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց գնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. Իբրև մատեան կործանիչք ի ներքոյ նորա ... բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին – 98. և նա մի գտցէ հանգիստ – 99. և նա ասէ ձեզ: - 102. անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ – 102. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետիս բժշկեսցես գնոսա – 104. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Սիւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգարս գեղջն գալ ի մկրտութիւն, որք յանձն առին գալ ընդ նմա: – 105. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ գնոսա ի ձորն Այծսանայ – 106. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ գնոսա ի ձորն Այծսանայ և մկրտեաց

գնոսա – 106. Եւ առեալ ածեր գնոսա ի տէրունական տաճարին տեղիսն: - 106. Եւ տուեալ գնոսա ի ձեռս քահանայից, ետ տանել գնոսա ի գեւղն - 106. և աղաչէր գնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. Իսկ նքա ոչ առնուին յանձն, այլ_ասէն ցիշխանսն – 107. Ետ հրաման գերծել զգէսս նցա և խաղացուցանել գնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. Այլ և յոյժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նցա – 107. և նա ետ գերկիրն Տարանոյ յիշխանութեամբ նցա գոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նքա Վիշապ – 108. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն գերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որոց նցա Կուառա և Մեղոտեա և Հոռա: - 108. զի ընդյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն, շինեցին գնա դաստակերտս – 109. և ետուն նցա ի սպասաւորութիւն զազգն իրեանց: -109. վասն այնորիկ և պաշտանեայք նքա գէսք ունէին – 109. զի մի ոք յանդգնեցի հանել գնոսա: - 116. և գնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք – 117. Այս ամ մի է, զի ոչ էմք տեսեալ գնոսա: - 119. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել գնոսա: - 119. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց ինդրակա զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք, տուեալ նոցա խրատ, եթէ յառաւատուն պահուն ելանէն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. Իսկ ի լուսանալ աւորն Ե-երորդի՝ լուսն զձայն սաղմուսերգութեան նցա – 120. զի և անդ իսկ էին դարանափոր խուցք նցա: - 121. Եւ նա ասէ – 121. Իսկ նքա ասէն – 121. նքա ընդ յառաջ եղէն մեզ և միաբանեալ ելաք ի բլուրն և աղաթեցաք: - 122. Իսկ նքա ասէն – 123. Եւ համբուրեալ գնոսա յերկար, ապա ելաք յեկեղեցին – 123. Եւ իբրև ածաք գնոսա առ թագաւորն, և բազում ժամս արտասուէր թագաւորն և հայցեր արինիլ ի նցանէ: - 123. Եւ յարուցեալ համբուրեաց գնոսա և նստաւ առաջի վկայարանին – 123. և նքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսա – 123. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և զոհացեալ զաստուծոյ, որ ետ ի ձեռս նքա զթշնամիս իւր – 125. և առեալ արձակեաց գնոսա յամուրն Ողկան: -125. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դոմվ անուն նքա: -126. Եւ նքա կաշառեալ ի թագաւորէն հիւսիսոյ ԿՌ դահեկան, առ և գնաց յաշխարհն իւր – 126. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նցա ի պատերազմ – 128. Եւ առեալ զնշխարս առաքելոցն՝ տեսնագրեաց ի վերայ նցա: - 130. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ գնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան , և անկան ի տեղուցն Ռ և Զ այր: - 132. Իբրև

եկին հասին ի տեղին և գտարքն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին գնա արք երեք հազար: -133. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նա պատասխանի - 133. և երթեալ յանդիման նոցա իջանէր ի Մուշեղամարզն Հաշտենից: - 134. Իբրև եհաս նա՝ ասէ - 136. Իսկ նա ընդ մեջ/ճիշտը՝մեջ/ ածեալ եհատ զգարսն և էանց յաջ թևապետն հիւսիսոյ և ասէ - 137. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գտարն և կտրեաց գոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. Եւ բանակեցան նոքա յայնմ կողմանէ և սոքա յայսմ կողմանէ: - 139. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն Օսփաց ի մեջ առեալ բազումք պատեցին գնովա: - 139. Եւ նոքա հասեալ հալածեաց զգարսն ի նմանէ - 139. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նոքա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Իսկ ընդդէմ /ճիշտը՝ ընդդէմ/ դարձեալ զարապետն Գեորգեոսն թագաւորին Տրդատայ, և նոքա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոքա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար գնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 141. Իսկ ի նոցանէ հնգետասան հազար և ինն հարիւր և ԽԲ: - 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142. Այս ամենայն գործեցաւ ի զալ նոցա ի շոմայ - 142. Եւ իբրև հասաք զարացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Աղձնեաց և ծայրաքաղ առնել -143. Զենոք եկաց հայր վանացն Գլակայ՝ ամս Ի: Յետ նոքա՝ /Եպիփան / աշակերտն Անտոնի՝ ամս Լ: - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս ... Ստեփաննոս աշակերտ նոքա՝ ամս հնգետասան: - 145. զի նա էր տեղեակ տոմարի ամենայն ազգաց:-147. և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնից: - 147. և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նոքա - 149. առեալ զկին իւր՝ էած առ հայր նոքա և թողեալ զկին իւր՝ ինքն գնաց: - 149. Իսկ կին նոքա ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. Իսկ սպասաւորքն արգելուին գնա յայն խորհրդոյ ինդրոյն - 150. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն գնա: - 150. Իսկ նոքա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով - 150. Եւ պատգամ յղեր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիւրսն և թողցէ գնա ի ներքս: - 151. Եւ նա ասէ - 151. Եւ նա ասէ - 151. Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն - 153. Արդ՝ արա գնշան քո զաւրութեանդ առ նա - 154. տեսանէմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155. Եւ ընդ բանիցն եհար գնա, և անդէն

սատակեցաւ: -155. և պատրաստեալ նմա գերեզման եղին ի նոյն տեղուցն: - 155. Եւ կանգնեալ խաչ քարէ և գրեցին ի նմա այսպէս/ճիշտը՝ այսպէս/ -155. Որ ոք յանդգնեսցի մարտնչել Ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 153. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, ստրջացաւ: - 156. Իսկ հայրն մխիթարեաց զնա և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում - 156. զարդարեաց զնա հրաշալի սպասիւք - 156. Իսկ Կիրիղ հայր վանացն անէծ զնա: - 157. Բայց որդին, թէպէտ և դարձոյց զաւանսն, նորա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌումիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգարս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգարսն Յունաց ՀՌ, զնացին ի Բալխաստան - 158. Եւ նորա քաջալերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմ: - 159. և ետ տըր ի ձեռս նոցա զթշնամիսն - 159. Չոր գիտացեալ Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա - 159. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր. և յորդորեալ զգարսն ի պատերազմ. և զարացեալ առաջի եղ զնոսա ի փախուստ - 160. զի թագաւորին փոխանակ էին զնա կարգեալ - 160. Իսկ նա խորհեցաւ դարան մահու գործել նմա: - 161. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմա զնենգութիւն եղբարն: -161. և ի լոյս ածեալ զդարան մահուն, և թքակոծեաց զանմտութիւն նորա: - 161. Եւ իբրև լուաւ թագաւորն, երկեաւ ի նմանէ, զի մանուկ էր: - 161. Եւ յետ սակաւ ատուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յարժոռ նորա: - 162. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ ակսաւ զերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. զի կալցեն զնա և տարցեն ի Բալխ - 163. և կոտորել Գայլուն Վահանայ զնոսա յԱձ քաղաքի: - 164. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յարժոռ նորա - 164. և կացուցեր զնա իշխան ի վերայ երկրի, և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յավիտենական և անմահ: -166. և ոչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, Էլոյծ զապականութիւն մահու՝ ի գերեզմանի դնելով - 167. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց - 167. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապարիսի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք

մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ գերծուցես գնոսա - 171. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր գնոսա, այլ գթութեամբ քով ինամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա -171. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ գնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս:-172. և մեր նահատակութեամբս հաշտեա՛ ընդ նոսա և մի՛ անտես առնէր զաղաչանս մեր - 173. Դու հատո՛ նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. և են փառք աստուածութեանդ շուրջ գնովա - 173. հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173-174. և իբրև տեսին զՊատիկկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. բայց զդուռն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել, զի ծածկեաց տէր ի նոցանէ: - 175. Եւ յետ երից ատուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ գնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտատու եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Ապա առեալ զնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ, և անդէն եդին գնոսա առ Անտոն և Կրաննիդէս - 176. Եւ կանգնեալ խաչ ի վերայ նոցա. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղուջն: - 176. իբրև տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Եւ նորա լուեալ՝ զաւուրս երիս անկեալ դնէր անխաւս: - 176. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա - 177. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան - 177. Եւ ասէ գնա - 178. Արդ արի գնա և իմաստութեամբ որսա գնա - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և գնասցէ: - 179. Իսկ նա ասէ - 179. զի ես առ քեզ կամիմ գալ ապստամբութեամբ ի նմանէ - 179. Եւ նա արձակեալ կոչեաց, զի յաւժար էր իրացն - 179. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան, և նա ինդրեաց ի նմանէ զԱստեղաւոս ամրոցն: - 180. ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով - 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Եւ նորա գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, գոր ոչ կարացին գիտել Պարսկքն: - 182. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զՊարսից գերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել գնոսա: - 182. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նորա զձեւք հային, դուք միաբան ի

քաղաքն դիմեցէք – 183. նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: – 183. Դիմեցին և նոքա ի քաղաքն և սկսան մտանել: – 183. Եւ մտեալ ի սենեկն՝ խաւսեցաւ ընդ ննա այսպէս և ասէ – 185. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա Ռ այր: – 185. Եւ նա ասէ – 185. Իսկ Միհրան բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նոցա Բն այր: – 185. Եւ ասէ զնոսս – 186. Եւ ետ նոցա առաջնորդս – 186. և ինքն ել ի Միհրանայ յուղարկել զնոսս: – 186. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, որ ընդ ծմակն գնացեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: – 186. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսս ի քուն առնել – 186. և զնոսս յանհոգս արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին զփողսն յետոյ և առաջոյ: – 186. Եւ ի մէջ առին զնոսս և իսկոյն բարձին զգլուխս նոցա և ի գետ ընկեցին – 187. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայսոց, և նոքա դեռ չէին եկեալ ի ծմակն – 187. և կացին մնացին մինչև նոքա եկին: – 187. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաւք – 187. զորոյ զհետ մտեալ երկու ումանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նոքա – 188. Իսկ Վահանայ մաւրին տուեալ զնոսս, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի – 188. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոյր ի ներքս: – 189. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ գինի մտին: – 189. Եւ նա կարգաւ պատմեաց ննա ստուգիւ, և մի բան ո՛չ թաքուցեալ ի ննանէ, զոր արարեալն էր: – 190. Եւ նոքա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զՎահան: – 190. Եւ նոքա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եդ առաջի ասելով – 190. Եւ նոքա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, զոր նա և նա միայն զիտէին: – 191. և ետ գրել ի նա ողջոյն – 192. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսս բանիւք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: – 193. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսս ի տաճարի անդ: – 194. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէր նոցա և ասէ – 194. Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենճերաց նոցա: – 195. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ռդկան: – 195. Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: – 196. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսս ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտասցեն զիրսն: – 196. Իբրև ետես զնա Վահան, ասէ – 197. Եւ ետ գրել թուղթ պարսիկ դպրին՝ կաշառելով զնա – 198. յարուցեալ նոցա

յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. գոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան գնոսսա: - 199. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա - 200. Իսկ Վահանայ առեալ զգարան՝ իջուցանէր գնոսսա ի ձորն բուն - 200. ի մեջ /ճիշտը՝ մեջ/ առեալ կոտորեցին գնոսսա- 200. ապա՝ զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսսա ոչ իշխեցաք գնալ - 201. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: -203. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու - 204. վերագոյն ընդունէին գնա - 204. Եւ վասն սուրբ և պարկէշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին գնա: - 204. և արար գնա կրանաւոր - 205. և ետ շինել նա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. Իսկ նա յուղարկեաց պատասխանի այսպէս - 208. Թեպէտ և ընդ Միհրանայ մահն խնդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի, որ գնորա մահն լսեցեր - 208. Իսկ նորա բարկացեալ առաքեաց ի վերայ նորա Ձ հազար այր ի Մուշ: - 209. Իսկ նորա զիջերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. Եւ յանկարծակի եհար գնոսսա սրով: - 210. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար -210. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին, զի անդ կնքեցին գնա: - 211. Իսկ վահանայ տուեալ գնոսսա մաւրացն՝ զբազումս կոտորեաց - 211. գոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Ապա կալեալ գորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. Եւ նորա ետուն ԼՌ դահեկան և դարձան: - 212. Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Իսկ նոցա զաղաղակս բարձեալ ասէին - 213. Եւ տարածեալ գնոսսա ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց զլխատել գնոսսա - 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 214. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Իսկ նա ասէ - 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նա: - 215. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց գնա և ասէ - 215. Իսկ նա ասէ - 215. և գնա յերկիր ընկեց - 215. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զգլուխն և ի վեր կալեալ ասէր - 215. Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 215. Եւ հայրն զաւրացուցեալ և յառաջ

կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. Եւ նոքա լուռ եղեալ մինչև ցմիւս ամս: - 217. Իսկ նոքա ժողովեալ ինն հազար այր, գնաց ի վերայ նոքա յԱնտաք: - 217-218. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, որ կոչի Մահու ազարակ և ինքն գնացեալ ընդդէմ նոքա, զրգռեաց գնա: - 218. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նոքա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Եւ եկին զաւրքն ի գիշերի և պատեցին գնոքաք – 218. և նա կամեր ի գիշերի ելանել ընդդէմ նոցա – 218. բայց արգելին գնա քահանայք դրան իւրոյ: - 218. Իսկ նա ասէ – 218. և ի հերաց նոքա լոյս փայլատակեր: - 219. զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 219. Եւ այնչափ կոտորեցին գնոսա, մինչև հեղեղատք արեանց ելին – 220. Եւ կազմեալ նոքա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: - 220. Իսկ նոքա խոյս տուեալ աուրս ութ և պատրաստեաց զգարս իւր: - 220. իսկ նոքա ի բլուրն ելեալ ասէր – 222. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զոսնապան բարձից նոքա – 223. Իսկ նա զտէգն ձգեալ եհար զկուրծս նոքա – 223. Եւ բախեալ տիգաւ ի թիկունս նոքա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նոքա – 223. և հանեալ զտուրն կտրեաց զգլուխ նոքա – 224. Եւ նոքա հանեալ ընկէց զգլուխն և ինքն մեռաւ: - 224. Եւ եհար զգլուխ նոքա և ընկէց – 226. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց – 226. զոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ - 226. Իբրև վճարեցաւ պատերազմն, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատսն լնուլ գնոսա: - 226. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել գնոսա: - 227. Իսկ նա պատասխանի ոչ գրեաց: - 229. Եւ ընդառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ գնա սիրով. և ած գնա ի Մուշ: - 229. Եւ նոքա ցուցին նմա զբերդն, թէ անդ է: - 229. Եւ նա ասէ՝ անդ՝ այծարած է, թէ դիւարած: - 229. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող զորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: - 234. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղոտի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, զոր Արտից գեղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նոքա, և գնացին երկոքեանն ի վանն: - 234. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելուին գնա վանն Սուրենայ: - 235. Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Մերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ընդդէմ նոցա ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ իբրև դարձան, Մերեմ մեռաւ, զի հարին նետի ի սիրտ նոքա - 237. և ընկերք նոքա քարի և նետի ընդդէմ գնացեալ զբազումս սպանին – 237. և նոցա ծունր կրկնեալ

յաւգնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Փութասջիք, զի մաճաւ /ճիշտը՝ մաճեաւ/ սուր քաջին, և սուրն, ո՛ր ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: – 240. Եւ պատեցին գնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ձեռքէն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէնք նոցա: – 240. Իսկ նա ասէր ձայնիւ բարձր – 240. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեն յորդին իւր ի Վահան ... և որպէս զարծիւ կանչեաց ի վերայ նոցա – 241. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: – 242. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին գնուսա – 243. Հեծի՛ր, իշխանդ Պալունեաց: Եւ նորա հեծեալ – 243. զի որչափ զաւրբն բազմանային, նորա յանհոգս յինէին ի մէջ նոցա – 243. և ածեր զՎահան Կամսարական, գորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: – 244. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս և պարգեաց զմիւս թնն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: – 245. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան – 245. գոր եկեալ զաւրացն Հայոց զարթուցին գնուսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի – 246. Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: – 247. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց գնուսա խաղաղութեամբ ի պարսիկս: – 248. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: – 250. արդ ես գնամ զհետ նորա – 251. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ – 254. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց զգլուխս նոցա – 254. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ աւուրն: – 254. և առեալ զգլուխս նոցա, գնաց առ հայր իւր: – 255. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տալ – 255. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա, և հարաւ ի վերայ նորա – 255. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց զգլուխ նորա – 255. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնուսա յեբր բանակին – 256. զի տէր պատերազմէր ընդ նուսա: – 258. և զքարազլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց գնուսա աստուած – 258. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որդի նորա և ոչ գտին: – 259. Ապա զհետ փախստէիցն մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին գնուսա գահավիժեալ: – 259. Եւ նորա ձայն արկեալ ի Կարապետն ասէ – 261. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց

զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին գնոսա մինչ ի դարանս: - 261. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին գնոսա՝ ԳՌ զլուխ համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և գարքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Իսկ Սմբատայ իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա - 262. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ գարացն և տուեալ գնոսա Արածնոյ՝ նեղին: - 263. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նոքա լոյս փայլատակէր: - 264. Չոր տեսեալ Վահանայ և զհտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264. և պատեալ իջոյց գնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Բայց զարոթին տեսնն զգետնէր գնոսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն - 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն - 265. Եւ որք փախստական երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. Իսկ նոքա ասեն - 266. Եւ ի նոյն տեղոջ սկսաւ մի մի ունել գնոսա և զթլպատսն կտել: - 266. Եւ նա այլ զար առաքեաց ի Տարան: - 266. և նստի յաթոռ նոքա Դաւիթ Գ ամ: - 267. զի ի պատերազմունս նա էր, որ ազնէր մեզ և այլ սուրբք: - 269. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նոքա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի - 269. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին - 270. Եւ Վարդուհրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: - 271. յայնժամ նոքա /ծն. նոցա/ ծունր կրկնեալ միաբան աղաչեցին զաստուած լի արտասուաւք և ասեն - 271. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ, և թագ ծիրանի ի զլուխ նոքա և խաչ, և ի հանդերձից նոքա՝ իբրև զհուր փայլէր - 272. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտաւնէից իւրոց և էջ փրկեալ գնոսա և զմեզ - 273. Իսկ անարիհնացն հասեալ ի տեղի, զտին ԲԺան ծեր ի կրանաւորացն և սպանին գնոսա - 273. զի այն իսկ էր խնդրուածք նոցա: - 273. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոջ աղաթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն, որ ունէր զզլուխն Վարդուհրէ աւագի նոցա: - 273. և նոքա հակեալ յայն կոյս անկաւ: - 273. Եւ կտրեալ զզլուխ նոքա, ետ ցճառայ մի և ասէ - 273. զի դա էր, որ նախատէր զպաշտաւնեայս նոքա: - 275. Եւ պատեցին ի մէջ զգարսն Պարսից, և սկսան ցրուել գնոսա ի միմեանց - 275. զի իշխանն Պալունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան գնոսա մինչև ի

Հաշտենս: - 275. Իսկ նա ասէ – 275. Իսկ նորա առեալ զերկու
 իշխանորդին, գոր և կալաւ և ետ պահել – 275. Իսկ նա փախեաւ: - 276.
 Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտեգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ
 յողն երիվարին և ասէ - 276. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ եհատ զգլուխ
 երիվարին Վարազայ և ընկեց: - 276. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զգիւլս
 երիվարի պարսկին և ասէ – 276.և նա կոտորեալ զբազումս և
 վաստակեաց յոժ:- 277. և դիմեցին առ նոսա գունդ մի պարսիկ
 փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ: - 277. և ոչ ետուն
 կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. Եւ նորա ասեն – 278. Եւ
 զփախստականսն դարձուցին ի Մեղոյի, և համարով գտեալ արս չորեք
 հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի
 Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի
 կրանաւորաց գնդէն նոցա: - 278. և նորա առեալ զմասնն ի նմանէ,
 կտրեաց զգլուխ նորա -279. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի
 պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և
 շինեաց եկեղեցի: - 280. որ շինեաց փոքր ասան և եղ անուն նմա Ծիծառն:
 - 280. Իսկ նա ասէ – 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն
 եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280. զի այր
 ոմն լուսաւոր ընդ սեամս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280.
 Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր
 կաթողիկոսին՝ թէ իսչն յԱրջք է : - 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ
 զիսչն գողացաւ, ետ ցկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ
 զի կողոպտեաց զուրբ Վարապետն: - 281. Եւ կալեալ Վահանայ
 զԾիծառնիկն և եհատ զգլուխ նորա – 281. և զիշխանն Արջուց եղեալ
 յՈղկան, մինչն էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան – 281. և նա իսկ
 կացոյց եւրն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն- 281. Եւ վեց հազար դրամ
 կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարանոյ: - 281. Բայց որդի նորա
 Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հաւր իւրոյ Վահանայ
 գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակոյի ի Պարսիկս: - 283.
 Իսկ նա ուխտ սիրոյ դներ ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից
 համարել, այլ և դեմեսլեկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283. արդ
 առաքեալ ութ հազար այրուծի ընդ Վանանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: -
 283. Եւ նորա վաղվադակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով
 վասն ծածուկ իրացն: - 284. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ
 և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: -284. Եւ նորա հրաման տուեալ
 պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Միովն: -

284. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա - 285. Չոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. և գիրքն կարծեմ անտի է անկեալ ի նա: - 288. Եւ թարգմանեալ ք նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ՆԱԵԻ - Նաև զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին էթէ Միհրանեանքն են: - 196.

ՆԱՆ - Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ճճով գրել զամենայն - 63. մեռցուք նախ մեք և ապա մեծ աստուածոյ մեր: - 99. այժմ երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190.

ՆԱԽԱՆԶ - Ուստի նախանձու բանասարկուին մեղք մտին յաշխարհս - 166. Իբրև ետես Վահան, էթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213.

ՆԱԽԱՆԶԱԻՈՐ - Իսկ էթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս գնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող շնորհացն Քրիստոսի - 289.

ՆԱԽԱՆԶԵԼ - Իբրև ետես Վահան, էթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ գնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213.

ՆԱԽԱՏԵԼ - դու՞ ես նախատել զաստուած - 190. զի դա էր, որ նախատեր զպաշտանեայս նորա: - 275.

ՆԱԽԱՐԱՐ - Իսկ ի հրամանէ աստուծոյ եկեալ հանին գնա նախարարքն - 73. նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77.

ՆԱԽՃԻՐ - Եւ բազում նախճիրս / ծն. ոճիրս / գործեաց անդ իշխանն Հաշտենից - 212.

ՆԱՀԱՏԱԿՈՒԹԻՒՆ - Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգական արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի յիշեալ՝ գնոցա նախատակութիւնն և մի՛

Երբէք վերջասցիս ի շաւղաց նոցա – 41. մեր նահատակութեամբ հաշտեա՛ ընդ նոսա և մի՛ անտես առնէր զաղաչանս մեր – 173.

ՆԱՄԱԿ - Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակը – 39. Եւ հանեալ գնամակն մատուցին առաջի ժողովրդեանն – 48. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51.

ՆԱՊԱՍՏԱԿ -Տեսցեն զքեզ անգեղք և գիտասցեն, թէ արծուոյ հարեալ է նապաստակը–92. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտեղ, և ԻՌ դահեկանի, որ զեղն և զեղջերուն և գնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են–233.

ՆԱԴԿԵՍՈՍ - որոց անուանքն են այսոքիկ. Թէովնաս, Պաւղիկարպոս, Սիմովն ... Նարկեսոս / ծն. Նարեսոս, Յարեսոս /: - 175.

ՆԱԻԱՍԱՐԴ - Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106.

ՆԵՂ - հմտութեամբ եկն և դիտով, մինչև զի զթագաւորն ի նէղ տեղի թակարդեաց: - 126.

ՆԵՂԵԼ - և նէղէին յոյժ– 212. Այո, տէ՛ր, նէղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նէղեցան և որք զուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 252-253. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զարացն և տուեալ զնոսա Արածնոյ՝ նէղէին: - 263. Եւ արդ՝ հայեաց ի մեզ՝ թէ զի՛արդ թշնամիք նէղեն զմեզ: - 264. զի ոչ պատրեցայ ի գեղոյ, և ոչ զրկեցի և ոչ նէղեցի զտառապեալս – 269. Նէղեացաք պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284.

ՆԵՂԻԶ - Սրդ յիշեա՛, տէր, զզինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նէղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168.

ՆԵՂՈՒԹԻԻՆ - Պարսպեա, տէր, ինամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչի քո՝ տալով աւզնականութիւն ի նէղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցդ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ գնէղութիւն կրել: - 169. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նէղութիւնս իւրեանց – 171.

ՆԵՆԳԱԻՈՐ - Այս ամենայն գործեցաւ ի գալ նոցա ի Հռոմայ, բայց եղև ի ձեռն նենգաւոր իշխանին Ադձնեաց: - 142. և զՍիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս գնենգաւոր և զխաբող ազգ: - 284.

ՆԵՆԳԵԼ - Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանէ: - 233. Չայսոսիկ լուեալ Վաշղեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խոսրով, թէ՛ նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283.

ՆԵՆԳՈՒԹԻՒՆ - և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր – 126. Բայց տեսէք՝ մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեւոյք: - 128. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմա գնենգութիւն եղբարն: -161. Կամեցայք դուք սպանանել զիս նենգութեամբ – 162. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ ի ձեռս զալ զարացն: -181. Իբրև առ զթուղթ և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշղենայ՝ ծանուցանել գնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284.

ՆԵՏ - Եւ իբրև դարձան, զի հարին նետիւ ի սիրտ նորա – 237. և ընկերք նորա քարիւ և նետիւ ընդդէմ գնացեալ զբազումս սպանին – 237.

ՆԵՐԵԼ - ,, Ով սրբաւերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն սրտի իմոյ: – 153. Ո՛վ տէր, դու ներէ՛ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154.

ՆԵՐԿԵԼ - տեսանեն առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: -155.

ՆԵՐՍԵՍ, ՆԵՐՍԷՍ - և կացոյց անդր կրանաւորս Կ: ... Ներսես՝ ամս Է: Յովաննէս՝ ամս Բ: - 146. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսես Հայոց կաթողիկոս ... եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. գոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն, հրամանաւ Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի – 282. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի, և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՆԵՐՔԻՆ - Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. և նորա արկեալ զնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73. և զառաջին կողմն գեղն պատեալ էին հետևակքն և գներքինն հեծեալքն: - 127.

ՆԵՐՔՈՅ - և յորժամ գտցես զսա նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173.

ՆԶՈՎԵԼ - Մա գնաց ի ժողովն, գոր արար շերակդ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն. և նզովեալ բազում հայրապետք: - 249.

ՆԻԱՅ - Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու. / ծն. Ծիայ ծովուն /: - 196.

ՆԻԱՅ ԾՈՎ - Եւ նոքա երթեալ կոչեցին զՎաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու / ծն. Ծիայ ծովուն /: - 196.

ՆԻԷ- Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ և Հոռոմին ՆԻԷ – 282.

ՆԻԿԻՄԱՔՈՍ - մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս / ծն. Նիկիմաքոս /: - 72.

ՆԻՆՈՐՃԷՆ -Իսկ Նիհորճէն /ծն. Նիհորճէն/ Որմիզո գումարեալ զգարս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159.

ՆԻՇ - Եւ նորա տուեալ բանից նիշ / ծն. նշան / և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, գոր նա և նա միայն գիտէին: - 191. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց ատուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192.

ՆԻԻԹ - Եւ աղաթել ի տեղուջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57. վասն զի ոչ գոյր նիւթ պատրաստ – 100. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց գնաց ի Մատրավանսն՝ վասն զնիւթն զնատելոյ – 156.

ՆԻՆՄՏՐԱՅԻՔ - Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերէց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս արինակ զայս: - 46. բայց Նիստրացիք ընդդէմ դարձան – 60.

ՆԻՆՄՏՐԻԱՅ - Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիստրիայ / ծն. նիստրայ, Նիստրայ / -77.

ՆԼԸ -եւ հրաման գերծել զգեսս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107.

ՆՄԱՆ - Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղոն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց – 247.

ՆՄԱՆԱՊԷՍ - Նմանապէս արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք հրամանացն առաջնոցն և յետնոցս: - 289.

ՆՄԱՆՈՒԹԻԻՆ - որ եկն և ծնաւ ի կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166.

ՆՆԶԵԼ - և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս արն արհասարակ – 246. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն եկեղեցոյն, յատուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280.

ՆՆՋԵՑՈՒՑԱՆԵԼ –որպես /ճիշտը՝որպես/ և առ դրան խորանին ննջեցուցանելին / ծն. ննջելին / զուխտատրսն: - 43.

ՆՇԱՆ - Բայց դուք գրեցեք առ նորա գնշան բանից ձերոց և զտեղեացո զվայելչութիւն: - 45. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, գնշան բրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել – 63. Ջայս գրեցին ասորի և հելլենացի գրով և յոյն և իսմայելացի նշանով: - 95. Ջի Կարապետին է առ անկիւն դրանն Արշակունի, թգաւ հեռի գտանես զբնեռս նշանացն՝ կէս թգաւ բարձր ի գետնոյն: - 102. և կանգնեաց գնշան տերունական խաչին ի տեղի կոցն Գիսիանէ - 110. Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մէնջ և անյայտնի եղև նշանաք բնեռացն և փափագաւդացն: - 116. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից և գնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք – 122. Կանգնեցին գնշան տերունական խաչին մեծանդամ քարակոփի ի տեղի տաճարին – 123. Արդ՝ արա գնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և աւրէն բազմաց: -154. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր որ յԱպահունիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ զՎաշիր գանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զարսն կոչելոյ – 197. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և իշխանս գալ ի տեղին փութով: - 197. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և գնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 272. Եւ անդ եղին զտերունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Ծիծառն: - 280.

ՆՇԱՆԱԳԻՐ - Եւ իբրև մատուցին զպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: - 165.

ՆՇԱՆԱԳՐԵԼ - զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դներ և նշանագրէր: - 83.

ՆՇԱՆԱԿ - Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածոյ առ անտառն, որ կոչի Կաղամայխեաց բլուր, կրանաւորքն սևազգեստ էին մագեղինաւք, և ընդ Ծ կրանաւորն ժամահար մի, և յերկուսն խաչ նշանակաւ: - 270.

ՆՇԱՆԱԻՈՐ - այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչ՝ յԱրտազ և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Արդ հաս յաւգնականութիւն և արա զարս զայս նշանաւոր յազգս: - 130.

ՆՇԱԻԱԿ - մի՛ առներ յիս զգասում բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշասակ աշխարհիս – 152.

ՆՇԽԱՐ - և եղի ի նոյն տեղոջ մատրանի գնշխարս Կարապետին և զԱթանազիներայ վկայի – 37. Դարձեալ ցուցէք գնշխարացն վայրս ծածուկ գրով – 45. Եւ անդ կացեալ բազում աուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զԴուկասու աւետարանչին. գոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: – 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով գնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յԻննակներան տեղիսն Գիսանէ կոռցն, ի կայանս նշխարաց սուրբ Կարապետին: – 54. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: – 57. Եւ նորա խնդրութեամբ արտաքս ելեալ էառ գնշխարս սրբոց առաքելոցն – 57. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ ... գնշխարացն գոր տարեալ ես – 61. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և գնշխարացն թէ ուր եղաւ – 62. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա գտուրք նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիներայ վկային: – 75. Բայց թէ ո՞վ եբեր ի Կեսարիայ գնշխարս Կարապետին – 75. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յեփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: – 76. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին գնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: – 76. որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր գնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զվէսն և տալ ցնա: – 76. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին ետ նոցա գնշխարս Աթանազիների վկայի – 77. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ գնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դներ և նշանագրէր: – 83. յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն – 96. և նոյն ժամայն բարձեալ

գնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն: -96. Արար անդ աւուրս երկոտասան և գնշխարս Կարապետին զամէն անդ կամեր դնել – 100. և եղաք անդ գնշխարս Կարապետին: - 101. եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական գնշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 102. եղաք գնշխարսն ի տեղոջ ուրում և ծածկեցաք – 103. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղոջն, ուր գնշխարսն եղին – 106. և եղ անդ գնշխարսն – 111. զի անդ իսկ էր խորհեալ դնել գննացեալ նշխարսն – 114. և նոյն արիւնակաւ կազմեցաք զտեղի նշխարացն – 114. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն գնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն – 115. Եւ առեալ գնշխարս առաքելոցն՝ տեառնագրեաց ի վերայ նոցա: - 130. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր գնշխարսն պահեաց – 146. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, զի ամենեքեան փախեան: - 176. Ապա առեալ գնշխարս նոցա իջուցին ի մէջ դրախտին ի կողմն հարաւոյ – 176. Բայց խնդրէ զայս ի մէջ՝ գնշխարս Մուշեղայ իշխանին – 251. յորում կայ նշխարք Կարապետին – 288.

ՆՈՒՄԱԶ - Եւ պատարագս ողջակիզաց / գրքում՝ ողջակիղաց / սպիտակ զուարակաց և նոխազաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141.

ՆՈՅՆ - յոր պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կրոցն և նորուն / ծն. նորին/ որոյդ Դեմետրեայ – 36. և եղի ի նոյն տեղոջ մատրանի գնշխարս Կարապետին և զԱթանագինեայ վկայի – 36. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոջ: - 37. Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէս – 37. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին – 42. Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ – 43. Եւ փութացեալ գրեցին գնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51. և ի նոյն աւուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի հայրապետն – 52. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիզանդիայ հանդիպեալ ոմանց...տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն – 58. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից զալ սպանեալ զՆոսրով - 67. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասէն զսրբոյն

Գրիգորի գյուղօրինն, որ գնորին մշակութեան ելից գկարգն: - 68. և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. և կայ ի թաղման ի նոյն տեղոջ – 87. Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւատն: - 89. Այ գալլակորին, յիշեցեր զբարս հասր քո և ի նոյն շաղախակերութիւն դարձար: -91. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն /գրքում՝ նոյն / վայրս թագեալ – 92. Եւ ի նոյն պատերազմին Եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին – 93. Արդ իբրև մեռալ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Սիւնեաց զվող պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. Եւ եղ գնոյն տապանն ի նոյն պղնձի տապան – 100. և մի՛ որ գիտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղոջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. և նոյն արինակաւ կազմեցաք գտեղի նշխարացն – 114. և զմիւս ակն լուսոյ դներ ի նոյն տապանին – 115. գնոյն աղալթս մատուցաներ առ աստուած – 115. Եւ դարձեալ գնոյն սարկաւազսն աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին – 122. Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղոջն աւուրս ԵԺ–ան: - 123. Արդ ի նոյն աւուրսն գիշերոյն ի պաշտմանն ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն Էհաս ի վերայ մեր – 127. և պատրաստեալ նմա գերեզման եղին ի նոյն տեղոջն: - 155. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղոջ: - 155. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲԸ դահեկան և տարաւ ետ նոյն իշխանին – 157. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ –158. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. Եւ արդ ի վաղիւն սկսան գարքն գալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. Ի նոյն ամի շինեաց զԿարապետն – 202. և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 206. Իշխանն Հաշտենից ուներ ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Եւ Սմբաթ որդի նորին՝ ԺԸ: - 211. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Ի նոյն ամի գաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԻԸ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Եւ իբրև դարձան, Մերեմ մեռաւ, զի հարին նետիւ ի սիրտ նորա . և թաղեցաւ ի նոյն ձոր – 237. ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ – 238. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Եւ ի նոյն տեղոջ սկսաւ մի մի ունել, զնոսա և զթլպատսն կտրել: - 266.

Որդե՛ակ, գնոյն և դու արասցես, և տէր զարացուցէ զքեզ: - 270. և կրանաւորքն ի նոյն տեղուօջ աղաթէին - 273. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա - 279. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Սշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. ի նոյն ատուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն - 284. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ստորոյ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ՆՈՅՆ ԺԱՄԱՅՆ - և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ զեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւաւտն: - 96.

ՆՈՅՆՉՄՓ - Արդ, իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն...գնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած-115.

ՆՈՅՆՊԵՍ - տե՛ս ՆՈՅՆՊԵՍ գլխաբառի տակ:

ՆՈՅՆՊԵՍ, ՆՈՅՆՊԵՍ - զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիտոյ, գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ - 59. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց ... Նոյնպէս և զայլս բազումս յատրոց: - 78. Նոյնպէս և զարն Կուտաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն - 80. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ գնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած - 115. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ գոր խնդրեցերդ՝ արարից - 116. նոյնպէս և զսուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156.

ՆՈՅՆՊԵՍ ԵԻ- զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: -

35. Նոյնպէս և գերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ, գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ -59. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց ... Նոյնպէս և զայլս բազումս յատորոց: - 78. Նոյնպէս և զարն Կուտաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն - 80. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկէդ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. նոյնպէս և զսուրբ Կարապետն ի Գլակայ վաննս զարդարեաց: - 156.

ՆՈՐՈԳ - և յորժամ գտցես զսա նորոգ և անապակախոթեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173.

ՆՈՐՈԳԵԼ - յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև ի վերջին ատուրն, յորժամ զսա և նորոգել զսա անապական - 56. սոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև զայցես ի նորոգել զերկիր - 173.

ՆՈՐՈԳՈՒՄՆ - Բայց թեպէտ և արտաքին մարդս մեր սպականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: - 45. զի մի՛ ոք կարացէ հանել զոսսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104.

ՆՈՒԱՂ - Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք զալ, զի երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ / ծն. նուազ / կենացս և ի պանդխտութենէս - 60.

ՆՈՒԱՍՍ - զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ - 289.

ՆՈՒԱՍՏՈՒԹԻՒՆ - որ թեպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 35.

ՆՈՒԻՐԱԿ - Իսկ Վահան կոչեաց զնուիրակն / ծն. զնուիրական / և ասէ - 192. զի մի ձայն բարձցէ ի միսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միս յարկն, որ և զնուիրակն և զդայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ զդայիրն և զնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեցցեն անդ: - 196. Բայց նուիրակն և դայիրն ոչ ինչ գիտէին յիրացն - 196.

ՆՈՒԻՐԲ - Իբրև ի նուրք տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն որ անցանէր ընդ մեջ/ճիշտը՝ մէջ զաւառին Հաշտեհից: - 138. և զի նուրք էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաւք մտանէին: - 181.

ՆՍՏԵԼ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թե ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միաձնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. Եւ

ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակղինոսի Փարմեդոս – 76. Եւ յարուցեալ համբուրեաց գնոսս և նստաւ առաջի վկայարանին – 123. Եւ յետ սակաւ ատր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դառով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն – 203. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու – 204. Անգեղք, զի ազահ էին նստան – 247. և նստի / ծն. նստաւ/ յաթոռ նորա Դաւիթ Գ ամ: - 267. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ, և Հռոմին ՆԻԷ ... և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնէնից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնէնի ցեղէ: - 282. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին զնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնէան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Զենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնէնից, ի հայրութեանն Մամուելի, որ չորեքամեան էր նստեալ: – 288. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

Շ

Շ - Եւ ինքն առեալ զգարս իւր Շ, երթեալ առ Մուշեղ – 184.

ՇԱՀԱՍՏԱՆ -Արդ, լուսք, եթէ ի Շահաստանէ / ծն. Շահաստանայ / եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև, և զհտեմք, որ գնդի խաղայք-202.

ՇԱՂԱԽԱԿԵՐՈՒԹԻՒՆ - Այ գայլակորին, յիշեցեր զբարս հար քո և ի նոյն շաղախակերութիւն / ծն. շաղաղակերութիւն / դարձար: - 91.

ՇԱՄՓՈՒՐ - Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ – 254.

ՇԱՌԱԻԵՂ - Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ / ծն. շառաւիղ / երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապետ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177.

ՇԱՏ - Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247.

ՇԱՏԱՆ - Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասս, որ կոչեաց գանուն գաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում – 280.

ՇԱՏԱԽԱԻՍ - Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասս, որ կոչեաց գանուն գաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում – 279.

ՇԱՏԱԿԵԱՑ - Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269.

ՇԱՏԱԿԵՐ - Գայլ քանզի շատակէր էր՝ պայթեաց – 247.

ՇԱՐ - Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ – 227.

ՇԱՐԱԴՐԵԼ - Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս /ծն. զշարադրեալսն/, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս զնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող /ծն.զլացող/ շնորհացն Քրիստոսի, ամէն: - 289.

ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԻՒՆ - աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս գայս ընդարինակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսջիք զիեստ գրելեացդ – 289.

ՇԱՐԺ - Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202.

ՇԱՐԺԵԼ - Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. Եւ շարժեալ ծածկեցաւ տեղին: - 105. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. փութապէս ի դիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221.

ՇԱԻԻՂ - յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբեք վերջացիս ի շաւղաց նոցա – 41.

ՇԵՐԱՆԻԿՔ - որ և կոչեցաւ զեղջն Շերանիկք / ծն. Շիրանիք, Շիրականիք / անուն: - 247.

ՇԻՆԵԼ - զի և չիք ինչ պատճառ, զի ետ զդոսս տէր ի շինել և ոչ ի քակել – 41. զիննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբոյս ասեն ումանք, շինեսցիր / ծն. շինեսցես / զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. Եւ դրոշմեսջիր արձան յախտենից ... շինելով իւրաքանչիւր ումեք զտէրունեան

տաճարն, և առանձինն բնակել: - 42. Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեացես բնակութիւն կրանատրաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեպիսկոպոսս և շինեացես ի նմա աղքատանոցս - 43. Ինքն շինեաց զեկեղեցին զոր ես միայն հիմունս արկի - 50. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. զոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. զոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ - 108. Իսկ Կուառ շինեաց աւան իւր և կոչեաց յանուն իւր Կուառս - 108. և Մեղտես շինեաց ի դաշտի անդ աւան և կոչեաց Մեղտի: - 108. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. զի ընդյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն, շինեցին զնա դաստակերտս - 109. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց - 146. սա շինեաց բազում եկեղեցիս և վանորայս - 149. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց զնաց ի Մատրավանսն՝ վասն զնիւթն գտանելոյ - 156. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում - 156. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև ցայսար, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. ես աշխատել եմ և շինել, և դոք մերկ էք և ցրտացած - 195. Չոր Մուշեղ Տարանոյ իշխանն տուեալ զանձս բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել, բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս/ճիշտը՝ որպէս/ արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202. Ի նոյն ամի շինեաց զԿարապետն - 203. և ետ շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205. Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. շինել սկսաւ քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս - 206. էլ ի վերայ լերինն Տորոսի և շինեաց անդ ամբոց և կոչեաց Գահար - 206. Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որդոյն իւրոյ՝ Գրգոռոսի, կոչեաց Գրգոռս: - 208. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՛ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. որ զՎահանովիտն շինեաց - 241. սա եկն ի դաշտն Տարանոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր աւան և եղ անուն նմա Ծիծառն: - 280. և շինեմ աւան և զիմ անուանս դնեմ: - 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և զնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս /ճիշտը՝ Ներսէս/ Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք

շինեցին – 281. ապա շինեցին զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ – 281. Զայս յետոյ շինեաց Համամ, զիր անունն դնելով Համամշէն: – 285.

ՇԻՆՈՒԱՄ - Իսկ գշնուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց – 43. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի գամենայն շնուածս վանացն քար և կիր եղեալ: – 50. Եւ աղաթել ի տեղոջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շնուածոյ սուրբ վկայարանին: – 57. և յետ երից ատուրց առին զքաղաքսն և գշնուածսն կործանեցին: – 84. և մինգամայն եղիցի տունս այս շնուած յաւիտենական յազգաց յազգս: – 97. Եւ անդ ձեռն ի գործ արկեալ շնուածի եկեղեցոյն – 114.

ՇՆՈՐՀ - Ուստի և յարածամ ճգնութեամբ բազմաց արինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն – 39. Եւ շնորհք / ծն. շնորհ / սուրբ հոգոյն մնացէ ի վերայ հաւատացելոցոյ: – 62. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տեր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն – 144. Ընկալ, տէր, զաղաչանս մեր և տու՛ր շնորհս բնակչաց սորա – 172. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս զնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող շնորհացն Քրիստոսի - 289.

ՇՆՈՐՀԵԼ - զի զգանձն կենաց շնորհեցեք / ծն. շնորհեցիք / երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զարբոյ Մկրտչին Յովաննու – 35. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիւս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: – 37. Իսկ մեզ շնորհեցեք լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն – 55. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՛ առնել ի տեղոջս յայսմիկ – 56. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես – 173. և տունդ այդ զերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195.

ՇՈՒՆ - Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատարի շուն, խառանցեր զկնի քո ջղացն: – 136. Այլ զիտեմ, զի սուտ ես, իբրև գշուն կծկիս – 209. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, ապա թէ ոչ՝ մեռանիս իբրև գշուն: – 214. ի քո կուռսդ շուն խառնեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: – 228. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց զնոյ ոչ տամ, թո՛ղ թէ զդոսա – 230. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ գշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 230.

ՇՈՒՐՁ - և ապա առեալ գաջ թէկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. և են փառք աստուածութեանդ շուրջ գնովա - 173. այլ ի շուրջ էկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ - 238. Իսկ նորա կալեալ զպատգամատրսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եդ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ - 254.

ՇՈՒՐՁԱՆԱԿԻ - Եւ սկսան հնչեցուցանել զփողս պատերազմաց, և թնդին սաստիկ շուրջանակի - 127. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ պարսպեալ և բազում ամրոցս - 143. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնձին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքարք - 187. Եւ զարքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257.

ՇՐՁԱԳԱՅՈՒԹԻԻՆ - որք բաժանեցին գամենայն աշխարհս շրջագայութեամբ ակտարանին: - 56.

ՇՐՁԵԼ - քանզի և նոքա հալածական շրջէին զկնի Եղիազարու: - 51. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև, որ ի Միջագետս շրջեր - 60. և ի վերայ շրջեալ բոլորեցին - 246.

Ո

ՈԳԻ - և զերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան ոգոգին: - 157. Իսկ Մմբատայ ոգի ստեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար գունն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261.

ՈԳԻ ԱՌՆՈՒԼ - Իսկ Մմբատայ ոգի ստեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար գունն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261.

ՈՒՄԱՆԱԼ - Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ոխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն - 153.

ՈՂԲ - Բագում ողորմը ի վերայ յարձակեալ ասէին - 98.

ՈՂԲԱԼ - Ողբացէ՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150.

ՈՂԿԱՆ - փութացո յամուրն Ողկան / ծն. Ողկան / մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի - 82. մեք հեծեալ յիրաքանչիւր երիվարս փախստական գնացաք յամուրն Ողկան / ծն. Ողկան / - 83. և առեալ արձակեաց գնուսս յամուրն Ողկան / ծն. Ողկան /: - 125. Ջորս իբրև կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Բննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն, որ ի բերդին Ողկան / ծն. Ողկան /: - 142. բայց Պաղիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան - 165. և ինքն իջեալ էր ի Մուշն աւան, իսկ Մուշեղ՝ յամուրն Ողկան: - 179. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ ետ տանել յամուրն Ողկան: - 195. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ - 237. և զիշխանն Արջուց եղեալ յՈղկան, մինչև էառ ի նմանէ հարիւր հազար դահեկան - 281.

ՈՂՆ - Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանագինէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115. և զողն երիվարին հանդերձ գլխովն յերկուս կտրեալ յերկիր ընկեց: - 136. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուխն և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ աւզնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտեզն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտեզն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն / ծն. ողն / երիվարին և ասէ - 276.

ՈՂՆՈՒՏ - Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր...Իշխանն Ողնուտին / ծն. Եղնուտայ, Ողնուտինաց, Ողնուտինաց / հինգ հազար - 211.

ՈՂՈՐՄԱԾ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան - 54.

ՈՂՈՐՄԵԼ - Ծածկեսցեն զիս լերինք, և ողորմեսցին ինձ բլուրք - 150. Ողորմեսցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. որդեա՛կ, ընդէ՛ք բաժանեցար ի գրկաց իմոց, զիա՛րդ ոչ ողորմեսցար մար քում - 151. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիրաքանչիւր

ախտից – 170. դու, տեր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ գերծուցես զնոսա – 171. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ գթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա – 171. Ի մեջ /ճիշտը՝ մեջ/ առեալ կոտորեցին զնոսա, նչ ողորմելով ումեք: - 201.

ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իրով գթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որոյոյ իւրոյ միաձնի - 34. որ թեպէտ և առ նոքաք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն գթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարզնես գողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զնոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յախտեան - 54. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս - 56. Լսելի արա ինձ առաւատոց գողորմութիւնս քո: - 121. Եւ պատարագս ողջակիզաց սպիտակ զուարակաց և նոխագաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141. Տէ՛ս, տեր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս - 152. զի դու ոչ յիշես ողորմութեան զբարկութիւն քո: - 152. Աղաչեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես - 173.

ՈՂՁ - ողջ լինիք / ծն. լիջիր / վասն բազմաց ազնականութեան ի տեր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամէն: - 39. Ողջ լերուք ի տեր Յիսուս: - 46. Ողջ լերուք ի տեր: - 50. Ողջ լերուք ի տեր - 62. Այլ աղալթիւք ձերովք պահեսցէ տեր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն, ողջ լերուք ի տեր- 144. ն՝ ողջ լեր. տերամբ - 252.

ՈՂՁԱԿԷԶ - Եւ պատարագս ողջակիզաց / գրքում՝ ողջակիզաց, ծն. ողջակիզաց / սպիտակ զուարակաց և նոխագաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին: - 141.

ՈՂՁԱՅՈՒՅՄԱՆԵԼ - և զմեղաւորացն թող զմեղս, և զվիրաւորելոցն ողջացո զվերս - 173.

ՈՂՁ ԼԻՆԵԼ - ողջ լինիք / ծն. լիջիր / վասն բազմաց ազնականութեան ի տեր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամէն: - 39. Ողջ լերուք ի տեր Յիսուս: - 46. Ողջ լերուք ի տեր: - 50. Ողջ լերուք ի տեր - 62. Այլ աղալթիւք ձերովք պահեսցէ տեր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեառն, ողջ լերուք ի տեր- 144. ն՝ ողջ լեր տերամբ - 252.

ՈՂՁՈՅՆ - առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Տեառն և սիրելի

եղբարց և հալածական մշակացող վասն բանին կենաց ի տէր ողջուն ասեմ, հանդերձ Տրդատու և ամենայն իշխանաւքս: - 47. Սրբազան և աստուածաբեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջուն ի տէր - 59. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ձենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջուն ի տէր - 64. Եւ յետ ողջունին ասէ սուրբն Գրիգոր - 122. և ետ գրել ի նա ողջուն - 192. Քաջ և հզար բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջուն: - 208. Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչորոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջուն: - 208.

ՈՃ - Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն - 63.

ՈՄՆ - զԻննականեան տեղիսդ, գոր բարեբուխ ասեն ումանք, շինեսջիր գղա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց - 41. Արդ ի նոյն ժամանակս Բեկտոր և Անաստաս ի Բիւզանդիայ հանդիպեալ ումանց ... տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն - 58. թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞յ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թե ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ումանք, եթէ ոչ: - 62. որ թեպէտ և ումանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. Իսկ այր ումն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանեալ զԽոսրով - 67. Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սոփի - 69. Չոր ումանք համբաւեն, եթէ Ձգան ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ումն աստուածապաշտ, որ կոչէր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիւր Մարիամ: - 72. զումանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ - 78. Իսկ ումանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. Եւ ումանց ի քրմացն անդ հանդիպեցան - 79. զումանս յանտառին դարանեցուցին - 80. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զումն առ իշխանին Անկեղ տանն և թողով ծանուցաք զիրսն: - 83. Եւ իբրև առաւառ եղև, հասին զաւրքն Հայոց և այլք ումանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յաւգնել քրմացն: - 89. և ինքեանք մնացին անդէն, ումանք ի դիտանոցն մնալով, և այլ զաւրք ի մարգճակին առ աղբիւրս անտառին: - 95. Բայց եթէ կամք իցին որ թողով զումանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի

հանդերձեալսն: - 104. Եւ ինքեանք ումանք յառաջ գնացեալ մտին ի քաղաքն – 113. Իսկ ումանք ընդ մեզ երթային: - 113. Եւ մի ումն ի գաւրացն Միւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի գաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. գոր ումանք յայգորդացն գլաջարդ արարին զգլուխ երիվարացն - 132. Եւ ումն ի ծառայից Միւնեանց իշխանին մղեաց գումն ընկեց յերիվարէ իւրմէ - 138. Եւ այլք ումանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ումանք յԻննականեան վանս – 148. Իսկ եկեղեցպանն և մի ումն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին – 154. զի իշխան ումն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և ետ գուսանի մի: - 156. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ գումն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Զոր ումանք փախեան և ումանք մնացին – 165. Իսկ ումանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ վանն գաւրացն, իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. և մի ումն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեաւ ի Մուշ – 187. գորոյ զհետ մտեալ երկու ումանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա – 188. Իսկ Վահանայ մաւրին տուեալ զնոսա, գումանս այլ ոչ կարաց հանել անտի– 188. և ոչ զհտացին, մինչև ումն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 198. զի անդ գահավէժ եղէն ումանք ի վայրենի զագանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: - 207. Եւ ումանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ զայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: -210. Իսկ մի ումն ի ծառայիցն էառ զլուխն և փախեաւ: - 224. Իսկ ումանք հետևակեալ ձորամուտք եղէն ի Պարսից գաւրացն, գնացին յանտառն - 236. Իսկ ումանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ – 237. և առաքեցին գումն ի Մեղտի – 238. Եւ սկսան ումանք երկմտել ի գաւրացն Սմբատայ: - 255. Իսկ մի ումն ի ծառայիցն ասէ – 275. Իսկ մի ումն իմացեալ՝ ազդ արար թագաւորին – 279. զի այր ումն լուսաւոր ընդ սեանս եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280. Իսկ ումանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մաւրաթախ Աւձ քաղաքի: - 286. Ապա տեղեկացայ յոմանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ումն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ զայդ: - 287.

ՈՅ - թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ գո՞ւ / ծն. գոր / պաշտանեայս թողեր առ նոսա – 61.

ՈՅԺ - Եւ առժամայն ոյժ տուէալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յաւգնականութիւն կարդալով զսուրբ Կարապետն – 130.

ՈՅԺ SUL - Եւ առժամայն նյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն կարդալով գտորբ Կարապետն – 130.

ՈԶ - որ նչ անտես արար զազգս հիւսիւսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով – 39. զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, նչ խնայելով ի մարմինդ քո – 40. զի և չիք ինչ պատճառ, զի ետ զդոսս տէր ի շինել և նչ ի քակել – 41. զի նչ իւիք պակաս է քան զառաջին Անտոնն: – 42. և նչ զիտեմ զկենաց իմոց զերկարութիւն – 44. իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, նչ գտին գնոսս ի Տարան – 46. զի նչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն – 47. այլ դէմ եղեալ գնացէք և նչ զիտէք թէ յո՞վ չոգայք: – 47. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ նչ: – 48. Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և նչ նք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: – 48. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ նչ նւմէք կամի տալ – 50. այլ և մեզ նչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50. Ապա թէ զայն նչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է – 50. և տարան մինչև յՈռոհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և նչ անդ գտին: – 51. Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղէմ և նչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանն: – 51. Եւ ինքեանք եկին ի Միջագետս և նչ գտին անդ զԵղիազարոս: – 52. Իբրև գնացին անդ, զԵղիազար նչ գտին – 52. և նչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն զաւառսն և դարձան ունայն: – 54. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած ... որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և նչ բարկացար իսպառ և նչ անտես արարեր յաիտեան – 54. զոր եկեալ ի Հռոմայ նչ գտաք զնա անդ: – 60. թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտաննայս թողեր առ նոսս և թէ ե՞ն ումէք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ նչ: – 61. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ նչ դանդաղելի: – 62. Բայց յակննէ յանուանէ, ասէ, զնշան բրոնցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկոռսն նչ տային կործանել – 63. զոր նչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: – 63. Զի նչ է արե՞ն զայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթսն գրել և յիշատակ Հայոց նչ թողուլ – 69. Եւ դուք մի ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս և կամ թէ Ագաթանգեղոս զայդ նչ յիշէ – 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանական չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս նչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 65. Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և նչ կարաց գրաւել զսիրտ նոցա ի

հաշտութիւն: - 67. Եւ ինքեանք ջրասույզ եղեալ կործանեցին իւրովքն ամենեքումքք, նչ ժամանեալ ի Պարթւն: - 68. Բայց նչ գիտեն զստոյգն - 70. Եւ վասն նչ զոհելոյ կռոցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց գնա: - 73. Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Մերեդոնն, նչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. որ թէպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, նչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսոնէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Որ և զիս իսկ նչ էթող դառնալ ի Նիստրիայ՝ հրաժարեալ եղբարէն իմմէ Եղիազարու: - 78. Իսկ նորա երթեալ և նչ կարաց գիտել, թէ ոյք են - 82. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և նչ քք կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Ոչ գիտէք, զի այսար մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ - 85. Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ նչ կարեմք ընդդիմանալ - 85. զի թէպէտ և յաղթել նչ կարեմք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. Իսկ Սիւնեաց իշխանն նչ հանդուրժեաց առ թշնամանսն - 91. Բայց նչ է հաւատալի, զոր արիւնակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն - 99. վասն զի նչ գոյր նիւթ պատրաստ - 100. այլ զհասարակն առեալ դնէր տապան բրտեալ, զի հողեղէն է և նչ ոսկեղէն - 100. վասն այնորիկ նչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. Եւ նչ էթէ յայտնապէս ումէք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ - 101. զոր թէ գտանել ոք կամի, նչ կարէ - 103. նչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Իսկ նոքա նչ առնուին յանձն, այլ ասեն ցիշխանսն - 107. ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն նչ կարացին անցանել: - 114. և նչ քք իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա - 116. Այս ամ մի է, զի նչ եմք տեսեալ զնոսա: - 119. և զաւուրս Դ նչ կարացին գտանել: - 120. Այս զիշեր է և մեք նչ գիտեմք զչափ թշնամեացն - 128. և զբազում ժամս նչ կարաց անցանել ի վեր: - 130. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա քէ նչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերուրթեամբ, որպէսզի ծանիցես զղէմս խոզութեան քո - 133. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, նչ արար նմա պատասխանի - 133. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և նչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. որդեակ՝, ընդ էր բաժանեցար ի զրկաց իմոց, զիա՞րդ նչ ողորմեցար մարք քում. նչ էս զքեզ ծնայ և սնուցի. և դու զիս միայն թողեր: - 151. Ոչ զայս հրաման ընկալեալ եմք յառաջնոցն, և նչ մեք իշխեմք առնել: - 151. Ոչ այդպէս, այլ էթէ վասն

իշխանութեան է, եւ չերկնչիմ ի ձեռք, իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, նչ սպաքէն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ, նչ և տերն ի կնոջէ ծնաւ, և առաքեալքն և մարգարէքն ի կնոջէ ծնան: - 152. զի դու նչ յիշես յողորմութեան զբարկութիւն քո: -152. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրսն սպասաւորք եկեղեցոյն, և նչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց զաւանսն, նորա նչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. և կալան ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին նչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիժ, որ ի քուն է ... սպաքէ նչ՝ որ զութաուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաւթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162. և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց. սպաքէ նչ՝ յորժամ դառնամ, զերկիրդ քո ապականեմ - 163. Եւ նչ կրելով իւր զմեղս՝ դատապարտեաց ի մարմնի իւրում և ելոյծ զանէծս ի վերայ խաչին - 167. և նչ ծառայելով նորա ապականացու բնութեանս, ելոյծ զապականութիւն մահու՝ ի զերեզմանի դնելով - 167. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և նչ նք է, որ աւգնէ նոցա: - 167. Այլ ինչ նչ ունիմք պարտուցդ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: -169. Ի սմանէ դեք պատկառին՝ նչ իշխելով դժբել ի սպասաւորաց սորա: - 170. որք պանդխտութեամբ կենաւք զնացեն ի կեանս յայտոսիկ և նչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172. բայց զդուռն եկեղեցոյն նչ կարացին գտանել - 175. այժմ ծեր եմ և դողդոջոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և նչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ Բժանամեայ: - 178. եւ այլ ժառանգ նչ ունիմ - 178. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Ասէ Վահան, նչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ զնամք ի վերայ ամուր բերդիցն - 180. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, զոր նչ կարացին գիտել Պարսկքն: - 182. եւ փախստական եկի առ քեզ ի քո զաւրացն, նչ ի քաղաքն թողին և նչ աւարամասն ետուն մեզ - 185. և մի ոք նչ կարաց զերծանել: - 187. Իսկ Վահանայ մարիին տուեալ զնոսա, զոմանս այլ նչ կարաց հանել անտի - 188. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի բան նչ թաքուցեալ ի նմանէ, զոր արարեալն էր: - 190. զի մի ձայն բարձգէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի նչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Բայց նուիրակն և դպիրն նչ ինչ գիտէին յիրացն, զի Վահան նչ ետ մաւտել ի զաւրսն - 196. և նչ զիտացին, մինչև ոմն զերծեալ անկաւ ի բանակն իւր: - 198. ի մեջ առեալ կոտորեցին զնոսա, նչ ողորմելով ումեք:

- 201. Այս մարգպան յորժամ եկն յերկիրս մեր, և գաւրքն հակառակեալ միմենաց՝ գունդ խնդրեցին և նչ կարացին գտանել – 201. ապա՝ զի Յոյնք ձեր թշնամիք էին, ի նոսա նչ իշխեցաք գնալ – 201. և ձեր գաւրացդ գունդ նչ կայր – 201. Բայց նչ ժամանեցին շինել որպես արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202. յերկրէս էլ, արի և գնա խաղաղութեամբ, սպաս.թէ նչ գմանն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Եւ նչ ժամանեցին ընմբոնել զերիվարսն – 210. և մնացին ի վեց հազարէ անտի և նչ մի – 213. Եւ գաւրքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին էլս իրացն և նչ գտանէին: - 212. արդ՝ արի եկ առ մեզ և լեր հարկատու, սպաս.թէ նչ՝ մեռանիս իբրև զշուն: - 214. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, նչ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ նչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. Իսկ նա գտեզն ձգեալ եհար զկուրծս նորա. և ցցեալ ի ներքս, նչ կարաց անցուցանել: - 223. և հանեալ զսուրն կտրեաց զգլուխ նորա, և նչ կարաց ունել – 224. վա՛յ ձեզ որ այլ վաղ նչ սպանիք: - 225. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զգլուխ քո ընդէ՞ր նչ ետուր փոխանակ տեառն քո: - 226. և մի ի նոցանէ նչ մնաց – 226. զոր նչ հրամայեաց սպանանել – 226. Սպաս.թէ նչ՝ զամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ – 228. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկեա՛ւ. սպաս.թէ նչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 228. Իսկ նա պատասխանի նչ գրեաց: - 229. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ նչ տամ, թող թէ զդոսա – 230. Բայց թէ գնել կամիս, քեզ տամ, սպաս.թէ նչ՝ գնացք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցէք: - 230. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէայ լեր և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ, սպաս.թէ նչ՝ ձեզ հնար իմացիք: - 231. Եւ տրտմեցաւ Սուրեն և նչ կարաց խաւսել: - 233. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ նչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՛վ այլ ոք: - 234. իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, նչ ետուն ումեք յերիվար էլանել – 238. Եւ մածեաւ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և նչ կարաց հանել – 240. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի նչ կարացէք հերձուլ զգլուխ իմ: - 241. և այլ նչ ժամանեաց հանել, և անդէն մեռաւ: - 242. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ նչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Եւ այլ նչ կարացին վերանալ – 247. Իսկ նորա տեսեալ զսուներն մերկ ի ձեռինն, նչ իշխեաց ումեք ձայն տալ – 255. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և նչ զիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 258. Արդ

քանզի յայլ զարքն անցանել նչ կարացին, զի մթին զիշեր էր...սպա թողեալ զերիվարս դեմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 256. և զքարագլուխն բնաւ նչ իմացան, զի յիմարեցոյց զնոսա աստուած – 258. Եւ նչ կարացին զհտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճչին աղաղակին: – 258. Արդ իբրև առաւաւտ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգարանայ և որդոյ նորա, և նչ գտին: – 259. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, որ մարդոյ քան զմինն այլ նչ կրկնէր: – 260. Իսկ Վահան աճապարեալ զնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ նչ մնաց և նչ մի: – 265. Բայց զարուօթին տեառն զգետնէր զնոսա և նչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265. և կա ի դուռն Ստեփաննոսի. և այլ նչ է յայտ: – 267. զի նչ պատրեցայ ի գեղոյ, և նչ զրկեցի և նչ նեղեցի զտառապեալս – 269. Եւ Վարդուհրի նչ եմուտ ի պատերազմ – 271. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և նչ կարաց խաւսել կամ կռուել: – 275. Բայց նչ կարացին զհտել զինչ էր բանն, և անդէն մեռաւ: – 275. Անկի՛ր, պարսիկ, կամաւ, սպա թէ նչ անկանիս ակամայ: – 276. և նչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: – 277. Իսկ սպասաւորացն խնդիր արարեալ, նչ գտին: – 280. Եւ զեւթն ար Վահան նչ եկեր և նչ արք: – 280. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, նչ կարեն անտի գողանալ:– 281. և նչ նք իցէ, որ բնակիցէ ի սա յախտեան: – 284. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, նչ գտի գրով: – 287.

Ո՞՞ ԱՊԱՔԵՆ – իսկ եթէ վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, նչ ապարէն և ինքն ի կնոջէ է ծնեալ – 152.

Ո՞՞ ԵԹԷ – Եւ նչ եթէ յայտնապէս ումեք դներ զիրսն, այլ ի ծածուկ – 101.

Ո՞՞ ԻՆՉ, Ո՞՞ ԻՆՉ – յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց և ի ծանալթից, նչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. յորմէ նչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան զասացեալդ: – 50. որ թէպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա նչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: – 65. Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, նչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. Եւ իշխանքն երթեալ զնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի նչինչ էր: – 113. Եւ բազում կոփեալ միմեանց և նչինչ եղև: – 135. Իսկ նա նչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ սկսաւ զերկիր իւր ամրացուցանել: – 163. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, սք նչինչ

հասարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց – 167. Եւ այն զարք, որ զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աւուրս երկու, նչ ինչ կարացին առնել: - 180 Բայց նուիրակն և դպիրն նչ ինչ գիտէին յիրացն – 196.

ՈՉ ՄԻ - և մնացին ի վեց հազարէ անտի և նչ վի – 213. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և նչ վի: - 265.

ՈՉ ՄԻԱՅՆ - Իսկ նա ուխտ սիրոյ դնէր ի միջի նչ վիայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հռոմոց: - 283.

ՈՉ ՈՔ - Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և նչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ ծածկեաց տէր զտեղին և նչ ոք կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. և նչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա – 116. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի՛ն նոցա և նչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. և նչ ոք իցէ, որ բնակիցէ ի սա յաւիտեան: - 284. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ նչ ումէք կամի տալ – 50.

ՈՍԿԵՂԷՆ - այլ գիտաարակն առեալ դնէր տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն – 100.

ՈՍԿԻ - վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկեղով / ծն. ոսկեղով / պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 101.

ՈՍԿԻ - „Վա՛յ մեզ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ յերկրէ: - 98. Եւ այս էին, զոր եղաք. թէկն մինչև ցարմունկն. և ձախ ձեռն թիկամբն և զոսկր բարձիցն աջակողմանն և այլ մանր ոսկերք / ծն. ոսկերք / ի մարմնոյն: - 101. և կնքեա անվթար զարութեամբ քով գոսկերք սոցա – 104. Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանազիսէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողիին: - 115. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ զագաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիս:– 254. և խնդրէր անցանել ի վանս Գլակայ, զի հանցէ գոսկերք թշնամեաց իւրոց–268.

ՈՎ՝ / դեր. / - այլ դեմ եղեալ զնացէք և ոչ զիտէք թէ քով չոգայք: - 48. Բայց թէ քով եբեր ի Կեսարիայ զնշխարս Կարապետին. Յովհաննէս աւետարանիչն: - 75. Իսկ նորս երթեալ և ոչ կարաց գիտել, թէ ոք են – 82. Եւ եթէ ոք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ

անտի երիվարաւ, ապա ն՛վ այլ ոք: - 234. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ խաչին, թէ յուսմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Օիծառնէ - 279.

Ո՛վ² /ձայնարկ./ - ն՛վ երանելիդ Բեկտոր, ընթերցիր զթագաւորութիւնն Յեփթաթիւնկեայ հելենացի գրով, կամ զթագաւորութիւն ճենաց - 71. Յառաջ մատի՛ք, ն՛վ դենակորոյսք և ուրացողք զհայրենի աստուածսն - 84. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85. Արդ՝ ես մտանեմ, նվ տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւ ունիմ - 152. „Ո՛վ սրբաւերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր - 153. Ո՛վ տէր, դու ներե՞ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա - 177. Առ ի՞նչ դարձայք ի պատերազմ, ն՛վ աւելախաւսք: - 213. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 231. Ահա ժամ, ն՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն:-261. Գիտեմ, ն՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ: - 264. Ո՛վ տէր զաւրութեանց, զաւրացո զմեր պատերազմողսն և արա յամալօ զթշնամիսն: - 271. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտանէից քոց: - 271. Զի՞՞ պակեար, ն՛վ իշխան: - 275. Ով Քրիստոսի ժողովորդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ՈՏՆ - Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոստն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Եւ այն էր զարմանալի, որ զլուին և աջ ձեռն և աջ ոստն և երիվարին ողն ընդ մէջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 136. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած զուրն և կտրեաց գոտն երիվարին իշխանին հիւսիտոյ - 137. Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոստք նոցա: - 247. Եւ զայս ասացեալ՝ միաբան յոտն կացին և զնշան խաչին դարձուցին ի վերայ թշնամեացն: - 271. Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ գոտն սոնապանաւքն հանդերձ - 274. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել գոտսս և զձեռս նորա: -284.

ՈՐ՝ / շաղկապ / - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, ոք հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով զթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որոյդ իւրոյ միածնի, ոք զամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն

առաքելական քարոզության - 34. որ թեպետ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն գրացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Որ թեպետ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ - 39. որ / ծն. թէ / ոչ անտես արար զագգս հիւսիսականս, բազում անգամ զգրկեալս ի ճշմարտութենէն, զմոլորեցուցիչս իւրեանց աստուածս համարելով: - 39. Որ թեպետ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգոյ քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես գողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յախտեան - 54. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլէրինն և զարանցն, որ ի պատերազմ գրգռեալ զկուռնն ոչ տային կործանել - 63. որ թեպետ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի անձ գնտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ - 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 65. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի գլորութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Որ իբրև զարգացաւ, գնաց յերկիրն Ճենաց - 70. և ասէ՛ պարտ է քահանայս անել, որ հովուեն զձեզ - 74. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք-85. Ա՛յ արծուաձագ, որ թևաքդ ես հպարտացեալ, եթէ ի լար ականատացս անկանիս, ես ցուցանեմ զգարութիւնս իմ ի քեզ: - 91. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և գայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. որ մտանէն և որ ակնարկէն ընդ նա իսկ - 102. Աստուած աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիրդածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Դու, տէր, որ պահեցեր զսա և անէր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա - 103. գայս ի միտ առէք, որ թէ

ապրիմք՝ փոխարեն հասուցանեմք ձեզ – 107. և ոչ ոք իցե, **ը** կարիցե հանել զդոսա - 116. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, **ը** զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամալթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և զոհացեալ զաստուծոյ, **ը** ետ ի ձեռս նորա զթշնամիս իւր – 125. Եւ այն էր զարմանալի, **ը** զուին և աջ ձեռն և աջ ոտն և երիվարին ողն ընդ մեջն հերձեալ ընդ միմեանս թաւալէին: - 137. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, **ը** Գլակայ կոչի վանս – 145. վա՛յ ինձ, մեղաւորիս, **ը** զրկեալ եմ ի բարեաց: - 150. Ո՛վ սէր, դու ներե՛ս կնոջն, **ը** զայն գործեաց և այլ կանանց համարձակեաց մուտ: - 154. զիտե՛ս դու զայդ, **ը** արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: - 161. Իբրև զիտացին արքն եալթ, **ը** խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, **ը** ազնէ նոցա: - 167. Մի՛ վանս մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ զթութեամբ քով ինամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա, **ը** աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ ես ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171. Բայց դու առաւել զոհութիւն մատո աստուծոյ, **ը** ի քո ժամանակս այսբան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, **ը** եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, **ը** զնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. դու՛ ես, **ը** զկրանաւորսն իմ՝ զսինսն աշխարհի զենել ետուր: - 190. Եւ մինչ լով **ը** զթլապտսն կտրեաց, ասէ – 191. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, **ը** զտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. և զիտեմք, **ը** զնդի խաղայք. առէք զզուլիս քեռորդոյ ձերոյ և եղիցի ձեզ զունդ ազգաց յազգս – 201. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վանս սիրոյ. արի՛, եկ դու յի՛ս, և երդուիր, **ը** այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչբորոց դասուց, **ը** զաղբս ճաշակեն, ողջո՛յն: - 208. Թէպէտ և ընդ Միհրանայ մահն ինդացի, բայց զքո անմտութիւնդ լացի, **ը** զնորա մահն լսեցեր – 208. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, **ը** յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Ի նոյն ամի զաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, **ը** պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: - 217. պարսի՛կք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, **ը** սրտացաւ ծառայքդ էք, զզուլսդ առեալ փախչիք –

225. վա՛յ ձեզ քք այլ վաղ ոչ սպանիք: - 225. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո գարբոյ զիմ երկրիս զխտուն և զհացն կերան... գարիւնաթաթալ հանդերձն լուանալ տուաք և ագաք: - 228. ի քո կուռոյ շուն խառնեմ, քք փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ: - 228 Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, քք ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 230. քք զեղն և զեղջերուն և զնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են - 232. Ռոմվիետս պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, քք մայրեացոյ արժանի չէք դուք, և կենաց արժանի ընդ՞ր էք: - 235. այնչափ կուտեցան ի վերայ, քք տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիր, քք այլ վաղ չեկիր յաւգն: - 244. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս գայցէ ինձ, քք ես քեզ պսակ եղի: - 254. Ոքք իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի - 257. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզար, քք մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր: - 260. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, քք ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Զի՞ սպառեցայք, փախիք քք մեք կոտորեմք: - 266. Արդ, քք զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288.

ՈՐ՞ / դեր. / - Պատմութիւն Տարանոյ, գոքք թարքմանեալ է Ձենոբայ Ստորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի, գոքք գրեաց և յղեաց ի Կեսարիա - 33. յոքքում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս - 34. Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, գոքք / ծն. որ / դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 35. որով / ծն. որ և / ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա գալստեամբ - 35. Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն քք կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պաւիլաւոյ / պարսից: - 35. գոքք Իննականեանն կոչեն տեղոյն հնդիկք և պարսիկք - 36. յոքք / ծն. որով, որ / պանձան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կոցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ - 36. քք / ծն. գոր, գորս / դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընձայս մատուցեր զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. Ոքքոց և եղեալ իսկ կէտ գամեւնայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգտի մնան ի մարմնի - 37. գոքքս իբրև զանգիւտ մարգարիտ համարիմ զնոսա տուեալս ինձ: - 37. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, գոքք ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Յորոց մին մշակն, գոքք խնդրեմք ի քէն, Եղիազարոս, և միւսն Միւս հայոց եպիսկոպոս, Էրբայր Ձենոբայ

Ասորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն - 38. գոր դու իսկ գովէիր զհմտութիւն դպրութեան նորա յոյժ - 38. իսկ պիտանի է երկիրս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաւթից: - 38. գոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39. գոր ընթերցեալ գոհութիւն մատուցի աստուծոյ, ըստ գրեցելոյդ - 39. Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք զյոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. զհննակնեան տեղիսդ, գոր բարեբախտի ասէն ոմանք, շինեսջիր գոյս բնակութիւն դասուց կրանաւորաց - 42. և կացուցես գոռսա ըստ արիւնակի այսր կրանաւորացս, գոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 41. գոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացու: - 42. որպէսզի որք / ծն. որ / զայցեն ի բժշկութիւն, մի՛ լիցի տրտունջ - 43. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, գոր ի յինէն աղաչանաւք խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. որով և աղաւթիւք քո և ի մեր հաւտս խնայեցէ Քրիստոս - 46. գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան - 46. Ամենայն ոք, որք գաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել - 47. որք վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. և աստ, որք ուստէք ուստէք եկեալ են ժողովեալ - 48. այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանցդ, գոր յղեցար առ ձեզ: - 49. ինքն շինեաց զեկեղեցին գոր ես միայն հիմունս արկի - 50. գոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, որք / ծն. յորում / ոչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան զասացեալդ: - 51. Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին - 51. և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւագ, որք յոյժ հմուտ էր բագում դպրութեան - 52. գոր հաճոյ թուեալ էր երուսաղէմացոցն, զի առեալ ձեռնադրեցեն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ - 52. գոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. գոր / ծն. որք / երթեալ խուզեցին աւուրս բագումս - 54. որք տիրաց մահ մեղաց և կորուստ ապականութեան - 55. գորք հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև ի ճշմարտութեան: - 55. որք բաժանեցին զամենայն աշխարհս շրջագայութեամբ աւետարանին: - 55. որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբ աւետարանին - 55. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որք բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. որք / ծն. որք / հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնացէ անդրդուելի մինչև

ի վերջին ատուրն – 56. որ եղև միջնորդ ստուերի և ճշմարտութեան: - 56. յորում բազում բժշկութիւնք եղև: - 58. որք յԱշտիշատ Տարանոյ էին անդ երթեալ – 58. զիս ղո դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ:- 59. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ, գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ – 59. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Շիլիազար եղև, որ ի Միջագետս շրջեր - 60. գոր եկեալ ի Հռոմայ ոչ գտաք զնա անդ: - 60. որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. որք հալածական արարին զմեզ – 60. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ, որ ի քրմաց անդի ... և զայն պատերազմ, որ ի հիւսիսականաց անտի – 61. Կամ զԿրանիդէս և զԱնտոն ու ղ ես թողեալ, որով պարծին եկեղեցիք սրբութեամբ նոցա – 61. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. գոր ինքեանք խնդրեցին, զայն յուղարկեցես գրով: - 64. Ձոր հաւանեալ Ձենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն ասորոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւքն գործեցան: - 63-64. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: -66. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննականեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Ձոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. Արդ մինչդեռ ի խաղաղութիւն էր Խոսրով, այր մի, որ կոչեր Բուրտար ... ելեալ զնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. գորոյ զհետ մտեալ Եթաղէ հասանէ ի գաւառին Այրարատեան - 69. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչեր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դռնն Պարսից. և անդ սնաւ առ հաւրաքեռ իւրում, որ էր կին թագաւորին Ջուանշերի: - 70. Ձոր ոմանք համբաւեն, եթէ Ջզանն ասեն եղբարն Գրիգորի, որ է Յակոբ: - 70. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Ջի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց – 71. գոր գտանես յՈւռնայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: - 71. Իբրև եղև երկոտասեանամեայ, այր ոմն աստուածապաշտ, որ կոչեր Դաւիթ, ամուսնացուցանէ զնա ընդ դստեր իւրում, որ կոչիր Մարիամ: - 72. և կրտսերն զնաց զկնի ճգնատրի ուրեմն, որ կոչեր Նիկիմաքոս: - 72. որ սպան զհայր քո Խոսրով – 73. Այս

առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, **գոր** ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. **Ձոր** յանձն առեալ տալ ի ձեռս նորա իշխանս և գաւրս բազումս – 75. **որ** էր աշակերտ իւր –75. **գոր** ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: – 76. **որ** թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսանէ հասանէր ի գիշերին վերջումս՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: – 76. **գոր** իմացեալ հայրապետին համոզեաց զնոսա ի խաղաղութիւն: – 77. **գոր** տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: –78. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զմանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտանեայս, **որոց** մինն Դիմաթիոս, զոր Դովնաղաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: – 78. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարանոյ երկուս բազինս մնացեալ են, **որ** դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: – 79. **որ** ի Կուառաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր, և ելեալ ի վերայ լերինն, **որ** հանդէպ Կուառաց, մնացին մինչև այլ գաւրք ուստէք եկեցցեն նոցա յազնականութիւն: – 80. **Ձոր** լուեալ իշխանքն ընդոստեան յոյժ – 81. **գոր** տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: – 83. **որ** ի վաղին եկեալ անցին յայնկոյս գետոյն – 84. **գոր** դուք իսկ ճանաչէք: – 85. զի անդ արք հետևակք, **որ** զառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմաւք երիվարացն: – 88. Իսկ իշխանն Հաշտենից, **որ** էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արամբք ի քրմացն կողմ ելանէր – 90. **Ձոր** տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան – 90. **գոր** մինչև զայսաւր Արծուիք կոչեն տեղեացն: – 92. Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մէջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, **որ** կոչէր Մեստակէտ – 92. **գոր** տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ_չտեսիլս արար – 92. Իբրև տեսին արք տեղոյն, **որ** քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, **որ** կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: – 95. **գոր** պահեալ էր սրբոյն Գրիգորի: – 96. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք զտեղի կռոցն քանդեալ և զկուռսն, **որ** հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: –97. **գոր** տեսեալ պաշտանէիցն՝ բազում ողբովք ի վերայ յարձակեալ կամի բնակիլ, և նա մի գոցէ հանգիստ: – 99. **գոր** եբեր ի Կեսարիայ – 101. Եւ այս էին, **գոր** եղաք – 101. **Ձոր** եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: – 102. **Ձոր** գրեաց սուրբն Գրիգոր ի

տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. գոր և Պիսիդոն իսկ ընթերցեալ է գտախտակն: - 102. գոր թէ գտանել ոք կամի, ոչ կարէ – 103. ոչ անտես առնես գաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Այլ որ յուսով հաւանեալ և հաւատով զան ի բժշկութիւն ի դուռն եկեղեցոյն, խնդրուածովք Կարապետի բժշկեսցես զնոսա – 104. որք զգուշութեամբ ծառայեն քեզ – 104. Եւ ասացեալ զամենն՝ եկն ձայն յերկնից, որ ասէր – 105. որ յանձն առին զալ ընդ նմա: - 105. և որք մկրտեցան էին արք Եֆ: - 106. Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ աւր մի էր Նաւասարդի: - 106. Զի կոռցն, որ յայսմ տեղուց էին, պատճառ այս է – 107. գոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ – 108. որք եկեալ յԱշտիշատ կանգնեցին զկուռսն զայնոսիկ – 108. գոր և Հնդիկս պաշտէին: - 108. գոր հրամայեաց կտրել – 109. գոր և ես աղաչեմ՝ զգուշ կացէք – 110. և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերոս ետ, զի տեղեացն ծառայեսցեն, որոց մինն Կուռոս և Մեղտի և Բրէլի և Տուբ և Խորնի, Կեղք և Բագու – 111. գոր և իշխանքն դարձեալ հաստատեցին ի վերայ եկեղեցոյն ամս Լ: - 112. և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին, յաղագս միշտ լուսոյն, գոր ունէր: - 115. Բայց գորս եղաքն, այս են – 115. Նոյնպէս եկն ձայն յերկնից, եթէ գոր խնդրեցերդ՝ արարից – 116. Որք երթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին – 118. գոր հիմնակեաց յանուն Կարապետին – 118. գոր թագաւորն յանձին կալեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց – 118-119. գոր կոչեմք Արևու բլուր – 120. գոր լուեալ յոյժ ուրախացաք: - 121. գոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս հանդերձ զխաւոր իշխանաւրն: - 122. գոր և կոչի Աւետեաց խաչ: - 122. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ, որ հայի ընդ յարևելս, բարեհամ և դիտանոց: - 123. գոր թագաւորն հրամայեաց թուել և գրել ի բուն խաչին – 124. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունսս ատուրն, եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք էին առ թագաւորն – 124. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ – 124. գոր կանգնեաց իշխանն Սիւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր – 127. որոց յառաջել արգելուին առ զլուխ Արձանին – 130. Եւ որք ի զիշերին թաքուցեալ էին – 131. գոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն, գոր ումանք յայգորդացն զլաջարդ արարին զգլուխ երիվարացն - 132 գոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Զ այր - 132. գոր եղեր առաջի զաւրաց քոց: - 133. Օրք իբրև տեսեալ

իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր
 – 137. գոք և թագաւորն զհետ մտեալ՝ մինչ ի մուտս արեգականն
 յանխնայ կոտորեցին ոքք դիմադարձ գտան: - 138. Իբրև ի նուրբ տեղիս
 դիմեալք արթնանս առնէին առ եզր գետոյն, ոք անցանէր ընդ մեջ
 գաւառին Հաշտենից: - 139. Չոք իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն
 յԱրձանն – 141. Եւ ոք գնացին ի գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար – 142.
Չոքս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան
 գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով
 զիշխանսն, որ ի բերդին Ողկան: - 142. Եւ իբրև հասաք զարացն, գոք
 յառաջն էր յուղարկեալ – 142. գոք արգել սուրբն Գրիգոր ի
 պատուհասիցն: - 143. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ
 իջանէ ի վերայ անտառացս, գոք զազպէն կոչեմք: - 144. Սա էր ի
 ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, ոք զթուականն գրեաց – 147.
 Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք յԻննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի
 քարայրն, ոք ի հարաւակողմն է յարևելից ի թագուցած Խաչին կողմանն՝
 ամս Լ: - 148. Իշխանն Արծրունեաց, որում անուն կոչիւր Վարդպատրիկ –
 149. ոք էին ի վանս սուրբ Կարապետին – 149. ոքք եկին ի սեղան
 տիկնոջն – 153. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն, ոք ի
 զլուխ Սադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն – 154. Չոք տեսեալ ծառայիցն՝
 ընթացեալ ազդ առնէին սպասաւորաց եկեղեցոյն: -155. Չոք զիտացեալ
 Մուշեղայ, թէ նա թագաւորն է, մարտեաւ ընդ նմա – 159. սկսան բախել
 իրերաց, գոք յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. արդ մի՛ զարթուցանէք
 դուք զառիւծ, ոք ի քուն է, և մի՛ զգայլ, որ զբարս իւր մտացեալ է. ապա թէ
 ոչ՝ ոք զուրթուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաթանասուն
 հազարդ յաղթահարել: - 162. և առեալ զգարս իւր, ոք ի Մամիկոնեան
 տանէն, եկն ի գաւառ իւր: - 162. Չոք լուեալ Խոսրովու՝ գնաց
 վրէժխնդիր լինել Մուրկայ – 162. և գտեղիսն, գոք նա հաւատս ունէր,
 կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: - 163. Որոց եկեալ և
 կատարեցին ցասացեալն Խոսրովու: - 163. Իսկ զՄիհրան, ոք էր քեռորդի
 իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով, ոք իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից,
 կալեալ զոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Չոք
 ոմանք փախեան և ոմանք մնացին – 165. Եւ իբրև մատուցին
 զպատարագն երթանքեան խտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի
 միում, ոք եկեալ էր ի Յունաց, գրել զառ ի յինքեանց ասացեալս: - 165.
 ուստի և զորդեգրութիւնն, ոք ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք
 մեղացն – 166. ոք եկն և ծնաւ ի կնոջէ ի մեր նմանութիւնս: - 166. Տէր

աստուած զարութեանց և արարիչ յախտենից, ը ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ – 166. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, ը վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իւրեանց մատնելով տանջանաց – 167. ը դաւանեն խոստովանութեամբ զանուն քո առաջի ազգաց աւտարաց: -168. Եւ յուսացին յանուն քո, ը երկիրդ ծառայեն քեզ: - 168. Պարսպեա, տէր, ինամատար աջովդ քո, գ փրկեցեր խաչի քո՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, գ ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ Կարապետիս – 170. Եւ ը զայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիւրաքանչիւր ախտից – 170. - Եւ ը հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց – 170. Յիշեա, տէր, գ արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր:-171. ը պանդխտութեամբ կենալք գնացեն ի կեանս յայտոսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքջանաց: - 172. ը ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս – 173. Եւ ասացեալ զամէնն, եկն ձայն յերկնից, ը ասէր – 173. Եւ դուք եկալք ի լուսաւոր տեղին, գ պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: - 174. ը անուանքն են այտոքիկ. Թէովնաս, Պաւլիկարպոս, Սիմովն, Յովհաննէս, Եպիփան - 175. Սոքա եւթանեքեան կատարեցան ի զարացն Սիհրանայ յամսեանն քաղոց, ը ար Դ էր, ընդ երեկաւորն: - 175. ը զկնի սրբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. Իսկ նորա ի քնոյ զարթոնցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, ը իշխանն էր արարեալ Տարաւնոյ, մինչ ինքն մարգպանն էր: - 177. Եւ այն զարք, ը զկրանաւորսն կոտորեցին, անցեալ յԱստղան ամրոցն, կացին աուրս երկու, ոչ ինչ կարացին առնել: - 180. Եւ ը ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին – 181. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, գ ոչ կարացին գիտել Պարսկքն: - 182. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա, ը ընդ ծմակն գնացեն ինքն Ճ այր առեալ՝ զկնի նոցա: - 186. գ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբռնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա – 188. և ը ի ցամաքն էին՝ զքիթսն կտրեցին և պահէին – 188. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ, և մի բան ո՛չ թաքոնցեալ ի նմանէ, գ արարեալն էր:- 190. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն ը ի ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, ը կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ

առաջի ասելով – 190. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր ը յԱպահունիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, գոր նա և նա միայն գիտէին: - 191. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՛ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ ը ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և ետ տանել առ Վաշիր, ը զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան: - 192. Այս այն զլուխ է, ը խորհեալ էր զսուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, ը յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն զաւրսն, ը հեռին /ծն՝ հեռի/ էին: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական զարացն, ը յետոյն էին և ետ կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զզուխսն – 198. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ ինքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, ը ի դարանսն էին - 199. Եւ ը բուն յետինքն էին ի դարանի յայն, յարեան իսկ – 199. գոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան զնոսա: - 199. Ի սոյն ամի Կարապետն, ը յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Ձոր Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն տուեալ զանձս բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել – 202. և կայ ի թաղման ի Հայրաբլուրն, ը կայ ընդ աջմէ եկեղեցոյն – 204. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու, ը հերձաւ, որդի իշխանին Արծրունեաց: - 204. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս գագանացն, ը զլուսաբերսն ուտէին – 204. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, ը ունէր զկին եղբար իւրոյ – 205. Որք իբրև եկին ի զլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206. և զիմ կորովութիւնս ծանեար, գոր ետ ինձ աստուած: - 209. ապա թէ ոչ զմահն, ը ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ զնաց առ ակն, ը Օծմայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. գոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակաւ ինչ քան զհինգ հարիւր: -213. Որք երթեալ պատմեցին Վաղթանկայ: - 213. Եւ նորա բարկացեալ հրամայեաց զլխատել զնոսա, որք դարձան – 213. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ– 214. Եւ թողեալ զհինգ հազարն ի բլերն, ը կոչի Մահու ազարակ և ինքն զնացեալ ընդդէմ նորա, զրգոեաց զնա: - 218. Ձոր տեսեալ քաջին Սմբատայ ասէր – 219. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն,

վասն ան, ը տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. ը կոչէր զպապուն անունն Վահան Կամսարական - 220. ը գէշ գէշ պատառն գձեզ սուրբ մեր: - 223. և տեղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, ը և հագի կարաց հանել: - 224. և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնոքիկ, ը առ ուղտքն էին - 226. ը ոչ հրամայեաց սպանանել - 226. Եւ մտեալ զարաց ի տունս՝ ը պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: - 227. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, ը քո զարքոյ զիմ երկրիս զիտուն և զհացն կերան. և զփայտին, ը այրեցին, և զջրոյն, ը արբին, և գտաճարին զհնն, ը իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո զարացն - 227-228. Արդ՝ փութով ը ասացիդ յուղարկէ՛ա - 228. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մտեալ շուն մի, ը զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ զդոսա - 230. Եւ զվեց զաւտոյն հարկն, ը առեալ են, և զքաղաքին մուտն, ը կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղոյի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, ը Արտից գեւղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Եւ յարձակեալ Վարազայ, ը էր իշխան Պալունեաց, կտրեաց զգլուխն Սուրենայ - 236. Իսկ զարքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, ը կոչի Գողոց աղբիւր - 236. Իսկ ը աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ըննդեմ նոցա ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. ը իբրև տեսին զարքն Պարսից, դոռհ ետուն զհետ և մի մի հասանէին: - 239. Փութասջիք, զի մաճաւ /ճիշտը՝ մաճեաւ/ սուր քաջին, և սուրն, ը ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. Եւ պատեցին գնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, ը ի ճեղքելն ճարձատէ, այնպէս ճարձատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէնք նոցա: - 240. ը զՎահանովիտն շինեաց - 241. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին ը յեզերսն էին: - 243. ը էր իշխան Հաշտենից - 244. ը տեսեալ Վարազայ իշխանին ասէ - 244. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր, ը ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղէն - 246. ը եկեալ զարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղոյի - 246. Եւ արջ, զի ը ուտէն՝ Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247. Իսկ ը ի Մեղոյի ետ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն - 248. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, ը եկեալն էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 248. ը և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Վասն զալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին ը ի Հոնրնկեցն - 250. ը իբրև եկն յԱպահունիս

և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. գոք սպանին ի պատերազմին Վարազայ: - 251. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, քո ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252. և քոք գտուերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 253. և երթեալ իջանէր ի Չաշտենս, ի գեղն, քո Գրեհն կոչեն: - 253. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, քո ընդ նմայն էին եկեալ, և կտրեաց զգլուխս նոցա - 254. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, գոք Սերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարազուխ մի, քո հանդէպ հայի լերինն Տորոսի - 256. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ գնտս յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, քո զհետ երթայր: - 257. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեղն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ յուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ ԺԸՌ, քո ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մէջ առին զնոսս՝ ԳՌ գլովս համարով ընկեցին ընդ քարն, քո կոչեցաւ Հոնընկէց: - 262. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, քո առ մեզ ի վաղոց հետէ: - 264. Չոք տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264. և պատեալ իջոյց գնտսս մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, քո կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, քո հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Եւ քոք փախստեալ երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. գոք այժմ Կուրա կոչեն: - 265. Եւ քոք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, քոք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 265. քոք եկեալ բազում սրտմտութեամբ հասանէին ի Տարան - 268. զի ի պատերազմունս նա էր, քո աւզներ մեզ և այլ սուրբք: - 269. զի զամենեսեանս, քո ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով - 269. Եւ իբրև խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն, քո կոչի Կաղամախեաց բլուր - 270. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, քո ի դաշտին - 271. գոք տեսեալ թշնամիքն զարմացան: - 271. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, քո առաջի կային թևաւորք - 272. գոք և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան - 272. և քոք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ ուշ արարին: - 272. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, քո խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկեալ զնոսս և զմեզ - 273. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի

գեղն, **գոր** Պարսից կողմն կոչեն – 273. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոց աղաւթէին, մինչն եհաս առ նոսա այրն, **որ** ունէր գգլուխն Վարդուիրէ աւագի նոցա: - 273. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչն ի դաշտն, **որ** ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ ռազմ կարգեցին – 273. զի դա էր, **որ** նախատէր զպաշտաւնեայս նորա: - 275. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, **գոր** և կալաւ և ետ պահել – 275. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այն իշխանին, **որ** պակեաւն, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. և եկին ելին ի բլուր մի, **որ** հայի ընդ դաշտին Մատրավանից – 277. Իսկ իբրն եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, **որ** /ծն. որ/ գային զհետ փախստէիցն, և ոչ ետուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: - 277. և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, **որ** հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց զնդէն նոցա: - 278. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին, թէ յումմէ բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ, և կամ **յոր** ժամանակի գործեցաւ – 279. և ելեալ զաւրաւքն զնաց ի Կեսարիա և ետ զմասնն հայրապետին Կեսարու, **որ** կոչիւր Յովիան – 279. և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն, **որ** ի վերայ սբբոյ սեղանոյն – 279. Իսկ իշխանն Արշուոց կողմանն Գորգ Շատախաւս, **որ** կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, **որոյ** անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր արան և եղ անուն նմա Ծիծառն: – 279-280. Եւ ընդ այն ժամանաս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, **որ** զՎաղարշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. և կալեալ զկրանաւորն, **որ** զխաչն զողացաւ, ետ զկաթողիկոսն – 281. ապա շինեաց զեկեղեցին, **որ** ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որոյոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, **որ** կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. **գոր** ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. **որ** քսան և իններորդ էր ի սբբոյն Գրիգորէ - 282. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, **որում** փառք յախտեանս, ամէն: - 282. Վասն մահուանն Տիրանայ, որոյոյ Վահանայ և պատերազմին, **որ** յեզերս Աղի ծովուն եղն - 283. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, **որ** արար մարգպան – 283. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն Ճորոխ, և զնաց ի քաղաքն Համամայ, **որ** կոչի Տամբուր - 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել

զքահանայան յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: - 284. և ոչ ոք իցե, որ բնակիցե ի սա յաւիտեան: - 284. Եւ յիշեաց զերդումնն, գոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպալիս: -285. Չոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285. որք կամաւ էին եկեալ - 285. Եւ ի վաղիւն ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, խմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն: - 286. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլի: - 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջիւնակերտ Տարաւնոյ ի Պորպ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որով փառք յաւիտեանս, ամեն: - 287. և աճեալ՝ պատմութիւն Ստորոց կոչի, զի այն հարանցն անուանքն, որ գրեալ կան մինչև ի Թողիկ, ամենեքեան ասորիք էին - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած - 288. Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻԸ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. գոր մայրենեաք Կամսարական կոչեն - 288. որ ԼԲ էր ի Մուշեղայ - 288. գոր Քաջակորով կոչեն - 288. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, որով կայ նշխարք Կարապետին ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, եւ Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ձենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից, ի հայրութեանն Մամուելի, որ չորեքամսեան էր նստեալ: - 288.

ՈՐ - / կապակցությունների մեջ / - որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արհնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Չոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն - 42. Բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. Միւս պատճառ՝ վանս նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բագումք դեռ ունէին զնորա պղծութիւնն: - 52. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուքս յայսմիկ - 56. որ և առաջատրք կոչեմք: - 74. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դառնալ ի Նիւստրիայ -78. Իսկ գաւրքն հայոց ելեալ ի վաղիւն անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, գոր սարքինակ սովոր էին ասպատակել: - 80. որ և

գլխաւոր քուրմն էր, անուն Արձան – 80. Բայց որ իշխանդ ես Անկեղ տան, յառաջ մատիր – 86. Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր, և կուտեցին արձան ի վերայ նորա, և կայ ի թաղման ի նոյն տեղուց, որ և դեռ Արձան կոչեն լերինն: – 87. գոր և Մեստակող կոչեն զանուն տեղոյն: – 92. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: – 94. Եւ պաշտանեայք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դիքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով – 97-98. թէպէտ և դուք զմեզ աստի հալածէք, բայց որ աստ կամի բնակիլ, և նա մի՛ գոցէ հանգիստ: – 99. Բայց ո՛չ է հաւատալի, գոր արքինաց ընդ դրունս քաղաքի բազում զարք մտանեն – 99. որ մտանեն և որ ակնարկեն ընդ նա իսկ – 102. և մի՛ որ գիտացէ գոռս ըստ հանելոյ կողման և որ որ ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուցն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: – 105. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուստ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ, որ և տեսեալ զայն տեղի ... շինեցին զնա դաստակերստ – 109. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան – 116. Որք երթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն զերելոցն դարձուցին: – 118. գոր և զնաց ընդ լեռնակողմն – 119. որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: – 122. Որ որ յանդգնեցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա – 155. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա – 164. որ և մեք այսաւր մատնեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: – 167. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեսցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից – 173. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև զայսաւր, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: – 188. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զղալիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: – 193. Երկրորդ զայն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: – 205. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: – 219. Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և գոր զուխդ կտրեմ և գոր ինչ ունիս, յիս առնում – 231. Բայց որ երկու տարի զԽառանայ գինին և զԱտորոց և զՄուրիայի արբեալ են, զայն թող տան: – 232. և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանիցէ: – 234. և վասն որ

այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն ժողով: - 238. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն. ընդ յառաջ երգս առեալ նման միմեանց. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Եւ կոչեցաւ անուն գեղջն մոզուց գերեզման, որ և Մոզտունս: - 254. Բայց զաւրութիւն տեառն զգետնէր զնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծասն եղին: - 265. Կորեաք մէք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. և կալեալ զկրաւնաւորն, որ զիսչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց գտուրք Կարապետն: - 281. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ քնչ առաջի կայր ի զաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Չենոբայ Ասորայ վասն որ քնչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ քնչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Բայց գոր քնչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր քնչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս - 288. Եւ որ որ զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289.

ՈՐԲ - Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրաւնաւորասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որքոց խնամածուք: - 144.

ՈՐԴԵԱԿ - որդեա՛կ, ընդ՞ էր բաժանեցար ի գրկաց իմոց - 151. Որդե՛ակ Վահան, դու գիտես զաւուրս կենաց իմոց- 178. Արդ դիր, որդեա՛կ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. Ու՞ր ես Սմբատ որդեա՛կ, հաս յաւզնականութիւն: - 216. Քաջալերեցարո՛ք, որդեա՛կք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Ու՞ր ես Վահան որդեա՛կ, հասի՛ր: - 261. Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց - 268. Որդե՛ակ, զնոյն և դու արասցես, և տէր զաւրացուսցէ զքեզ: - 270.

ՈՐԴԵԳԻՐ - Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 171. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բագում և գնայ ի վերայ Հունաց - 283.

ՈՐԴԵԳՐՈՒԹԻՒՆ - ուստի և գորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն - 166. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172.

ՈՐԴԻ - Յոյժ գոհանամք զաստուծոյ, որ հայրախնամ ողորմութեամբ իւրով գթացաւ յազգս մարդկան իջմամբ որոյ /ծն. որոյոյ/ իւրոյ միածնի - 34. յոր պանծան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կռոցն և նորուն որոյ Դեմետրեայ - 36. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որոյ /ծն. որոյոյ/ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում - 66. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և գորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ զայ առ Խոսրով: - 67. Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք - 72. Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ - 73. և որ զլխատր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեցցեն նոցա յաւգնականութիւն: - 80. Իսկ Դեմետր, որդի Արձանին, ասէ - 85. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկլաց իշխանին - 93. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որոց նոցա Կուառա և Մեղոտեսա և Հոռա: - 108. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. Այլ դու, տէր, գթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի - 166. այժմ ձեր եմ և դողդոջոտ, և աւգնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ոք, զի որդին իմ մեռաւ ԲԺանամեայ: - 178. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու, որ հերձաւ, որդի իշխանին Արծրունեաց: - 204. Մա ել ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որոյն իւրոյ՝ Գրգոռսի, կոչեաց Գրգոռս: - 207. թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ, միքթէ որդիս խնդրես յերանաց մերոց: - 209. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար - 210. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Եւ Սմբաթ որդի նորին՝ ԺՌ: - 211. Սպա կալեալ գորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: - 214. Իբրև

խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր - 215. Եւ անդէն էհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկէց - 216. Եւ ինքն յուղարկեաց զերիվարսն ի Մուշ յորդին իւր - 220. Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Մուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Մուրենայ, ետ զկինն և գորդին ամել առաջի իւր: - 229. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և գորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մէնջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և գորդիս: - 231. Եւ առին զզարսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկինն և գորդին ի հետ ունէին: - 233. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: - 233. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թեւն յորդին իւր ի Վահան - 241. Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յաւգն: - 244. և ամէր զՎահան Կամսարական, գորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: - 244. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: - 250. Բայց խնդրէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո զՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայն և գորդին, զոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: - 251. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն - 255. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259. Եւ ինքն թողու թիկնապահ իւր զՎահան Վարազայ որդին: - 260. Ի սոյն աուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. Իսկ Վահան կոչեաց գորդին իւր զՏիրան և ասէ - 268. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զարսն՝ ասէ - 272. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի - 274. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան - 276. Իսկ Ծիծառնիկն զկինն և գորդիսն և զազգատոհմն իւր յղեաց առ իշխանն Արջուց - 280. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերայ բլերն Մշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև - 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդէնայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ զնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան

զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Ձոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285.

ՈՐ ԵՒ - որ և զիմ անուն գրեսցիր ի դպրութեանդ, զի այնու և մասն արքնութեան ընկալայց յետ քո: - 41. Ձոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուցիս զկարգ ճգնութեանն - 42. Բայց զի՞նչ են այտոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոյ թէ հանդիպին: - 48. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քունմէ՝ առնել ի տեղուցս յայսմիկ - 56. գոր և առաջաորք կոչեմք: - 74. Որ և զիս իսկ ոչ եթող դատնալ ի Նիւստրիայ - 78. որ և դեռ Արձան կոչեն լերինն: - 87. Ձոր և Մեստակող կոչեն զանուն տեղոյն: - 92. Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: - 94. Եւ պաշտանեայք զաղաղակս բարձին չարաչար, որ և դեքն ի լսելիս մարդկան կոծէին՝ ասելով - 98. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուար և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարքէ, որ և տեսեալ զայն տեղի ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. Որք երթեալ ամսարեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակաւ մասն զերելոցն դարձուցին: - 118. գոր և զնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն - 119. որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա - 164. որ և մեք այսաւր մտանեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առաղս մինչև զայսաւր, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. որ և թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. որ և ի դողման հարեալ երիվարացն ... եհան ընդ յողն յերիվարին - 242. որ և անուանեցաւ ձորն այն Թըմրաձոր: - 246. որ և յետոյ ի հոտել դիակացն շէր հանեալ ասէին: - 247. որ և կոչեցաւ անուն զեղջն մոգուց զբերզման, որ և Մոզտունս: - 254. Բայց զարութիւն տեառն զգետնէր գնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն

Այծասն եղին: - 265. Կորեաք մեք և մեռաք, որ և Կուրա կոչեցաւ: - 266. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ:- 277.

ՈՐ ԶԻ - և հանել ետ գերկոսին այս նորա, որ զի կողոպտեաց գտուրք Կարապետն: - 281.

ՈՐ ԻՆՉ – Զայս, գոր ինչ աստ բերեր, այս է – 231. Իբրև առ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գաւրացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ՈՐՄ - Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո թո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս / ծն. գորմ, գորմն / խարխաբեալք: - 40. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով գորմս տաճարին – 152.

ՈՐՄԻԶԴ - Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզզ Պարսից արքայ – 158. Իսկ Նիհորճէն Որմիզզ գումարեալ զգաւրս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159.

ՈՐՈԳԱՅԹ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց ... կամ ի վիհս անհնարինս որոզայթից, դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ՈՐՈՇԵԼ - Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ, որոշեցես նոցա գեղս և աւանս մեծամեծս - 43. որոշեցես ի նմա դաստակերտս և շինեցես ի նմա աղքատանոցս – 43.

ՈՐՈՎՇԵՏԵԻ - Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՛չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: - 218. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զզլուխ քո ի քէն: - 225. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք – 238.

ՈՐՈՏԱԼ - Տեսանեմ այր մի գիսաւոր ընդ ամպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն զայ առ իս – 154.

ՈՐ ՈՔ - և որ որ ծառայեցե՛ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղւոջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. Որ որ յանդգնեցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173. Եւ որ որ զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղարթից: - 289.

ՈՐՉԱՓ - յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մեք: - 49. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 65. Եւ այնչափ են բազում դեք ի տեղւոջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդընդոց: - 99. զի որչափ զաւրքն բազմանային, նոքա յանհոգս լինէին ի մէջ նոցա - 243. այլ յիշեա զհարսն մեր, թէ ն՞ որչափ սրբութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269.

ՈՐՉԱՓ ԵՒ - Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 65.

ՈՐՊԵՍ տե՛ս ՈՐՊԵՍ

ՈՐՊԵՍ ԵՒ - տե՛ս ՈՐՊԵՍ ԵՒ

ՈՐՊԵՍ ԶԻ - տե՛ս ՈՐՊԵՍ ԶԻ

ՈՐՊԵՍ ԹԷ - տե՛ս ՈՐՊԵՍ ԹԷ

ՈՐՊԵՍ, ՈՐՊԵՍ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի զալստեամբն ի Յորդանան: - 35. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. որպէս և առ դրան խորանի ննջեցուցանէին զուխտաւորսն: - 43. որպէս և այժմ զձե՛նջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ - 47. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ սուրբ - 49. թէ ու՞ր եղեալ ես, կամ զո՞յ պաշտանէայս թողեր առ նոսա և թէ ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Ձենոբայ Ստորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թե ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրանիդէս, թէ որպէս վարին, կամ ուր են: - 62. Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց, որպէս Ազաթանգեղոս պատմէ զայսոսիկ -71. և այլք յԱշտենից եկեալ անդ հասանէին, ընդ ամենայն, որպէս յետոյ ինքեանք ասէին, հինգ հազար և չորս Ճ և Ծ այր: - 87. գոր

տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար – 93. Եւ մարդկարէն տեսեամբ որպէս թևաորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կուռսն: -98. Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն, և զքուրմսն առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: – 98. Եղիցի քեզ որպէս և կամիս – 105. զի աւանք էին սոքս բազումք և մեծամեծք, որպէս կայ ի գիր իշխանացն Մամիկոնէից: - 111. Արդ, իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն գնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. Եւ բաժանեալ զգարսն՝ արձակեաց, որպէս խորհեցաւ: - 129. և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն, որպէս ի թակարթ արկեալ յանխնայ կոտորեցին – 131. Իսկ զարքն հիւսիսոյ որպէս ի դիպող ժամանակի գտեալ յարձակեցան ի վերայ գեղջն – 131. և որպէս մանանայն, որ յերկնիցն իջանէր, և աստ իջանէ ի վերայ անտառացս, զոր զագպէն կոչեմք: - 143. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... տոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր – 173. և յորժամ գտցես զսա նորոգ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք – 173. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Եւ գրեալ դպիրն որպէս ասաց Վահան – 192. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: - 203. Մինչ դեռ նա զայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 215. Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւզնեցեր ի հեռաստանէ, աւզնեա և ի մատուոյս: - 239. և որպէս զարծիւ կանչեաց ի վերայ նոցա – 241. Այլ յուսամք եթէ որպէս արարերդ և առնես: - 253. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեսցի՝ 269. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկոյի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով, որպէս և հարքն իմ: – 269. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Օիծառնեայ իսաչին, թէ

յումն է բերաւ, և կամ թէ որպէս կայ ի Ծիծառնէ – 279. Եւ եղեալ Խոսարովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց, որպէս թէ ի պատերազմ – 283. և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս գնենգաւոր և զհաբող ազգ:- 284. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս գնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող շնորհացն Քրիստոսի, ամեն: - 289.

ՈՐՊԷՍ ԵՒ , ՈՐՊԷՍ ԵՒ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա գալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի գալստեամբն ի Յորդանան: - 35. որպէս և առ դրան խորանի ննջեցուցանէին զուխտաւորսն: - 43. որպէս և այժմ զձէնջ իսկ լուաք, զի ելեալ էք ի ձերմէ բնակութենէդ – 47. եղիցի քեզ որպէս և կամիս – 105. Եղիցի ձեզ որպէս և կամիք – 173. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սրբութեամբ, որպէս և ես ծառայեսցի – 269. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով, որպէս և հարքն իմ: – 269.

ՈՐՊԷՍՁԻ, ՈՐՊԷՍՁԻ - որպէսզի պետք վանացն ի նոցանէն վճարեսցին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան պարապեսցին: - 43. որպէսզի որք գայցեն ի բժշկութիւն, մի՛ լիցի տրտունջ – 43. Որպէսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսս գրովդ: - 62. Ձի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո – 133. զի այնպէս գրեսցէ, որպէսզի գայցեն վաղիւն, զի յոյնք գան ի վերայ մեր: - 198.

ՈՐՊԷՍ ԹԷ, ՈՐՊԷՍ ԹԷ - Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ եղեալ Խոսարովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բազում և գնայ ի վերայ Հունաց, որպէս թէ ի պատերազմ – 283.

ՈՐՊԷՍՈՒԹԻԻՆ - Այլ զմէնջ թէ զհտել կամիս զորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45.

ՈՐՋԱՆԱԼ, - և աստ իսկ որջացեալ էք մահ յերկուս տեղիս – 36. և այնչափ որջացեալ էք ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36.

ՈՐՄ - ի ժամ որսոցն մեկուսի առեալ զԽոսարով Անակայ, յանկարծակի զէնս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. զի

ընդարձակություն էր որսոյ – 109. Եւ յետ սակաւ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն Էհան զոգին: - 157. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ – 237.

ՈՐՄԱԼ - Արդ արի գնաւ և իմաստութեամբ որսա գնաւ – 178. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կերեալ ի դաշտէդ, և ԻՌ դահեկանի, որ զեղն և զեղջերուն և զնապաստակ զիմ երկրիս որսացեալ են – 232.

ՈՒԹ - Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զգարս իւր: - 220. Եւ յետ ութ աւուրն եկն Էհաս Վաղթանկ ի դաշտի անդ: - 220.

ՈՒԹ ՀԱԶԱՐ - Եւ ինքեանք ութ հազար այր գնացին ի Մեղոյի և յԱստեղանս ամրոցն: - 164-165. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: Իսկ ինքն Վահան՝ ութ հազար: - 211. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատունն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ / ծն. ութ հազարով / ի վերայ նորա - 214. և յութ հազարէն ԳՌ միայն գնացին առ Վաղթանկ: - 217. Եւ ինքն գութ հազար այրն ռազմ բաժանեալ և ընդ առաւատն կազմեցան – 221. զոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. արդ առաքեա ութ հազար այրուծի ընդ Վահանդ, և ես տաց գնա ի ձեռս քո: - 283. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եդ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285.

ՈՒԹՈՒՏԱՍԱՆ - Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268.

ՈՒԹՍՈՒՆ – Զի էր Վահան ամաց ութսունից: - 216.

ՈՒԹՍՈՒՆ Գ - Եւ ութսուն Գ ռազմ անձամբ իմով եմ կարգեալ և մղեալ – 178.

ՈՒԹՍՈՒՆ ՀԱԶԱՐ - Իսկ Նիհորձէն Որմիզդ գումարեալ զգարս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիւծ, որ ի քուն է ... ապա թէ ոչ՝ գութսուն հազարն յաղթահարեաց, կարող է և զեաթանասուն հազարդ յաղթահարել: - 162.

ՈՒԽՏ - յիշեաց Խոսրով գուխտ իւր և եկ առ աւար և զերութիւն – 164. բայց արի անցանեմք և յուխտ երթամք ի վանս իմ: - 233. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252. Իսկ նա ուխտ սիրոյ ղնէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալէկոս առնել բովանդակ Հռոմոց: - 283.

ՈՒԽՏԱՒՈՐ - որպես և առ դրան խորանին ննջեցուցանելին գուխտաւորսն: - 43.

ՈՒԽՏ ԴՆԵԼ - Իսկ նա ուխտ սիրոյ ընէր ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեպելկոս առնել բովանդակ Հոռոմոց: - 283.

ՈՒՂԵԳՆԱՅՈՒԹԻՒՆ - Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան / ծն. ուղևորութիւն / ետոյք ձեզ: - 49.

ՈՒՂԵՂ - Եւ ի վեր ամբարձեալ գմուրճն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159.

ՈՒՂԻՂ - Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ յերկիր ուղիղ: - 121.

ՈՒՂՂԵԼ - և իշխան գոյով ի վերայ մահու՝ գմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց - 167. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, գլուխդ հակեաց և ընկեց գրեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274.

ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆ - Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի գաւառին Տարանոյ - 204.

ՈՒՂՆՈՒՄՆ - և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն ետ տանել յնուկոսն բերդ / ծն. Ողնոյ, յնուկոսբերդն - յնուկոս բերդն /: - 189.

ՈՒՂՆՈՒՄՆ ԲԵՐԴ - և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն ետ տանել յնուկոսն բերդ / ծն. Ողնոյ, յնուկոսբերդն - յնուկոս բերդն /: - 189.

ՈՒՂՏ - և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնոքիկ, որ առ ուղտքն էին - 226. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մէնջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և գորդիս: - 231. Իսկ Սուրեան բերեալ ետ ճՌ դահեկան, և գուղտսն, և զձիսն ետ ցիշխանն: - 231. Եւ զերիվարսն և գուղտսն յուղարկեցին ի գելոն Պալունեաց. ընդ ձի, և ընդ ուղտ, և ընդ յէջ՝ գտաւ ԺԸՌ, որ ծածկէր զերեսս գաւառին: - 259.

ՈՒՆԱՅՆ - և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54.

ՈՒՆԱՅՆՈՒԹԻՒՆ - զորս հաւանեցուցեալ չարն մնալ յունայնութեան իբրև ի ճշմարտութեան: - 55.

ՈՒՆԵԼ - Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիւս ընձայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունեղով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարագնագգեստս, պարկեշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ - 42. Այլ զմէնջ եթէ գիտել կամիս զորպիսութենէ, մահու սկն ունիմք և կենաց վճար: - 45. Եւ արդ եթէ ի

ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք – 49. Միւս պատճառ՝ վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պոծութիւնն: – 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսնս ընդ իւր ունելով գնշխարս սրբոց առաքելոցն – 53. Եւ մեք աւստիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակդէնացոց էպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել գնոսս ի խաղաղութիւն, որք հալածական արարին զմեզ – 60. Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին գնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի զլիտյն: – 76. և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: – 81. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել / ծն. ճանապարհ ունել / – 83. զի արս չորս հարիւր լոկ ունէր – 84. զի ԴՌ դեռ ի Մեղտի գգերիսն ունէին – 89. վասն այնորիկ և պաշտանեայք նորա գէսք ունէին – 109. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւնն չիշխէին յայտնի ունել / ծն. ունի / – 110. Զի Կուստ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: – 111. Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ: – 111. Եւ Խորնի ունի ծուխս ՌԶԶ և հեծեալս Է հարիւր և հետևակս Ռ և Է: – 112. Իսկ Բրեյն ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ – 112. և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին, յաղագս միշտ լուսոյն, գոր ունէր: – 115. գոր թագաւորն յանձին կալեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց – 118. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր – 126. և չունէաք բնաւ իրաց կասկած – 127. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մեջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, զնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ կայցեն – 128. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեդրեհոն և վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Օ և ԸՌ – 129. Եւ թագաւորն հիւսիսոյ հրամայեաց իւր զաւրացն զառաջն ունել – 130. Եւ իբրև հասաք զաւրացն, գոր յառաջն էր յուղարկեալ, հրամայեաց նոցա ունել զիշխանն Ադանեաց և ծայրաքաղ առնել – 143. և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա – 149. Արդ՝ ես մտանեմ, ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ – 152. և կալան / ծն. ընկալան / ԽԸ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: – 160. զի կայցեն զնա և տարցեն ի Բալխ – 163. և գտեղիսն, գոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: – 163. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարսն

ԼՌ-ով, որ իբրև եկն ի գաւառն Հաշտենից, կալեալ գոմն առաջնորդ իւրեանց, և եկին մինչև յԱրձանն: - 164. Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցդ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ գնեղութիւն կրել: - 169. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեցես, ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գտորբ Կարապետս - 173. և այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և գնասցէ: - 179. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զխելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի գնոքաւք - 187. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիր, որ զհազար այրն ունէր ընդ յինքեան: - 192. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին զփողիցն - 193. զոր իմացեալ դարանակալացն՝ յարեան ի վերայ և կալան գնոսա: - 199. և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով երեք հարիւր և ինսուն և ութ կրանաւորս: - 204. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ - 205. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211. Ապա կալեալ զորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, սկին կալալ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: - 215. և յարձակեալ ի վերայ նորա, կտրեաց զլուխն և ի վեր կալեալ ասեր - 215. և հանեալ գտուրն կտրեաց զլուխ նորա, և ոչ կարաց ունել - 224. Զայս, զոր ինչ աստ բերեր, այս իմ է, և զքո գլուխդ կտրեմ և զոր ինչ ունիս, յիս առնում - 231. Եւ առին զգաւրսն և անցին յայնկոյս Արածոյ և զկինն և զորդին ի հետ ունէին: - 233. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփոր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ - 254. Եւ հրամայեաց ունել զարսն, որ ընդ նմայն էին եկեալ և կտրեաց զլուխ նորա - 254. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԼՌ այր - 256. Եւ ի նոյն տեղոջ սկսաւ մի մի ունել գնոսա և զթլփատսն կտել: - 266. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոջ աղաւթէին, մինչև եհաս առ նոսա այրն, որ ունէր զլուխն Վարդուիրէ աւագի նոցա: - 273. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, զոր և կալալ և ետ պահել - 276. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանիս՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ յանձին կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ ցկաթողիկոսն - 281. Եւ կալեալ Վահանայ զՕիծառնիկն ի վերայ եկեղեցոյն, զի ամենայն

ամի մինն ունիցի: – 281. Ապա տեղեկացայ յումանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ զայդ: – 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստեք ունէր, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ զերկիրս – 288.

ՌԻՆԿՆ - Լո՛ւր ձայնի աղաթից մերոց և խոնարհեցո գունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: – 169.

ՌԻՇ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրն ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անոր հասանել: – 88. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իրեանց անցեալ առ այգեստանաւքն, գնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ / ծն. յուշ / կայցեն – 128. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ ուշ արարին: – 272.

ՌԻՇ ԱՌՆԵԼ - Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն կողմն ... ուշ բլերն առնէր – 88. Իսկ Դեմետր իբրն ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն էլ, թողեալ զայլ զարսն, ուշ նմա արարեալ: – 88. և որք անցին ի գետոյն յայնկոյս, Մեղտոյ ուշ արարին: – 272.

ՌԻՇ ՌԻՆԵԼ - գնացին ընդ վերի գահսն և մեզ ուշ / ծն. յուշ / կայցեն - 128.

ՌԻՌՀԱՅ - և տարան մինչև յՈւռհայ – 51. զոր գտանես յՈւռհայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: – 71. Ապա տեղեկացայ յումանց, թէ ի կողմանս Ուռհայի /ծն. Ուռհաի է / է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ զայդ: – 287.

ՌԻՌՀԱՅ ՔԱՂԱՔ - զոր գտանես յՈւռհայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: – 71.

ՌԻՌԱԻՌ - Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրն գուռնաւորս մինն առնոյր և միսն իջուցանէր: – 135.

ՌԻՌՉԵԼ - Կուզ կերեալ ուռեալ / ծն. ուռաւ, ուռտան / իբրն զարջ – 247.

ՌԻՍ - և նորա ի վերայ յարձակեալ կտրեաց զաջոյ ուս նորա և ի վայր ընկեց/ճիշտը՝ ընկեց/ - 93. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար գուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: – 261.

ՌԻՍՈՒՑԱՆԵԼ - Զի զայն ուսոյց / ծն. եցոյց / նոցա հակառակն ճշմարտութեան սատանայ – 40. Զոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն – 42. Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և

հելլենացի դպրութիւն և լեզու-72. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74. և նոքա բազում վարդապետութեամբ խառնէին ընդ նոսա, և ուսուցանէին զարքութեան կրանսն: - 123. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156.

ՈՒՍՏԵՔ - և աստ, որ ուստէք ուստէք եկեալ են ժողովեալ - 48. և ելեալ ի վերայ լերինն, որ հանդէպ Կուսոաց, մնացին մինչև այլ զարք ուստէք եկեցցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստէք ունէր - 288.

ՈՒՍՏԵՔ ՈՒՍՏԵՔ - և աստ, որ ուստէք ուստէք եկեալ են ժողովեալ - 48. ՈՒՍՏԻ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատանայի - 36. ուստի ի վայր կործանեցաւ մահ իւրով կարողութեամբն - 36. ուստի և յարածամ ճգնութեամբդ բազմաց արինակ գոյով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն - 38. ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի - 40. ուստի հալածական լինէին ցաւք և հեծութիւնք: - 40. ուստի նախանձու բանսարկուին մեղք մտին յաշխարհս, և ի մեղացն մոռացումն, և ի մոռացմանէն կորուստ յալիտենական-166. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն, ուստի փրկութեանն ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166.

ՈՒՍՏԻ ԵՒ - ուստի և յարածամ ճգնութեամբդ բազմաց արինակ գոյով և դաստիարակելով շնորհիւն տեառն - 38. ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի - 40. ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաւք մեղացն - 166.

ՈՒՏԵԼ - Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս գազանացն, որք զլուսաբերսն ուտէին - 204. Տար խորովէ և կէր - 225. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կէրան - 227. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գոցսա - 230. և ԴՌ դահեկանի խոտ են կէրեալ ծն. կերեր/ ի դաշտէդ - 232. Եւ զվեց գաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կէրեալ են ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233. Կէրան գազանք զմարմինս դիակացն և զիրացան - 247. Կուզ կէրեալ ուռեաւ իբրև զարջ - 247. Եւ արջ, զի զոր ուտեն /ծն. ուտէ / Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247. Եւ զբերսն ար Վահան ոչ եկէր և ոչ արք: - 280.

ՈՒՐ - Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարուսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոցդ: - 57. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. թէ ուր եղեալ էս, կամ գո՞յ պաշտանեայս թողեր առ նոսա և թէ ե՞ն ումէք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Կամ զԿրաննիդէս և զԱնտոն ուր էս թողեալ - 61. կամ թէ զի՞նչ եղև Եպիփան աշակերտ նորա կամ ուր Եղիազար և Զենոբ: - 62. սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թէ ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրաննիդէս, թէ որպէս վարին, կամ ուր են: - 62. ուր Արձանն էր թագուցեալ - 81. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղուջն, ուր զնշխարսն եղին - 106. և ոչ ոք իցէ, որ կարիցէ հանել զոսա, առ ի գտանել, ուր եղեալ էս: - 116. Իսկ զտեղին, ուր զաւետիսն ետուն, հրամայեաց վեմն ժողովել - 122. ուր Գիսիանէսն էր, առաջի աղբերն, ուր զբժշկութիւնսն առնէր - 124. Եւ ի նեղ արկեալ մինչ զի աղաղակեալ ասէր. ուր էս, իշխանդ Սիւնեաց, հաս ինձ յաւգնականութիւն: - 139. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր - 141. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց - 146. ուր մտերիմք նորա և զանձն, գուցէ բռնացեալ չտան ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով - 180. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին - 186. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր զաւրքն էին ժողովեալ - 193. Իսկ նորա զիշերագնաց եղեալ՝ գնաց առ ակն, որ Ծմնայտոն է, ուր իջեալն էին: - 210. ուր էս Սմբատ որդեակ, հաս յաւգնականութիւն: - 216. ուր էք քաջք, յառաջ մատիք - 222. Իբրև կացին աւուրս Ժ, իննիբ արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ուր է: - 229. ուր էս, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիբ իբրև զքաջ արծիւ - 241. Քաջ որդի Վահան, ուր էր, որ այլ վաղ չլէկիր յաւգն: - 244. Եւ թէ չտայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւերեմ - 251. ուր էս Վահան որդեակ, հասի ի: - 261. Ահա ժամ, ով Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ուր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն: - 261. ուր են պարսիկքն: - 278.

ՈՒՐԱՄ - Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղէն և խնդացին - 51. զոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ - 124. „Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր - 153.

ՈՒՐԱՄԱՆԱՆԱԼ – գոր լուեալ յոյժ ուրախացաք: - 122.

ՈՒՐԱՄԱՆԱՐԱՐ - Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն եղբարդ եհաս առ մեզ գիր ուրախարաք – 39.

ՈՒՐԱՄՆ ԼԻՆԵԼ - իբրև տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղէն և խնդացին – 51. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ –124. „Ով սրբասէրք և փոյթք

յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր – 153.

ՈՒՐԱՄՆՈՒԹԻՒՆ - և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իմ: - 39. և յոյժ ուրախութեամբ լցեալ գոհացաք զաստուծոյ – 60.

Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ գիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. և աստուած

այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121. որ և ձայն ուրախութեան պաշտաւնէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: -

122. և բազում ուրախութեամբ գային հասանէին յԵկեղեցաց զաւառն - 125.

ՈՒՐԱՆԱԼ - զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն: - 80. Յառաջ մատի՛ք, ո՛վ դէնակորոյսք և ուրացողք զհայրենի

աստուածսն – 84-85. Կա՛ց ուրացեալ Սահուռ, ըմբոնեաց զբեզ քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286.

ՈՒՐԲԱԹ - Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280.

ՈՒՐԵՄՆ - մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմարոս: - 72.

ՈՒՐԵՔ - փախտ Գրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաւք իւրովք - 82. յառաւատուն պահուն ելանէն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. այժմ

երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238.

ՈՒՐՈՅՆ - Իսկ զԱթանազիսէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք, և է ուրոյն ի կաւեղէն տապանի: - 101.

ՈՔ - Եւ դրոշմեսօրի արձան յաւիտենից, զի մի՛. քք ի դաստակերտս կամ ի զեղաքադաքս զարկն աղէքսանդրացոցն գործիցէ, շինելով քւրաքանչիւրք

ոււմք զտէրունեան տաճարն, և առանձինն բնակել:–42. Ամենայն քք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել –

47. Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և քք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ քք կամի տալ –

50. թէ ու՛ր եղեալ ես, կամ զո՛ր պաշտաւնեայս թողեր առ նոսա և թէ ե՛ն քք յայտնի, որպէս ասեն ոմանք, եթէ ոչ: - 61. Եւ դու առաքեա քք զկնի զաւրացն մերոց – 82. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և քք կարաց տեսանել

մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Եւ ոչ եթէ յայտնապէս ուսմէք դնէր զիրսն, այլ ի ծածուկ - 101. եթէ կին ք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա - 102. գոր թէ գտանել ք կամի, ոչ կարէ - 103. զի մի՛ ք կարասցէ հանել գոսսա աստի, մինչև յաւր կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 104. Թէպէտ և ի սրբոց ք ջանասցէ աղաթիւք, մի՛ յայտներ - 104. Բայց եթէ կամք իցին ք թողուլ զունանս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. և մի՛ ք զիտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և ք ք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծատր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. զի մի՛ ք յանդնեսցի հանել զնոսա - 115. և ք ք իցէ, որ կարիցէ հանել զդոսա - 116. Եւ զկնի այսորիկ եթէ իմանալ ք կամեսցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143. Ոք ք յանդնեսցի մարտնչել ընդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. Իսկ Մուշեղ առեալ ընդ իւր միայն Խ իշխան առանց այլ ուրուք. և կազմեցան զարկն պատերազմի - 161. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ք ք է, որ ազնւէ նոցա: - 168. և ք ք վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեսցի, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173. այժմ ձեր եմ և դողդոջոտ, և ազնական իմ աստուած է և դու և ոչ այլ ք, զի որդին իմ մեռաւ Բժանամեայ - 178. Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գքք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զար ածէք: - 182. Գուցէ ք թշնամի յարձակիցի և դուք չէք ընդել վայրուցն: - 186. և մի՛ ք ոչ կարաց զերծանել: - 187. ի մեջ առեալ կոտորեցին զնոսա, ոչ ողորմելով ուսմէք: - 201. Եւ մի՛ ք անհաւատալի զիրսն համարեսցի, զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել - 219. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ իսպն, իջին յերիվարացն և զային ի վանս, զի չէր հնար ուսմէք երիվարաւ յայն_տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեսցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՛վ այլ ք: - 234. իբրև տեսին զգաւրան Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ուսմէք յերիվար ելանել - 238. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռնին, ո՛չ իշխեսց ուսմէք ձայն տալ - 255. իւրաքանչիւր ք վա՛յ կանչէին և ոչ զիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 257-258. և ք ք իցէ, որ բնակիցէ ի սա յաւիտեան: - 284. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննականեան վանս էր գրած, և ի զարաց ուստեք ուներ,

պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ գերկիրս-288. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս գայս ընդարիւնակէք, մի՛ ինչ թուեսցի ումէք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսջիք զհետ գրելեացոյ - 289. Իսկ եթէ քք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ - 289. Եւ քք գմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և գրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289.

2

2 - Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով, զի մի՛ ինչ թերութիւն լիցի լսողաց, կարծելով թէ բերեալ ևս չեն: - 45. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մենջ մի՛ վերջանայք - 49. որ թեպէտ և ոմանք արգելով կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի - 65. և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. զի ամենեքեան չէին ժողովեալ - 89. բայց չէառ հրաման ի տեառնէ - 100. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն չիշխէին յայտնի ունել -110. զի որպէս գալլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. և չունէաք բնաւ իրաց կասկած - 127. Մկրտիչ Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէս ս զինչ գործեն: - 130. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չէտ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Ես չերկնջիմ ի ձէնջ - 152. ուր մտերիմք նորա և գանձն, գուցէ բռնացեալ չտան /ծն. չտայցեն/ ի ձեռս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով - 180. Գուցե ոք թշնամի յարձակիցի և դուք չէք ընդել վայրուցն: - 186. և նոքա դեռ չէին եկեալ ի ծմակն - 187. Հայոց մարգպանն չկարաց գալ ի ճաշ, և զիս չէ ի թողուլ: -

189. արի՛, եկ դու յի՛ս և երդուիր, որ այլ չմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208. Որդի սատանայի՛, յիրաւի է անուն քո Ասուր, զի սուր քն չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 222. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումէք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: - 234. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք - 235. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց / ծն. ոչ կարաց / փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240 Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յաւգն: - 244 Եւ արջ, զի գոր ուտէն՝ Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ մեռաւ - 247. Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւերեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն - 251. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիր, որպէս չես իսկ: - 269. Պաղակ իշխան տեսանեմ և չկարեմ / ծն. ոչ կարեմ / գնալ: - 275. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաղէնայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: - 285.

ՉԱՐ - գորս հաւանեցուցեալ չարն / ծն. չարին / մնալ յունայնութեան իբրև ի ճմարտութեան: - 55. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Միոնի: - 172. Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: - 250.

ՉԱՐԱԲԱՐՈՅ - Այ չարաբարոյ գալլ Վահան, մինչ գիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամալթիս - 214.

ՉԱՐԱՉԱՐ - Եւ պաշտանեայք զաղաղակս բարձին չարաչար - 97. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140.

ՉԱՐԻՔ - սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցին, այլ չարիւք / ծն. չարեօք / սատակեցին - 97. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանատրասէրք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասէրք և որբոց խնամածուք: - 144. Եւ որք հաւատով յիշեալ զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց, կամ ի վիշտս, կամ ի ցանկութիւն չարեաց ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով - 171.

ՉԱՐՈՒԹԻՒՆ - Եւ արդ՛ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ. արի՛, եկ դու յիս, և երդուիր, որ այլ գմտանես ի չարութիւն և ապրեաց: - 208.

ՉԱՓ – Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ – 43. Այս զիշեր է և մեք ոչ զիտեմք գչափ թշնամեացն – 128.

ՉԻՔ - զի և չիք ինչ պատճառ, զի ետ գրոսս տեր ի շինել և ոչ ի քակել – 41.

ՉՈՐ - Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ճեղքելն ճարճատէ, այնպէս ճարճատէին ի վերայ գլխոյ նորա զէնք նոցա: - 240.

ՉՈՐԵՔԱՄՍԵԱՅ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Ձենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից, ի հայրութեանն Մամուելի, որ չորեքամսեան էր նստեալ: – 288.

ՉՈՐԵՔԻՆ - Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերեց իշխանքն չորեսին յեղիազար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղեմացոց եպիսկոպոս արիւնակ գայս: - 47.

ՉՈՐԵՔ ՀԱՐԻԻՐ - և մի ի նոցանէ ոչ մնաց, բայց միայն այնքիկ, որ առ ուղտքն էին, արք չորեք հարիւր – 226.

ՉՈՐԵՔ ՀԱՐԻԻՐ ԵՒ ՅԻՍՈՒՆ - Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278.

ՉՈՐՄ - Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տասաք գտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռնսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97.

ՉՈՐՄ ՀԱԶԱՐ - այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար / ծն. չորեք հազար / այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. և ի չորս հազարէն / ծն. չորեքհազարէն, քսան չորս հազարէն / Օ այր թողեալ էր ի Խարձս կոչեցեալ գեղն: - 181. որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար – 210. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: ...Իշխանն Արջուց՝ չորս հազար: - 211.

ՉՈՐՄ ՀԱՐԻԻՐ - որ ի Կուսառաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր - 80.

զի արս չորս հարիւր / ծն. չորեք հարիւր / լոկ ունէր – 84. Եւ զչորս հարիւր / ծն. չորեք հարեւր, հարոյր / այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 142. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղտի ԴԳ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, զոր Արտից գեղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեալ, և չորս հարիւր նորա, և գնացին երկրքեանն ի վանսն: - 234.

Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զճառոյն՝ խեղդեցին. և զչորս հարիւր / ծն. հարոյր / այրն ընդ սուր հանեալ: - 235.

ՉՈՐՐՈՐԴ - Ձի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. Չորրորդ. Գալն Վարդուրիէր, և մեռանէլ ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268.
ՉՏԵՄԻԼՍ - գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արապ / ծն. ընդ չտես, չտեսեալ / , և գնաց մերձեցաւ առ նա - 92.

Պ

ՊԱԼՀԱԻ - Ձի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ / պարսից: - 35. Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանէլ զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67.

ՊԱԼՀԱԻ ՊԱՐՏԱԻԱՅ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանէլ զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67.

ՊԱԼՈՒՆԻՔ - Եւ եկեալ յերկիրն Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, ի քաղաքագեղն Կուառս: - 79. Իսկ կրտսերն, անցեալ ի գաւառն Պալունեաց, շինեաց աւան և կոչեաց Հոռեանս: - 109. և յետ երից աուրց ելեալ անտի գային հասանէին ի գաւառն Պալունեաց: - 125. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իրով արս վեց հարիւր: Իշխանն Պալունեաց՝ երկու հազար ու երկու հարիւր այր: - 211. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալունեաց, կտրեաց զգլուխն Սուրենայ: - 235. Եւ զի գաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից գաւրացն աւելի քան զԲՌ - 235. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, Սմբատ և իշխանն Պալունեաց, թաքեան ի ձորս ուրէք - 238. իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիր իբրև զքաջ արծիւ - 241. Հեծի՛ր իշխանդ Պալունեաց: - 2432. Եւ առեալ Վահանայ զեպիսկոպոս Մամիկոնից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Եւ զերիվարսն և զուղտսն յուղարկեցին ի գեղն Պալունեաց - 259. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց - 260. Եւ Պալունեաց իշխանն զհետ

մտեալ բազում զարաւք կոտորեին: - 266. զի իշխանն Պայունեաց կտրեաց Բ իշխանս և եհան զնոսա մինչև ի Հաշտենս: - 275.

ՊԱԿԱՍ - զի ոչ իւիք պակաս է քան զառաջին Անտոնն: - 42. զոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մէջ քան զասացեալք: - 50. Եւ համար արարեալ յաուր յայնմիկ ՋՈ, Ե միայն պակաս: - 184.

ՊԱԿԱՍԵԼ - Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և գիտաց, եթէ վնասելոց եմ: - 135. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասեր - 216. Եւ ոչ կարացին գիտել զիրսն, մինչև պակասեցաւ ճչին աղաղակին: - 258. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր էր: - 260.

ՊԱԿԱՍՈՒԹԻՒՐԻՆ - Եւ զմեր պակասութիւնս տացէ տէր աստուած ձեզ - 45.

ՊԱԿՆՈՒՐԼ - Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զարքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 275. Զի՞ պակեար /ծն. պակեր /, ո՛վ իշխան: - 275. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այնր իշխանին, որ պակեաւն, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276.

ՊԱՀ - յառաւատուն պահուն էլանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք - 120.

ՊԱՀԱՊԱՆ - Աջ սուրբ Կարապետիս եղիցի կնիք և պահապան - 97.

ՊԱՀԱՐԱՆ - Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280.

ՊԱՀԵԼ - և պահեաց ինքն և թագաւորն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, զոր և առաջատրք կոչեմք: - 74. զոր պահեալ էր սրբոյն Գրիգորի: - 96. եղիցի աչք տեսոն ի վերայ երկրիս այտորիկ պահել ի թշնամեաց 96. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա՛ զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա - 103. Իսկ զդասս պաշտանէից սորա պահեաւ - 104. Իբրև եկին հասին ի տեղին և զուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Այլ աղաւթիւք ձերովք պահեցէ տէր զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութիւն շնորհիւն տեսոն - 144. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց - 146. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեաւ զեկեղեցի քո հաւատացելոց անորդուելի և անասանելի - 169. և որք ի ցամաքն էին՝ զքիթսն կտրեցին և պահէին - 188. և ծառայիցն առեալ զարիւնտո զգեստն պահէին - 191. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Պահեաւ զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, զնդի խաղամք

առաջի սուրբ Կարապետին – 274. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդին, զոր և կալաւ և ետ պահել – 275. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ՊԱՀԵՍՏ - Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեմսն ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի պահեստի – 103. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի զսուրբ խաչն հանդերձ սպասաւքն մինչև յեւթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ՊԱՀՔ - Այս առաջին պահք / ծն. պահս, պաս / եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, զոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. Եւ յորժամ լցան աւուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական – 74.

ՊԱՂԱԿ - Պաղակ / ծն. զՊաղակ / իշխան տեսանեմ և չկարեն գնալ: - 275.

ՊԱՂԱՏԱՆՔ - և տեսին զկրանաւորսն յարտատուս, և ի պաղատանս առ աստուած: - 174.

ՊԱՅԹԵԼ - Գայլ քանզի շատակեր էր՝ պայթեաց / ծն. պայթեցաւ, պայթեաւ / – 247.

ՊԱՅՄԱՆԱԻՈՐ - Պատճէն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյն Գրիգորի, որ յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: - 39.

ՊԱՆԴԻՏԵԼ - և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69.

ՊԱՆԴԻՏՈՒԹԻՒՆ - յանձն առէր լինել աստար ի վայրուց և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով գպանդխտութեան ժամանակս – 47. Արդ վասն պանդխտութեանդ երանեմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ո՛չ: - 48.

Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք գալ, զի երկիրդ հեռի է և մեք անկար ի նուաղ կենացս և ի պանդխտութենէս – 61. որք պանդխտութեամբ կենաւք զնացեն ի կեանս յայտսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքջանաց: - 172. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեսցի: - 173. Նեղեացար պանդխտութեամբ, արդ՝ արի ե՛կ, զի խորհեսցուք ինչ ի վերայ արքայի: - 284.

ՊԱՆԾԱԼ - Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՞նս էք պանծացեալ և կախարդութեան՞ մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274. տե՛ս նան ՊԱՆԶԱԼ:

ՊԱՆԶԱԼ - յոր պանձան / ծն. պանձային յոյժ / բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կոռցն և նորուն որոյոյ Դեմետրեայ – 36. տե՛ս նան ՊԱՆԾԱԼ զլիսաբար:

ՊԱՇԱՐԵԼ - Իսկ արք գեղջն եկեալ անցին յայնկոյս և զամրոցն պաշարեցին: - 83.

ՊԱՇՏԱՄՈՒՆՔ - Եւ իբրն կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին զաւրքն, որ ի Վիլքք էին առ թագաւորն – 124.

ՊԱՇՏԱԻՆ - այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման / ծն. պաշտում, պաշտան / քահանայութեանս այսմիկ – 54. և ի նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն: - 96. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտան մատուցանէաք առաջի սրբոյ խաչին ... յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 126. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287.

ՊԱՇՏԱԻՆԵԱՅ - Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտանէիցն աղաթել յերեկորեա – 54. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտանէայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան-58. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցո քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն – 61. թէ ու՞ր եղեալ էս, կամ զո՞յ պաշտանէայս թողեր առ նոսա և թէ ե՞ն ումեք յայտնի, որպէս ասեն ումանք, եթէ ոչ: - 61. հաւաքեալ դասս կրանաւորաց և զումանս վարդապետս կոչէր յԱղէքսանդրիայէ և հրաշագան պաշտանէայս /ծն. պաշտօնս/ յորոց մինն Դիմառիոս, զոր Դովնաղաշտի եպիսկոպոս կարգեաց: - 78. զի ընդ թշնամիս պաշտանէից ինքեանք մարտնչին: - 85. Եւ պաշտանէայք /ծն. պաշտօնէայքն/ զաղաղակս բարձին չարաչար –97. զոր տեսեալ պաշտանէիցն–98. Իսկ զդասս պաշտանէից սորա պահեա –104. ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտանէայս /ծն. զպաշտօնէայսն/ կոռցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. վասն այնորիկ և պաշտանէայք նորա զէսք ունէին – 109. և եթող անդ պաշտանէայս եկեղեցոյն զԱնտոն և զԳրաւնիդէս: - 111. Իսկ պաշտանէայքն ասեն – 119. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից /ծն. պաշտօնէից/ և զնշան տէրունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք, որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրն ՃՌՆԾ, թող զգաւրս թագաւորին և զպաշտանէայս սրբոյն Գրիգորի -

124. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելուի զնա վասն Սուրենայ: - 235. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտանեից / ծն. պաշտօնեիցս / քոց: - 271. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանեից իւրոց և էջ փրկել զնոսա և զմեզ - 273. զի դա էր, որ նախատեր գպաշտանեայս նորա: - 275.

ՊԱՇՏԱԻՆ ՄԱՏՈՒՑԱՆԵԼ - Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեր գպաշտանն մատուցանեաք առաջի սրբոյ խաչին - 126.

ՊԱՇՏԵԼ - զոր ի Հնդիկս պաշտեին: - 108.

ՊԱՇՏՈՒՄՆ - Արդ ի նոյն ատուրսն զիշերոյն ի պաշտմանն ... յանկարծակի ձայն ահեղ իբրև յամպոց, որ յոյժ դողողէ, եկն եհաս ի վերայ մեր - 127.

ՊԱՊ - որ կոչէր գպպայուն անունն Վահան Կամսարական - 220.

ՊԱՍԱՀԵԼ - Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց / ծն. պատահեցաւ / նմա: - 215. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ռազմն՝ պատահեաց Մահուոյ և ասէ - 286.

ՊԱՍԱՆԻ - Եւ մի ոմն ի զաւրացն Սիւնեաց ըմբռնեաց պատանի մի ի զաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ - 215.

ՊԱՍԱՌԵԼ - Եւ պատառեալ զփորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և դնել ի բերան: - 190. որք գէշ գէշ պատառեն զձեզ սուրբ մեր: - 223. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ գագաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և զլիտյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց - 224. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ռազմն՝ պատահեաց Մահուոյ և ասէ - 286.

ՊԱՍԱՄԻԱՆ - տե՛ս ՊԱՍԱՄԻԱՆԻ գլխաբառի տակ:

ՊԱՍԱՄԻԱՆԻ, ՊԱՍԱՄԻԱՆ - Պատճեն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյ Գրիգորի, զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանիին: - 39. Այլ վասն Տիրոթիի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաք խնդրեալ, նոքա յայժամ գնացին, մինչև դու զբազինան կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: - 44. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճեն պատասխանոյ / ծն. պատասխանոյ / ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր - 64. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. մանաւանդ զի պատշաճ

համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճեն պատասխանոյ գրել – 66. Ձեւոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննականեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Արդ ըստ այսմ արա գպատասխանիդ: - 133. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ_արար նմա պատասխանի – 133. Արդ՝ այսոքիկ ի մենջ պատասխանի ձեզ բաւական իցէ: - 143. Արդ՝ մի՛ վասն պատասխանոյ / ծն. պատասխանոյն, պատասխանոյս/ ձանձրանայ ի մենջ, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151. Եւ եկեալ երիվարաքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի /ծն. գպատասխանին/ – 161. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ սկսաւ զերկիր իւր ամրացուցանել: - 163. Իսկ նա յուղարկեաց պատասխանի այսպէս – 208. Իսկ նա պատասխանի ոչ գրեալ: - 229. Արդ՝ իբրև գնաց և իմացաւ զիրսն, արձակեաց պատասխանի առ հայր և ասէ – 250.

ՊԱՏԱՐԱԳ - Եւ պատարագ ողջակիզաց սպիտակ գուարակաց և նոխազաց և բագում գառանց և աղքատաց բագում ողորմութիւն առնէին: - 141. Եւ իբրև մատուցին գպատարագն եւթանեքեան խոտաճարակքն, հրամայեցին նշանագրի միում, որ եկեալ էր ի Յունաց, գրել գատ ի յինքեանց ասացեալն: - 165. որ և մէք այսար մտանեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. Եւ զայս ասացեալ ետ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252.

ՊԱՏԱՐԱԳԵԼ-Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն /ծն. պատարագելն/:- 285.

ՊԱՏԳԱՄ - պատգամ յղեր առ հայրն Թողիկ, զի առեալ զիրսն և թողցէ զնա ի ներքս: – 151.

ՊԱՏԳԱՄԱԻՈՐ - Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարան – 46. Արդ իբրև եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յազնականութիւն: - 118. Իսկ նորա կալեալ գպատգամաւորսն հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ – 254.

ՊԱՏԵԼ - վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. գառաջին կողմն զեղն պատեալ էին հետևակքն և զներքնինն հեծեալքն: - 127. Եւ այնչափ յանդգնեալ, մինչ զի զիշխանն

Օռփաց ի մէջ առեալ բագումք պատեցին / ծն. պատեցան / զնովա: - 139. Մինչ դեռ նա գայս ասէր, պատեցին զՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 216. Եւ եկին զարքն ի գիշերի և պատեցին զնոքարք - 218. Եւ զարքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք - 226. Եւ պատեցին զնա յանխնայ - 240. զի անգեղք և բուճք պատեցին զիս: - 241. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա - 243. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել: - 264. Եւ պատեցին ի մէջ զգարսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց - 275.

ՊԱՏԵԼ Ի ՄԷՋ - Եւ պատեցին ի մէջ զգարսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց - 275.

ՊԱՏԵՀՈՒԹԻԻՒՆ - զի ես առ քեզ կամիմ զալ ապստամբութեամբ ի նմանէ, և հատանել զերկիւղ ի պատեհութիւն: - 179.

ՊԱՏԵՐԱՋԱՍ - Եւս առաւել ստուգիւ գրեսջիք թէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմն մինչև գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան - 58. Նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ և ընդ իշխանն հիւսիւտոյ, զոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ - 59. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ ... և գայն պատերազմ, որ ի հիւսիւսականաց անտի - 61. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Չենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն - 62. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ զրգռեալ զկուռսն ոչ տային կործանել - 63. Չենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատերազմին վասն Իննականեան տեղեաց եւ պատերազմին որ յԱրձանն եղև:-66. սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից - 67. զի եսպան զնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռեգէս: - 71. Ջի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց - 71. Եւ ի վաղիւն բագում պատերազմունս սկսաւ լինել - 77. այսաւ մեծն Գիսիանէ ի պատերազմ ելանէ ընդ ձեզ - 85. զի մեծն Գիսանէ ի պատերազմ ելանելոց է ընդ ուրացող իշխանացն:- 80. հնչեցուցին զփողսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. զի յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. Արդ մեք պատերազմաւ ձեզ ոչ կարեմք ընդդիմանալ - 85. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն -

90. զի այնպիսի էր այր յաղթող և կորովի և ի գործ պատերազմի յառաջադէմ – 90. Եւ ի նոյն պատերազմին Եսայան Դեմետր զորդին Մոկաց իշխանին – 94. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմին, հնչեցոյց իշխանն Սինեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն – 94. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և գայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: – 94-95. Այս պատճէն առաջին պատերազմին Արձանին: – 116. Պատճէն երկրորդ: Վասն պատերազմին յԱրձանն: – 117. Եւ սկսան հնչեցուցանել զփող պատերազմաց – 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Բայց ի պատերազմէն արգելեալ թագաւորն ասելով – 128. եւ հրամայեաց զարացն պատրաստել զհնքեանս յետին աւուրն կենաց և մահոյ, ի պատերազմ: – 129. Եւ առաքեաց թուղթ առ Տրդատ, եթէ եկ և վաղին տպցուք պատերազմ – 133. Եւ ընթերցեալ զթուղթն, ոչ արար նմա պատասխանի, այլ յարուցեալ գնաց երեսուն հազար արամբք ի պատերազմ – 133. Եւ ի վաղին սկսան ռազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս – 134. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգարսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս – 138. Եւ նորա քաջալերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: – 159. Եւ կորեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր. և յորդորեալ զգարսն ի պատերազմ – 160. և կազմեցան զարկն պատերազմի և սուսեր ընդ մեջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: – 161. այս ՃԲ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատես փոխանակ քրտան:– 178. Մինչ նոքա գայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայտոց – 187. բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: – 202. Առ ի՞նչ դարձայք ի պատերազմ, ո՛վ աւելախաւսք: – 213. Եւ նորա գայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ զորդի իւր, և գնաց ի պատերազմն: – 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմն, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Սուրայ և պատահեաց նմա: – 215. Եւ վաղին կազմեցան ի պատերազմ: – 220. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, գառաջին յաղթահարեցին զՍմբատ – 222. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս – 222. Իբրև վճարեցաւ պատերազմն, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատուն լնուլ զնոսա: – 226. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. և այնպէս արարեալ ի մենջ ահաւոր պատերազմին,

փոխէին զերիվարս իւրեանց – 243. Բայց խնդրէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո զՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայն և զորդին, զոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: – 251. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր – 264. զի ի պատերազմունս նա էր, որ աւգներ մեզ և այլ սուրբք: – 269. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանս տուր տանել – 269. Արդ գնամք ի պատերազմ: – 270. Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկողով: – 270. Խմբեցաւ պատերազմ յեզերս Արածնոյ առ անտառն – 270. Եւ ճակատեցան նոքա ընդդէմ միմեանց ի պատերազմ՝ յայն կոյս գետոյն, որ ի դաշտին – 270. Եւ Վարդուհրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: – 271. Եւ ապա դադարեաց պատերազմն: – 278. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին – 283. Եւ եղեալ Խոսրովայ ընդ որդեգիրս, լեալ մարգպան Հայոց, առնու զար բագում և գնայ ի վերայ Հունաց, որպէս թէ ի պատերազմ – 283. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն զարու ի պատերազմ: – 285.

ՊԱՏԵՐԱԶՄԱԳԼՈՒԽ - Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել զպատերազմագրութիսն – 245.

ՊԱՏԵՐԱԶՄԵԼ - Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք /ծն. պատերազմիմք/ և կամ հնազանդեա և տուր հարկս: – 217. Քաջալերեցարու՞ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: – 219. զի տեր պատերազմէր ընդ նոսա: – 219. Ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: – 237. Իւրաքանչիւր որ վայ կանչէին և ոչ զհտէին զհետս անձանց, զի տեր պատերազմէր ընդ նոսա: – 258.

ՊԱՏԵՐԱԶՄՈՂ - Ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք առ մեզ – 80. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: – 95. Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արսն անցանեմ: – 215. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի, և պատերազմողքն կանչէին – 257. Ո՛վ տեր զարութեանց, զարացո զմեր պատերազմողսն և արա յամաւթ զթշնամիսն: – 271.

ՊԱՏԻԻ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ սրբաբնայ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75. և անդ կացեալ զաւուրս բազումս, և դարձան մեծաշուք պատուով - 125. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143. և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յավիտենական և անմահ: - 166.

ՊԱՏԻԻ ԱՌՆԵԼ - և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ սրբաբնայ տայ նմա զուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75.

ՊԱՏԿԱՌԵԼ - Ի սմանէ դեք պատկառին /ծն. պատկառեցան, պատկառեսցին/ ոչ իշխելով դժբել ի սպասաւորաց տրա: - 170.

ՊԱՏԿԵՐ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատանայի - 36. Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ - 166.

ՊԱՏԱՌ - զի և չիք ինչ պատճառս, զի ետ զդոսս տէր ի շինել և ոչ ի քակել - 41. Միւս պատճառ՝ վասն նորս և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին զնորս պղծութիւնն: - 52. այլ պատճառ արգելմանս մերոյ Եղիազար եղև - 60. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. զի պատճառ իրացն այս եղև: - 103. Ջի կռոցն, որ յայսմ տեղուջ էին, պատճառ այս է - 107. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Իսկ ոմանք ելեալք ի յՈղկանայ որսոյ պատճառաւ գային արք ՃԾ - 237. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին - 279.

ՊԱՏԱՌԱՆՔ - և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արատի պատճառանաւք /ծն. պատճառաւ / - 186. Եւ կողմնեցուցեալ ի մահիճն՝ քնոյ պատճառանաւք ծածկեցին: - 191. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք /ծն. պատճառաւ / եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209.

ՊԱՏՃԵԱՆ - Եւ թարգմանեալ ի նմանէն ԻՐ պատճեան, և Ժ՝ որ ի գրի առ իս կայր, և բովանդակեալ արարի ԼԸ պատճեան՝ ի մի գիրս հաւաքելով՝ թողի մանկանց եկեղեցոյ: - 288. աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց

աստուծոյ, զի յորժամ զշարադրութիւնս զայս ընդարիւնակեք, մի՛ ինչ թուեսցի ումեք ծանր, այլ և զիմ պատճեանս անպակաս և լի գրով դրոշմեսցիք զհետ գրելեացդ – 289.

ՊԱՏՃԷՆ - Պատմութիւն Տարաւնոյ, գոր թարքմանեալ է Ջենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի – 33. Պատճէն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյն Գրիգորի, գոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին: – 39. Եւ իսկոյն ձեռն ի գործ հրամայեաց արկանել պատճէն պատասխանոյ ձեզ, որչափ և հարցմանդ ձերոյ էր զիր – 64. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 66. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: - 66. Այս պատճէն առաջին պատերազմին Արձանին: - 116. Պատճէն երկրորդ: Վասն պատերազմին յԱրձանն: - 117.

ՊԱՍՏԱԳԻՐ - գոր գտանես յՈւռհայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: - 71. և զայն թողաք այլ պատմագրի – 116. Եւ զկնի այսորիկ եթէ իմանալ ոք կամեսցի զայլն, ի պատմագիրս հարցցէ: - 143.

ՊԱՍՏԵԼ - որպէս Ագաթանգեղոս պատմէ զայստսիկ - 71. Եւ ի մեջ զիշերին եկն այր մի և պատմեաց, եթէ արք հիւսիսոյ գան ի վերայ: - 113. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք – 167. իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգիւ – 190. Արդ իբրև զնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին որպէս թէ յերեսաց Միհրանայ, և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Որք երթեալ պատմեցին Վաղթանկայ: -213. Յետ այսքան պատմեալ գրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում – 283.

ՊԱՍՏՈՍ - Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ / ծն. կղզոյն, կղզոջն, կղզուջն, կղզին / և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75.

ՊԱՍՏՈՍ ԿՂԶԻ - Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ / ծն. կղզոյն, կղզոջն, կղզին/ և եկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ – 75.

ՊԱՍՏՈՒԹԻՒՆ – Պատմութիւն Տարօնոյ – 33. Պատմութիւն Տարաւնոյ, գոր թարքմանեալ է Ջենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի – 33. զայս ամենայն պատմութիւն գրեսցես և առաքեսցես: - 63. Իսկ Ջենոբ աղաչէ սկիզբն առնել պատմութեանն նախ ի

մահուն Խոսքովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. Ջի ոչ է արեն գայնչափ պատմութիւն յատրոց թուղթան գրել և յիշատակ Հայոց ոչ թողուլ - 63. Եւ դուք մի՛ ինչ աղարտէք զսակաւ պատմութիւնս – 65. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն աստրոց պատմութիւն: - 66. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: - 66. Ձենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարան - 116. Պարսից պատմութիւն – 164. Պատմութիւն վասն գիտելոյ զպատճառս Օրծառնեայ խաչին – 279. Արդ զայս պատմութիւնս գրեալ եղին յեկեղեցին Օրծեռնեայ: - 281. գոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վասնն ի սուրբ Կարապետն – 282. և աճեալ՝ պատմութիւն Ասորոց կոչի – 287.

ՊԱՏՇԱՃ - և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի / ծն. պատշաճ, պատշաճաւոր / յամենայն գաւառսն և դարձան ունայն: - 54. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել – 65.

ՊԱՏՈՒԱԿԱՆ - Ջառ ի սրբոյ հայրապետեղ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ գիր առաջին սուրբ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ - 64. եթէ կին ոք մի՛ իշխեսցէ մտանել ընդ դուռն եկեղեցոյդ, զի մի՛ կոխելով զպատուական նշխարսն, անհաշտ թշնամութիւն լիցի ընդ նա – 103. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, ել ու գնաց: - 255.

ՊԱՏՈՒԱԻՈՐ - զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Մինեաց տանն. և այլք ի պատուաւոր արանց, գոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85.

ՊԱՏՈՒԵԼ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղոնոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և սպա բոլոր տիեզերաց: - 34. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղոց: - 37.

ՊԱՏՈՒԷՐ - Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զաւր ածէք: - 182. տուր բանից նշան ի պարսիկն և

պատուէր որ յԱպահունիս, և ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, գոր նա և նա միայն գիտէին: - 191.

ՊԱՏՈՒԷՐ՝ ՏԱԼ - Եւ պատուէր տուեալ էր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զարւ անէք: - 182.

ՊԱՏՈՒԻՐԱՆՆԵՐ - ,, Ով սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր - 153.

ՊԱՏՈՒՆԱՍՏՆԵՐ - գոր արգել սուրբն Գրիգոր ի պատուհասիցն /ծն. պատուհասէն/: - 143.

ՊԱՏՐԱՆՆԵՐ - ուստի և գորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցաք պատրանաք մեղացն - 166.

ՊԱՏՐԱՍՏՆԵՐ - Դու, տէր զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ - 56. վասն զի ոչ գոյր նիւթ պատրաստ - 100. և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արատի պատճառանարք - 186.

ՊԱՏՐԱՍՏԵՆԵՐ - Եւ աղաթել ի տեղոջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57. և հրամայեաց զարացն պատրաստել զինքեանս յետին աւուրն կենաց և մահու ի պատերազմ: - 129. և այնպէս յարիւնեցան երկոքեան ճակատք և պատրաստեցան ի խմբել: - 134. Եւ իբրև այգն զառաւատն մերկացաւ, պատրաստեցան մնացեալ զարքն հիւսիսականացն, և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն - 139. Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ոխացան, տրտմեցան ընդ յիբրև սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Իսկ նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն - 153. և պատրաստեալ նմա զերեզման եղին ի նոյն տեղոջն: - 155. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զարացն - 160. Եւ հրամայեաց սպասաւորացն տէրունական մարմնոյն պատրաստել զանձինս: - 165. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, գոր պատրաստեալ էր ձերով ճգնութեամբդ: - 174. Եւ իբրև գնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս զալ զարացն: - 181. Եւ հրամայեաց ծառայից իւրոց պատրաստել ճաշ և զՄիհրան կոչել: - 189. Իսկ նորա խոյս տուեալ աւուրս ութ և պատրաստեաց զզարս իւր: - 220. ՊԱՏՐԱՍՏԻ ԱՌՆԵՆԵՐ - և ինքն պատրաստի արարեալ զդարանակալսն՝ հրամայեաց ծառայիցն կտրել զերիվարսն արատի պատճառանարք - 186.

ՊԱՏՏԵԼ - Որդեակ, մի՛ մեծությունես պատրել տաս զքեզ մեղաց – 269. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269. զի ոչ պատրեցայ ի գեղոյ, և ոչ զրկեցի և ոչ նեղեցի գտառապեալս – 269.

ՊԱՐԱՄ - Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ, և արք Պարախոյ /ծն. Պարտխոյ, Պարխեայ, Պարխոյ/ և արք Մեղտոյ և ամենեքեան առհասարակ անդ հասանէին ընդ նոսա – 87.

ՊԱՐԱՆՈՅ - և ի բաց ձգք գպարանցն: - 87. իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա և պարանցան ի վայր ընկեց /ճիշտը՝ ընկեց/ – 92. Եւ զի ճոպանատր էր, աճապարեաց և ձգեաց զճոպանն և արկ ընդ յաջ թեկն և ընդ պարանցն – 135. և իբրև տեսին զՊաւղիկարպոս, հատին գպարանց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174.

ՊԱՐԱՊԵԼ - որպէսզի պէտք վանացն ի նոցանէն վճարեսցին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան պարապեսցին /ծն. պարապեսցեն / - 43.

ՊԱՐԳԵՒ - կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զարացն – 160. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254.

ՊԱՐԳԵՒԵԼ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարգևես գողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յախտեան - 54.

ՊԱՐԵՄ - Սա դարձոյց զԿուառս ի Կարապետն և զՊարելի – 156.

ՊԱՐԶԵԼ – և պարգեաց զմիւս թնն նա և միւսն իշխանն Հաշտենից: - 245.

ՊԱՐԹԵՒ - Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67. Եւ ինքեանք ջրասույզ /ծն. ջրասույզք / եղեալ կործանեցան իւրատվքն ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68.

ՊԱՐԻՍՊ - և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ. և աղոթք սուրբ կրանաւորացն՝ յաջմէ և յահեկէ: - 178. և զգլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևոյթ տեղիս ընկնուիին – 181. և զայլսն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զգլուխսն ի պարիսպն հանել: - 184.

ՊԱՐԾԱՆՔ – յորում և այս աշխարհի կարի առաւել մասն պարծանաց եհաս – 34. Ո՛վ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել

տայիր, դեռ պարծանա էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այծ արածել: - 231.

ՊԱՐԾԵԼ – Կամ ԳԿրանիդէս և զԱնտոն ու՞ր էս թողեալ, որով պարծին եկեղեցիք սրբութեամբ նոցա – 61.

ՊԱՐԿԵՇՏ – Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: - 204.

ՊԱՐԿԵՇՏԱՎԱՐ – զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարազնագետս, պարկեշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ – 42.

ՊԱՐՍԱԻՈՐ – Իսկ Բրէյս ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնաւորս ԸՃ և Խ և տիգաւորս Ռ և Ջ և պարսաւորս Ս և Ջ: - 112. զոր պարսաւորքն կոտորեցին ԸՃ և Ջ այր, միահամուռ ԴՌ և Ս և ԾԲ: - 132.

ՊԱՐՍԱՔԱՐ – և դարձան ի վերայ ձիագողքն և հարին պարսաւարով և աղեղամբ հինգ հարիւր և քսան այր: - 236.

ՊԱՐՍԻԿ – զոր Իննակնեանն կոչեն տեղոյն հնդիկք և պարսիկք / ծն. պարսիկք / - 35. մինչդեռ կամեր Խոսրով արշաւել ի պարսիկս ի զարնանային ժամանակս – 68. Դարձեալ առ զկինն իւր Բուրտար և զնաց ի Պարսիկս – 69. Եւ նա այնպիսի գործ հնարեաց, զոր ոչ կարացին զիտել Պարսիկքն: - 182. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր որ յԱպահունիս, և էս ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն – 192. Եւ ետ գրել թուղթ պարսիկ դպիրն՝ կաշառելով զնա – 198. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի զիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսիկն յետուստ կողմանէ – 221. Եւ Սմբատ զհետ մտեալ ասէ. պարսիկք, մի՛ անմտանայք – 225. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զզուխ քո ընդէ՞ր ոչ էտուր փոխանակ տեսոն քո: - 225. Եւ զաւրքն շուրջանակի պատեալ ի վայր լցին զպարսիկք – 226. Եւ մտեալ զաւրաց ի տունս՝ զորս պարսիկ լեզուա գտանէին, սաստակէին: - 227. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՌ: - 227. Ապա թէ ոչ՝ զամ ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս զերեալ ի Տարան ածեմ – 228. Բայց թէ լւեք մեզ, առէք ի մենջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէայ լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231. և դու քրիստոնէայ լեր

և զիս ի պարսիկս տար, և դոքա քեզ – 233. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: – 234. Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացող արժանի չէք դուք – 235. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ աւզնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գոտէն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին – 242. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Եւ զիտաց, եթէ կացեալ են երիվարքն, եհար զմի պարսիկն և ընկէց, և ասէ – 243. և տուեալ նոցա զանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց զնոսս խաղաղութեամբ ի պարսիկս: – 248. Այո, տէ՛ր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք զուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: – 253. Եկին հասին զաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ / ծն. պարսիկք / – 263. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զաւրացն և տուեալ զնոսս Արածնոյ՝ նեղէին: – 263. Եւ իբրև անդ եկին, ասէ Վարազ գպարսիկսն – 266. Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԻՄ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: – 266. Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժոխութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Անկի՛ր, պարսիկ, կամաւ, ապա թէ ոչ՝ անկանիս ակամայ: – 275. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին / ծն. պարսիկին / և ասէ – 276. և դիմեցին առ նոսս գունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ: – 277. և ոչ էտուն կրանաւորքն գպարսիկսն ի ձեռս նոցա: – 277. Ու՛ր են պարսիկքն: – 278. Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա զանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ խաչն գերեաց, և առեալ գնաց ի Պարսիկս – 279. Եւ զաւրացաւ Հերակլ ի թագաւորութեանն իւրում, գնաց ի Պարսիկս – 279. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հաւր իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակլի ի Պարսիկս: – 283. Եւ առեալ գպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր – 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զբահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: – 284.

ՊԱՐՄՊԵԼ - Բայց դուք եթէ զալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշատ, ջուր բազում, և երկիր դաշտ և շուրջանակի լերամբ

պարսպեալ և բազում ամրոցս – 143. Պարսպեա՛, տէր, խնամատար աջովդ քո, գոր փրկեցեր խաչի քո՝ տալով արգնականութիւն ի ներութեան ի դէպ ժամանակի: - 168.

ՊԱՐՄՔ - Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տաւրոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ /ճն. պահլաւոյ/ պարսից: - 35. և գոռեալ ընդ միմեանս երկուց թագաւորացն՝ արքային Հայոց և Պարսից, սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից, և զաւրացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել գերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և գերութեամբ: - 66-67. Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով - 67. Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթնն ի սպանմանէն Խոսրովու - 67. Բայց թագաւորն պարսից զաւր մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտազ գաւառ – 68. այր մի, որ կոչէր Բուրտար, ի նշանաւոր ազգէ Պարսից, ելեալ զկնի Անակայ և եկեալ մինչ՝ յԱրտազ և անտի ելեալ գնաց պանդխտեալ ի կողմանս Գամրաց: - 69. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դուռն Պարսից - 70. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ – 158. Եւ կնքեալ քաղկեդոնական հաւատովն և դարձաւ զաւրաք ի Պարսից գործաւորսն. և առնու գերկիրն:-158. Իսկ Նիհորձէն Որմիզդ գումարեալ զգաւրս Պարսից ութսուն հազար, եկն ի վերայ Մուշեղայ: - 159. Եւ միաբան զայս սասցեալ՝ յարձակեցան ի վերայ Պարսից – 159. Իբրև ազդ եղև առ Խոսրով թագաւորն Պարսից, խնդաց յոյժ: - 160. Պարսից պատմութիւն – 164. Եւ յանկարծակի հասին զաւրքն պարսից – 174. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Եւ առ վաղին բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրսն Պարսից – 181. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան գլխարկից գերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զաւրացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք – 183. և ինքն դարձաւ զհետ Պարսից զաւրացն: - 183. Պարսից խորտկարարդ, առ զաղս: - 188. և տունդ այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. Վաշի ր զի՞նչ եղիր ի մտի. ի պարսից / ճն. պարսիկ / հաւա՞տն կամիք դարձուցանել գերկիրս հայոց: -

197. Իսկ գաւրս Պարսից տեսեալ զիրսն, աղաղակեցին միաբան – 200. Եւ թողուլ հրամայեաց արս Խ՝ գրուցատար լինել Պարսից արքային: - 201. Խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ – 205. Ած և ի Պարսից զկին իւր գՊորպէս և եղ զանուն քաղաքին Պորայ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Եւ հայրն զգարացեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. Եւ ելեալ ի մէջ գիշերի ի վերայ զարացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր - 218. Եւ յամենայն կողմանց ի վերայ յարձակեցան և ի մէջ առին զգարսն պարսից: - 222. Եւ ինքն յղեաց առ պարսից թագաւորն Խոսրով և ասէ – 227. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ ոչ տամ, թող թէ գրոսա – 230. Եւ ինքն թողեալ զգարս իւր ի Մեղոսի ԴՌ այր, և զպարսիցն՝ յանդաստանն, զոր Արտից գեւղն կոչեն, և առեալ ԴՃ այր ընդ իւրեաւ, և չորս հարիւր նորս, և գնացին երկրքեանն ի վանսն: - 234. Եւ զերկու իշխանսն պարսից կախեալ զծառոյն՝ խեղդեցին – 236. Եւ զի զարքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զարացն ասելի քան զԲՌ – 236. Իսկ ոմանք հետևակեալ ձորամուտք եղեն ի Պարսից զարացն, գնացին յանտառն - 236. Իբրև տեսին զգարսն Պարսից – 237. զորս իբրև տեսին զարքն Պարսից, դռն ետուն զհետ և մի մի հասանէին: - 239. և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. և ես ի պարսից մեռանէի՞: - 245. և ի մէջ առեալ զգարսն Պարսից և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: - 245. Եւ մնաց ի Պարսից ԳՃ այր – 246. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և զարքն պարսից փախստական եղեն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սոքա գնալ ի վերայ պարսից – 262. Եւ կնքեալ զանձինս իւրեանց՝ դիմեցին ի վերայ պարսից: - 264. Իսկ Վահանայ մտեալ ի գետն, էանց յայնկոյս ի գեւղն, զոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգարսն Պարսից մինչև ի դաշտն – 273. Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՛նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274. Եւ պատեցին ի մէջ զգարսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց – 275. Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլեայ զարացաւ Խոսրով պարսից արքայն – 279. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դներ ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեալեկոս առնել բովանդակ Հռոմոնց: - 283. Իբրև առ զթուղթ և

ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի գարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Գնացի և գտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Ինանկնեան վանս էր գրած, և ի գարաց ուստեք ուներ, պարսից կամ յայլոց ուրուք ապականեալ գերկիրս - 288.

ՊԱՐՏ/Ք/ - Եւ հայրն անցեալ զնաց առ Տրդատ՝ գհարն պարտսն հատուցանել - 73. Այլ ինչ ո՛չ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, Բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169.

ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ - Ետոր մեզ ժամանակ հատուցանել գպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 55.

ՊԱՐՏԱԻ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ գՊալիան Պարտաւայ: - 67. Բայց թագաւորն պարսից գար մահուն Խոսրովու տան կարգեաց և գՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68.

ՊԱՐՏ Է - Ամենայն ոք, որ զաստուածային մշակութիւն յանձն առնու, հալածական պարտ է լինել - 47. և ասէ՛ պարտ է քահանայս ածել, որ հովուէն զձեզ - 74. վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. ապա գիտասցիք՝ թէ ձեզ այդպէս պարտ է լինել: - 225.

ՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ - և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես գպարտութիւն քո: - 215.

ՊԱՐԴԻԿԱՐՊՈՍ - և առեալ ի զիշերի գուրք մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ գՊարտիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75. Բայց Պարտիկարպոս զամենեսեան յուղարկեաց յամուրն Ողկան - 165. որոց անուանքն են այսոքիկ. Թեովնաս, Պարտիկարպոս, Սիմովն - 175. Եւ արտաքս ելեալ Պարտիկարպոս զնաց առաջի սրբոյ խաչին - 174. և իբրև տեսին գՊարտիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174.

ՊԵՆԴԵԿՈՍԷ - Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստիւն /ճն. Պենդակոստեին/, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285.

ՊԷՏՔ - որպեսզի պետք վանացն ի նոցանէն վճարեացին և ինքեանք միայն աղաւթից և ճգնութեան պարապեացին: - 43.

ՊԻՕԱԿ - Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարափս, այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն-98.

ՊԻՂԾ - Որովհետև պարսիկք այնպիսի պիղծք էք, որ մայրեացդ արժանի չէք դուք - 235.

ՊԻՄԻԴՈՆ - Ջոր եթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ գՊիսիդոն ասորի թարգմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102. գոր և Պիսիդոն / ծն. Պիսիդ / իսկ ընթերցեալ է գտախտակն: - 103.

ՊԻՏԱՆԻ - իսկ պիտանի է երկիրս մերում, որով աւգնականութիւն գտեալ ի քէն աղաւթից: - 38. Այս ամենայն մեզ պիտանի է և ձեզ ոչ դանդաղելի: - 62.

ՊԻՏԻ - ,,Գիտեա՛, Արձա՛ն, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղոց աստ - 87. Բայց եթէ դոքս քեզ պիտի / ծն. պիտոյ են / ղու քրիստոնեա լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231.

ՊԻՏՈՅ Է - Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս - 48.

ՊԻՏՈՅՔ - աննախանձ ամենեցուն մատակարարդ ես ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: - 171.

ՊՂԾՈՒԹԻԻՆ - որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52. զի և զայն տեսեալ յիշեսցեն զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. Ջոր և եպիսկոպոսն Հաշտենից ի պղծութեան /ծն. ի պղծութիւն/ աղանդոյն հալածական լինէր յերկիրն յունաց: - 249. Այլ եթէ շատակեաց կամիս լինել, ի պղծութիւն / ծն. ի պղծութենէ / մի՛ պատրիք, որպէս չես իսկ: - 269.

ՊՂՆՁԻ - զի պղնձի էր. երկոտասան կանգուն երկայնութեամբ և երկու կանգուն և թգաւ լայնութիւն: - 98. Եւ եդ գնոյն տապանն ի նոյն պղնձի տապան - 100. Ջոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եդ ի բեմբի անդ - 102.

ՊՆԴԵԼ - արդ՝ պնդեացուք զհետ թշնամեացն: - 273.

ՊՈՂԿ - Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այնք իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ / ծն. Պողակ, Պուղկ /: - 276.

ՊՈՐՊ - Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով , որ և շինեաց գՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. Ած և ի Պարսից զկին իւր գՊորպէս և եդ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Իսկ

Սմբատայ առեալ զգարն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջիննակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի - 287.

ՊՈՐՊԷՍ - Ած և ի Պարսից զկին իւր գՊորպէս և եղ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207.

ՊՈՐՊ ԲՄԱՔ - Երկրորդ գալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց գՊորպ քաղաք և զբերոյն Գահար: - 205. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ջիննակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի - 287.

ՊՍԱԿ - Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա Բանիք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ գպսակն /ծն. պսակն, զմարգարտապսակն/ մարգպանին գողանալ: - 194. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց - 254. Իսկ նորա կալեալ զպատգամաւորսն՝ հրացոյց շամփուր մի երկաթի և եղ պսակ շուրջ զգլխով նորա և ասէ - 254. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս զայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254.

ՊՍԱԿԵԼ - Եւ ձգեաց զգլուխն Սահուռայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286.

ՊՐԾԱՆԵԼ - Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգէմէջսն՝ սակաւք պրծան /ծն. փրծան /, և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: - 132. սակայն այսաւր չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 222.

Ջ

Ջ - Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ ... Եւ Տուրբ ծուխս Ջ և հեծեալս Ն: - 112.

ՋԱԽՋԱԽԵԼ - զորոյ զհետ մտեալ երկու ոմանց և անցեալ ի գետոյն յայն կոյս, ըմբոնեցին, ջախջախեցին զգլուխ նորա - 188.

ՋԱՀ - Եւ ելեալ ի մէջ գիշերի ի վերայ զաւրացն Պարսից ջահիւք՝ յանկարծակի երևեալ այր մի հերաւոր, և ի հերաց նորա լոյս փայլատակեր - 218.

ՋԱՄԲ - Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158.

ՋԱՄԲ ԽՈՍՐՈՎ - Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՈրմիզդ Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա եկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158.

ՋԱՆ - Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել գնտս ի խաղաղութիւն – 60. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր – 126. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր – 252.

ՋԱՆԱԼ - և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից անս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. Թեպէտ և ի սրբոց որ ջանասցէ աղաւթիւք, մի՛ յայտնէր – 104.

ՋԱՆ ՌԻՆԵԼ - Եւ մեք աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակղէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս և ջանս ունի համոզել գնտս ի խաղաղութիւն – 60.

ՋԱԻԱԽՔ - Իսկ Աբդոսահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ՋԵՌՆՈՒԼ - Իսկ նորա ջեռեալ յարին անձին իւրոյ՝ աճապարեալ կտրեաց զգլուխ նորա – 92. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարոք այսար և մի՛ ամաչէք – 195.

ՋԵՐՄ - և ետ զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242.

ՋԵՐՄԱԳՈՅՆ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50.

ՋԵՐՄՈՒԹԻՒՆ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկեղաս վատեալ յաչացն: - 61.

ՋԻԼ - Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւսն երիվարի պարսկին և ասէ - 276.

ՋԻՂ - Իբրև եհաս նմա՝ ասէ. Կատաղի շուն, խառանեցեր զկնի քո զղացն / ծն. զհետ ջլացդ / - 136.

ՋՆՋԵԼ - ուստի և զորդեգրութիւնն, որ ընդ յաստուծոյ էր, ջնջեցար պատրանաք մեղացն – 166. և երկոտասան գեղ ազատեաց եկեղեցոյն՝ ջնջելով զանուանս նոցա յարքունական դիւանէն: - 203. Կաց, հարձորդի, թեպէտ և զբազումս ջնջեցեր, սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաջ

արանցս – 222. Եւ որ ոք զմեր անուն ի յիշատակէ այս գրոյս ջնջէ, լիցի և ինքն ջնջեալ և զրկեալ ի մեր արհնութենէ և աղաւթից: - 289.

ՋՈՋԻԿ - Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արաք մարզպան – 283. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: – 285.

ՋՈՐԻ - ջորիք կառացն յայն կոյս ձորոյն ոչ կարացին անցանել: - 114. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ և առեալ երկերիւր կաշի ասպարէ, արկ գհարիւր ջորով / ծն. ջորեօք / ամեհեաւք, և երկաթ մի յայսկոյս ասպարին և երկաթ մի յայն, և գնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Արդ առեալ Վահանայ գհարիւր ամեհի ջորիսն՝ և տարաւ զնոսա յեզր բանակին, և ի տասն ջորին / ծն. ջորիսն, ջորիս / այր մի, որ գհետ երթայր: - 257. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257.

ՋՈՒԱՆՇԻԴ - և անդ սնաւ առ հաւրաքեռ իւրում, որ էր կին թագաւորին Ջուանշերի – 70.

ՋՈՒԴ - Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ – 35. Բայց դուք էթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, քր քո զարքոյ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան ... և զջորայն, գոր արբին – 228. զհացի և զջորայ զինն թողում ձեզ: - 232. գոր եկեալ զարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի – 246.

ՋՐԱՍՈՒՅՁ - Եւ ինքեանք ջրասույզ /ծն. ջրասույզք/ եղեալ կործանեցան իւրատվքն ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68.

ՋՐԱՍՈՒՅՁ ԼԻՆԵԼ - Եւ ինքեանք ջրասույզ /ծն. ջրասույզք/ եղեալ կործանեցան իւրատվքն ամենեքումքք, ոչ ժամանեալ ի Պարթնն: - 68.

Ռ

Ռ - Իսկ արս **Ռ** ընդ իշխանացն ըմբռնեալ՝ մեծաւ յաղթութեամբ դարձան ի կոտորածէն: - 160. Իսկ Միհրան խորհեցաւ յուղարկել ի վերայ նոցա **Ռ** այր: - 185. **Ռ** այր գնացեք ընդ ծմակն և հազար՝ ընդ դաշտն: - 186. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ եթէ՝ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, **Ռ** արամբ միայն - 192.

ՌԱԶՍ - և կտրեալ **զազզ** առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. Եւ ի վաղիւն սկսան **ռազզ կազզել** և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134. Եւ ութսուն Գ **ռազզ** անձամբ իմով **ել կարգեալ** և մղեալ - 178. Եւ յերկուս կողմանէ **ռազզ** գաղտ կազզեաց: - 221. Եւ ինքն զութ հազար այրն **ռազզ** բաժանեալ և ընդ առաւաւտն կազզեցան - 221. և բարկութեամբ լցեալ **ռազզ կարգեցին**: - 259. և ինքն զայլ զարսն **ռազզ կարգեաց** - 260. Եւ մտեալ **ռազզ**՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զզարսն Պարսից մինչև ի դաշտն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ **ռազզ կարգեցին** - 273. Իսկ Տիրան պատառեալ գերկու **ռազզն**՝ պատահեաց Սահուռայ և ասէ - 286.

ՌԱԶՍ ԿԱԶՍԵԼ - Եւ ի վաղիւն սկսան **ռազզ կազզել** և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134. Եւ յերկուս կողմանէ **ռազզ** գաղտ **կազզեաց**: - 221.

ՌԱԶՍ ԿԱՐԳԵԼ - Եւ ութսուն Գ **ռազզ** անձամբ իմով **ել կարգեալ** և մղեալ - 178. և բարկութեամբ լցեալ **ռազզ կարգեցին**: - 259. և ինքն զայլ զարսն **ռազզ կարգեաց** - 260. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զզարսն Պարսից մինչև ի դաշտն, որ ի վերայ Մատրավանիցն, և բոլորեալ **ռազզ կարգեցին** - 273.

ՌԱՀԱՆ - Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ զայ **Ռահան** / ծն. Ռահանան, Ռահանայն / ի վերայ քո վեց հազարով: -210.

Ռ ԵԻ Զ - Իսկ զարքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ **յայգեմէջսն**՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղոջն **Ռ և Զ** այր: - 132.

Ռ ԵԻ Է - Եւ Խորնի ունի ծուխս ՌԶԶ և հեծեալս է հարիւր և հետևակս **Ռ և Է**: - 112.

Ռ ԵԻ Զ - Իսկ Բրեյխ ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ և հետևակս աղեղնատրս ԸՃ և Խ և ի տիգատրս **Ռ և Զ** և պարսատրս Մ և Զ: - 112.

ՌԷԳԷՍ-զի եսպան զնա ի պատերազմն արքայն լինաց **Ռեգէս** / ծն. Ռեգնէս: - 71.

ՌԷՃ - Իսկ զարքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ **յայգեմէջսն**՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղոջն Ռ և Զ այր: Իսկ թակարդս **ՌԷՃ** այր - 132.

ՌԼ - Եւ դարձան ի վերայ զաւրացն և յանխնայ կոտորեալ սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. Զի Կուառ ունի երդահամարս ԳՌ և ԲԺ-ան և հեծեալս ՌԼ և հետևակս ԲՌ և Մ: - 111. Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ և Է հարիւր և հեծեալս ԸՃ և հետևակս ՌԼ: - 111.

ՌԼԸ - որ կայ այսք ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ - 95.

ՌԽ - Եւ որք ապրեցան յաւուր յայնմիկ՝ ՌԽ այր, որք գնացին ի Պարսիկս առ Խոսրով: - 266.

ՌԽԴ - գոր ոչ հրամայեաց սպանանել, բայց առ ի նոցանէ ՌԽԴ ուղտ. և ութ հազար ձի և ջորի: - 226.

ՌԶԳ - Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել զնոսա ի տաճարի անդ: Եւ ի միւս տաճարին այլ՝ արս ՌԶԳ: - 194.

ՌԶԶ - Եւ Խորնի ունի ծուխս ՌԶԶ / ծն. ՌԶ և Զ / - 112.

ՌՄՍՄԿԷՄ - Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս / ծն. Արիստակէս / - 72.

Ս

ՍԱ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբ - 35. նոյնպէս և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Զի է սա / ծն. աստ / երկիրս Հայոց - 35. Եւ առ սովլա բնակի երկիրս Մամիկոնէից - 35. յորժամ զաս և նորոգես զսա անապական - 56. Զի սա էր, որ եկն ի պատերազմ ի վերայ Դիոկղետիանոսի արքային յունաց - 71. Դու, տէ՛ր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա՛ զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա և կնքեա՛ անվթար զաւրութեամբ քով զոսկերս սոցա, զի մի՛ ոք կարասցէ հանել զսոսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցա և ամենայն սրբոց: - 103-104. Իսկ զղասս պաշտանէից սորա պահեա - 104. զի աւանք էին սորա բազումք և մեծամեծք - 111. Եւ բանակեցան նորա յայնմ կողմանէ և սորա յայսմ կողմանէ: - 139. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս - 145. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց - 146. Սա էր ի ժամանակս Մովսէսի Հայոց կաթողիկոսի, որ զթուականն գրեաց - 147. Սա ստացաւ ի տղայութենէ զառաքինութիւն - 147. Սա բազում կրանաւորս կարգեաց

ի Գլակայ վանսն, և եղեն առ սովալ արս ՅՂԸ: - 147. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. սա շինեաց բազում եկեղեցիս և վանորայս - 149. Սա դարձոյց զԿուառս ի Կարապետն և զՊարեխ - 156. Սա ետ Բ. - 157. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդորոելի և անսասանելի - 169. Սա եղև խորտակիչք բռնութեան դժոխոց և կապանաց մահու: - 170. Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձենալ առ հաւատացեալս: - 170. Ի սմանէ դևք պատկառին՝ ոչ իշխելով դժբել ի սպասաւորաց սորա: - 170. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իւրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիւրաքանչիւր ախտից - 170. Ընկա՛լ, տէր, զաղաչանս մեր և տուր շնորհս բնակչաց սորա - 172. Մնասցէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոզել զերկիր - 173. և յորժամ գտցես գաս նորոզ և անապականութեամբ լցեալ՝ որպէս զխորանն ի հնումն, ներքոյ և արտաքոյ: - 173. Սորա եւթանեքեան կատարեցան ի զաւրացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորսն: - 175. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի զաւառին Տարաւնոյ - 204. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետէն կապել զբերանս զագանացն, որք զլուսաբերան ուտէին - 204. Սա յանդիմանեաց զիշխանն Հարքայ, որ ունէր զկին եղբար իւրոյ - 205. Սա էլ ի վերայ Գոռոզ լերինն, շինեաց աւան որդոյն իւրոյ՝ Գրգռոսի, կոչեաց Գրգռոս: - 207. Սա յղեաց առ Վահան և ասէ - 207. Սա եկաց Ի-երորդ զկնի Ստեփաննոսի: - 249. Սա գնաց ի ժողովն, զոր արար Հերակղ ի յինն ամի իւրոյ թագաւորութեանն - 249. Սա մերթ բարի խորհի մեզ և մերթ չար: - 250. Էր սա զատակաց յայլոց բանակացն: - 256. Եւ իբրև բանակեցան առ իրերաւք, խորհեցան սորա գնալ ի վերայ պարսից - 262. Եւ մինչդեռ սորա յայս էին, եկին հասին զաւրքն յԱպահունեաց իբրև երեք Ռ պարսիկ - 263. սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, - 280. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ - 282. և ոչ որ իցէ, որ բնակիցէ ի սա յախտեան: - 284.

ՍԱԴԱԿ - և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի զլուխ Սաղակայ է /ճն. զլուխ Նարդակայ, Արդակայ, Սաղակայ, Սաղակէ/ և հայի ի փոքր ամրոցն - 154.

ՍԱԿԱՅՆ - որ թէպէտ և առ նոքաւք վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Որ

թեպետ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց գմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ-39. Որ թեպետ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի գիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40. Բայց թեպետ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն գներքինն գնորոգումս կենաց սկսանի: - 45. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մէնջ լիով է, զի այլ ես յաւելում ի դաստակերտան: - 50. Ապա թէ գայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է - 50. որ թեպետ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ած գմտաւ, այլ աննախանձ գձեր պատասխանիս գրով յիշել ետ: - 65. զի թեպետ և յաղթել ոչ կարեմք, սակայն լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան գնոսա ի ձէնջ ապականեալ տեսանեմք: - 86. սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեցին, այլ չարիւք սատակեցին - 96. սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ - 195. Թեպետ ընդ մահ եղբարորդոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. սակայն այսաւր չարծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 222. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեցիս անուն քո յալիտեան: - 252.

ՄԱԿԱԻ - Զի հունձք բագում հասեալ են ի Քրիստոս, և մշակք սակալ - 37. Եւ դուք մի՛ ինչ աղարտեք զսակալ պատմութիւնս - 65. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակալ ինչ զաւրս իբրև արք երեք հարիւր ...և գային յանհոգս - 81. Որք երթեալ ամսաւրեա ժամանակս յամեցին, որ և զսակալ մասն գերելոցն դարձուցին: - 118. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակալ մի ի բացեալ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ գնոսա ընդ յալգեմէջսն՝ սակալք պրծան - 132. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակալ զառիվայրն, որ ի զլուխ Մադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն - 154. Եւ յետ սակալ ժամանակի յորս ելեալ իշխանն անկեալ յերիվարէն եհան զոգին: - 157. Եւ յետ սակալ աւուր եսպան Փովկաս զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. և զի նուրք էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակալք մտանէին: - 181. Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակալ ինչ քան զհինգ հարիւրն: - 213. Եւ սակալ ինչ գնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և ասէ - 276.

ՄԱԿԱԻ ԻՆՉ - Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց ... և սակալ ինչ զաւրս իբրև արք երեք հարիւր ...և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած - 81. Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակալ ինչ քան զհինգ

հարիրն: - 213. Եւ սակաւ ինչ գնացեալ՝ եհաս միւս այլ իշխանին և սսէ – 276.

ՄԱԿԱԻ ՄԻ - քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ – 123.

ՄԱԿԴԵՆԷ - Ապա Յակոբ քեռն իւրով Սակդենէի / ծն. Ասկնդէի, Ասկդնէի, անվանացանկում՝ Սակդինէ / մնաց անդ – 71.

ՄԱՀԱԿ - և կացոյց անոք կրանաւորս Կ: ...Մահակ՝ ամս է: - 147.

ՄԱՀՄԱՆ - զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ -34. Զոր հաւանեալ Զենոբայ, առեալ գրեաց առ եպիսկոպոսն աստրոց միայն լոկ գոր ինչ առ իւրեանց սահմանաւրն գործեցան:- 64.

ՄԱՀՈՒՌ - իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Մահուր ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց զարուն դներ: - 286. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ռազմն՝ պատահեաց Մահուրայ և սսէ – 286. Կա՛ց ուրացեալ Մահուր, ըմբռնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286. Եւ ձգեաց զգլուխն Մահուրայ սրով և ինքն անդէն պսակեցաւ յերկու իշխանաւք: - 286.

ՄԱՂԱԻԱՐՏ - յարձակեալ ի վերայ նորա եհար մրձովն ի վերայ սաղաւարտին – 91. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրձովն ի վերայ զագագթանն և զոգեաց սաղաւարտն – 224. և տեղի տայր սաղաւարտն մրձին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: - 224.

ՄԱՂՄՈՍԵԼ - Եւ էլին ի գլուխ բլրին, սկսան սաղմուսել այսպէս – 121.

ՄԱՂՄՈՍԵՐԳՈՒԹԻՒՆ - Իսկ ի լուսանալ ատուրն Ե-երորդի՝ լուան զձայն սաղմուսերգութեան / ծն. սաղմուսերգութեանց / նոցա – 120.

ՄԱՄՈՒԵԼ - թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն, ես Յովհան Մամիկոնեան եպիսկոպոս, ԼԵ-երերդ Զենոբայ, առաջին եպիսկոպոսէ Մամիկոնենից, ի հայրութեանն Մամուելի, որ չորեքամսեան էր նստեալ: – 288.

ՄԱՆԱՍԱՅ - և երկու հարիւր այր աշտենաւորս ի Սանասայ /ծն. ի Սանասայի / ի ծմակն թողեալ, և ինքն Մ այր առեալ գնաց ի Մուշն աւան առ Միհրան: - 185.

ՄԱՆԴԱՐԱՄԵՏ - Եւ այնչափ են բազում դեք ի տեղուջն Գիսիանէ, որչափ գսանդարամետս անդրնոց: - 99.

ՄԱՊՈՆ - տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զիտոն և զհացն կերան...և գսապոնին / ծն. գսապին, գսպին / զինն ԿՌ դահեկան - 228.

ՄԱՍՏԻԿ - յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ առաւել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն – 96. Եւ սկսան հնչեցուցանել զփողս պատերազմաց, և թնդին սաստիկ շուրջանակի – 127. Իսկ զարքն Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով: - 160. Իբրև յանհոգս եղէն, ապա կալեալ զիւելս կարմնճին, և ձայն սաստիկ հնչեցուցին շուրջանակի զնոքաք – 187. Եւ տարածեալ զնոսս ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213. և հնչեցուցանէին զփողսն սաստիկ շուրջանակի – 257. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փողոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին – 257. Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Սանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284.

ՄԱՍՏԿԱՆԱԼ - սաստկացաւ մարտ պատերազմին ի վերայ պարսից – 66. Բայց զիտաց եթէ կարի սաստկանայ, ձայն բարձեալ ասէ – 241.

ՄԱՍԱԿԵԼ - սակայն թշնամիք մի՛ յերկարեացին, այլ չարիք սատակեցին – 97. Եւ ընդ բանիցն եհար զնա, և անդէն սատակեցաւ: - 155. և գտեղիսն, զոր նա հաւատս ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրանաւորսն սատակել: - 163. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել – 219. Եւ մտեալ զարաց ի տունս՝ զորս պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: - 227. որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի և զկրանաւորսն սատակել / ծն. սպանանել /: - 265. Երեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան - 285.

ՄԱՍԱՆԱՅ - ուստի յոյժ ձեռն ի գործ առեալ, կործանեցի զպատկերս սատանայի – 36. Զի զայն ուսոյց նոցա հակառակն ճշմարտութեան սատանայ – 40. Եւ ձեզ ակտիք զի սատանայ կործանեցաւ – 121. Որդի սատանայի, յիրաւի է անուն քո Ասուր – 215.

ՄԱՍԱՐՈՒԹԻԻՆ - այլ և մեզ ոչ է արժան առնուլ ի նմանէ, զի աշխատեալ է, առանց այլոց սատարութեան – 50.

ՄԱՐԿԱԻԱԳ - և կոչեցին ընդ նմա զԱնքիկոս սարկաւագ – 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց ինդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաք – 120. Եւ առաքեաց Աղբիանոս զերկու սարկաւագան ակետաւորս – 121. Եւ դարձեալ զնոյն սարկաւագան ակետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին – 122.

ՄԱՐՍԵԼ - Ի սմանէ մահ սարսեալ և երկնչի մերձեալ առ հաւատացեալս: - 170.

ՄԵԱՄՔ - Իսկ Աթանագինէս հուպ առ սեման / ծն. սեանսն, առ սեանս չիք, ճիշտը՝ սեանս / ընդ ձախակողմանն, և այսպէս անյայտ կան ի

պահեստի – 103. զի այր ոմն լուսաւոր ընդ սեւան եկեղեցոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասեր ցնա – 280.

ՍԵԲԱՍՏԻԱՅ-Եւ ելեալք ի Կեսարիայէ մնայր ժամանակս ինչ ի Սեբաստիայ– 78.

ՍԵՂԱՆ՝ - որք եկին ի սեղան տիկնոջն – 153. ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ – 238.

ՍԵՂԱՆ² - և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն գնա: - 150. և գնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասեր – 153. Իսկ եկեղեցական և մի ոմն ի կրանաւորացն յարուցեալ ի սեղանոյն գնացին ի դուռն Կարապետին – 154. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս – 165. Եւ լուեալ սրբոցն՝ երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկաւ առաջի սրբոյ սեղանոյն - 252. և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյն–279. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285.

ՍԵՂԲԵՍՏՐՈՍ - Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, զոր ի Հռոմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74.

ՍԵՆԵԿ - Եւ մտեալ ի սենեկն /ծն. ի սենեակն, ի սենեակ/՝ խասեցաւ ընդ նմա այսպէս – 185. Իսկ նա վասն խաւթութեանն ի սենեկն / ծն. ի սենեակն / եմուտ և գնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. Եւ ինքն ելեալ կոչեաց զպարսիկ դպիրն Միհրանայ ի սենեկն /ծն. ի սենեակն/ – 192. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն / ծն. ի սենեակն, ընդ սենեակն /, աճապարեալ ունէին զփողիցն – 193.

ՍԵՐԵԴՈՆ - Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Սերեդոնն / ծն. Սիրեդոն, Սերիդոնն / ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76.

ՍԵՐԵՄ - Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Սերեմ կոչէին – 237. Եւ իբրև դարձան, Սերեմ / ծն. Սրեմ / մեռաւ – 237.

ՍԵՐԵՄԱԶՈՐ - Եւ կոչեցաւ անուն անտառին Սերեմաձոր /ծն. Սրեմաձոր/ – 237.

ՍԵՐԵՄԱՎԱՅՐՔ - Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, զոր Սերեմավայրք / ծն. Սերեմավանք / կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254.

ՍԵՐՄԱՆԵԼ - զի մի՛ն և այս ի ձերում երկրիդ սերմանեսցի: - 110.

ՄԵՒ - զի սևք / ծն. սեաւք / էին և գիսաւորք և զագրատեսիլք – 107.

ՄԵՒԱԶԳԵՍ - կրանաւորքն սևազգեստ էին և մազեղինաւք – 270.

ՄԷՐ - որ դու իսկ ըստ սիրոյ քո ընծայս մատուցեր զնոսա աշխարհիս Հայոց: - 37. Այլ ըստ սիրոյ մտերմութեանդ քո, զոր ունիս առ մեզ, աղաչեմ զմիս ընծայս այլ շնորհեսցես ինձ: - 37. Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ զիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Զենոբայ անարժան ծառայես առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տեր – 64. այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան աղագաւ զայ առ Խոսրով: - 67. և հազիւ կարաց արձակել զնոսա հաշտութեամբ և սիրով: - 77. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ – 208. թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ – 209. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաւք եկիր, զիմ քաղաքդ ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերոյ: - 209. Եւ ընդյառաջ զնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ զնա սիրով: - 229. Իսկ նա ուխտ սիրոյ դներ ի միջի ոչ միայն մարգպան Հայոց և Պարսից համարել, այլ և դեմեպլեկոս առնել բովանդակ Հռոմոց: - 283.

ՄԷՐ ԱՐԿԱՆԵԼ - թէ սէր եկիր արկանել, զկինդ ընդէք ածեր ի հետ – 209.

ՄԹԱՓԵԼ - Արդ՝ արի՛, սթափեաց, և զեկեալդ ի վերայ մեր զՄիհրան յուղարկեսցես: - 177.

ՄԻՄԱՔՈՍ - Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յերուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս – 60.

ՄԻՄՈՎՆ - որոց անուանքն են այսորիկ. Թեովնաս, Պաւղիկարպոս, Սիմովն / ծն. Սիմեօն, Սիմեովն, Սիմեոն /, Յովհաննէս, Եպիփան- 175.

ՄԻՆԵԱՅ - զի վերագոյն զտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ / ծն. Սինա / յանկոխն ի գագանաց - 40.

ՄԻՈՆ – տե՛ս ՄԻՈՎՆ

ՄԻՈՎՆ, ՄԻՈՆ - զի զանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի / ծն. Սիովն, Սիօնի / փոխարկեալ – 45. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիովնի / ծն. Սիովնի, Սիօնի /: - 172. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն / ծն. Սիօն /: – 284.

ՄԻՐԵԼ - Որով զկեանս ատեցի և զմահ սիրեցի: - 86.

ՄԻՐԵԼԻ - Տեառն և սիրելի /ծն. սիրեցեալ/ եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տեր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւք: - 47. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Զենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տեր - 64. և նա եղև սիրելի վասն սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147.

ՄԻՐՏ - Եւ եղև միջնորդ արքայն ճենաց և ոչ կարաց գրաւել գաիրտ նոցա ի հաշտութիւն: - 67. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. Տե՛ս, տեր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրատրեցելոյս-153. „Ով սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տեր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն սրտի իմոյ: - 153. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. Եւ բախեալ տիգրաւ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 224. Եւ իբրև դարձան, Մերեմ մեռաւ, զի հարին նետիւ ի սիրտ նորա - 237.

ՄԻՐՆ - դու՞ ես, որ կլրանաւորսն իմ՝ գաիրնսն աշխարհի զենել ետուր: - 190.

ՄԻՐՆԵԱՅ ՏՈՐՆ - զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն. և այլք ի պատուաւոր արանց, զոր դուք իսկ ճանաչէք: - 85.

ՄԻՐՆԻՔ- Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, զուցէ զաւրբդ հիւսիսոյ իշխանին են: - 81. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն. - 85. և ամենայն զաւրքն գաղաղակ բարձին առաջի իշխանին Միւնեաց: - 90. Իսկ Միւնեաց իշխանն ոչ հանդուրժեաց առ թշնամանսն - 91. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Միւնեաց զփող պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94. Եւ իբրև լցաւ նոցա անդ ինն ար, երթեալ իշխանն Միւնեաց յաւանն Կուառս, հաւանեցոյց զգաւրս գեղջն գալ ի մկրտութիւն - 105. զոր կանգնեաց իշխանն Միւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. զի մինչ Տրդատ զԲննակնեան խաչն կանգնեաց ... Միւնեացն զԿուառացն կանգնեաց - 127. Եւ մի ոմն ի զաւրացն Միւնեաց ըմբոնեաց պատանի մի ի զաւրացն հիւսիսականաց և ած առ թագաւորն: - 129. Իսկ զաջ զաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Միւնեաց իշխան, ի մէջ ած զգունդ այծուցոյ, զի անկաւ հոնն: - 137. Եւ աճապարեալ հիւսիսայինն՝ կտրեաց զգլուխ երիվարին Միւնեաց իշխանին: - 137. Եւ

ոմն ի ծառայից Միւնեաց իշխանին մղեաց գոմն ընկեց յերիվարէ իւրմէ – 138. Ու՞ր ես, իշխանդ Միւնեաց, հաս ինձ յազնականութիւն: - 139. զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխարոզ ազգ: - 284.

ՄԻԻՍ – Յորոց մին մշակն, գոր ինդրեմք ի քնն, Եղիազարոս, և միւսն Միւս հայոց եպիսկոպոս, եղբայր Ձենոբայ Ատորոյ, գոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցին եպիսկոպոս Մամիկոնէից տանն – 38.

ՄԼԱՔ - այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: - 178.

ՄԿԱՅ - Քաջ և հզար բազկի Վահանայ Սլայի /ծն. Հսկայի/ դիցն ազնականութեամբ ողջոյն: - 207.

ՄԿԻԶԲՆ - քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհդ Հայոց – 41. Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն արնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. Արդ ես սկիզբն այսմ պատմութեանս զձերդ եղից հարցումն: -66. առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100.

ՄԿԻԶԲՆ ԱՌՆԵԼ - Իսկ Ձենոբ աղաչէ սկիզբն արնել պատմութեանն նախ ի մահուն Խոսրովու և անտի ոճով գրել զամենայն – 63. առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոռցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100.

ՄԿՍԱՆԵԼ - Բայց թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ապականի, սակայն ներքինն զնորոգումն կենաց սկսանի: -45. և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: - 67. Եւ ի վաղին բազում պատերազմունս սկսաւ լինել – 77. Նոյնպէս և զարն Կուստաց սկսան դարան գործել ի ցանգ այգեացն – 80. զի յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81. Իսկ Արձանն յառաջ մատուցեալ սկսաւ թշնամանել զիշխանսն հայոց – 84. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք – 86. և յերկուց կողմանց ի մէջ առեալ զգարսն Հայոց, և սկսան կոտորել: - 88. նոյնպէս և այլ զարքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. և սկսաւ կռուել ընդ իշխանսն Հայոց: - 90. Եւ յանխնայ սկսաւ արեան ճապաղիս հանել – 90. Եւ դարձան ի վերայ զարացն և յանխնայ կոտորել սկսան արս ՌԼ դիաթաւալ կացուցանէին: - 93. Եւ հիացեալ սկսան զոջանալ – 96. Իբրև կործանեցին զարքն զկուռնն, սկսաւ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել

եկեղեցոյ – 99. Եւ ելին ի գլուխ բլրին, սկսան սաղմոսել այսպէս – 121. Եւ սկսան հնչեցուցանել զվող պատերազմաց – 127. Արդ սկսան իշխանքն մեր ելանել ընդդէմ նոցա ի պատերազմ – 128. Եւ իբրև առաւառ եղև, զարքն սկսան կազմել փողոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Եւ ի վաղիւն սկսան ռազմ կազմել և փողոցս պատերազմին թողել Բ դրունս – 134. Եւ իբրև ամենայն զարքն սկսան դէմ իրերաց անցանել – 134. Եւ իբրև եկին իրերաց, սկսան իբրև զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրև զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135. Բայց սկսաւ պակասել արքայն հիւսիսոյ, և գիտաց, եթէ վնասելոց եւ: - 135. և յարձակեցան ի վերայ հայոց զարացն. և սկսան կոտորել: - 139. Իսկ նորա առեալ զմանուկն սկսաւ արտասուել և լալ զինքն ասելով – 150. սկսան բախել իրերաց, զոր յոժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. Իսկ նա ոչ ինչ յղեաց պատասխանի, այլ սկսաւ զերկիր իւր ամբացուցանել: - 163. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս – 165. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի – 174. Եւ սկսան մրճաւք հարկանել – 175. Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրան՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեցի և գնացէ: - 179. Դիմեցին և նոքա ի քաղաքն և սկսան մտանել: - 183. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կասկած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսս բանիւք՝ եթէ արժա՞ն էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 193. և սկսան յանխնայ կոտորել – 187. Եւ արդ ի վաղիւն սկսան զարքն գալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. շինել սկսաւ քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս – 206. Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել զՎահան և գայլ կոչել: - 214. Եւ սկսան մարտնչել ընդ միմեանս: - 214. Իսկ Վահանայ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասէր – 216. զի ինքեանք սկսան մարտնչել ընդ միմեանս և զմիմեանս սատակել – 219. և անդ անկան ի վերայ ձիագողացն և սկսան կոտորել: - 236. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. Եւ սկսան ոմանք երկմտել ի զարացն Սմբատայ: - 244. Եւ յինքեանս առին և սկսան կոտորել յանխնայ մինչև ի մուտս արևուն: – 245. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն ... սկսաւ լալ և ասել այսպէս - 252. Որ իբրև արկին ի

բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել – 257. և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմացն: – 258. Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որոյր նորա, և ոչ գտին: – 259. Իբրև եկին միմեանց Միհրիստարով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց – 260. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր էր: – 260. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 263. Եւ ի նոյն տեղուց սկսաւ մի մի ունել զնոսա և զթլփատսն կտել: – 266. Եւ պատեցին ի մէջ զգաւրսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց – 275. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: – 287.

ՄՄԲԱԹ – տե՛ս ՄՄԲԱՍ

ՄՄԲԱԹ, ՄՄԲԱՍ – որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար – 210. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Եւ Սմբաթ որդի նորին՝ ԺՌ: – 211. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ գորդի իւր, և զնաց ի պատերազմն: – 214. Իբրև խմբեցաւ պատերազմ, ակն կալաւ Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատահեաց նմա: – 215. Ու՛ր եւ Սմբատ որդեակ, հաս յաւգնականութիւն: – 216. Իսկ Սմբատայ քաջաբար ի վերայ յարձակեալ ասէր – 216. Ի նոյն ամի գաւր գումարեալ Վաղթանկայ ԲՌ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Զոր տեսեալ քաջին Սմբատայ ասէր – 219. Եւ կազմեալ նորա հեծեալս երկու հազար և հինգ հարիւր, և հանէ առ Սմբատ իշխանն: – 220. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին ԲՌ արս հեծելոց – 221. Իբրև ճակատեցան ի պատերազմ ընդ յիրեարս, զառաջին յաղթահարեցին զՍմբատ – 222. Արդ իբրև ի դիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ – 222. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զառնապան բարձից նորա – 223. Եւ Սմբատայ ձայն բարձեալ ասէ – 223. Եւ հասեալ Սմբատայ եհար մրճովն ի վերայ զագաթանն և զոգեաց սաղաւարտն, և գլխոյն ոսկրն ի ներքս պատառեաց – 224. և տեղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: – 224. Եւ Սմբատ զհետ մտեալ ասէ – 224. Եւ ծառային դարձեալ ձգեալ զգլուխն՝ եհար զկուրծսն Սմբատայ և ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զգլուխն և զհետմտեալ ծառային ասէ – 225. Իսկ Սմբատայ առեալ զգաւրն, զնայ ի վերայ քաղաքին Պորայ՝ ի գիշերի: – 226. Եւ զքիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին առ Սմբատ – 227. Եւ ընդառաջ զնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ զնա սիրով – 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն

Սուրենայ, ետ զկինն և գորդին ածել առաջի իւր: - 229. Ասէ Սմբատ – 230. Եւ ասէ Սմբատ – 232. և Սմբատ եթող գորդին իւր զՎահան յայնկոյս – 233. Իսկ Սմբատայ բարկացեալ ասէ – 235. Սմբատ և իշխանն Պարունեաց, թաքեան ի ձորս ուրեք – 238. իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և զաւրքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարազայ – 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Եւ մածեալ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել – 240. Իսկ Սմբատայ ելեալ յեզր պատերազմին, հրամայեաց բերել պարսիկ մի – 242. Եւ սկսան ոմանք երկմտել ի զաւրացն Սմբատայ: - 244. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիս Սմբատ – 244. և ածել զՎահան Կամսարական, գորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: - 244. Իսկ Սմբատ լուեալ ասէր – 244. Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակուննսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի - 246. Դարձեալ այլ զաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէիցն՝ զՏիգրան զաւրապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. որ իբրև եկն յԱպահունիս և կոչեաց զՍմբատ առ ինքն: - 250. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն – 251. Եւ առաքեաց առ Սմբատ զաւրս և ասէ – 253. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, գոր Սերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որոյոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Իսկ Սմբատ զՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ – 259. Իբրև եկին միմեանց Միհրիտսարով և Սմբատ, և սկսան հարկանել զգլուխ իրերաց – 260. և դիմեաց զզաւրն ի վերայ Սմբատայ իբրև զմեղու – 260. և սկսաւ պակասել Սմբատ, զի այր ծեր էր: - 261. Իսկ Սմբատայ ոզի առեալ, վերացուցեալ զսուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւազի նոցա: - 261. Իսկ Սմբատայ / ծն. Սմբատ / իմացեալ եթէ գնացին, յարուցեալ մտին զհետ նոցա. և ի վաղին հասին: - 262. Իսկ Սմբատ զամենայն յոյս յաստուած եղեալ, և սկսաւ ասել այսպէս – 264. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւուր յայնմիկ: - 265. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ – 267. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան – 276.

ՄՆԱՆԵԼ - և անդ սնայ առ հաւրաքեո իւրում – 70.

ՄՆՈՒՑԱՆԵԼ - և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զդայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին: - 69. ո՛չ էս զրեզ ծնայ և սնուցի – 151.

ՄՈՅՆ - զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյ սրբոյ - 34. Ի սոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև: - 202. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակա վանիցն - 203. Ի սոյն աուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս - 248. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ - 267. Ի սոյն աուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. Ապա ի սոյն ամի ելանէ Հերակղ և սպանանէ զԹոսարով: - 285. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին - 286.

ՄՈՅՆՊԷՄ - Մնասցէ, տէր, փառք և զարուօթիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնասցէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր - 173.

ՄՈՎ - Եւ արջ, զի գոր ուտէն՝ Չմնայ առ ինքն, ի սովոյ /ծն. ի սովոյ/ մեռաւ - 247.

ՄՈՎՈՐ - Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղին անցանէին ընդ ստորոտ լերինն, գոր արիւնակ սովոր էին ասպատակել: - 80.

ՄՈՒԳ - Եւ ի նոյն պատերազմին եսպան Դեմետր գորդին Մոկաց իշխանին, որ և մեծ սուգ եհաս իշխանացն: - 94. Սուգ սորին իշխանքն և կաթողիկոսն և եպիսկոպոսունքն: - 280. Յետ այսքան պատմեալ զրուցատրութեանց, սուգ ժամանեաց խաղաղաբնակ երկրիս մերում - 283.

ՄՈՒԳ ԱՌՆՈՒԼ-Սուգ սորին իշխանքն և կաթողիկոսն և եպիսկոպոսունքն:- 280.

ՄՈՒՍԵՐ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԹոսարով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. և կազմեցան զարեւն պատերազմի և սուսեր ընդ մէջ ածեալ՝ այնպէս եկին առ թագաւորն: - 161. և որք զսուսերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սրբեցին: - 253. Իսկ նորա տեսեալ զսուսերն մերկ ի ձեռնին, ո՛չ իշխեսաց ումեր ձայն տալ, - 255. և ժողովեալ զկարասին, և զպատուական ակունսն, և զընտիր սուսերսն, էլ ու գնաց:- 255.

ՄՈՒՍԵՐԱՒՈՐ - Իսկ նորա ԴՌ արանց ընտիր սուսերաւորաց առաքեաց - 84.

ՄՈՒՏ - Ո՛վ, որ խրոխտաս ի վերայ մեր. եթէ վասն աստուծոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85. Այլ զիտեմ, զի սուտ ես, իբրև զշուն կծկիս - 209.

ՄՈՒՐ - Արդ իբրև եսպան Անակ զԹոսարով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. իջուցանէր

գաւորն ի վերայ աջոյ թիկանն - 87. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ գերկիրոյ քո սքով և գերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո - 133. Եւ անդէն բարձեալ զաջ ձեռն ի վեր իջուցանէր գաւորն ի վերայ ձախոյ թիկանն և անցուցանէր ընդ գաւտին - 136. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գաւորն և կտրեաց գոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. Որ ոք յանդգնեցի մարտնչել Շնդ եկեղեցի աստուծոյ Այս սուր եղիցի ընդ նմա - 155. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ զիւր քիթն և եղ առաջի ասելով - 190. Եւ յանկարծակի եհար գնուս սքով: - 210. Որդի սատանայի՛, յիրախ է անուն քո Ասուր, զի սուր քո չէ ինչ, և մարտուցեալ ընդ կտրիճս՝ ծանիցես զպարտութիւն քո: - 215. որք գէշ գէշ պատառեն զձեզ սուրք մեր: - 223. և հանեալ գաւորն կտրեաց զգլուխ նորա - 223. Եւ գերկու իշխանսն պարսից կախեալ զծառայն՝ յեղեղեցին. և զչորս հարիւր այրն ընդ սուր հանեալ: - 235 Իսկ որ աւագն էր ի ձիագողսն, Մերեմ կոչէին, դարձաւ ի վերայ և սուր հանեալ ըննդմ նոցա ինքն միայն պատերազմեցաւ մինչև դարձան ընկերքն: - 237. Եւ մածեալ սուրն ի ձեռին Սմբատայ և ոչ կարաց հանել, զի մածաւ/ճիշտը՝ մածեալ/ արիւն ընդ սուրն - 239-240. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր - 240. Փութաաջիք, զի մածաւ /ճիշտը՝ մածեալ/ սուր քաջին, և սուրն, ո՛ր ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: - 242. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ գաւորն և եհար գուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւագի նոցա: - 261. Իսկ Վահան աճապարեալ գնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սքով և հրով և գերեաց զքաղաքն: - 284. Իսկոյն իշխանն Անձաւացեաց Սահուր ապստամբեալ, ի դուրս ելեալ և սուր ի վերայ Հայոց գաւրուն դնէր: - 286. Եւ ձգեաց զգլուխն Սահուրայ սքով - 286.

ՍՈՒՐԲ - Պատմութիւն Տարանոյ, զոր թարգմանեալ է Զենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սքոյն Գրիգորի - 33. Զառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սքոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սքոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնիս և սքոյութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր

տիեզերաց: - 34. զի երկոքեան ամոլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ - 34. զի զգանձն կենաց շնորհեսցէք երկրիս Հայոց, զմիջնորդն աստուծոյ և մարդկան զսրբոյ Մկրտչին Յովաննու - 35. և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ / ծն. ի սրբոյ / հոգոյն յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխոց - 36. Պատճէն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյն Գրիգորի, զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին:- 39. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն և մի երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա - 41. Չոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս զկարգ ճգնութեանն - 42. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին- 42. Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարսան - 46. Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ / ծն. սրբոյ/ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ - 53. Եւ անդ կացեալ բազում աւուրս, ապա խնդրեալ ի նշխարաց սրբոց առաքելոցն մասն ինչ, զահեակ ձեռն Անդրէի առաքելոյն, և զՂուկասու աւետարանչին. զոր առեալ մեծաւ խնդրութեամբ դարձան յաշխարհն Հայոց: - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յԻննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոռցն, ի կայանս նշխարաց սուրբ Կարապետին: - 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտաւնէիցն ադալթել յերկտորեա և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին-54. որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբ սուէտարանին - 55. Իսկ մեզ շնորհեցեր լինել ծանալթս անուանդ քո և ժառանգ արքայութեանդ երկնից ընդ սրբոց առաքելոցն - 55. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս զալստեամբ միաձնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն - 55. Առաւել զոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարսուսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոցոյ: - 57. Եւ նորա խնդրութեամբ արտաքս ելեալ էար

զնչխարս սրբոց առաքելոցն – 57. Եւ աղաւթել ի տեղոջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայաբանին: - 57. Եւ եղ անդ զբերեալ մասն սրբոց առաքելոցն և կարգեալ անդ պաշտաննայս եկեղեցոյն արս ԲԺ ան - 58. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղոջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղն: - 58. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն մինչև զայր սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ի Տարան – 58. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արիւնակ զայս – 59. Ջառ ի սրբոյ հայրապետէղ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի – 59. Ապա հարկ եղն վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս – 60. Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկէդաս վատեալ յաչացն: - 61. Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն / ծն. հոգոյն սրբոյ, հոգոյն/ մնասցէ ի վերայ հաւատացելոց: - 62. Եւ իբրև ընթերցան գթողթսն, սուրբ Գրիգոր / ծն. Գրիգորիոս/ հրամայեաց Ջենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. զոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Յորժամ եհաս պատուական աջոյ ձերոյ գիր առաջին սուրբ / ծն. սրբոյ/ հայրապետիս Գրիգորի, անթերի ուրախութեամբ գոհացաք զաստուծոյ – 64. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր – 66. զոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր զայս պատճէն ասորոց պատմութիւն: - 66. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ զայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թաղէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյղութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Բայց ոչ զհտեն զստոյզն, զի Յակոբն այն հաւրաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մար նորա Խոսրովուհի: - 70. Այս առաջին պահք եղաւ յաւուրս սրբոյն Գրիգորի, զոր ի Հռոմ Մեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75. և առեալ ի գիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊատիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր – 75. զոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ սաստուածածին: - 76. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին

գնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. Եւ եղեալ գնոսա ի սուրբ Սերէդոնն /ծն. Սերիդոնն, Սիրիդոնն / ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղուջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի:-76. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղեւոնդ Կեսարու հայրապետն – 76. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր գնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 76-77. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 77. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարաւնոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց և զիշխանն Անկեղ տանն ... և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգոր, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ գնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի ... դներ և նշանագրէր: - 83. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ որ կարաց տեսանել մինչև սուրբ Գրիգորինս դարձաւ ի տեղին: - 83. Եւ փութապէս կոչնականս արձակեցին սրբոյն Գրիգորի – 95. գոր պահեալ էր սրբոյն Գրիգորի: - 96. Եւ ի բազումս ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իգուր կոտորածին – 96. Աջ սուրբ Կարապետիս եղիցի կնիք և պահապան – 97. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց գնոսա և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. Իբրև կործանեցին զաւրբն զկուռնս, սկսավ/ճիշտը՝ սկսաւ/ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 99-100. Զոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. ապա երիցս անգամ ծուր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեւք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. զի մի՛ որ կարացեց հանել գոսսա աստի, մինչև յար կատարածի և նորոգման սոցս և ամենայն սրբոց: - 104. Թեպէտ և ի սրբոց որ ջանասցէ աղաթիւք, մի՛ յայտներ – 104. և որ որ ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացդ: - 105. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ գնոսա ի ձորն Այծսանայ – 105. Եւ տան սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտաւնէայս կոռցն, և աղաչէր գնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր զեկեղեցին և եղ անդ գնշխարսն – 110. Զայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Ապա

հրեշտակ տեառն արգել գաւորն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ասելով – 114. Հաճեցավ /ճիշոր՝ հաճեցաւ/ տէր սրբոց բնակիլ ի տեղոջս յայս - 114. Իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն գնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԻնականեան տեղեացն, նոյնպէս ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի. մեք հանդերձ գնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Իսկ ես աղաչեցի գաւորն Գրիգոր գնալ ի վանս իմ – 118. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննականեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 119. Բարուք գտա զձեզ, ալթնանք հոգոյն սրբոյ և ճրագք լուսոյ: - 121. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. և աստուած այսաւր կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանէից և գնշան տէրունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք, որ և ձայն ուրախութեան պաշտանէիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Եւ յետ ողջունին ասէ սուրբն Գրիգոր: - 122. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգարս թագաւորին և զպաշտանեայս սրբոյն Գրիգորի-123. Արդ ի հասարակել զիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանէաք առաջի սրբոյ խաչին և սուրբն Գրիգոր երթեալ արիւնէր զխաչսն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 126-127. գոր կանգնեաց իշխանն Սիւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի – 126. Ջոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուս եղեալ ասէ – 130. Իբրև եկին հասին ի տեղին և գաւորն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին գնա արք երեք հազար: - 133. Ջոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբ Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր, մեծ գոհութիւն աստուծոյ մատուցանէին: - 141. գոր արգել սուրբն Գրիգոր ի պատուհասիցն: - 143. Եւ զի ձեր երկիրդ խորշակահար է և հացապակաս, իսկ այս ամենայն բարութեամբ լցեալ, առողջ, իշխանք կրանաւորասերք և սուրբ ի չարեաց, աղքատասերք և որբոց խնամածուք: - 144. Եւ եթէ ոչք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր գնշխարսն պահեաց – 146. Ի սորա ժամանակս եկեալ Դ այր ի յունաց՝ սուրբք և ճգնաւորք և

խոտաճարակք՝ բնակեցան յանապատին՝ ամս Բ: - 148. Եկին և այլ Բ սուրբ և բնակեցան ոմանք յԻննակնեան վանս - 148. որ էին ի վանս սուրբ Կարապետին - 149. Իսկ կին նորա զի յոյժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն ... գայր բագում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեսն և բերին էտուն զնա: - 150. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիք, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. և զնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասեր - 153. նույնպէս և գաւորք Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156. Սա էտ Բ. արանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳուման: - 157. Եղբանս ի բերան զարացն գաւորք Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս - 165. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անողորուելի և անսասանելի - 169. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ սուրբ Կարապետիս - 170. և կացցէ, մնացէ փառք սուրբ Երրորդութեանդ /ճն. Երրորդութեանն/ ի տեղոջ աստ: - 170. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց - 171. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես զնոսա, զի քո արարծք են և զինք սուրբ արեան քո: - 171. Թող զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս զրեա՛ զնոսա յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. Աղաչեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գաւորք Կարապետս - 173. Դու հատո՛ նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. Եւ լուեալ սրբոցն՝ երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. Եւ արտաքս էլեալ Պատիկարպոս զնաց առաջի սրբոյ իսային - 174. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զեւթնեկեանն սպանին - 175. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, զի ամենքեան փախեան: - 176. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. և սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ. և աղոթք սուրբ կրանաւորացն՝ յաջմէ և յահեկէ: - 178. Այս այն զուլիս է, որ խորհեալ էր գաւորք Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ -

195. և եկն ի վանս Գլակայ և տան ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. զի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիւք – 204. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: -204. Սա խնդրեաց ի սուրբ Կարապետին կապել զբերանս զազանացն, որք զլուսաբերան ուտէին – 204. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յուղարկեաց սուրբ Կարապետին - 211. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Աւզնեա մեզ, սուրբ Կարապետ: - 216. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՛չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218. Քաջալերեցարո՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեսցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՛վ այլ որք: - 234. և նոցա ծուր կրկնեալ յաւզնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս աւզնեցեր ի հեռաստանէ, աւզնեա և ի մաւտոյս: - 239. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասանէր – 244. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. և դու ժողովեա զգարս մեր և զնա ի սուրբ Կարապետն - 251. Իսկ Մմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթուղթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն, անկաւ առաջի սրբոյն սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս – 252. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթն: - 261. Մի՛ մոռանար զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց, զի ի պատերազմունս նա էր, որ աւզնէր մեզ և այլ սուրբք: - 269. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, զնդի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 275. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ իսաչն զերեաց, և առեալ զնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի զսուրբ իսաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յերթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. և դարձոյց զսուրբ իսաչն՝ հանդերձ զերեսքն: - 279. և առեալ զիսաչն՝ երբ ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյն – 279. Եւ անդ եղին զտերունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Օիծառն: - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղարշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ իսաչին տեսութեան: - 280. Եւ խնդրեաց զսուրբ իսաչն – 280. և

կալեալ գկրաւնաւորն, որ գխաչն գողացաւ, ետ գկաթողիկոսն, և հանել ետ գերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց գաւորք Կարապետն: - 281. գոր ստուգիւ գրեալ գեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն. - 282. որ քսան և իններորդ էր ի սրբոյն Գրիգորէ. - 282. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին. կացեալ իշխան Տարաւոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիմովն: - 284. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով /ծն. սրբով Գրիգորի / Զենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանսն Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և ինոցն - 288. զի արինեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ - 289. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արինեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յալիտեանս յալիտենից. ամէն: - 289.

ՍՈՒՐԲ ԱՆՏՈՆ - Զոր և ի սրբոյն Անտոնէ ուսցիս գկարգ ճգնութեանն - 42. գԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին - 42. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, խնդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրաւնիդեայ: - 119.

ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱՄԱԾԻՆ - գոր ինքն շինեաց, և կոչեաց զանուն նորա սուրբ աստուածածին: - 76. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ գՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Եւ կատարիչք հրամանացս եղիցին արինեալ յաստուծոյ և ի սրբոյ աստուածածնէս, յալիտեանս յալիտենից. ամէն: - 289.

ՍՈՒՐԲ ԲԱՆԱԿ - Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ, ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ - Պատմութիւն Տարաւոյ, գոր թարգմանեալ է Զենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն

Գրիգորի – 33. Պատճեն երկրորդ պատասխանի պայմանաւոր գրոյ սրբոյն Գրիգորի, գոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանին:– 39. Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարսւն – 46. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ – 52. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարսւն – 53. Իսկ սուրբն Գրիգոր հրամայեաց պաշտաւնէիցն աղաթել յերեկորեա – 54. տային նոցա գրոյց զառաջին պատերազմէն մինչև գայր սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր/ ի Տարսւն – 58-59. և գրեցին թուղթս առ սուրբն Գրիգորիոս արիւնակ գայս – 59. Եւ իբրև ընթերցան զթուղթսն, սուրբ Գրիգոր / ծն. Գրիգորիոս / հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն – 62. գոր ոչ հաւանեցաւ սուրբն Գրիգոր, այլ բաւական համարեաց զայն միայն գրել: - 63. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակսն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս / ծն. Գրիգոր / ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 65. գոր ինքն անուանեաց սուրբն Գրիգոր գայս պատճեն ասորոց պատմութիւն: - 66. Արդ մինչ ի պարսից դիմեալ գայր Անակ յԱրտագ գաւառ, ի հանգիստ սուրբ առաքելոյն Թադէոսի, ասեն զսրբոյն Գրիգորի զյոյութիւնն, որ զնորին մշակութեան ելից զկարգն: - 68. Բայց ոչ զիտեն զստոյգն, զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուռի: - 70. Այս առաջին պահք եղաւ յառուրս սրբոյն Գրիգորի, գոր ի Հոռմ Սեղբեստրոս հաւանեցաւ – 74. Եւ ի գալ սրբոյն Գրիգորի ի ձեռնադրութիւն առ Ղեւոնդ Կեսարու հայրապետն – 76. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնել հասանել ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս, գոր տուեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 77. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի գաւառն Տարսւնոյ երկուս բագինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց ... և գային յանհոգս և բնաւ չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զսուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգոր, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի ... դնել և նշանագրել: - 83. Եւ ծածկեաց տեր գտեղին և ոչ որ կարաց տեսանել մինչև սուրբ Գրիգորիոս /ծն. Գրիգոր/ դարձաւ ի տեղին:–83. Եւ փութապէս կոչնականս արձակեցին սրբոյն Գրիգորի – 95. գոր պահեալ էր սրբոյն Գրիգորի: - 96.

Եւ ի բազումս ժամս արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին – 96. Եւ մատուցեալ սուրբն Գրիգոր բժշկեաց գնոսս և հրամայեաց կործանել զԳիսիանէս – 98. Իբրև կործանեցին զաւրբն զկուռնս, սկսավ/ճիշտը՝ սկսաւ/ սուրբն Գրիգոր հիմն արկանել եկեղեցոյ – 99-100. Զոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. ապա երիցս անգամ ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեք հանդերձ և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. Եւ առեալ սրբոյն Գրիգորի իջուցանէ գնոսս ի ձորն Այծսանայ – 105. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտանեայս կոռցն, և աղաչէր գնոսս դառնալ առ տէր աստուած: - 106. Իբրև հիմնարկեաց սուրբն Գրիգոր զեկեղեցին և եղ անդ զնշխարսն – 110. Զայս այսպէս կարգեալ է սրբոյն Գրիգորի: - 112. Ապա հրեշտակ տեառն արգել գաւորն Գրիգորի / ծն. Գրիգոր/ ասելով – 114. Իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զհնակնեան տեղեացն, նոյնպէս ծունր կրկնեալ սրբոյն Գրիգորի մեք հանդերձ զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Արդ մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամէին գնալ անցանել առ Կաստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանձկերտ: - 117. Իսկ ես աղաչեցի գաւորն Գրիգոր գնալ ի վանս իմ – 118. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք – 119. Այլ և ասետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ խնդրեն զձեզ: - 121. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանեից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք, որ և ձայն ուրախութեան պաշտանեիցն զանտառս հնչեցուցանէր: - 122. Եւ յետ ողջունին ասէ սուրբն Գրիգոր: - 122. զի կուտեցան ի տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ, թող զգարս թագաւորին և զպաշտանեայս սրբոյն Գրիգորի - 123. գոր կանգնեաց իշխանն Սիւնեաց հրամանաւ սրբոյն Գրիգորի - 126. և սուրբն Գրիգոր երթեալ արհնէր զխաչսն, ի յերկոսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 127. Զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուս եղեալ ասէ – 130. Իբրև եկին հասին ի տեղին և գաւորն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Զոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբ Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր – 141. գոր արգել սուրբն Գրիգոր ի պատուհասիցն: - 143. Ի սորա ժամին եկն սուրբն Գրիգոր ի Գլակայ վանս – 145. Սա շինեաց եկեղեցի, ուր սուրբն Գրիգոր զնշխարսն պահեաց – 146. Եւ եղիցի

փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, գոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ սուրբ Կարապետիս – 170. որք զկնի սրբոյն Գրիգորի եկեալ էին ի Կեսարիայէ: - 176. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք: - 234. որ քսան և իններորդ էր ի սրբոյն Գրիգորէ - 282. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վասնս՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով / ծն. սրբով Գրիգորի / Զենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287.

ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐԻՈՍ – տե՛ս ՍՈՒՐԲ ԳՐԻԳՈՐ

ՍՈՒՐԲ ԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆ - և կացցէ, մնասցէ փառք սուրբ Երրորդութեանդ /

ծն. Երրորդութեանն / ի տեղոջ աստ: - 170.

ՍՈՒՐԲ ԽԱՉ - Արդ ի հասարակել գիշերոյն, մինչ մեք զպաշտանն մատուցանեաք առաջի սրբոյ խաչին ... ի յերկուսեան հիմն եկեղեցոյ արկանէր: - 126. Եւ արտաքս ելեալ Պաղիկարպոս գնաց առաջի սրբոյ խաչին - 174. և դարձոյց գտուրք խաչն՝ հանդերձ գերեաւքն: - 279. և առեալ գնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գտուրք խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յերթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279. Եւ ինդրեաց գտուրք խաչն - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս...եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ՍՈՒՐԲ ԿԱՐԱՊԵՏ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ / ծն. սրբոյ / Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վասն Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կռոցն, ի կայանս նշխարաց սուրբ Կարապետին: - 53. և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին - 54. Առաւել գոր այսմ աշխարհի արարեր զկամս ողորմութեան քո ի ձեռն սուրբ Կարապետիս, որ բաժանեաց իւր մարմնովն զամենայն աշխարհս: - 56. և անտի հալածեալ եկն ի Կեսարիայ՝ ընդ իւր ունելով բոլորովին զնշխարս սուրբ Կարապետին, բայց միայն ի գլխոյն: - 76. որ թէպէտ և բազում անգամ ինդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսոնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և

տալ ցնա: - 77. Աջ սուրբ Կարապետիս եղիցի կնիք և պահապան – 97. Եւ տան սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն կարդալով գտուրբ Կարապետն – 131. Զոր իբրն դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբ Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր– 141. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակայ կոչի վանս – 145. որ էին ի վանս սուրբ Կարապետին – 149. Ողորմեցարուք ինձ, սպասարոյք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. նույնպէս և գտուրբ Կարապետն ի Գլակայ վանսն զարդարեաց: - 156. Սա ետ Բ. աւանս յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳոման: - 157. Եղ բանս ի բերան զարացն գտուրբ Կարապետն կոչել յազնականութիւն: - 159. Բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և Մկրտչի քո և աղաչանաւք սորա պահեա զեկեղեցի քո հաւատացելոց անդրդուելի և անսասանելի – 169. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ, զոր ընտրեցեր հիմնարկութեամբ սրբոյն Գրիգորի և բնակութեամբ սուրբ Կարապետիս – 170. Թո՛ղ զյանցանս նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս և մեր հեղմամբ արեանս գրեա՛ զնոսս յորդեգրութիւն սրբոցն ի լոյս: - 172. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեսցես, ի կալ առաջի սրբոյ եկեղեցոյս և ունել բարեխաւս գտուրբ Կարապետս – 173. Դու հատո՛ նոցա բարեխաւսութեամբ սուրբ Կարապետիս: - 173. սուրբ Կարապետն եղիցի քեզ ազնական և պարիսպ - 178. Այս այն գլուխ է, որ խորհեալ էր գտուրբ Կարապետն հիմն ի վեր առնել և զկրանաւորսն հրով այրել: - 194. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, ես զայս փայտս, որ յապաշաւել եմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեմ – 195. և եկն ի վանս Գլակայ և տան ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. Սա ինդրեաց ի սուրբ Կարապետն կապել զբերանս զազանացն, որք զլուսաբերան ուտէին – 204. Եւ երկու հարիւր ձի գառաջին յաղթութեանն աւարամասն յողարկեաց սուրբ Կարապետին - 211. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Ազնեա մեզ, սուրբ Կարապետ: - 216. Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ո՛չ թողու զմեզ ի ձեռանէ: -218. Քաջակերեցարո՛ք, որդեակք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն

պատերազմի: - 219. և նոցա ծունր կրկնեալ յազնականութիւն կոչելով սուրբ Կարապետն, ասելով այսպէս – 239. Յիշեա զմեզ, սուրբ Կարապետ և զմեր երախտիսն, և որպէս ազնեցեր ի հեռաստանէ, ազնեա և ի մատոյս: - 239. Սուրբ Կարապետն ինձ ի թիկունս հասանէր – 244. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. և դու ժողովեա զգարս մեր և զնա ի սուրբ Կարապետն - 251. Իսկ Սմբատայ առեալ և ընթերցաւ զթողթն, և եկն ի սուրբ Կարապետն – 252. Մի՛ մոռանար զծառայութիւն սուրբ Կարապետին և զայլոց սրբոց - 269. Պահեա զդա, իջանեմք ի Մատրավանս, զնոյի խաղամք առաջի սուրբ Կարապետին – 275. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, ետ զկաթողիկոսն, և հանել ետ զերկոսին աչս նորա, որ զի կողոպտեաց զսուրբ Կարապետն: - 281. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան Տարանոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանսն Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին, յորում կայ նշխարք Կարապետին ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288. զի արհնեալ յիջիք ի սրբոյ Կարապետն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաւթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289.

ՍՈՒՐԲ ՀՈԳԻ - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ / ծն. ի սրբոյ/ հոգոյն /ծն. հոգոյն/ յայտնեալ, թե նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. Եւ շնորհք սուրբ հոգոյն /ծն. հոգոյն սրբոյ, հոգոյն/ մնասցէ ի վերայ հաւատացելոցդ: - 62. և աստուած այսար կրկին ուրախութեամբ լցոյց զարարածս իջմամբ սուրբ հոգոյն: - 121.

ՍՈՒՐԲ ՄԱՐԿԵՂԱՍ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկեղայ /ծն. Մարկեղեաս, Մարկեղիս, Մարկեղեաս / վատեալ յաչացն :- 61.

ՍՈՒՐԲ ՆՇԽԱՐՔ - և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիւնեայ վկային: - 75. Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76.

ՍՈՒՐԲ ՍԵՂԱՆ - և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին ետուն գնա: - 150. և գնաց առաջի սրբոյ սեղանոյն, և ծունր կրկնեալ ասեր - 153. Եւ ինքեանք տարածեալ գձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս - 165. Եւ լուեալ սրբոյն՝ երկրպագեցին առաջի սրբոյ սեղանոյն: - 174. անկաւ առաջի սրբոյն սեղանոյն, սկսաւ լալ և ասել այսպէս - 252. և առեալ զխաչն՝ երբ ի վասն Գլակայ ի սուրբ Կարապետն և եղ ի դարանն, որ ի վերայ սրբոյ սեղանոյն - 279.

ՍՈՒՐԲ ՍԵՐԵԴՈՆ - Եւ եղեալ գնոսա ի սուրբ Սերերոնն / ծն. Սերերոնն, Սիրիդոնն/ ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղոջ մինչև ցթագատրութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76.

ՍՈՒՐԲ ՍԻՄԱՔՈՍ - Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յերուսաղէմ երթալ առ սուրբն Սիմաքոս - 60.

ՍՈՒՐԲ ՍԻՈՎՆ - Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն / ծն. Սիօն /: - 284.

ՍՈՒՐԲ ՎԿԱՅԱՐԱՆ - Եւ աղաւթել ի տեղոջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57.

ՍՈՒՐԵԱՆ - տե՛ս ՍՈՒՐԵՆ գլխաբառի տակ:

ՍՈՒՐԵՆ, ՍՈՒՐԷՆ, ՍՈՒՐԵԱՆ - Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ճՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Եւ ընդառաջ գնաց Սմբատ Սուրենայ և ընկալաւ գնա սիրով - 229. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղևն պաշտանեայքն և արգելուին գնա վասն Սուրենայ: - 235. Եւ յարձակեալ Վարազայ, որ էր իշխան Պալուեաց, կտրեաց զզուխն Սուրենայ - 235. Իբրև կացին ատուրս Ժ, խնդիր արար Սուրեն եղբարորդոյն իւրոյ, թէ ու՞ր է: - 229. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ետ զկինն և գորդին ածել առաջի իւր: - 229. Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեն, մանկաբարձքն փախուցին ի դռնն Պարսից - 70 Իբրև եկին, ասէ Սուրեն / ծն. Սուրեն / - 230. Իսկ Սուրեն / ծն. Սուրեն /, զի իմաստուն այր էր, ասէ - 230. Իսկ Սուրեն / ծն. Սուրեն / բերեալ ետ ճՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն ետ ցիշխանն: - 231. Եւ տրամեցաւ Սուրեն և ոչ կարաց խաւսել: - 233.

ՍՈՒՐԷՆ - տե՛ս ՍՈՒՐԵՆ գլխաբառի տակ:

ՍՈՒՐՏԲՆՈՍ - և անդ թողաք զՍուրտինոս / ծն. զՍուրտինոս / Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն: - 78.

ՍՈՓԻ - Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյր Եւթաղէ և քեռն Սուփի. և կացեալ ամ մի ի

Կեսարիայ: – 69. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին: – 69. և ետ զնա ցլինն իւր Սոփի: -70.

ՍՊԱՆԱՆԵԼ – Իսկ այր ոմն անուն Անակ, ի նոյն ազգէն Արշակունեաց, խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից զալ սպանանել զԽոսրով – 67. Արդ իբրև Էսպան Անակ զԽոսրով և դեռ հոգոջ էր հրաման տայր թագաւորն զազատոհմն Անակայ ի սուր սուտերի մաշել: – 69. զի Էսպան զնա ի պատերազմի արքայն լինաց Ռեգէս: – 71. որ սպան / ծն. Էսպան / զհայր քո Խոսրով – 73. Եւ ի նոյն պատերազմին Էսպան Դեմետր զորդին Մոկաց իշխանին – 94. Իսկ զարացն ի մէջ առեալ սպանին արս Զ: – 99. Եւ յետ հնգետասան ամի Էսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառա և Մեղտեսա և Հոռա: – 108. և համարեալ զտաւ սպանեալ ի մերոցս հազար և ութսուն: – 141. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌոմիգո Պարսից արքայ – 158. Կամեցայք դուք սպանանել զիս նենգութեամբ – 162. Եւ յետ սակաւ ատուր Էսպան Փովկաս զՍուրիկ և ինքն նստաւ յարթոռ նորա: – 162. Եւ յարձակեալ ի վերայ սրբոցն, առժամայն զեւթնեկեանն սպանին – 175. և սպան / ծն. Էսպան / յաւուր յայնմիկ իշխանս ԶԶ: – 193. վայձեգ որ այլ վաղ ոչ սպանիք / ծն. սպանեք/: – 225. գոր ոչ հրամայեաց սպանանել – 226. և համարեալ զքիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴԻ: – 227. Բայց զի նենգել կամեր պարսկին և Սմբատ եթող զորդին իւր զՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանիցէ: – 234. և ընկերք նորա քարի և նետիւ ընդդէմ գնացեալ զբազումս սպանին – 237. ի շուրջ եկեալ ի նոյն սեղանն, սպանին արս ԵՃԸ – 238. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: – 238. Բայց խնդրէ զայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո զՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայն և զորդին, գոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: – 251. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ծեր ի կրաւնաւորացն և սպանին զնոսա–273. Եւ զարացաւ Հերակղ ի թագաւորութեանն իւրում, զնաց ի Պարսիկս, և Էսպան զԽոսրով – 279. Ապա ի սոյն ամի ելանէ Հերակղ և սպանանէ զԽոսրով: – 285.

ՍՊԱՆՈՒԽՆ – և զարացաւ արքայն Հայոց և սկսաւ ապականել զերկիրն պարսից ամս Ժ և հիմն ի վեր ջանայր առնել սպանմամբ և զերութեամբ: – 67. Զոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայր պարթոնն ի սպանմանէն Խոսրովու – 67.

ՍՊԱՌԱԶԷՆ – ԶՌ սպառագինաւք արգելուլ կամեր զթագաւորն – 130.

ՄՊԱՌԵԼ - Զի՞ սպառեցաք / ծն. սպառեցաք /, փախիք որ մեք կոտորեմք:
- 266.

ՄՊԱՌՆԱԼ - գիտե՞ս որու գայդ, որ արքայիդ մահուան սպառնայ Մուշեղ: -
161.

ՄՊԱՍ - գարդարեաց գնա հրաշալի սպասիւք – 156. և առեալ գնաց ի
Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գտուրք խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև
յեթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279.

ՄՊԱՍԱԻՈՐ - բազում անգամ աղաչեալ գապասաւորսն, զի թողցեն
մտանել յեկեղեցին – 150. իսկ սպասաւորքն արգելուին գնա յայն
խորհրդոյ խնդրոյն – 150. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ
Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. Եւ զայս ասացեալ
կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր - 151.
Եւ իբրև ել արտաքս, խստացան, ռխացան, տրտմեցան ընդ յիրան
սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Իսկ
նա հրամայեաց սպասաւորացն իւրոց պատրաստել ճաշ կրանաւորացն
– 153. Զոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնէին սպասաւորաց
եկեղեցոյն: -155. և ապա առեալ սպասաւորացն տարան ի տեղին – 155. և
ի տեղոջն միայն զհայրն թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165.
Եւ հրամայեաց սպասաւորացն տէրունական մարմնոյն պատրաստել
զանձինս: - 165. Ի սմանէ ղեք պատկառին՝ ոչ իշխելով դժրել ի
սպասաւորաց սորա: - 170. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն
եկեղեցոյն հայրն թողիկ, և տեսեալ գնուս, զի վաղճանեալ էին և
յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Իբրև գնաց յԵրեզնաւան,
կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի զիշերին - 279. Իսկ սպասաւորացն
խնդիր արարեալ, ոչ գտին: - 280.

ՄՊԱՍԱԻՈՐՈՒԹԻԻՆ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն
սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր
եղեալ: - 50. և ետուն նոցա ի սպասաւորութիւն զագգն իւրեանց: -110.

ՄՊԱՐԱՊԵՏ - Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ
սպարապետ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177.

ՄՊԻՏԱԿ - Եւ պատարագս ողջակիզաց սպիտակ զուարակաց և
նոխազաց և բազում գառանց և աղքատաց բազում ողորմութիւն առնէին:
- 141.

ՄՈՆԱՊԱՆ - Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զառնապան
բարձից նորա – 223 Եւ աճապարեալ ի բաց ձգեաց զաջոյ գոտն
առնապանաւրն / ծն. հանդերձ առնապանօր / հանդերձ – 275.

USԱՆԱԼ - Սա ստացալ ի տղայութենէ գառաքինութիւն – 147.
 USԵՂԾԵԼ - Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաիտենից, որ ստեղծէր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ – 166.
 USԵՂԾՈՒԱԾ - Այլ դու, տէր, գթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիաձին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի – 167.
 USԵՓԱՆՆՈՍ - Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակայ վանս ... Ստեփաննոս աշակերտ նորա՝ ամս հնգետասան: - 145. Եւ նստաւ յաթոռ նորա մանուկն Ստեփաննոս որդի կնոջն Մարիամու - 204. Ի սոյն սուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս- 248. Սա եկաց Ի-երորդ զկնի Ստեփաննոսի: - 249. և կայ ի դուռն Ստեփաննոսի / ծն. սրբոյն Ստեփաննոսի / - 267. ապա շինեաց զեկեղեցին, որ ի վերոյ բլերն Սշոյ, յանուն որդոյ իւրոյ կրտսերի Ստեփաննոսի, որ կայ ի նոյն դուռն թաղեալ: - 281.
 USԻՆ - յաւուր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան/ծն. ստեանն /, և էր անդրանիկ, և զայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149.
 USՆՏՈՒ - և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու /ծն. սնատու, ստնդու/ մանկանն Գրիգորի, իբրև զդայեակ համարձակ սնուցանէր զվեր Լուսաւորչին: - 69.
 USՈՅԳ - Բայց ոչ զիտեն գստոյգն / ծն. ստուգի / զի Յակոբն այն հարաքեռորդի էր սրբոյն Գրիգորի, և անուն մաւր նորա Խոսրովուհի: - 70. Զոր էթէ ստոյգ կամիք իմանալ՝ զՊիսիդոն ասորի թարքմանիչ հարցէք, և նա ասէ ձեզ: - 102.
 USՈՐՈՏ - Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոցդ: - 57. Իսկ զարքն հայոց ելեալ ի վաղին անցանէին ընդ ստորոտ լերինն –80. Եւ դարձեալ զնոյն սարկաւազսն աւետաւոր արձակեցաք ի ստորոտ Արձանին–122. Եւ ի վաղին ժողովեալ ի ստորոտն Գրգոյ, ի դաշտն որ ընդ հարաւոյ, իմբեցան յառաւատէ մինչև յերրորդ ժամն:- 285.
 USՈՒԳԻԻ - Եւս առաւել ստուգի գրեսչիք թէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիք ի մենջ: - 45. Զայս ամենայն ստուգի գրեսչիր առ մեզ, աղաչեմք: - 62. Եւ իբրև ընթերցան գթողթսն, սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ասորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգի – 62. Եւ նա կարգաւ պատմեաց նմա ստուգի–190. գոր ստուգի գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282.

ՄՏՈՒԵՐ - որ եղև միջնորդ ստուերի և ճշմարտութեան: - 56.

ՄՏՐՁԱՆԱԼ - Իսկ հայր նորա, իշխանն Արծրունեաց, եկեալ ի Կեսարիայէ և լուեալ զմահ կնոջն, սորջացաւ: - 156.

ՄՐԲԱԶԱՆ - Սքրագան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59.

ՄՐԲԱՍԵՐ - ,, Ո՛վ սքրասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի տէր - 153.

ՄՐԲԵԼ - այս ճԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և պարքով եմ սքրեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան: -178. Այո, տէ՛ր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս, նեղեցան և որք գտուերս մեր ի ժանգոյ և յարեանց սքրեցին: - 253.

ՄՐԲՈՒԹԻՒՆ - առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սքրութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ - 34. Կամ զԿրանիդէս և զԱնտոն ու՛ր ես թողեալ, որով պարծին եկեղեցիք սքրութեամբ նոցա - 61. Տեսուն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացո, ի Զենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սքրութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տէր - 64. և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսա, և ուսուցանէին զսքրութեան կրանսն: - 123. և նա եղև սիրելի վասն սքրութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սքրութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252. այլ յիշեա զհարսն մեր, թէ ո՛րչափ սքրութեամբ ծառայեցին աստուծոյ: - 269. և դու ծառայէ Աստուծոյ և կրանաւորաց նորա սքրութեամբ, որպէս և ես ծառայեցի - 269.

ՄՐԵԱՆՔ - Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ. և հանին ի Սրեանց ձոր / ծն. Սրոց ձոր, Սրենց ձորն /- 236.

ՄՐԵԱՆՅ ՁՈՐ - Եւ զի զաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից զաւրացն աւելի քան զԲՌ. և հանին ի Սրեանց ձոր / ծն. Սրոց ձոր, Սրենց ձորն /- 236.

ՄՐԵԼ - տեսանեմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155.

ՄՐՈՒՆՔ - Բայց զորս եղաքն, այս են. զԱթանազիսէին՝ զհասարակն, և զԿարապետին՝ զերկու բարձս ձախակողմանն, և զերկու սրունսն և մասն ինչ յոսկերաց ողինն: - 115.

ՄՐՏԱՑԱԻ - պարսիկք, մի՛անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք – 225.

ՄՐՏՄՏՈՒԹԻՒՆ-որք եկեալ բազում սրտմտութեամբ հասանէին ի Տարան– 268.

ՄՓՌԵԼ - իսկ այլքն դեռ ի դաշտի անդ սփռեալ ասպատակէին: - 89.

ՄՔԱՆՉԵԼԻՔ - Կամեցաւ և գործեաց սքանչելիս ի մերում ժամանակիս, զոր դուք ի մեզէն իսկ լուայք: - 34. Հաճեցավ տէր սրբոցդ բնակիլ ի տեղոջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգարութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երիվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս, լինել զրուցատար սքանչելեացն և յահէն, որ հանդիպեցաւ ի կրանաւորաց զնդէն նոցա: – 278.

Վ

ՎԱԶԵԼ - և հանեալ զսուրն կտրեաց զգլուխ նորա, և ոչ կարաց ունել, զի բազում մարդկաւ վազեաց զլուխն Վաղթանկայ: - 224. Իսկ նա ի վայր վազեալ՝ եհար զջիւս երիվարի պարսկին և ասէ- 276.

ՎԱԽՃԱՆԵԼ - որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցաւ: - 60. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. տե՛ս նաև ՎԱՂՃԱՆԵԼ, ՎԱՂԶԱՆԵԼ:

ՎԱՀ - Ապա կալեալ զորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212.

ՎԱՀԱՆ – Պարսից պատմութիւն. և գալն Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել Գպլուին Վահանայ գնոսս յԱ՛ձ քաղաքի: - 164.

Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Որդե՛ակ Վահան, դու գիտես զաւուրս կենաց իմոց- 178.

Իսկ Վահան յանձին կալեալ զիրսն՝ սկսաւ դեսպանս կազմել և առ նա յուղարկել, զի հաշտեսցի և գնացէ: - 179. Իսկ Վահան արձակեալ ասէր – 179. Իբրև եկն Վահան առ Միհրան – 180. Ասէ Վահան – 180. Եւ նոքա

գնացին ի Միհրան և առին ԲՌ այր ընտիր և եկին առ Վահան: - 182. Արդ՝

յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել գնտաա: - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր - 183. Իսկ Վահանայ զհետ մտեալ ի մուրտսն լնուլ - 184. Եւ Վահան խրատ տայր զարացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտեայ-186. զի զայն խրատ տուեալ էր Վահանայ:- 187. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև զայսաւր, որ և աւան իսկ շինեցաւ ի Վահանայ: - 188. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ գնտաա, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի - 188. Եւ Վահանայ դռնապան լեալ և զեկեալ իշխանսն դարձուցաներ ի դրանէն ասելով - 189. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 190. Եւ նորա բարկացեալ առ զտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամեր հարկանել զՎահան: - 190. Եւ իբրև ասաց զիրսն, ապա կտրեալ Վահանայ զգլուխն - 191. Եւ գրեաց դպիրն որպէս ասաց Վահան - 192. Իսկ Վահան կոչեաց գնուիրակն և ասէ - 192. Վահան ոչ ետ մատուել ի զարսն - 196. Արդ իբրև գնացին, և զՎահանայ ասացեալն պատմեցին - 196. Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197. Իբրև ետես զնա Վահան, ասէ - 197. Իբրև ետես Վահան, եթէ յայտնեցաւ ինքն, ազդ արարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին -198. Իսկ Վահան /ձն. Վահանա / ընդ յառաջ գնացեալ ասէր - 199. Իսկ Վահանայ/ձն. Վահան/ առեալ զզարսն՝ իջուցաներ գնտաա ի ձորն բուն - 200. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն - 203. Սա յղեաց առ Վահան և ասէ - 207. Քաջ և հզաւր բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջո՛յն: - 207. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ գայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով: -210. Իսկ Վահանայ /ձն. Վահան/ տուեալ գնտաա մարացն՝ զբազումս կոտորեաց - 211. Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր ... Իսկ ինքն Վահան՝ ութ հազար: - 211. Այս ամենայն զարք կային ընդ ձեռամբ Վահանայ: - 212. Իսկ Վահան ասէ - 212. Ապա կալեալ զորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. Իբրև ետես Վահան, եթէ գնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 214. որք եկեալ բանակեցան յեզրս Մեղեայ և առաքեցին առ Վահան այսպէս - 214. Ա՛յ չարաբարոյ գայլ Վահան, մինչ զիտես եթէ ծառայելոց ես Արեաց արքայի, ընդէ՛ր այդպէս յանդգնեալ անամարթիս - 214. Եւ իբրև կացին հանդէպ իրերաց, սկսաւ Ասուր թշնամանել

գՎահան և գայլ կոչել: - 214. Իբրև խմբեցու պատերազմ, ակն կալա Սմբատ որդին Վահանայ ի վերայ Ասուրայ և պատմեաց նմա: - 215. Մինչ դեռ նա գայս ասեր, պատեցին գՎահան արք ինն և որպէս յանտառս յանխնայ կոփէին: - 216. Իսկ Վահանայ /ծն. Վահան/ սկսաւ պակասել և ձայն բարձեալ ասեր – 216. Զի էր Վահան ամաց ութսունից: - 216. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. որ կոչէր զպպաուն անունն Վահան Կամսարական – 220. գոր իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո զարացն – 228. Բայց զի նենգել կամէր պարսկին, և Սմբատ եթող գորդին իւր գՎահան յայնկոյս, զի որ ի նա անցանէ, նա սպանցէ: - 234. Իսկ նորա թողեալ զահեակ թենն յորդին իւր ի Վահան – 241. Քաջ որդի Վահան, ու՞ր էիր, որ այլ վաղ չեկիր յազն: - 244. Իսկ Վահան ձայն բարձեալ ասէ հանդերձ արտասուաւք – 244. Եւ ածէր գՎահան Կամսարական, գորդին Սմբատայ-244. Եւ առեալ Վահանայ զեպիսկոպոս Մամիկոնէից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Իսկ նա յուղարկեաց գՎահան գորդի իւր տեսանել, թէ զի՛նչ խնդրէ: - 250. Բայց խնդրէ գայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո գՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայ և գորդին, գոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: – 251. միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և գՎահանայ տուր ցիս: – 254. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Եւ Վահանայ յանկարծակի առեալ բարձ մի՝ աճապարեաց և ձգեաց ի վերայ բերանի նորա – 255. և մտեալ ծառային Վահանայ կտրեաց զգլուխ նորա – 255. Իսկ Վահանայ լցեալ իմաստութեամբ ... և զնաց մերձ ի բանակն Հոնին – 256. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին – 256. Իսկ Սմբատ գՎահան կողմնապահ էր թողեալ ԳՌ արամբ – 259. Եւ ինքն թողու թիկնապահ իւր գՎահան Վարազայ որդին: - 260. Ու՞ր ես Վահան որդեակ, հասի՛ր: - 261. Զոր տեսեալ Վահանայ և զիտացեալ թէ Կարապետն է, ինդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա – 264. Իսկ Վահան / ծն. Վահանայ / աճապարեալ զնաց անդ, և սուր ի վերայ եղեալ կոտորեցին, որ ոչ մնաց և ոչ մի: - 265. Ի սոյն ատուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. Եւ եղև յետ ութուտասան ամի դարձեալ դժբութիւն ընդ պարսիկս և ընդ Վահան – 268. Իսկ Վահան կոչեաց գորդին իւր զՏիրան և ասէ – 268. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեպեամբ – 272. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զարսն՝ ասէ–

272. Իսկ Վահանայ /ծն. Վահան/ մտեալ ի գետն, Էանց յայնկոյս ի գեղն, գոր Պարսից կողմն կոչեն – 273. և անդ ժողովեցան և այլ զարք Վահանայ – 273. Իսկ Վահան / ծն. Վահանայ / երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչև ի դաշտն – 273. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի – 274. Եւ դարձաւ Վարազ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան- 277. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա – 279. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ի վանսն Գլակայ: - 280. Եւ զեւթն ար Վահան ոչ եկեր և ոչ արք: - 280. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջեր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, ետես ինքն իշխանն Վահան – 280. Եւ կալեալ Վահանայ զՕրծառնիկն և եհատ զգլուխ նորա – 281. Իսկ զխաչն ետ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արքուց – 281. Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ... և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Ադի ծովուն եղև - 283. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին - 283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հարս իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... յիշխանութեան Մամիկոնեան Վահանայ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՎԱՀԱՆԵԱՆՔ - Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել Վահանեանքն – 271.

ՎԱՀԱՆ ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ - որ կոչեր զպապուն անունն Վահան Կամսարական – 220. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ, զի գայր ... և ածեր զՎահան Կամսարական - 244. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Եւ ի նոյն ամի գնաց Վահան Կամսարական ի Կեսարիա – 279.

ՎԱՀԱՆ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ - Եւ եղև այս ի թուականութեանն Հայոց ի ՃԼ ... և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ի Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ: - 282.

ՎԱՀԱՆՈՎԻՏ - որ զՎահանովիտն շինեաց – 241.

ՎԱՂ - Որ թէպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգո քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս

խարխաբեալք: - 40. վա՛յ ձեզ որ այլ վառ ոչ սպանիք: - 225. Քաջ որդի Վահան, ու՛ր էիր, որ այլ վառ չեկիր յազն: - 244.

ՎԱՂԱՇԿԵՐՏ - Եւ ընդ այն ժամանաս Ներսես Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ գՎաղաշկերտոյ /ծն. Վաղաշկերտոյ/ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ՎԱՂԱՐՇ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրեժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում – 66.

ՎԱՂԱՐՇԱԿ - Եւ իբրև եկին առ թագաւորն Հայոց Վաղարշակ – 108.

ՎԱՂԱՐՇԱՊԱՏ - անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Մովսի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև գոյայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորչին: - 69.

ՎԱՂԹԱՆԿ - Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով – 205. և առաքեաց գՎաղթանկ նորին հաւրեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: - 205. Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչքորոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջոյն: -208. Որք երթեալ պատմեցին Վաղթանկայ / ծն. Վախթանկայ, Վախտանգայ /: - 213. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա - 213. և յութ հազարէն ԳՌ միայն գնացին առ Վաղթանկ / ծն. Վախթանգն /: - 217. Ի նոյն ամի զաւր գումարեալ Վաղթանկայ / ծն. Վախտանգ / ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ – 217. Եւ առաքեաց Վաղթանկ ԹՌ այր ի վերայ նորա՝ կարծելով եթէ այն միայն են: - 218. Եւ յետ ութ ատուրն եկն եհաս Վաղթանկ / ծն. Վախտանգն, Վախթանկն/ ի դաշտի անդ: - 220. Արդ՝ իբրև ի դիմի հարան Վաղթանկ և Սմբատ, ասէ Վաղթանկ – 222. Եւ Սմբատ ի ներքս անցեալ՝ եհար և կտրեաց զոռնապան բարձից նորա, և կարեվեր խոցեաց և ընկնետլ կամեցաւ գՎաղթանկ /ծն. Վախթանկ /: – 223. և հանեալ զսուրն կտրեաց զզլուխ նորա, և ոչ կարաց ունել, զի բազում մարդկաւ վագեաց զլուխն Վաղթանկայ: - 224. Իսկ գորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Բայց զեղբայրն Վաղթանկայ, Մուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարան գնել զկին եղբարն և գորդին: - 229. Բայց ինդրէ զայս ի մենջ՝ զնշխարս Մուշեղայ իշխանին, և զհար քո գՎահանայ, և զկինն Վաղթանկայ և գորդին, զոր սպանին ի պատերազմին Վարազայ: – 251.

ՎԱՂԻԻ - Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. Ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղիւն հասիք առ մեզ – 80. Եւ առաքեաց թուրղթ առ Տրդատ, եթէ եկ և վաղիւն տացուք պատերազմ – 133. Եւ Վահան խրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղտեայ, այլ իջաւանս առնել և վաղիւն ապա գնալ: - 185. զի այնպէս գրեացէ, որպէսզի գայցեն վաղիւն – 198. Եւ վաղիւն կազմեցան ի պատերազմ: - 220. տե՛ս նաև Ի ՎԱՂԻԻՆ զլիաբառի տակ:

ՎԱՂՃԱՆ - զոր յղեաց Կեսարիայ հայրապետն ի ժամ վաղճանիւն: - 39. ՎԱՂՃԱՆԵԼ, ՎԱՂՋԱՆԵԼ, - և ի նոյն աւուրս վաղճանեցաւ Երուսաղէմի հայրապետն – 52. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. և ինքն վաղճանեցաւ – 203. Յետ վաղճանելոյն /ծն. վախճանելոյն/ Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկոնէից տանն – 203. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակայ վանիցն – 203. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Ի սոյն աւուրս վաղջանեցաւ երանելին Ստեփաննոս - 248. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Մմբատ – 267. տե՛ս նաև ՎԱԽՃԱՆԵԼ զլիաբառի տակ:

ՎԱՂՋԱՆԵԼ - տե՛ս ՎԱՂՃԱՆԵԼ զլիաբառի տակ:

ՎԱՂՎԱՂԱԿԻ -վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն – 84. Եւ նորա վաղվաղակի թուրղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284.

ՎԱՅ - „Վա՛յ մեզ, զի և ոսկերք մեռելոց հալածեն զմեզ յերկրէս: - 98. վա՛յ ինձ, մեղաւորիս, որ զրկեալս եմ ի բարեաց: - 150. Վա՛յ մեզ, կորեա՛ք: - 200. վա՛յ ձեզ որ այլ վաղ ոչ սպանիք: - 225. Վա՛յ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ զզուիս իմ: - 241. իւրաքանչիւր ոք վա՛յ կանչէին և ոչ զիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմէր ընդ նոսա: - 258.

ՎԱՅԵԼՈՒԳ – Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է. զոր և տեսանեմք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանեք ի մենջ քան զասացեալդ: - 50. Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ – 53. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իւրում–156.

Որք իբրև եկին ի գլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206.

ՎԱՅԵԼԶՈՒԹԻՒՆ - Բայց դուք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և զտեղեացոյ վայելչութիւն/ ձն. վայելչութեան /: - 45.

ՎԱՅԸ - և այնչափ որջացեալ էր ի միում վայրի, մինչև սրբոյ հոգոյն յայտնեալ, թէ նա իսկ է դրունք դժոխոց – 36. Դարձեալ ցուցէք զնշխարացն վայրս ծածուկ գրով – 45. յանձն առէք լինել աւտար ի վայրուց / ձն. վարուց, վայրից / և ի ծանաւթից, ոչ ինչ զմտաւ ածելով զպանդխտութեան ժամանակս – 47. Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւատն:-89. և ապա հասեալ հանդէպ Իննականեան վայրուցն /ձն. վանացն/ մղեալ ընկեց յերիվարէն և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: – 92. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն վայրս թագեալ – 92. Իբրև եկաք ի վայրս գեղջն, մոլորեցաք, զի զիշեր էր – 95. և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն/ ձն. վայրացն /: - 119. և հարեալ զագոյարար փողոսն՝ մնաց մինչև ամենայն զաւրքն ժողովեցան ի մի վայր: -133. Բայց դուք եթէ գալ կամիք յերկիրս յայս, երկիրս բարի, վայրք անուշաւոյ, ջուր բազում – 143. Գուցէ որ թշնամի յարձակիցի և դուք չէք ընդել վայրուցն: - 186. և յորժամ զտաճարսն այրեաց, զնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ զիտացեն զիրսն: - 196. Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտանեայքն և արգելուին զնա վասն Սուրենայ: - 235. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան, որ եկեալ էր ի Դունայ դաշտէ և բնակեալ յանապատ վայրուցն եկեղեցոյ: - 246.

ՎԱՅԸԱՆԿԱՆԻՍ - Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Վայրանկանիս /ձն. Վայրանգանիս/ : - 276.

ՎԱՅԸԵՆԱԿԱՆ - Եւ յորժամ լցան աւուրք պահոց նոցա, թափեցաւ մորթն վայրենական – 74.

ՎԱՅԸԵՆԻ - զի անդ զահալէժ եղեն ոմանք ի վայրենի զազանաց, կարծելով եթէ հեծեալ է: – 207.

ՎԱՅԸ ՄԻ – Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հայել ի տամ:- 275.

ՎԱՆԱԿԱՆ - Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, զոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայամիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ՎԱՆԱՆԴ - արդ առաքեա ութ հազար այրուձի ընդ Վանանոյ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: - 283. Իսկ Աբդոսիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի

Վիրս և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ՎԱՆՈՐԱՅ / Ք / - սա շինեաց բագում եկեղեցիս և վանորայս, և ունէր կին բարեպաշտան Մարիամ անուն նորա: - 149.

ՎԱՆ / Ք / - որպէսզի պետք վանացն ի նոցանէն վճարեացին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան պարապեցին: - 43. ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակլայ վանս եղեալ: - 49.

Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ ատուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակլայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կռոցն - 54. և անուանեց զայն Եղիազարու

վանք - 58. մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն զնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72. Եւ զԵպիփան հայր հաստատեաց վանացն ձեռամբ իւրով - 111. Իսկ ես աղաչեցի զսուրբն Գրիգոր զնալ ի վանս իմ - 118. գոր յոյժ խնդութեամբ լցեալ եկն ի վանս

հանդերձ զլիաւոր իշխանաւքն: - 122. Եւ եթէ ոյք յաջորդեցին յառաջնորդութիւն սուրբ Կարապետին, որ Գլակլայ կոչի վանս - 145. Զենոր եկաց հայր վանացն / ծն. վանիցն / Գլակլայ ամս Ի: - 145. Ի սորա ժամին եկն սուրբ Գրիգոր ի Գլակլայ - վանս - 145. Սա բագում կրանաւորս կարգեաց ի Գլակլայ վանսն - 147. Եկին և այլ Բ սուրբք և բնակեցան ոմանք միննակնեան վանս - 148. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն

Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակլայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. որ էին ի վանս սուրբ Կարապետին - 149. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց զնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. նոյնպէս և զսուրբ Կարապետն ի Գլակլայ վանսն

զարդարեաց: - 156. Իսկ Կիրիղ հայր վանացն անէծ զնա: - 157. Իբրև զիտացին արքն եալօ, որ խոտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. և եկն ի վանս Գլակլայ և տանն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բագում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք - 203. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ երանելին Թողիկ հայր Գլակլայ վանիցն - 203. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակլայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. բայց արի անցանեմք և յուխտ երթամք ի վանս իմ: - 233. և զնացին երկոքեանն ի վանսն: - 234. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և զային ի վանս - 234.

Արդ՝ իբրև մերձեցան ի վայրս վանիցն – 235. Եւ ինքեանք եկեալ իջին ի վանացն գեղն–246. Եւ առեալ Վահանայ զԵպիսկոպոս Մամիկոնէից, և զՊալունեաց և զՀաշտենից, եկն ի վանս: - 248. Եւ ձեռնադրեցին հայր վանացն զԵպիփան – 248. Իսկ զարն եկեալ հասին յանտառն, որ հանդէպ վանացն հայի և թաքեան անդ: - 265. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս /ճն. ի վանսն Գլակայ/ -267. Ի սոյն աուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. և խնորրէր անցանել ի վանս Գլակայ – 268. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուր տանել – 269. Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկդով: - 270. և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. զոր ստուգիւ գրեալ զեղեալ պատմութիւնն եղին ի Գլակայ վանսն ի սուրբ Կարապետն – 282. Ի սոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ, և Կարապետն, որ յիննակնեանսն, և կաթողիկէն, որ ի Թիլն: - 286. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287. Գնացի և զտի առ նմա զգիրսն, որ ի նոյն Իննակնեան վանս էր գրած – 287. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՎԱՆՔ ԳԼԱԿԱՅ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոռցն – 53. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 149. և եկն ի վանս Գլակայ և տաւն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և Եպիսկոպոսաւք – 203. Եւ ետ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Ի սոյն աուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. և ետ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ եբեր ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. Իսկ Վահանայ առեալ զկաթողիկոսն, եկն ի վանս Գլակայ: - 280. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակղի ... հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... գրեալ և կազմեալ ի վանս

Գլակայ, ի դուռն սրբոյ Կարապետին ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և իմոցն – 288.

ՎԱՆՔ ԿԱՆԱՆՅ - մայրն եմուտ ի վանս կանանց և կրտսերն գնաց զկնի ճգնաւորի ուրեմն, որ կոչէր Նիկիմաքոս: - 72.

ՎԱՇԴԵԱՆ - Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Ջայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խասրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283. Եւ ինքն առաքեաց զար առ Վաշդեան հինգ հազար: - 284. Իսկ Վաշդեան գրեալ թուղթ առ Տիրան – 284. Իբրև առ զթուղթ և ընթերցաւ, ի նոյն աւուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորոյն Վաշդենայ / ծն. Վաշտենայ / ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ նորա վաղվադակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ետ ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: - 284. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ / ծն. Վաշտենայ / Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: – 285.

ՎԱՇԻՐ - և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և ետ տանել առ Վաշիր – 192. Եւ ինքն առեալ երեք հազար այր գնաց ընդ առաջ Վաշիրայ / ծն. Վաշրայ / - 196. Եւ զղայիրն և գնուիրակն առաքեաց առ Վաշիր, զի կոչեցցեն անդ: - 196. Եւ նորա երթեալ կոչեցին Վաշիր, զի իջեալ էր յեզր Նիայ ծովու: - 196. և առեալ Վաշիրայ արս հազար և հարիւր, եկն ի վերայ լերինն: - 197. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. Վաշիր ըզի՞նչ եղիր ի մտի–197. Եւ Վաշիր զանեաց, մինչև նշան բանից առցէ զարսն կոչելոյ– 197. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն զարսն, որ հեռի էին: - 198.

ՎԱՌԵԼ - Եւ հրամայեաց վասել զերկոսեան տաճարսն և ասէ – 194.

ՎԱՄՆ - յոր պանծան բնակիչք երկրին վասն Գիսանէ կոցն և նորուն որդոյ Դեմետրեայ – 36. Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աւուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց աւգոի մնան ի մարմնի – 37. ողջ լինիք վասն բազմաց աւգնականութեան ի տէր և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամեն: - 39. Որ թեպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ– 39. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, զոր ի յինէն աղաչանաւք ինդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբազինսն կործանեցեր – 44.

Իսկ գՏիմոթեոս լույս թե գնաց ի կողմանս Երուսաղեմի վասն
աւետարանին թարքմանելոյ ի հելենացի գիրս: - 44. և վասն այսորիկ և
դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուղթս: - 44. գոր ընթերցեալ յոյժ
տրտմեցան հանդերձ թագաւորան, առաւել վասն հալածանացն
Եղիազարո և հեռանալոյ յերկրէն իւրեանց: - 46. Տեառն և սիրելի եղբարց
և հալածական մշակացո վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ,
հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. Արդ վասն
պանդխտութեանդ երանմք զձեզ, իսկ վասն իմաստութեանդ ո՛չ: - 48.
Իբրև նոքա ի Հռոմ գնացին, Եղիազար ի Միջագետս ասորոց էր գնացեալ
վասն թարքմանութեան երկոտասան մարգարէիցն: - 51. Միւս պատճառ՝
վասն նորա և միւս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ
բազումք դեռ ունէին զնորա պղծութիւնն: - 52. Ապա հարկ եղև վասն
նորա և վասն սուրբ տեղեացն յԵրուսաղեմ երթալ առ սուրբն Միմաքոս
- 60. Արդ մեք վասն այդր դանդաղիմք զալ - 60. Զենոբայ Ասորոյ
պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան
տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Եւ վասն ոչ զոհելոյ
կոռցն՝ ի մեծամեծ տանջանսն մատնեաց գնա: - 73. Ո՛վ, որ խրոխտաս ի
վերայ մեր. եթէ վասն աստուածոցն մարտնչիս, սուտ ես. եթէ վասն
երկրիս, բնաւ իսկ անմիտ էք - 85. և զայս պատերազմ արարաք վասն
Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Եւ ի բազում ժամս
արտասուեալ սրբոյն Գրիգորի վասն իզուր կոտորածին - 96. և թէ վասն
մեղաց իւրեանց տանջեցին ի տեառնէ - 96. վասն այնորիկ ոչ է պարտ
ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. վասն այնորիկ և
պաշտանեայք նորա գէսք ունէին - 109. Հաճեցաւ տէր սրբոցդ բնակիլ ի
տեղուջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն
աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. Պատճէն երկրորդ: Վասն պատերազմին
յԱրձանն: - 117. և եկեալ բանակեցաւ ի զլուխ Արձանին վասն
ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. և այս ամենայն ջան նենգութեան
վասն թագաւորին ունելոյ էր - 126. և թագաւորն հիւսիսոյ է Գեղոռեհոն և
վասն ունելոյ զքեզ եկեալ է Ծ և ԸՌ - 129. և նա եղև սիրելի վասն
սրբութեան իւրոյ Մուշեղայ իշխանին Մամիկոնէից: - 147. Արդ՝ եթէ վասն
հաւատոյ ես, ընդունելի է քեզ այդչափ աշխատանք քո: - 151. Արդ՝ մի՛
վասն պատասխանոյ ձանձրանալ ի մինջ, այլ երթ խաղաղութեամբ: - 151.
Ո՛չ այդպէս, այլ եթէ վասն իշխանութեան է, ես չերկնչիմ ի ձեռն, իսկ եթէ
վասն թշնամութեան Կարապետիս է ընդ մեզ, ո՛չ ապաքէն և ինքն ի
կնոջէ է ծնեալ - 152. Խորհեցաւ շինել եկեղեցի, բայց գնաց ի

Մատրավանսն՝ վասն զնիւթն գտանելոյ – 156. և անդ շինեաց եկեղեցի վայելուչ և կոչեաց զանուն նորա Աստուածածին՝ վասն կնոջ իրում – 156. և կալան ԽՇ իշխան կենդանոյն, և համար կոտորածին ոչ երևեցաւ՝ վասն բազմութեանն: - 160. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն հաւատացեալք և զմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ զանձինս իրեանց մատնելով տանջանաց. որ և մեք այսար մտանեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. Տուր, տէ՛ր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ, զի վասն քո մեռանիմք զար և հանապազ - 169. Եւ որք գայցեն ի սա վասն կարեաց անձանց իրեանց, ողորմեսցիս և բժշկեսցես յիւրաքանչիւր ախտից – 170. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր զնոսա, այլ գթութեամբ քով ինամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա - 171. և յընչից իրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրանաւորս: - 173. և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի – 173. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղքատաց մնալ ի տեղիս իրեանց: - 174. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանէն տեղեկանալ վասն զարացն, իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Ո՛վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիր վասն նոցա – 177. Իսկ նա վասն խալթութեանն ի սենեկն եմուտ և զնա միայն թողոյր ի ներքս: - 189. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդայիրն վասն պատճառի ոչ ետ տանել ի բանդ: - 193. արդ վասն իմ մեղացն թողութեան և վասն իմ հարանցն ջեռարուք այսար և մի՛ ամաչեք – 195. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. բայց ոչ ժամանեցին շինել որպէս արժանն էր վասն պատերազմացն: - 202. Եւ վասն սուրբ և պարկեշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: - 204. Եւ արդ՝ ես եկեալ եմ վասն սիրոյ–208. Իսկ Վաղթանկայ ի ցատումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա – 214. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. Կարապէ՛տ, յայտնեա զքեզ և այսար ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիմք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. զոր իմ հայրն Վահան այրեաց վասն քո զարացն – 228. Արդ՝ իբրև

մերձեցան ի վայրս վանիցն, ընդ յառաջ եղեն պաշտաւնեայքն և արգելուին գնա վասն Սուրենայ: - 235. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն ժողով: - 238. և ի դէպ եկն վասն իրացն. որ և կոչեցաւ գեղջն Շերանիկք անուն: - 247. Վասն գալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ի Հոնընկեցն - 250. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո զի՞նչ պարգևս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Պատմութիւն վասն զիտելոյ զպատճառս Ծիծառնեայ խաչին - 279. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախաւս, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւոյ առ այր մի - 280. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280. Վասն մահուանն Տիրանայ, որոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Աղի ծովուն եղև - 283. Եւ նորա վաղվադակի թուղթ գրեալ ի Վաշդեան՝ յամալթ առնելով վասն ծածուկ իրացն: - 284. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Ձենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ գրով ի նոյն եկեղեցին: - 287.

ՎԱՍՆ ԱՅՆՈՐԻԿ - վասն այնորիկ ոչ է պարտ ոսկով պատել զմարմին մեռեալ մարդոյ: - 100. վասն այնորիկ և պաշտաւնեայք նորա գէսք ունէին - 109.

ՎԱՍՆ ԱՅՆՈՐԻԿ - և վասն այնորիկ և դանդաղիմ իսկ և գրել առ նոսա թուղթս: - 44.

ՎԱՍՆ ՁԻ - Եւ մեր աւասիկ եմք ի Բիւզանդիայ, վասն զի Ակդէնացոց եպիսկոպոսն գնացեալ էր յԵգիպտոս - 60. Եւ որ զթագաւորացն ժամանակն չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ աւելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 66. վասն զի գոյր նիւթ պատրաստ - 100. վասն զի մարդասէր եմ առ ամենայն դարձեալս: - 174. Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տաս զքեզ մեղաց. և մի՛ վասն զի մանուկ ես՝ խաբիր ի գեղ կանանց - 269.

ՎԱՍՏԱԿԵԼ - սկսան բախել իրերաց, զոր յոյժ վաստակեցաւ Մուշեղ: - 159. Եւ խիստ վաստակեցաւ Սմբատ յաւուր յայսմիկ: - 265. և նա կոտորեալ զբազումս և վաստակեալ յոյժ: - 277.

ՎԱՏ - Վատ և թոյլ անձինդ Վաղթանկայ, ի խոչորոց դասուց, որ զաղբս ճաշակեն, ողջոյն: - 208.

ՎԱՏԵԼ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկեղաս վատեալ յաչացն: - 61.

ՎԱՐԱԶ¹ - և ինքն թագաւորն ի մէջ վարագացն /ծն. վարագիցն, վարագաց/ երթեալ դարարէր: - 73.

ՎԱՐԱԶ² - Եւ յարձակեալ Վարագայ, որ էր իշխան Պալուեաց, կտրեաց զգլուխն Սուրենայ - 235. Իբրև հասին հարիւրքն առ Սմբատ և ելին ի բլուրն, և գարքն Պարսից սկսան բազմանալ ի վերայ Սմբատայ և Վարագայ - 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարագ յահեակ, և սկսան արեամբ թաթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Զոր տեսեալ Վարագայ իշխանին ասէ - 244. Բայց խնդրէ զայս ի մէնջ՝ զնշխարս Սուշեղայ իշխանին, և զհար քո զՎահանայ, և զկիին Վաղթանկայն և զորդին, զոր սպանին ի պատերազմին Վարագայ: - 251. և ետ զաջ թնն Վարագայ իշխանին Պալուեաց - 260. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարագ իշխանն - 265. Եւ իբրև անդ եկին, ասէ Վարագ ցարսիկս - 266. Եւ Վարագայ զհետ մտեալ եհար զտեգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276. Իսկ նա ընդդէմ դարձեալ եհատ զգլուխ երիվարին Վարագայ և ընկէց: - 276. Եւ դարձաւ Վարագ առ Սմբատ որդին իւր, և իջին առ Վահան - 276.

ՎԱՐԱԶԱԿ - Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի, և անուանեցաւ Վարագակայ բլուր: - 246. Եւ ինքն թողու թիկնապահ իւր զՎահան Վարագակայ / ծն. Վարագայ / որդին: - 260.

ՎԱՐԱԶԱԿԱՅ ԲԼՈՒՐ - Իսկ Սմբատ հրամայեաց զմեռեալ դիակունսն կուտել ի վերայ իրերաց ի բլեր մի, և անուանեցաւ Վարագակայ բլուր: - 246.

ՎԱՐԱՆ - Իսկ մեր ի վարանս մտեալ՝ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: - 83.

ՎԱՐԴԱՊԵՏ - զոմանս վարդապետս կոչեր յԱղէքսանդրիայէ - 78. և անդ թողաք զՍուրտինոս Եփեսացի վարդապետն ամենայն գաւառացն: - 78.

ՎԱՐԴԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ - և զվեց ար թողու զնոսա անտուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. և նոքա բազում վարդապետութեամբ խաւսէին ընդ նոսա - 123.

ՎԱՐԴՈՒՀՐԻ - Գալն Վարդուիքի, և մեռանել ի Փանդիկ յիսուն հազար արամբ - 268 Եւ Վարդուիքի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: - 271. և կրանաւորքն ի նոյն տեղոց աղաւթէին, մինչն եհաս առ նոսա այրն, որ ունէր զգլուխն Վարդուիքի / ծն.

Վարդուհրայ / աագի նոցա: - 273. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի – 274. Վարդուհրի՛, մի՛ մեղադրեր, զլուխդ հակեաց և ընկէց զքեզ, արդ ուղղեմ զբեռնդ, և ապա բառնամ: - 274.

ՎԱՐԴՊԱՏՐԻԿ - որում անուն կոչիր Վարդպատրիկ – 149.

ՎԱՐԵԼ - սուրբն Գրիգոր հրամայեաց Զենոբայ Ստորոյ գրել զառաջին պատերազմն և զերկրորդն ստուգիւ, և զնշխարացն թե ուր եղաւ, և զԱնտոն և զԿրաւնիդէս, թե որպէս վարին, կամ ուր են: - 62. և զերկիրն գերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ:-117. Բայց ի պատուոյն մերժել հրամայեաց և վարել ի գաւառէն Հայոց: - 143. Իսկ Վահան երթեալ վարեաց զգաւրսն Պարսից մինչև ի դաշտն – 273. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287.

ՎԱՐԺԵԼ - Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու, և վարժեալ լինէր աստուածպաշտութեամբ: -72.

ՎԱՐԺԵԱԼ ԼԻՆԵԼ - Եւ տուեալ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու, և վարժեալ լինէր աստուածպաշտութեամբ: -72.

ՎԱՐՁ - առցուք և մեք վարձս ընդ առաջին մշակացն: - 46. Իսկ եթէ ոք երկրայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ- 289.

ՎԱՐՁԱՀԱՏՈՅՑ - և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամէն: - 289.

ՎԱՐՁԱՀԱՏՈՅՑ ԼԻՆԵԼ - և աստուած վարձահատոյց լիցի գրողացդ և ընթերցողացդ, ամէն: - 289.

ՎԱՐՁԱՆ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67.

ՎԱՐՁԱՆՍ ԱՌՆՈՒԼ - Իսկ այր ոմն անուն Անակ ... խորհուրդ արարեալ ընդ արքային պարսից գալ սպանանել զԽոսրով և իւր վարձանս առնուլ զՊալիան Պարտաւայ: - 67.

ՎԱՐՔ - և մի՛ ոք գիտասցէ զոտս ըստ հանելոյ կողման և որ ոք ծառայեսցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղուոն, մասնակից եղիցին որցին բարեացդ: - 105. զի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիք / ծն. վարուք, վարօք / – 204. Եւ վասն սուրբ և պարկէշտ վարուցն ամենեքեան իբրև զՅովաննէս Կարապետն համարէին զնա: - 204.

ՎԵՐ - Եւ ի վեր ամբարձեալ զմութն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159.

ՎԵՐԱԳՈՅՆ - զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ ինայելով ի մարմինդ քո - 40. Վերագոյն ընդունէին զնա - 204.

ՎԵՐԱԿԱՅՈՒ - զոր առեալ կացուցես զԵպիփան դոցա և այլոց եղբարց վերակացու: - 42.

ՎԵՐԱԿՈՉԵԼ - Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286.

ՎԵՐԱՆԱԼ - Եւ այլ ոչ կարացին վերանալ - 247.

ՎԵՐԱՅՈՒՑԱՆԵԼ - ի ժամ որոցն մեկուսի առեալ զԽոսրով Անակայ, յանկարծակի զենս ի վեր վերացուցեալ, զթագաւորն դիաթաւալ կացուցանէին: - 68. Եւ յանկարծ զենս վերացուցեալ՝ կտրեաց զգլուխ երիվարին Ասուրայ - 215. Իսկ Սմբատայ ոգի առեալ, վերացուցեալ / ծն. վերացոյց / զսուրն և եհար զուսն, թիկնախառն ի վայր ընկեաց զգլուխ աւազի նոցա: - 261.

ՎԵՐԻՆ - զի զանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիռվնի փոխարկեալ - 45. և ԴՌ ընդ Հաշտենից կողմանէն և ԴՌ ընդ մէջ իւրեանց անցեալ առ այգեստանաքն, զնացին ընդ վերին / զրքում՝ վերի, ծն. վերին / զահան և մեզ ուշ կայցեն - 128. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ - 169. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիռնի: - 172.

ՎԵՐԻՆ ՄԻՌՎՆ, ՎԵՐԻՆ ՄԻՈՆ - զի զանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիռվնի փոխարկեալ - 45. Մի՛ եղիցի իշխանութիւն չարին ի վերայ հաւատի քո և մի՛ ապականիչ ժառանգութեան վերին Սիռնի: - 172.

ՎԵՐԻՆ ՄԻՈՆ - տե՛ս ՎԵՐԻՆ ՄԻՌՎՆ

ՎԵՐՁԱՆԱԼ - որ թեպէտ և առ նոքար վերջացան ի ճշմարտութենէն, սակայն կամք ողորմութեանն զթացաւ առ մեր նուաստութիւնս: - 34. Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս / ծն. վերջանայք / ի շաւղաց նոցա - 41. Եւ արդ եթէ ի ձերում երկիրդ այլ չունիք դառնալ, ապա աղաչեմք ի մէնջ մի՛ վերջանայք - 49. Չոր յանձին կալեալ արքային պարսից, ոչինչ վերջանայք պարթեն ի սպանմանէն Խոսրովու - 67.

ՎԵՐՋԻՆ - յորում հիմն հաւատոյս մերոյ խարսխեալ մնասցէ անդրդուելի մինչն ի վերջին աւուրն – 56. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչն հրաման ի տեսանէ հասանէր ի զիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77.

ՎԵՅ - և զվեց ար թողու զնոսա անսուաղ առաջի իւր կալով, լսելով զքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչն ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾՁ այր: - 142. Եւ զվեց գաւառին հարկն, զոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան – 233. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչն ցվեց ժամ աւուրն: - 254.

ՎԵՅ ՀԱԶԱՐ - Եւ որ զնացին ի գաւառն իւրեանց, էին վեց հազար – 142. Եւ ոմանք ազդ արարին Վահանայ, եթէ զայ Ռահան ի վերայ քո վեց հազարով /ծն. հազարաւ / : - 210. և մնացին ի վեց հազարէ անտի և ոչ մի: - 213. Եւ նորա զայս լուեալ առեալ վեց հազար այր և զՍմբատ որդի իւր, և զնաց ի պատերազմն: - 214. Իբրև հեծաւ, ետես զի վեց հազար այր պատեցին զնոսա – 242. և ածէր զՎահան Կամսարական, զորդին Սմբատայ, և վեց հազար այր նմա: - 244. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարանոյ: - 281.

ՎԵՅ ՀԱԶԱՐ ԹՃ ԽԶ - Արդ իբրև եկին հարստացան երկորքին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽԶ քրմացն զաւրն – 90.

ՎԵՅ ՀԱՐԻԻՐ-Իշխանն Հաշտենից ունէր ընդ ձեռամբ իւրով արս վեց հարիւր: - 211.

ՎԵՅ ՀԱՐԻԻՐ ԵՒ ՔՍԱՆ - Բայց զի՞նչ են այսորիկ առ վեց հարիւր և քսան զաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48.

ՎԵՄ - զի անդ արք հետևակք, որ գառիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս առնէին վիմասք երիվարացն: - 88. Իսկ զտեղին, ուր գաւետիսն ետուն, հրամայեաց վեմս ժողովել – 122. բազումք ի հեծելոցն ի վիմացն մեռան: - 132. Մնասցէ, տէր, փառք և զաւրութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ- 173. և սկսան ի վայր հոսել ընդ բարձրութեան ահաւոր վիմացն: - 258.

ՎԵՐ - և զմեղաւորացն թող զմեղս, և զվիրավորելոցն ողջացո զվերս – 173. Իսկ զորս ի Մեղոյի ետ տանել, բժշկել էտ ի վիրացն – 248.

ՎԻԶ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց ... կամ ի վիհս անհնարինս որոգայթից, դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ՎԻՃԱԿ - զի երկոքեան ամուլքն աստ եկեալք, և սորին վիճակի սահման ընկալան ի ձեռն հոգոյն սրբոյ -34. և կացուցես զդոսա ըստ արինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսեր ի մերում վիճակիս: - 42. յոր վիճակ և բնակիջիք, ձեր եղիցի և որք զկնի ձեր, որչափ կենդանի էք դուք և մէք: - 49. և իշխան գոլով ի վերայ մահու՝ զմահ գերեաց, ճանապարհս յերկինս ուղղեաց՝ առաջնորդելով ամենեցուն յառաջին յանմահական վիճակն: - 167.

ՎԻՇԱՊ - Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ – 87. զոր և ինքեանք շինեցին քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ – 108.

ՎԻՇԱՊ ՔԱՂԱՔ - Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ – 87.

ՎԻՇՏ - Որ թէպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ – 39. Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի նեղութիւնս իւրեանց կամ ի վիշտս, կամ ի ցանկութիւն չարեաց ... դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով – 171.

ՎԻՐԱՊ - և նորա արկեալ գնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73.

ՎԻՐԱՎՈՐԵԼ - Տե՛ս, տէր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս – 153. և զմեղատրացն թող զմեղս, և զվիրավորելոցն ողջացո զվերս – 173.

ՎԻՐՔ - Արքայն հիւսիսոյ զար գումարեալ եկն ի վերայ իշխանին վրաց – 117. Արդ իբրև եհաս պատգամատրն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և զար խնդրել իւր յազնականութիւն: - 118. Եւ թագաւորն տուեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Եւ իբրև կատարեաց զամենայն պաշտամունս աւուրն, եկին հասին զարքն, որ ի Վիրք /ձն. Վիրս, Վիրսն/ էին առ թագաւորն – 124. Արդ յորժամ գնացին իշխանքն ի Վիրք /ձն. Վիրսն, Վիրս/ և դարձուցին զգերիսն կողմապահ թողին զիշխանն Աղձնեաց, Դոռով անուն նորա: -125. Եւ ի Վիրքս մտեալ՝ ի բազում տեղիս կոտորեցին: - 142. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Զայտսիկ լուեալ Վաշդեան Վրաց

իշխան, առաքել առ Խոսրով, թէ՛ Նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն – 283. Իսկ թագաւորն կոչեալ զՋոջիկ վրաց իշխանորդին, որ արար մարգպան – 284. Ջոր դիպող ժամանակ գտեալ իւր որդին Վաշդենայ, Ջոջիկ վրաց իշխանն, ապստամբեցուցանէ զբովանդակ Հայք՝ չերթալ առ նա: – 285. Իսկ Աբդոռահիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեսան, ի Վիրք / ծն. ի Վիրք / և ի Ջաւախս, և ի Վանանդ, առեալ հարկս դառնայ ի Տաճկաստան: - 286.

ՎԿԱՅ - և եղի ի նոյն տեղուք մատրանի գնշխարս Կարապետին և զԱթանազիներայ վկայի – 37. Եւ ի նոյն տեղոջն թողի գերկոսին կենդանի վկայան Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէս – 37. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք պատիւ արարեալ տայ նմա գուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիներայ վկային: - 75. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին ետ նոցա գնշխարս Աթանազիների վկայի – 77. և նոյն արինակաւ կազմեցաք գտեղի նշխարացն և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և գերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիւս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին – 115. Արդ՝ արա գնշան քո զարութեանդ առ նա, զի վկայ լիցի ազգաց և արլէն բազմաց: - 154.

ՎԿԱՅԱՐԱՆ - Եւ աղաթել ի տեղուջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57. Եւ կոտորեալ ի պարսիցն կան ի պահեստի ընդ վկայարանան, և վերակոչի անունն Սուրբ Բանակ: - 286. Եւ յարուցեալ համբուրեաց գնոսա և նստաւ առաջի վկայարանին – 123. ՎՃԱՐ - Այլ զմէնջ եթէ զիտել կամիս զորպիսութենէ, մահու ակն ունիմք և կենաց վճար: - 45.

ՎՃԱՐԵՆ - որպեսզի պետք վանացն ի նոցանէն վճարեացին և ինքեանք միայն աղաթից և ճգնութեան պարապեցին: - 43. Մինչ նոքա զայն պատերազմն վճարեցին, և յառաջ եկին յայտոց – 187. Իբրև վճարեցան իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր զարքն էին ժողովեալ – 193. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ զրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի գիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. Իբրև վճարեցաւ պատերազմ, հրամայեաց ի ձորս և ի հեղեղատսն լնուլ գնոսա: - 226.

ՎՃԱՐՈՒՄՆ - Այլ ինչ ոչ ունիմք պարտուցոյ այդմիկ վճարումն, բայց միայն յաշխարհի աստ զնեղութիւն կրել: - 169.

ՎՃԻՌ - և գնեաց գերկոսեան աւանսն և ետ Կարապետին վճռով / ծն. վճիռ, վճռա / : - 157.

ՎՆԱՍ - զի անդ արք հետևակք, որ զատիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս արնէին վիմարք երիվարացն: - 88. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ գտաճարս այրել էք ի տալ: - 194.

ՎՆԱՍ ԱՌՆԵԼ - զի անդ արք հետևակք, որ զատիվայր կողմանէն էին, բազում վնաս արնէին վիմարք երիվարացն: - 88.

ՎՆԱՍ ՏԱԼ - Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ գտաճարս այրել էք ի տալ: - 194.

ՎՇՏԱԳՆԵԼ - Երջանիկ և աստուածարեալ տեսան էղբարդ եհաս առ մեզ զիր ուրախարար, և յոյժ անթերի ուրախութեամբ լցոյց զվշտագնեալ անձն իմ: - 39.

ՎՍՍԱՀ - Վստահ եմ յաստուած, թէ որովհետև ծառայել եմ սուրբ Կարապետին միամտութեամբ, ոչ թողու զմեզ ի ձեռնանէ: -218.

ՎՍՍԱՀՈՒԹԻՒՆ - այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք գալ զկնի արանցոյ, գոր յղեցար առ ձեզ: - 49.

ՎՏԱՆԳ - գոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղուջն, իջուցեալ զնշխարան մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83.

ՎՏԱՆԳԵԼ - բայց տեսէք՝ մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեսօքք: - 129. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս էած գտուրն և կտրեաց զոտն երիվարին ի իշխանին հիւսիսոյ - 137. Եւ ինքն սկսաւ վտանգել զնոսա բանիւք՝ եթէ արժան էր ձեզ զմարգարտեայ զպսակն մարգպանին գողանալ: - 194.

ՎՐԱՆ - Եւ եկեալ եմուտ ի վրանն առ Վահան, կարծելով թէ Միհրան է: - 197.

ՎՐԷԺ - և թէ մեռանիմք, աստուածքն հատուցանեն զվրէժ մեր: - 107.

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում - 66. Չոր լուեալ Խոսրովու՝ զնաց վրէժխնդիր լինել Մուրկայ - 162. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրէժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217.

ՎՐԷԺԽՆԴԻՐ ԼԻՆԵԼ - Ընդ ժամանակս թագաւորութեանն Խոսրովու որդոյ Վաղարշու վրէժխնդիր լինէր Արտևանայ եղբար իւրում - 66. Չոր լուեալ Խոսրովու՝ զնաց վրէժխնդիր լինել Մուրկայ - 162.

ՎՐԹԱՆԷՍ - Արդ, իբրև եղէն նորա երկուս որդիք, անուն անդրանկին Վրթանէս և կրտսերոյն Ռստակէս - 72.

ՎՐՆՁԵԼ - զի յորժամ լուան երիվարքն, սկսան վրնջել և պատերազմ յուզել: - 81.

ՎՐՆՁԻՒՆ - և ձիոցն վրնջինս էր տեսանել: - 127.

S

SԱԼ - գորս իբրև գանգիւտ մարգարիտ համարիմ գնոսա տուեայս ինձ: - 37. զի և չիք ինչ պատճառ, զի էս գոսս սէր ի շինել և ոչ ի քակել - 41. Այլ և խրատ բարեաց տասլ քեզ - 41. Ջայն ամենայն ըստ այսմ արինակի տուր գործել: - 43. Եւ զմեր պակասութիւնս տացէ տէր աստուած ձեզ - 45. Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան էտուրք / ծն. էտուրք/ ձեզ: - 49. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր - 49. Եւ թուի ինձ, թէ մինչև ի մահ ոչ ումէք կամի տայ - 50. սակայն եթէ ինքն տացէ, ի մենջ լիով է, զի այլ ես յաւելում ի դաստակերտսն: - 50. էտուրք մեզ ժամանակ հատուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 55. Եւ աղաթել ի տեղուջն՝ էս պատրաստել զհիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57. և էս զտեղին գայն Եղիազարու - 58. տային նոցա զրոյց գառաջին պատերազմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարան - 58. քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս էտուն ակղենացիք յիմ ձեռս - 60. Բայց յականէ յանուանէ, ասէ, զնշան բլրոցն և զլերինն և զարանցն, որ ի պատերազմ զրգռեալ զկուռսն նչ տային կործանել - 63. որ թէպէտ և ոմանք արգելուլ կամեցան չգրել պատասխանի ձեր գալոյ, սակայն նա ոչ ինչ այնպիսի ան զմտաւ, այլ աննախանձ զձեր պատասխանիս գրով յիշել էս: - 65. Բայց թագաւորն պարսից զարբ մահուն Խոսրովու տաւն կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ էս: - 68. Արդ իբրև եսպան Անակ զԽոսրով և դէռ հոգոջ էր, հրաման տայք թագաւորն զազգատոհմն Անակայ ի սուր սուսերի մաշել: - 70. և էս զնա կինն իւր Սոփի: - 70. Եւ տուեայ զնա ի դպրոց, ուսուցանէր զնա ասորի և հելլենացի դպրութիւն և լեզու - 72. Ջոր յանձն առեալ տայ ի ձեռս նորա իշխանս և զարս բազումս - 74. և ձեռնադրեալ ի մեծէ հայրապետէն Ղևոնդեայ և մեծաշուք սրստիւ սրսարեայ տայ նմա զսուրբ նշխարս Կարապետին Յովաննու և զԱթանազիներայ վկային: - 75. և առեալ ի զիշերի զսուրբ մարմին Կարապետին Յովաննու և էս ցՊաղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր

աշակերտ իւր – 75. և էտ տանել յԵփեսոս յեկեղեցին – 75. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեսնել հասաներ ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին էտ նոցա զնշխարս Աթանազիսի վկայի – 77. Տայր և սրբոյն Գրիգորի երկու լուսաւոր ակունս – 77. գոր տունեալ էր նմա Հռովմայ հայրապետն: - 78. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տալ գտորբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ – 82. Իսկ նա ձայն տունեալ ասէ – 91. զի զմեռեալս իւրեանց թաղեցեն. և թոյլ էտուն: - 94. ընդյառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց՝ աւետիս տալով մեզ, եթէ Դեմետր կործանեցաւ: - 97. Եւ տուն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նուասարդի: - 106. Եւ տունեալ զնոսա ի ձեռն քահանայից, էտ տանել զնոսա ի գեւոյն - 106. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն և զպաշտաւնեայս կռոցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 106. էտ հրաման գերծել զգէս նոցա – 107. և նա էտ զերկիրն Տարանոյ յիշխանութեամբ նոցա – 108. Եւ յետ հնգետասան ամի էսպան թագաւորն զերկոսեանն և զտեղիսն իշխանութեամբ էտ որդոց նոցա Կուառա և Մեղոսեա և Հոռա: - 108. և էտուն նոցա ի սպասաւորութիւն զագգն իւրեանց: - 109. և եթող ի տեղուջն արս կրաւնաւորս ԻԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս էտ – 111. Արդ այս ասանագեղքս ի բնէ տունեալ էին կռոցն ի ծառայութիւն – 112. Եւ թագաւորն տունեալ ԼՌ ի ձեռս իշխանին Ապահունեաց և արձակաց յազնականութիւն վրաց իշխանին: - 118. Իսկ սուրբն Գրիգոր առաքեաց խնդրակս զԱղբիանոս եպիսկոպոս հանդերձ Բ սարկաւագաւք, տունեալ նոցա իւրատ, եթէ յառաւառտուն պահուն ելանեն յանտառէն ի բլուրս ուրեք – 120. Իսկ զտեղին, ուր գաւետիսն էտուն, հրամայեաց վէմն ժողովել – 122. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ և գոհացեալ զաստուծոյ, որ էտ ի ձեռն նորա զթշնամիս իւր – 125. Եւ եկեալ ի գեւոյն Կուառա, և զի աշխատեալ էին, հանգիստ էտուն իւրեանց ար մի: - 125. Եւ առժամայն ոյժ տունեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տունեալ՝ յազնականութիւն կարդալով գտուրբ Կարապետն – 131. Եւ առաքեաց թուրթ առ Տրդատ, եթէ եկ և վաղիւն տացուք պատերազմ – 133. Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմն խոզութեան քո – 133. Իսկ զաջ գաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեհոնի այնչափ փութապէս, մինչ զի չէտ /ծն. ոչ

Ետ, ոչ տալ / քայլ և ոչ ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 137. Եւ զչորս հարիւր այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 143. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և բերին Էտուն գնա: - 150. Ողբացէ՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղիք տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տալնել զիս ի տաճար անդ: - 150. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բագում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տալնել զիս ի ներքս: - 151. Իսկ զմանուկն առեալ էտ ի դայեակս, մինչև յարքունս հասաւ: - 156. զի իշխան ումն անաւրէն կտրեաց զերկոսեանս և էտ զուսանի մի: - 157. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ էտ նոյն իշխանին - 157. և գնեաց զերկոսեան ասանս և էտ Կարապետին վճռով: - 157. Սա էտ Բ ասան յիւր իշխանութենէն սուրբ Կարապետին զԱրտեմէտ և զԳուման: - 157. Եւ տուեալ ի ձեռս նորա զգաւրս Հայոց ԼՌ. և ինքն առեալ զգաւրսն Յունաց ՀՌ, գնացին ի Բալխաստան - 158. և էտ տէր ք ձեռքս նոցա զթշնամիսն: - 159. կոչեաց թագաւորն զՄուշեղ և պատրաստեաց տալ պարգևս ամենայն զաւրացն - 160. Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դուռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պլատպսխանի / ծն. պատասխանիսն/- 161. և Էտուր նմա զվառս և զպատիւ յավիտենական և անմահ: - 166. Զայս ամենայն արարեալ՝ զմարմինն էտ ամենայն հաւատացելոց ի կերակուր և զարիւնն՝ ըմպելի: - 167. Յիշեալ՝ տէր, զգուրթ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից - 167. Պարսպեա, տէր, ինամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչի քո՝ տալով ազնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: -168. Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո Երուսաղէմ - 169. Ընկա՛լ, տէր, զաղաչանս մեր և տու՛ր շնորհս բնակչաց սորա - 172. Եթէ զերկիրս ինձ տաւ /ծն. տացեւ/ իշխանութեամբ, ես տաւ զիշխանն Մուշեղ ի ձեռս քո - 179. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէր, այլ տուք ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն, ուր մտերիմք նորա և զանձն, զուցէ բռնացեալ չտան /ծն. չտայցեն/ ք ձեռքս իմ՝ ապստամբ զիս կարծելով - 180. Իսկ Միհրան տուեալ ի ձեռս նորա չորս հազար այր ընտիր առն և ձիոյ: - 181. Եւ պատուէք տուեալ եր՝ թէ յորժամ ի ձեզ գոք յուղարկեմ, ի Միհրան գնացէք և այլ զաւր ածէք: - 182. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի

դուրս կոչել գնուսա: - 182. Եւ խրատ տուեալ, թէ յորժամ նոքա զձեւք հային, դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք - 182. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զաւրացն սւետիս տայր - 183. և զայլն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զգլուխն ի պարիսպն հանել: -184. Ես փախստական եկի առ քեզ ի քո զաւրացն, զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն էտուն մեզ - 185. Եւ Վահան խրատ տայր զաւրացն ի զիշերի մի՛ անցանել ընդ գետն Մեղոտեայ - 185. Եւ էս նոցա առաջնորդս - 186. զի զայն խրատ տուեալ էր Վահանայ: - 187. և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն - 188. Իսկ Վահանայ մարին տուեալ գնուսա, զոմանս այլ ոչ կարաց հանել անտի- 188. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն էս տպնէլ յՈւղնուտն բերդ: - 189. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթքն կային և էս բերէլ ծառայի մի առաջի իւր: - 189. Զինչ է այդ, զրուց տուր ինձ: - 190. դու՛ Ես, որ զկրանաւորսն իմ՝ զսիւսն աշխարհի զենէլ էտուր: - 190. Եւ պատառեալ զփորն, և էս ծառային հանել զերդն և դնել ի բերան: - 190. Եւ հարեալ զդանակն ի փողսն՝ էս թողուլ ի ցից: - 191. տուր բանից նշան ի պարսիկն և պատուէր որ յԱպահունիս, և Ես ապրեցուցանեմ զքեզ: - 191. Եւ նորա տուեալ բանից նիշ և պատուէր, բազում երդմամբ ասացեալ, զոր նա և նա միայն զիտէին: - 191. և էս գրէլ ի նա ողջոյն - 192. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և էս տանել առ Վաշիր - 192. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ էս տպնէլ ի բանդ: - 193. և զիւրն և զայլ աւտար զաւտդի մարդիկն էս արտաքս հանել: - 193. Եւ փակեալ զդրունս տաճարացն, էս բերէլ զգլուխն Միհրանայ - 194. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ զտաճարս պրէլ էք ի տալ: - 194. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ էս տպնէլ յամուրն Ողկան: - 195. Եւ զիշխանն Մուշեղ էս ածէլ ի քաղաքն: - 195. Վահան ոչ էս / ծն. Էթող / մաւտել ի զաւրսն - 196. և ի հարուածէ ցաւոցն էս բանից նշան առ զաւրապետն և իշխանս զալ ի տեղին փութով: - 197. Եւ էս գրէլ թուղթ պարսիկ դպիրն՝ կաշառելով զնա - 198. Եւ տուեալ զմատանին Վաշիրայ և յուղարկեաց յայն զաւրսն, որ հեռի էին: - 198. Եւ դարձուցին կոչնական զաւրացն, որ յետոյն էին և էս կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զգլուխն - 198. էս տպնէլ և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով - 201. Չոր Մուշեղ Տարանոյ իշխանն տուեալ բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել - 202. էս շինէլ նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 206. և զիմ կորովութիւնս ծանեար, զոր էս ինձ աստուած: - 209. Իսկ Վահանայ տուեալ գնուսա

մարացն՝ գրագումն կոտորեաց – 211. գոր յաղաչանս դարձան և հարկս խոստանային տալ նոցա: - 212. Տուք ի մեզ զգլուխն Ըռահանայ, և թողումք զձեզ: - 212. Ապա կալեալ գորդի նորա զՎահ էտուն ցՎահան: - 212. Կամ տուք ի մեզ զգլուխն Ըռահանայ, կամ տուք ԼՌ դահեկան: - 212. Եւ նոքա էտուն ԼՌ դահեկան և դարձան: - 213. Եւ էտ տւանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Ի նոյն ամի զար գումարեալ Վաղթանկայ ԻՌ, առաքեաց առ Սմբատ, եթէ կամ եկ, որ պատերազմինք և կամ հնազանդեա և տուք հարկս: - 217. Իսկ նորա խոյս տուեալ ատուրս ութ և պատրաստեաց զգարս իւր: - 220. և տէղի տայր սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հագիւ կարաց հանել: - 224. Այ տիրատեաց պարսիկ, զգլուխ քո ընդէ՞ր նչ էտուք փոխանակ տեառն քո: - 225. Կամ տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան... զսապոնին զինն ԿՌ դահեկան, որ զքո զարացն զգիշահոտ և զարինաթաթաւ հանդերձն լուանայ տուաք և հագաք: - 228. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրէնայ, էտ զկինն և զորդին աձել առաջի իւր: - 229-230. Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուք զայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Ասէ Սմբատ. Պարսից արքայի և մեռեալ շուն մի, որ զայն ճաշ ուտէ, առանց գնոյ նչ տամ, թող թէ գոռսա – 230. Բայց թէ գնել կամիս, քեզ տամ, ապա թէ ոչ՝ գնացեք երեքեանդ յԱրծրունիս, այծեր արածեցեք: - 230. Ով՛ բարեպաշտան իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիք, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 230. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մէնջ ճՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հագար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուք զայս կինս և զորդիս: - 231. Իսկ Սուրեան քերեալ էտ ճՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն էտ ցիշխանն: - 231. Բայց որ երկու տարի զխոտանայ զինին և զԱտորոց և զՄուրհայի արքեալ են, զայն թող տան: - 232. Եւ զվեց զաւառին հարկն, գոր առեալ են, և զքաղաքին մուտն, գոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան – 233. Իբրև տեսին զգարսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, նչ էտուն ումեք յերիվար ելանել – 238. գորս իբրև տեսին զարքն Պարսից, դռնի էտուն / ծն. գռոհ, գրոհ տուեալ զհետ / զհետ և մի մի հասանէին: - 239. Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Սմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթաւել ինքեանք և երիվարք իւրանց: - 239. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. և էտ զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242.

ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիս արև արհասարակ – 246. Իսկ գորս ի Մեղտի էտ տանել, բժշկել էտ ի վիրացն. և տուեալ նոցա գանձս, և ձիս և զէնս, և արձակեաց գնոսս խաղաղութեամբ ի պարսիկս: – 248. Եւ թէ ստայք, ասէ, զամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրեմ և աւերեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն – 251. Եւ զայս ասացեալ էտ բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: – 252. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիս: – 254. Իսկ նորա տեսեալ զուսերն մերկ ի ձեռինն, ո՛չ իշխեաց ումեք ձայն տայլ – 255. և էտ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց – 260. իսկ զահեակ կողմն տայլ / ծն. տայր, ետ / իշխանին Հաշտենից: – 260. Իսկ պարսիկք յարուցեալ զհետ մտեալ զարացն և տուեալ զնոսս Արածոյն՝ նեղէին: – 263. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և էտ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս – 267. Որդեա՛կ, մի՛ մեծութենէս պատրել տասս զքեզ մեղաց – 268-269. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուր տանել – 269. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զարսն՝ ասէ – 272. Թէ կախարդ եմ՝ դու վայր մի անսա, ես զքո ձիոյդ ազիդ քո ակինդ հպել ի տամ: – 274. Եւ կտրեալ զգլուխ նորա, էտ ցծառայ մի և ասէ – 274. Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, գոր և կալաւ և էտ պսիել – 275. և ոչ էտուն կրանաւորքն զպարսիկսն ի ձեռս նոցա: – 277. Եւ զվախատականն դարձուցին ի Մեղտի, և համարով գտեալ արս չորեք հարիւր և յիսուն և տուեալ նոցա գանձս և երկվարս՝ արձակեցին ի Պարսիկս – 278. և ելեալ զարաւքն գնաց ի Կեսարիա և էտ զմասնն հայրապետին Կեսարու, որ կոչիր Յովհան – 279. և էտ ԼԶՌ դահեկան հայրապետին Յովհաննու և առեալ զխաչն՝ երբ ի վանս Գլակայ ի սուրբ Կարապետն – 279. և տուեալ մատունս բազումս Հայոց աշխարհին և մեծամեծ իշխանացն: – 279. Բեր զխաչն և տուր ինձ և առ յինէն ԶՌ դրամ: – 280. Զիս կողոպտեցին և զԱրջք շինեցին. արդ թոյլ տուր, զի երկիրն այն ամուր է, ոչ կարեն անտի գողանալ: – 281. Իսկ նորա լի եղեալ խնդութեամբ, զարթեաւ, և ընթացեալ աւետիս տայր կայտողիկոսին՝ թէ խաչն յԱրջք է: – 281. և կալեալ զկրանաւորն, որ զխաչն գողացաւ, էտ ցկայտողիկոսն, և հանել էտ զերկուսին աչն նորա, որ զի կողոպտեաց զուրբ Կարապետն: – 281. Իսկ զխաչն էտ Վահան ի ձեռն եպիսկոպոսի Արջուց – 281. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տայլ իշխանին Հայոց Տարանոյ: – 281. բայց յդէ ի կայսր՝ թէ մի ինչ երկնչիր յիմոյ գալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի

ժողովեալ զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. արդ առաքեա ութ հազար այրուձի ընդ Վանանդ, և ես տաց զնա ի ձեռս քո: - 283. և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ: - 284. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ես ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: - 284. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել զքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Միովն: - 284.

ՏԱԼ ԱԾԵԼ - Եւ զիշխանն Մուշեղ ես ածել ի քաղաքն: - 195. Եւ ծիծաղեալ Սմբատայ ընդ յաղի բանսն Սուրենայ, ես զկիինն և զորդիին ածել առաջի իւր: - 229-230. Եւ բարկացեալ Վաշդեան՝ ես ածել զՀամամ և ծայրատել զոտս և զձեռս նորա: - 284.

ՏԱԼ ԱՐԿԱՆԵԼ - Եւ զչորս հարիւր այրն ի դիւան արքունի տայր արկանել: - 143.

ՏԱԼ ԲԵՐԵԼ - Եւ փակեալ զդրունս տաճարացն, ես բերել զզուլին Միհրանայ - 194. Եւ զայս ասացեալ ես բերել երկոտասան թուր և դնել առաջի բեմբին, մինչ պատարագ մատուցանէին: - 252.

ՏԱԼ ԳՈՐԾԵԼ - Զայս ամենայն ըստ այսմ արիւնակի տուր գործել: - 43.

ՏԱԼ ԳՐԵԼ - և ես գրել ի նա ողջոյն - 192. Եւ ես գրել թուրթ պարսիկ դպրին՝ կաշառելով զնա - 198.

ՏԱԼ ԶԵՆՈՒԼ-և ես զենուլ ի վերայ ձեռինն, զի իջցէ ջերմ արիւնն և թուլացուցէ զբռնատեղին: - 242.

ՏԱԼ ԹՈՂՈՒԼ - Եւ հարեալ զդանակն ի փողսն՝ ես թողուլ ի ցից: - 191.

ՏԱԼ ԿԱՏԱՐԵԼ - Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 106.

ՏԱԼ ԿՈՉԵԼ - Եւ դարձուցին կոչնական զարացն, որ յետոյն էին և ես կոչել զիշխանսն մի մի ի խորանն և կտրել զզուլիսն - 198.

ՏԱԼ ՀԱՆԵԼ - և զՄիւնեաց իշխանն ձեռակոծ տայր հանել, որպէս զնենգաւոր և զխաբող ազգ: - 284.

ՏԱԼ ՀՐԱՄԱՆ - ես հրաման զերծել զգէսս նոցա - 107.

ՏԱԼ ՄԱԻՐԱՅՆ - Իսկ Վահանայ տուեալ զնոսա մարացն՝ զբազումս կոտորեաց - 211.

ՏԱԼ ՇԻՆԵԼ - ես շինել նմա եկեղեցի ի Թիլն աւան: - 205.

ՏԱԼ ՊԱՀԵԼ - Իսկ նորա առեալ զերկու իշխանորդիսն, զոր և կալաւ և ես պահել - 275.

ՏԱԼ ՊԱՏԱՄԻԱՆԻ - Եւ եկեալ երիվարաւքն մինչև ի դռն խորանին, և ամենայն խստութեամբ տուեալ պատասխանի / ծն. պատասխանիսն / - 161.

SUL ՊԱՏԵՐԱԶՄ - Եւ առաքեաց թուղթ առ Տրդատ, եթէ եկ և վաղին տացուք պատերազմ – 133.

SUL SAՆԵԼ - և էտ տանել յԵփեսոս յեկեղեցին – 75. Եւ տուեալ գնոսա ի ձեռս քահանայից, էտ տանել գնոսա ի գեւղն - 106. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. Եւ զայս ասացեալ կնոջն՝ հանեալ բազում անուշահոտս՝ տայր սպասաւորացն և ասէր. առէք զայս, և տուք տանել զիս ի ներքս: - 151. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն էտ տանել յՈւղնուտն բերդ: - 189. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Օ և էտ տանել առ Վաշիր – 192. զի մի ձայն բարձցէ ի միսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ու էտ տանել ի բանդ: - 193. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ էտ տանել յամուրն Ողկան: - 195. էտ տանել և զզուլին Միհրանայ առ թագաւորն ասելով – 201. Եւ էտ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Իսկ զորս ի Մեղտի էտ տանել, բժշկել էտ ի վիրացն – 248. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և էտ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս – 267. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուք տանել – 269.

SUԽՏԱԿ - Զոր գրեաց սուրբն Գրիգոր ի տախտակ պղնձի և եղ ի բեմի անդ – 102. զոր և Պիսիդոն իսկ ընթերցեալ է գտախտակն: - 10

SUՂԱՏԱՐԱՓ - Իսկ այլք ի դիւացն որպէս պիծակս անհուն բազմութեամբ, կամ որպէս թանձրատարած տաղատարապիս /ծն. տաղտարապիս, տարապիս/ այնպէս յարձակեալք ի վերայ բազմութեանն – 98.

SUՃԱՐ - Եւ դրոշմեջիր արձան յալիտենից ... շինելով իւրաքանչիւր ումէք գտերունեան տաճարն, և առանձինն բնակել: - 43. Մանաւանդ զի առաւելապէս զթութինդ քո հաճեցաւ բնակիլ ի տաճարիս յայսմիկ – 56. Եւ առեալ ածեր գնոսա ի տերունական տաճարին տեղիսն: - 106. Կանգնեցին զնշան տերունական խաչին մեծանդամ քարակովի ի տեղի տաճարին – 124. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուք տանել զիս ի տաճար անդ: - 151. զի եթէ դու զկնոջն կաթն արբեր, գոնեա և զիս տաճարիս արժանի արա: - 152. Եւ զայս ասացեալ եմուտ ի ներքս համբուրելով զորսն տաճարին – 152. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ – 170. Իսկ նոցա ժողովեալ ի տաճար մի ընդ զինի մտին: - 189. Իբրև վճարեցան ի իշխանքն, գնաց ինքն ի տաճարն, ուր զաւրքն էին ժողովեալ – 193. Եւ հանեալ զամենեցուն զհանդերձս, արգել գնոսա ի

տաճարի անդ: Եւ ի միւս տաճարին այլ՝ արս ՌԶԳ:- 194. Եւ փակեալ գորունս տաճարացն, ետ բերել զգլուխն Միհրանայ – 194. Եւ հրամայեաց վառել գերկոսեան տաճարսն և ասէ – 194. Դուք ինձ վնաս էք ի տալ յառնել, որ գտաճարս այրել էք ի տալ: - 194. և յորժամ գտաճարսն այրեաց, գնոսա ի պատճառս իրաց յայլ վայրս առաքեաց, զի մի՛ գիտասցեն զիրսն: - 196. տուր ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զիտոն և զհացն կերան ... և գտաճարին զհինն – 228.

ՏԱՃԻԿՔ - Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285.

ՏԱՃԿԱՍՏԱՆ – Դեռևս փախստեայ էին արարեալ Տաճկաստանն – 286. Իսկ Աբդոսիմ անցանէ ի Հարք և ի Բասեան, ի Վիրս և ի Տաճկաստան: - 286.

ՏԱՄԲՈՒՐ - Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն Ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր - 284. Եւ ի վաղիւն միւսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստեր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՏԱՅՔ - Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսես Հայոց կաթողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, եկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ՏԱՆԵԼ - Եւ առեալ տարան զթուղթն առաքեալքն այնոքիկ, որք ի Կեսարիայն եկին. և տարան մինչև յՈւռհայ, և ի Կեսարիայ դարձան, և ոչ անդ գոին: – 51. Չոր տարեալ էս – 61. և էտ տանել յԵփեսոս յեկեղեցին – 76. և աճապարեաց Արձանն և Էհար տիգաւ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ գնա: - 86. և տարաւ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: – 92. Եւ տուեալ գնոսա ի ձեռս քահանայից, էտ տանել գնոսա ի գեղն - 106. և զերկիրն զերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117. և իբրև ետես զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Չորս իբրև կացին աուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց՝ ընդ յինքեանս տանելով զիշխանսն, որ ի բերդին Ողկան : - 142. Բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնոջն, տարան յեկեղեցին – 150. Ողորմեցարուք ինձ, սպասաւորք սուրբ Կարապետիդ, և տուր տանել զիս ի տաճար անդ: - 150. և ասէր. առէք զայս, և տուր տանել զիս ի ներքս: - 151. և ապա առեալ սպասաւորացն՝ տարան ի տեղին – 155. Արդ՝ այս իշխան կշռեաց ԻԲՌ դահեկան և տարաւ էտ նոյն իշխանին – 157. Արդ՝

մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարգպան հաստատեաց: - 158. զի կալցեն զնա և տարցեն ի Բալխ - 163. մի՛ տար ի ժառանգութիւն անհաւատից, այլ եղիցի ձեռն քո ի զարացուցանել զհաւատացեալս - 168. Ո՛չ այլ մինչև զիշխանն Մուշեղ կալեալ առ արքայն Պարսից տանիմ: - 179. Եւ զերիվարսն հրամայեաց ի ծմակն տանել: - 187. և ժողովեալ զերկու հազար երիվարսն էլ տանել յՈւղնուտն բերդ: - 189. և կոչեալ ի հաւատարիմ ծառայիցն արս Ծ և էլ տանել առ Վաշիր - 192. զի մի ձայն բարձցէ ի միւսն, դանակովն ի սիրտն հարեալ, ձգէին ի միւս յարկն, որ և զնուիրակն և զդպիրն վասն պատճառի ոչ էլ տանել ի բանդ: - 193. Եւ ինքն ժողովեալ զկապուտ նոցա և զգանձ՝ էլ տանել յամուրն Ողկան: - 195. էլ տանել և զգլուխն Միհրանայ առ թագաւորն ասելով - 201. Իբրև զնացին Խ արքն և տարան զգլուխն Միհրանայ առաջի թագաւորին, խռովեցաւ և ամաչեաց զամալթն յաւիտենից: - 202. Եւ էլ տանել զինքն ի վանս Գլակայ և կայ ի թաղման ի դուռն Կարապետին: - 217. Տար խորովէ և կեր - 225. Իսկ զորդին Վաղթանկայ և զկինն առեալ տարան ի յԱյծից բերդ ի պահել զնոսա: - 227. Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնէա լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 231. Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարթէյ - 232. և դու քրիստոնէայ լեր, և զիս ի պարսիկս տար և իւրեանքդ քեզ: - 233. զոր եկեալ զարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղտի - 246. Մկունք զի շատ տանէին ի ծակս իւրեանց՝ Մաշեցան ոտք նոցա: - 247. Իսկ զորս ի Մեղտի էլ տանել, բժշկել ետ ի վիրացն - 248. Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսա յեզր բանակին - 257. և կտրեալ զգաւրսն ԳՌ. և եղ առաջի, և տարաւ անցոյց ընդ յԱստեղանս - 264. Ի սոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և էլ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս-267. Եթէ ես մեռանիմ ի պատերազմին, զիս ի մեր վանսն տուր տանել / ծն. տանիլ / - 269. Եւ արձակեցին առ հայրն Գրիգոր Գլակայ վանիցն և տարան ի պատերազմ ԳՃԾԵ կրանաւոր կնկղով: - 270.

ՏԱՆԵԼ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ - և տարաւ փախստական մինչև ի զլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92.

ՏԱՆՁԱՆՔ - զի վերագոյն գտար տանջանաւք քան զՄովսէս, ոչ ինայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Սինեայ յանկոխն ի գագանաց - 40. Եւ վասն ոչ զոհելոյ կոռցն՝ ի մեծամեծ տանջանան մատնեաց զնա: - 73. Եւ զմահ նորա պատմեն ամենայն

հաւատացեալք և գմահն, որ վասն անուան նորա, առ ոչինչ համարեն՝ գանձինս իրեանց մատնելով տանջանաց – 167. գանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք: - 169.

ՏԱՆՋԵԼ - Բեկտոր տանջի ի ջերմութենէս և սուրբն Մարկէղոս վատեալ յաչացն: - 61. և թէ վասն մեղաց իրեանց տանջեսցին / ծն. տանջեցան/ ի տեառնէ – 96. զի տանջեալք մարմնով ապրեսցին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104.

ՏԱՇՏԱՋԵԻ - Արդ, լուաք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարան և տաշտաձև - 202.

ՏԱՊԱՆ - և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. այլ զհասարակն առեալ դնէր տապան բրտեայ, զի հողեղէն է և ոչ ոսկեղէն – 100. Եւ եղ զնոյն տապանն ի նոյն պղնձի տապան – 101. Իսկ զԱթանազիներին զգրուին և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք, և է ուրոյն ի կաւեղէն տապանի: - 102. Դու, տէր, որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն և զմիս ակն լուսոյ դնէր ի նոյն տապանին – 114-115. իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զԲննակնեան տեղեացն ... զնոյն աղաթս մատուցանէր առ աստուած – 115. Եւ ապաշաւեցին, զի գտապանսն իշխանացն աւարեցին: – 256.

ՏԱՊԱՆԱՏՈՒՆ - Ի տոյն ամի վաղճանեցաւ Սմբատ. և ետ տանել զինքն ի տապանատուն հարց իւրոց ի Գլակայ վանս - 267.

ՏԱՌԱՊԵԼ - Կա՛յ այն տարապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: -244. զի ոչ պատրեցայ ի զեղոյ, և ոչ զրկեցի և ոչ նեղեցի գտառապեալս – 269.

ՏԱՄՆ - Արդ առեալ Վահանայ զհարիւր ամեհի ջորիսն և տարաւ զնոսս յեզր բանակին, և ի տասն ջորին՝ այր մի, որ զհետ երթայր: - 257. և առեալ զնաց ի Պարսիկս՝ եղեալ ի պահեստի գուրբ խաչն հանդերձ սպասուքն մինչև յեւթն և ի տասն ամի թագաւորութեանն իւրում: - 279.

ՏԱՄՆ ԵՒ ՌԻԹ ՀԱԶԱՐ - տասն և ութ հազար առն և ձիոյ ընդ իւր բերեալ, ինդրէր հարկս ի Հայոց: - 285.

ՏԱՐԱԴԷՄ - Զի մինչ զիտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ

յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական – 48. Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49.

SԱՐԱՄԵԼ - և ինքն մտեալ յեկեղեցին, տարածեաց զձեռս իւր առաջի նշխարաց սրբոց առաքելոցն և առաջի տապանի սուրբ Կարապետին – 54. և յարուցեալ տարածեաց զձեռս իւր ընդ յարևելս և ասէ – 103. Եւ ինքեանք տարածեալ զձեռս առաջի սրբոյ սեղանոյն սկսան ասել այսպէս – 165. Եւ տարածեալ զնոսա ի դաշտ անդ, կոտորած սաստիկ գործեցին: - 213.

SԱՐԱԿՈՒՍԱՆՔ - Եւ զարքն ի տարակուսանս մտեալ՝ խնդրէին էլս իրացն և ոչ գտանէին: - 212.

SԱՐԱԻՆ - Պատմութիւն Տարաւնոյ / ծն. Տարօնոյ / զոր թարքմանեալ է Ձենոբայ Ասորոց եպիսկոպոսի պատճէն առաջին սրբոյն Գրիգորի – 33.

Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարաւն – 46. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարաւն – 53. որք յԱշտիշատ Տարաւնոյ էին անդ երթեալ – 58. տային նոցա զրոյց զառաջին պատերազմէն մինչ գայր սուրբն Գրիգորիոս ի Տարաւն – 59. Իսկ ոմանք յիշխանաց զգացուցին սրբոյն Գրիգորի, եթէ ի զաւտոն Տարաւնոյ երկուս բազինս մնացեալ են, որ դեռ ևս ձաւնեն դիւաց: - 79. և նա ետ զերկիրն Տարաւնոյ յիշխանութեամբ նոցա – 108.

Արդ, ինչ որ զկնի այսոցիկ՝ և զայն թողաք այլ պատմագրի, մինչև դարձեալ կրկին դառնա պատմութիւնս ի Տարաւն - 116. Բայց մինչ ի Տարաւն մտին, ԾԸ հազար էին: - 142. Արդ՝ մինչ ի Յունաց գայր Խոսրով, առեալ զՄուշեղ տարաւ նոյն իշխանն Տարաւնոյ ի Դուին և Հայոց Մարզպան հաստատեաց: - 158. և առաքեաց առ Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն և ասէ թէ՛ Եկ ընդ իս ի դուռն թագաւորին Յունաց – 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարաւն առաքեաց բազում զարաւք, զի կայցեն զնա և տարցեն ի Բալխ – 163. Պարսից պատմութիւն. և զալն Միհրանայ ի Տարաւն երեսուն հազարով – 164. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարաւն ԼՌ-ով – 164. Իսկ նորա որպէս ի քնոյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան, որ իշխանն էր արարեալ Տարաւնոյ, մինչ ինքն Մարզպանն էր: - 177. Զոր Մուշեղ Տարաւնոյ իշխանն տուեալ զանձս բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել – 202. Սա բազում ուղղութիւնս գործեաց ի գաւառքն Տարաւնոյ – 204. Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարաւն՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց զՊորայ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. Որք իբրև եկին ի գլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206.

Ապա թե ոչ՝ գամ Ճ մարդով ի վերայ քո և զամենայն պարսիկս գերեալ ի Տարաւն ածեմ – 228. Բայց եղբայրն Վաղթանկայ, Սուրեն, առեալ ՃՌ դահեկան և ԹՌ այր ընդ իւր, և եկն ի Տարաւն գնել զկին եղբարն և զորդին: - 229. Արդ իբրև տեսին զարքն Տարաւնոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան – 263. Եւ նա այլ զար առաքեաց ի Տարաւն: - 266. և առաքեաց զարս ի Տարաւն յիսուն հազար – 268. որք եկեալ բազում արտմտութեամբ հասանէին ի Տարաւն – 268. Իսկ իշխանն Արջուց կողմանն Գորգ Շատախասու, որ կոչեաց զանուն զաւառին իւրում Շատախ՝ վասն աւելի անուան իւրում, սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի – 280. Եւ վեց հազար դրամ կարգեցին նոցա տալ իշխանին Հայոց Տարաւնոյ: - 281. Սա եկաց իշխան ի Տարաւն ամս Լ, և մարգպան՝ ամս Ժ – 282. զի Վահան յաւելեալ առ հարս իւր մեռանի և կայ թաղեալ ի դուռն սրբոյ Կարապետին՝ կացեալ իշխան Տարաւնոյ և Ապահունեաց ամս Լ: - 283. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Զինակերտ Տարաւնոյ ի Պորայ քաղաքի - 287.

ՏԱՐԻ - Զի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թե ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպեսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո – 133. Կամ տուք ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքդ զիմ երկրիս զխտոն և զհացն կերան – 227. Բայց որ երկու տարի զՄառնայ գինին և զԱսորոց և զՍուրիայի արբեալ են, զայն թող տան: - 232.

ՏԱԻՆ - և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տաւն մեծ կատարեալ ի տեղուջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. Բայց թագաւորն պարսից զար մահուն Խոսրովու տաւն կարգեաց և զՊարտաւ մնացեալ ազգին Անակայ ետ: - 68. Եւ տաւն սրբոյն Կարապետին տայր կատարել, որ ար մի էր Նաւասարդի: - 107. և տաւն ցնծութեամբ բազմամբոյս ժողովորոցն կատարեալ – 124. և եկն ի վանս Գլակայ և տաւն ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիւք և եպիսկոպոսաւք – 203. Եւ ինդացեալ յոյժ՝ ի վաղին տաւն ցնծութեամբ կատարեցին – 281.

ՏԱԻՐՈՍ, ՏՈՐՈՍ - Զի է սա երկիրս Հայոց ի չորրորդ բաժինս և յերկրորդ Հայոց աւարտինս, ի լերինն որ կոչի Տարոս, և հատանէ անցանէ մինչ ի դրունս Պալիաւայ / ծն. պահլաւոյ/ պարսից: - 35. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լէրինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տեր բնակել սրբոց: - 57. Էլ ի վերայ լէրինն Տարոսի / ծն. Տորոսի, Տարոսի / և շինեաց անդ ամրոց և կոչեաց Գահար – 206. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և

ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌԻ այր, և բանակեալ մերձ ի քարագլուխ մի, որ հանդէպ հայի վերինն Տորոսի / ծն. Տարօնոյ լերինն / - 256.

ՏԱՓԱՐԱԿ - Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր գնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. Արդ, լուսք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք՝ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201.

ՏԵԱՌՆԱԳՐԵԼ - և սպա առեալ զաջ թէկն Մկրտչին տեառնագրեաց շուրջ զգաւառան ասելով - 96. Եւ առեալ զնշխարս առաքելոցն՝ տեառնագրեաց ի վերայ նոցա: - 130.

ՏԵՂ - գոր Իննականեանն կոչեն տեղոյն / ծն. տողոյն / հնդիկք և պարսիկք - 36. Եւ ի նոյն տեղոջն / ծն. տեղուջն / թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէս - 37. անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն / ծն. տեղոյն / փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք: - 49. Իսկ արք տեղոյն կամեցան զանցս ճանապարհին ունել - 83. զի ընդդէմ եկին արք տեղոյն և մուծին զմեզ ի ներքս: - 83. գոր և Մեստակող կոչեն զանուն տեղոյն: - 92. Իբրև տեսին արք տեղոյն /ծն. տեղեացն/, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն - 94. Հաճեցավ տէր սրբոցդ բնակիլ ի տեղուջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. և եկեալ ելին ի բլուրն արևելական տեղոյն արարոց Դեմետրեայ - 120. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեայ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. և ի տեղուջն միայն զհայրն Թողիկ արգել և սպասաւորս եկեղեցոյն: - 165. և կացցէ, մնացէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ի տեղոջ աստ: - 170. Եւ սկսան մրճաւք հարկանել. և զարհուրեալ ի դիւաց, փախեան ի տեղուջն: - 175. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև զայսար - 188. Եւ կոչեցաւ տեղոյն անելոյ Առինչ: - 213. որ և Թիլ կոչեցաւ անուն տեղոյն այնորիկ: - 220. Եւ իբրև եկին առ թաքուցեալ խաչն, իջին յերիվարացն և գային ի վանս, զի չէր հնար ումէք երիվարաւ յայն տեղոյն ի վեր անցանել: -234. և վասն որ այնպէս ժողովեալ սպանին, կոչեցաւ անուն տեղոյն Ժողով: - 238. Եւ հանդէս արարեալ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հանդիսեանս: - 262. Բայց զարութիւն տեառն զգետնէր գնոսս և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն, որ և յետս անդ անկեալ տեղոյն անուն Այծսան եղին: - 265. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Մահու առիթ: - 265. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Վայրանկանիս: - 276. Եւ առեալ զերկու իշխանորդիսն և զգլուխ այնր իշխանին, որ պակեան, և կոչեցին զանուն տեղոյն Պողկ: - 276. որ և

կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Հայրկերտ: - 278.

ՏԵՂԵԱՅ ՏԵՂԵԱՅ - զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ – 124.

ՏԵՂԵԿԱՆԱԼ - Եւ անտի ելեալ գնացին յԵրուսաղեմ և ոչ հանդիպեալ նոցա, տեղեկացան ի նոցանէ, եթէ ի Հռոմ գնացին երկոքեանս: - 51. Իբրև տեղեկացաւ ի քեոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ ... և նորա արկեալ գնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղին կործանելոց է զնե՞ծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Իբրև տեղեկացաւ իրացն, եթէ ի քո իշխանացո է իբրդ – 129. Իսկ ոմանք հասեալ ի Մուշեղայ իշխանն տեղեկանալ վասն զարացն, իբրև տեսին գնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Ապա տեղեկացաւ յոմանց, թէ ի կողմանս Ոռոհայի է կրանաւոր ոմն Մարմառայ կոչեցեալ, և ունի զգիրսդ գայր: - 287.

ՏԵՂԵԿԱՅՈՒՅԱՆԵԼ - Որպեսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրովդ: - 62.

ՏԵՂԻ – առ սովաւ բնակի երկիրս Մամիկոնէից. և աստ իսկ որջացեալ էր մահ յերկուս տեղիս – 36. և եղի ի նոյն տեղուց մատրանի զնշխարս Կարապետին և զԱթանազինեայ վկայի – 38. և այժմ աստուած պատուեալ երկրպագի ի նոյն Իննակնեան տեղուց: - 37. զԻննակնեան տեղիսդ, զոր բարեբովս ասեն ոմանք, շինեսջիր զդա բնակութիւն դասուց կրանաւորաց – 41. զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի զալ ի նոյն Իննակնեան տեղին – 42. Եւ ժողովեցես ի նոյն տեղի հարիւր արանց չափ – 43. Բայց դուք գրեցէք առ նոսա զնշան բանից ձերոց և զտեղեացդ զվայելչութիւն: - 45. Իսկ երկիրն Մամիկոնէից եթէ հաճոյ թուեսցի, որպէս դու իսկ ասէիր, եթէ զԻննակնեան տեղիսն ինձ տուր – 49. Ապա թէ զայն ոչ, սակայն ամենայն երկիրն առաջի ձեր է. զոր և տեսանենք տեղի վայելուչ - 50. Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աւուրս քսան և հինգ ի վանս Գլակայ Իննակնեան տեղիսն Գիսանէ կռոցն - 53. Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ – 54. և ոչ գտին տեղի ըստ պատշաճի յամենայն զաւառսն և դարձան ունայն: - 54. որ և առաջին հիմնարկութիւն

շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՝ առնել ի տեղուց յայսմիկ – 56. և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարուսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տէր բնակել սրբոցդ: - 57. և գնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. Եւ աղաւթել ի տեղւոջն՝ ետ պատրաստել զնիւթն շինուածոյ սուրբ վկայարանին: - 57. և ետ գտեղին զայն Եղիազարու – 58. և անուանեաց զայն Եղիազարու վանք և տան մեծ կատարեալ ի տեղւոջն զար բնակութիւն սրբոց հանդերձ աշխարհախումբ ժողովովք, յորում բազում բժշկութիւնք եղեն: - 58. զիա՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ: - 59. Ջայս ամենայն իբրև լուսն Բեկտոր և Անաստաս և Թեովմաս և Աքիւղաս և Մարկիւղաս, զարմացան, գտեղի սքեալ անդանաւր– 59. Ապա հարկ եղև վասն նորա և վասն սուրբ տեղեացն յերուսաղէմ երթալ առ սուրբն Միմաքոս – 60. Չենոբայ Ասորոյ պատասխանի թղթոյն Ասորոց և պատմութիւն վասն Իննակնեան տեղեաց և պատերազմին որ յԱրձանն եղև: - 66. Եւ եղեալ զնոսա ի սուրբ Մերեդոնն, ոչ ի ծածուկ, այլ յայտնի, և եկաց ի նոյն տեղուց մինչև ցրազատրութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. զիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոնցն և լցին զգանձսն ի տունս գետնափորս – 79. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ վտանգ է ի տեղւոջն, իջուցեալ զնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դներ և նշանագրէր: - 83. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ որ կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Եւ զմարդիկն բերին ի տեղի անցուցին: - 84. „Գիտեա՛, Արձան, զի այսաւր արձանանալ պիտի քեզ ի տեղուց աստ – 86. Եւ նա անկեալ յերկիր թաւալէր, և կուտեցին արձան ի վերայ նորա, և կայ թաղման ի նոյն տեղուց – 87. զոր մինչև զայսաւր Արծուիք կոչեն տեղեացն/ճն. տեղոյն, տեղոյն/: - 92. և անուանեցաւ տեղին այն Արջոց ձոր: - 93. Եւ ինքեանք իջին երեկալթս առնել իննակնեան տեղւոջն: - 95. Եւ իբրև եկաք իջաք իննակնեան տեղիսն, ընդառաջ եղեն մեզ իշխանքն Հայոց – 97. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք գտեղի կոնցն քանդեալ և զկուռսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Եւ այնչափ են բազում դէք ի տեղւոջն Գիսիանէ, որչափ զսանդարամետս անդընդոց: - 99 առեալ քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կոնցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ, ի տեղիսն, ուր կուռքն Դեմետրեայ էր լեալ: - 100. եղաք զնշխարսն ի տեղուց ուրում և ծածկեցաք – 103. Դու,

տէր, որ պահեցեր զսա և անէր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա՛ զաջ քո ի վերայ տապանաց սոցա – 103. և մի՛ որ զհտասցէ զդոսա ըստ հանելոյ կողման և որ որ ծառայեցէ ինձ սուրբ և անկեղծաւոր վարուք ի նոյն տեղւոջն, մասնակից եղիցին դոցին բարեացոյ: - 105. Եւ շարժեալ ծածկեցաւ տեղին: - 105. Եւ առեալ անէր զնոսա ի տէրունական տաճարին տեղիսն: - 106. և հրամայեաց քահանայիցն խաչ կանգնել ի տեղւոջն, ուր զնշխարսն եղին – 106. Զի կոցն, որ յայսմ տեղւոջ էին, պատճառ այս է – 107. Եւ յետ հնգետասան ամի եսպան թագաւորն զերկոսեանն և գտեղիսն իշխանութեամբ ետ որդոց նոցա Կուառա և Մեղտեսա և Հոռա: - 108. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեառն Քարթլէ, որ և տեսեալ զայն տեղի ... շինեցին զնա դաստակերտս – 109. և եթող ի տեղւոջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն – 111. և կամեցաք անցանել և զնալ ի տեղի մեհենին – 114. Հաճեցալ տէր սրբոցդ բնակիլ ի տեղւոջս յայս - 114. և նոյն արինակաւ կազմեցաք գտեղի նշխարացն – 114. Իբրև եղաք ի ներքս ի տապանն զնշխարս նոյնչափ խորագոյն, որպէս զիննակնեան տեղեացն – 115. Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մենջ և անյայտնի եղև նշանաւք բնեռացն և փափագաւղացն: - 116. զի որպէս զայլ տեղեացն չէ ինչ գրեալ, զի թագաւորաց ժամանակագիրք են: - 116. զոր թագաւորն յանձին կալեալ զնալ ի տեսութիւն տեղեացն, զոր հիմնարկեաց – 118. Եւ ելեալ յաշտից տեղեացն, զոր և զնաց ընդ լեռնակողմն և եկեալ բանակեցաւ ի գլուխ Արձանին վասն ընդարձակութեան վայրուցն: - 119. Եւ իբրև եկաք ի տեղիսն հննակնեան հանդերձ թագաւորան, ինդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Իսկ գտեղին, ուր զաւետիսն ետուն, հրամայեաց վէմս ժողովել – 122. Եւ կացեալ թագաւորն ի նոյն տեղւոջն աւուրս ԵԺ – ան: - 124. զի կուտեցան ի տեղեաց տեղեաց և եղեն թուով իբրև ՃՌՆԾ – 124. և այս ամենայն ջան նենգութեան վասն թագաւորին ունելոյ էր, և այնպէս հմտութեամբ եկն և դիտով, մինչ զի զթագաւորն ի նեղ տեղի թակարդեաց: - 126. և անուանեցաւ տեղին այն Թակարթս: - 131. Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաւք պրծան, և անկան ի տեղւոջն Ռ և Զ այր: - 132. Իբրև եկին հասին ի տեղին և գուրբն Գրիգոր իջուցին յանտառն և պահէին զնա արք երեք հազար: - 133. Իսկ թագաւորն հիւսիսոյ առեալ զգաւրս իւր զնաց ի Հաշտենից տափարակ տեղիսն: - 133. և որնապանս տեղեացն զԲագրատունեաց իշխանն կացուցանէր: - 134. Իբրև ի նուրբ տեղիս դիմեալք արթնանս առնէին առ

եզր գետոյն, որ անցանէր ընդ մեջ գաւառին Հաշտենից: - 138. Ջոր իբրև դարձաւ թագաւորն և իշխանքն յԱրձանն և իջին առ սուրբն Գրիգոր ի տեղին, ուր սուրբ Կարապետն էր - 141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾԶ այր: - 142. Եւ ի Վիրս մտեալ՝ ի բազում տեղիս կոտորեցին:-142. Ողբացէ՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. և սպա առեալ սպասաւորացն՝ տարան ի տեղին - 155. Եւ հաստատեալ կայ այս գրով ի նոյն տեղոց: - 155. և պատրաստեալ նմա գերեզման եղին ի նոյն տեղոցն: - 155. և գտեղիսն, զոր նա հաւատո ունէր, կործանել հրամայեաց, և զկրաւնաւորսն սատակել: - 163. զի մի՛ մեծաբանիցեն հեթանոսք՝ եթէ կորեաւ տեղի ապաւինի նոցա և ոչ ոք է, որ ազնէ նոցա: - 167. որք ի կենդանութեան իւրեանց ապաւինեցան յայս տեղի և գործեցին բարիս առ եկեղեցիս և յընչից իւրեանց մատակարարեցին վասն աստուծոյ առ կրաւնաւորս: - 173. Եւ դուք եկայք ի լուսաւոր տեղին, զոր պատրաստեալ էք ձերով ճգնութեամբդ: - 174. և սկսաւ աղաչել զաստուած՝ վասն խաղաղութեան աշխարհի և զեկեալ թշնամիսն խորտակելոյ, և աղբատաց մնալ ի տեղիս իւրեանց: - 174. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւատն - 175. և բազմաց բժշկութիւն լինէր ի տեղոցն: - 176. և զգլուխն կտրեալ արտաքոյ պարսպին յաներևոյթ տեղիս ընկենուին - 181. Իբրև գնացին յայն տեղի ուր բաժանէին, առաքեաց Ճ այր զհետ նոցա - 186. Եւ իբրև մերձեցան ի տեղին, եթող Վաշիր արս Ծ ի բացեայ՝ վասն այլ թշնամեաց: - 197. և ի հարուածէ ցառոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և իշխանս զալ ի տեղին փութով: - 198. Եւ արդ ի վաղին սկսան զարքն զալ ի նոյն տեղի լերինն: - 199. Որք իբրև եկին ի գլուխ Տարաւնոյ, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ - 206. Բայց բաժանեալ և կողմապահս թողեալ ամենայն տեղեաց - 212. Իսկ Սմբատ կտրեաց ի գիշերին ԲՌ արս հեծելոց և անցոյց ի տեղի թագստեան զպարսկէն յետուստ կողմանէ - 221. և տեղի տայք սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: - 224. Իսկ զարքն հետևակամուտ եղեալ հասին յայն տեղի, որ կոչի Գողոց աղբիւր - 236. այնչափ կուտեցան ի վերայ, որ տեղի անգամ ոչ գտանէին որք յեզերսն էին: - 243. Եւ թէ չտայք, ասէ, գամ ի տեղին, ուր ձեր հաւատքն են. բրբմ և աւերեմ և կրակատուն առնեմ զեկեղեցիսն - 251. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ գաղտ եմուտ ի խորանն առ Տիգրան: - 255. և պատեալ իջոյց զնոսա մինչև հանդէպ եկեղեցոյն, որ կամեցան ելանել ընդ նոյն տեղի /

ծն. ի նոյն տեղին/ և գլրանաւորսն սատակել: - 265. Բայց ի թիկունս եհաս նմա Վարազ իշխանն, և առաջի եղեալ զաւրսն՝ գետավլէժս առնէին, մինչև եկին ի տեղին - 265. Եւ ի նոյն տեղւոջն սկսաւ մի մի ունել զնոսա և զթլփատսն կտրել: - 266. Իսկ անաւրինացն հասեալ ի տեղի, գտին ԲԺան ձեր ի կրանաւորացն և սպանին զնոսա - 273. և կրանաւորքն ի նոյն տեղւոջ / ձն. տեղին, տեղոջն, տեղւոջն / աղաւթէին - 273. Իբրն եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ զաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կոռուել: - 275. Դրամն քեզ, զխաչն առնում և զամ յերկիրն քո, և ընտրեմ ամուր տեղի - 280. Եւ նորա յանձին կալեալ իջոյց ի պահարանէն և գնացեալ զհետ նորա յերկիր իշխանին՝ ընտրեաց տեղի և շինեաց եկեղեցի: - 280. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. Եւ ինդացեալ յոյժ՝ ի վաղիւն տանն ցնծութեամբ կատարեցին. և յարուցեալ գնացին ի տեղին - 281. Ժամանակագրութիւնս այս սկսեալ առ սրբոյն Գրիգորով Զենոբայ Ասորոյ՝ վասն որ ինչ յիւրեան տեղիսն գործեցաւ, թողեալ զրով ի նոյն եկեղեցին: - 287.

ՏԵՂԻ ՏԱԼ - Ողբացե՛ք զիս ամենայն կանայք, տեղի տուք արտասուաց իմոց ամենայն ձայնարկուք: - 150. և տեղի տայք սաղաւարտն մրճին Սմբատայ, որ և հազիւ կարաց հանել: - 224.

ՏԵՂԻՔ ԻՆՆԱԿՆԵԱՆ - Եւ իբրն եկաք ի տեղիսն Իննակնեան հանդերձ թագաւորան, ինդիր արարաք սրբոյն Անտոնի և Կրանիդեայ: - 119. Զորս իբրն կացին աւուրս երիս ի տեղիսն Իննակնեան, ապա միաբան գնացին, խաղացին ի գաւառն Ապահունեաց - 142.

ՏԵՍ - Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն ի ձայն փողոցն և ի տեսս դրաւշիցն: - 222.

ՏԵՍԱՆԵԼ - Այլ ի դէպ եկեալ նոցա մարգարէին բանն, թէ ժողովուրդք, որք նստէիք ի խաւարի, տեսէք / ձն. ետես, տեսին / զլոյս մեծ աստուածգիտութեանն: - 40. և կացուցես զոոսա ըստ արինակի այսր կրանաւորացս, զոր տեսէք ի մերում վիճակիս: - 41. զոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ, յորմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մենջ քան զասացեալդ: - 50. Իսկ Բեկտոր և Անաստաս և Գայիոս Եգիպտոսի եպիսկոպոսունքն, իբրն տեսին զթուղթսն, յոյժ ուրախ եղեն և ինդացին - 51. Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկոնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ - 53. Միւնեաց իշխան, յառաջ մատի՛ր և տես, գուցէ զաւրքդ հիւսիւսոյ իշխանին են: - 82. փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՛նչ լինիցի - 82. զոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, թէ մեծ

վտանգ է ի տեղւոջն, իջուցեալ գնշխարսն մերձ առ աղբիւր մի... դնէր և նշանագրէր: - 83. Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ ոք կարաց տեսանել մինչև սուրբն Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. Իսկ իշխանքն իբրև ելին ի վերայ բլերն և տեսին զԱրձանն ... վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաց իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն - 84. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձեռն ապականեալ տեսանեմք/ծն. տեսանիցեմք, տեսնել/: - 86 Իսկ Դեմետր իբրև եսես, եթէ իշխանն Անկեղ տանն ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անոր հասանել: - 88. Չոր տեսեալ իշխանքն Հայոց լքեալ կործանեցան - 90. Տեսցեն զքեզ անգեղք և գիտացեն, թէ արծուոյ հարեալ է զնապաստակդ - 92. գոր տեսեալ իշխանին Արծրունեաց՝ որպէս ընդ չտեսիլս արար - 92. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն - 94. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք գտեղի կոռցն քանդեալ և զկուտսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. գոր տեսեալ պաշտանիցն՝ բագում ողբովք ի վերայ յարձակեալ ասէին - 98. Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուառ և Մեղտես և Հոռեան, ելեալ ի լեռոն Քարթէ, որ և տեսեալ զայն տեղի ... շինեցին զնա դաստակերտս - 109. զի և զայն տեսեալ՝ յիշեցեն զառաջին գործ պղծութեան իւրեանց - 110. Այս ամ մի է, զի ոչ եմք տեսեալ զնոսա: - 119. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119. և դու անդ կաց զգուշութեամբ, զի մի՛ զձեզ տեսեալ փախիցեն - 120. գոր տեսեալ թագաւորն ուրախ եղև յոյժ - 124. և զձիոցն վրնջինս էք տեսանել: - 127. բայց տեսէք՝ մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեսջիք: - 128. Չոր տեսեալ սրբոյն Գրիգորի, յարտասուս եղեալ ասէ - 130. Մկրտիչ Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանէ՞ս զինչ գործեն: - 130. գոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն - 131. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր. - 136. Իբրև եսես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. և իբրև եսես / ծն. տեսին / զի խոցեալ էին չարաչար ընդ յերանաւք նորա, առեալ տարան ի բանակն և անդէն մեռաւ: - 140. Տէ՛ս, տէր, զբեկեալ սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս - 153. և մերձեցաւ կինն ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն եսես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի -

154. Տեսանեմ այր մի գիսաւոր ընդ անպս որոտացեալ և ելեալ յեկեղեցոյն գայ առ իս – 154. տեսանեմ առ նա զէն սրեալ և թագուցեալ և յարեան ներկեալ: - 155. Ձոր տեսեալ ծառայիցն՝ ընթացեալ ազդ առնէին սպասաւորաց եկեղեցոյն: - 155. և իբրև տեսին գՊաւադիկարպոս, հատին զպարանոց նորա և ընկեցին առաջի խաչին: - 174. և տեսին զկրանաւորսն յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Իսկ տեսեալ Միհրանայ՝ զարհուրեցաւ և ասէ – 190. և ետ գրել ի նա ողջոյն և բանից նիշ՝ յետ Բ-ուց աւուրց ել ի բլուրդ որ ի վերայ Կոթ ձորի, Ռ արամբ միայն, զի տեսցուք զմիմեանս: - 192. Նաև զհանդերձս իշխանացն տեսեալ՝ կարծէին եթէ Միհրանեանքն են: - 196. Իբրև եսես զնա Վահան, ասէ – 197. Իբրև եսես Վահան, եթէ յայտնեցաւ ինքն, ազդարարեալ այնոցիկ, որ ի դարանսն էին -199. Իսկ զաւրքն Պարսից տեսեալ զիրսն, տեսին տեղի մի ընդարձակ և վայելուչ – 206. յերկրէս ել, արի և գնա խաղաղութեամբ, ապա թէ ոչ զմահն, որ ընդ քեզ անցուցանելոց եմ, զայն ամենայն երկիր տեսանէ: - 209. Իբրև եսես Վահան, եթէ զնան ամբողջ, նախանձեալ զնախանձն աստուծոյ, յարձակեալ ի վերայ նոցա և սկսան կոտորել: - 213. Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց զնա և ասէ – 215. Ձոր տեսեալ քաջին Սմբատայ ասէր – 219. Իբրև վճարեցին ի կոտորելոյ զայնչափ բազմութիւնն, երկու հարիւր այր թողեալ գրոյցատարս այլոցն, վասն առն, որ տեսին ի զիշերին, զի և թշնամիքն ևս տեսին: - 220. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկէ՛ա. ապա թէ ոչ՝ տե՛ս եթէ զինչ անցք անցուցանեմ ընդ քեզ: - 228. իբրև տեսին զգաւրսն Պարսից, զի յանհոգս էին, ի վերայ յարձակեալ, ոչ ետուն ումեք յերիվար ելանել – 228. գորս իբրև տեսին զաւրքն Պարսից, դոռի ետուն զհետ և մի մի հասանէին: - 238. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն – 240. Իբրև հեծաւ, եսես զի վեց հազար այր_պատեցին զնոսա – 243. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ – 244. Ձոր տեսեալ Վարազայ իշխանին ասէ – 244. Իսկ նա յուղարկեաց զՎահան գորդի իւր տեսանել - 250. տե՛ս, տէր, և մի՛ լոբեր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Կաց տեսանեմ, թէ վասն քո

զի՞նչ պարզևս գայցէ ինձ, որ ես քեզ պսակ եղի: - 254. Իսկ նորա տեսեալ գառուներն մերկ ի ձեռնին, ո՛չ իշխեսաց ումեք ձայն տալ - 255. Ապա գիետ փախստեղիցն մտեալ, խնդրեցին, և հայեցեալ տեսին գնոսա գահավիժեալ: - 259. Արդ իբրև տեսին գաւրքն Տարանոյ, լքեալ յերկիր կործանեցան - 263. Չոր տեսեալ Վահանայ և գիտացեալ թէ Կարապետն է, խնդացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նոցա - 264. գոր տեսեալ թշնամիքն զարմացան: - 271. Եւ Վարդուհրի ոչ եմուտ ի պատերազմ, այլ տեսից, ասէ, թէ նոքա զի՞նչ գործեն: - 271. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, եսես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ - 272. և այլ երկուս երիտասարդական հասակաւ տեսանէր, որ առաջի կային թևաւորք - 272. գոր և թշնամեաց տեսեալ յիմարեցան - 272. Պաղակ իշխան տեսանեմ և չկարեմ գնալ: - 275. Եւ յայտնեալ նմա մինչդեռ ննջէր ի դուռն եկեղեցոյն, յաւուր ուրբաթու, եսես ինքն իշխանն Վահան - 280. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285.

ՏԵՄԻԼ - Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսին: - 96. Եւ մարդկաւրէն տեսլեամբ որպէս թևաւորք երևեալ գնացին յԱշտիշատի կուռսն: - 98. Այլ և յոժ իսկ զարմանալի էր տեսիլ նոցա - 107. Եւ հայեցեալ Վահանայ ի գունդս կրանաւորացն, Ետես յաջ թևս նոցա երիտասարդ մի ահագին տեսլեամբ - 272.

ՏԵՍՈՒԹԻԻՆ - գոր թագաւորն յանձին կալեալ գնալ ի տեսութիւն տեղեացն, գոր հիմնարկեաց - 118. Իսկ կին նորա զի յոժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն ... գայր բագում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 149. Եւ իբրև յուղարկեցին զկինն և ինքեանք դարձան, և մերձեցաւ կինն Էլանէլ ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի գլուխ Սաղակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն, Ետես ի հիւսիսական կողմանէ տեսութիւն զարմանալի - 154. Եւ ընդ այն ժամանակս Ներսէս Հայոց կայսրողիկոս, որ ի Տայոց էր ծննդեամբ, այն, որ զՎաղաշկերտոյ սուրբ Աստուածածինն շինեաց, Էկն վասն սուրբ խաչին տեսութեան: - 280.

ՏԵՍՉՈՒԹԻԻՆ - որ ըստ աստուծոյ տեսութեանն /ծն. տեսութեան, տեսութեանն, գրքում՝ տեսչութեանն/ զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցան: - 60. Մինչ էլ նա ի Պատմոս կղզոյ և Էկն յԵփեսոս, և անտի երթեալ յԵրուսաղէմ՝ գտեալ զգերեզման նորա ըստ հրամանի տեսչութեանն աստուծոյ - 75. Իսկ ըստ տեսչութեանն աստուծոյ տեսին զմիւս Սմբատ - 244.

ՏԷԳ - և աճապարեաց Արձանն և եհար տիգալ ի վերայ բարձից նորա և մերձ տարաւ ընկենուլ զնա: - 86. Եւ նորա բարկացեալ առ գտէգն որ ի ձեռն ծառային և կամէր հարկանել զՎահան: - 190. Իսկ նա գտէգն ձգեալ եհար զկործա նորա - 223. Եւ բախեալ տիգալ ի թիկունս նորա և անց ընդ գրահսն ի ներքս, և եհան ընդ սիրտ նորա - 223. և անդէն ի թիկունս հասեալ՝ ազնականութեամբն աստուծոյ, և բախեալ գտէգն ի վերայ պարսկին թիկանն, և անդէն եհան ընդ յողն յերիվարին - 241. Եւ Վարազայ զհետ մտեալ եհար գտէգն ի թիկունս նորա և անցոյց ընդ յողն երիվարին և ասէ - 276.

ՏԷՐ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Բայց զքեզ աղաչեմ, զի հանցես մշակս ի հունձս տեառն: - 38. Ուստի և յարժամ ճգնութեամբ բազմաց աւրինակ գոլով և դաստիարակելով շնորհին տեառն - 39. ողջ լինիք վասն բազմաց ազնականութեան ի տեք և մերոյ բարեխաւսութեանս. ամեն: - 39. Երջանիկ և աստուածարեալ տեառն եղբարդ եհաս առ մեզ զիր ուրախարար - 39. զի և չիք ինչ պատճառս, զի ետ գորսս տեք ի շինել և ոչ ի քակել - 41. Եւ զմեր պակասութիւնս տացէ տեք աստուած ձեզ - 45. Ողջ լերուք ի տեք Յիսուս: - 46. Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացդ վասն բանին կենաց ի տեք ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատաւ և ամենայն իշխանաւքս: - 47. Ողջ լերուք ի տեք: - 50. Տեք աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրաւունս և պարզես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զազգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան - 54. Դու, տեք զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ - 56. Եւ իբրև կատարեաց զաղալթսն յայտնեցաւ առ նմա հրեշտակ տեառն և ասէ - 57. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տաւրոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր հաճեցաւ տեք բնակել սրբոցդ: - 57. և զնաց ի նոյն տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 57. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տեք - 59. Ողջ լերուք ի տեք: - 62. Տեառն և սիրելի երջանիկ եպիսկոպոսացոյ, ի Ջենոբայ անարժան ծառայէս առ ձեր սրբութիւնդ և ի Հայաստանեայցս յոյժ սիրով ողջոյն ի տեք - 64. Իսկ հրեշտակ տեառն հաւանեցոյց զնոսա զինքն լինել

նոցա հովիվ: - 74. որ թեպէտև և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր
 գնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի
տեառնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77.
 Եւ ծածկեաց տէր գտեղին և ոչ որ կարաց տեսանել մինչև սուրբն
 Գրիգորիոս դարձաւ ի տեղին: - 83. եղիցի աչք տեառն ի վերայ երկրիս
 այսորիկ պահել ի թշնամեաց - 96. և թէ վասն մեղաց իւրեանց տանջեցին
ի տեառնէ - 96. բայց չէառ հրաման ի տեառնէ - 100. Աստուած
 աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիւղածաց քոց և ոչ
 անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103. Դու, տէր,
 որ պահեցեր զսա և ածեր մինչև ի տեղիս յայս, ձգեա զաջ քո ի վերայ
 տապանաց սոցա - 103. և աղաչէր գնոսա դառնալ առ տէր սաստուած: -
 107. Ապա հրեշտակ տեառն արգել զսուրբն Գրիգորիոս ասելով - 114.
 Հաճեցավ տէր սրբոց բնակիլ ի տեղւոջս յայս 114. Եւ ոմն ի ծառայից
 Միւնեանց իշխանին մղեաց զոմն ընկեց յերկվարէ իւրմէ, և մատուցեալ
 զերկվարն ասէ. Հեծիր տէր: - 138. Այլ աղաթիւք ձերովք պահեսցէ տէր
 զհաւատս մեր և զձերդ ի խաղաղութին շնորհին տեառն. ողջ լերուք ի
տէր: Ամէն: - 144. և առաջի սրբոյ սեղանոյն երկրպագեցուցին տեառն և
 բերին ետուն զնա: - 150. ո՛չ և տէրն ի կնոջէ ծնաւ - 152. Արդ՝ ես մտանեմ,
 ով տէր, և զքո մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ - 152. Տե՛ս, տէր, զբեկեալ
 սիրտ իմ, և ողորմութիւն արա ինձ վիրաւորեցելոյս-153. „Ո՛վ սրբասէրք և
 փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսաւր ի
տէր - 153. Ո՛վ տէր, դու ներե՛ս կնոջն, որ զայն գործեաց և այլ կանանց
 համարձակեաց մուտ: - 154. և ետ տէր ի ձեռս նոցա զթշնամիսն: - 159. Տէր
սաստուած զարութեանց և արարիչ յախտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի
 պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ - 166. Այլ դու, տէր, գթացար ի
 ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն
 աշխարհի - 166. Յիշեա՛, տէր, զգուծ մարդասիրութեան քո և մի՛ տար
 զժառանգութիւնս քո ի ձեռս անհաւատից - 167. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս
 արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղչաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168.
 Ամրացո, տէր, զժողովուրդս քո, հովուեա և բարձրացո մինչև յախտեան: -
 168. Պարսպեա՛, տէր, խնամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր իսաչիւ քո՝
 տալով ազնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 167. Ձգեա՛,
տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանատր փարախիս այսորիկ - 168.
 Տու՛ր, տէր, անձանց մերոց մասն ժառանգութեան ի վերինդ քո
 Երուսաղէմ - 169. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ - 170. դու,
տէր սաստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ

զերծուցես գնուսա – 171. Յիշեա, տէր, զոր արեամբ քո գնեցեր և մարդասիրութեամբ որդեգիրս արարեր: - 171. Ընկալ, տէր, զաղաչանս մեր և տուր շնորհս բնակչաց սորա – 172. Մնասցէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ – 173. բայց զդուռն եկեղեցոյն ոչ կարացին գտանել, զի ծածկեաց տէր ի նոցանէ: - 175. Ասէ Վահան, ոչ այդպէս, տէր, այլ տուր ի ձեռս իմ չորս հազար այր, որ գնամք ի վերայ ամուր բերդիցն – 180. Եւ հայրն զարացուցեալ և յառաջ կացեալ մատնեաց տէր ի ձեռս նոցա զգարսն Պարսից – 217. զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 219. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զգրուիս քո ընդէ՞ր ոչ ետուր փոխանակ տեառն քո: - 225. Կա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: - 244. ո՛րչ լեր տէրամբ: - 252. Զարթիր տէր և զարթո զզարութիւնս քո – 252. տե՛ս, տէր, և մի՛ լրեր, մի՛ դադարեր, զի կարի խրոխտացաւ թշնամին ի վերայ մեր: - 252. Այլ արդ կամք տեառն լինիցին: - 252. Այո, տէր, նեղեցաք, ձանձրացաք ի կոտորելոյ զանկազմն պարսիկս – 252. իւրաքանչիւր որ վա՛յ կանչէին և ոչ գիտէին զհետս անձանց, զի տէր պատերազմեր ընդ նոսա: - 258. Գիտեմ, ո՛վ տէր, զմարդասիրութիւն քո, որ առ մեզ ի վաղուց հետէ: - 263. Բայց զարութիւն տեառն զգետներ գնուսա և ոչ կարացին անցանել ընդ ձորն – 265. Որդե՛ակ, գնոյն և դու արացես, և տէր զարացուցէ զքեզ: - 270. Ո՛վ տէր զարութեանց, զարացո զմեր պատերազմողսն և արա յամալթ զթշնամիսն: - 271. Ահա տէրն արարածոց Քրիստոս երևի ի մեջ ծառայից իւրոց – 272. Ի ժամանակս թագաւորութեանն Հերակլի, և ի մահուն Խոսրովու, հրամանաւ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթողիկոսի ... թողի անմոռաց յիշատակ ինձ և ինոցն – 288. Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ՏԵՐ ԱՍՏՈՒԱԾ - Տէր աստուած բազմագութ և ողորմած, որ քննես զիրատունս և պարզես զողորմութիւն, որ յիշեցեր զագգս մարդկան զմոռացեալսն ի գթութեանց քոց և ոչ բարկացար իսպառ և ոչ անտես արարեր յաւիտեան – 54. և աղաչէր գնուսա դառնալ առ տէր աստուած: - 107. Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ – 166. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես գնուսա – 171.

ՏԷՐ ՅԱՀԱՆՆԷՍ ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ - Դարձեալ ես, տէր Յոհաննէս /ծն. Յովհաննէս, Յովաննէս/ Մամիկոնեան եպիսկոպոս, աղաչեմ զմանկունս եկեղեցեաց աստուծոյ – 289.

ՏԷՐՈՒԹԻՒՆ - և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենատուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 57. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173.

ՏԷՐՈՒՆԱԿԱՆ - Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս – 74. Եւ առեալ ածեր զնոսա ի տէրունական տաճարին տեղիս: - 106. և կանգնեաց զնշան տէրունական խաչին ի տեղի կոռցն Գիսիանէ – 111. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զղասս պաշտանէից և զնշան տէրունական /ծն. տէրունեան/ խաչին հանդերձ քահանայիւք և անուշահոտ խնկաւք - 122. Կանգնեցին զնշան տէրունական /ծն. տէրունեան/ խաչին մեծանդամ քարակոփ ի տեղի տաճարին – 124. Եւ հրամայեաց սպասատրացն տէրունական մարմնոյն պատրաստել զանձինս: - 165. Եւ ինքեանք ելեալ ի տէրունական տունն, բազում ընծայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. Եւ անդ եղին զտէրունական սուրբ նշանն, և անուանեաց զաւանն Օիծաթն: - 280.

ՏԷՐՈՒՆԵԱՆ - Եւ դրոշմեսցիր արձան յաւիտենից ...շինելով իւրաքանչիւր ումեք զտէրունեան / ծն. զտէրունական / տաճարն, և առանձինն բնակել: - 43.

ՏԷՐ ՏԷՐԱՆՑ - Աստուած աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիւղածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք խնդրեն ի քէն: - 103.

ՏԻԳԱՒՈՐ - Իսկ Բրեյի ունի ծուխս ԳՌ և ԲՃ և հեծեալս ԲՌ և Խ ... և տիգաւորս Ռ և Զ– 112.

ՏԻԳՐԱՆ - Վասն զալստեանն Տիգրանայ և կոտորածին որ ի Հոնընկեցն – 250. Դարձեալ այլ զար առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից՝ զՏիգրան զարապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. Իսկ Տիգրանայ երթեալ ի վերայ Հոնընկեցին իջանէր: - 253. Իսկ Սմբատայ ելեալ ի վերայ լերինն, գոր Սերեմավայրք կոչեն, բանակեցաւ հանդէպ Տիգրանայ: - 254. Իբրև երեկոյ եղև, Վահան Կամսարական, որդին Սմբատայ, յարուցեալ կտրեաց զգլուխ որդոյն Տիգրանայ և զերից իշխանացն – 255. Եւ դարձեալ եկն ի տեղին և երթեալ զաղտ եմուտ ի

խորանն առ Տիգրան: - 256. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256 Արդ իբրև առաւատ եղև, սկսան խնդիր առնել Տիգրանայ և որդոյ նորա, և ոչ գտին: - 259.

ՏԻԵԶԵՐՔ - Զատ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեսոն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ գտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան գերկինս: - 123.

ՏԻԿԻՆ - բայց զմանուկն առեալ ի գրկաց տիկնունջն, տարան յեկեղեցին – 150. որք եկին ի սեղան տիկնունջն - 153. Եւ յորժամ ճաշեցին, ասէ տիկինն – 153.

ՏԻՄՈԹԷՈՍ - մանաւանդ և գՏիմոթէոս Ագղէնացոց եպիսկոպոս յղեսցես -38. Այլ վասն Տիմոթէի և Եղիազարու եպիսկոպոսացն, գոր ի յինէն աղաչանաք խնդրեալ, նոքա յայնժամ գնացին, մինչ դու զբագինսն կործանեցեր և մեզ հարցման պատասխանի էիք արձակեալ: – 44. Իսկ գՏիմոթէոս / ծն. գՏիմոթէոսէ/ լուայ թէ գնաց ի կողմանս Երուսաղէմի վասն աւետարանին թարքմանելոյ ի հելլենացի գիրս: - 44. Եւ գրեաց ինքն թագաւորն և գահերէց իշխանքն չորեսին յԵղիազար Նիւստրացոց եպիսկոպոս և Տիմոթէոս Ակղէնացոց եպիսկոպոս արիւնակ գայս: - 47. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս – 51. Որպեսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրովդ: - 62.

ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՊԻՄԿՈՂՈՍ - Որպեսզի երթալն մեր առ Տիմոթէոս եպիսկոպոսն մարթասցուք տեղեկացուցանել զնոսա գրովդ: - 62.

ՏԻՐԱԿԱՍԱՐ - Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակասարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յազնել քրմանց: -89.

ՏԻՐԱՆ - Իսկ յորժամ մեռաւ մայր նորա, և զթագաւորութիւնն բարձին ի հարե նորա Տիրանայ – 71. Ի տոյն աւուրս կնքեցաւ Տիրան որդին Վահանայ ի վանս Գլակայ: - 267. Իսկ Վահան կոչեաց զորդին իւր գՏիրան և ասէ – 268. Իսկ Վահանայ ձայն տուեալ յորդին Տիրան և յայլ զարսն՝ ասէ – 272. Եւ եկեալ միմեանց Վարդուհրի և Տիրան որդի Վահանայ, ասէ Վարդուհրի – 274. Ասէ Տիրան – 275. Վասն մահուանն Տիրանայ, որդոյ Վահանայ և պատերազմին, որ յեզերս Ադի ծովուն եղև -

283. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշղենայ վրաց իշխանին և հար իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Զայսոսիկ լուեալ Վաշղեան Վրաց իշխան, առաքէ առ Խասրով, թէ՛ նենգեաց քեզ Տիրան և եղև ընդ յոյնսն - 283. Եւ ինքն առաքեաց զար առ Վաշղեան հինգ հազար: Իսկ Վաշղեան գրեալ թուղթ առ Տիրան - 284. Եւ յիշեաց զերդումն, զոր ընդ Տիրան և ընդ ինքն, և կացուցեալ մարգպան ամենայն Հայոց, և ինքն գնաց ի Կոստանդինուպուլիս: - 285. Իսկ Տիրան արձակեաց ժողով լինել համարեն զարու ի պատերազմ: - 285. Զայս տեսեալ Տիրանայ, թէ ամենայն ինչ ի վերջ հասեալ է, եղ զայս բանս առաջի զարացն իւրոց ութ հազարաց - 285. Իսկ Տիրան պատառեալ զերկու ռազմն՝ պատահեաց Սահուռայ և ասէ - 286.

ՏԻՐԱՆՏԵԱՅ - Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զգլուխ քո ընդէ՞ր ոչ ետուր փոխանակ տեսոն քո: - 225. Արդ՝ որովհետև այդպէս տիրատեացք էք, ես բառնամ զգլուխ քո ի քէն: - 225.

ՏԻՐԵԼ - որոց տիրեաց մահ մեղաց և կորուստ ապականութեան - 55.

ՏԻՐ - Որ թեպէտ և վաղ իսկ ծագեաց արեգակն արդարութեան ընդ արարածս, սակայն ազգդ քո ի տուրնջեան իբրև ի զիշերի գորմս խարխաբեալք: - 40.

ՏՂԱՅ - Եւ այնչափ ծագեաց, մինչև ամենայն բնակիչք գեղջն ի դուրս ընթացեալ արք և կանայք, ծերք և տղայք ի տեսիլն - 96.

ՏՂԱՅՈՒԹԻՒՆ - Սա ստացաւ ի տղայութենէ զառաքինութիւն - 147.

ՏՆԿԵԼ - շինել սկսաւ քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս - 207.

ՏՈՄԱՐ - զի նա էր տեղեակ տումարի / ծն. տումարի / ամենայն ազգաց: - 147.

ՏՈՐՈՍ - տե՛ս ՏԱԻՐՈՍ գլխաբառի տակ

ՏՈՒՄԲ - և եթող ի տեղուջն արս կրանաւորս ԽԳ և ԲԺ-ան դաստակերտս ետ, զի տեղեացն ծառայեցեն, յորոց մինն Կուառս և Մեղտի և Բրեխ և Տումբ և Խորնի, Կեղք և Բագու - 111. Եւ Մեղտի ունի ծուխս ԲՌ ... Եւ Տումբ ծուխս Ջ և հեծեալս Ն: - 112.

ՏՈՒՆ - զոր ընդ իս ածեալ ձեռնադրեցի եպիսկոպոս Մամիկրնէից տանն - 38. Եւ առաքեաց զիշխանս Մամիկրնէից տանն, տեսանել տեղի վայելուչ և լեռնաբնակ - 53. մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճեն պատասխանոյ գրել - 66. Ապա ձեռն ի գործ արկեալ ուսուցանէր նոցա շինել տունս տէրունականս - 74 Մինչ զի խորհուրդ

առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն, զոր իմացեալ հայրապետին համոզեաց զնոսա ի խաղաղութին: - 77. գիշերագնաց եղեալ ի տեղի կոռցն և լցին զգանձս ի տունս գետնափորս - 79. որ ք-Կուսարաց տանէն էին իբրև արս չորս հարիւր - 80. Իսկ սրբոյն Գրիգորի առեալ զիշխանն Արծրունեաց և զիշխանն Անձնացեաց և զիշխանն Անկեղ տանն ...և գային յանհոգս և բնա չունէին կասկած: - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն ձայն տուեալ ասէր - 81. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն տայ զտուրբն Գրիգոր ի ձեռն իշխանին Մոկաց և ասէ - 82. Իսկ մեր ի վարանս մտեալ յղեցաք զիշերագնաց զոմն առ իշխանին Անկեղ տանն և թղթով ծանուցաք զիրսն: - 84. զի այս իշխանն է Անկեղ տանն և Միւնեաց տանն - 85. զի այս տուն թագաւորին Հայոց է - 85. Յայնժամ ի մէջ անցեալ Արձանն և իշխանն Անկեղ տան և սկսան անցանել զմիմեամբք - 86. Իսկ իշխանն Անկեղ տան հերձեալ զքրմացն կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր - 88. Իսկ Դեմետր իբրև ետես, եթէ իշխանն Անկեղ տան ի բլուրն ել, թողեալ զայլ զաւրսն, ուշ նմա արարեալ, նոյնպէս և այլ զաւրքն սկսան ձիախաղաց անդր հասանել: - 88. Եւ իբրև դարձաւ անտի, եկն հանդիպեցաւ, զի Դեմետր և Անկեղ տան իշխանն մարտնչէին ընդ միմենաս - 93. և միանգամայն եղիցի տունս այս շինուած յախտենական յազգաց յազգս: - 97. Եւ լուեալ զայս իշխանն Անկեղ տան, ետ հրաման գերծել զգեսս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107. զի մինչ Տրդատ զԻննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Միւնեացն զԿուսարացն կանգնեաց - 127. Իսկ զաջ զաւրուն թնն տայր ի ձեռս իշխանին Միւնեաց և զահեակն ի ձեռն իշխանին Անգեղ տանն: - 134. Չոր իբրև տեսեալ իշխանին Անգեղ տանն ի վերայ ածեալ զահեակ թնն և ձայն տուեալ ասէր - 136. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն / ծն . Անկեղ / զիրսն և զգաւրսն, զի ի փախուստ եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. Արդ՝ ի ժամանակս իշխանութեանն Մուշեղայ Մամիկրոնէից տանն, և ի հայրապետութեանն Թողկայ հրաշալիս իմն գործեցաւ ի վանս Գլակայ, ի դուռն Կարապետին: - 148. և առեալ զգաւրս իւր, որ ք Մամիկրոնեաց տանէն, եկն ի գաւառն իւր: - 162. Եւ որք ընդ դուռն անցանէին, զայն ի տունս առեալ ի զգեստիցն կողոպտէին - 181. և տունս այդ գերեզման ձեզ եղիցի, շնորհելով պարսից արքայի: - 195. Յետ վաղճանելոյն Մուշեղայ՝ նստաւ Վահան իշխան Մամիկրոնէից տանն - 203. Եւ մտեալ զաւրաց ի տունս,՝ զորս պարսիկ լեզուաւ գտանէին, սատակէին: -227. Եւ ինքեանք

ելեալ ի տէրունական տունն, բագում ընձայս մատուցանէին աստուծոյ ի սուրբ Կարապետն – 248. և ցնծութեամբ դարձան ի տունս իւրեանց: - 248. Դարձեալ այլ զաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից / ծն. Մամիկոնէնից / զՏիգրան զաւրապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. զի գամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկտի, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի խնամով, որպէս և հարքն իմ: - 270. Եւ յանձն կալեալ իշխանին՝ գնաց ի տուն իւր: - 280. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ զնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ – 287. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287. Արդ, որ զկնի դոցա այլ նստին վանականք, գոր ինչ գործի յաւուրսն նոցա ի տանս յայսմիկ, դիցէ ի նոյն մատենիս – 288.

ՏՈՒՆ ՀԱՅՈՅ - մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճեն պատասխանոյ գրել – 66.

ՏՈՒՆ ՄԱՄԻԿՈՆԷԻՑ - Դարձեալ այլ զաւր առաքեաց Խոսրով ի վերայ Սմբատայ տանն Մամիկոնէից /ծն. Մամիկոնէնից/ զՏիգրան զաւրապետն մեծ Ի հազարաւ – 250. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչև ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնէից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

ՏՈՒՐՔ - Իշխան հզար աշխարհիս Հայոց, տուր գայս կին և զորդի Պարսից արքայի տուրս: - 230. Բայց թէ լսէք մեզ, առէք ի մենջ ՃՌ դահեկան, և ԲՌ ուղտ, և հինգ հազար պարսիկ ձի, և մեզ տուրս տուր գայս կինս և զորդիս: - 231. Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարքէոյ – 232.

ՏՐԴԱՏ - Տեառն և սիրելի եղբարց և հալածական մշակացոյ վասն բանին կենաց ի տէր ողջոյն ասեմ, հանդերձ Տրդատայ և ամենայն իշխանաւոքս: - 47. Իսկ Եղիազար եկեալ ի ճանապարհին հանդիպի սրբոյն Գրիգորի և Տրդատայ – 52. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան զաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. նոյնպէս և զերկրորդ պատերազմն, որ եղև ընդ Տրդատ /ծն. Տրդատայ/ և ընդ իշխանն հիւսիսոյ - 59. գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն Տրդատայ: - 59. գոր յետոյ Տրդատ ըմբռնեաց, մինչ առ արքայն յունաց էր: - 71. Եւ հայրն անցեալ գնաց առ Տրդատ՝ զհարն պարտսն հատուցանել – 72. Արդ

մինչդեռ Տրդատ և սուրբն Գրիգոր կամեին գնալ անցանել առ Կոստանդիանոս թագաւորն, եկին հասին ի գաւառն Ապահունեաց ի քաղաքագեղն Մանծկերտ: - 117. Արդ իբրն եհաս պատգամաւորն վրաց իշխանին առ թագաւորն Տրդատ և գաւր ինորել իւր յաւգնականութիւն: - 118. Այլ և աւետիք ձեզ, զի սուրբն Գրիգոր և Տրդատ / ծն. Տրդատիոս / ի բնակութիւնս ձեր եկեալ են և յոյժ ինորեն զձեզ: - 121. Բայց առ թագաւորն Տրդատ ԼՌ միայն մնացեալ էին գաւրք - 126. զի մինչ Տրդատ զԻննակնեան խաչն կանգնեաց, իշխանն Անգեղ տանն զՀռոենիցն կանգնեաց և Միւնեացն զԿուառացն կանգնեաց - 126. Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնաբար ձայն տուեալ՝ յաւգնականութիւն կարդալով գտուրք Կարապետն, և կտրեալ գրագմ առաջապահիցն, անց ի գլուխ բլերն: - 131. Եւ առաքեաց թուղթ առ Տրդատ - 133. Զի արքայն հիւսիսոյ գաւրաւոր էր իբրն գՏրդատ և ահաւոր: - 135. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. Իսկ ընդդէմ դարձեալ գաւրապետն Գեղրեհոնի թագաւորին Տրդատայ, և նորա բարկացեալ յարձակեցաւ ի վերայ նորա և ընդ յերկուս ճեղքեաց: - 140. Զի թէ սուրբն Գրիգոր և Տրդատ ոչ իշխեցին զալ անտի երիվարաւ, ապա ո՞վ այլ ոք: - 234. Բայց գոր ինչ ի Տրդատայ մինչն ի Խոսրով արքայ պարսից լեալ է ի տանս Մամիկոնեից, ո՛չ գտի գրով: - 287.

ՏՐՏՄԵԼ, - գոր ընթերցեալ յոյժ տրտմեցան հանդերձ թագաւորան - 46. Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր տեսանել զնոսա: - 119. Եւ իբրն էլ արտաքս, խստացան, ռիացան, տրտմեցան ընդ յիբն սպասաւորք եկեղեցոյն, և ոչ պատրաստեցին կնոջն կերակուր: - 153. Իսկ հայր եկեալ յոյժ բարկացեալ եկեղեցպանին և տրտմեալ, և բազում ժամս արտասուեաց - 155. Իսկ գաւրքն Յունաց տրտմեցան սաստիկ ամաւթով: - 160. Եւ յետ երից աւուրց եկն սպասաւորն եկեղեցոյն հայրն Թողիկ, և տեսեալ զնոսա, զի վաղճանեալ էին և յարտասուս եղեալ տրտմեցան յոյժ: - 176. Ո՞վ ճշմարիտ շառաւեղ երանելի յուսոյն, երջանիկ սպարապէ՛տ, մի՛ տրտմիք վասն նոցա - 177. Թէպէտ ընդ մահ եղբարորորոյն իմոյ տրտմեցաք, սակայն ընդ քո իմաստութեանդ զարմացաք: - 208. Եւ տրտմեցաւ Սուրբն և ոչ կարաց խասել: - 233. Եւ ասէ իշխանն. մի՛ տրտմիք, ընդ քո կամացդ առնեմ զամենայն - 233.

ՏՐՏՄՈՒԹԻՒՆ - Որ թէպէտ վասն յամելոյ տրտմութեանս ի վշտի էի, սակայն շարժեաց զմեր դանդաղութիւնս ձեր գոհութեան նամակդ - 39.

ՏՐՏՈՒՆՁ - որպեսզի որք գայցեն ի բժշկութիւնս, մի՛ լիցի տրտունջ - 43.

Ց - և ետ գնա ցլինն իւր Սուփի: - 70. և առեալ ի գիշերի գտուրք մարմին Կարապետին Յովաննու և ետ ցՊատղիկարպոս եպիսկոպոս, որ էր աշակերտ իւր - 75. և եկաց ի նոյն տեղուջ մինչև ցթագաւորութիւնն Դիոկղիտիանոսի: - 76. որ թեպէտ և բազում անգամ խնդրեաց սուրբ Գրիգոր զնշխարս սուրբ Կարապետին, ոչ էառ յանձն տալ մինչև հրաման ի տեառնէ հասանէր ի գիշերին վերջնումն՝ բաժանել զկէսն և տալ ցնա: - 77. Եւ անտի ելեալ անցաք մինչև ցԹորդան - 78. Եւ ի նոյն վայրի իջեալ բանակեցան մինչև ցառաւաւտն: - 89. և նոյն ժամայն բարձեալ զնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւաւտն: - 96. Եւ այս էին, գոր եղաք. թեկն մինչև ցարմունկն - 101. Իսկ զԱթանագինէին զգլուխն և զաջ ձեռն մինչև ցգաւտին հատեալ եղաք - 102. Իսկ նոքա ոչ առնուին յանձն, այլ ասէն ցիշխանսն - 107. Իսկ զայլն ի Կեսարիա առին իւրեանց մասն՝ զերկու ոտսն և զահեակ բոյթն և զաջ ձեռն մինչև ցարմունկն: - 115. Եւ աղաթեալ անդ, ասէ Անտոն ցԱղբիանոս - 121. Այս գիշեր է և մեք ոչ գիտեմք զչափ թշնամեացն, այլ թէ իմաստութեամբ կամիք առնել, ելէք ԶՌ ընդ մէջ այգեստանեացդ և ի գլուխ Արձանին թաքիք մինչև ցառաւաւտն - 128. Եւ ցմանուկն ասեր - 151. Բայց որդին, թեպէտ և դարձոյց զաւանսն, նոքա ոչ առին մինչև ցայս իշխան: - 157. Եւ ինքեանք մնացին ի տեղին մինչև ցառաւաւտն - 175. Եւ ասէ ցնա - 178. Եւ ասէ ցնոսա - 186. և միւս ընկերն առեալ տայր աւագ ցմիւսն - 188. Ապա կալեալ գորդի նորա զՎահ ետուն ցՎահան: - 212. Եւ նորա լուռ եղեալ մինչև ցմիւս ամն: - 217. Իսկ Սուրբեան բերեալ ետ ՃՌ դահեկան, և զուղտսն, և զձիսն ետ ցիշխանն: - 232. և զի մնացին երիվարք նոցա, երթեալ մտին ի ձոր մի և թաքեան. ննջեցին խոյս տուեալ մինչև ցմիւս արն արհասարակ - 246. և եղից պսակ ի գլուխ քո և արարից զքեզ մարգպան Հայոց, միայն լոկ զոսկերսն Մուշեղայ և զՎահանայ տուր ցիւ: - 254. և արարեալ այնպէս՝ և ձգեցին զգլուխս նոցա մինչև ցվեց ժամ աւուրն: - 254. Եւ իբրև անդ եկին, ասէ Վարազ ցպարսիկսն - 266. Եւ կտրեալ զգլուխ նորա, ետ ցծառայ մի և ասէ - 274.

զի այր ոմն լուսատր ընդ սեամս եկեղեցւոյն յայս կոյս ելեալ՝ ասէր ցնա – 280. և կալեալ զկրանատրն, որ զխաչն գողացաւ, ետ ցկաթողիկոսն – 281.

ՅԱՄԱՔ - և որք ի ցամարն էին՝ զքիթան կտրեցին և պահէին – 188.

ՅԱՅՄԱԻԴ - գոր մինչև ցայսար Արծուիք կոչեն տեղեացն: - 92. Եւ կոչեցաւ անուն տեղոյն Առադս մինչև ցայսար - 188.

ՅԱՆԳ - Նոյնպէս և զարն Կուառաց սկսան դարան գործել ի ցանգ / ծն. ցանկս / այգեացն – 80.

ՅԱՆԵԼ - գոր եկեալ զարացն Հայոց զարթուցին զնոսա և ջուր ցանեցին և տարան ի Մեղոտի – 246.

ՅԱՆԿԱԼ - Եւ տրտմեցաւ թագաւորն յոյժ, զի ի վաղնջուց ցանկայր / ծն. ցանկար/ տեսանել զնոսա: - 119.

ՅԱՆԿՈՒԹԻԻՆ - Եւ որք հաւատով յիշեն զանուն սուրբ եկեղեցոյս ի ներութիւնս իւրեանց, կամ ի վիշտս, կամ ի ցանկութիւն չարեաց – 171.

ՅԱՍՈՒՄ/ Ն / - մի՛ առնէր յիս զցասումն / ծն. և ցասումն / բարկութեան քո, և մի՛ եղէց նշաւակ աշխարհիս – 152. Իսկ Վաղթանկայ ի ցասումն բարկութեան դարձեալ վասն Վահանայ, առաքեաց դարձեալ զԱսուր ութ հազարաւ ի վերայ նորա – 213.

ՅԱԻ - ուստի հալածական լինէին ցաւք և հեծութիւնք: - 40. Եւ ես իսկ ի ցաւս մահու հասեալ կամ – 44. Բայց եթէ կամք իցին որ թողուլ զմանսս ի ցաւս իւրեանց, զի տանջեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալսն: - 104. Բայց եթէ կամք իցեն թողուլ զնոսա ի ցաւս, զի աշխատեալք մարմնով ապրեացին հոգով ի հանդերձեալ արն: - 170. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և իշխանս գալ ի տեղին փութով: - 197.

ՅԵՂ - զի ցեղով ի Հնդկաց էին: - 107. Դեմետր և Գիսիանէ իշխանք էին Հնդկաց և եղբարք ցեղով – 108. և իշխանութեանն Վահանայ Մամիկոնենից՝ երեսուն և երկու իշխան նստեալ ք Մուշեղայ Մամիկոնենի ցեղէ / ծն. Մամիկոնեան ցեղին/ - 282. ամենեքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ՅԻՅ - Եւ հարեալ զդանակն ի փողսն՝ ետ թողուլ ի ցից: - 191.

ՅՆԴԵԼ - Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթն իջանէր: - 159.

ՅՆԾԱԼ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբն – 35.

ՅՆԾՈՒԹԻՒՆ - և նոյն ժամայն բարձեալ գնշխարսն ի մէջ գեղջն և պաշտան ցնծութեան կատարեալ մինչև ցառաւատն:-96. և տան ցնծութեամբ բազմամբոյ ժողովրդոցն կատարեալ – 124. և եկն ի վանս Գլակայ և տան ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիք և եպիսկոպոսաք – 204. և ցնծութեամբ դարձան ի տունս իւրեամբ: - 248. Եւ խնդացեալ յոյժ՝ ի վաղին տան ցնծութեամբ կատարեցին – 281.

ՅՈՒՅԱՆԵԼ - Դարձեալ ցուցեք գնշխարացն վայրս ծածուկ գրով – 45. Յարուցեալ երթիցես ի ստորոտ լերինն Տարոսի և ցուցից քեզ տեղի, ուր եցոյց նմա հրեշտակն տեառն: - 37. Ես ցուցանեմ զգաւրութիւնս իմ ի քեզ – 91. Հաճեցավ տէր սրբոցոյ բնակիլ ի տեղուջս յայս, և վասն ցուցանելոյ ի հեռագոյն տեղոյ անտի զգաւրութիւն աստուծոյ սքանչելեացն: - 114. Արդ՝ հրամայեալ է ձեզ զամենեսեան մերկացուցանել, մինչև ցուցանէք: - 194. և կախեալ ընդ յերդն, և ցուցանէք նոցա և ասէ – 194. Եւ նոքա ցուցին նմա զբերդն, թէ անդ է: - 229.

ՅՐՈՒԵԼ - Իսկ զաւրքն մեր ցրուեալ զնոսա ընդ յայգեմէջսն՝ սակաք պրծան, և անկան ի տեղուջն Ռ և Ջ այր: - 132. Եւ մտեալ յռազմ՝ ցրուեաց զժողովեալսն ի վերայ հար իւրոյ: - 261. Եւ պատեցին ի մէջ զգաւրսն Պարսից, և սկսան ցրուել զնոսա ի միմեանց – 275.

ՅՐՏԱՆԱԼ - Ես աշխատել եմ և շինել, և դուք մերկ էք և ցրտացած / ծն. ցրտացեալք / – 195.

ՅՅԵԼ - Իսկ նա զտէգն ձգեալ եհար զկուրծս նորա. և ցցեալ ի ներքս, ոչ կարաց անցուցանել: -223.

Փ

ՓԱՆՈՒՍ - այլ յարուցեալ առնու զեղբայր իւր և զկին և զորդիս, և սիրոյ պատճառաւ փախստեան / ծն. փախստեայ, փախստական / աղագաւ գայ առ Խոսրով: - 67. վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն – 84. Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտառն՝ կտրան փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. Իբրև ետես իշխանն Անգեղ տանն զիրսն և զգաւրսն, զի ի փախուստ

եղէն, ապա ձեռն ի գործ արկեալ բախեցին զպատերազմ ընդ իրեարս - 138. Եւ կտրեալ զգլուխն՝ եղ ի մաղախ իւր. և յորդորեալ զգարսն ի պատերազմ. և զարացեալ առաջի եղ զնոսա ի փախուստ - 160. զի աճապարեալ կտրեաց զգլուխն Ըռահանայ, և զգարսն ի փախուստ դարձուցեալ - 212. և զքարագլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց զնոսա աստուած, ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 258.

ՓԱՆՈՒՑԱՆԵԼ - Իսկ զմիւս եղբայր նորա, որ կոչէր անուն նորա Սուրեան, մանկաբարձքն փախուցին ի դռնն Պարսից - 70. փախը զԳրիգորդ յանհոգս ուրեք հանդերձ ընկերաք իւրովք - 82. Իսկ իշխանն Արջոց փախուցեալ ի նոյն վայրս թագեալ-92. Իսկ ԻԲՌ դեռ յԱրձան անոր կային՝ դիտելով զփախուցեալսն: - 165. Իբրև զհտացին արքն եաւթ, որ խտտաճարակքն էին ի վանսն, և զամենեսեան փախուցին զկրանաւորսն: - 165. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ: - 277.

ՓԱՆՉԵԼ - և փախուցեալ ի թագաւորէն հնդկաց, հալածեցան և եկին մինչև յաշխարհս յայս: - 97. և դու անդ կաց զգուշութեամբ, զի մի՛ զձեզ տեսեալ փախիցեն - 120. Բայց տեսէք՝ մի՛ իմացին զձեզ և դարձեալ նենգութեամբ փախիցեն և ի մէջ առեալ վտանգեցոյիք: - 128. Զոր ոմանք փախեան և ոմանք մնացին - 165. Եւ սկսան մրձաւք հարկանել. և զարհուրեալ ի դիւաց, փախեան ի տեղոջէն: - 175. Եւ նշխարք սրբոցն անկեալ կային անթաղ զաւուրս երիս, զի ամենեքեան փախեան: - 176. և մի ոմն ի դին թաքուցեալ՝ հեծեալ յերիվարն փախեալ ի Սուշ - 187. Եւ որք փախեանն՝ միթէ սակաւ ինչ քան զհինգ հարիւրն: - 213. Իսկ մի ոմն ի ծառայիցն էառ զգլուխն և փախեալ: - 224. Եւ միւս այլ ծառայ առեալ զգլուխն փախեալ: - 224. պարսիկք, մի՛ անմտանայք, զի մինչ յայս անկաւ, որ սրտացաւ ծառայքդ էք, զգլուխդ առեալ փախչիք - 225. զի՞ սպառեցայք, փախիք որ մեք կոտորեմք: - 266. Իբրև խմբեցան ընդ յիրեարս և կամէին փախչել /ծն. փախչեալ, փախչիլ/ Վահանեանքն - 271. Իսկ նա փախեալ: - 276. երեք հազար ի մին զհշեր սատակեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285.

ՓԱՆՉԻԼ - Իբրև գնաց յԵրեզնաւան, կտրեաց սպասաւորն մեծ մասն մի ի զհշերին, և կամեր փախչիլ: - 279.

ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ - Քանզի Եղիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական - 44. Զի մինչ զհտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի

տարադեմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական: - 48. մեք հեծեալ յիրաքանչիւր երկվարս փախստական գնացաք յամուրն Ռդկան – 83. և փախստական արարեալ գնոսա իջուցին ընդ գառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. և կտրեաց գնա ի գաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յերնելս կոյս – 91. և տարալ փախստական մինչև ի գլուխ անտառին ընդ դիտանոց վայրուցն: - 92. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացաք: - 95. և գնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք – 117. Եւ որք ի գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մեջ առին զայն գաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. գոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգաւրսն ի ներքոյ գեղջն – 131-132. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար գնոսա մինչև ի կողմանն Հարքայ: - 140-141. Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ԾԶ այր: - 142. Ընդ նոյն ժամանակս սպանին զՌոմիգո Պարսից արքայ և Ջամբ Խոսրով որդի նորա էկն փախստական ի Հռոմս առ Մուրիկ: - 158. Ես փախստական էկի առ քեզ ի քո գաւրացն - 185. և Ես փախստական ահաւասիկ գամ: - 185. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. և փախստական եղէն արք հարիւր յԱպահունիս – 199. Եւ դարանակալք դիմեցին ի վերայ նոցա, և կտրեցին զերկվարսն ի գաւրացն և փախստական արարին - 200. և զայլն փախստական արար ի հարէն իբրև զքաջ արծիւ: - 216. և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն – 217. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237. Եւ մնաց ի Պարսից ԳԶ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղէն – 246. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին գնոսա մինչ ի դարանսն: - 261. և գաւրքն պարսից փախստական եղէն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262. Իբրև եհաս իշխանն փախստական ի տեղի մի դաշտաձև, պակեաւ, մինչդեռ գաւրքն հեռի էին և ոչ կարաց խաւսել կամ կռուել: - 276. և դիմեցին առ նոսա գունդ մի պարսիկ փախստական, և աղաչէին զկրանաւորսն ապրիլ: - 277. Եւ զփախստականսն դարձուցին ի Մեղտի – 278.

ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ ԱՌՆԵԼ - և փախստական արարեալ գնոսա իջուցին ընդ գառիվայր լերինն ընդ գեղջն կողմանէ: - 88. և կտրեաց գնա ի գաւրացն և փախստական արար ի վերայ լերինն ընդ յերնելս կոյս – 91. և գնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք – 117. Եւ որք ի

գիշերին թաքուցեալ էին, յարուցեալ ի մէջ առին զայն զաւրքն, և կոտորեալ փախստական արարին և իջուցին ի հարաւակողմն անտառն – 131. զոր տեսեալ ԴՌ արանցն, որ ի վերայ գեղջն էին, յարուցեալ փախստական արարին զգարսն ի ներքոյ գեղջն – 131-132. Եւ ինքն առաջի եղեալ փախստական արար զնոսա մինչև ի կողմանս Հարքայ: - 140-141. յարուցեալ նոցա յետուստ կողմանէ, փախստական արարին ի բերդս կոյս Կոթ ձորոյ: - 199. Եւ դարանակալք ղիմեցին ի վերայ նոցա, և կտրեցին զերիվարսն ի զաւրացն և փախստական արարին - 200. և զայլն փախստական արար ի հարէն իբրև զքաջ արծիւ: - 216. և փախստական արարին մինչև ի մուտս արևուն – 217. Եւ դարձան ի վերայ և փախստական արարին զնոսա մինչ ի դարանսն: - 261. ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ ԳԱԼ - Եւ փախստական եկի առ քեզ ի քո զաւրացն - 185. և Եւ փախստական ահաւասիկ գամ: - 185.

ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ ԳՆԱԼ - մեք հեծեալ յիրաքանչիր երիվարս փախստական գնացար յամուրն Ողկան – 83. Իսկ մեք ելեալք յամրոցէն՝ եկաք ընդ նոյն ճանապարհ, որ փախստական գնացար: - 95. և այլք փախստական գնացեալ եկին ժողովեցան ի մի այր, և իջեալ ճաշէին: - 237.

ՓԱՆՍՍԱԿԱՆ ԼԻՆԵԼ - Եւ նոցա փախստական եղեալ մինչև ի Հարք և իշխանն Հարքայ անկեալ ի վերայ և ի վեց տեղիս կոտորեաց ԸՌ և ՕՁ այր: - 142. և փախստական եղեն արք հարիւր յԱպահունիս – 199. Եւ մնաց ի Պարսից ԳԶ այր, որք ընդ միջոցս ելեալ փախստական եղեն – 245. Եւ ժամանեաց նոցա երեկոյ և և զաւրքն պարսից փախստական եղեն ի Հաշտենս ԸՌ այր: - 262.

ՓԱՆՍՏԵԱՅ - Ապա զհետ փախստեիցն մտեալ, խնորեցին, և հայեցեալ տեսին զնոսա զահալիժեալ: - 259. Եւ որք փախստեալ երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266. և ինքն գնաց զհետ փախստեիցն և հասեալ միւս իշխանին, ասէ – 275. Իսկ իբրև եկին այլ գունդք իշխանին Հաշտենից, որք զային զհետ փախստեիցն, և ոչ ետուն կրտսնատորքն զպարսիկան ի ձեռս նոցա: - 277. Դեռևս փախստեալ էին արարեալ զՏաճկաստանսն – 286. Իսկ ոմանք փախստեալք / ծն. փախստեալ / լեալ անցանէին հանդէպ մաւրաթախ Աւս քաղաքի: - 286.

ՓԱՆՍՏԵԱՅ ԱՌՆԵԼ - Դեռևս փախստեալ էին արարեալ զՏաճկաստանսն – 286.

ՓԱՆՍՏԵԱՅ ԵՐԹԱԼ-Եւ որք փախստեալ երթային, կացին երիվարք նոցա: - 266.

ՓԱԽՍՏԵԱՅ ԼԻՆԵԼ - Իսկ ոմանք փախստեայք /ծն. փախստեայ/ լեայ անցանէին հանդէպ մարաթախ Աւձ քաղաքի: - 286.

ՓԱԿԵԼ - Եւ փակեայ զորունս տաճարացն, ետ բերել զգլուխն Միհրանայ - 194.

ՓԱՅԼԱՏԱԿԵԼ - և ի հերաց նորա լոյս փայլատակէր: - 219. Եւ երևեցաւ նոցա ի պատերազմին այր մի ահեղ և լուսաւոր, և հեր նորա լոյս փայլատակէր: - 264.

ՓԱՅԼԵԼ - և ի հանդերձից նորա՝ իբրև զհուր փայլէր - 272.

ՓԱՅՏ - Իսկ նա ի փախուստ դարձեալ ընդ յանտանն՝ կտրաւն փայտի էանց ընդ սիրտ նորա, և անդէն մեռաւ: - 93. զի ընդյարձակութիւն էր որսոյ և հովուաբեր էր, և խոտի և փայտի առատաձեռն, շինեցին զնա դաստակերտս - 109. Բայց թէ կամի աստուած և սուրբ Կարապետն, եւ զայս փայտս, որ յապաշաւել էմ, սակայն ընդ ձեզ և ընդ ձեր թագաւորին կառափն հանեն - 195. Կամ տուք ինձ հինգ տարոյ հարկ, որ քո զարքոյ զիմ երկրիս զխոտն և զհացն կերան. և զփայտին /ծն. զփայտս, զփայտսն/ զոր այրեցին - 227. Հաւանեալ էմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարբէոյ - 232. Եւ պատեցին զնա յանխնայ. իբրև զչոր փայտ, որ ի ձեռքէն ճարձատե, այնպէս ճարձատէին ի վերայ զլիտոյ նորա զէնք նոցա: - 240.

ՓԱՅՏԱԿԱՐԱՆ - Ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա և խաղացուցանել զնոսս ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107.

ՓԱՅՏԱԿԱՐԱՆ ՔԱՂԱՔ - Ետ հրաման գերծել զգէսս նոցա և խաղացուցանել զնոսս ի Փայտակարան քաղաք ի տուն բանտին արս ՆԼԸ: - 107.

ՓԱՆԱՔԻՄԱՅՈՒԹԻՒՆ - Ջառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեանն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանարքիմացութենէս /ծն. իմաստութենէս/ առաջին թուրթ ողջոյնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՓԱՆԴԻԿ - Գալն Վարդուրիէր, և մեռանել ի Փանդիկ /ծն. Փանդիկաւ/ յիսուն հազար արամբ - 268. Եւ փախուցեալքն ընդ յերեսս դաշտին թաքստեայք լինէին, որ և կոչեցաւ անուն տեղոյն Փանդիկ /ծն. Փոյադիկ, Փոադիկ /: - 277.

ՓԱՌԱԻՈՐ - զի հայր էր փառաւոր և սուրբ վարիւք - 204.

ՓԱՌԱԻՈՐԵԼ - Չառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալ / ծն. գովեալ / երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. Սրբազան և աստուածարեալ և փառաւորեալ հայրապետիդ Հայոց մեծաց, ողջոյն ի տէր - 59. որ և մեր այսաւր մտանեմք զանձինս մեր պատարագ վասն փառաւորեալ անուանդ քո: - 167. Բայց սակայն աղաչեմք յիշել զջան մեր, որ ի վերայ քո վասն ուխտի սրբութեան մերոյ, զի փառաւորեսցի անուն քո յաւիտեան: - 252.

ՓԱՌԱԻՈՐՈՒԹԻԻՆ - Չառ ի յաստուածուստ պատուեալ և ի մարդկանէ փառաւորեալերիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահայանապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՓԱՌՔ - Եւ դարձեալ նստելոց է ընդ աջմէ միածնիդ քո ի փառս անճառելիս: - 56. զի դու կարող ես յամենայնի և քեզ փառք յաւիտեան: - 104. և անտի գնացեալ ի Մանեայ այրն և կացեալ անդ ամս Է՝ վախճանի ի կենացս ի փառս Աստուծոյ: - 145. և ետուր նմա զփառս և զպատիւ յաւիտենական և անմահ: - 166. Եւ եղիցի փառք քո, տէր, ի տաճարի աստ-170. և կացցէ, մնացէ փառք սուրբ երրորդութեանդ ի տեղոջ աստ: - 170. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այսորիկ - 173. և են փառք աստուածութեանդ շուրջ զնովաւ - 173. Այլ և զմեր մահս ընկալ ի հաճոյս քո տէրութեանդ, զի դու կարող ես յամենայնի, և քեզ փառք յաւիտեանս: - 173. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Եւ Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեան: - 278. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 282. Եւ մարգպանն կայ թողեալ ի դուռն կայթողիկէին ի Ձիւնակերտ Տարանոյ ի Պորպ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամէն: - 287.

ՓԱՐԱՄ - զի զանձամբ առեալ հաւտդ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիովնի փոխարկեալ - 45. Ձգեա՛, տէր, զամրածածուկ աջ քո ի վերայ բանաւոր փարախիս այսորիկ - 168.

ՓԱՐԱԻՈՆ - Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաունի – 40.

ՓԱՐՄԵՂՈՍ - Եւ ապա ի ժամանակս նորա նստի յԵփեսոս աշակերտն Ակդիմոսի Փարմէրոս / ծն. Փերմէղէոս / – 76.

ՓԱՓԱԳԱԻՂ - Եւ զայս ասացեալ խաղաղեցաւ տեղին ի մէնջ և անյայտնի եղև նշանաւք բնեռացն և փափագաւորացն / ծն. փափակորդաց, փափաքորդաց, փափագորդաց / : - 116.

ՓԱՓԱԳԵԼ - Իսկ կին նորա զի յոյժ փափագեալ էր տեսութեան սրբոցն ... գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին – 149.

ՓԱՓԱԳՈՒՄՆ - ,, Ո՛վ սրբասերք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր, զի ներեաց ինձ և կատարեաց զփափագումն / ծն. զփափագանս, զփափաքումն / սրտի իմոյ : – 153.

ՓԱՓԿՈՒԹԻՒՆ - Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ անտի, ի խոտաբուտ կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք : - 177.

ՓԼԱՆԵԼ - Ի տոյն ամի Կարապետն, որ յիննակնեանն էր, փլաւ, զի շարժ խիստ եղև : - 202.

ՓՈՒՄԱՆԱԿ¹ - զի թագաւորին փոխանակ էին զնա կարգեալ – 160. զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ունէր ընդ ձեռամբ իւրով ԸՌ այր – 256.

ՓՈՒՄԱՆԱԿ² - որ ըստ աստուծոյ տեսչութեանն զԳայիոս Երուսաղէմի հայրապետ ձեռնադրեցին փոխանակ նորա, որ վախճանեցաւն : - 60. Եւ փոխանակ ԲՌ դահեկանին ետ նոցա զնշխարս Աթանագինէի վկայի – 77. զանձինս մեր փոխանակ անչափ մարդասիրութեան քո ի տանջանս մատնեմք : - 169. այս ՃԻ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան : -178. Ա՛յ տիրատեաց պարսիկ, զզուլիս քո ընդէ՛ր ոչ ետուր փոխանակ տեսան քո : - 225. ի քո կուռոյճ շուն խառնեմ, որ փոխանակ դոցա հաջեն ի ձեզ : - 228.

ՓՈՒՄԱՐԷՆ - զայս ի միտ առէք, որ թէ ապրիմք՝ փոխարէն հատուցանեմք ձեզ – 107.

ՓՈՒՄԱՐԿԵԼ - զի զանձամբ առեալ հաւտոյ կատարեսցես ի բանաւոր փարախն վերին Սիռովնի փոխարկեալ – 46.

ՓՈՒՄԵԼ - անդ և զքո եղբայրն իսկ իմ ձեռնադրեալ եպիսկոպոս և ըստ կարի աղաչանաց զանուն տեղոյն փոխեցաք յիւր աւելի անունն Գլակայ վանս եղաք : - 49. Բայց դու առաւել գոհութիւն մատո աստուծոյ, որ ի քո ժամանակս այսքան աշտիճան հանգստեան փոխեաց յաշխատութենէ

անտի, ի խոտաբուս կենացն ի դրախտն փափկութեան, և մեզ բարեխաւսք: - 177. Իբրև տեսին պարսիկքն զի մածեալ էր ձեռն ընդ սուրն և կոտորեալ, և չկարաց փոխել այլ սուր, ձայն տուեալ միմեանց ասեն - 240. Եւ նորա փոխեալ այլ սուր և հեծեալ յայլ երիվար: - 242. և այնպէս արարեալ ի մենջ ահաոր պատերազմին՝ փոխէին / ճն. փոխեցին, փոփոխէին / զերիվարս իւրեանց - 243. Կա՛յ այն տառապեալ հայրն իմ ծերունի, եթէ փոխեցաւ առ տէր ի հանգիստ: -244. Յայնմ ամի փոխի և հայրն Եպիփան առ աստուած՝ յետ Ի ամի - 267. ամենքեան ասորիք էին և տունն այն ասորի գրով և պաշտամամբ է վարեալ, մինչև Թողիկ փոխեաց զամենայն կարգս և զասորոց ցեղսն բնաւ հալածական արար ի վանացն: - 287.

ՓՈՆՈՒՄՆ - Եւ յետ փոխման աւետարանչին, մնաց յԵփեսոս սուրբ նշխարք Կարապետին, մինչև ի ժամանակս Դեկոսի թագաւորի: - 76.

ՓՈՂ ¹ - հնչեցուցին գփոռսն պատերազմացն և յանդգնաբար յարձակեցան ի վերայ: - 81. ապա հնչեցուցին գփոռս պատերազմացն - 90. Արդ իբրև մեռաւ Դեմետր ի նոյն պատերազմի, հնչեցոյց իշխանն Սիւնեաց գփոռ պատերազմին ի խաղաղութիւն - 94. Եւ սկսան հնչեցուցանել գփոռս պատերազմաց - 127. և հարեալ զազդարար փոռսն՝ մնաց մինչև ամենայն զարքն ժողովեցան ի մի վայր: -133. և ի ներքս մտեալ զյաղթութեան փոռսն հնչեցուցանելով, և զորտն ի բաց թողէք, զի նոքա կարծեսցեն եթէ առին զքաղաքն: - 183. և զնոսա յանհոգս արարեալ՝ յանկարծակի հնչեցուցին գփոռսն յետոյ և առաջոյ: - 187. Եւ խմբեցաւ պատերազմ այնչափ, մինչ ոչ գոյր հնար ճանաչել զմիմեանս, բայց միայն ի ձայն փոռոցն և ի տեսս դրաշխցն: - 222. Որ իբրև արկին ի բանակն, և ինքեանք զհետ մտեալ սկսան կոտորել, և հնչեցուցանէին գփոռսն սաստիկ շուրջանակի - 257. զարհուրեցան, ժպրհեցան, աղմկեցան յոյժ, զի ջորիքն ընդ ձայնս ասպարացն, և ի զարացն յաղմկելն, և ընդ ձայնս սաստիկ փոռոցն խրտուցեալ լոկ յամենայն կողմանց արշաւէին - 257. և հնարս իմացեալ ընդ Մարտուց փոռ ի վայր զնացեալ և անդ բանակեցան: - 263.

ՓՈՂ ² - Եւ հարեալ զդանակն ի փոռսն՝ ետ թողուլ ի ցից: - 191. և մինչդեռ մտանել կամեր ի սենեկն, աճապարեալ ունէին գփոռիցն - 193.

ՓՈՂՈՅ - Եւ իբրև առաւատ եղև, զարքն սկսան կազմել փոռոց թագաւորին, զի յԱրձանն ելցէ: - 130. Եւ ի վաղիւն սկսան ռազմ կազմել և փոռոցս պատերազմին թողել Բ դրունս - 134. Եւ իբրև գայր իշխանն մտաներ ընդ փոռոցն խաւարչտին - 192. Եւ փոռոց տուեալ ի վերայ բլերն

Մմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239. Իսկ նորա գոհացեալ յաստուծոյ, և դիմի հարեալ և կտրեալ փողոց, անց ի ներքս - 245.

ՓՈՂՈՑ ՏԱԼ - Եւ փողոց տուեալ ի վերայ բլերն Մմբատ յաջ թնն և Վարազ յահեակ, և սկսան արեամբ թալթաւել ինքեանք և երիվարք իւրեանց: - 239.

ՓՈՂՓՈՂԵԼ - զի ըռազմ է բագում զարաց և բագում դրաւշք երևին փողփողեալք: - 82.

ՓՈՅԹ - ,, Ո՛վ սրբասէրք և փոյթք յաստուածային պատուիրանս, ուրախ լերուք ընդ իս այսար ի տէր - 153.

ՓՈՎԿԱՍ - Եւ յետ սակաւ աւուր եսպան Փովկաս / ծն. Փովկաս / զՄուրիկ և ինքն նստաւ յաթոռ նորա: - 162. Յառաջին ամի թագաւորութեանն Փովկասու մեռաւ Մուրիկ դաւով ի ծառայէ իւրմէ, որ և նստաւ յաթոռ նորա - 164.

ՓՈՐ - Եւ պատառեալ գփորն, և ետ ծառային հանել զլերդն և դնել ի բերան: - 190.

ՓՈՒԹԱԼ - այլ ամենայն վստահութեամբ փութացարուք / ծն. փութացուք / զալ զկնի արանցդ, զոր յղեցաք առ ձեզ: - 49. Եւ փութացեալ գրեցին զնոյն բանսն յայլ նամակի և յուղարկեցին առ Տիմոթէոս ի Կորնթոս - 51. Իսկ Բուրտար իբրև լուսա զայս հրաման ի թագաւորէն, փութացեալ եմուտ առ Ուգուիկ կին Անակայ, և առ զԳրիգոր ի գրկաց նորա - 70. և առաքեցին զոմն ի Մեղտի, թէ փութացէք զալ ի վերայ դոցա: - 239. Փութասօյիք, զի մածաւ /ճիշտը՝ մածեաւ/ սուր քաջին, և սուրն, որ ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240.

ՓՈՒԹԱՆԱԿԻ - Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. և այնչափ փութանակի դարձաւ և կրթեալ զճոպանն, մինչ զի բնաւ չկարաց շարժել զձեռս իւր Տրդատ: - 135. իբրև տեսին զնոսա կոտորեալս, հիացան և փութանակի երթեալ պատմեցին իշխանին Մուշեղայ: - 176.

ՓՈՒԹԱՊԵՍ - ժողովեցէք զամենայն արս պատերազմողս և փութապէս առ վաղին հասիք առ մեզ - 80. Եւ փութապէս կոչնականս արձակեցին սրբոյն Գրիգորի - 95. Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գեղորեհոսի այնչափ փութապէս, մինչ զի չետ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136. Իսկ նա վտանգեալ փութապէս եւձ զսուրն և կտրեաց զոտն երիվարին իշխանին հիւսիսոյ - 137. Եւ ինքեանք փութապէս եկին ի դուռն

Եկեղեցոյն և տեսին զկրանաւորս յարտասուս և ի պաղատանս առ աստուած: - 174. փութապէս ի դիմի հարեալ շարժեաց ի վերայ իւր: - 221. ՓՈՒԹԱՅՈՒՑԱՆԵԼ - փութացո յամուրն Ողկան մինչև տեսցուք՝ եթէ զի՞նչ լինիցի - 82.

ՓՈՒԹՈՎ - Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր - 183. և ի հարուածէ ցաւոցն ետ բանից նշան առ զարապետն և իշխանս զալ ի տեղին փութով: - 197. զի զհետևակս քաղաքին հեծեալս արասցէ փութով: - 220. Արդ՝ փութով զոր ասացիդ յուղարկե՛ա - 228.

ՓՈՔԸ - Իբրև հեռացաք ի գետոյն իբր ձիոյ արշաւանաւք երկու կամ երեք և մերձեցաք ի փոքր ձորակ մի - 113. Բայց թագաւորն և Գրիգորիոս մեւք հանդերձ ի փոքր ամրոց անդ մտեալ աղաթեաք - 129. Եւ ապա դարձեալ թագաւորն ի փոքր կոտորածէն, ել ի գլուխ Արձանին - 132. և մերձեցաւ կինն Ելանել ընդ սակաւ զառիվայրն, որ ի գլուխ Սադակայ է և հայի ի փոքր ամրոցն - 154. սա եկն ի դաշտն Տարաւնոյ առ այր մի, որոյ անուն էր Ծիծառնիկ, որ շինեաց փոքր ասան և եդ անուն նմա Ծիծառն: - 280.

ՓՈՔԸԿԿ - յաւոր միում առեալ փոքրիկ մանուկ մի ի ստեան, և էր անդրանիկ, և գայր բազում յաւժարութեամբ ի դուռն Կարապետին - 150.

ՓՐԿԵԼ - Ուստի և այժմ դեռ հայեցաւ ի դոսա աստուած և էջ փրկել ի ձեռաց անմարմին Փարաւոնի - 40. Արդ յիշեա՛, տէր, զգինս արեան քո և փրկեա ի ձեռաց նեղաց զհաւատացեալս անուան քո: - 168. Պարսպեա, տէր, խնամատար աջովդ քո, զոր փրկեցեր խաչիւ քո՝ տալով աւգնականութիւն ի նեղութեան ի դէպ ժամանակի: - 168. զի նա է թագաւորն նոցա և մեր հասարակաց, որ խոնարհեցաւ ի ձայն պաշտանէից իւրոց և էջ փրկել զնոսա և զմեզ - 273.

ՓՐԿՈՒԹԻԻՆ - ուստի փրկութեանն ճանապարհ բարձեալ էր և մահ թագաւորեալ: - 166. Այլ դու, տէր, գթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց, առաքեցեր զմիածին որդիդ քո ի փրկութիւն աշխարհի - 166.

ՔԱԿԵԼ - զի և չիք ինչ պատճառ, զի ետ զդրսա տեր ի շինել և ոչ ի քակել – 41. Ի տոյն ամի քակի եկեղեցին, որ յԱշտից վանսն՝ հիմնարկեալ ի սրբոյն Գրիգորէ – 286.

ՔԱՀԱՆԱՅ - Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեսցես բնակութիւն կրանաւորաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայ և քորեպիսկոպոսս – 43. Մանաւանդ զի գիտէք, թէ ամենայն գաւառացս եպիսկոպոս պիտոյ է և քահանայս / ծն. քահանայք, քահանայքս / – 48. Բայց զի՞նչ են այսոքիկ առ վեց հարիւր և քսան գաւառ Հայոց, որ և գաւառին մին մի քահանայ կամ երկու լոկ թէ հանդիպին: - 48. Իսկ դուք այդչափ բազում քահանայք /ծն. քահանայս/ առեալ տարադէմ և հեռի ուղեգնացութեան ետոյք ձեզ: - 49. և ասէ՛ պարտ է քահանայս ամէլ, որ հովուէն զձեզ – 74. Եւ տուեալ զնոսա ի ձեռս քահանայից, ետ տանել զնոսա ի գեւղն - 106. և հրամայեաց քահանայից խաչ կանգնել ի տեղուջն, ուր զնշխարսն եղին – 106. Արդ, առեալ սրբոյն Գրիգորի զդասս պաշտանւելից և զնշան տերունական խաչին հանդերձ քահանայիք /ծն. քահանայօք/ և անուշահոտ խնկարք - 122. և եկն ի վանս Գլակայ և տան ցնծութեամբ կատարէին ի սուրբ Կարապետին բազում քահանայիք և եպիսկոպոսաւք – 203. Բայց արգելին զնա քահանայք դրան իւրոյ: - 218. և նա իսկ կացոյց եւթն քահանայ ի վերայ եկեղեցոյն - 281. Եւ նորա հրաման տուեալ պարսկացն՝ կոտորել գրքահանայսն յեկեղեցին, որ կոչի սուրբ Սիովն: – 284.

ՔԱՀԱՆԱՅԱՊԵՏ - Զառ ի յաստուածուստ պատուել և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին թուղթ ողջոյնի և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութանդ, և ասպա բոլոր տիեզերաց: - 34.

ՔԱՀԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ - Զի դեռ մանկունք երկրիս ի դպրոցի են և ոչ ոք ի նոցանէ բովանդակ է քահանայութեան: - 48. այլ կարգեցեր զիս ի պաշտաման քահանայութեանս այսմիկ – 54.

ՔԱՂԱՔ - Զառ ի յաստուածուստ պատուել և ի մարդկանէ փառաւորեալ երիցս երանեալ տեառն և աստուածարեալ սրբոյ հայրապետիդ Ղևոնդեայ Մեգաղու Կեսարեան հոյակապ քաղաքիդ քահանայապետ, առ ի ձեր սրբոյ ձեռնադրութենէդ և ի մեր փանաքիմացութենէս առաջին

թուղթ ողողնիւ և սրբութեամբ հասցէ ձերում փառաւորութեանդ, և ապա բոլոր տիեզերաց: - 34. որ զամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան - 34. Քանզի Եղիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական - 44. Եւ իբրև դարձան պատգամաւորքն առ սուրբն Գրիգորիոս, ոչ գտին զնոսա ի Տարսն, այլ անցեալ գնացին ընդ կողմանս Հաշտենից, յԱյրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 46. և խնդացեալ յոյժ, դարձաւ զկնի նոցա մինչև ի Հռոմ քաղաք: - 53. Եւ Տրդատ անցեալ գնաց յաշխարհ իւր յԱրարատեան գաւառ ի Վաղարշապատ քաղաք: - 53. Զառ ի սրբոյ հայրապետէդ անթերի սիրով հոգեխառն մտերմութեամբ զպատուական աջոյդ գիր ընթերցաք ի Հռոմ քաղաքի - 60. քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղենացիք յիմ ձեռս - 60. արդ մնացէք դուք ի Բիւզանդիայ, մինչև ես յայլ քաղաքսն երթամ: - 60. և դադարեալ ի Վաղարշապատ քաղաքի, մտանէր Սոփի ստնտու մանկանն Գրիգորի, իբրև զղայեակ համարձակ սնուցանէր զմեր Լուսաւորիչն: - 69. զոր գտանես յԱռհայ քաղաքի առ Բարդա պատմագրի: - 71. և պահեաց ինքն և թագաւորն Կոստանդիանոս և ամենայն քաղաքն Եգիպտոսի, զոր և առաջաւորք կոչէմք: - 74. և առաքէ զնոսա յաշխարհն Կապպադոկացոց ի քաղաքն Կեսարիայ - 75. Եւ այնպէս ելին ի քաղաքէն բռնութեամբ: - 77. Մինչ զի խորհուրդ առեալ իշխանին Անկիւղ տանն ի գիշերին հարկանել զքաղաքն - 77. և յետ երից աւուրց առին զքաղաքսն և զշինուածսն կործանեցին: - 84. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զաւրք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ - 87. Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զաւրքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յաւզնել քրմանց: - 89. Բայց ոչ է հաւատալի, զոր արիինակ ընդ դրունս քաղաքի բազում զաւրք մտանեն - 99. Ետ հրաման զերծել զգէսս նոցա և խաղացուցանել զնոսա ի Փայտակարան քաղաք և կոչեցին զանուն նորա Վիշապ-108. Եւ իշխանքն երթեալ գնացին մինչև ի դուռն քաղաքին և տեղեկացան, զի ոչինչ էր: - 113. Եւ ինքեանք ոմանք յառաջ գնացեալ մտին ի քաղաքն - 113. և զնա փախստական արարին, բերին մինչև ի Կարնոյ քաղաք - 117. Եւ ինքեանք յառաջ ելեալ խաղային գնային զբազում աւուրս, մինչև երթեալ հասանէին ի Հռոմ քաղաք - 125. Եւ այլք ոմանք հետամուտ եղեալ մինչև ի Կարնոյ քաղաք: - 141. և եկեալ անցանէր ընդ Կարնոյ քաղաք - 162. Բայց յորժամ եկն Խոսրով ի Կարնոյ քաղաք՝ զՄիհրան ի Տարսն առաքեաց բազում զաւրաւք - 163. Պարսից պատմութիւն. և զալն

Միհրանայ ի Տարան երեսուն հազարով. և կոտորել Գայլուն Վահանայ զնոսա յԱւձ քաղաքի: - 164. և բրեաց բազում աւանս և քաղաքս, և առեալ զնաց: - 164. այժմ երթիցուք նախ յԱւձ քաղաք՝ և ապա այլ ուրեք: - 180. Եւ իբրև զնացին մինչև ի դուռն Աւձ քաղաքի, ի ներքս նենգութեամբ դարան մահու պատրաստեալ՝ ի ձեռս զալ զարացն: - 181. Եւ առ վաղին բանս առեալ քաղաքին ի ներքս առնուլ զգաւրն Պարսից - 181. և զի նուրբ էր մուտ քաղաքին՝ ի ժամուն սակաք մտանէին: - 181. Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել զնոսա: - 182. դուք միաբան ի քաղաքն դիմեցէք - 182. նոքա կարծեսցեն եթէ առին գքաղաքն: - 183. Եւ իբրև տեսին պարսիկք, զի դիմեցին ի քաղաքն միաբան, խնդացին յոյժ: - 183. Դիմեցին և նոքա ի քաղաքն և սկսան մտանել: - 183. Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զարացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ գքաղաքն առաք - 183. Իբրև բազումք մտին ի քաղաքն և այլքն դեռ մտանէին, սկսան կսակած առնուլ զիրացն և կամէին յետս դառնալ: - 183. և զայլսն ի քաղաքն արգելեալ՝ կտրեալ տային, և զգլուխսն ի պարսիսպն հանել: - 184. զի ո՛չ ի քաղաքն թողին և ո՛չ աւարամասն ետուն մեզ. այլ և զիմ զարսն ի քաղաքն արգելեցին - 185. և զաւար քաղաքին և զկապուտ առեալ՝ կամին Յոյնս անցանել: - 185. Եւ բորբոքեալ բոցն ճարպովն, մինչ զի քաղաքն արբեալ եղէն ի հոտոյ ճենձերաց նոցա: - 195. Եւ զիշխանն Մուշեղ ետ ածել ի քաղաքն: - 195. Արդ, լուսք, եթէ ի Շահաստանէ եկեալ էք ի Բուստր քաղաք /ծն. Բոստր, Բոստր/ յերկիր տափարակ և տաշտաձև - 201. Երկրորդ զալն Վաղթանկայ ի Տարան՝ երեսուն հազարով, որ և շինեաց գՊորպ քաղաք և զբերդն Գահար: - 205. շինել սկսա քաղաք և տնկել այգիս և բուրաստանս - 206. Աժ և ի Պարսից զկին իւր գՊորպէս և եդ զանուն քաղաքին Պորպ, ըստ կնոջ անուանն: - 207. Կամ եթէ սիրոյ պատճառանաք եկիր, զիմ քաղաքը ընդէ՞ր շինեցեր, կամ զբերդ: - 209. զի հետևակս քաղաքին հեծեալս արացէ փութով: - 220. Իսկ Սմբատայ առեալ զգաւրն, զնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի գիշերի: - 226. Եւ զվեց գաւառին հարկն, զոր առեալ են, և գքաղաքին մուտն, զոր կերեալ են՝ ԴՌ դահեկան զայն թող տան - 233. և քաղաքն աւերեաց, և զկտակարանսն այրեաց, և զսուրբ խաչն զերեաց, և առեալ զնաց ի Պարսիկս - 279. և ինքն զնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպալիս: - 279. բայց յղէ ի կայսր՝ թէ մի՛ ինչ երկնչիր յիմոյ զալոյս, այլ տուր ինձ քաղաք մի, զի ժողովեալ

զգարս Հայոց մնացից քեզ ի թիկունս: - 283. Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր, եհար սրով և հրով և գերեաց գրաղաքն: - 284. Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284. Եւ ի վաղին միսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285. Երեք հազար ի մին զիշեր սատակեցան, և այլքն փախեան, և քաղաքն աւեր մնաց: - 285. Իսկ ոմանք փախստեայք լեալ անցանէին հանդէպ մաւրաթախ Աւձ քաղաքի: - 286. Եւ մարզպանն կայ թաղեալ ի դուռն կաթողիկէին ի Ձիւնակերտ Տարաւնոյ ի Պորպ քաղաքի - 287.

ՔԱՂԱՔԱԳԵՂ, ՔԱՂԱՔԱԳԵԻՂ - Եւ եկեալ յերկիր Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, քաղաքագեղն Կուառս: - 79. Արդ յետ ԲԺ-ան աուր երթեալ իջանէաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաթս արարեալ: - 113. Եկին հասին ի գաւառն Սպահունեաց ի քաղաքագեղն /ձն. քաղաքգեղն, քաղաքագեղն/ Մանձկերս: - 117.

ՔԱՂԱՔԱԳԵՂ ՄԱՆԾԿԵՐՏ - տե՛ս ՔԱՂԱՔԱԳԵԻՂ էջ 117.

ՔԱՂԱՔԱԳԵՂ ՄԵՂՏԻ - Արդ յետ ԲԺ-ան աուր երթեալ իջանէաք ի քաղաքագեղն Մեղտի և անդ երեկաթս արարեալ: - 113.

ՔԱՂԱՔԱԳԵԻՂ - տե՛ս ՔԱՂԱՔԱԳԵՂ գլխաբառի տակ:

ՔԱՂԱՔԱԳԵԻՂ ԿՈՒՍՈ - Եւ եկեալ յերկիր Պալունեաց յաւանն Գիսիանէ, քաղաքագեղն Կուառս: - 79.

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ - նախարարքն կշռեցին քաղաքապետին ԲԺ-ան հազար դահեկան: - 77.

ՔԱՂԱՔԱՎԱՐԵԼ - և որ որ վասն անուան իմոյ և Կարապետիս պանդխտութեամբ քաղաքավարեցի /ձն. քաղաքավարիցի /, հատուցից նոցա զհատուցումն բարի յաւուրն այցելութեան, և զմեղս նոցա թողից - 173.

ՔԱՂԱՔԱՅԻ - Արդ՝ յորժամ մերձեցան ի դուռն քաղաքին, Վահան զպարսից զերիվարսն և զհանդերձսն տուեալ քաղաքացեացն՝ ի դուրս կոչել գնասա: - 182. և ինքն աստի և քաղաքացիքն անտի՝ Խ այր մաւրահեղձ արարին - 184.

ՔԱՂԱՔ ԿԵՍԱՐԻԱՅ - և առաքէ զնոսա յաշխարհն Կապպադոկացոց ի քաղաքն Կեսարիայ - 75.

ՔԱՂԱՔ ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՒՍՊԱԻԼԻՍ - և ինքն գնաց ի թագաւորաբնակ քաղաքն Կոստանդինուպոլիս: - 179.

ՔԱՂԱՔ ՀԱՄԱՄԱՅ - Եւ առեալ զպարսիկս, անց ընդ գետն ճորոխ, և գնաց ի քաղաքն Համամայ, որ կոչի Տամբուր - 284.

ՔԱՂԱՔ ՄԱՆԿՆՈՍ - Իսկ սուրբ եպիսկոպոս քաղաքին Մանկնոս անիծեաց սաստիկ զիշխանն: - 284.

ՔԱՂԱՔ ՊՈՐՊ - Իսկ Սմբատայ առեալ զգարն, գնայ ի վերայ քաղաքին Պորպայ՝ ի զիշերի: - 226.

ՔԱՂԱՔ ՏԱՄԲՈՒՐ - Եւ ի վաղին միսում ճայթեալ ամպոց երկնից՝ հրայրեաց արարին գնա, մինչ նստէր առ դուռն քաղաքին Տամբուրայ: - 285.

ՔԱՂԿԵՂՈՆԱԿԱՆ - Եւ կնքեալ քաղկեդոնական / ծն. քաղդէական / հաւատովն և դարձաւ զարաք ի Պարսից գործաւորսն - 158.

ՔԱՂՈՅ - Սոքա եւթանքեան կատարեցան ի զարացն Միհրանայ յամսեանն քաղոց, որ ար Դ էր, ընդ երեկաւորսն - 175.

ՔԱՂՅՐԱՀԱՄ - զի գային յանտառէն յարևմտից կողմանէ ի քաղցրահամ յաղբիւրէն - 120.

ՔԱՄԱՀԵԼ - Իսկ Ասուրայ տեսեալ, թէ պատանի է, քամահեաց գնա և ասէ - 215.

ՔԱՅԼ - Եւ մտրակեալ զերիվարն իւր զկնի Գերբեհունի այնչափ փութապէս, մինչ զի չտ քայլ և ոչ Ժ քայլ առաջի իւր: - 136.

ՔԱՆ - զի վերագոյն գտար տանջանաք քան զՄովսէս, ոչ խնայելով ի մարմինդ քո, մինչև ազատեալ հաներ յանապատն Մինեայ յանկոխն ի գազանաց - 40. զի ոչ իւրք պակաս է քան զառաջին Անտոնն: - 42. զոր և տեսանէք տեղի վայելուչ, այն ձեզ յոքմէ ոչինչ պակաս գտանէք ի մէնջ քան զասացեալդ: - 50. զի ես յառաջագոյն գրեցի քան գնա: - 65. Եւ որ զթագաւորացն ժամանական չգրեցի, վասն զի սուրբն Գրիգորիոս ոչ հրամայեաց այլ ինչ արելի գրել քան զհարցուածս ձեր - 65. և յառաջեալ քան զնոսա մտաք ի ներքս - 83. լաւ է մեռանել ի վերայ մեծի աստուածոց մերոց, քան զնոսա ի ձեռն ապականեալ տեսանէմք: - 86. յանկարծակի ծագեաց լոյս սաստիկ արքայել քան զճառագայթս արեգական ի նշխարացն - 96. Բարի եկիր, արուսեակ արդարութեան, որ զտիեզերս լուսաւորես, մշակ առանց ամաթոյ և աշտարակ բարձրագոյն քան զերկինս: - 123. Եւ ապա առեալ ի վանս ուսոյց և հաստատեաց գնա հայր վանացն յառաջ քան զմահ իւր: - 156. Մնացէ, տէր, փառք և զարութիւն աջոյ քո ի վերայ վիմիս այտորիկ, որպէս յառաջ հիմնարկեցաւ սա քան զամենայն եկեղեցիս ... սոյնպէս մնացէ ի սմա մինչև գայցես ի նորոգել զերկիր - 173. վերագոյն ընդունէին գնա, քան զեպիսկոպոսս - 204. Եւ որք

փախեանն՝ միթէ սակաւ ինչ քան զհինգ հարիւրն: - 213. Եւ զի գաւրքն Պալունեաց իշխանին թաքուցեալ էին, յարուցեալ կտրեցին զերիվարսն Պարսից գաւրացն աւելի քան զԲՌ - 236. Եւ աղուէս հպարտ եղև քան զառեւծ - 247. և ետ զաջ թնն Վարազայ իշխանին Պալունեաց, զի այնչափ էր հզաւր, որ մարդոյ քան զմինն այլ ոչ կրկնէր: - 260. Բայց որդի նորա Տիրան հրամանաւ Վաշդենայ վրաց իշխանին և հաւր իւրոյ Վահանայ գնաց ի դուռն Խոսրովայ յառաջ քան զգալն Հերակղի ի Պարսիկս: - 283. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան զՔրիստոս պատարագեալն: - 285. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. ՔԱՆԴԵԼ - Իսկ նորա դէմ եղեալ գայր, զի և զայն ևս քանդեաց: - 79. Եւ իբրև եկաք ի տեղին և տեսաք զտեղի կոռցն քանդեալ և զկուռսն, որ հնգետասան կանգուն էր, ընդ չորս բաժանեալ: - 97. Ջի կամ տացես զիշխանսն իմ յիս և հարկս հնգետասան տարոյ, ապա թէ ոչ՝ քանդեալ զերկիրդ քո սրով և զերութեամբ, որպէսզի ծանիցես զդէմս խոզութեան քո - 133.

ՔԱՆՁԻ - Եւ արդ քանզի քն ծագեաց ի դոսս արեգակն արդարութեան Քրիստոս, և դու ընտրեցար ի տեղի սրբոց առաքելոցն Բարթողիմէոսի և Թադէոսի, յիշեա՛ զնոցա նահատակութիւն և մի՛ երբէք վերջացիս ի շաւղաց նոցա - 41. քանզի և սկիզբն իսկ է մուտ Կարապետին յաշխարհոյ Հայոց - 41. Քանզի Եղիազար գնաց ի քաղաքէն իւրմէ փախստական - 44. քանզի և նոքա հալածական շրջէին զկնի Եղիազարու: - 51. քանզի գրեալ է առ մեզ, եթէ զքաղաքս ետուն ակղենացիք յիմ ձեռս - 60. քանզի չէր բլուրն հեռագոյն ի տեղոյն, այլ սակաւ մի ի բացեալ ընդ հիւսիսոյ կողմանէ - 123. Եւ ոչ ժամանեցին ըմբոնել զերիվարսն, քանզի որդի նորա Սմբատ ի մէջ անցեալ կտրեաց չորս հազար երիվար - 210. Յիրաւի է այդ անուն իմ, քանզի զամ կոտորեմ, զնամ և այլ զամ - 214. Գայլ քանզի շատակեր էր՝ պայթեաց - 247. Արդ՝ քանզի յայլ գաւրքն անցանել ոչ կարացին, զի մթին զիշեր էր...ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին - 258.

ՔԱՋ - մանաւանդ զի պատշաճ համարեցաւ զԱրշակունի և զքաջ թագաւորաց զգիր թողուլ տանս Հայոց և ձեզ պատճէն պատասխանոյ գրել - 65. վաղվաղակի յարձակեալ ի վերայ քաջ իշխանացն՝ ի փախուստ դարձուցին զգաւրսն: - 84. Քաջ և հզաւր բազկի Վահանայ Սկայի, դիցն աւգնականութեամբ ողջո՛յն: - 207. Եւ անդէն էհար զգլուխ որդոյն Ասուրայ և հանդերձ թիկամբն ի վայր ընկեց, և զայլն

փախստական արար ի հարէն իբրև զբաջ արծիւ: - 216. Եւ ի նոյն ամին վաղջանեցաւ քաջն Վահան, վրեժխնդիրն ի վերայ եկեղեցեաց: - 217. Չոր տեսեալ քաջին Սմբատայ ասէր - 219. Ու ը եք քաջք, յառաջ մատիք - 222. սակայն այսար չպրծանիս ի ձեռաց քաջ արանցս - 223. Փութասօջիք, զի մաճաւ/ճիշտը՝ մաճեաւ/ սուր քաջին, և սուրն, ո՛ր ի ձեռին նորա, կոտորեցաւ: - 240. Ու ը ես, բազուկ քաջ և հզար ընդդէմ թշնամեաց, գաւազան իմոյ ծերութեանս, իշխանդ Պալունեաց, յառաջ մատիք իբրև զբաջ արծիւ - 241. Քաջ որդի Վահան, ու ը էիր, որ այլ վաղ չեկիր յազն: - 244. Կախարդասա՛րք, և դուք ի կախարդի՛նս էք պանծացեալ և կախարդութեա՛մբ կամիք յաղթել Պարսից քաջաց: - 274.

ՔԱԶԱԲԱՐ - Իսկ Սմբատայ քաջարար ի վեր յարձակեալ ասէր - 216.

ՔԱԶԱԼԵՐԵԼ - Եւ նորա քաջայերեալ զգարս Հայոց՝ հազիւ հաւանեցոյց մտանել ի պատերազմն: - 159. Քաջայերեցարո՛ք, և մի՛ երկնչիք, զի սուրբ Կարապետն մեզ ի թիկունս հասեալ կայ և ընդ մեր ինքն պատերազմի: - 219.

ՔԱԶԱԿՈՐՈՎ - գոր Քաջակորով կոչեն - 288.

ՔԱԶԱՌՆԱԲԱՐ - Եւ առժամայն ոյժ տուեալ Տրդատայ, քաջառնարար ձայն տուեալ՝ յազնականութիւն կարդալով զսուրբ Կարապետն ... անց ի զլուխն բլերն - 131.

ՔԱՌՈՒԹԻՒՆ - գոր և յոյնք լուեալ զարմացան ընդ քաջութիւնն / ճն. քաջութեան, քաջութեանն/ Տրդատայ: - 59. եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես, իսկ եթէ ի վերայ մարմնատր ընչից իջանես ի մարտ և այն քաջութեան անուն, զի ես այլ ժառանգ ոչ ունիմ - 178. Վայ քաջութեանդ ձերոյ և արութեանդ, զի ոչ կարացէք հերձուլ զզլուխ իմ: - 241. Հաճոյ է թուեալ և այլոց յետոյ գնոյն պահել զկարգ, միայն որ ինչ իշխան տանս այս առնէր քաջութիւն, իւրաքանչիւր հայր գրեալ զիւր ժամանակին թողոյր: - 287.

ՔԱՌԱՍՈՒՆ - զԵպիփան աշակերտ սրբոյն Անտոնի հաւանեցուցի գալ ի նոյն Իննակնեան տեղին, ունելով ընդ իւր արս քառասուն՝ ճգնաւորս և խարազնագգեստս, պարկեշտավարս և հրաժարեալս յաշխարհէ - 42. այս քառասուն ամ է, զի ծառայեմք մեծի աստուածոցն և գիտեմք զգաւրութիւն նոցա - 85.

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ԵՒ ՈՒԹ Ռ - և զերկիրն զերի վարեալ տարան ոգիս իբրև քառասուն և ութ Ռ: - 117.

ՔԱՐ - Եւ այնչափ ջերմագոյն է ի սպասաւորութիւն սուրբ Կարապետին, մինչ զի զամենայն շինուածս վանացն քար և կիր եղեալ: - 50. առեալ

քարինս անկազմն և անտաշս, և գտեալ կիր ի բնակութիւն կռոցն, սկիզբն արար եկեղեցոյ – 100. առեալ բրիչ՝ ես և Աղբիանոս եպիսկոպոս բրեցաք Ք առնաչափոյ և արկեալ ի ներքս խիճս քարանց, և եղաք անդ զնշխարս Կարապետին: - 101. և արք բերդին ընդդէմ եկեալ քարամբք և գլովք յանխնայ կոտորեցին – 199. և ընկերք նորա քարիւ և նետիւ ընդդէմ զնացեալ զբազումս սպանին – 237. Եւ դարանակալացն յարուցեալ ի մեջ առին զնոսա՝ ԳՌ զլուվս համարով ընկեցին ընդ քարն, որ կոչեցաւ Հոնընկեց: - 262.

ՔԱՐԱԳԼՈՒԻՆ - զի փոխանակ էր նա Տիգրանայ և ուներ ընդ ձեռամբ իրով ԸՌ այր, և բանակեալ մերձ ի քարագլուխ մի, որ հանդէպ հայի լերինն Տորոսի – 256. և քարագլուխն բնաւ ոչ իմացան, զի յիմարեցոյց զնոսա աստուած, ապա թողեալ զերիվարս դէմ փախստի ի քարագլուխն առնէին – 256.

ՔԱՐԱԿՈՓ - Կանգնեցին զնշան տերունական խաչին մեծանդամ քարակոփ ի տեղի տաճարին – 124. Զոր Մուշեղ Տարաւոյ իշխանն տուեալ զանձս բազումս և հրամայեաց քարակոփս շինել – 202.

ՔԱՐԱՀԱՏՔ - Եւ իբրն եկին իրերաց, սկսան իբրն զմրճաւորս քարահատաց կամ իբրն զուռնաւորս մինն առնոյր և միւսն իջուցանէր: - 135.

ՔԱՐԱՅՐ - Եկին և այլ Ք սուրբք և բնակեցան ումանք յԻննակնեան վանս, իսկ այլք՝ ի քարայրն - 148.

ՔԱՐԱՊԱՇՏ - Քարապաշտ հարձորդի, ի բաց կաց, զի ի պատերազմող արան անցանեմ: - 215.

ՔԱՐԵՂԷՆ - և նոյն արինակաւ կազմեցաք գտեղի նշխարացն և եղեալ ի քարեղէն տապանի առնաչափ և զերկու վկայիցն մերձ առ դուրսն յաջակողման եկեղեցոյն – 115.

ՔԱՐԷ - Եւ կանգնեալ խաչ քարէ /ծն. քարեայ/ և գրեցին ի նմա այսպէս /ճիշտը՝ այսպէս/ – 155. Իբրն ընթերցան զգիր արձանին, խորտակեցին զարձանն քարէ /ծն. քարեայ /: - 164.

ՔԱՐՈԶՈՒԹԻՒՆ - որ զամենայն ազինս հրաւիրեաց յերկնային քաղաքն ի ձեռն առաքելական քարոզութեան – 34. զի ոչ առ ամենեսեան ընդունելի է նորա քարոզութիւնն – 47. որք դիմադարձ գտան քարոզութեան սուրբ աւետարանին – 55. և արարեր խաղաղութիւն առ հեռաւորս և մերձաւորս գալստեամբ միաձնի քո և քարոզութեամբ սուրբ առաքելոցն – 55. և զվեց արթողո զնոսա անսուղ առաջի իւր կալով, լսելով գրքարոզութիւն վարդապետութեան նորա: - 73.

հաստատուն կացքէ հիմն հաւատոյս մերոյ ի վերայ հիման առաքելական և մարգարեական քարոզութեան- 170.

ՔԱՐՔԷ - Եւ յետ ժամանակաց խորհուրդ առեալ Կուռն և Մեղոսէ և Հոռեան, ելեալ ի լեռոն Քարքէ/ճն. Քարքեայ, Քարքա/...շինեցին զնա դաստակերտս – 109. և փախստական արարին ընդ յԱրածնի, և հանին ի Քարքէ/ճն. Քարքեայ/: - 200. Հաւանեալ եմ տրոցս, բայց հարիւր ութսուն հազար դահեկանի լուր փայտ են տարեալ ի Քարքէ – 232.

ՔԱՒՈՒԹԻՒՆ - Աղաչեմք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քառութիւն մեղաց շնորհեսցես – 173.

ՔԵՌԻ - Իբրև տեղեկացաւ ի քեռոյ աներոյն Գրիգորի, եթէ դա է որդի Անակայ ... և նորա արկեալ զնա ի Վիրապն ներքին ամս հնգետասան: - 73.

ՔԵՌՈՐԴԻ - և յետ ժամանակաց քեռորդի նորա զնաց յաշխարհն Գթաց և անդ թագաւորեաց – 71. Իսկ զՄիհրան, որ էր քեռորդի իւր, առաքեաց ի Տարան ԼՌ-ով - 164. և գիտեմք, որ զնդի խաղայք. առէք զզուխ քեռորդոյ / ճն. քեռորդոյն / ձերոյ և եղիցի ձեզ գունդ ազգաց յազգս - 202. Իբրև խաղաց թագաւորն Պարսից ի վերայ Յունաց երկրորդ անգամ, ապա ի միտ արկեալ զմահն Միհրանայ քեռորդոյ իւրոյ և առաքեաց զՎաղթանկ նորին հարեղբայրն երեսուն հազարաւ ընտիր առն և ձիոյ: – 205. Իբրև ամ զթուղթն և ընթերցաւ, ի նոյն ատուր եկն թուղթ մի ի Համամայ քեռորդոյն Վաշդենայ՝ ծանուցանել զնենգութիւնն, որ ինչ առաջի կայր ի զարացն եկելոցն ի Պարսից: - 284. Եւ յետ Ը ամի եկն Աբղղահիմ, քեռորդին Մահմեդի, բազում աղխիւ - 285.

ՔԻԹ - Եւ ի վեր ամբարձեալ զմուրճն՝ իջուցանէր ի վերայ գագաթանն և ուղեղն ցնդեալ ընդ քիթսն իջանէր: - 159. Եւ հրամայեաց զամենեցուն գրիթն կտրել: - 184. և որք ի ցամաքն էին՝ գրիթսն կտրեցին և պահէին – 188. Եւ Վահանայ առեալ զմախաղն, ուր քիթսն կային և ետ բերել ծառայի մի առաջի իւր: - 189. Եւ նորա ձգեալ զձեռն իւր ի սուրն, որ կայր առաջի և կտրեաց նախ գիւր քիթն և եղ առաջի ասելով – 190. Եւ գրիթսն կտրեալ և ի շար արկեալ՝ բերին ամ Սմբատ – 227. և համարեալ գրիթսն, գտան սպանեալ պարսիկ ընդ այր, ընդ կին և ընդ մանկտի ԻԴՌ: - 227.

ՔԻՐՏՆ - այս ճիւղ ամ է, զի ես ի պատերազմ եմ մղեալ և սլաքով եմ սրբեալ զարիւնն ի ճակատէս փոխանակ քրտան / ճն. քրտանցն, քրտանն /: - 178.

ՔՆՆԵԼ - Տէր աստուած բազմագույթ և ողորմած, որ քննէս զիրաւունս և պարգևես զողորմութիւն...ետուր մեզ ժամանակ հասուցանել զպարտականութիւն առաջին հարցն մերոց - 54.

ՔՆՆՈՒԹԻՒՆ - Միս պատճառ՝ վասն նորա և միս՝ քննութեան աղանդոյն Մենանդրի, որ և յայնժամ բազումք դեռ ունէին գնորա պղծութիւնն: - 52.

ՔՆՔՇԱՆՔ - Ընկալ, տէր. զաղաչանս մեր և տու՛ր շնորհս բնակչաց տրա, որք պանդխտութեամբ կենալք գնացեն ի կեանս յայտոսիկ և ոչ ըստ մարմնոյ քնքշանաց: - 172.

ՔՈ - որ և առաջին հիմնարկութիւն շնորհեցաւ ինձ յակնարկութենէդ քումմէ՛՝ առնել ի տեղուջս յայսմիկ - 56. Դու, տէր զարութեանց, հայեաց յերկնից ի պատրաստ բնակութենէդ քումմէ՛ և յայտնեա տեղի բնակութեան նշխարաց սրբոց առաքելոց քոց յերկրիս յայսմիկ ի գովութիւն մեծի տէրութեանդ ի պատիւ ամենասուրբ երրորդութեանդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից: - 56-57. Աստուած աստուածոց և տէր տէրանց, որ կատարես զկամս երկիրդածաց քոց և ոչ անտես առնես զաղաչանս այնոցիկ, որք ինդրեն ի քէն: - 103. և կնքեա՛ անվթար զարութեամբ քով զոսկերս սոցա - 104. զոր եղեր առաջի զարաց քոց: - 133. որդեա՛կ, ընդ՛ էր բաժանեցար ի գրկաց իմոց, զիս՝ ընդ ոչ ողորմեցար մար քում - 151. Արդ՛ էս մտանեմ, ով տէր, և գքն մայրդ ինձ բարեխաւս ունիմ - 152. Այլ դու, տէր, գթացար ի ստեղծուածս ձեռաց քոց - 166. Լո՛ւր ձայնի աղալթից մերոց և խոնարհեցո զունկն քո ի մաղթանս ծառայից քոց: - 169. դու, տէր աստուած մեր, լուիցես նոցա մարդասիրութեամբ քով և ողորմեալ զերծուցես գնոսա - 171. Մի՛ վասն մեղաց նոցա դատապարտեր գնոսա, այլ գթութեամբ քով խնամեա և մարդասիրութեամբ քով ողորմեա և բժշկեա - 171. Աղաչե՛մք, զի և մեղաւորաց ողորմութեամբ քով քաւութիւն մեղաց շնորհեցես - 173. Արդ դիր, որդեակ, զայս ի մտի քում, որ եթէ ի վերայ եկեղեցոյ աստուծոյ մեռանիս, մարտիրոս ես - 178. և երկիրս քեզ եղիցի և զաւակի քում: - 178. Ո՛վ բարեպաշտանս իշխան, եթէ զշունս դարպասիդ արածել տայիր, դեռ պարծանս էր մեզ, որ ի դրան քում կայաք, թող թէ այժ արածել: - 231. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտանէից քոց: - 271.

ՔՈՅ - Տէր աստուած զարութեանց և արարիչ յաւիտենից, որ ստեղծեր զմարդն ի պատկեր քոյոյ բարերարութեանդ - 166.

ՔՈՅԸ - Եւ եկեալ ի Կեսարիայ, և առեալ իւր կին ի հաւատացելոց զմեծատան ուրումն քոյոյ Եւթաղէ և քեռն Սովի - 69. Ապա Յակոբ քեռքն

/ծն. հանդերձ քեռքն/ իւրով Մակդենէի մնաց անդ – 71. և քոյրն Խոսրովու իմացեալ՝ ազդ առնէր նմա գնենգութիւն եղբարն: -161.

ՔՈՐԵՊԻՄԿՈՊՈՍ - Իսկ զշինուածս մատրանն մի՛ շինեցես բնակութիւն կրանատրաց, այլ կացուցանես ի նմա քահանայս և քորեալիսկրպոսս – 43.

ՔՈՒՆ - արդ մի՛ զարթուցանէք դուք զառիժ, որ ի քուն է – 162. Իսկ նորա որպէս ի քնյ զարթուցեալ՝ հրամայեաց կոչել առ ինքն զՎահան – 177. Իբրև գնացին յեզր գետոյն Մեղայ, յայս կոյս իջոյց զնոսա ի քուն սարնէլ – 186. Եւ կողմնեցուցեալ ի մահիճսն՝ քնյ պատճառանաւք ծածկեցին: - 191.

ՔՈՒՐՄ - Եւս առաւել ստուգիւ գրեսջիք՝ թէ զի՞նչ էր պատերազմ ձեր և քրմացն, մինչ երթայիքն ի մենջ: - 45. զիա՞րդ դարձան ընդդէմ նոցա քուրմքն, որ ի տեղիսն Գիսանէ : - 59. զի հրամայեցես միում ի պաշտանէիցդ քոց՝ մեզ գրով առաքել զգրուցատրութիւն ձերում ճանապարհորդութեանն և զգալն յերկիրդ Հայոց և զառաջին պատերազմ, որ ի քրմաց անդի – 61. Եւ ոմանք ի քրմացն անդ հանդիպեցան և տեղեկացեալ յանմիտ արանց, թէ առ վաղիւն կործանելոց է զմեծ աստուածն Գիսիանէ և զԴեմետր – 79. և ինքեանք ազդ արարին յԱշտիշատ ի քուման – 79. և որ գլխատր քուրմն էր, անուն Արձան, և որդի նորա Դեմետր, առեալ զգարն ... մնացին մինչև այլ զարք ուստեք եկեցեն նոցա յազնականութիւն: - 80. Եւ մինչ այս այսպէս գործեցաւ, փութանակի եկին հասին զարք քրմացն ի Վիշապ քաղաքէ – 87. և միատրեալք դասք քրմացն ընդ միմեանս՝ յարձակեցան ի վերայ զարացն Հայոց – 88. Իսկ իշխանն Անկեղ տանն հերձեալ զքրմացն / ծն. քրմանց / կողմն և անցանէր յետուստ կողմանէ, ուշ բլերն առնէր – 88. Եւ իբրև առաւատ եղև, հասին զարքն Հայոց և այլք ոմանք ի Տիրակատարն քաղաքէ իբրև ԷՃ՝ յազնել քրմացն: - 89. Արդ իբրև եկին հարստացան երկորին կողմանքն, էին վեց հազար ԹՃ ԽՅ քրմացն զարն, իսկ եւթն Ռ և ութսուն զարք իշխանացն Հայոց – 90. ապա հնչեցուցին զփողս պատերազմացն և դիմեցին առհասարակ ի վերայ միմեանց, զառաջինն յաղթեցին զարքն Հայոց քրմացն: - 90. Իսկ իշխանն Հաշտենից, որ էր ընդ իշխանսն Հայոց, կտրեալ ԷՃ արարք ի քրմացն / ծն. քրմանց / կողմ ելանէր – 90. Իբրև տեսին արք տեղոյն, որ քուրմքն էին, աղաչեցին զիշխանս իւրեանց ի խաղաղութիւն – 94. և զքուրման առհասարակ լլկեալ թողին իբրև զմեռեալս: - 98. Իբրև եղև այս ամենայն, ժողովել տայր սուրբն Գրիգոր զմանկունսն քրմացն / ծն. քրմանց / և

զպաշտաունեայս կոռցն, և աղաչէր զնոսա դառնալ առ տէր աստուած: - 107.

ՔՄԱՆ - Իսկ Վահան փութով յառաջ եկեալ զարացն աւետիս տայր և քսան ի պարսից զարացն աւետաւոր առաքէր առ Միհրան, եթէ զքաղաքն առաք - 183.

ՔՄԱՆ ԵՒ ԻՆՆԵՐՈՐԴ - որ քսան և իններորդ էր ի սրբոյն Գրիգորէ - 282.

ՔՄԱՆ ԵՒ ՀԻՆԳ - Իսկ սուրբն Գրիգոր մնաց ժամանակս ինչ ի Տարան ընդ իւր ունելով զնշխարս սրբոց առաքելոցն դադարեալ աուրս քսան և հինգ ի վասն Գլակայ յիննակնեան տեղիսն Գիսանէ կոռցն - 53.

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱՅ - Բայց եթէ դոքա քեզ պիտին՝ դու քրիստոնեայ լէ՛ր և զիս ի պարսիկս տար - 232. և դու քրիստոնեայ լեր, և զիս ի պարսիկս տար և իւրեանքդ քեզ: - 233.

ՔՐԻՍՏՈՆԵԱԿԱՆ - Իսկ զարքն մատուցին թուղթ քրիստոնեական արիւնաւք և մխիթարութեամբ: - 177.

ՔՐԻՍՏՈՍ - որով ցնծայ յոյժ երկիրս Հայոց սորա զալստեամբ, որպէս և անդ Քրիստոսի զալստեամբն ի Յորդանան: - 35. զի որպէս Քրիստոսի իջմամբն ի ջուրն մահ կորեաւ, նոյնպէս /ճիշտը՝ նոյնպէս/ և աստ ի սորա զալստեանս և դժոխոց դրունք խորտակեցան: - 35. Եւ ի նոյն տեղոջն թողի զերկոսին կենդանի վկայսն Քրիստոսի, զԱնտոն և զԿրովնիդէ - 37. Որոց և եղեալ իսկ կէտ զամենայն աուրս խաչեալ ընդ Քրիստոսի և վասն այլոց ազգոյն մնան ի մարմնի - 37. Զի հունձք բազում հասեալ են ի Քրիստոս - 37. Եւ այդ քանզի քն ծագեաց ի դոսա արեգակն արդարութեան Քրիստոս ... յիշեա զնոցա նահատակութիւնն և մի երբէք վերջասցիս ի շաւղաց նոցա - 41. որով և աղաւթիւք քո և ի մեր հաւտս ինայեացէ Քրիստոս - 46. և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կոռցն և վասն Քրիստոսի: - 95. Զի և ազգն այն, յորժամ ի Քրիստոս դարձան, չէին կատարեալ ի հաւատս և զհարցն արեւն չիշխէին յայտնի ունել - 110. Մկրտիչ Հովհաննէս Կարապետ Քրիստոսի, չտեսանն՝ ս զինչ գործեն: - 130. Փառք քեզ Քրիստոս, փառք քեզ սուրբ Կարապետ, որ յաղթեցեր հակառակորդիս: - 215. Կարապէ՛տ, յայտնեա զքեզ և այսաւր ծառայից քոց, զի վասն քո մեռանիւք ի վերայ հաւատացելոց Քրիստոսի: - 223. Ահա ժամ, ո՛վ Մկրտիչ Քրիստոսի Յովաննէս, ու՛ր են իմ սուրբ կրանաւորացն աղաւթքն: - 261. զի զամենեսեան, որ ընդ իմով իշխանութեամբ էին, զարս և զկանայս և զմանկոյն, զհաւատացեալսն ի Քրիստոս, իբրև զեղբարս և զընտանիս տան իմոյ հոգայի ինամով - 269. Ո՛վ Կարապետ Քրիստոսի, զարթիր ի ձայն պաշտաունէից քոց: - 271. Ահա

տերն արարածոց Քրիստոս երևի ի մեջ ծառայից իւրոց – 272. Եւ Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ փառք յաւիտեան: - 278. Սա եկաց իշխան ի Տարան ամս Լ և մարգպան՝ ամս Ժ. Ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ մերոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամեն: - 282. Եւ արկեալ զինքն ի վերայ սեղանոյն զենին յաւուր Պենդեկոստէին, յառաջ քան գՔրիստոս պատարագեալն: - 284. Ով Քրիստոսի ժողովուրդք, լաւ է ինձ մեռանել՝ քան զեկեղեցի աստուծոյ հարկատու լինել Տաճկաց: - 285. Կա՛ց ուրացեալ Սահուռ, ըմբռնեաց զքեզ Քրիստոս ի ձեռս իմ: - 286. Եւ մարգպանն կայ թաղեալ ի դռն կաթողիկէին ի Չինականերս Տարանոյ ի Պորայ քաղաքի, ի փառս Քրիստոսի աստուծոյ, որում փառք յաւիտեանս, ամեն: - 287. զի արհնեալ լիջիք ի սրբոյ Կարապետէն, և ի մեր նուաստ հովուական աղաթիցս, և բովանդակ իսկ ի Քրիստոսէ – 289. Իսկ եթէ ոք երկբայաբար և թերի մտաւք ընկալցի զշարադրեալքս, թերի ընկալցի և զվարձս ի Քրիստոսէ, որպէս զնախանձաւոր և զթաքուցանող և զզլացող շնորհացն Քրիստոսի. ամեն: - 289. Նմանապէս արհնեսցին ի Քրիստոսէ կատարիչք առաջնոցն և յետնոցս: - 289.

ՔՐԻՍՏՈՍՄԱՐԿԱՆ - Զի մինչ զհտէիք զթագաւորս քրիստոսական հաւատով լցեալ և զաշխարհս յաստուածպաշտութեան, յաւտար և ի տարադէմ յերկիրդ ընդէ՞ր եղէք փախստական – 48.

ՔՐՄԱՊԵՏ - Իսկ իշխանն Արծրունեաց ի մեջ անցեալ՝ կտրեաց զքրմապետն Աշտիշատու, որ կոչէր Մեստակէս – 92. Առաջին պատերազմ եղև, որ յոյժ պատերազմող Արձան քրմապետն, որ կայ այսր ի թաղման և ընդ նմա արս ՌԼԸ և զայս պատերազմ արարաք վասն Գիսիանէ կռոցն և վասն Քրիստոսի: - 95.